ЧЕЖЊА
векова

живот Исуса Христа

Елен Г. Вајт
Чежња векова
- Књига о Христу -

Наслов оригинала:
The Desire of Ages
by Ellen G. White

Треће издање

Превод са енглеског:
Смарагда Стефановић

Редакција текста:
проф. Томислав Стефановић

Издаје:
»Препород«, Београд

За издавача:
мр Драган Пејовски

Дизајн корице:
Хранислав Ђоковић

Припрема и штампа:
»Препород«, Београд

Тираж:
1000

"Ко пије од ове воде, опет ће ожеднети.
А ко буде пио од воде коју ћу му ја дати, никада неће"
- *Јеванђеље по Јовану* 4:13,14

ЧЕЖЊА
векова

живот Исуса Христа

Елен Г. Вајт

ПРЕДГОВОР

У срцу сваког човека постоји чежња за нечим што не поседује. Милостиви Бог усадио је ову чежњу у човекову природу. Зато човек често није задовољан својим животним условима ни достигнућима, ма какви они били. Бог жели да човек трага за најузвишенијим добром и да у томе открије вечну срећу.

Сотона је својим лукавим планом и преваром изменио ову чежњу људског срца. Навео је људе да верују да се она може утажити задовољствима, богатством, удобношћу, славом или моћи, иако милијарде оних које је завео, увиђају да све то губи своју драж и оставља душу исто тако празном и незадовољном као што је раније била.

Бог је замислио да ова чежња људског срца тежи Ономе који је једино у стању да је задовољи. Његова је жеља да се она окрене Њему, свом целовитом и потпуном испуњењу. Та пунина налази се у Исусу Христу, Сину вечног Бога. »Јер би воља Очина да се у Њ усели сва пунина.« »Јер у Њему живи свака пунина Божанства телесно.« Исто је тако тачно да је »у Њему испуњена« свака жеља коју је вечни Бог усадио и коју смо природно следили.

Циљ је ове књиге да укаже на Исуса Христа као на Онога у коме све наше чежње могу наћи своје испуњење. Иако има много књига са насловом »Живот Исусов« у којима се може наћи мноштво података о догађајима и обичајима из историје богатог и разноврсног живота Исуса из Назарета, може се рећи да »ни пола није казано«.

Намера ове књиге није да прикаже хармонију Јеванђеља или пружи хронолошки редослед важних догађаја и поука из Исусовог живота. Она приказује како се Божја љубав открила у Његовом Сину, уздиже божанску лепоту Његовог живота и

то на такав начин да сви могу учествовати у њој, а не само да задовољи радозналост подозривих критичара. Као што је привлачио ученике добротом свог карактера, својим додиром пуним саучешћа и несебичношћу своје пожртвованости, као што је преображавао њихов карактер својим сталним дружењем са њима, и од себичних стварао пожртвоване људе, од ускогрудих незналица пуних предрасуда, људе са најширим знањем и дубоком љубављу за све народе и расе, жеља је ове књиге да милостивог Избавитеља прикаже тако да помогне читаоцу да дође к Њему лицем к лицу, срцем к срцу и да у Њему нађе, као и апостоли из давних времена, силног Исуса »који може вавек спасти« и преобразити у своје божанско обличје све »који кроза Њ долазе Богу«. Па ипак, тешко је описати Његов живот! То је слично покушају да се на платну наслика жива дуга, да се црно–белим знацима запише најумилнија музика.

На страницама ове књиге, писац, надахнута личност, дубоког и дугог искуства, открила је и приказала нове лепоте из Исусовог живота. Истакла је многе нове драгуље из те ризнице драгоцености. Учинила је доступним богатства о којима се не може ни сањати. Из многих познатих текстова, чију је дубину читалац већ раније наслутио, сјаји нова и величанствена светлост. Најсажетије речено: Исус Христос је откривен као пунина Божанства, бескрајно милостиви Спаситељ грешника, Сунце правде, милостиви Првосвештеник, Исцелитељ свих људских болести, нежни Пријатељ пун саучешћа, постојани, доследни Друг који је увек спреман да помогне, Кнез дома Давидова, Заклон за свој народ, Кнез мира, Цар који ће доћи, вечни Отац, Врхунац и испуњење чежњи и Нада свих векова.

Као нарочити Божји благослов ова књига предата је читаоцима са молитвом да Господ својим Духом учини да њене речи постану речи живота многима чије чежње нису испуњене, да би могли да »познају Њега и силу васкрсења Његова и заједницу Његових мука«, и током целе вечности са Његове десне стране доживљавају »пунину радости« која ће бити дарована онима који су у Њему нашли све, »Заставника између десет тисућа« и Онога који је »сав љубак«.

Издавачки одбор

»С НАМА БОГ«

»Наденуће му име Емануило ... С нама Бог.« »Светлост по- 19
знања славе Божје« видела се »у лицу Исуса Христа«. (2. Коринћанима 4,6) Господ Исус Христос био је Једно са Оцем од вечних времена; Он је био »обличје Бога«, обличје Његове величине и величанства, »сјајност славе«. (Јеврејима 1,3) Он је дошао на наш свет да објави ову славу. Он је дошао на ову грехом помрачену Земљу да открије светлост Божје љубави, да буде »С нама Бог«. Зато је за Њега било пророковано: »Наденуће му име Емануило.«

Дошавши да пребива међу нама, Исус је желео да открије Бога и људима и анђелима. Он је био Реч Божја – Божја мисао која се могла чути. У својој молитви за своје ученике Он је казао: »И показах им име Твоје«, (Јован 17,26) – »милостив, жалостив, спор на гнев и обилан милосрђем и истином« – »да љубав којом си Мене љубио у њима буде, и Ја у њима.« Међутим, ово откривење није дато само Његовој деци на Земљи. Наш мали свет је уџбеник за васиону. Божја дивна намера милости, тајна спасоносне љубави – тема је у коју »анђели желе завирити« и која ће бити проучавана кроз бескрајне векове. Избављена и безгрешна бића у Христовом крсту наћи ће своју науку и своју 20
песму. Тако ће постати јасно да је слава која блиста са Христовог лица слава самопожртвовне љубави. У светлости са Голготе видеће се да је закон те љубави пуне самоодрицања, закон живота за Земљу и Небо; да љубав која »не тражи своје« има свој извор у Божјем срцу; да се у Ономе који је био кротак и

понизан открио карактер Онога који пребива у светлости којој ниједан човек не може приступити.

У почетку Бог се открио у свим делима стварања. То је био Христос који је разастро небеса и положио темеље Земљи. То је била Његова рука која је поставила светове у простору и обликовала пољско цвеће. »Поставио је горе својом силом.« »Његово је море и Он га је створио.« (Псалам 65,6; 95,5) Он је испунио Земљу лепотом и ваздух песмом. Он је исписао поруку Очеве љубави на свим делима на Земљи, у ваздуху и на небу.

Иако је грех сада оштетио савршено дело, ипак остаје оно што је исписано. Чак и данас све што је створено објављује славу Његовог савршенства. Не постоји ништа – осим себичног човековог срца – што живи само за себе. Нема птице која сече ваздух, ни животиње која се креће по земљи, а да не служи неком другом животу! Нема ниједног листа у шуми или скромне влати траве, који немају своју службу. Свако дрво, грм и лист изливају животни састојак без кога ни човек ни животиња не би могли живети, а опет и човек и животиња служе животу дрвета, грма и листа. Цвеће одише мирисом и открива своју лепоту као благослов овом свету. Сунце расипа своју светлост да
21 развесели хиљаде светова. Океан, иако извор свих наших врела и студенаца – прима реке из сваке земље, али узима да би дао. Магле које излазе из његових недара падају као кише и натапају Земљу, да би из ње све могло да ниче и пупи.

Анђели славе налазе своју радост у давању – дељењу љубави и неуморног бдења душама које су пале и изгубиле своју светост. Небеска бића покушавају да задобију људска срца; она овом мрачном свету доносе светлост из небеских дворова. Љубазном и стрпљивом службом делују на људски дух тако да изгубљене доводе у заједницу са Христом, који им је много ближи него што они могу да замисле.

Међутим, када се окренемо од свих мање важних откривења, онда гледамо Бога у Исусу. Посматрајући Исуса видимо да је слава нашега Бога у давању. Ја »ништа сам од Себе не чиним«, рекао је Христос; »као што Ме посла живи Отац, и Ја живим Оца ради«. »Ја не тражим славе своје«, већ славу Онога који Ме је послао. (Јован 8,28; 6,57; 8,50; 7,18) Овим речима изложено је велико начело које је закон живота за свемир. Христос је све

примио од Бога, али је узео да би дао. Тако се у небеским дворовима, у служби за сва створена бића: кроз љубљеног Сина Очев живот излива на све; а преко Сина живот се враћа, у хвали и радосној служби, као плима љубави, великом Извору свега. И тако кроз Христа круг доброчинстава се затвара, и представља карактер великог Дародавца – закон живота.

Овај закон је прекршен на самом Небу. Грех је потекао из себичности. Луцифер, херувим заклањач, желео је да буде први на Небу. Он је тежио да завлада небеским бићима, да их одвоји од њиховог Створитеља и њихову верност придобије за себе. Из тог разлога он је нетачно приказивао Бога, приписујући 22
Му жељу за самоузвишењем. Желео је да Творцу пуном љубави припише своје рђаве особине. Тако је обмануо анђеле. Тако је преварио људе. Он их је навео да посумњају у Божју реч, и изгубе поверење у Његову доброту. Зато што је Бог, Бог правде и неупоредивог величанства, сотона их је навео да Га сматрају строгим и немилостивим. Тако је навео људе да му се придруже у побуни против Бога и ноћ проклетства спустила се на свет.

Земљу је обавио мрак јер је Бог погрешно схваћен. Да би мрачне сенке биле растеране, да би се свет могао вратити Богу, сотонина сила преваре морала је бити сломљена. То није било могуће остварити силом. Примењивање силе супроти се начелима Божје владавине. Он жели службу једино из љубави, а љубав се не може наредити; она се не може задобити силом или влашћу. Само љубав може да пробуди љубав. Познавати Бога значи волети Га. Његов карактер мора да се испољи у супротности према сотонином карактеру. Само једно Биће у целој васиони може да оствари ово дело. Само Онај који познаје висину и дубину Божје љубави може да је обзнани. Над мрачном ноћи света мора да гране Сунце Правде са здрављем »на зрацима његовим«. (Малахија 4,2)

План за наше спасење није била накнадна мисао, план начињен после Адамовог пада. Он је био откривење »тајне која је била сакривена од постања света«. (Римљанима 16,25) Он је Откривење начела која су од вечности била темељ Божјег престола. Бог и Христос од самог почетка знали су за сотонин отпад и човеков пад изазван деловањем преварне силе отпадника. Бог није узрочник постојања греха, али је унапред видео његово постоја-

ње и створио средство којим ће се супротставити овој страшној могућности. Његова љубав према свету била је тако велика да се заветовао да ће дати свога Јединородног Сина »да ниједан који Га верује не погине него да има живот вечни«. (Јован 3,16)

Луцифер је рекао: »Више звезда Божјих подигнућу престо свој; ... изједначићу се с Вишњим.« (Исаија 14, 13, 14) Међутим, Христов »који, ако је и био у обличју Божјему, није се отимао да се испореди с Богом; него је понизно сам Себе узевши обличје слуге, поставши као и други људи и на очи нађе се као човек«. (Филибљанима 2,5.7)

То је била добровољна жртва. Исус је могао остати поред свога Оца. Он је могао да задржи славу Неба и поштовање ан-
23 ђела. Међутим, изабрао је да врати скиптар у Очеве руке и сиђе са свемирског престола да би могао да донесе светлост онима који су у мраку и живот онима који гину.

Пре скоро две хиљаде година са Неба, са Божјег престола, чуо се глас тајанственог значења: »Ево дођох.« »Жртава и дарова ниси хтео, али си ми тело приправио ... Ево дођох (у почетку књиге писано је за Мене) да учиним вољу твоју, Боже.« (Јеврејима 10,5–7) У овим речима објављено је испуњење циља који је био сакривен од вечних времена. Христос је био спреман да посети наш свет и да се утелови. Он каже: »Али си Ми тело приправио«. Да се појавио у слави коју је имао заједно са Оцем пре постања света, ми не бисмо могли поднети светлост Његове присутности. Да бисмо је могли посматрати а да не погинемо, откривење Његове славе било је пригушено. Његова божанска природа била је обавијена људском природом – невидљива слава налазила се у видљивом људском облику.

Овај велики циљ био је наговештен у сликама и симболима. Жбун који је горео, у коме се Христос јавио Мојсију, откривао је Бога. Симбол изабран да прикаже Божанство био је ниски жбун, привидно непривлачан. Он је сакривао Безграничног. Свемилостиви Бог сакривао је своју славу најједноставнијом сликом, да би Га Мојсије могао посматрати и живети. Тако је и у стубу од облака дању и у стубу од огња ноћу, Бог одржавао везу са Израиљем, откривајући људима своју вољу и пружајући им своју милост, Божја слава била је пригушена, а Његово величанство обавијено велом, да би слаби вид ограничених људи

могао то да гледа. Тако је Христос требало да дође у »понижено-
ном телу« (Филибљанима 3,21) »као други људи«. (Филибља-
нима 2,7) У очима света Он није имао лепоте због које би Га
пожелели, ипак, био је утеловљени Бог, светлост Неба и Земље.
Његова слава била је обавијена велом. Његова величина и ве-
личанство било је сакривено, да би се могао приближити ту-
жним људима изложеним искушењу.

Бог је наредио Мојсију за Израиљ: »Нека Ми начине свети-
њу, да међу њима наставам« (2. Мојсијева 25,8); и Он је пре-
бивао у Светињи, усред свога народа. У току читавог њиховог
заморног лутања кроз пустињу, симбол Његовог присуства био
је са њима. Тако је Христос поставио свој шатор усред нашег
људског табора. Он је разапео свој шатор поред наших шатора,
да би могао пребивати међу нама и да би нас упознао са својим
божанским карактером и животом. »И Реч постаде тело и усе-
ли се у нас пуно благодати и истине и видесмо славу Његову,
славу, као Јединороднога од Оца.« (Јован 1,14) 24

Откако је Исус дошао да пребива међу нама, знамо да Бог
познаје наша искушења и саосећа са нама у нашим жалости-
ма. Сваки Адамов син и кћер може схватити да је наш Творац
Пријатељ грешницима. Јер, у свакој науци о милости, у сваком
обећању радости, у сваком делу љубави, у свакој божанској
привлачној сили, која се испољила у Спаситељевом животу на
Земљи, ми видимо да је »С нама Бог«.

Сотона представља Божји закон љубави као закон себич-
ности. Он објављује да је нама немогуће да послушамо његова
правила. Он окривљује Творца за пад наших прародитеља и све
патње које су настале, наводећи људе да Бога сматрају зачет-
ником греха, патњи и смрти. Исус је требало да разоткрије ову
превару. Као један од нас, Он је требало да пружи пример по-
слушности. Зато је узео на себе нашу природу и прошао кроз
наша искуства. »Беше дужан у свему да буде као браћа.« (Јевре-
јима 2,17) Ако бисмо морали да сносимо било шта што Исус
није поднео, сотона би том појединости Божју силу приказао
као недовољну за нас. Због тога је Христос био »у свачему ис-
кушан као и ми«. (Јеврејима 4,15) Он је поднео свако искушење
коме смо ми изложени. У своју корист није употребио никакву
силу која није дарежљиво понуђена и нама. Као човек, суочио

се са искушењем и савладао га у сили која Му је дата од Бога. Он каже: »Хоћу чинити вољу твоју, Боже мој, и закон је Твој Мени у срцу.« (Псалам 40,8) Док је чинио добро и лечио све оне које је сотона уцвелио, Он је јасно указивао људима на карактер Божјег закона и природу своје службе. Његов живот сведочи да је и нама могуће да исто тако послушамо Божји закон.

Христос је својом људском природом додирнуо човечанство: својом божанском природом био је повезан са Божјим престолом. Као Син човечји, дао нам је пример послушности; као Син Божји даје нам силу да послушамо. Христос се из грма на брду Хорив обратио Мојсију говорећи: »ЈА САМ ОНАЈ ШТО ЈЕСТ... тако ћеш казати синовима Израиљевим који ЈЕСТ, Он ме посла к вама.« (2. Мојсијева 3,14) То је била залога Израиљевог ослобођења. Тако када је дошао »као други људи« (Филибљанима 2,7), Он се представио као ЈА САМ. Дете из Витлејема, кротки и понизни Спаситељ, је Бог који се »јави у телу«. (1. Тимотију 3,16) А нама каже: »ЈА САМ ПАСТИР ДОБРИ.« »ЈА САМ Хлеб живи.« »ЈА САМ Пут, Истина и Живот.« »Даде Ми се свака власт на Небу и на Земљи.« (Јован 10,11; 6,51; 14,6: Матеј 28,18) ЈА САМ сигурност сваког обећања. ЈА САМ; не плашите се. »С нама Бог« је јемство нашег ослобођења од греха, сигурност наше силе да послушамо закон Неба.

Понизивши се да би узео на Себе људску природу, Христос је открио карактер супротан сотонином карактеру. Међутим, Он је сишао још ниже на стази понижења. »Понизио сам Себе поставши послушан до саме смрти, а смрти крстове.« (Филибљанима 2,8) Као што је првосвештеник одлагао своје прекрасне првосвештеничке хаљине и вршио службу у одећи од белог лана обичног свештеника, тако је и Христос узео обличје слуге и принео жртву – сам свештеник, сам жртва. »Он би рањен за наше преступе, избијен за наша безакоња; кар беше на Њему нашега мира ради.« (Исаија 53,5)

Са Христом се поступало онако како ми заслужујемо, да би се са нама поступало како Он заслужује. Он је био осуђен због наших греха, у којима није имао удела, да бисмо ми могли бити оправдани Његовом правдом, у којој немамо удела. Претрпео је смрт која је била наша, да бисмо могли примити живот који је био Његов. »Раном Његовом ми се исцелисмо.«

Својим животом и смрћу, Христос је постигао више него што је само обновљење онога што је грехом било разорено. Сотонина намера је била да проузрокује вечну раздвојеност између Бога и човека; али у Христу смо се много присније сјединили са Богом, него што би то било да никада нисмо пали. Тиме што је узео нашу природу, Спаситељ се повезао са човечанством везом која се никада неће раскинути. Он је повезан са нама кроз сву вечност. »Богу тако омиле свет да је и Сина својега Јединороднога дао.« (Јован 3,16) Он Га је дао не само да понесе наше грехе и умре као наша жртва; Он Га је дао палом роду. Да би нас уверио у непроменљивост своје одлуке о миру, Бог је дао свога Јединородног Сина да постане члан људске породице, да заувек задржи своју људску природу. То је залога да ће Бог испунити своју реч. »Јер **нам** се роди Дете, Син нам се **даде**, којему је власт на рамену.« (Исаија 9,6) Бог је усвојио људску природу у личности свога Сина и пренео је у највише Небо. »Син човечји« је тај који дели престо свемира. »Син човечји« је тај чије ће име бити »Дивни, Саветник, Бог силни, Отац вечни, Кнез мирни«. (Исаија 9,6) ЈА САМ је Посредник између Бога и човечанства, полажући своје руке на обоје. Он који је »свет, безазлен, чист, одвојен од грешника« не стиди се назвати нас браћом (Јеврејима 7,26; 2,11). У Христу су међусобно повезане земаљска и небеска породица. Прослављени Христос је наш Брат. Небо је обавијено људском природом, а људско је привијено на груди Безграничне љубави. 26

Бог о своме народу каже: »Камење у венцу ће се подигнути у земљи његовој. Јер колико ће бити добро његово и колика лепота његова!« (Захарија 9,16.17) Уздизање спасених биће вечно сведочанство о Божјој милости. »У вековима који иду«. Он ће показати »превелико богатство благодати своје добротом на нама у Христу Исусу«. »Да се... обзнани поглаварствима и властима на небу многоразлична премудрост Божја, по наредби векова, коју учини у Христу Исусу Господу нашему.« (Ефесцима 2,7; 3,10.11)

Христовим делом откупљења оправдана је Божја владавина. Свемогући је обзнањен као Бог љубави. Сотонине оптужбе су оповргнуте, а његов карактер разоткривен. Побуна се не може поново подићи. Никада више грех не може доспети у свемир. Кроз вечна времена сви ће бити заштићени од отпада. Самопо-

жртвовношћу Љубави становници Неба и Земље повезани су нераскидивим везама са својим Творцем.

Дело откупљења биће довршено. На месту на коме је грех обиловао, Божја милост се још више умножила. Сама Земља, то поље за које сотона каже да припада њему, не само да ће бити избављена, већ ће бити и узвишена. Наш мали свет, под проклетством греха једина тамна мрља у Његовом величанственом стварању, биће поштован више од свих осталих светова у Божјем свемиру. Овде, где је Божји Син пребивао у људској природи, где је Цар славе живео, патио и умро – овде, када ће све учинити новим, Божја скинија биће са људима »и живеће с њима, и они ће бити народ Његов, и сам Бог биће с њима Бог њихов«. (Откривење 21,3) И кроз бескрајне векове, док буду ходали у светлости самога Бога, спасени ће Га хвалити за Његов неизрециви Дар – **Емануила, »С нама Бог«.**

Глава 2

ИЗАБРАНИ НАРОД

Више од хиљаду година јеврејски народ очекивао је Спаситељев долазак. На овај догађај он је полагао најсветлије наде. У песми и пророчанству, у црквеном обреду, у домаћој молитви, он је као драгоценост чувао Његово име. А ипак, приликом Његовог доласка, није Га препознао. Љубљени на Небу за њега је био »као корен из сухе земље«. У Њега »не би обличја« и он није видео на Њему никакву лепоту да би Га пожелео. »К својима дође, и своји Га не примише.« (Исаија 53,2; Јован 1,11)

Ипак, Бог је изабрао Израиљ. Он га је позвао да међу људима сачува познање Његовог закона, симбола и пророчанства који су указивали на Спаситеља. Он је желео да овај народ буде као врело спасења овоме свету. То што је био Аврам у земљи свога пребивања, Јосиф у Египту, а Данило на вавилонском двору, то је јеврејски народ требало да буде међу народима. Он је требало да открије Бога људима.

Када је позвао Аврама, Господ је рекао: »Благословићу те . . . и ти ћеш бити благословен . . . и у теби ће бити благословена сва племена на земљи.« (1. Мојсијева 12,2.3) Исто учење понављали су и пророци. Иако је Израиљ био опустошен ратом и ропством, ипак је остало обећање које му је било дато: »Остатак ће Јаковљев бити усред многих народа као роса од Господа и као ситан дажд по трави, која не чека човека нити се узда у синове човечије.« (Михеј 5,7) У вези са Храмом у Јерусалиму, Господ

је преко Исаије изјавио: »Јер ће се дом Мој звати Дом молитве свим народима.« (Исаија 56,7)

28 Међутим, Израиљци су своје наде усредсредили према световној величини. Од времена уласка у Хананску земљу, они су се удаљили од Божјих заповести и пошли путем незнабожаца. Бог им је узалуд слао опомене преко својих пророка. Узалуд су подносили казне незнабожачког угњетавања. Свака реформа је била праћена још дубљим отпадом.

Да је Израиљ био веран Богу, Он би могао да постигне свој циљ њиховим уважавањем и уздизањем. Да су ходили путевима послушности, Он би их уздигао »над све народе, које је створио хвалом, именом и славом«. »И видеће сви народи на земљи«, рекао је Мојсије, »да се име Господње призва на тебе, и бојаће се тебе.« »Народи кад чују све ове уредбе«, рећи ће, »само је овај велики народ мудар и разуман.« (5. Мојсијева 26,19; 28,10; 4,6) Међутим, због њиховог неверства, Божја намера могла се остварити само кроз непрекидне патње и понижења.

Они су одведени у вавилонско ропство и расејани по земљама незнабожаца. У несрећи многи су обновили своју верност Његовом завету. Док су вешали своје харфе о врбе и плакали за светим али опустелим Храмом, светлост истине блистала је из њих и сазнање о Богу ширило се међу народима. Незнабожачки жртвени системи били су изопачење оног система који је Бог установио; многи искрени посматрач незнабожачких обреда учио је од Јевреја значење божански успостављене службе и у вери усвајао обећање о Искупитељу.

Многи изгнаници трпели су прогонство. Није био мали број оних који су изгубили свој живот зато што су одбили да погазе Суботу и поштују незнабожачке празнике. Када су се идолопоклоници дигли да униште истину, Господ је довео своје слуге пред лице царева и владара, да би они и њихов народ могли примити светлост. Много пута највећи владари морали су да признају надмоћност Бога кога су обожавали њихови јеврејски робови.

Вавилонским ропством Израиљци су делотворно лечени од службе разним ликовима. У току векова који су следили они су трпели угњетавања незнабожачких непријатеља, све док нису стекли чврсто уверење да њихов напредак зависи од послушно-

сти Божјем закону. Међутим, код многих послушност није потекла из љубави. Побуда је била себична. Они су служили Богу 29
само спољашњим знацима као средствима за постизање националне величине. Они нису постали светлост свету, већ су се, да би избегли искушење идолопоклонства, затворили према свету. У упутствима датим Мојсију, Бог је ограничио њихово дружење са идолопоклоницима, али је ово учење било погрешно протумачено. Његова је намера била да их заштити од прихватања незнабожачких обичаја. Међутим, оно је искоришћено за подизане зида одвајања између Израиља и других народа. Јевреји су сматрали Јерусалим својим небом, и заиста су били љубоморни што Господ показује своју милост и према незнабошцима.

После повратка из Вавилона, велика пажња била је посвећена верском васпитању. Свуда по целој земљи грађене су синагоге у којима су свештеници и књижевници тумачили закон. Такође су осниване и школе у којима су заједно са уметношћу и науком, предавана и начела правде. Али, ове установе су се искриви ле. За време ропства, многи људи прихватили су незнабожачке појмове и обичаје и унели их у своју верску службу. У много чему они су се прилагодили обичајима идолопоклоника.

Пошто су се удаљили од Бога, Јевреји су у великој мери изгубили из вида учење о обредној служби. Ову службу установио је сам Христос. Сваким својим делом, она је представљала Њега и зато је била пуна животне снаге и духовне лепоте. Међутим, Јевреји су изгубили духовни живот који је произлазио из њихових обреда и чврсто се држали мртвих форми. Поуздали су се у саме жртве и обреде, уместо да су се ослањали на Онога на кога су те жртве указивале. Да би попунили место онога што су изгубили, свештеници и рабини умножавали су своје захтеве, и уколико су бивали строжи, утолико се мање испољавала Божја љубав. Своју светлост мерили су мноштвом својих обреда, док су њихова срца била испуњена гордошћу и лицемерством.

Закон је било немогуће држати, поред свих њихових детаљних и тегобних прописа. Они који су желели да служе Богу и који су се трудили да поштују рабинска правила, мучили су се под тешким бременом. Они нису могли имати мира од оптужби немирне савести. Тако је сотона обесхрабривао народ, умањивао његово схватање о Божјем карактеру и изврга вао

презиру израиљску веру. Он се надао да ће доказати тврдњу коју је поставио приликом побуне на Небу – да су Божји захтеви неправедни и да се не могу испунити. »Чак и Израиљ«, изјавио је он, »не држи закон«.

Иако су желели долазак Месије, Јевреји нису правилно схватали Његову мисију. Они нису тражили ослобођење од греха, већ ослобођење од Римљана. Очекивали су Месију да дође као освајач, да сломи силу тлачитеља и уздигне Израиљ до светског царства. Тако је за њих био припремљен пут да одбаце Спаситеља.

У време Христовог рођења, народ је био угњетаван владавином страних господара и раздиран унутрашњим размирицама. Јеврејима је било допуштено да задрже неки облик самосталне управе, но ипак ништа није могло да прикрије чињеницу да су били под римским јармом или да су се помирили са ограничавањем сопствене моћи. Римљани су полагали право да именују и опозивају првосвештеника и ова служба често је прибављана преваром, подмићивањем, па чак и убиством. На тај начин свештенство је постајало све изопаченије. Упркос томе, свештеници су још увек поседовали велику силу коју су искоришћавали за остварење себичних и најамничких циљева. Народ је био изложен њиховим немилосрдним захтевима, а и Римљани су га оштро опорезивали. Такво стање проузроковало је огромно незадовољство. Народне буне биле су честе. Похлепа и насиље, неповерење и духовна равнодушност разједали су само срце нације.

Мржња према Римљанима, национални и духовни понос навели су Јевреје да се још строже придржавају својих богослужбених форми. Свештеници су настојали да одрже углед своје светости претераном пажњом према верским обредима. Народ у свом мраку и под теретом, а владари жедни власти, чезнули су за доласком Онога који ће победити њихове непријатеље и обновити царство у Израиљу. Они су проучавали пророчанства, али без духовног сагледавања суштине. Тако су превидели делове Писма који указују на понижење Христовог првог доласка, а погрешно примењивали оне који говоре о слави Његовог другог доласка. Охолост је замрачила њихову визију. Они су тумачили пророчанство у складу са својим себичним жељама.

»КАД СЕ НАВРШИ ВРЕМЕ...«

»А кад се наврши време, посла Бог сина својега . . . да иску- 31
пи оне који су под законом, да примимо посинаштво.«
(Галатима 4,4.5)

Спаситељев долазак био је предсказан у Едему. Када су Адам и Ева први пут чули обећање, очекивали су да ће се оно брзо испунити. Они су радосно поздравили рођење свог првенца, надајући се да ће он можда бити Избавитељ. Међутим, испуњење обећања се одужило. Они који су Га први примили, умрли су, а нису Га видели. Почевши од Енохових дана обећање су понављали патријарси и пророци, одржавајући живом ову наду о Његовој појави, али Он још није долазио. Данилово пророчанство открило је време Његовог доласка, али сви нису правилно протумачили вест. Пролазио је век за веком, гласови пророка су ишчезли. Рука тлачитеља тешко је угњетавала Израиљ, и многи су били спремни да узвикну: »Протежу се дани, и од 32
утваре неће бити ништа.« (Језекиљ, 12,22)

Међутим, налик звездама које се одређеним путањама крећу кроз бескрајна пространства, Божје намере не познају журбу ни закашњење. Симболима велике таме и пећи која се дими, Бог је открио Авраму израиљско ропство у Египту и објавио да ће време њиховог боравка износити четири стотине година. »После«, рекао је Он, »они ће изаћи с великим благом.« (1. Мојсијева 15,14) Против те речи, узалудно се борила сва сила фараоновог охолог царства. »У исти дан«, који је одређен у божанском обећању, »изађоше све војске Господње из земље

мисирске.« (2. Мојсијева 12,41) Исто тако на небеском савету одређен је час Христовог доласка. Када је велики часовник времена показао тај час, Исус се родио у Витлејему.

»Кад се наврши време, посла Бог Сина својега.« Провиђење је управљало покретима народа и плимом људских побуда и утицаја све док свет није постао спреман за долазак Избавитеља. Народи су били сједињени под једном владавином. Говорило се једним језиком, који је свуда био признат као књижевни језик. Јевреји који су били расути, скупљали су се из свих земаља у Јерусалим на годишње празнике. Када су се вратили у своја места могли су по целом свету да рашире вести о Месијином доласку.

У то време незнабожачки системи губе своју власт над народом. Људи су били уморни од спољашњег сјаја и митова. Чезнули су за вером која би могла да задовољи душу. Иако је изгледало да је светлост истине напустила људе, било је душа које су тражиле светлост, и које су биле испуњене збуњеношћу и тугом. Оне су биле жедне сазнања о живом Богу, и неке сигурности живота после гроба.

Када су се Јевреји удаљили од Бога, њихова вера је потамнела, а нада готово престала да обасјава будућност. Речи пророка нису схваћене. За народне масе, смрт је била ужасна тајна – с ону страну била је неизвесност и тама. Није само нарицање мајки из Витлејема, већ и плач из великог срца човечанства, допирао је до пророка кроз векове – глас који се чуо у Рами »плач, и ридање, и јаукање много: Рахиља плаче за својом децом, и неће да се утеши, јер их нема«. (Матеј 2,18) У области »сена смрт-
33 нога« људи су били неутешни. Са чежњом у очима они су очекивали долазак Избавитеља, када ће тама бити одагнана и тајна будућности разјашњена!

Изван јеврејског народа постојали су људи који су предсказивали појаву божанског Учитеља. Ови људи тражили су истину и њима је дат Дух надахнућа. Један за другим, као звезде на тамном небу, подизали су се такви људи. Њихове пророчке речи распламсавале су наду у срцима хиљада у незнабожачком свету.

Већ стотинама година Библија је била преведена на грчки, који се тада широко употребљавао по целој Римској империји. Јевреји су били свуда расејани, а у њиховом ишчекивању Ме-

сијиног доласка у извесној мери учествовали су и незнабошци. Међу онима које су Јевреји сматрали незнабошцима, било је људи који су боље разумевали библијска пророчанства о Месији него учитељи у Израиљу. Било је оних који су се надали Његовом доласку као Ослободиоцу од греха. Филозофи су покушавали да проникну у тајну јеврејског начина живљења. Међутим, фанатизам Јевреја спречавао је ширење светлости. Усмерени одржавању подвојености између себе и других народа, нису били вољни да поделе знање које су још увек имали о симболичкој 34
служби. Прави Тумач мора да дође. Онај кога су сви ови симболи приказивали мора да објасни њихово значење.

Бог је овом свету говорио посредством природе, симбола и слика, преко патријараха и пророка. Човечанство је морало да добије поуке исказане људским језиком. Весник завета мора да говори. Његов глас мора да се чује у Његовом храму. Христос мора доћи да изговори речи које ће се јасно и коначно разумети. Он, Творац истине мора да одвоји истину од плеве људских тврђења која су је учинила неделотворном. Начела Божје владавине и план спасења морају се јасно одредити. Поуке из Старог завета морају се потпуно изложити људима.

Међу Јеврејима је још увек било непоколебаних душа, потомака оне свете лозе преко које је сачувано сазнање о Богу. Они су још увек чекали испуњење наде у обећање дато њиховим прецима. Они су јачали своју веру држећи се обећања датог преко Мојсија: »Господ Бог ваш подигнуће вам Пророка из ваше браће, као мене; Њега послушајте у свему што вам каже.« (Дела 3,22) Они су поново читали како ће Бог помазати Једнога да јави »добре гласе кроткима«, да завије »рањене у срцу«, да огласи »заробљенима слободу« и огласи »годину милости Господње«. (Исаија 61,1.2) Они су читали како ће »поставити суд на земљи«, како ће острва »чекати науку Његову«, како ће народи доћи Његовом виделу и цареви светлости Његовог сјаја. (Исаија 42,4; 60,3)

Речи које је Јаков изговорио на самрти испуњавале су их надом: »Палица владалачка неће се одвојити од Јуде нити од ногу његових онај који поставља закон, докле не дође Онај коме припада.« (1. Мојсијева 49,10) Опадање силе Израиља сведочило је да је Месијин долазак близу. Данилово пророчанство сликало је славу Његове владавине над империјом која ће наследити сва земаљска

царства и пророк каже »само ће стајати довека«. (Данило 2,44) Било је мало оних који су схватили природу Христове мисије, али је зато мноштво очекивало моћног Кнеза који ће успоставити своје царство у Израиљу и који ће доћи као Ослободилац народима.

Време се навршило. Човечанство, унижено вековним преступима, чезнуло је за доласком Искупитеља. Сотона је радио на томе да продуби понор између Земље и Неба и учини га непремостивим. Својим лажима подстицао је људе на грех. Сотонина намера је била да исцрпи Божје стрпљење и угуши Његову љубав према човеку, тако да Он препусти свет сотонској власти.

Сотона је покушао да сакрије од људи знање о Богу, да скрене њихову пажњу са Божјег храма и успостави своје царство. Његова борба за превласт изгледала је као да је готово потпуно успела. У ствари, Бог је у сваком нараштају имао своје представнике. Чак је и међу незнабошцима било људи преко којих је Христос радио да би подигао народ из греха и понижења. Међутим, ови људи били су презрени и омражени. Многи од њих доживели су насилну смрт. Мрачна сенка коју је сотона бацио на свет постајала је све тамнија и тамнија.

Сотона је преко незнабоштва вековима одвраћао људе од Бога, али изопачујући веру Израиља извојевао је своју велику победу. Поводећи се за својим схватањима и служећи им, незнабошци су изгубили знање о Богу и постали све изопаченији. Тако је било и са Израиљем. Начело да се човек може спасити својим делима, лежи у основи сваке незнабожачке религије; сада је то постало начело и јеврејске вере. Сотона је усадио ово начело. Гдегод се оно прихвати, људи немају заштиту од греха.

Вест о спасењу објављена је људима преко људских оруђа. Међутим, Јевреји су тежили да истина о вечном животу, искључиво остане у њиховој власти. Нагомилали су живуману и она се покварила. Вера коју су покушали да задрже само за себе претворила се у саблазан. Они су лишили Бога Његове славе и обманули свет кривотвореним јеванђељем. Они су одбили да се потчине Богу за спасење света и постали сотонини посредници за његово уништење.

Народ кога је Бог позвао да буде »стуб и тврђава истине« (1. Тимотију 3,15), постао је сотонин представник. Обављао је

посао који му је сотона поверио да погрешним представљањем Божјег карактера наведе свет да Га сматра тиранином. И сами свештеници који су служили у Храму изгубили су из вида смисао службе коју су вршили. Они су престали да преко симбола гледају оно што је он представљао. У приношењу жртвених дарова понашали су се као глумци у неком комаду. Обреди које је сам Бог успоставио постали су средство за заслепљивање ума и отврдњавање срца. Овим каналима Бог није могао више ништа да учини за човека. Цео систем морао је да се укине.

Обмана коју је донео грех достигла је свој врхунац. Сва оруђа за изопачавање људских душа била су покренута. Божји Син, посматрајући свет, гледао је патњу и беду. Са сажаљењем је видео како су људи постали жртве сотонине свирепости. Са саосећањем посматрао је оне који су били искварени. Они су изабрали владара који их је као робове ланцима везао за своја кола. Сметени и преварени кретали су се у суморној поворци према вечној пропасти – ка смрти у којој нема наде у живот, ка ноћи после које нема јутра. Сотонина оруђа удружила су се са људима. Тело људских бића, створено да буде пребивалиште самога Бога, постало је стан демона. Натприродне силе деловале су на чула, нерве, нагоне и органе људи да би их подстакле на попуштање најнижим страстима. Демонски печат био је утиснут на лице људи. Људска лица имала су израз злих легиона којима су људи били опседнути. Такав призор посматрао је Откупитељ света. Какав призор за Бескрајну Чистоту!

Грех је постао наука, а порок посвећен као део религије. Побуна се укоренила дубоко у срцу и човеково непријатељство најокрутније је било уперено против Неба. Пред целим свемиром показало се да се без Бога човечанство не може подићи. Онај који је створио Свет мора да дарује нов елеменат живота и силе. 37

Са огромним занимањем становници светова који нису пали очекивали су да виде Јехову како устаје и уништава становнике Земље. Да је Бог то учинио сотона би био спреман да спроведе свој план осигуравајући тако себи поданичку покорност небеских бића. Он је изјавио да начела Божје владавине чине немогућим опраштање. Да је свет био уништен, он би тврдио да су се његове оптужбе показале истинитим. Био је спреман да кривицу баци на Бога и своју побуну прошири и на небе-

ске светове. Међутим, уместо да је уништио свет, Бог је послао свога Сина да га спасе. Иако су се покварености и пркос могли видети у сваком делу покорене Земље, обезбеђен је начин за њен опоравак. У тренутку кризе у коме је изгледало да ће сотона победити, Божји Син је дошао као Посланик божанске благодати. У сва времена, у сваком тренутку, Божја љубав показивала се палом људском роду. Упркос изопачености људи, знаци милости непрекидно су се показивали. А када се навршило време, Божанство се прославило изливањем обиља исцељујуће благодати на свет, која никада неће бити спречена или заустављена док се план спасења не изврши.

Сотона је ликовао што је у људском роду успео да унизи
38 Божји лик. Тада је Исус дошао да у човеку обнови Творчев лик. Нико други до Христос није у стању да поново обликује карактер који је упропашћен грехом. Он је дошао да уклони демоне који су господарили вољом. Он је дошао да нас подигне из прашине, да поново обликује уништени карактер према узору свог божанског карактера и да га улепша сопственом славом.

Ова глава заснована је на Луки 2,1-20.

»ЈЕР ВАМ СЕ ДАНАС РОДИ СПАС...«

Цар славе дубоко се понизио да би узео људску природу. Његова земаљска животна средина била је сурова и одбојна. 43
Његова слава била је обавијена велом, тако да величанственост Његове спољашњости не би постала предмет привлачности. Он је избегавао свако спољашње разметање. Богатства, част овога света и људска величина не могу никада избавити душу од смрти. Исус је одлучио да никаква привлачност земаљске природе не треба да позове људе на Његову страну. Једино лепота небеске истине, мора да привуче оне који ће Га следити. Месијин карактер већ много раније предсказан је у пророштву и желео је да Га људи прихвате на основу сведочанства Божје речи.

Анђели су били задивљени величанственим планом откупљења. Они су посматрали како ће Божји народ прихватити Његовог Сина, оденутог у људску одећу. Дошли су у земљу изабраног народа. Други народи бавили су се митовима и обожавањем лажних богова. Анђели су дошли у земљу у којој је била откривена слава самога Бога и у којој је засјала светлост пророштва. Они су невидљиво дошли у Јерусалим, онима који су били одређени да објашњавају свете списе слугама Божјег дома. Већ је свештенику Захарији, док је служио пред олтаром, била 44
објављена близина Христовог доласка. Претеча је већ био рођен, а Његова мисија потврђена чудом и пророчанством. Вест

о Његовом рођењу и величанственом значају Његове мисије ширила се на све стране. Ипак, Јерусалим се није припремао да добродошлицом поздрави свог Искупитеља!

Небески весници су запањено посматрали равнодушност тог народа кога је Бог позвао да свету открије светлост свете истине. Јеврејски народ био је сачуван да посведочи да Христос треба да се роди из Аврамовог потомства и Давидове лозе, а ипак није знао да је Његов долазак тако близу. Јутарња и вечерња жртва свакодневно су у Храму указивале на Божје Јагње, али овде није било припрема за Његов дочек. Свештеници и учитељи народа нису знали да највећи догађај свих времена, ускоро треба да се збуде. Они су понављали своје бесмислене молитве и вршили богослужбене обреде да их људи виде, али у својој борби за богатствима и световном чашћу, нису били спремни за откривање Месије. Иста равнодушност преовладавала је у земљи Израиља. Радост која је одушевљењем испуњавала цело Небо, није такла себична срца обузета световношћу. Само је неколицина чезнула да види Невидљивог. Њима су послати небески весници.

Анђели су пратили Јосифа и Марију, док су путовали од свога дома у Назарету до Давидовог града. Наредба царског Рима о попису свих народа у његовој пространој држави, обухватила је и становнике галилејских брда. Као што је у давна времена Кир био позван на престо светског царства да би Господњи народ могао да ослободи ропства, тако је и Цезар Август постао оруђе за испуњење Божје намере да Исусову мајку доведе у Витлејем. Она је од Давидове лозе, и Давидов Син мора да се роди у Давидовом граду. Из Витлејема ће, каже пророк »изаћи који ће бити господар у Израиљу, којему су изласци од почетка, од вечних времена«. (Михеј 5,2) Међутим, у граду њихове царске лозе, Јосифа и Марију не познају нити их поштују. Уморни и без дома, они пролазе узаном улицом, од градске капије све до источног краја града узалудно тражећи место за ноћни починак. За њих нема места у претрпаној гостионици. У неугледној просторији која је служила као заклон за стоку, нашли су последње уточиште и у њој је рођен Искупитељ света.

47 Људи о томе ништа нису знали, али је ова вест испунила Небо радошћу. Света бића из царства светлости привучена су Зе-

мљи још дубљим и нежнијим занимањем. Због Његове присутности цео свет постао је светлији. Над витлејемским брежуљцима скупило се безбројно мноштво анђела. Они чекају знак да објаве радосне вести свету. Да су израиљски вођи били верни повереном задатку, они би могли да учествују у радосном објављивању Исусовог рођења. Сада их је то мимоишло.

Бог објављује: »Јер ћу излити воду на жеднога и потоке на суху Земљу.« »У тами сјаји видело праведницима.« (Исаија 44,3; Псалам 112,4) Онима који траже светлост и који је радосно прихватају, засијаће блистави зраци са Божјег престола.

На пољима на којима је дечак Давид водио своје стадо, пастири су још увек држали ноћну стражу. У току тих часова тишине разговарали су о обећаном Спаситељу и молили се за долазак Цара на Давидов престо. »И гле, анђео Господњи стаде међу њима, и слава Господња обасја их; и уплашише се врло. И рече им анђео: Не бојте се; јер гле, јављам вам велику радост која ће бити свему народу. Јер вам се данас роди Спас, који је Христос Господ, у граду Давидову.«

На ове речи, виђење славе испунило је душе пастира који су слушали. Ослободилац је дошао Израиљу! Сила, уздизање и победа повезани су са Његовим доласком. Међутим, анђео мора да их припреми да препознају свога Спаситеља у сиромаштву и понижењу. »И ето вам знака«, рекао је, »наћи ћете Дете повито где лежи у јаслама.«

Небески весник стишао је њихова страховања. Он им је рекао како ће пронаћи Исуса. Пун нежног обзира према њиховој људској слабости, дао им је времена да се привикну на божански сјај. Тада се радост и слава нису више могле сакривати. Цело поље било је обасјано сјаном светлошћу Божјих војски. Земља се утишала, а Небо повило да слуша песму: 48

»Слава на висини Богу,
И на Земљи мир.
Међу људима добра воља.«

О, када би данас људска породица могла да препозна ову песму! Објава која је тада дата, мелодија која се тада чула, разлегаће се до краја времена и одјекивати до крајева земаљских. Кад

гране Сунце Правде, са здрављем на својим зрацима, тој песми вратиће се одјек гласа многога мноштва, као глас многих вода говорећи: «Алилуја! Јер царује Господ Бог Сведржитељ.« (Откривење 19,6)

Када су анђели нестали, светлост је ишчезла, а ноћне сенке поново су пале на витлејемске брежуљке. Најблиставији призор, који су икада посматрале људске очи, пастири су добро запамтили. »И кад анђели отидоше од њих на Небо, пастири говораху један другоме: Хајдемо до Витлејема, да видимо то што се тамо догодило што нам каза Господ. И дођоше брзо, и нађоше Марију и Јосифа и Дете где лежи у јаслама.«

Одлазећи с великом радошћу, пастири су објавили оно што су видели и чули. »И сви који чуше дивише се томе што им казаше пастири. А Марија чуваше све речи ове и слагаше их у срцу својему. И вратише се пастири славећи и хвалећи Бога.«

Удаљеност између Неба и Земље није данас већа него што је била, када су пастири слушали анђеоску песму. Људски род је исто толико предмет старања Неба као у време када су обични људи скромних занимања усред дана сретали анђеле и разговарали са небеским весницима у виноградима и пољима. Небо може бити веома близу и нама у нашој свакидашњици. Анђели из небеских дворова пратиће кораке оних који долазе и одлазе по Божјој заповести.

Историја из Витлејема је неисцрпна тема. У њој је сакривена »дубина богатства и премудрости и разума Божјега«. (Римљанима 11,33) Ми се дивимо Спаситељевој жртви којом је заме-
49 нио небески престо јаслама и пратњу анђела који су Га обожавали, животињама у штали. Његова присутност прекорева људску гордост и самодовољност. Ово је, ипак, био само почетак Његовог неупоредивог понижења. За Божјег Сина било би готово бескрајно понижење да је узео људску природу, чак и онда када је Адам у својој невиности пребивао у Едему. Међутим, Исус је прихватио људску природу када је људски род већ четири хиљаде година био ослабљен грехом. Као и свако Адамово дете, Он је примио на Себе резултате деловања великог закона наслеђа. Какви су ови резултати били показано је у историји Његових земаљских предака. Он је дошао са таквим

наслеђем да дели наше туге и искушења и да нам пружи пример безгрешног живота.

Сотона је на Небу мрзео Христа због Његовог положаја у Божјим дворовима. Када је свргнут са положаја још више Га је мрзео. Он је мрзео Онога који се заветовао да ће искупити грешни људски род. Ипак, Бог је допустио свом Сину да као беспомоћно дете подложно слабости човечанства дође на свет, који је сотона прогласио својим поседом. Дозволио Му је да упозна животне опасности својствене свакој људској души, да води борбу коју мора да води свако људско дете, изложен опасности неуспеха и вечног губитка.

Срце земаљског оца нежно воли свога сина. Он посматра лице свог детета и дрхти на помисао о животној опасности. Он чезне да заштити своје драго дете од сотонине силе и да га сачува од искушења и сукоба. Бог је дао свог Јединородног Сина да се нађе у још жешћем сукобу и много страшнијој опасности, да би животна стаза наше деце била сигурна. »У овом је љубав.« (1. Јованова 4,10) Чудите се небеса и диви се Земљо!

Ова глава заснована је на Луки 2,21-38.

ПОСВЕЋЕЊЕ

50 Отприлике четрдесет дана после рођења, Јосиф и Марија однели су Христа у Јерусалим да »га метну пред Господа« и принесу жртву. То је било по јеврејском закону, па му се Христос као човекова замена морао повиновати у свакој појединости. Он је већ био подвргнут обреду обрезања, као знаку Његове послушности закону.

Закон је тражио да мајка принесе једногодишње јагње на жртву паљеницу и младог голуба или грлицу као жртву за грех. Међутим, закон је предвиђао да сиромашним родитељима, који нису могли да донесу јагње, могу бити прихваћене две грлице или два голуба, једног за жртву паљеницу, а другог за жртву за грех.

Жртве које су приношене Господу морале су да буду без мане. Ове жртве представљале су Христа и из њих се види да је и сам Исус био без икакве телесне мане. Он је био »безазлено и пречисто јагње«. (1. Петрова 1,19) Његов телесни састав није био оштећен никаквом маном; Његово тело било је снажно и здраво. Целог свог живота живео је у складу са природним законима. И
51 физички и духовно, био је пример онога што је Бог замислио да човечанство буде послушношћу Његовим законима.

Посвећење првенаца има своје порекло у најстаријим временима. Бог је обећао да ће дати небеског Првенца да спасе грешника. Свако домаћинство требало је да усвоји овај дар посвећујући свог првенца. Он је требало да буде посвећен свештеничкој служби, као Христов представник међу људима.

Приликом ослобођења Израиља из Египта, поново је дата заповест о посвећењу првенаца. Док су Израиљева деца била у египатском ропству, Господ је упутио Мојсија да фараону, египатском цару, каже: »Овако каже Господ: Израиљ је син Мој, првенац Мој. И казах ти: Пусти сина Мојега да Ми послужи. А ти га не хтеде пустити; ево Ја ћу убити сина твојега, првенца твојега.« (2. Мојсијева 4,22.23)

Мојсије је предао своју поруку; али одговор гордога цара је гласио: »Ко је Господ да послушам глас Његов и пустим Израиља? Не знам Господа, нити ћу пустити Израиља.« (2. Мојсијева 5,2) Господ је знацима и чудима радио за свој народ, шаљући страшне судове на фараона. На крају, анђео смрти добио је налог да убије сваког првенца од људи и стоке међу Египћанима. Да би били поштеђени, Израиљци су добили упутства да довратнике намажу крвљу закланог јагњета. Свака кућа морала је да буде обележена, да би анђео извршавајући свој смртоносни задатак, мимоишао израиљске домове.

После слања ове осуде на Египат, Господ је рекао Мојсију: »Посвети Ми сваког првенца... и од људи и од стоке, јер је Моје«; »од онога дана кад побих све првенце у земљи Мисирској, посветих Себи сваког првенца у Израиљу од човека до живинчета; Моји ће бити; Ја сам Господ.« (2. Мојсијева 13,2; 4. Мојсијева 3,13) Пошто је успостављена служба у Шатору од састанка, Господ је изабрао Левијево племе уместо првенаца из целог Израиља, да служе у Светињи. Међутим, првенца су још увек сматрали Господњим власништвом и зато је требало да буде откупљен.

Тако је закон о посвећењу првенаца постао веома значајан. Иако је био успомена на Господње чудесно избављење Израиљеве деце, он је приказивао још веће ослобођење које ће извојевати Јединородни Божји Син. Као што је крв, којом су били попрскани довратници, спасла првенце у Израиљу, тако Христова крв има моћ да спасе свет.

Какав је значај тада имало Христово посвећење! Свештеник 52
није видео кроз завесу; он није читао тајну иза ње. Посвећење деце било је уобичајена слика. Из дана у дан свештеник је примао новац за откуп, када су деца посвећивана Господу. Из дана у дан он је рутински радио свој посао, обраћајући мало пажње на родитеље или децу, изузев када је запазио неки наговештај

богатства или високог положаја родитеља. Јосиф и Марија били су сиромашни; када су дошли са својим Дететом, свештеници су видели само човека и жену одевене као Галилејци и у најскромнијој одећи. У њиховом изгледу није било ничега што је привлачило пажњу и они су принели дар предвиђен за сиромашније слојеве.

Свештеник је започео обред свог обавезног посла. Узео је Дете у наручје и држао Га пред олтаром. Пошто Га је вратио у мајчино наручје, уписао је име »Исус« у свитак првенаца. Док је држао Дете у свом наручју, није ни слутио да је то Величанство Неба, Цар славе! Свештеник није ни помислио да је ово Дете Онај о коме је Мојсије писао: »Господ Бог ваш подигнуће вам Пророка из ваше браће, као мене; Њега послушајте у свему што вам каже.« (Дела 3,22) Он није мислио да је ово Дете Онај чију је славу Мојсије желео да види. Међутим, на свештениковим рукама лежи Онај који је већи од Мојсија; и када је записао име Детета, записао је име Онога који је био темељ целокупног јеврејског начина живота. Ово име представљало је смртну пресуду свему томе јер је систем жртава и дарова застарео; симбол је готово достигао своју праву слику, сен – своју стварност.

Слава Божје присутности напустила је Светињу, али у Детету из Витлејема била је заклоњена слава пред којом се анђели клањају. Ово несвесно Дете, било је обећани Потомак, на кога је указивао први олтар подигнут на вратима Едема. То је био Месија, Кнез мира. Он је био Онај који је објавио Мојсију: ЈА САМ. То је био Онај који је у стубу од облака и огња био Вођа Израиљу. То је био Онај о коме су већ од давнина пророковали видеоци. Он је био Чежња свих народа, Корен и Изданак Давидов, и сјајна звезда Даница. Име овог беспомоћног Детета, уписаног у свитак Израиља, што Га је прогласило нашим братом, било је нада палог људског рода. Дете за које је плаћена откупнина било је Онај који ће платити откуп за грехе целог света. Он је био прави Првосвештеник »над домом Божјим«, Поглавар који »има вечно свештенство«, Посредник »с десне стране престола величине на висини«. (Јеврејима 10,21; 7,24; 1,3)

Духовно треба духовно да »се разгледа«. Божји Син је посвећен у Храму за посао који је дошао да изврши. Свештеник Га је посматрао као што би посматрао свако друго дете. Међу-

тим, иако није видео нити осећао нешто необично, Божји чин у давању свога Сина свету био је препознат. Ова прилика није могла проћи, а да Христа неко не препозна. »И гле, беше у Јерусалиму човек по имену Симеун, и тај човек беше праведан и побожан, који чекаше Утехе Израиљеве, и Дух Свети беше у њему. И њему беше Свети Дух казао да неће видети смрти док не види Христа Господњега.«

Када је Симеун ушао у Храм, видео је једну породицу како приказује дете пред свештеником. Њихова спољашњост говорила је о сиромаштву; али Симеун је схватио упозорења Духа и био дубоко осведочен да је Дете које је приказано пред Господом Утеха Израиљева. Онај кога је желео да види. Зачуђеном свештенику Симеун је изгледао као занесен човек. Дете је враћено Марији, а он га узима у наручје да га прикаже пред Богом, док је радост коју дотада никада није осетио испуњавала његову душу. Док је подизао малог Спаситеља према небу, рекао је: »Сад отпушташ с миром слугу својега, Господе, по речи својој; јер видеше очи моје спасење Твоје, које си уготовио пред лицем свих народа, видело, да обасја незнабошце, и славу народа Твојега Израиља.«

Пророчки дух почивао је на овом Божјем човеку, и док су Јосиф и Марија стајали ту крај њега, чудећи се његовим речима, он их је благословио и рекао Марији: »Гле, Овај лежи да многе обори и подигне у Израиљу, и да буде знак против кога ће се говорити; (а и теби самој пробошће нож душу) да се открију мисли многих срца.«

Ана пророчица такође је потврдила Симеуново сведочанство о Христу. Док је Симеун говорио, њено лице било је озарено Божјом славом и она је изливала захвалност коју је срце осећало што јој је допуштено да види Христа Господа.

Ови понизни поштоваоци Бога нису узалуд проучавали пророчанства. Међутим, они који су се налазили на положајима владара и свештеника у Израиљу, иако су пред собом имали драгоцено казивање пророштва, нису ишли Господњим путем и њихове очи нису биле отворене да виде Светлост живота.

Тако је то још увек. Верске вође и они који служе Божјем 56
дому често не разликују догађаје на које је усредсређена пажња целога Неба, и они незапажено пролазе. Људи признају Хри-

ста у историји, али се окрећу од живог Христа. Христос, који у својој Речи позива на самопожртвовност, преко сиромашних и напаћених који траже помоћ, и преко праведних који су упућени на сиромаштво, труд и понижење, није ништа спремније прихваћен данас него пре осамнаест векова.

Марија је размишљала о Симеуновом отвореном и далекосежном пророчанству. Док је у свом наручју гледала Дете и сећала се речи које су изговорили витлејемски пастири била је испуњена радошћу пуном захвалности и блиставом надом. Симеунове речи подсетиле су је на Исаијино пророчко казивање: »Али ће изаћи Шибљика из стабла Јесејева, и Изданак из корена његова изникнуће. И на њему ће почивати Дух Господњи, дух мудрости и разума, дух савета и силе, дух знања и страха Господњега... И правда ће Му бити појас по бедрима, и истина појас по боцима.« »Народ који ходи у тами видеће видело велико, и онима који седе у земљи где је смртни сен засветлеће видело... Јер нам се роди Дете, Син нам се даде, којему је власт на рамену, и име ће Му бити: Дивни, Саветник, Бог силни, Отац вечни, Кнез мирни.« (Исаија 11,1–5; 9,2–6)

Ипак, Марија није схватила Христову мисију. Симеун је пророковао о Њему као Виделу које ће обасјавати незнабошце, као о Слави Израиљевој. На тај начин анђели су објавили Спаситељево рођење као радосну вест свима народима. Бог је тежио да исправи скучено јеврејско схватање о Месијином делу. Он је желео да људи у Њему гледају не само ослободиоца Израиља, већ Спаситеља света. Међутим, проћи ће много година док је и Исусова мајка схватила Његову мисију.

Марија је очекивала Месијину владавину на Давидовом престолу, али није видела крштење патњом којим ће га задобити. Симеун је открио да Месија неће моћи да прође кроз овај свет без препрека. Речима упућеним Марији: »А и теби самој пробошће нож душу«, Бог је у својој нежној милости наговестио Исусовој мајци велики бол који је због Њега почела да подноси.

»Гле«, рекао је Симеун, »овај лежи да многе обори и подигне у Израиљу, и да буде знак против кога ће се говорити.« Они који желе да се поново подигну морају пасти. Ми морамо пасти на Стену и разбити се пре него што се подигнемо у Христу. Себичност се мора оборити, охолост се мора понизити ако жели-

57

мо да упознамо славу духовног царства. Јевреји нису желели да прихвате част која је достигнута у понижењу. Зато и нису могли да приме свога Искупитеља. Он је био знак против кога се говорило.

»Да се открију мисли многих срца.« У светлости Спаситељевог живота, откривају се срца свих почевши чак од Творца па до кнеза таме. Сотона је приказао Бога као себичног и суровог, као Онога који полаже право на све а ништа не даје, који тражи службу од свих својих створења за сопствену славу, а не подноси никакву жртву за њихово добро. Међутим, даровање Христа открива Очево срце. То сведочи да су Божје мисли за нас »мисли добре а не зле«. (Јеремија 29,11) То показује да док је Божја мржња према греху јака као смрт, Његова љубав према грешнику јача је од смрти. Будући да је узео на Себе наше спасење, Он неће поштедети ништа – ма колико Му то било драго – што је неопходно за извршење Његовог дела. Ниједна истина потребна за наше спасење није ускраћена, ниједно чудо милости није занемарено, ниједно божанско средство није остало неискоришћено. Наклоност долази за наклоношћу, а дар за даром. Цела небеска ризница отворена је онима које Он жели да спасе. Скупивши сва богатства свемира и откривши све изворе неизмерне силе, Он их све предаје у Христове руке и каже: Све је ово за човека. Употреби све дарове да га увериш да ни на Земљи ни на Небу не постоји веће љубави од Моје. Своју највећу срећу наћи ће у љубави према Мени.

На голготском крсту сучелиле су се љубав и себичност. Њихова појава достигла је овде свој врхунац. Христос је живео да теши и благосиља, а сотона је усмртивши Га показао сву опакост своје мржње према Богу. Он је јасно показао да је стварни циљ његове побуне збацивање Бога са престола и уништење Онога преко кога се показала Божја љубав.

Христовим животом и смрти, откриле су се и мисли људи. Од јасала до крста, Христов живот био је позив на потчињавање себе и заједницу у патњама. Он је скинуо копрену са људских циљева. Исус је дошао са небеском истином и сви који су слушали глас Светога Духа били су привучени Њему. Они који су служили себи самима припадали су сотонином царству.

Својим односом према Христу сви ће показати на којој се страни налазе. На тај начин, свако себи изриче пресуду.

58 На дан коначног суда, свака изгубљена душа схватиће природу свог одбацивања истине. Биће приказан крст, а његово право значење увидеће сваки ум који је био заслепљен преступом. Пред призором Голготе и њене тајанствене Жртве, грешници ће стајати осуђени. Биће одбачен сваки лажни изговор. Људско отпадништво појавиће се у свом ужасном карактеру. Људи ће видети шта су изабрали. Свако питање истине или заблуде у дугој борби биће објашњено. Пред судом свемира Бог ће стајати чист од кривице за постојање или трајање зла. Показаће се да божански прописи нису проузроковали грех. У Божјој владавини није било мане, није било никаквог разлога за незадовољство. Када се открију помисли свакога срца, тада ће се и верни и бунтовници сјединити у објављивању: »Праведни су и истинити путеви Твоји, Царе светих. Ко се неће побојати Тебе, Господе, и прославити име Твоје?... јер се Твоји судови јавише.« (Откривење 15,3.4)

Ова глава заснована је на Матеју 2.

»ЈЕР СМО ВИДЕЛИ ЊЕГОВУ ЗВЕЗДУ...«

»А кад се родио Исус у Витлејему Јудејскоме, за време цара 59
Ирода, а то дођу мудраци од истока у Јерусалим и кажу: Где је Цар јудејски што се родио? Јер смо видели Његову звезду на истоку и дошли смо да Му се поклонимо.«

Мудраци са Истока били су филозофи. Они су припадали великом и утицајном друштвеном слоју, који је обухватао људе племенитог порекла и био носилац богатства и учености у њиховом народу. Међу њима је било многих који су варали лаковеран народ. Други су били честити људи који су проучавали знаке Провиђења у природи и били поштовани због свога поштења и мудрости. Мудраци који су дошли Исусу били су људи таквог карактера.

Божја светлост увек светли усред таме незнабоштва. Док су ови мудраци проучавали звездано небо и покушавали да проникну у тајну коју су сакривале његове сјајне стазе, гледали су Творчеву славу. Тражећи јасније сазнање, окренули су се јеврејским светим списима. У њиховој земљи чувани су пророчки списи који су предсказивали долазак божанског учитеља. Валам је припадао магима, иако је једно време био Божји пророк; Духом Светим предсказао је Израиљево благостање и појаву 60
Месије; а његова пророчанства преносила су се предањем из века у век. Међутим, у Старом завету много јасније откривен

је Спаситељев долазак. Мудраци су са радошћу утврдили да је Његов долазак близу и да ће се Земља напунити познања славе Господње.

Мудраци су видели тајанствену светлост на небу оне ноћи када је Божја слава обасјала витлејемске брежуљке. Када је светлост ишчезла, појавила се сјајна звезда која се лагано кретала небом. То није била никаква звезда некретница ни нека планета, па је ова природна појава пробудила најживље интересовање. Та звезда била је удаљена група сјајних анђела, али мудраци то нису знали. Ипак, били су уверени да ова звезда има нарочити значај за њих. Они су се саветовали са свештеницима и филозофима и претраживали свитке старих записа. Валамово пророчанство је објавило: »Изаћи ће Звезда из Јакова и устаће Палица из Израиља.« (4. Мојсијева 24,17) Да ли је могуће да је ова непозната звезда била послана као весник Обећанога? Мудраци су се обрадовали светлости истине послате са Неба; сада се она изливала на њих сјајним зрацима. У сну су примили поруку да иду и потраже новорођеног Цара.

Као што је Аврам вером пошао на Божји позив »не знајући куда иде« (Јеврејима 11,8); као што је Израиљ у вери ишао за Стубом од облака до Обећане земље, тако су и ови незнабошци пошли да нађу обећаног Спаситеља. Источњачке земље биле су богате драгоценостима и мудраци нису празних руку кренули на пут. Обичај је био да се владарима и осталим високим личностима дају поклони као знак поштовања и најскупоценији дарови, који су могли да се нађу у земљи, донети су као поклон Ономе у коме треба да буду благословена сва племена на Земљи. Морали су да путују ноћу да би могли пратити звезду; путници су прекраћивали сате понављањем старих казивања и пророчких изјава о Ономе кога су тражили. Приликом сваког предаха они су истраживали пророчанства и тако све више продубљивали своје уверење да их Бог води. Док су пред собом имали звезду као спољашњи знак, имали су и унутрашње осведочење Духом Светим, који је деловао на њихова срца и надахњивао их надом. Путовање, иако дуго, било је срећно за њих.

Стигли су у израиљску земљу и силазе низ Маслинску гору, гледајући Јерусалим пред собом, кад, гле, звезда која их је водила целим мукотрпним путем, застаје над Храмом и после

неколико тренутака ишчезава са видика. Они даље хитају журним корацима, очекујући са сигурношћу да је Месијино рођење радосни рефрен на сваком језику. Међутим, узалудно су се 61
распитивали. Ушавши у Свети град упутили су се према Храму. На своје запрепашћење нису нашли никога који је нешто знао о новорођеном Цару. Њихова питања нису изазвала никакву радост, већ изненађење и страх помешан са презиром.

Свештеници су понављали предање. Они уздижу своју веру и сопствену побожност, док Грке и Римљане проглашавају незнабошцима и грешницима већим од других. Мудраци нису идолопоклоници и у Божјим очима су бољи од ових који су само по имену били у служби Њему; па ипак Јевреји их сматрају незнабошцима. Чак и међу постављеним чуварима светих списа, њихово ревносно распитивање није наишло ни на какво разумевање.

Долазак мудраца брзо је разглашен по читавом Јерусалиму. Њихов необичан задатак изазвао је узбуђење у народу, које је продрло у палату цара Ирода. Лукави Едомац био је узбуђен наговештајем о могућем супарнику. Безбројна убиства умрљала су његову стазу до престола. Будући да је био туђинске крви, народ којим је владао, мрзео га је. Његова једина сигурност била је наклоност Рима. Међутим, овај нови Принц имао је већу предност. Био је рођен да влада.

Ирод је посумњао да свештеници кују заверу са странцима да би изазвали буну у народу и збацили га са престола. Он је прикривао своје неповерење, одлучан да већим лукавством осујети њихове смишљене планове. Скупивши свештеничке главаре и књижевнике распитивао се за учење њихових светих 62
књига о месту Месијиног рођења.

Ово распитивање отимача престола, подстакнуто захтевом странаца, повредило је понос јеврејских учитеља. Равнодушност којом су пришли пророчким свицима, разбеснела је суревњивог деспота. Он је мислио да желе да сакрију своје познавање овог предмета. Са ауторитетом коме се нису смели супротставити наредио је да подробно испитају и објаве место рођења њиховог очекиваног Цара. »А они му рекоше: у Витлејему Јудејскоме; јер је тако пророк написао:

»И ти Витлејеме, земљо Јудина!
Ни по чем ниси најмањи у држави Јудиној;
Јер ће из тебе изићи Човођа
Који ће пасти народ мој Израиља.«

Ирод је затим позвао мудраце на тајни разговор. Бура беса и страха беснела је у његовом срцу, али је сачувао мирну спољашњост и љубазно примио странце. Распитивао се о времену појављивања звезде и претварао се да радосно поздравља наговештај Христовог рођења. Замолио је своје посетиоце: »Распитајте добро за Дете, па када Га нађете, јавите ми, да и ја идем да Му се поклоним.« Рекавши то отпустио их је да својим путем оду у Витлејем.

Свештеници и старешине у Јерусалиму нису били тако необавештени о Христовом рођењу, као што су се претварали. Вест о посети анђела пастирима допрла је до Јерусалима, али рабини су је сматрали недостојном своје пажње. Могли су сами наћи Исуса и спремно одвести мудраце до Његовог места рођења, али, уместо тога, мудраци су дошли да им скрену пажњу на рођење Месије. »Где је Цар јудејски што се родио«, рекли су, »јер смо видели Његову звезду на истоку и дошли смо да Му се поклонимо.«

Охолост и завист сада су затворили врата светлости. Да је поклоњено поверење вестима пастира и мудраца, они би довели свештенике и рабине у веома неповољан положај, доказујући супротно од њиховог тврђења да су тумачи Божје истине. Ови образовани учитељи нису хтели да се понизе да их поучавају они које су сматрали незнабошцима. Немогуће је, говорили су они,
63 да их је Бог мимоишао и објавио вест неуким пастирима и необрезаним незнабошцима. Одлучили су да покажу презир према вестима које су узбуђивале цара Ирода и цео Јерусалим. Нису чак ни желели да иду у Витлејем, да виде да ли је то тако. Навели су људе да занимање за Исуса сматрају фанатичним узбуђењем. Овде је почело одбацивање Христа од стране свештеника и рабина. Отада је њихова охолост и тврдоглавост прерасла у дубоко усађену мржњу према Спаситељу. Док је Бог отварао врата незнабошцима, јеврејске вође затварале су врата себи самима.

Мудраци су сами отишли из Јерусалима. Сенке ноћи спуштале су се док су пролазили кроз градску капију, али на своју

велику радост опет су угледали звезду која их је повела према Витлејему. Они нису примили никакав наговештај о скромном Исусовом стању, као што су то добили пастири. После дугог пута разочарани равнодушношћу јеврејских вођа, напустили су Јерусалим са мање поуздања, него када су ушли у град. У Витлејему нису нашли царску гарду размештену да штити новорођеног Цара. Ниједан угледни човек није Га посетио. Исус је био стављен у јасле као у колевку. Његови родитељи, необразовани сељаци, били су Његови једини чувари. Да ли је могуће да је то Онај о коме је писано да ће подићи »племе Јаковљево« и да ће вратити »Остатак Израиљев«, и бити учињен »Виделом народима« и спасењем »до крајева земаљских«? (Исаија 49,6)

»И ушавши у кућу видеше Дете с Маријом матером Његовом, и падоше и поклонише му се.« У сиромашној Исусовој појави препознали су присуство Божанства. Предали су своја срца Њему као Спаситељу и тада Га обасули даровима – златом, тамјаном и смирном. Какву су веру имали! За мудраце са 64
Истока могло би се рећи оно што је касније речено за римског капетана: »Ни у Израиљу толике вере не нађох.« (Матеј 8,10)

Мудраци нису проникнули у Иродове намере према Исусу. Када је циљ њиховог путовања био испуњен, припремили су се за повратак у Јерусалим, намеравајући да га обавесте о свом успеху. Међутим, у сну су примили божанску вест да више не одржавају никакву везу са њим. Заобилазећи Јерусалим, пошли су у своју земљу другим путем.

На сличан начин и Јосиф је примио опомену да бежи у Египат са Маријом и Дететом. А анђео рече: »И буди онамо док ти не кажем; јер ће Ирод тражити Дете да Га погуби.« Јосиф је послушао без оклевања и да би био сигурнији пошао је ноћу на пут.

Бог је јеврејском народу преко мудраца скренуо пажњу на рођење свога Сина. Њихово распитивање у Јерусалиму, пробуђено занимање народа, па чак и Иродова љубомора која је привукла пажњу свештеника и рабина, упутили су умове на пророчанство о Месији и на велики догађај који се збио.

Сотона се заузео да свету заклони божанску светлост и упо- 65
треби сву моћ свога лукавства да уништи Спаситеља. Међутим, Онај који никада не дрема и не спава чувао је свог вољеног Си-

на. Он који је Израиљу подаждио маном с неба и хранио Илију у време глади, побринуо се за Маријино и Исусово уточиште у незнабожачкој земљи. Даровима мудраца из незнабожачке земље, Господ је обезбедио средства за пут у Египат и боравак у туђој земљи.

Мудраци су међу првима пожелели добродошлицу Искупитељу. Они су први положили свој дар крај Његових ногу. Каква је предност била служити Му својим даром! Бог особито цени дар који потиче од срца које љуби, чинећи га најуспешнијим у служби Њему. Ако смо своје срце предали Исусу, ми ћемо Му донети и своје дарове. Наше злато и сребро, наша најдрагоценија земаљска имовина, наши највећи умни и духовни дарови, добровољно ће се посветити Њему који нас је љубио и који је дао Себе за нас.

Ирод је у Јерусалиму нестрпљиво очекивао повратак мудраца. Како је време пролазило, а они се нису појављивали, његове сумње почеле су да расту. Неспремност рабина да открију Месијино место рођења као да му је указивало да су прозрели његов план и да су га мудраци намерно избегли. Та мисао га је разгневила. Обмана није успела, али је преостало прибегавање сили. Он ће им дати поуку с овим Дететом царем. Ти охоли Јевреји треба да виде шта могу очекивати у својим покушајима да устоличе владара.

Одмах је послао војнике у Витлејем са налогом да убију сву децу од две године и мање. Тихи домови Давидовог града били су сведоци призора ужаса, који су још пре шест стотина година, откривени пророку: »Глас у Рами чу се, плач, и ридање, и јаукање много: Рахиља плаче за својом децом, и неће да се утеши, јер их нема.« (Јеремија 31,15)

Ову несрећу Јевреји су сами навукли на себе. Да су у верности и понизности ходили пред Богом, Он би на изванредан начин учинио за њих безопасним царев гнев. Али, својим гресима они су се одвојили од Бога и одбацили Светога Духа који је био њихов једини Штит. Писма нису проучавали са жељом да се ускладе са Божјом вољом. Трагали су за пророчанствима која су могли да тумаче тако да се сами узвисе и покажу како Бог
66 презире остале народе. У својој охолости хвалили су се да ће Месија доћи као цар који ће победити своје непријатеље и пога-

зити незнабошце у свом гневу. На тај начин изазвали су мржњу својих владара. Њиховим погрешним приказивањем Христове мисије, сотона је намеравао да припреми уништење Спаситеља, али, то се вратило на њихове главе.

Ово окрутно дело било је једно од последњих које је помрачило Иродову владавину. Убрзо после убијање невине деце, био је и сам принуђен да се покори таквој судбини коју нико није могао да отклони. Умро је страшном смрћу.

Јосиф који је још увек био у Египту, добио је налог од Божјег анђела да се врати у израиљску земљу. Сматрајући Исуса наследником Давидовог престола, Јосиф је желео да се настани у Витлејему, али дознавши да Архелај влада у Јудеји уместо свога оца, бојао се да би син могао да оствари очеве планове против Христа. Од свих Иродових синова Архелај му је својим карактером највише наликовао. Већ је његово ступање на престо било обележено нередима у Јерусалиму и покољем у коме је римска гарда побила хиљаде Јевреја.

Јосиф је поново усмерен на безбедно место. Вратио се у Назарет, у свој ранији дом, и овде је Исус боравио готово тридесет година, »да се збуде као што су казали пророци, да ће се Назареанин назвати«. Галилејом је управљао Иродов син, али у њој је било много више странаца него у Јудеји. На тај начин тамо је 67
било мање занимања за питања, која су се искључиво тицала Јевреја и Исусове тврдње вероватно би изазвале мању завист код оних на власти.

Тако је био дочекан Спаситељ када је дошао на Земљу. Изгледало је да не постоји место одмора или сигурности за малог Откупитеља. Бог није могао поверити свога Сина људима, чак и ако је остваривао своје дело за њихово спасење. Он је наложио анђелима да прате Исуса и да Га штите, док не заврши свој задатак на Земљи и не умре од руку оних које је дошао да спасе.

Ова глава заснована је на Луки 2,39.40.

КАО ДЕТЕ

68 Исус је провео детињство и младост у малом планинском селу. На Земљи не постоји ниједно место које не би било почаствовано Његовим присуством. Царске палате имале би преимућство примајући Га као госта. Међутим, Он је мимоишао домове богатих, царске дворове и славна средишта науке, да би се настанио у забитом и презреном Назарету.

Кратак извештај о Његовом детињству има изванредан значај: »А Дете растијаше и јачаше у духу, и пуњаше се премудрости, и благодат Божја беше у Њему.« Озарен наклоношћу свога Оца, Исус »напредоваше у премудрости и у расту и у милости код Бога и код људи«. (Лука 2,52) Био је живахан и продорног ума, а разборитост и мудрост превазилазили су Његове године. Његов карактер био је уравнотежен и складан. Снаге ума и тела постепено су се развијале у складу са законима детињства.

Као дете Исус се одликовао изузетно милом природом. Његове услужне руке увек су биле спремне да послуже другима.
69 Он је показивао непоколебљиво стрпљење и истинољубивост која никада не би жртвовала честитост. У начелу чврст као стена, Његов живот откривао је врлину несебичне љубазности.

Исусова мајка пратила је будним оком развој Његових снага и запазила печат савршенства на Његовом карактеру. Са радошћу се трудила да бодри тај бистар и пријемчив ум. Посредством Светога Духа примила је мудрост за сарадњу са небеским силама у развоју овог детета, које је могло сматрати само Бога својим Оцем.

Од најранијих времена верни у Израиљу са великом пажњом васпитавали су младе. Господ је дао упутства да се деца морају поучавати, чак и од најмањих ногу, о Његовој доброти и величини, нарочито онако како су биле откривене у Његовом закону и приказане у историји Израиља. Песма, молитва и поуке из Писма морале су бити прилагођене уму који се развија. Очеви и мајке требало је да поуче своју децу да је Божји закон израз Његовог карактера и тако примањем начела Закона у срце, Божји лик утискиван је у ум и душу. Већи део поучавања био је усмен, али млади су такође учили да читају јеврејске списе, а пергаментски свици старозаветних списа били су отворени за њихово проучавање.

У Христово доба градови који нису обезбедили верско поучавање младих сматрани су проклетим од Бога. Ипак, то поучавање постало је формално. Предање је у великој мери потиснуло Свето писмо. Право васпитање водило би младе да »траже Господа, не би ли Га барем опипали и нашли«. (Дела 17,27) Међутим, јеврејски учитељи посветили су пажњу церемонијама. Ум је био испуњен градивом бескорисним за ученика, које неће бити признато у вишој школи небеских дворова. Искуство стечено личним прихватањем Божје речи није имало места у овом васпитном систему. Заузети кругом церемонијалних појединости ученици нису имали времена за мирне часове које би провели са Богом. Они нису чули Његов глас који говори срцу. У свом трагању за сазнањем, окренули су се од Извора мудрости. Занемарена је суштина службе Богу. Начела Закона била су замагљена. Оно што се сматрало високим образовањем било је највећа препрека правом развоју. Снаге омладине биле су спутане обуком рабина. Њихови умови постали су скучени и ограничени.

Дете Исус није примало поуке у школама у синагогама. Његова мајка била је Његов први земаљски учитељ. Са њених усана и из пророчких свитака Он је научио небеске истине. Оне исте речи које је сам изговорио Мојсију за Израиља, сада је усвајао на крилу своје мајке. Када је прешао из детињства у младићко доба, није тражио рабинске школе. Њему није било потребно васпитање стечено на таквим изворима, јер је Бог био Његов Учитељ. 70

Питање постављено за време Спаситељевог рада: »Како овај зна књиге а није се учио«, не указује на то да Исус није био у стању да чита, већ само да није примио рабинско васпитање (Јован 7,15). Пошто је стекао знање на начин доступан и нама, Његово добро познавање Писма показује колико је марљиво посветио своје ране године проучавању Божје речи. Поред тога пред Њим је била отворена и велика библиотека дела која је Бог створио. Он који је начинио све, проучавао је поуке које је Његова рука написала на Земљи, мору и небу. Одвојен од несветих световних путева стекао је обиље знања из природе. Проучавао је живот биљака и животиња и човеков живот. Од најранијих година живота, сав је био обузет једним циљем: да живи на благослов другима. За ово је налазио извор у природи; нове идеје о начину и средствима засјале би у Његовом уму, док је проучавао живот биљака и животиња. Непрекидно се трудио да из онога што је видео извуче примере помоћу којих би износио живу Божју реч. Приче којима је за време своје службе радо давао своје поуке о истини, показују како је Његов дух био отворен за утицаје из природе и како је прикупљао духовне поуке из своје свакодневне животне околине.

На тај начин Исусу се откривало значење Божјих речи и дела, док је покушавао да разуме суштину ствари. Небеска бића била су Његови пратиоци, а Он је неговао свете мисли и заједницу. Од тренутка када је постао свестан околине, Он је непрекидно растао у духовној врлини у познавању истине.

Свако дете може стећи знање као што га је Исус стекао. Док покушавамо да се упознамо са својим небеским Оцем помоћу Његове речи, анђели ће нам се приближити, наш ум ојачати, наш карактер уздићи и оплеменити. Постаћемо сличнији Спаситељу. Док посматрамо лепо и величанствено у природи, наша осећања усмераваће се Богу. Док је дух испуњен дивљењем, душа се окре-
71 пљује додиром са Бесконачним преко Његових дела. Молитвена заједница са Богом развија умне и моралне способности, а духовна сила јача, док размишљамо о ономе што је духовно.

Исусов живот био је живот у складу са Богом. Док је био дете, мислио је и говорио као дете, али ни најмањи траг греха није кварио Божји лик у Њему. Ипак, Он није био ослобођен искушења. Злоћа становника Назарета била је пословична. На-

танаиловим питањем исказано је мишљење о њиховом рђавом гласу: »Из Назарета може ли бити што добро?« (Јован 1,46) Исус је постављен тамо где ће се Његов карактер опробати. Било је неопходно да стално буде опрезан да би сачувао своју чистоту. Био је подложан свим борбама са којима се и ми сусрећемо, да би нам могао бити пример у детињству, младости и зрелом добу.

Сотона је био неуморан у својим напорима да савлада Дете из Назарета. Од најранијих година, Исуса су чували небески анђели, па ипак Његов живот био је дуга борба против сила таме. Да на Земљи постоји живот неупрљан злом, вређало је и збуњивало кнеза таме. Није било средства којим није покушао да Исуса ухвати у замку. Ниједно дете људског рода, као што је то доживео наш Спаситељ, никада неће бити позвано да живи светим животом усред тако жестоке борбе са искушењем.

Исусови родитељи били су сиромашни и зависили су од свакодневног мукотрпног рада. Био је упознат са сиромаштвом, самоодрицањем и оскудицом. Ово искуство било је Његова заштита. У Његовом марљивом животу није било тренутака доколице да позову искушење. Није било бесциљних часова који би отварали врата порочном дружењу. Колико је год било могуће, Он је затварао врата кушачу. Ни зарада, ни задовољство, ни одобравање ни прекор нису Га могли навести да пристане на рђаво дело. Био је мудар да препозна зло, а јак да му се одупре. 72

Христос је био Једини безгрешан од оних који су живели на Земљи, иако је готово тридесет година живео међу злим становницима Назарета. Ова чињеница је укор онима који сматрају да од места, богатства или напретка зависи њихов неокаљан живот. Искушење, сиромаштво, недаћа је прави систем обуке потребне за развијање чистоте и постојаности.

Исус је живео у једноставном дому и верно и радосно носио свој део терета у домаћинству. Он је био Заповедник Неба и анђели су радосно испуњавали Његову реч; сада је Он био ревностан слуга, послушни син пун љубави. Учио је занат и радио својим рукама са Јосифом у дрводељској радионици. У простој одећи обичног радника пролазио је улицама малога места идући и враћајући се са свог скромног посла. Он није употребио своју божанску моћ да би смањио терет или олакшао мукотрпан рад.

Исусов ум и тело били су развијени, јер је радио у детињству и младости. Своје телесне снаге није лакомислено користио, већ тако да их сачува у здрављу, да би у свему могао да обави што бољи посао. Чак ни у руковању алатом није желео да буде несавршен. Био је савршен као радник, као што је био савршен у карактеру. Својим личним примером учио је да нам је дужност да будемо марљиви, да наш посао мора да буде обављен тачно и темељито и да је такав посао достојан поштовања. Вежба која учи руке да буду корисне и васпитава младе да носе свој део животног терета даје телесну снагу и развија сваку способност. Сви треба да раде нешто што ће бити благотворно за њих и од помоћи другима. Бог је одредио рад као благослов и једино марљиви радник налази част и радост живота. Над децом и омладином која радосно преузима свој део обавеза у дому, делећи терет са оцем и мајком, почива Божје одобравање са чврстим обећањем пуним љубави. Таква деца изаћи ће из дома да постану корисни чланови друштва.

73 У току целог живота на Земљи, Исус је био озбиљан и истрајан радник. Он је очекивао много, зато је предузимао много. Пошто је отпочео свој рад, рекао је: »Мени ваља радити дела онога који Ме посла док је дан: доћи ће ноћ кад нико не може радити.« (Јован 9,4) Исус није избегавао бриге и одговорност, као што то чине многи који тврде да су Његови следбеници. Због тога што желе да избегну овај облик васпитања, постају слаби и неделотворни. Они могу поседовати драгоцене и пожељне особине, али су слаби и готово некорисни када наиђу тешкоће или када треба савладати препреке. Позитивност и енергија, темељитост и чврстина карактера, коју је испољио Христос, треба да се развију и у нама, помоћу исте дисциплине којој је и Он био подвргнут. Милост коју је примио примићемо и ми.

Док је год живео међу људима, наш Спаситељ је делио судбину сиромашних. Он је из искуства познавао њихове бриге и тешкоће и могао да утеши и охрабри све скромне раднике. Они који правилно разумеју поуке из Његовог живота никада неће сматрати да треба правити разлику између друштвених слојева, да богате треба више ценити од честитих сиромаха.

Исус је у свој рад уносио радост и такт. Неопходно је велико стрпљење и духовност да би се библијска религија унела у

живот дома, у радионицу, да би се поднела напетост световних послова, а око усмерило Божјој слави. У овоме Христос је био помоћник. Никада није био толико обузет световном бригом да није имао времена за небеске вредности или за размишљање о њима. Радост свога срца често је изражавао певањем псалама и небеских песама. Становници Назарета често су чули Његов глас како се уздиже у хвали и захваљивању Богу. Он је песмом одржавао заједницу са Небом и када су се Његови другови жалили на умор од посла, били су обрадовани угодном мелодијом са Његових усана. Његов хвалоспев као да је одагнао зле анђеле и као тамјан испуњавао место мирисом. Мисли Његових слушалаца биле су управљене са места њиховог земаљског изгнанства према небеском дому.

Исус је био врело исцељујуће милости за овај свет; и у току 74
свих тих година повучености у Назарету, Његов живот изливао се у потоке саосећања и нежности. Људи у годинама, жалосни, оптерећени грехом, деца у игри и својој невиној радости, мала створења у шумарцима, стрпљиве товарне животиње – све је постајало срећније у Његовој присутности. Он чија је реч одржавала светове, сагињао би се да помогне рањеној птици. Није било ничега што не би запазио, ничега што није било достојно Његове службе.

Тако, док се развијао у мудрости и стасу, Исус је растао у милости и код Бога и код људи. Стицао је симпатије свих срца показујући се способним да саосећа са свима. Атмосфера наде и храбрости која Га је окружавала, учинила Га је благословом за сваки дом. Суботом је често био позиван да чита поуке из Пророка у синагоги, а срца слушалаца устрептала би од узбуђења, када је нова светлост засјала из познатих речи светога текста.

Ипак, Исус је избегавао разметање. У току свих година свога боравка у Назарету, није испољавао своју чудотворну моћ. Није тражио високе положаје и није присвајао никаква звања. Његов мирни и једноставни живот, као и ћутање Писма о његовим раним годинама уче нас важној поуци. Што је мирнији и једноставнији живот једног детета – што је слободнији од вештачког узбуђења, а што усклађенији са природом – утолико је повољнији за развој телесне и умне снаге и духовне силе.

Исус је наш пример. Има много оних који се са интересовањем баве раздобљем Његове јавне службе, док не запажају поуке из Његовог детињства. Међутим, баш Његов живот у дому је пример за углед свој деци и младима. Христос је пристао на сиромаштво, да би нас у скромним животним околностима поучио како блиско можемо ходати с Богом. Он је живео да би угодио, дао част и прославио свога Оца у обичним животним приликама. Његов рад отпочео је посвећивањем скромном послу занатлија који мукотрпно раде за свој свакодневни хлеб. Он је вршио службу Богу исто толико када је радио за дрводељском тезгом као и када је чинио чуда за мноштво. Сваки млади човек, који следи Христов пример верности и послушности у свом скромном дому, може да полаже право на речи које је Отац преко Духа Светога изговорио о Њему: »Ево слуге Мојега, којега подупирем, избраника Мојега, који је мио души Мојој.« (Исаија 42,1)

Ова глава заснована је на Луки 2,41-51.

ПОСЕТА У ВРЕМЕ ПАСХЕ

Дванаеста година била је код Јевреја преломна година из- 75
међу детињства и младости. Навршивши ту годину јеврејски дечак прозван је сином закона, а такође и Божјим сином. Пружене су му нарочите могућности за верску поуку, а од њега се очекивало да узме удела у светим празницима и обредима. У складу са овим обичајем Исус је у своје дечачко доба у време Пасхе посетио Јерусалим. Јосиф и Марија, као и сви верни Израиљци, ишли су сваке године да присуствују Пасхи, а када је Исус навршио потребне године и Њега су повели са собом.

Постојала су три годишња празника, Пасха, Педесетница и Празник сеница, када су сви људи у Израиљу били обавезни да се појаве пред Господом у Јерусалиму. Од ових празника, Пасхи је присуствовало највише људи. Многи су долазили из свих земаља по којима су Јевреји били расејани. Из сваког дела Палестине поклоници су стизали у великом броју. Путовање из Галилеје трајало је неколико дана и путници су се здруживали у велике групе ради друштва и заштите. Жене и старе особе возили су уз помоћ волова или магарцима стрмим и каме- 76
нитим путевима. Јачи људи и млади путовали су пешке. Време Пасхе одговарало је крају марта и почетку априла и цела земља била је ведра од цвећа и радосна од птичије песме. Дуж целога пута било је знаменитих места из историје израиљског народа, и очеви и мајке причали су својој деци о чудима која је Бог у давна времена учинио за свој народ. Време путовања

прекраћивали су песмом и музиком и када су се јерусалимске куле најзад показале на видику, сви гласови удружили су се у победоносну песму:

»Ево стоје ноге наше
На вратима твојим Јерусалиме!
Нека буде мир око зидова твојих,
И честитост у дворима твојим!«
(Псалам 122,2–7)

Светковање Пасхе почело је са настанком јеврејског народа. Последње ноћи свога ропства у Египту, када је изгледало да не-
77 ма никаквог знака ослобођења, Бог је наредио да се припреме за брзо ослобођење. Он је опоменуо фараона о коначном суду над Египћанима и Он је дао упутства Јеврејима да своје породице окупе у својим домовима. Пошто су попрскали довратнике крвљу закланог јагњета, требало је да поједу то печено јагње, са бесквасним хлебом и горким зељем. »И овако једите«, рекао је Он, »опасани, обућа да вам је на ногу и штап у руци, и једите хитно, јер је пролазак Господњи«. (2. Мојсијева 12,11) У поноћ су убијени сви првенци међу Египћанима. Тада је цар послао поруку Израиљу: »Устајте, идите из народа мојега... и отидите, послужите Господу, као што говористе.« (2. Мојсијева 12,31) Јевреји су изашли из Египта као независан народ. Господ је наредио да се Пасха светкује сваке године. »Кад вам реку«, казао је Он, »синови ваши: Каква вам је то служба? Реците: Ово је жртва за пролазак Господњи, кад прође куће синова Израиљевих у Мисиру убијајући Мисирце.« Тако је из поколења у поколење требало да се понавља прича о овом величанственом избављењу.

Пасхи је следио седмодневни Празник бесквасних хлебова. Другог дана празника принесени су Господу први плодови годишње жртве, један сноп јечма. Сви празнични обреди били су слика Христовог рада. Израиљево избављење из Египта било је очигледна поука о искупљењу, које је Пасха требало да сачува у сећању. Заклано јагње, бесквасни хлеб, сноп првих родова представљали су Спаситеља.

Већина људи из Христовог времена светковање овог празника свели су на формализам. Међутим, какав је значај овај празник имао за Божјег Сина!

По први пут Дете Исус посматрао је Храм. Видео је свештенике у белим хаљинама како обављају своју свечану службу. Гледао је жртву која је крварила како лежи на жртвеном олтару. Он се сагнуо у молитви са другим поклоницима, док се облак тамјана дизао пред Богом. Био је Сведок упечатљивог обреда пасхалне службе. Из дана у дан све јасније сагледавао је њихово значење. Сваки чин као да је био повезан са Његовим животом. У Њему су се будиле нове тежње. Тих и утонуо у мисли, изгледао је као да разматра неки велики проблем. Тајна Његове мисије упућивала је на Спаситеља. 78

Заокупљен размишљањем о овим призорима, није остао поред својих родитеља. Желео је да буде сам. Када су се пасхалне службе завршиле, и даље се задржао у предворју Храма, па када су поклоници напустили Јерусалим, Он је остао.

Овом посетом Јерусалиму родитељи су желели да доведу Исуса у додир са великим учитељима у Израиљу. Док је у свакој појединости био послушан Божјој речи, није се прилагодио рабинским обредима и обичајима. Јосиф и Марија надали су се да ће Он бити покренут да покаже више поштовања према ученим рабинима и да ће много спремније прихватити њихове захтеве. Међутим, Бог је у Храму поучио Исуса. Оно што је примио, одмах је почео и да даје.

У то време једна просторија повезана са Храмом, била је одвојена за свету школу по угледу на пророчке школе. Ту су се окупљали водећи рабини са својим ученицима и ту је дошао и Дете Исус. Заузевши место крај ногу ових озбиљних, учених људи, слушао је њихове поуке. Као онај који чезне за мудрошћу, постављао је питања овим учитељима о пророчанствима и догађајима који су се тада збивали и указивали на Месијин долазак.

Исус се представио као Онај који је жедан знања о Богу. Његова питања упућивала су на дубоке истине које су дуго биле замагљене, а које су ипак имале животни значај за спасење душа. Свако питање износило је пред њих једну божанску поуку, а истину стављало у нови однос, док је показивало ускост и површност мудрости ових угледних људи. Рабини су говорили о чудесном уздизању које ће Месијин долазак донети јеврејском народу, али Исус је изнео Исаијино пророчанство и упитао их за значење тих списа, који указују на патње и смрт Божјег Јагњета.

Ови учени људи обратили су Му се питањима и били задивљени Његовим одговорима. Са дечјом понизношћу понављао
79 је речи из Писма, откривајући им дубину значења које овим мудрим људима никада није дошло на ум. Да су следили ове путоказе истине, које је Он истакао, покренули би реформу у тадашњој религији. Наступило би пробуђење дубоког занимања за духовне истине и када би Исус почео своју службу, многи би били спремни да Га прихвате.

80 Рабини су знали да Исус није био поучаван у њиховим школама, а ипак је Његово разумевање пророчанства далеко надмашивало њихово знање. Они су разабрали да овај мисаони галилејски Дечак много обећава. Пожелели су да Га придобију за свога ученика, да би постао учитељ у Израиљу. Желели су да преузму на себе Његово васпитање осећајући да тако особит ум морају лично обликовати.

Исусове речи покренуле су њихова срца онако како никада нису била покренута речима са људских усана. Бог је желео да да светлост овим вођама у Израиљу и Он је употребио једино средство којим је могао да допре до њих. У својој охолости њима је било испод достојанства да признају да могу примити поуке од било кога. Да се Исус појавио и покушао да их учи, они би охоло одбили да слушају. Они су сами себи ласкали да су Га поучавали, или у најмању руку проверавали његово познавање Писма. Исусова младалачка скромност и љупкост растерала је њихове предрасуде. Њихови умови несвесно су се отворили Божјој речи и Дух Свети говорио је њиховим срцима.

Они су морали да увиде да њихово очекивање Месије није подржано пророчанством; али нису хтели да се одрекну својих теорија које су ласкале њиховом частољубљу. Никад не би признали да су погрешно схватили Писма, сматрајући се њиховим тумачима. Од једног до другог кружило је питање: »Како овај младић зна, а није се учио?« Видело је светлело у тами, али »тама га не обузе«. (Јован 1,5)

У међувремену Јосиф и Марија били су веома збуњени и ражалошћени. Приликом напуштања Јерусалима, изгубили су Исуса из вида и нису знали да је остао. Земља је тада била густо настањена и каравани из Галилеје били су веома велики. Када су напуштали град владао је велики метеж. Задовољство путо-

вања са пријатељима и познаницима обузело је њихову пажњу па на путу, све до ноћи, нису приметили Његов нестанак. Када су застали да се одморе, недостајала им је рука помоћница њиховог Детета. Претпостављајући да се налази са њиховим друштвом, нису бринули. Иако је био млад, имали су безусловно поверење у Њега, очекујући да ће Он, када буде било потребно, бити спреман да им помогне разумевајући њихове жеље, као што је то увек чинио. Сада су се њихова страховања пробудила. Узалуд су Га тражили по целом свом друштву. Протрнули, сетили су се како је Ирод покушао да Га уништи још док је био мало дете. Мрачне слутње испуњавале су њихова срца. Горко су пребацивали себи.

Вративши се у Јерусалим, наставили су трагање. Следећег 81
дана, када су се умешали у мноштво поклоника у Храму, њихову пажњу привукао је један познати глас. Нису се могли преварити, ниједан други глас није наликовао на Његов, тако озбиљан и срдачан, а ипак толико милозвучан.

Нашли су Исуса у рабинској школи. Иако су били радосни, нису могли заборавити своју жалост и забринутост. Када је поново био са њима, мајка је изговорила речи које су садржале прекор: »Сине, шта учини нама тако? Ево отац твој и ја са страхом тражимо те.«

»Зашто сте ме тражили«, одговорио је Исус. »Зар не знате да мени треба у оном бити што је Оца Мојега?« А пошто је изгледало да нису схватили Његове речи, Он је показао горе. На његовом лицу била је светлост којој су се чудили. Божанство је блеснуло кроз људску природу. Када су Га нашли у Храму, слушали су шта се догађало између Њега и рабина и били изненађени Његовим питањима и одговорима. Његове речи покренуле су низ мисли које никада неће бити заборављене.

Питање које им је упутио садржи поуку: »Зар не знате«, рекао је, »да Мени треба у оном бити што је Оца Мојега?« Исус је био заузет послом који је дошао да обави на овом свету, али Јосиф и Марија занемарили су свој посао. Бог им је указао велику част поверавајући им свога Сина. Свети анђели управљали су током Јосифовог живота да би сачували Исусов живот. Међутим, они су Га цео један дан изгубили из вида, иако ни за трену-

так нису смели да Га забораве. Када је отклоњена њихова брига, нису окривили сами себе, већ су на Њега свалили кривицу.

За Исусове родитеље било је природно да Исуса сматрају својим дететом. Он је свакодневно био са њима и Његов живот умногоме је био сличан животу остале деце па им је било тешко да схвате да је Он Божји Син. Били су у опасности да не цене благослов који им је дат у присутности Искупитеља света. Бол изазван њиховим одвајањем од Њега и благи укор који су садржале Његове речи, били су одређени да у њихову душу утисну светост онога што им је поверено.

У одговору мајци, Исус је по први пут показао да разуме свој однос према Богу. Пре Његовог рођења анђео је рекао Марији: »Он ће бити велики, и назваће се Син Највишега, и даће
82 Му Господ Бог престо Давида оца Његова; и цароваће у дому Јаковљеву ва век.« (Лука 1,32,33) Ове речи Марија је сачувала у срцу, па иако је веровала да ће њено дете бити Месија у Израиљу, ипак није схватила Његов задатак. Сада није схватила Његове речи, али је знала да је порицао своје сродство с Јосифом и прогласио Себе Сином Божјим.

Исус није занемаривао везу са својим земаљским родитељима. Он се из Јерусалима вратио са њима и помагао им у њиховом животу испуњеном тешким радом. Кријӯћи у срцу тајну своје мисије, понизно је чекао одређени тренутак да отпочне свој рад. Пошто је препознао да је Божји Син, Он је у току наредних осамнаест година потврдио своју везу која Га је спајала са домом у Назарету, извршавајући дужност сина, брата, пријатеља и грађанина.

Када му је у Храму откривена мисија, Исус се клонио додира са мноштвом. Желео је да се у тишини врати из Јерусалима са онима који су познавали тајну Његовог живота. Пасхалном службом Бог је желео да свој народ одвоји од световних брига и да га подсети на своје дивно дело избављења из Египта. Желео је да у овом делу сагледају обећање о избављењу од греха. Као што је крв закланог јагњета штитила домове Израиљаца, тако и Христова крв треба да спасе њихове душе; они се могу спасити једино ако вером кроз Христа учине својим Његов живот. Служба симбола имала је вредност само онда када је вернике усмеравала Христу као личном Спаситељу. Бог је желео да буду

уведени у проучавање пуно молитве и размишљања о Христовој мисији. Међутим, док је мноштво напуштало Јерусалим узбуђење због путовања и дружења често је заокупљало њихову пажњу и служба којој су присуствовали била је заборављена. Спаситеља није привлачило њихово друштво.

Јосиф и Марија из Јерусалима требало је да се сами врате са Исусом, и Он се надао да ће њихове мисли управити на пророчанства о Спаситељу који ће патити. На Голготи је покушао да олакша њен матерински бол. И сада је мислио о њој. Марија ће бити сведок Његове последње самртне борбе и Исус је желео да она схвати Његову мисију, да би била ојачана да издржи када јој мач прободе душу. Као што је Исус био одвојен од ње и она Га ожалошћена тражила три дана, тако ће Он поново бити три дана изгубљен за њу када буде био жртвован за грехе света. А када буде изашао из гроба, њена жалост опет ће се претворити у радост. Колико би лакше поднела велику тугу Његове смрти да је 83
схватила Писма на која је Он сада желео да скрене њене мисли.

Да су Јосиф и Марија размишљањем и молитвом одржали свој ум усмерен Богу, они би разумели светост поверења које им је указано и не би Исуса изгубили из вида. Немарношћу у једном дану изгубили су Спаситеља, али било им је потребно три дана забринутог трагања да би Га нашли. Тако је то и са нама; празним разговором, оговарањем или занемаривањем молитве, можемо у једном дану изгубити Спаситељеву присутност, а биће нам потребно много дана болнога трагања да бисмо Га нашли и поново добили мир који смо изгубили.

У нашем међусобном дружењу морамо пазити да не заборавимо Исуса и олако нам не промакне да Он није са нама. Када толико постанемо заокупљени световним да не мислимо о Ономе коме је усредсређена наша нада у вечни живот, одвајамо се од Исуса и небеских анђела. Ова света бића не могу остати тамо где Спаситељева присутност није пожељна, а Његово одсуство не примећује. То је разлог честе појаве обесхрабрења међу тобожњим Христовим следбеницима.

Многи присуствују богослужењима и Божја реч их освежава и утешава, али услед занемаривања размишљања, будности и молитве, губе благослов и осећају се сиромашнијим него раније. Често сматрају да је Бог окрутно поступио према њима.

Не увиђају да је то њихова грешка. Одвојивши се од Исуса, одвојили су се и од светлости Његовог присуства.

За нас би било добро да свакога дана проведемо један сат у размишљању о Христовом животу. Треба да га проучавамо у свакој појединости и допустимо својој машти да обухвати све призоре, нарочито оне везане за крај Његовог живота. Док се тако бавимо Његовом великом жртвом за нас, наше поверење у Њега постаће много постојаније, наша љубав ће оживети и дубље ће нас прожимати Његов дух. Ако на крају желимо да будемо спасени, морамо научити поуку о покајању и понизности у подножју крста.

Док се међусобно дружимо, бићемо благослов један другоме. Ако припадамо Христу, наше најлепше мисли бавиће се Њиме. Волећемо да говоримо о Њему и док говоримо један другоме о Његовој љубави, наша срца омекшаће божански утицаји. Посматрајући лепоту Његовог карактера, ми се »преображавамо у то исто обличје из славе у славу«. (2. Коринћанима 3,18)

Глава 9

ДАНИ БОРБЕ

Од својих најранијих година јеврејско дете било је окруже- 84
но захтевима рабина. За свако дело до најситнијих појединости у животу прописана су строга правила. Под вођством учитеља из синагоге млади су учили безбројна правила, јер је очекивано да их као правоверни Израиљци поштују. Међутим, Исуса ово није занимало. Од детињства деловао је независно од рабинских закона. Непрекидно је проучавао списе Старога завета и речи: »Тако вели Господ«, биле су стално на Његовим уснама.

Када је почео јасније да схвата стање народа, увидео је да су захтеви друштва и Божји захтеви били у сталном сукобу. Људи су се удаљавали од Божје речи, а уздизали теорије које су сами измислили. Поштовали су традиционалне обреде који нису имали никакву вредност. Њихова служба била је само низ церемонија; свете истине које је она требало да открије биле су сакривене од верника. Он је видео да у њиховој служби лишеној вере не налазе мир. Они нису познавали слободу духа која би допрла до њих да су у истини служили Богу. Исус је дошао да поучи о значењу службе Богу и није могао да озакони мешање људских захтева са божанским прописима. Он није нападао прописе или поступке образованих учитеља; али када су Га 85
корили због Његових једноставних навика, Он је оправдавао своје понашање изношењем Божје речи.

Нежно и понизно Исус је покушавао да задовољи оне са којима је долазио у додир. Пошто је био тако љубазан и нена-

метљив, књижевници и старешине претпостављали су да ће својим учењем лако моћи да утичу на Њега. Они су тражили од Њега да прихвати општа начела и предање које су оставили стари рабини, али Он је тражио њихову веродостојност у Светом писму. Он је желео да чује сваку реч која је потекла из Божјих уста, али није могао да прихвати људске измишљотине. Изгледало је да Исус зна Писма од почетка до краја, јер их је излагао у њиховом правом значењу. Рабини су се стидели да их поучава једно дете. Тврдили су да је њихова дужност да објашњавају Свето писмо, а Његова да прихвати њихово тумачење. Били су огорчени што се опире њиховој речи.

Они су знали да у Светом писму не могу наћи никакву потврду за своја предања. Схватили су да је Исус у духовном разумевању био далеко испред њих. Ипак, били су љути зато што
86 није слушао њихове наредбе. Не успевајући да Га убеде, потражили су Јосифа и Марију и изнели им Његов став неприхватања њихових прописа. Тако је Он претрпео прекор и осуду.

Још из најранијих дана, Исус је почео сам да обликује свој карактер, а чак ни поштовање и љубав према родитељима нису Га могли одвратити од послушности Божјој речи. »Писано је«, било је Његов разлог за свако дело које је одступало од породичних обичаја. Међутим, утицај рабина загорчавао Му је живот. Још у својој младости морао је да учи тешку поуку ћутања и стрпљиве истрајности.

Његова браћа, како су се звали Јосифови синови, били су на страни рабина. Они су непрестано наглашавали да се предања морају поштовати, као да су то Божји захтеви. Они су сматрали људске прописе много вишим од Божје речи и у великој мери сметало им је Исусово јасно проницање у разликовању лажног и истинитог. Његову строгу послушност Божјем закону осуђивали су као тврдоглавост. Били су изненађени знањем и мудрошћу коју је показивао у одговарању рабинима. Знали су да није примио никакво образовање од мудрих људи, али ипак уочили су да је Он њима био учитељ. Признали су да је Његово образовање узвишеније од њиховог. Међутим, нису разумели да је Он имао приступа дрвету живота, извору знања који они нису познавали.

Христос није био искључив, а нарочито је увредио фарисеје што се у овом погледу удаљио од њихових строгих правила. Он

је наишао на домен религије ограђен високим зидовима издвајања као сувише светог за свакодневни живот. Он је порушио ове зидове подвојености. У свом додиру са људима није питао: »Шта је ваше Вјерују? Којој Цркви припадаш?« Користио је своју силу за добро свих којима је била потребна помоћ. Уместо да се одвоји у некој испосничкој ћелији да би показао свој небески карактер, Он је озбиљно радио за људски род. Он је усађивао начело да се библијска вера не састоји од мучења тела. Он је учио да чиста и неокаљана вера није намењена само одређеном времену и нарочитим приликама. У свако доба и на сваком месту испољавао је занимање за људе пуно љубави, и ширио око себе светлост радосне побожности. Све је то било укор фарисејима. То је показало да се вера не састоји у себичности и да је њихова мрачна преданост личним интересима далеко од праве побожности. То је изазвало њихово непријатељство према Исусу, тако да су покушали да Га силом подвласте својим прописима.

Исус је радио на томе да ублажи сваку патњу коју је видео. 87
Он је имао мало новаца за давање, али се често лишавао хране да би помогао онима чије су Му потребе изгледале веће од Његових. Његова браћа су осећала да Његов утицај сеже далеко, насупрот њиховом. Он је поседовао истанчано разумевање које нико од њих није имао или желео да има. Када су грубо говорили са сиромашним, пониженим бићима, Исус је потражио баш те особе и говорио им речи охрабрења. Онима којима је било потребно, давао је чашу хладне воде и тихо спуштао свој оброк у њихове руке. Пошто је отклонио њихове патње, истине које је поучавао биле су повезане са Његовим делима милосрђа и тако урезане у сећање.

Све то изазвало је незадовољство код Његове браће. Будући да су били старији од Исуса, сматрали су да Он треба да се покори њиховим наређењима. Оптуживали су Га да себе сматра вишим од њих и корили Га да се уздиже изнад њихових учитеља, свештеника и народних управљача. Често су Му претили и покушавали да Га уплаше, али Он је ишао напред учинивши Свето писмо својим водичем.

Исус је волео своју браћу и стално се љубазно односио према њима, али они су били љубоморни и исказивали најодлучније

неверовање и презир. Нису могли да схвате Његово понашање. У Исусу су им се откриле велике противуречности. Он је био
88 Божји Син, а ипак беспомоћно дете. Творац светова – Земља је била Његова својина – па ипак сиромаштво је на сваком кораку обележавало Његово животно искуство. Његово достојанство и особеност потпуно су се разликовали од земаљске охолости и уображености, није тежио за световном величином и био је задовољан чак и најнижим положајем. То је љутило Његову браћу. Они нису могли објаснити Његово трајно спокојство у искушењу и сиромаштву. Нису знали да је постао сиромашан ради нас, да бисмо се ми »Његовим сиромаштвом обогатили«. (2. Коринћанима 8,9) Тајну Његове мисије нису могли разумети више него Јовови пријатељи његово понижење и патње.

Браћа нису разумела Исуса зато што није био сличан њима. Његово мерило није било и њихово. Гледајући на људе окренули су се од Бога и Његова сила није постојала у њиховом животу. Верски обреди које су поштовали нису могли да преобразе карактер. Они су давали »десетак од метвице и од копра и од кима«, али су пропустили »оно што је најпретежније у закону: Правду и милост и веру«. (Матеј 23, 23) Исусов пример стално им је сметао. Он је на свету мрзео само једно – грех. Није могао да буде сведок неког рђавог дела, а да не доживи бол који се није могао сакрити. Постојала је јасна разлика између формалиста, чији је изглед светости прикривао љубав према греху и карактера у коме је ревност за Божју славу увек била најважнија. Зато што је Исусов живот осуђивао зло, супротстављали су Му се како у дому тако и изван њега. О Његовој несебичности и честитости говорило се са подсмехом. Његова стрпљивост и љубазност називане су кукавичлуком.

Од горчине која пада у део људском роду, Исус није избегавао ниједан део. Било је и таквих који су покушавали да Му се наругају због Његовог рођења, па је чак и у детињству морао да се сусретне са њиховим подсмешљивим погледима и злим дошаптавањима. Да је одговорио нестрпљивом речи или погледом, да је попустио својој браћи једним погрешним поступком, Он више не би био савршени пример. На тај начин Он би претрпео неуспех у спровођењу плана за наше откупљење. Да је икад признао да може бити оправдања за грех, сотона би ли-

ковао, а свет био изгубљен. Због тога је кушач радио на томе да што тежим учини Његов живот, да би Га навео на грех.

Међутим, на свако кушање Он је одговарао: »Писано је.« Он је ретко корио било које рђаво дело своје браће, али је имао да им каже реч од Бога. Често су Га оптуживали за кукавичлук 89
када је одбијао да се удружи са њима у неком забрањеном делу; али Он је одговарао »Писано је: 'Страх је Божји мудрост и уклањати се ода зла јест разум'«. (О Јову 28,28)

Било је неких који су тражили Његово друштво, осећајући мир у Његовом присуству, али многи су Га избегавали зато што их је укоравао Његов беспрекоран живот. Млади другови упорно су Га наговарали да чини што и они чине. Био је ведар и радостан, они су уживали у Његовој присутности и поздрављали Његове добре предлоге, али били су нестрпљиви према Његовој савесности и прогласили Га скученим и тесногрудим. Исус је одговарао: »Писано је: 'Како ће младић очистити пут свој? Владајући се по Твојим речима! У срце своје затворио сам реч Твоју да Ти не грешим'!« (Псалам 119,9.11)

Често су Га питали: »Зашто си тако упоран у томе да будеш тако посебан, тако различит од нас свих?« »Писано је«, рекао је Он, »Благо онима којима је пут чист, који ходе у закону Господњем. Благо онима који чувају откривења Његова, свим срцем траже Га; који не чине безакоња, ходе путовима његовим!« (Псалам 119,1–3)

Када су Га упитали зашто се не придружује неозбиљном забављању младих из Назарета, рекао је: »Писано је: 'На путу откривења Твојих радујем се као за велико богатство. О заповестима Твојим размишљам, и пазим на путове Твоје. Наредбама Твојим тешим се, не заборављам речи Твоје'.« (Псалам 119,14–16)

Исус се није борио за своја права. Његов посао често је био непотребно отежан зато што је био предусретљив и није се жалио. Ипак, није сустајао нити се обесхрабривао. Он је живео изнад ових тешкоћа, као у светлости Божјега лица. Није се светио када су са Њим грубо поступали, већ је увреде стрпљиво подносио.

Стално су га питали: »Зашто подносиш тако злобно поступање чак и од своје браће?« »Писано је«, говорио је Он, »Сине

мој, не заборављај науке моје, и заповести моје нека хране срце твоје. Јер ће ти донети дуг живот, добре године и мир. Милост и истина нека те не остављa; привежи их себи на грло, упиши их на плочи срца својега. Те ћеш наћи милост и добру мисао пред Богом и пред људима.« (Приче 3,1–4)

Од времена када су родитељи нашли Исуса у Храму, Његов начин деловања постао је тајна за њих. Он није желео да са њима улази у сукоб, али је Његов пример ипак био стална поука.
90 Он је личио на онога који је био издвојен. Своје часове среће налазио је када је био сам са природом и Богом. Кад год је могао остављао би свој посао и одлазио у поља да размишља у зеленим долинама, да одржава заједницу са Богом на планинским обронцима или усред дрвећа у шуми. Рано јутро често Га је затицало на неком скровитом месту како размишља, истражује Свето писмо или се моли. Са ових тихих часова, Он би се враћао своме дому да опет преузме своје дужности и пружи пример стрпљивог мукотрпног рада.

Христов живот био је обележен поштовањем и љубављу према мајци. Марија је у свом срцу веровала да је њено рођено, свето Дете, тај дуго обећавани Месија, али није смела да изрази своју веру. У току целог свог живота на Земљи, била је саучесник у Његовим патњама. Са жалошћу је гледала искушења којима је био изложен у детињству и младости. Бранећи оно што је знала да је исправно у његовом понашању и сама је долазила у искушење. Опхођење у дому и материнску нежну бригу над децом сматрала је животно важном у обликовању карактера. Јосифови синови и кћери знали су то и искоришћавајући њену бригу, покушавали су да Исусове поступке ускладе са својим мерилом.

Марија је често приговарала Исусу и тражила од Њега да се повинује рабинском начину поступања. Међутим, Њега није могао нико убедити да промени своје навике размишљања о Божјим делима и помагања људима па чак и немим животињама да се ослободе патњи. Када су свештеници и учитељи затражили Маријину помоћ да Исуса учине послушним, она се веома узнемирила, али је мир завладао њеним срцем док је Он износио чињенице из Светога писма које су подржавале Његове поступке.

Она се понекад колебала између Исуса и Његове браће, која нису веровала да је Он Божји Посланик, иако су постојали

многи докази да је Његов карактер био божански. Она је видела како се жртвује за добро других. Његово присуство уносило је чистију атмосферу у дом, а Његов живот био је као квасац који делује у животу друштва. Безазлен и невин ходао је међу непажљивим, грубим, нељубазним, међу неправедним царинициима, лакомисленим расипницима, неправедним Самарјанима, незнабожачким војницима, грубим сељацима и шароликим мноштвом. Он је изговарао реч саучешћа овде и реч онде кад је видео људе уморне, али приморане да носе тешке терете. Делио је њихов терет и понављао им поуке које је учио из природе, поуке о љубави, милости и Божјој доброти.

Он је учио све да себе сматрају обдареним драгоценим та- 91
лентима, који им правилном употребом могу обезбедити вечна блага. Искорењивао је сваку таштину из живота, и својим личним примером учио да сваки тренутак времена има вечне резултате; да треба да се опходе са њима као са благом и да га искористе за свете циљеве. Ниједно људско биће није сматрао безвредним, већ је свакој души пружао спасоносни лек. У било каквом друштву да се нашао износио је поуку која је била погодна за то време и околности. Тежио је да надахњује надом најсуровије, који ништа не обећавају, износећи пред њих уверавање да могу постати беспрекорни и безазлени. Често је сретао оне који су се препустили сотониној власти и који нису имали снаге да се отргну из његове замке. Таквом обесхрабреном, болесном, заведеном и палом човеку, Исус би упућивао речи најнежнијег сажаљења, речи које су биле потребне и које су се могле разумети. Сретао је и друге који су водили непосредну борбу са не- 92
пријатељем душа. Ове је храбрио да истрају, уверавајући их да ће победити; јер су Божји анђели били на њиховој страни и даће им победу. Они којима је овако помогао били су убеђени да је овде Онај у кога могу имати савршено поверење. Он неће издати тајне које су поверили Његовом саосећајном уху.

Исус је био Исцелитељ и тела и душе. Он се занимао за сваку врсту патње коју је запажао и сваком невољнику доносио олакшање, а Његове љубазне речи биле су као мелем који умирује бол. Нико није могао да каже да је учинио чудо, али сила – исцељујућа сила љубави – прелазила је са Њега на болесне и очајне. На тај начин Он је од самог детињства ненаметљиво радио

за људе. То је био разлог што су Га многи, када је отпочео своју службу, радо слушали.

Ипак, Исус је пролазио сам кроз детињство, младост и зрело доба. У својој чистоти и верности сам је газио у каци, никога од људи није било да Му помогне. Носио је страшан терет одговорности за спасење људи. Знао је да ако не дође до одлучне измене начела и циљева у људском роду све ће бити изгубљено. То је било бреме на Његовој души и нико није могао да процени терет који Га је притискао. Испуњен чврстом одлучношћу остваривао је свој животни задатак да Сам буде светлост људима.

Ова глава заснована је на Луки 1,5-23,57-80; 3,1-18; Матеју 3,1-12;Марку 1,1-8.

ГЛАС У ПУСТИЊИ

Међу вернима у Израиљу који су дуго очекивали Месијин 97
долазак, појавио се Христов претеча. Остарели свештеник Зарија и његова жена Јелисавета »беху обоје праведни пред Богом«, и у њиховом тихом и светом животу светлост вере засјала је као звезда у тами тих злих дана. Овом богоугодном брачном пару дато је обећање о сину који ће ићи пред лицем Господњим и »поравнати стазе његове«.

Зарија је живео у »горњој Јудеји«, али отишао је у Јерусалим да недељу дана служи у Храму. Била је то дужност која је од свих свештеника захтевана два пута годишње. »И догоди се, кад он служаше по своме реду пред Богом, да по обичају свештенства дође на њега да изађе у цркву Господњу да кади.«

Он је стајао испред златног олтара на светом месту у Светињи. Облак тамјана са молитвама Израиља уздизао се пред Богом. Изненада је постао свестан божанског присуства. Анђео Господњи »стајаше с десне стране олтара кадионога«. Положај анђела означавао је наклоност, али Зарија то није запазио. 98
Годинама се молио за долазак Откупитеља; сада је Небо послало свога весника да објави да ће ове молитве ускоро бити услишене; Божја милост изгледала му је превелика да би могао поверовати! Био је испуњен страхом и самоосудом.

Међутим, био је поздрављен радосним уверавањем: »Не бој се, Зарија; јер је услишена твоја молитва; и жена твоја Јелисавета

родиће ти сина, и надени му име Јован. И биће теби радост и весеље, и многи ће се обрадовати његову рођењу. Јер ће бити велики пред Богом и неће пити вина и сикера и напуниће се Духа Светога... И многе ће синове Израиљеве обратити ка Господу Богу њиховоме; И он ће напред доћи пред Њим у духу и сили Илијиној да обрати срца отаца к деци, и невернике к мудрости праведника и да приправи Господу народ готов. И рече Зарија анђелу: По чему ћу ја то познати? Јер сам ја стар и жена моја временита.«

Зарија је добро знао како је Авраму у старости поклоњено дете, зато што је веровао да је веран Онај који је обећао. Међутим, стари свештеник за тренутак скренуо је своју мисао на слабост људског рода. Он заборавља да оно што је обећао, Бог је кадар да испуни. Каква супротност између овог неверовања и чисте детињске вере Марије, девојке из Назарета, чији је одговор на чудесну вест анђела био: »Ево слушкиње Господње, нека ми буде по речи твојој.« (Лука 1,38)

Рођење Заријиног сина, као и рођење Аврамовог детета, и Маријиног детета, треба да нас поучи о великој духовној истини, истини коју споро учимо, и брзо заборављамо. Сами смо неспособни да чинимо било шта добро; али оно што не можемо учинити, учиниће Божја сила у свакој души која се потчини и верује. Вером је поклоњено Дете обећања. Вером се рађа духовни живот, а ми се оспособљавамо да чинимо дела правде.

На Заријино питање анђео је рекао: »Ја сам Гаврило што стојим пред Богом, и послан сам да говорим с тобом да ти јавим ову радост.« Пет стотина година раније Гаврило је послан да објави Данилу пророчко раздобље које ће трајати све до Христовог доласка. Сазнање да је крај овог раздобља близу, покренуло је Зарију да се моли за Месијин долазак. Сада је сам весник преко кога је дато пророчанство дошао да најави његово испуњење.

99 Речи анђела: »Ја сам Гаврило што стојим пред Богом«, показује да се он налази на положају са високим почастима у небеским дворовима. Када је дошао Данилу са вешћу, рекао је: »Нема никога да јуначки ради са мном у том осим Михаила кнеза вашега.« (Данило, 10,21) О Гаврилу Спаситељ говори у Откривењу и каже: »Показа, пославши по анђелу својему слузи својему Јовану.« (Откривење 1,1) Јовану анђео објављује: »Јер сам и ја слуга као и ти и браћа твоја пророци.« (Откривење 22,9)

Величанствена је мисао – да је анђео који стоји у части до Божјега Сина изабран да открије Божје намере грешним људима.

Зарија је изразио сумњу у речи анђела. Он неће проговорити све док се оне не испуне. »И ево«, рекао је анђео, »онемећеш... док се то не збуде; јер ниси веровао мојим речима које ће се збити у своје време.« Свештеникова дужност приликом ове службе била је да се моли за опроштење јавних и народних грехова и за долазак Месије; али када је Зарија покушао да то учини, није могао да изговори ниједну реч.

Изашавши да благослови народ »он намигиваше им; и оста нем«. Дуго су чекали и почели страховати да га није погодио Божји суд. Када је изашао из светиње, његово лице је сијало од Божје славе »и разумеше да му се нешто утворило (добио визију) у цркви«. Зарија им је саопштио шта је видео и чуо и »кад се навршише дани његове службе, отиде кући својој«.

Ускоро после рођења обећаног детета, очев језик се ослободио »и говораше хвалећи Бога. И уђе страх у све суседе њихове; и по свој горњој Јудеји разгласи се сав овај догађај. И сви који чуше метнуше у срце своје говорећи: Шта ће бити из овога 100
детета?« Све то требало је да допринесе усмеравању пажње на Месијин долазак, за који је Јован треба да припреми пут.

Свети Дух починио је на Зарији и овим величанственим речима пророкао је мисију свога сина:

»И ти, дете, назваћеш се пророк Највишега;
Јер ћеш ићи напред пред лицем Господњим
да Му приправиш пут;
Да даш разум спасенија народу Његову
За опроштење греха њихових,
По дубокој милости Бога нашега,
По којој нас је походио Исток с висине;
Да обасјаш оне који седе у тами и у сену смртноме;
Да упутиш ноге наше на пут мира.« (Лука 1,76-78)

»А дете растијаше и јачаше духом и беше у пустињи дотле док се не показа Израиљу.« Пре Јованова рођења, анђео је рекао: »Јер ће бити велики пред Богом, и неће пити вина и сикера, и напуниће се Духа Светога.« Бог је позвао Заријиног сина на

велики посао, највећи посао који је икада био поверен људима. Да би испунио ово дело, Бог је морао да ради са њим. Божји Дух биће с њим ако буде поштовао упутство анђела.

Јован треба да иде као Јеховин весник, да носи Божју светлост људима. Он ће дати нови правац њиховим мислима. Он је упечатљиво морао да им пренесе светост Божјих захтева и њихову потребу за Његовом савршеном правдом. Такав весник мора бити свет. Он мора бити храм у коме ће пребивати Божји Дух. Да би испунио свој задатак, он мора имати здрав телесни састав, умну и духовну силу. Зато је било неопходно да влада својим жељама и страстима. Он је морао бити способан да тако влада својим моћима да може стајати међу људима непокренут околностима, као стене и планине у пустињи.

У време Јована Крститеља била је веома раширена похлепа за богатством, љубав према раскоши и разметљивости. Чулна задовољства, гозбе и пијанке изазивале су болести тела и изопаченост, умртвљавајући духовно запажање и умањујући осетљивост према греху. Јован је требало да стоји као реформатор. Својим уздржаним животом и обичним оделом требало је да
101 укори претеривања свога времена. Због тога упутства дата Јовановим родитељима представљају поуку о умерености коју је дао анђео са небеског престола.

У детињству и младости карактер је најспособнији да прима утиске. Тада треба стећи моћ владања над самим собом. Крај огњишта и за породичном трпезом врши се утицај чији је исход трајан као вечност. Више од било ког природног дара, навике стечене у детињству одлучују да ли ће неки човек бити победник или побеђен у животној борби. Младост је време сетве. Она одређује природу жетве за овај живот и живот који ће доћи.

Као пророк, Јован треба »да обрати срца отаца к деци, и неверника к мудрости праведника, и да приправи Господу народ готов«. У припремању пута за Први Христов долазак, он је био представник оних који ће припремити народ за Други Христов долазак. Свет се предао задовољавању својих жеља. Заблуде и лажи кипте. Умножавају се сотонине замке припремљене за уништење душа. Сви који желе савршену светост у страху Божјем, морају да науче поуку о умерености и самосавлађивању. Више силе ума морају потчинити жеље и страст. Основ за

стицање умне снаге и духовне проницљивости је та самодисциплина која ће нам омогућити да разумемо и спроведемо у живот свете истине Божје речи. Због тога умереност налази своје место у делу припреме за Други Христов долазак.

По природном редоследу, Заријин син био би васпитаван за свештеничку службу. Међутим васпитање у рабинским школама учинило би га неспремним за његово дело. Бог га није послао учитељима теологије да га науче како да тумачи Писма. Позвао га је у пустињу да би могао да учи о природи и Богу те природе.

Нашао је свој дом у усамљеном пределу, усред неплодних брежуљака, дивљих клисура и стеновитих пећина. Изабрао је да се одрекне животних уживања и раскоши и прихвати немилосрдну стегу пустиње. Овде је његова околина доприносила навикама једноставности и самоодрицања. Неометан световном буком, могао је да проучава поуке из природе, откривења и провидности. Речи које је анђео упутио Зарији, често су Јовану понављали његови богобојазни родитељи. Од детињства указивали су му на његову мисију и он је прихватио свето поверење. Самоћа пустиње била је за њега добродошло уточиште од друштва у коме су готово преовладали сумња, неверство и нечистота. Није веровао у своју снагу да се одупре 102
искушењу, избегавајући стални додир са грехом, да не би изгубио осетљивост према његовој страшној грешности.

Посвећен Богу од свога рођења као назирej, усвојио је овај завет као свој завет доживотног посвећења. Његова одећа била је одећа старих пророка – хаљина од камиље длаке, опасана кожним ременом. Он »јеђаше скакавце и мед дивљи«, који је налазио у пустињи, и пио чисту воду са брежуљака.

Међутим, Јован свој живот није провео у доколици, у испосничкој суморности и себичном издвајању. С времена на време одлазио је да се сусретне са људима, увек је био заинтересовани посматрач онога што се дешавало у свету. Из свог тихог уточишта пратио је развој догађаја. Својим погледом просветљеним божанским Духом, проучавао је карактер људи, да би могао да пронађе начин како да небеском вешћу допре до њиховог срца. Терет његовог задатка почивао је на њему. У усамљености, размишљањем и молитвом, трудио се да припреми своју душу за животно дело које је било пред њим.

Иако у пустињи, није био поштеђен искушења. Колико је год било могуће, затворио је сваки пут којим би сотона могао да уђе, па ипак кушач га је нападао. Његова духовна схватања била су јасна; развио је снагу и одлучност карактера, а уз помоћ Светога Духа, био је у стању да открије сотонин приступ и одупре се његовој сили.

Јован је у пустињи пронашао своју школу и своју светињу. Као и Мојсије усред мадијанских планина, био је заклоњен Божјим присуством и окружен доказима Његове моћи. Њему није пало у део да као велики вођа у Израиљу пребива усред свечане величанствености планинске осаме; већ су пред њим лежали врхови Моава, с ону страну Јордана, говорећи му о Ономе »који је поставио горе« (Псалам 65,6) и опасао их силом. Суморни и страшни изглед природе у његовом пустињском дому живо је приказивао стање Израиља. Господњи родни виноград постао је необрађена пустош. Међутим, изнад пустиње наткрилило се сјајно и дивно небо. Облаци који су се навлачили, олујно тамни, били су наткриљени дугом обећања. Тако је над Израиљевим понижењем сијала обећана слава Месијине владавине. Облаке гнева растерала је дуга Његове заветне милости.

Сам у тихој ноћи читао је Божје обећање Авраму о потомству безбројном као звезде. Светлост зоре, позлаћујући моавске планине, говорила му је о Ономе који ће бити као »светлост
103 јутрења, кад, сунце излази јутром без облака«. (2. Самуилова 23,4) А у подневној светлости видео је раскошност Његовог јављања, када ће се појавити »слава Господња, и свако ће тело видети«. (Исаија 40,5)

Са духом пуним страхопоштовања, али и радости, истраживао је у пророчким свицима откривења о доласку Месије – обећаног потомства – који ће смрскати главу змији; Шилоха, »Дародавца мира«, који треба да се појави пре него што нестане цар на Давидовом престолу. Сада је дошло време. Римски владар седео је у двору на брду Сион. Према сигурној Божјој речи, Христос је већ био рођен.

Исаијини одушевљени описи Месијине славе били су предмет његовог данонoћног проучавања – те Шибљике из корена Јесејевог; Цара који ће владати по правди, и »по правици карати кротке у земљи«, и биће »као заклон од ветра... као сен од велике стене у земљи сасушеној«; Израиљ се неће више звати »оста-

вљена«, нити његова земља »пустош«, него ће је Господ звати »милина моја«, а Његову земљу »удата«. (Исаија 11,4; 32,2; 62,4) Срце усамљеног изгнаника било је испуњено славним виђењем. Заборављајући на себе посматрао је Цара у Његовој лепоти. Гледао је величанственост светлости, а себе сматрао неуспешним и недостојним. Био је спреман да пође као небески весник, неочаран људским, зато што је гледао на Божанственог. Могао је да стоји усправно и неустрашиво у присуству земаљских владара, зато што се дубоко клањао пред Царем над царевима.

Јован није потпуно разумео природу Месијиног царства. Он је очекивао да Израиљ буде ослобођен од народних непријатеља; али долазак Цара у правди и успостављање Израиља као светог народа, био је велики циљ његове наде. На тај начин веровао је да ће се испунити пророчанство изречено приликом Његовог рођења:

»И опоменути светога завета својега,
Да се избавимо из руку непријатеља својих
И да Му служимо без страха.
У светлости и у правди пред Њим док смо год живи.«

(Лука 1,72.74.75)

Видео је свој народ заведен, самозадовољан и уснуо у својим гресима. Чезнуо је да га пробуди за светији живот. Вест коју му је Бог дао да је носи била је одређена да их пробуди из успаваности и покрене да задрхте због своје велике злоће. Пре него 104
што семе Јеванђеља пронађе место, земљиште срца мора да се уситни. Пре него што потраже исцељење од Исуса, морали су да постану свесни опасности од рана греха.

Бог не шаље веснике да ласкају грешницима. Он не шаље вест мира да би кобном сигурношћу уљуљкао непосвећене. Он оптерећује савест преступника тешким бременом и пробада душу стрелама осведочења. Анђели који служе износе му страшне Божје судове да би продубили осећање потребе и подстакли га да узвикне: »Шта ми треба чинити да се спасем?« Тада Рука која га је понизила до праха, подиже покајника. Глас који је укоравао грех и посрамио гордост и славољубље, пита са најнежнијим саосећањем: »Шта хоћеш да ти учиним?«

Када је Јован отпочео службу, народ се налазио у стању узнемирености и незадовољства, пред самим устанком. После свргнућа Архелаја, Јудеја је потпала под непосредну власт Рима. Свирепа владавина и насиље римских гувернера и њихови одлучни напори да уведу незнабожачка знамења и обичаје, потпалили су побуну која је била угушена у крви хиљада најхрабријих Израиљаца. Све ово појачало је народну мржњу према Риму и чежњу да се ослободе његове силе.

Усред неслоге и свађе чуо се глас из пустиње, потресан и озбиљан, а ипак пун наде: »Покајте се јер се приближи Царство небеско.« Он је покренуо људе новом, необичном силом. Пророци су предсказивали Христов долазак као догађај у далекој будућности; али овде је постојала објава да је Он ту. Сам Јованов изглед враћао је умове његових слушалаца старим видеоцима. Својим понашањем и одећом наликовао је пророку Илији. Духом и силом Илијином оптуживао је искварености народа и карао због грехова који су преовладавали. Његове речи биле су једноставне, непосредне и убедљиве. Многи су веровали да је он један од пророка који је васкрсао из мртвих. Цео народ био је покренут. Мноштво се сјатило у пустињи.

Јован је објављивао долазак Месијин и позивао народ на покајање. Као знак очишћења од греха, крштавао их је у водама Јордана. Тако је значајном, очигледном поуком објавио да су они који су себе проглашавали Божјим изабраним народом, били упрљани грехом и да без очишћења срца и живота не могу имати део у Месијином царству.

105 Кнежеви и рабини, војници, цариници и сељаци долазили су да чују пророка. Свечана опомена од Бога узнемирила их је за извесно време. Многи доведени до покајања прихватили су крштење. Особе из свих друштвених слојева покориле су се захтевима Крститеља да би имали удела у Царству које је објављивао.

Многи књижевници и фарисеји долазили су исповедајући своје грехе и тражећи крштење. Они су себе узвисивали као боље од осталих људи и наводили људе да гаје високо мишљење о њиховој побожности; сада су тајне кривице њиховог живота биле откривене. Међутим, Свети Дух показао је Јовану да многи од ових људи немају право осведочење о греху. Били су превртљивци. Као пророкови пријатељи надали су се да ће наћи милост код

Кнеза који ће доћи. Примањем крштења из руку овог омиљеног младог учитеља, сматрали су да ће појачати свој утицај на народ.

Јован их је дочекао оштрим питањем: »Породи аспидини! Ко каза вама да бежите од гнева који иде? Родите дакле род достојан покајања. И не мислите и не говорите себи: Имамо оца 106
Аврама; јер вам кажем да може Бог и од камења овога подигнути децу Авраму.«

Јевреји су погрешно протумачили Божје обећање о вечној наклоности према Израиљу: »Овако вели Господ, који даје Сунце да светли дању, и уредбе Месецу и звездама да светле ноћу, који раскида море и буче вали његови, којему је име Господ над војскама: ако тих уредаба нестане испред Мене, говори Господ, и потомство ће Израиљево престати бити народ преда Мном навек. Овако вели Господ: Ако се може измерити небо горе и извидети темељи земаљски доле, тада ћу и Ја одбацити све потомство Израиљево за све што су учинили, вели Господ.« (Јеремија 31,35–37) Јевреји су сматрали да им њихово природно порекло од Аврама даје право на ово убеђење. Међутим, превидели су услове које је Бог одредио. Пре него што је дао обећање, Он је рекао: »Метнућу закон свој у њих, и на срцу њихову написаћу га, и бићу им Бог и они ће Ми бити народ... јер ћу им опростити безакоња њихова, и греха њихових нећу више помињати.« (Јеремија 31,33.34)

Његова милост осигурана је народу у чијем је срцу записан Божји закон. Они су једно са Њим. Међутим, Јевреји су се сами одвојили од Бога. Због својих грехова патили су под Његовим судовима. То је био узрок њиховог робовања под незнабожачком народу. Њихови умови били су помрачени преступом, а пошто им је Господ у прошлим временима указивао тако велику наклоност, оправдавали су своје грехе. Ласкали су сами себи да су бољи од других људи и да им то даје право на Његове благослове.

Ово »написа се за науку нама, на које последак света дође«. (1. Коринћанима 10,11) Колико често погрешно тумачимо Божје благослове и ласкамо себи да због неке личне доброте уживамо наклоност! Бог не може да учини за нас оно што жели да учини. Ми употребљавамо Његове дарове да бисмо удовољили својим жељама и да би наше срце отврднуло у неверству и греху.

Јован је објавио учитељима у Израиљу да њихова охолост, себичност и суровост показују да су они породи аспидини,

смртно проклетство за народ, а не деца праведног и послушног Аврама. С обзиром на светлост коју су примили од Бога, били су чак гори од незнабожаца од којих су се осећали много вишим. Заборавили су стену од које су били исклесани и јаму из
107 које су ископани. Бог није зависио од њих у постизању свога циља. Као што је Аврама позвао из незнабожачког народа, тако је могао да позове и друге у своју службу. Њихова срца могу изгледати беживотно као стење у пустињи, али и Његов Дух може да их покрене да изврше Његову вољу и приме испуњење Његовог обећања.

»Већ«, каже пророк, »и секира код корена дрвету стоји; свако дакле дрво које не рађа добра рода, сече се и у огањ се баца.« Вредност дрвета не одређује се његовим именом, већ његовим родом. Ако је дрво бескорисно, име га не може спасити од уништења. Јован је објавио Јеврејима да о њиховом положају пред Богом одлучује њихов карактер и живот. Само исповедање вере нема никакве вредности. Ако њихов живот и карактер није у складу са Божјим законом, они нису Његов народ.

Речима које испитују срце, уверио је своје слушаоце. Они су долазили к њему са питањем: »Шта ћемо дакле чинити?« Одговорио је: »Који има две хаљине нека да једну ономе који нема; и ко има хране нека чини тако.« Опомињао је царинике да не чине неправду, а војнике да не чине насиља.

Сви који буду постали поданици Христовог царства, рекао је, пружиће доказе о својој вери и покајању. Љубазност, поштење и верност показаће се у њиховом животу. Служиће невољнима и доносиће своје приносе Богу. Они ће штитити немоћне и пружати пример врлине и самилости. Тако ће следбеници Христови пружити доказ о преображавајућој сили Светога Духа. У свакодневном животу видеће се правда, милосрђе и Божја љубав. Ако не буде тако они ће бити као плева која се баца у ватру.

»Ја дакле крштавам вас водом за покајање«, говорио је Јован, »а Онај што иде за мном, јачи је од мене: ја нисам достојан њему обуће понети; Он ће вас крстити Духом светим и огњем.« (Матеј 3,11) Пророк Исаија изјављује да ће Господ очистити свој народ од њихових греха, »духом који суди и сажиже«. Реч Господња Израиљу је гласила: »Окренућу руку своју на те, и сажећи ћу троске твоје да те пречистим, и уклонићу све олово

твоје.« (Исаија 4,4; 1,25) За грех ма где се нашао »Бог наш је
огањ који спаљује«. (Јеврејима 12,29) У свима који се потчине
Његовој сили, Божји Дух спалиће грех. Али ако се људи чврсто
држе греха, они ће се поистоветити са њим. Тада Божја слава
која уништава грех, мора да уништи и њих. Јаков је после ноћи
борбе с анђелом, узвикнуо: »Бога видех лицем к лицу, и душа се
моја избави.« (1. Мојсијева 32,30) Јаков је био крив због великог 108
греха који је учинио у своме понашању према Исаву, али се по-
кајао. Његов преступ је опроштен и грех очишћен; зато је могао
поднети откривење Божјег присуства. Међутим, кад год су љу-
ди долазили пред Бога, а намерно гајили зло, били су униште-
ни. Приликом Другог Христовог доласка зли ће бити уништени
»духом уста« Његових и искорењени »светлошћу доласка« Ње-
гова. (2. Солуњанима 2,8) Светлост Божје славе која даје живот
праведницима, уништиће грешнике.

У време Јована Крститеља, Христос управо треба да се појави
као Онај који ће открити Божји карактер. Сама Његова појава
откриваће људима њихов грех. Једино ако буду били вољни да
се очисте од греха, моћи ће да уђу у заједницу са Њим. Само они
који су чистога срца могу пребивати у Његовој присутности.

Тако је Крститељ објављивао Божју вест Израиљу. Многи
су пазили на његове поуке. Многи су све жртвовали да би по-
слушали. Мноштво је следило овог новог учитеља од места до
места и није било мало оних који су гајили наду да би он мо-
гао бити Месија. Када је Јован увидео да се народ окреће к ње-
му, искористио је сваку прилику да његову веру управи према
Ономе који ће доћи.

Ова глава заснована је на Матеју 3,13-17; Марку 1,9-11; Луки 3,21.22.

КРШТЕЊЕ

109 Глас пророка из пустиње и његова узвишена вест раширили су се по целој Галилеји. Вест је допрла до сеоца у најзабаченијим брдским местима и до рибара крај мора, и у овим једноставним, озбиљним срцима наишла на најискренији одзив. У Назарету она је била казивана у дрводељској радионици која је припадала Јосифу и Један је препознао позив. Његово време је дошло. Окрећући се од свог свакодневног напорног рада, опростио се од мајке и следио кораке својих сународника који су се стицали ка Јордану.

Исус и Јован Крститељ били су рођаци блиско повезани околностима свога рођења; па ипак нису лично познавали један другога. Исус је живео у Назарету у Галилеји, а Јован у Јудејској пустињи. У потпуно различитим условима, живећи повученим животом, нису имали везу један са другим. Провиђење је то тако одредило. Никаква прилика није постојала, која би их оптуживала да су се договорили да подупиру тврдње један другога.

Јован је био упознат са догађајима који су обележили Исусово рођење. Он је чуо о посети Јерусалиму у Његовом детињству и о томе шта се догодило у рабинској школи. Познавао је Његов безгрешни живот и веровао да је Он Месија, али за то није имао поуздано јемство. Чињеница да је Исус толико година остао непознат, не дајући никакво нарочито сведочанство о

свом задатку, давало је прилику за сумње у то да ли Он може 110
бити Обећани. Крститељ, међутим, чекао је у вери, верујући да
ће Бог у своје време све објаснити. Њему је било откривено да
ће Месија тражити да Га крсти својим рукама и да ће тада бити
дат знак о Његовом божанском карактеру. Тако ће он моћи да
Га представи народу.

Када је Исус дошао да се крсти, Јован је у Њему открио чистоту карактера коју никада раније није запазио ни у једном човеку. Сама атмосфера Његовог присуства била је света и уливала је страхопоштовање. Међу мноштвом које се окупљало око њега на Јордану, Јован је слушао мрачне приче о злочинима и сусретао се са душама повијеним под теретом безбројних грехова; али никада није дошао у додир са људским бићем које је толико одисало божанским утицајем. Све је то било у складу са оним што је Јовану откривено о Месији. Ипак, устезао се да испуни Исусов захтев. Како може он, грешник, да крсти Безгрешнога? И зашто би се Онај коме није потребно покајање подвргао обреду који је представљао признање кривице која треба да се опере?

Када је Исус затражио крштење, Јован се повукао узвикнув- 111
ши: »Ти треба мене да крстиш, а Ти ли долазиш к мени?« Одлучним, а ипак племенитим ауторитетом, Исус је одговорио: »Остави сад, јер тако нам треба испунити сваку правду.« Попустивши, Јован је повео Спаситеља до Јордана и загњурио Га у воду. Исус »изађе одмах из воде; и гле, отворише му се небеса, и виде Духа Божјега где силази као голуб и дође на њега«.

Исус није примио крштење као признање личне кривице. Он се поистоветио са грешницима, учинивши корак који ми треба да предузмемо и извршивши посао који ми морамо да урадимо. Његов живот патњи и стрпљиве истрајности после крштења, такође, је пример за нас.

Пошто је изашао из воде, Исус је приклонио главу у молитви на обали реке. Пред Њим се отвара ново и значајно раздобље. Он је сада на широј позорници улазио у свој животни сукоб. Иако је био Кнез мира, Његов долазак мора да буде као исукавање мача. Царство које је Он дошао да оснује било је супротно од онога што су Јевреји желели. Он који је био темељ израиљских обреда и уређења, биће сматран као њихов непријатељ и

рушитељ. Он који је објавио закон на Синају биће осуђен као преступник. Он који је дошао да сломи сотонину силу, биће проглашен Велзевулом. Нико на Земљи није Га разумео и у току своје службе Он је и даље морао да хода сам. У току целог Његовог живота, Његова мајка и браћа нису схватали Његову мисију. Чак ни Његови ученици нису Га разумевали. Он је пребивао у вечној светлости, као Један са Богом, али свој живот на Земљи морао је да проведе у усамљености.

Као Један од нас, морао је да носи терет наше кривице и несреће. Безгрешни је морао да осети срамоту греха. Онај који је волео мир, морао је да пребива са немиром, истина је морала да борави са неистином, чистота са нечистотом. Сваки грех, свака несугласица, свака понижавајућа пожуда коју је преступ донео, била је мучење за Његов дух.

Сам је морао да утаба стазу, сам је морао да носи терет. На Њему који је оставио своју славу и прихватио слабости људског рода, лежало је откупљење света. Он је све то видео и осећао, али Његов циљ остао је непољуљан. Од Његове мишице зависило је спасење палог рода и Он је испружио своју руку да ухвати руку Свемоћне љубави.

Спаситељев поглед као да је продирао у Небо, док је изливао своју душу у молитви. Добро је знао да је грех отврднуо људ-
112 ска срца, и да ће им бити тешко да распознају Његову мисију и прихвате дар спасења. Он је молио Оца за силу да победи њихово неверовање, да сломи окове којима их је сотона заробио и за њихово добро победи рушитеља. Он је тражио доказ да Бог прихвата људски род у личности свога Сина.

Анђели никада раније нису слушали такву молитву. Они су жарко желели да свом вољеном Заповеднику донесу вест охрабрења и утехе. Али не – сам Отац одговориће на молбу свога Сина. Непосредно са престола излазили су зраци Његове славе. Небеса су се отворила и на Спаситељеву главу сишла је најчистија светлост у облику голуба – прикладан знак Онога који је понизан и кротак.

Од огромног мноштва на Јордану, мало њих, осим Јована, распознало је ово небеско виђење. Ипак, свечана озбиљност божанског Присуства почивала је на окупљенима. Народ је

стајао и у тишини посматрао Христа. Његова прилика купала се у светлости која вечно окружава Божји престо. Његово подигнуто лице, било је прослављено, што никада раније нису видели на човековом лицу. Са отворених небеса чуо се глас како говори: »Ово је Син Мој љубазни који је по Мојој вољи.«

Ове речи потврде дате су да би надахнуле вером оне који су били сведоци овог призора и ојачале Спаситеља за Његову мисију. Иако су греси света, који је скривио, положени на Христа, иако се понизио узимањем наше пале природе на Себе, глас са Неба прогласио Га је Сином Вечнога.

Јован је био дубоко дирнут када је видео Исуса као понизног Молиоца који је са сузама у очима тражио Очеву потврду. Када Га је Божја слава окружила и када се зачуо глас са Неба, Јован је препознао знак који је Бог обећао. Он је знао да је Онај кога је крстио био Откупитељ света. Свети Дух је почивао на њему и испруженом руком показујући на Исуса, повикао је: »Гле, Јагње Божје које узе на се грехе света.«

Нико од слушалаца, па чак ни сам говорник, није разабрао значење ових речи »Јагње Божје«. На брду Морији Аврам је чуо питање свога сина: »Оче! ... где је јагње за жртву?« Отац је одговорио: »Бог ће се, синко, постарати за јагње Себи за жртву.« (1. Мојсијева 22,7.8) У овну кога је Бог дао уместо Исака, Аврам је видео симбол Онога који ће умрети за грехе људи. Свети Дух преко Исаије, прихватајући ово сликовито приказивање, пророковао је о Спаситељу: »Као јагње на заклање вођен би«; »и 113
Господ пусти на Њ безакоње свих нас« (Исаија 53,6.7), али израиљски народ није схватио ову поуку. Многи од њих сматрали су жртвене дарове као што су незнабошци гледали на своје жртве – као дарове помоћу којих сами могу да умилостиве Божанство. Бог је желео да их поучи како из Његове љубави произлази дар који их мири са Њим.

Реч која је упућена Исусу на Јордану »ово је Син Мој љубазни који је по Мојој вољи«, обгрлила је цео људски род. Бог је проговорио Исусу као нашем Представнику. Поред свих наших грехова и слабости, нисмо одбачени као безвредни. Он »нас облагодати (прихвати) у љубазноме«. (Ефесцима 1,6) Слава која је почивала на Христу залога је Божје љубави за нас. Она нам говори о сили молитве – како људски глас може да

допре до Божјег уха и наше молбе буду прихваћене у небеским дворовима. Услед греха Земља је одсечена од Неба, и отуђена од његове заједнице; али Исус ју је опет повезао са облашћу славе. Његова љубав окружила је човека и досегла до највишег Неба. Светлост која је са отворених капија падала на Спаситељеву главу, падаће и на нас, док се молимо за помоћ да се одупремо искушењу. Глас који је говорио Исусу, каже свакој верној души: »Ово је Син Мој љубазни који је по Мојој вољи.«

»Љубазни! Сад смо деца Божја, и још се не показа шта ћемо бити; него знамо да када се покаже, бићемо као и Он, јер ћемо га видети као што јест.« (1. Јованова 3,2) Наш Откупитељ отворио је пут, тако да најгрешнији, најугроженији, најугњетенији и најпрезренији могу да нађу приступа к Оцу. Сви могу да имају дом у становима које је Исус отишао да припреми. »Тако говори Свети, Истинити, који има кључ Давидов, који отвори и нико не затвори, који затвори и нико не отвори... Гле, дадох пред тобом врата отворена и нико их не може затворити.« (Откривење 3,7.8)

Ова глава заснована је на Матеју 4,1-11; Марку 1,12.13; Луки 4,1-13.

КУШАЊЕ

»Исус пак пун Духа Светога врати се од Јордана, и одведе Га Дух у пустињу.« Маркове речи још су значајније. Он каже: »Одмах Дух изведе Га у пустињу и би онде у пустињи дана четрдесет, и куша Га сотона и би са зверињем.« »И не једе ништа за те дане.« 114

Божји Дух одвео је Исуса у пустињу да буде кушан. Он није тражио искушење. Он је отишао у пустињу да би био сам, да би размишљао о својој мисији и раду. Постом и молитвом јачао је Себе за стазу попрскану крвљу, којом је морао проћи. Међутим, сотона је знао да је Спаситељ отишао у пустињу и сматрао је да је то најбоље време да Му се приближи.

На коцку су стављена питања од велике важности за свет у сукобу између Кнеза светлости и управитеља царства таме. Након човековог кушања којим га је навео на грех, сотона је прогласио да је Земља његова, називајући себе кнезом овога света. Пошто је праоца и прамајку нашег људског рода прилагодио својој природи, мислио је да овде оснује своје царство. Изјавио је да су га људи изабрали за свог владара. Својим управљањем 115
људима, одржавао је своју владавину над светом. Христос је дошао да побије ову сотонину тврдњу. Као Син Човечији, Христос ће остати одан Богу. Тако ће се показати да сотона није задобио потпуну управу над људским родом, и да је неосновано његово полагање права на свет. Сви који желе ослобођење од

његове силе биће ослобођени. Област власти коју је Адам изгубио кроз грех, повратиће се.

Откако је у едемском врту речено змији »мећем непријатељство између тебе и жене и између семена твојега и семена њезина« (1. Мојсијева 3.15), сотона је знао да не држи потпуну власт над светом. У људима се видела делотворна сила која се одупирала његовој власти. Са веома великим занимањем посматрао је жртве које су приносили Адам и његови синови. У овим обредима јасно је сагледавао знамење заједнице између Земље и Неба. Одлучио је да се умеша у ову везу. Нетачно је представљао Бога и погрешно тумачио обреде који су указивали на Спаситеља. Људи су били наведени да се боје Бога као Онога који ужива у њиховом уништењу. Жртве које треба да открију Његову љубав, приношене су само да би се ублажио Његов гнев. Сотона је будио грешне страсти у људима, да би утврдио своју власт над њима. Када је дата Божја писана реч, сотона је проучавао пророчанства о Спаситељевом доласку. Из нараштаја у нараштај радио је да заслепи људе за ова пророчанстава, да би одбацили Христа у време Његовог доласка.

Приликом Христовог рођења, сотона је знао да је дошао Онај са божанским задатком да оспори његову власт. Дрхтао је на анђеоску вест која је потврђивала ауторитет новорођеног Цара. Сотона је добро знао какав је положај Христос имао на небу као Љубљени од Оца. То што Божји Син треба да дође на овај свет као човек, испуњавало га је запрепашћењем и зебњом. Он није могао докучити тајну ове велике жртве. Његова себична душа није могла да схвати такву љубав за преварени род. Славу и мир Неба и радост заједништва са Богом, људи су
116 магловито схватили, али Луциферу, херувиму заклањачу, оне су биле добро познате. Откако је изгубио Небо, одлучио је да нађе освету наводећи друге да поделе његов пад. То ће постићи тиме што ће их наводити да потцењују небеска добра и управе срце ономе што је земаљско.

Заповедник Неба није без препрека задобијао душе људи за своје царство. Од времена када је био Новорођенче у Витлејему, Он је био стално нападан од злога. Лик Божји откривао се у Христу, а на сотониним саветима одлучено је да Га треба надвладати. Ниједно људско биће није дошло на свет и избегло

силу варалице. Све удружене силе зла вешто су постављене на Његову стазу да се укључе у борбу против Њега и ако је могуће да Га надвладају.

Приликом Спаситељевог крштења, сотона се налазио међу сведоцима. Он је видео славу којом је Отац осенио свога Сина. Он је чуо глас Јехове како сведочи о Исусовом божанству. Од Адамовог греха људски род је изгубио непосредну заједницу са Богом; веза између Неба и Земље одржавала се кроз Христа; али сада када је Исус дошао »у обличју тела греховнога« (Римљанима 8,3) сам Отац је проговорио. Он је раније општио са људима преко Христа; сада општи са људским родом у Христу. Сотона се надао да ће Божје гнушање према злу донети вечно одвајање између Неба и Земље. Међутим, сада се показало да је веза између Бога и човека обновљена.

Сотона је увидео да мора или да победи или да буде побеђен. Спорна питања ове борбе превише су обухватала да би била поверена његовим удруженим анђелима. Он лично мора да води овај рат. Све отпадничке силе поново су се престројиле против Божијег Сина. Христос је постао мета сваког пакленог оружја.

Многи сматрају да ова борба између Христа и сотоне нема неки нарочити значај за њихов живот; за њих она има мало значења. Међутим, у области сваког људског срца ова борба се понавља. Човек никада не напушта редове зла да би служио Богу, а да се не суочи са сотониним нападима. Кушања којима се Христос супротставио иста су као и она за која сматрамо да им се тешко одупиремо. Она су Му се наметала у толико већем степену, уколико је Његов карактер надмоћнији од нашег. Са страшним теретом греха света на Себи, Христос се супротставио кушању апетита, љубави према свету, као и љубави за разметањем која води охолости. То су била искушења која су савладала 117
Адама и Еву и која тако лако побеђују и нас.

Сотона је указивао на Адамов грех као на доказ да је Божји закон неправедан и да се не може послушати. У нашој људској природи Христос је морао да откупи Адамов преступ. Међутим, када је Адама напао кушач, на њему се нису виделе последице греха. Он је стајао у снази савршене мужевности, савршено крепког ума и тела. Био је окружен славом Едема, и у свакодневној заједници са небеским бићима. Тако није било са

Исусом када је ушао у пустињу да се суочи са сотоном. У току четири хиљаде година људски род је опадао у својој телесној снази, умној моћи и моралној вредности. Христос је узео на себе немоћи грехом ослабљеног људског рода. Једино на тај начин могао је да спасе човека из највећих дубина његовог понижења.

Многи тврде да искушење није могло надвладати Христа. Тада Он не би могао бити стављен у Адамов положај. Он не би могао извојевати победу коју је Адам изгубио. Ако у било коме смислу имамо много тежу борбу него Христос, Он онда не би био у стању да нам помогне. Међутим, наш Спаситељ је узео људску природу са свим њеним склоностима. Узео је људску природу са могућношћу да попусти у искушењу. Ми не треба ништа да носимо што Он није поднео.

Код Христа, као и код светог пара у Едему, апетит је представљао основ првог великог искушења. Управо тамо где је почео пад, мора да отпочне и дело нашег откупљења. Као што је Адам пао услед попуштања апетиту, тако и Христос мора да победи одрицањем жељи. »И постивши дана четрдесет и ноћи четрдесет, на послетку огладне. И приступи к њему кушач и рече: Ако си Син Божји, реци да камење ово хлебови постану. А Он одговори и рече: Писано је: Не живи човек о самом хлебу, но о свакој речи која излази из уста Божјих.«

Од Адамовог па до Христовог времена, повлађивање самом себи појачало је снагу жеља и страсти, све док нису готово неограничено завладале. Тако су људи постали морално унижени и болесни и сами по себи нису били у стању да победе. Уместо човека Христос је победио издржавши најтеже искушење. Нас ради показао је самосавлађивање које је било јаче од глади или смрти. У овој првој победи била су обухваћена и друга питања која улазе у све наше борбе са силама таме.

118 Када је Исус ушао у пустињу, био је окружен Очевом славом. Обузет заједницом са Богом, био је уздигнут изнад људских слабости. Али слава Га је напустила и Он је био остављен да се бори са искушењем. Оно се сваког тренутка обрушавало на Њега. Његова људска природа устукнула је пред борбом која Га је очекивала. Четрдесет дана је постио и молио се. Слаб и измршавио од глади, исцрпљен и измучен душевним очајањем, Он »беше нагрђен у лицу мимо свакога човека и у стасу мимо

синове човечије«. (Исаија 52,14) Сада је наступила сотонина прилика. Сада је претпостављао да може да победи Христа.

Као да је то одговор на Његове молитве, овде је пришао Спаситељу неко у прилици небеског анђела. Он је тврдио да има налог од Бога да објави да је Христов пост дошао крају. Као што је Бог послао анђела да задржи Аврамову руку да не жртвује Исака, тако – задовољан Христовом спремношћу да пође стазом попрсканом крвљу – Отац је послао анђела да Га избави; то је била вест која је донета Исусу. Исус клонуо од глади, осећао снажну жељу за храном, када Му је сотона изненада пришао. Показујући камење које је било разбацано по пустињи и које је имало изглед хлебова, кушач је рекао: »Ако си Син Божји, реци да камење ово хлебови постану.«

Иако се појавио као анђео светлости, ове прве речи одале су његов карактер. »Ако си Син Божји.« Овде је наговештај неповерења. Да је Исус учинио оно што је сотона предлагао, то би било прихватање сумње. Кушач намерава да савлада Христа истим средствима, која су била тако успешна над људским родом у почетку. Како се вешто сотона приближио Еви у Едему! »Је ли истина да је Бог казао да не једете са сваког дрвета у врту?« (1. Мојсијева 3,1) Довде су кушачеве речи биле истина, али у начину њиховог изговарања, налазило се прикривено омаловажавање Божјих речи. Било је прикривеног порицања, сумње у божанску истинитост. Сотона је покушао да у Евин ум улије помисао да Бог неће учинити онако како је рекао; да је ускраћивање тако прекрасног плода у супротности са Његовом љубави и саосећањем према човеку. Тако и сада кушач тежи да надахне Христа својим сопственим осећањима. »Ако си Син Божји.« Ове речи својом горчином нанеле су бол Христовом уму. У тону његовог гласа налази се израз крајње неверице. Да ли ће Бог тако поступати са својим Сином? Да ли ће Га оставити у пустињи са дивљим животињама, без хране, усамљеног, без утехе? Он наговештава да Бог никада није замислио да Његов Син буде у таквом стању. »Ако си Син Божји« покажи своју силу тиме што ћеш се ослободити глади која те мори. Нареди да 119
ово камење постану хлебови.

Речи са Неба: »Ово је Син Мој љубазни који је по Мојој вољи« (Матеј 3,17), још увек су одзвањале у сотониним ушима.

Међутим, он је одлучио да примора Христа да не верује у ово сведочанство. Реч Божја била је доказ Христу за Његову божанску мисију. Дошао је да живи као човек међу људима, и та Реч објавила је Његову везу са Небом. Сотонин циљ је био да у Њему изазове сумњу у ту Реч. Ако би се Христово поверење у Бога могло уздрмати, сотона је знао да би победа у целокупној борби била његова. Могао би да надвлада Исуса. Надао се да ће Христос под притиском потиштености и превелике глади, изгубити веру у свога Оца и да ће учинити чудо Себи у прилог. Ако то буде учинио, план спасења биће скршен.

Када су се сотона и Божји Син по први пут сусрели у борби, Христос је био Заповедник небеске војске и сотона, вођа побуне на Небу, био је прогнан. Сада је њихово стање очигледно обрнуто и сотона користи највише од своје привидне предности. Један од најмоћнијих анђела – каже он – био је прогнан са Неба. Исусова појава указује на то да је он тај, пали анђео, заборављен од Бога, остављен од човека. Божанско биће било би у стању да поткрепи своје тврдње неким чудом; »ако си Син Божји, реци да камење ово хлебови постану«. Такав чин стваралачке моћи – говори Му кушач – био би убедљив доказ божанске природе. Он би окончао борбу.

Исус није могао без борбе, у миру да слуша, највећег варалицу. Међутим, Божји Син не треба да доказује своју божанску природу сотони или да објашњава разлог свога понижења. Удовољавањем захтевима побуњеника, ништа се неће постићи за добро човеку или у славу Бога. Да је Христос пристао на непријатељев предлог, сотона би још увек могао рећи: Покажи ми знак да Ти могу поверовати да си Божји Син. Доказ не би био кадар да сломи силу побуне у његовом срцу. Христос није требало да употреби своју божанску силу за сопствено добро. Он је дошао да поднесе искушење као што и ми то морамо да чинимо, остављајући нам пример вере и понизности. Ни овде, ни у једном каснијем времену у свом земаљском животу, Он није учинио чудо у своју корист. Сва Његова величанствена дела учињена су за добро других. Иако је Исус препознао сотону
120 од самог почетка, није био изазван да уђе у борбу са њим. Ојачан сећањем на глас са Неба, починуо је у љубави свога Оца. Он није хтео да преговара са искушењем.

Исус је срео сотону речима из Писма. »Писано је«, рекао је Он. У сваком искушењу оружје Његовог војевања била је Божја реч. Сотона је тражио од Христа неко чудо као знак Његове божанске природе. Међутим, оно што је веће од свих чуда, чврсто поуздање у »Овако вели Господ« (Исаија 7,7), био је знак који се није могао побити. Док год је Христос остао на том положају, кушач није могао да оствари преимућство.

У време своје највеће слабости, Христос је био изложен најжешћим искушењима. Сотона је мислио да ће тако надвладати. На тај начин извојевао је победу над човеком. Када је снага посустала и снага воље ослабила, а вера престала да се ослања на Бога тада су они, који су дуго и храбро стајали за правду, били побеђени. Мојсије се уморио у четрдесетогодишњем лутању Израиља, када је његова вера за тренутак престала да се ослањати на бесконачну силу. Он је посустао на границама Обећане земље. Тако је било и са Илијом који је неустрашиво стајао пред царем Ахавом, који се суочио са целим израиљским народом предвођеним од четири стотине и педесет Валових свештеника. Након тог страшног дана на Кармилу, када су убијени лажни пророци и када је народ изјавио своју оданост Богу, Илија је да би спасао свој живот побегао пред претњама идолопоклонице Језавеље. На тај начин сотона је стекао преимућство над слабостима људскога рода. Он ће и даље радити на исти начин. Кадгод је човек обавијен облацима, збуњен приликама, или уцвељен сиромаштвом и болом, сотона је крај њега да га куша и мучи. Он напада слабе тачке нашег карактера. Жели да пољуља наше поверење у Бога који допушта постојање таквих прилика. Ми бивамо кушани да немамо поверења у Бога, да посумњамо у Његову љубав. Често нам кушач прилази као што је прилазио Христу, износећи пред нас наше слабости и недостатке. Он се 121
нада да ће обесхрабрити душу и сломити наш ослонац у Бога. Тада је сигуран у своју жртву. Када бисмо га дочекали као што га је Исус сусрео, избегли бисмо многе поразе. Преговарањем са непријатељем, ми му дајемо предност.

Када је Христос рекао кушачу: »Не живи човек о самом хлебу, но о свакој речи која излази из уста Божијих«, Он је поновио речи које је пре више од четрнаест векова изговорио Израиљу: »И опомињи се свега пута којим те је водио Господ Бог твој четр-

десет година по пустињи... И мучио те је, и глађу те морио, али те је опет хранио маном, за коју нисси знао ни оци твоји, да би ти показао да човек не живи о самом хлебу него о свему што излази из уста Господњих.« (5. Мојсијева 8,2.3) Када су у пустињи изостала сва средства потпоре, Бог је свом народу послао ману са неба и дао им је у довољној и сталној количини. Ово старање требало је да их поучи да док се уздају у Бога и иду Његовим путевима, Он их неће заборавити. Спаситељ је сада спроводио у дело пуку коју је дао Израиљу. Јеврејском народу дата је потпора Божјом речи, и истом Речи дата је и Исусу. Он је очекивао Божје време које ће Му донети олакшање. Налазио се у пустињи из послушности према Богу, и није желео да добије храну следећи сотонине предлоге. У присуству свемира као сведока, Он је доказао да је мања несрећа патити без обзира шта нас задеси, него се на било који начин удаљити од Божје воље.

»Не живи човек о самом хлебу, но о свакој речи која излази из уста Божјих.« Христов следбеник често доспе тамо где не може служити Богу и продужити своје световне подухвате. Можда изгледа да ће послушност неком јасном Божјем захтеву лишити човека основних средстава. Сотона ће га наводити да поверује како мора жртвовати осведочења своје савести. Међутим, једино што постоји на овом свету на што се можемо ослонити је Божја реч. »Иштите најпре царства Божјега, и правде његове, и ово ће вам се све додати.« (Матеј 6,33) Чак и у овом животу није за наше добро одвојити се од воље нашег небеског Оца. Када усвојимо силу Његове речи, нећемо следити сотонине предлоге да бисмо добили храну или спасили свој живот. Наше једино питање биће: Шта је Божја заповест, и шта је Његово обећање? Знајући ово ми ћемо послушати прво и имати поверења у друго.

У последњем великом сукобу у борби са сотоном, они који буду одани Богу увидеће да им је ускраћена свака земаљска
122 потпора. Зато што одбијају да крше Његов закон, да би били послушни земаљским силама, њима ће бити забрањено да купују и продају. На крају ће бити издата наредба за њихово уништење (Види: Откривење 13,11–17). Међутим, послушнима је дато обећање: »Он ће наставати на високим местима; градови на стенама биће му уточиште, хлеб ће му се давати, воде му

се неће премицати.« (Исаија 33,16) Божја деца живеће од овог обећања. Они ће бити нахрањени када Земља буде опустошена глађу. »Неће се постидети у зло доба и у гладне дане биће сити.« (Псалам 37,19) Ово време невоље пророк Авакум гледао је пред собом и његове речи изражавају веру Цркве: »Јер смоква неће цвасти, нити ће бити рода на лози виновој; род ће маслинов преварити, и њива неће дати хране, оваца ће нестати из тора, и говеда неће бити у обору. Али ћу се ја радовати у Господу, веселићу се у Богу спасења својега.« (Авакум 3,17.18)

Од свих поука које треба научити из првог великог кушања нашег Господа, ниједна није важнија од оне да је потребно да вршимо надзор над жељама и страстима. У сва времена искушења која су нападала телесну природу имала су највише успеха у изопачавању и понижавању људског рода. Неумереношћу сотона покушава да уништи умне и моралне снаге које је Бог као непроцењиви дар дао човеку. Тако људима постаје немогуће да цене оно што има вечну вредност. Кроз попуштање чулним задовољствима сотона покушава да из душе избрише сваки траг сличности са Богом.

Необуздано попуштање које за последицу има болести и понижење, који су постојали у време Првог Христовог доласка, поновиће се снажније израженом злу, пре Његовог другог доласка. Христос објављује да ће стање света бити као у време пре Потопа, и као у Содому и Гомору. Свака помисао срца биће увек зла. Сада живимо на самој ивици тог страшног времена и треба да усвојимо поуку из Спаситељевог поста. Само неисказаним патњама које је Христос поднео можемо да оценимо зло необузданог попуштања. Његов пример нам говори да је наша једина нада у вечни живот могућа потчињавањем наших жеља и страсти Божјој вољи.

Нама је немогуће да се сопственом снагом одупремо бучном негодовању наше пале природе. Сотона ће овим каналом доводити искушење на нас. Христос је знао да ће непријатељ доћи сваком људском бићу да искористи наслеђене слабости и својим лажним наговештајима ухвати у замку све оне чије поверење не лежи у Богу. Тиме што је прошао земљом којом мора човек да иде, наш Господ нам је припремио пут да победимо. 123
Његова воља није да се нађемо у неповољном положају у суко-

бу са сотоном. Он не жели да нас застраши и обесхрабри нападима змије. »Не бојте се«, говори Он, »јер Ја надвладах свет.« (Јован 16,33)

Нека онај који се бори против силе апетита гледа на Спаситеља у пустињи кушања. Нека Га посматра у Његовој самртној муци на крсту како узвикује: »Жедан сам!« Он је издржао све што и ми можемо поднети. Његова победа је наша.

Исус се ослањао на мудрост и силу свог небеског Оца. Он објављује: »Јер ми Господ помаже, и зато се не осрамотих... и знам да се нећу постидети... Гле, Господ Господ помагаће ми.« Указујући на свој лични пример, Он нам каже: »Ко се међу вама боји Господа... ко ходи по мраку и нема видела? Нека се узда у име Господње и нека се ослања на Бога својега.« (Исаија 50,7–10)

»Иде кнез овога света«, каже Исус, »и у Мени нема ништа.« (Јован 14, 30) У Њему није било ничега што би одговарало сотонином вештом лукавству. Он није пристао на грех. Чак ни у мислима није попуштао искушењу. Тако можемо и ми. Христова људска природа била је сједињена са божанском; био је оспособљен за борбу Светим Духом који је пребивао у Њему. Он је дошао да учини да имамо »део у божанској природи«. (2. Петрова 1,4) Док год смо вером сједињени са Њим, грех више нема власти над нама. Бог сеже за руком вере у нама, да би је управио да се чврсто ухвати за Христово божанство, да бисмо могли достићи савршенство карактера.

Христос нам је показао како се то остварује. Којим средствима је победио у сукобу са сотоном? Речју Божјом. Једино Речју могао се одупрети искушењу. »Писано је«, рекао је Он. И нама су дата »часна и превелика обећања, да њих ради имате део у Божјој природи, ако утечете од телесних жеља овога света«. (2. Петрова 1,4) Свако обећање у Божјој речи наша је својина. Треба да живимо »по свакој речи која излази из уста Божјих«. Када навале искушења, немојмо гледати на прилике или на личну слабост, већ на силу Речи. Сва њена сила припада вама. Псалмиста каже: »У срце своје затворио сам реч Твоју да Ти не грешим.« (Псалам 119,11) »Ја сам, веран речима уста Твојих чувао се пута насилника.« (Псалам 17,4. Бакотић)

Ова глава заснована је на Матеју 4,5-11; Марку 1,12.13; Луки 4,5-13.

ПОБЕДА

»Тада одведе Га ђаво у Свети град и постави Га на врх цркве; па 124
Му рече; ако си Син Божји, скочи доле; јер у писму стоји –
Да ће анђелима својим заповедити за Тебе,
И узеће Те на руке,
Да где не запнеш за камен ногом својом.«

Сотона сада претпоставља да се са Исусом срео на Његовом тлу. Лукави непријатељ сам износи речи које су произашле из Божјих уста. Он се још увек појављује као анђео светлости и истиче да је упознат са Светим писмом и разуме смисао онога што је написано. Као што је Исус раније користио Божју реч да подупре своју веру, кушач је сада користи да би подржао своју превару. Он тврди да само куша Христову верност, а сада хвали Његову постојаност. Пошто је Спаситељ испољио поверење у Бога, сотона захтева од Њега да пружи још неки други доказ своје вере.

Међутим, наговештај неповерења поново претходи искушењу: »Ако си Син Божји«. Христос је кушан да одговори на »ако«, али Он се уздржао и од најмањег прихватања сумње. Он свој живот неће довести у опасност да би сотони пружио доказ.

Кушач је мислио да ће остварити предност због Христове 125
људске природе и навести Га да претпостави да ће Га Бог сачувати. Међутим, иако сотона може да нас мами на грех, он не може да нас натера да учинимо грех. Рекао је Исусу: »Скочи

одавде доле«, знајући да Га не може бацити, јер би се Бог умешао да Га избави. Сотона није могао да примора Христа да се баци доле. Све док не пристане на искушење, Христос није могао да буде побеђен. Ни све земаљске и паклене силе нису Га могле нагнати да се и у најмањој мери удаљи од воље свога Оца.

Кушач нас никада не може приморати да чинимо зло. Он не може да управља умовима ако се не покоре његовом надзору. Воља мора да пристане, вера мора да се одрекне свога поуздања у Христа, пре него што сотона примени своју силу на нама. Међутим, свака грешна жеља коју гајимо пружа му упориште. Свака тачка у којој не постижемо божанско мерило представља отворена врата кроз која може ући да нас куша и уништи. Сваки пропуст или пораз са наше стране даје му прилику да приговара Христу.

Када је сотона наводио обећање: »Анђелима својима заповеда за Тебе«, изоставио је речи »да Те чувају по свим путевима Твојим«, тј. на свим путевима које је Бог одабрао. Исус је одбио да зађе са пута послушности. Испољавајући савршено поверење у свог Оца, Он није хтео да се својевољно стави у положај у коме би било потребно да се Његов Отац умеша да би Га спасао од смрти. Он би приморао провиђење да притекне у помоћ и тако пропусти да људима остави пример поверења и покорности.

Исус је објавио сотони: »Писано је: Не кушај Господа Бога својега.« Ове речи изговорио је Мојсије синовима Израиљевим када су били жедни у пустињи и када су захтевали да им Мој-
126 сије да воде, узвикујући: »Је ли Господ међу нама или није?« (2. Мојсијева 17,7) Бог је за њих чудесно деловао, али сада у невољи посумњали су у Њега и тражили доказ да је Он са њима. У свом неверству хтели су да Га ставе на пробу. Сотона је приморавао Христа да учини то исто. Бог је већ посведочио да је Исус Његов Син; и зато је сада тражење доказа да је Он Божји Син било кушање Божје речи – кушање Њега самог. Тако би то било када би се тражило оно што Бог није обећао. То би јасно показало неповерење и заиста било стварно проверавање или кушање Њега. Ми нећемо износити своје молбе Богу да бисмо **проверавали** да ли ће испунити своју реч, **већ зато** што ће је испунити; не да бисмо проверавали да ли нас воли, већ зато што нас воли. »А без вере није могуће угодити Богу, јер онај

који хоће да дође к Богу, ваља да верује да има Бог и да плаћа онима који Га траже.« (Јеврејима 11,6)

Међутим, вера ни у ком смислу није сједињена са нагађањем. Само онај који има праву веру заштићен је од нагађања. Нагађање је сотонино кривотворење вере. Вера полаже право на обећања и доноси род у послушности. Претпоставка такође полаже право на обећања, али их користи као што их је користио сотона, да би оправдао преступ. Вера би довела наше прародитеље да стекну поверење у Божју љубав и послушају Његове заповести. Претпоставка их је довела до преступа Његовог закона, верујући да ће их Његова велика љубав спасити од последица њиховог греха. Вера не полаже право на наклоност Неба без испуњавања услова под којима се даје милост. Права вера има свој темељ на обећањима и свему ономе што нам дају Писма.

Када не успе да у нама изазове неповерење, сотона често успева да нас наведе на нагађање. Ако може да нас наведе да непотребно станемо на пут искушења, он зна да је победа његова. Бог ће сачувати све који иду стазом послушности, али одвојити се од ње значи ступити на сотонино тле. Ту ћемо сигурно пасти. Спаситељ нам је заповедио: »Стражите и молите се Богу да не паднете у напаст.« (Марко 14,38) Размишљање и молитва сачуваће нас од самовољног срљања на пут опасности и тако ћемо бити сачувани од многих пораза.

Ипак, не треба да изгубимо храброст када смо изложени нападима искушења. Често када дођемо у неку тешку прилику посумњамо да нас је Божји Дух водио. Међутим, Дух је водио и довео Исуса у пустињу да Га сотона куша. Када нас Бог доводи у искушење, Он хоће да оствари неку намеру за наше добро. Исус није нагађао о Божјим обећањима тиме што је својевољно пошао у искушење, нити је клонуо духом када је на Њега наи- 129
шло искушење. Ни ми не треба то да чинимо. »Али је веран Бог који вас неће пустити да се искушате већма него што можете, него ће учинити с искушењем и крај, да можете поднети.« (1. Коринћанима 10,13) Он каже: »Принеси Богу хвалу на жртву, и извршуј Вишњему завете своје. Призови Ме у невољи својој, избавићу те, и ти Ме прослави.« (Псалам 50,14.15)

Исус је био Победник и у другом искушењу и сада сотона испољава свој прави карактер. Међутим, он се не појављује као

страшно чудовиште са канџама на ногама и крилима као у слепога миша. Он је моћни анђео, иако је пао. Он изјављује за себе да је вођа побуне и бог овога света.

Пошто је Исуса поставио на високу планину, сотона је учинио да на живописан начин царства овога света, у свој својој слави, прођу испред Њега. Сунчева светлост почивала је на градовима са храмовима, на мермерним дворовима, на плодним њивама, на родним виноградима. Трагови зла били су сакривени. Исусове очи, које су малочас посматрале беду и уништење, сада су почивале на призору непревазиђене лепоте и напретка. Тада се чуо кушачев глас: »Теби ћу дати сву власт ову и славу њихову, јер је мени предана, и коме ја хоћу даћу је; Ти, дакле, ако се поклониш преда мном биће све Твоје.«

Христос је могао да изврши задатак само страдањем. Пред Њим се налазио живот жалости, невоља и борбе и срамне смрти. Он је морао да понесе грехе целога света. Морао је да поднесе одвајање од љубави свога Оца. Сада Му је кушач понудио да Му препусти силу коју је отео. Христос је могао да се ослободи страшне будућности тиме што би признао сотонину врховну власт. Али, учинити то, значило би препустити победу у овој великој борби. Сотона је згрешио на Небу зато што је тражио да се уздигне изнад Божјег Сина. У случају да он сада надвлада, била би то победа побуне.

Када је сотона објавио Христу да је царство и слава овога света њему предата и да ће је дати ономе коме хоће, он је тврдио нешто што је било само делимично истина, и то је рекао да послужи његовом сопственом циљу преваре. Сотонино царство било је преотето од Адама, али Адам је био Творчев намесник. Његова владавина није била независна. Земља је Божја и Он је све предао своме Сину. Адам је требало да влада потчињен Христу. Када је Адам изневерио поверење и препустио своју власт у руке сотони, Христос је још увек остао законити Цар. Тако је Господ рекао цару Навуходоносору: »Вишњи влада царством људским, и даје га коме хоће, поставља над њим најнижег између људи.« (Данило 4,17) Сотона може да врши своју отету власт само онолико колико Бог дозвољава.

Када је кушач понудио Христу царство и славу овога света, предлагао је да Христос преда свој стварни царски положај над

светом и да влада потчињен сотони. То је било исто царство коме су биле усмерене наде Јевреја. Они су желели царство овога света. Да се Христос сагласио и понудио им такво царство, они би Га радо прихватили. Међутим, проклетство греха, са свим патњама почивало је на томе царству. Христос је изјавио кушачу: »Иди од мене, сотоно; јер стоји написано: поклањај се Господу Богу своју, и Њему Једином служи.«

Онај који се побунио на Небу, понудио је Христу царства овога света да би купио Његову приволу начелима зла; али Он се није дао поткупити; Он је дошао да оснује царство правде и није желео да напусти овај циљ. Истим искушењем сотона се приближава људима и код њих постиже бољи успех него код Христа. Људима нуди царство овога света под условом да признају његову врховну власт. Захтева да жртвују поштење, да пренебегну савест, да попусте себичности. Христос их позива да прво ишту царство Божје и Његову правду, али сотона иде око њих и каже: »Шта год да је истина о вечном животу, морате да ми служите да бисте постигли успех у овом свету. Ја држим вашу срећу у својим рукама. Могу да вам дам богатства, задовољства, почасти и срећу. Послушајте мој савет. Немојте допустити да вас поведу представе, необична схватања поштења и самопожртвовности. Ја ћу вам приправити пут.« Тако је мноштво преварено. Они пристају да живе служећи себи и сотона је задовољан. Док их мами надом на световну власт, он стиче власт над душом. Међутим, он нуди нешто што није његово и што ће ускоро бити одузето од њега. У замену за то он им преваром одузима њихова права на наследство Божјих синова.

Сотона је поставио питање да ли је Исус Божји Син. Када је био коначно одбијен, имао је доказ који није могао да порекне. Божанска природа бљеснула је кроз напаћену људску природу. Сотона није имао силе да се одупре наређењу. Грчећи се од понижења и беса, био је приморан да се повуче из присуства Откупитеља света. Христова победа била је тако потпуна, као што је био потпун Адамов пад.

Тако можемо да се одупремо искушењу и приморамо сотону да се удаљи од нас. Исус је извојевао победу покорношћу и
вером у Бога и преко апостола, Он нам говори: »Покорите се 131
дакле Богу, а противите се ђаволу, и побећи ће од вас. Прибли-

жите се Богу, и Он ће се приближити вама.« (Јаков 4,7.8) Ми се сами не можемо ослободити кушачеве силе; он је победио људску природу и када у сопственој сили покушавамо да Му се одупремо, постаћемо плен његових замки, али »тврда је кула име Господње, к Њему ће утећи праведник, и биће у високом заклону«. (Приче 18,10) Сотона дрхће и бежи пред најслабијом душом која налази уточиште у том силном Имену.

Када се непријатељ удаљио, самртно блед Исус је исцрпљен пао на земљу. Небески анђели посматрали су сукоб, гледајући свог вољеног Заповедника док је пролазио кроз неизрециве патње да би изградио пут спасења за нас. Он је издржао испит, већи од оног који ћемо икада бити позвани да издржимо. Анђели су сада служили Божјем Сину док је лежао као онај који умире. Окрепљен је био храном, утешен вешћу о Очевој љубави и уверавањем да је цело Небо прослављало Његову победу. Повративши се у живот, Његово велико срце саосећало је са човеком и Он је пошао да доврши дело које је започео; да се не одмара, док непријатељ не буде побеђен, а наш пали људски род откупљен.

Цена нашег откупљења не може бити схваћена све док откупљени не буду стајали са својим Откупитељем пред Божјим престолом. Док се слава вечнога дома буде развијала пред нашим усхићеним чулима сетићемо се да је Исус све то оставио због нас, да није постао само изгнаник из небеских дворова, већ да се због нас, изложио опасности од неуспеха и вечног губитка. Тада ћемо положити своје круне пред Његове ноге и запевати: »Достојно је Јагње заклано да прими силу и богатство и премудрост и јачину и част и славу и благослов.« (Откривење 5,12).

Глава 14

Ова глава заснована је на Јовану 1,19-51.

»МИ НАЂОСМО МЕСИЈУ...«

Јован Крститељ сада је проповедао и крштавао у Витавари с 132
ону страну Јордана. Недалеко од овога места, док Израиљ није прешао преко, Бог је зауставио реку у њеном току. Мало даље одавде тврђаву Јерихон порушиле су небеске војске. У овом тренутку успомена на те догађаје поново је оживела и подстакла живо занимање за Крститељеву вест. Неће ли Онај који је у прошлим вековима тако чудесно деловао, поново показати своју силу за ослобођење Израиља? То су биле мисли које су покретале срца народа који се свакодневно гомилао на обалама Јордана.

Јованово проповедање тако је дубоко продрло у народ да је покренуло пажњу верских власти. Римљани су из бојазни од устанка подозриво посматрали свако окупљање народа и све што је указивало на подизање народа будило је страх јеврејског поглавара. Јован није признавао власт Синедриона нити тражио њихово одобрење за свој рад, корећи подједнако поглавара 133
ре и народ, фарисеје и садукеје. Па ипак, народ га је ревносно следио. Занимање за његов рад изгледа као да се стално повећавало. Иако се није приклањао њему, Синедрион је сматрао да је као јавни учитељ, био под његовом надлежношћу.

Ово тело сачињавали су чланови бирани између свештеника, врховних поглавара и народних учитеља. Првосвештеник је обично био председник. Сви чланови требало је да буду људи зашли у године, али не стари, људи од знања, који нису познавали само јеврејску веру и историју, већ су имали опште знање.

Морали су бити без телесних мана, ожењени и очеви, пошто се тако сматрало да ће више од других бити човечнији и промишљенији. Њихово место састајања била је просторија повезана са јерусалимским Храмом. У време јеврејске независности Синедрион је био највиши народни суд са световном и црквеном влашћу. Иако сада потчињен римским намесницима, он је још увек имао снажан утицај на грађанске и верске прилике.

Синедрион није могао да одложи истраживање Јовановог рада. Појединци су се сећали откривења датог Зарији у Храму и очевог пророчанства које је на његово дете указивало као на Месијиног весника. У метежима и променама, које су се догодиле у раздобљу од тридесет година, ово се у великој мери изгубило из вида. Сада је опет оживело у сећању услед узбуђења изазваног Јовановим радом.

Давно је било када је Израиљ имао пророка, давно се није видела таква реформа каква је сада била у току. Захтев за исповедање греха изгледао је нов и подстицајан. Многе вође нису желеле да иду и слушају Јованове позиве и јавне оптужбе, јер би их то довело до откривања тајни из личног живота. Ипак, његово проповедање било је непосредно објављивање Месије. Било је добро познато да је седамдесет седмица Даниловог пророчанства, које су обухватале и Месијин долазак, скоро при крају и сви су били жељни да учествују у тој ери народне славе која се тада очекивала. Народно одушевљење било је тако велико да је Синедрион био принуђен да прихвати или одбаци Јованов рад. Његова власт над народом слабила је. Постало је озбиљно питање како да одржи свој положај. У нади да ће доћи до неког закључка, послао је на Јордан посланство састављено од свештеника и Левита да поразговара са новим Учитељем.

Окупљено мноштво, слушало је Његове речи, када су се посланици приближили. Са извештаченим ауторитетом срачунатим да остави утисак на народ и изазове пророково попуштање, дошли су горди рабини. Мноштво им је направило пролаз покретом поштовања, скоро страха. Угледни људи, у својим скупоценим хаљинама, горди на свој положај и моћ, стали су пред пророком из пустиње.

134

»Ко си ти«, упитали су.

Знајући какве су биле њихове мисли, Јован је одговорио:

»Ја нисам Христос.«

»Ко си дакле? Јеси ли Илија?«

»Нисам.«

»Јеси ли пророк?«

»Нисам.«

»Ко си? Да можемо казати онима што су нас послали – Шта кажеш за себе?«

»Ја сам глас онога што виче у пустињи: Поравните пут Господњи, као што каза Исаија пророк.«

Речи на које се Јован позвао односиле су се на оно дивно Исаијино пророчанство: »Тешите, тешите народ Мој, говори Бог ваш. Говорите Јерусалиму љубазно, и јављајте му да се на- 135
вршио рок његов, да му се безакоње опростило... Глас је некога који виче: Приправите у пустињи пут Господњи поравните у пустоши стазе Богу нашему. Све долине нека се повисе, и све горе и брегови нека се слегну, и што је криво нека буде право, и неравна места нека буду равна. И јавиће се слава Господња, и свако ће тело видети.« (Исаија 40,1–5)

У стара времена када је неки цар путовао кроз забаченије делове свога царства, група људи послата је испред царских кочија да поравна стрма места и попуни удубљења, да би цар могао безбедно путовати и без икаквих препрека. Овај обичај искористио је пророк да сликовито прикаже дело Јеванђеља. »Све долине нека се повисе, и све горе и брегови нека се слегну.« Божији Дух обара људску гордост, када својом чудесном силом пробуђења додирне душу. Световна задовољства, положај и власт тада постају безвредни. »Помисли и сваку висину која се подиже на познање Божје«, одбацује се; а свака помисао заробљава »за покорност Христу«. (2. Коринћанима 10,5) Тада понизност и самопожртвовна љубав, тако мало цењене међу људима, уздижу се као једина вредност. То је дело Јеванђеља чији је један део била Јованова вест.

Рабини су наставили са својим питањима: »За шта дакле крштаваш кад ти ниси ни Христос ни Илија ни пророк?« Реч »пророк« односила се на Мојсија. Јевреји су били склони веровању да ће Мојсије васкрснути из мртвих и да ће бити узет на Небо. Нису знали да је он већ васкрсао. Када је Крститељ започео своју службу, многи су мислили да је он пророк Мојсије

подигнут из мртвих, јер је изгледало да има темељно познавање пророчанстава и историје Израиља.

Такође су веровали да ће се Илија лично појавити пре Месијиног доласка.

Ово очекивање Јован је порицао, али његове речи имале су дубљи смисао. Исус је касније рекао, позивајући се на Јована: »Ако хоћете веровати, он је Илија што ће доћи.« (Матеј 11,14) Јован је дошао у духу и сили Илијиној да изврши исти посао који је Илија учинио. Да су га Јевреји примили, он би био обављен за њих. Међутим, нису примили његову вест. За њих он није био Илија. Он за њих није могао да испуни мисију коју је дошао да оствари.

136 Многи од сакупљених на Јордану били су присутни приликом Исусовог крштења, али знак који је тада дат, био је откривен само неколицини међу њима. У току претходних месеци Крститељеве службе, многи су одбили да послушају позив на покајање. Тако су отврднули своје срце и замрачили своје разумевање. Када је приликом крштења Небо дало сведочанство о Исусу, они то нису запазили. Очи које никада нису у вери управљене к Њему који је невидљив, нису сагледале откривење Божје славе, уши које никада нису слушале Његов глас нису чуле речи сведочанства. Тако је и сада. Често се Христово присуство и присуство анђела који служе открива на скуповима људи, а ипак има много оних који то не знају. Они нису запазили ништа необично. Међутим, некима се открило Спаситељево присуство. Мир и радост оживљавају њихова срца. Они су утешени, охрабрени и благословени.

Изасланици из Јерусалима упитали су Јована: »Зашто дакле крштаваш?« Очекивали су одговор. Изненада, док је погледом прелазио преко мноштва, његове очи су запламтеле, лице озарило, а цело биће покренуло дубоким осећањем. Испружених руку узвикнуо је: »Ја крштавам водом, а међу вама стоји кога ви не знате. Он је онај што ће доћи за мном, који беше преда мном; коме ја нисам достојан одрешити ремена на обући његовој.« (Јован 1,27)

Вест коју је требало однети натраг Синедриону била је јасна и недвосмислена. Јованове речи нису се могле односити ни на кога другог до на Онога који је давно био обећан. Месија се на-

лазио међу њима! Изненађени свештеници и главари гледали су око себе у нади да ће открити Онога о коме је Јован говорио. Међутим, у мноштву Њега није било могуће запазити.

Када је приликом Исусовог крштења Јован указао на Њега као на Јагње Божје, нова светлост бачена је на Месијино дело. Пророков ум био је управљен на Исаијине речи: »Као јагње на заклање вођен би.« (Исаија 53,7) Јован је у току седмица које су следиле с новим занимањем проучавао пророчанства и учења о жртвеној служби. Он није јасно разликовао два облика Христовог рада – као Жртве која пати и као Цара који побеђује – али је видео да Његов долазак има дубље значење од онога 137
што су свештеници или народ распознали. Када је у мноштву запазио Исуса, приликом Његовог повратка из пустиње, са поверењем је очекивао да Он народу да неки знак о свом правом карактеру. Готово нестрпљиво је очекивао да чује како Спаситељ објављује своју мисију; али Он није изговорио ниједну реч, није дао ниједан знак. Исус није одговорио на речи којима Га је Крститељ објавио, већ се помешао са Јовановим ученицима, не дајући никакав спољашњи доказ о свом нарочитом делу, не предузимајући никакве мере да на Себе скрене пажњу.

Следећег дана Јован види Исуса како долази. Обасјан светлошћу Божје славе која је почивала на Њему, пророк пружа руке и објављује: »Гле јагње Божје које узе на се грехе света. Ово је онај за кога ја рекох: за мном иде Човек који преда мном постаде... И ја га не знадох; него да се јави Израиљу за то ја дођох да крстим водом... Видех Духа где силази с Неба као голуб и стаде на Њему. И ја Га не знадох; него онај који ме посла да крстим водом Он ми рече: На кога видиш да силази Дух и стоји на Њему то је Онај који ће крстити Духом Светим. И ја видех и засведочих да је овај Син Божји.« (Јован 1,29– 34)

Да ли је то Христос? Са страхопоштовањем и чуђењем народ је посматрао Онога који је управо био проглашен Божјим Сином. Они су били снажно покренути Јовановим речима. Говорио им је у Божје име. Слушали су га из дана у дан док је корио њихове грехе, а сваким даном учвршћивало се њихово убеђење да је он био послат с Неба. Међутим, ко је био Овај који је већи од Јована Крститеља? У Његовој одећи и држању није било ничега што би наговештавало висок положај. Он је очигледно

био једноставна особа, обучен као и они сами у скромну одећу сиромашних. У мноштву је било и оних који су приликом Христовог крштења посматрали божанску славу и чули Божји глас. Али од тог времена Спаситељев изглед веома се изменио. Приликом Његовог крштења видели су преображење Његовог лика у небеској светлости; сада бледог, исцрпљеног и измршавелог препознао Га је само пророк Јован.

Али док Га је народ посматрао, видео је лице на коме је божанска милост била усклађена са свешћу о моћи. Сваки поглед ока, свако обележје појаве одисало је понизношћу и изразом
138 неисказане љубави. Изгледало је као да је окружен атмосфером духовног утицаја. Иако је начин Његовог понашања био племенит и ненаметљив, вршио је утицај на људе осећањем моћи која је била скривена, а није се могла потпуно потиснути. Да ли је то био Онај кога је Израиљ тако дуго чекао?

Исус је дошао у сиромаштву и понизности да би нам могао бити и Пример и Откупитељ. Да се појавио са царским сјајем, како би онда могао да даје поуке о понизности? Како би нам могао износити тако продорне истине као на Гори блаженства? Где би била нада скромних у животу да је Исус дошао да међу људима пребива као цар?

Међутим, мноштву је изгледало немогуће да је Онај, кога је Јован означио, повезан са њиховим узвишеним очекивањима? Зато су многи били разочарани и веома збуњени.

Речи које су свештеници и рабини толико желели да чују, да ће Исус сада обновити Израиљево царство, нису изговорене. Они су очекивали и тражили таквога цара, таквога цара били су спремни да прихвате. Али Онога који је желео да успостави у њиховим срцима царство правде и мира, нису желели да приме.

Следећег дана, док су два ученика стајала у близини, Јован је опет видео Исуса у народу. Опет је слава Невидљивог обасјала пророково лице када је узвикнуо: »Гле, Јагње Божје!« Речи су узбудиле срца ученика. Они их нису потпуно разумели. Шта значи име које Му је Јован дао – Јагње Божје! Ни Јован га није објаснио.

Оставивши Јована отишли су да потраже Исуса. Један од двојице био је Андрија, брат Симонов, а други Јован јеванђелист. То су били Исусови први ученици. Покренути силом којој

се нису могли одупрети, следили су Исуса – жељни да разговарају са Њим, али ипак пуни страхопоштовања и тихи, изгубљени у нарочитом значењу мисли »Да ли је то Месија?«

Исус је знао да ученици иду за Њим. Они су били први плодови Његове службе, а срце божанског Учитеља обузела је радост, јер су ове душе одговориле на Његову милост. Ипак, окренувши се, само је упитао: »Шта ћете?« Хтео је да им дозволи да сами одлуче да се врате или изразе своју жељу.

Они су били свесни само једног циља. Само Његова присутност испуњавала је њихове мисли. Узвикнули су: »Рави где стојиш?« У кратком разговору крај пута нису могли примити оно за чим су чезнули. Желели су да буду насамо са Исусом, да седе крај Његових ногу и слушају Његове речи.

»И рече им: Дођите и видите. И отидоше, и видеше где стајаше; и осташе у Њега онај дан.« 139

Да су Јован и Андрија поседовали дух неверства који су имали свештеници и поглавари, не би се као ученици нашли крај Исусових ногу. Они би дошли к Њему као критичари, да осуде Његове речи. Многи на тај начин затварају врата најдрагоценијим приликама. Ови први ученици тако нису учинили. Они су се одазвали позиву Светога Духа кроз проповедање Јована Крститеља. Сада су препознали глас небеског Учитеља. За њих су Исусове речи биле пуне свежине, истине и лепоте. Божанска светлост била је бачена на учење Писма Старог завета. Многостране теме истине појавиле су се у новој светлости.

Скрушеност, вера и љубав оспособљавају душу за примање мудрости са Неба. Вера која кроз љубав ради кључ је знања и свако ко љуби »познаје Бога«. (1. Јованова 4,7)

Ученик Јован био је човек искрених и дубоких осећања, ревностан, али мисаон. Он је почео да разликује Христову славу – не световну раскош и моћ, како су га учили да се нада, већ »Славу као јединороднога од оца, пуну благодати и истине«. (Јован 1,14) Био је обузет размишљањем о овој чудесној теми.

Андрија је желео да подели радост коју је осећао у свом срцу. Потраживши свога брата Симона узвикнуо је: »Ми нађосмо Месију.« Симон није чекао други позив. Он је такође слушао проповедање Јована Крститеља, и пожурио је Спаситељу. Христове

очи задржале су се на њему, читајући његов карактер и историју његовог живота. Његова жустра природа, његова љубав, срце које саосећа, његово частољубље и самопоуздање, историја његовог пада, његово покајање, његов мукотрпан рад и његова мученичка смрт – све је то прочитао Спаситељ и рекао: »Ти си Симон, син Јонин; ти ћеш се звати Кифа, које значи Петар (Камен).«

»А сутрадан намисли изићи у Галилеју, и нађе Филипа, и рече му: хајде за Мном.« Филип је послушао налог и одмах постао Христов радник.

Филип је позвао Натанаила. Он је био у мноштву када је Крститељ указао на Исуса као на Божје Јагње. Када је Натанаило видео Исуса, разочарао се. Да ли овај човек који је носио знаке мукотрпног рада и сиромаштва, може бити Месија? Ипак, Натанаило није могао да одлучи и одбаци Исуса, јер је Јованова вест донела његовом срцу чврсто убеђење.

140 У време када га је Филип позвао, Натанаило се повукао у један тихи гај да размишља о Јовановој вести и пророчанствима о Месији. Молио се да му се открије да ли је Онај кога је Јован најавио Ослободилац, а Дух Свети је починуо на њему дајући му осведочење да је Бог походио свој народ и подигао за њега рог спасења. Филип је знао да његов пријатељ истражује пророчанства и док се Натанаило молио под једном смоквом, он је открио његово склониште. Често су се заједнички молили на овом усамљеном месту скривеном у лишћу.

Вест »За кога Мојсије у закону писа и пророци, нађосмо Га«, учинила се Натанаилу као непосредни одговор на његову молитву. Филип је још увек имао колебљиву веру. Он је сумњичаво додао: »Исуса сина Јосифова из Назарета.« Поново се предрасуда појавила у Натанаиловом срцу. Узвикнуо је: »Из Назарета може ли бити што добро?«

Филип се није упуштао ни у какво расправљање. Рекао је: »Дођи и види. И Исус видевши Натанаила где иде к Њему рече за њега: ево правога Израиљца у коме нема лукавства.« Натанаило је изненађен узвикнуо: »Како ме познајеш? Одговори Исус и рече му: Пре него те позва Филип видех те кад беше под смоквом.«

То је било довољно. Божански Дух који је сведочио Натанаилу у његовој усамљеној молитви под смоквом, сада му је гово-

рио преко Исусових речи. Иако сумњичав и склон предрасудама, Натанаило је дошао Христу са искреном жељом за истином, и сада је његова жеља испуњена. Његова вера превазишла је веру онога који га је довео Исусу. Он је одговорио и рекао: »Рави! Ти си Син Божји, ти си цар Израиљев.«

Да је Натанаило имао поверења у рабинско вођство, никада не би нашао Исуса. Он је постао ученик зато што је сам посма- 141
трао и расуђивао. Тако је то и данас у животу многих које предрасуде задржавају да прихвате добро. Како би различит био исход када би »дошли и видели«!

Нико неће доћи до спасоносног сазнања истине, док год се поверава вођству људског ауторитета. Као и Натанаилу, и нама је потребно да проучавамо Божју реч за себе лично и да се молимо за просветљење Светим Духом. Онај који је видео Натанаила под смоквом, видеће и нас на тајном месту молитве. Анђели из света светлости близу су оних који у понизности траже божанско вођство.

Позивањем Јована, Андрије, Симона, Филипа и Натанаила, отпочиње оснивање Хришћанске цркве. Јован је своја два ученика упутио Христу. Том приликом је један од њих, Андрија, нашао свога брата и позвао га Спаситељу. Тада је позван Филип, а он је отишао да тражи Натанаила. Ови примери треба да нас поуче о значају личних напора, о упућивању непосредних позива нашим рођацима, пријатељима и суседима. Постоје такви који целог живота тврде да познају Христа, али који никада нису учинили никакав лични напор да доведу макар и једну душу Спаситељу. Они сав посао препуштају проповеднику. Он може бити добро оспособљен за свој позив, али не може да учини оно што је Бог оставио да уради верници Цркве.

Постоје многи којима је потребна служба хришћанских срца пуних љубави. Многи су пропали, а могли су бити спасени, да су њихови суседи, обични људи и жене, уложили лични напор за њих. Многи чекају да буду лично ословљени. У свакој породици, суседству, граду, тамо где живимо, постоји посао који треба да обавимо као Христови мисионари. Ако смо хришћани, овај посао биће радост за нас. Чим се неко обрати у њему се рађа жеља да и друге упозна са драгоценим пријатељем кога је

нашао у Исусу. Спасоносна и посвећујућа истина не може бити затворена у његовом срцу.

Сви који су се посветили Богу биће канали светлости. Бог ће их начинити својим посредницима да другима објаве богатство Његове милости. Његово је обећање: »И благословићу њих и што је око горе Моје, и пуштаћу дажд на време; дажди ће благословни бити.« (Језекиљ 34,26)

Филип је рекао Натанаилу »Дођи и види«. Он није тражио од њега да прихвати туђе сведочанство, већ да сам посматра Христа. Сада када се Исус вазнео на Небо, Његови ученици су Његови представници међу људима, и један од најделотворни-
142 јих начина придобијања душа за Њега је примером показати Његов карактер у свом свакодневном животу. Наш утицај на друге зависи не толико од тога шта ћемо казати ко смо и колико од тога. Људи могу да побијају и одбацују нашу логику, они могу да се одупиру нашим позивима; али живот несебичне љубави доказ је који не могу порећи. Доследан живот, обележен Христовом кротошћу, је сила у овом свету.

Христово учење било је израз дубоког осведочења и искуства и они који се уче од Њега постају учитељи по божанском узору. Божја реч коју изговара онај који је и сам посвећен њоме, поседује животодавну силу која је чини привлачном за слушаоце и осведочава их да је она жива стварност. Када човек прими истину, он ће је у љубави према њој, открити убедљивошћу свога понашања и начином свога говора. Он објављује да оно што је лично чуо, видео и опипао о речи живота, тако да би и други могли имати заједницу са њим кроз познавање Христа. Његово сведочанство, са усана дотакнутих живим угљевљем са олтара, је истина за пријемчиво срце и она посвећује карактер.

Онај који тежи да пружи светлост другима и сам ће бити благословен. »Дажди ће благословни бити.« »Ко напаја, сам ће бити напојен.« (Приче 11,25) Бог би могао да постигне свој циљ спасавања грешника без наше помоћи; али да бисмо развили карактер сличан Христовом, морамо суделовати у Његовом раду. Да бисмо учествовали у Његовој радости – радости да видимо душе откупљене Његовом жртвом – морамо суделовати у Његовим напорима за њихово откупљење.

Први израз Натанаилове вере, тако снажан, озбиљан и искрен, звучао је као музика у Исусовим ушима. А Он одговори »и рече му: што ти казах да те видех под смоквом за то верујеш, видећеш више од овога«. Спаситељ је радосно очекивао своје дело проповедања добрих вести кроткима, завијања рањених срца и објављивања слободе заробљенима од сотоне. Имајући на уму драгоцене благослове које је донео људима, Исус је додао: »Заиста, заиста вам кажем: одселе ћете видети небо отворено и анђеле Божје где се пењу и силазе к Сину човечијему.«

Овде је Христос у ствари рекао: На обали Јордана Небо је било отворено и Дух је сишао на мене као голуб. Тај призор потврдио је да сам Божји Син. Ако Ме верујете као таквога, ваша вера ће оживети. Ви ћете видети да су небеса отворена и да се никада неће затворити. Отворио сам их за вас. Божји анђели пењу се носећи Оцу молбе невољних и ојађених и силазе носећи благослов, наду, охрабрење, помоћ и живот синовима људским. 143

Божји анђели су стално у покрету између Земље и Неба и Неба и Земље. Христова чуда за уцвељене и напаћене била су учињена Божјом силом кроз службу анђела. Сваки благослов од Бога долази нам преко Христа службом Његових небеских весника. Узевши на себе људску природу, наш Спаситељ је сјединио своје интересе са интересима палих Адамових синова и кћери, док се својом божанском природом држи Божјег престола. На тај начин Христос је Посредник у вези између људи и Бога и Бога и људи.

Ова глава заснована је на Јовану 2,1-11.

НА СВАДБЕНОЈ СВЕЧАНОСТИ

144 Исус није започео своју службу неким великим делом пред Синедрионом у Јерусалиму. Он је открио своју моћ на породичном скупу у малом галилејском селу и тако допринео радости једне свадбене свечаности. На овај начин показао је своју наклоност према људима и своју жељу да служи њиховој срећи. У пустињи кушања Он је сам испио чашу патњи. Дошао је да пружи људима чашу благослова и својим благословом посвети везе људског живота.

Исус се са Јордана вратио у Галилеју. У Кани, малој насеобини недалеко до Назарета, припремала се свадба; младенци су били рођаци Јосифа и Марије, па је Исус, знајући за овај породични скуп, отишао у Кану и са својим ученицима учествовао у свечаности.

Поново је срео своју мајку, од које је за извесно време био одвојен. Марија је чула о откривању Божје славе на Јордану приликом Његовог крштења. Вести су стигле и до Назарета и у њеним мислима оживеле призоре који су толико година били сакривени у њеном срцу. Марија, заједно са целим Израиљем, била је снажно покренута радом Јована Крститеља. Она се добро сећала пророчанства датог приликом његовог рођења. Са-
145 да је његова повезаност са Исусом опет подгрејала њене наде. Међутим, до ње су такође допрле и вести о Исусовом тајанственом одласку у пустињу па су је мучиле мрачне слутње.

Од дана када је у дому у Назарету чула објаву анђела, Марија је слагала у срцу сваки доказ да је Исус Месија. Његов мио, несебични живот уверио ју је да Он не може бити нико други до Послани од Бога. Ипак, на њу су наилазиле сумње и разочарења и она је чезнула за временом када ће се открити Његова слава. Смрт ју је раставила од Јосифа који је са њом делио њено сазнање о тајни Исусовог рођења. Сада више није било никога коме би могла да повери своје наде и страховања. Два протекла месеца била су веома тужна. Била је одвојена од Исуса у чијем је саосећању налазила утеху; размишљала је о Симеуновим речима: »А теби самој пробошће нож душу« (Лука 2,35); сетила се тродневне дубоке душевне патње када је мислила да је заувек изгубила Исуса и када је брижна срца очекивала Његов повратак.

На свадбеној свечаности срела је истог нежног и послушног Сина. Ипак, није био исти. Његов се лик изменио. На Њему су се видели трагови борбе, коју је водио у пустињи, а нови израз достојанства и силе пружао је доказ о Његовој небеској мисији. Са Њим је група младих људи, чије очи Га прате са поштовањем и који Га називају Учитељем. Ови пратиоци причају Марији о томе шта су видели и чули приликом крштења и на другим местима. Они закључују изјављујући: »За кога Мојсије у закону писа и пророци, нађосмо Га.« (Јован 1,45)

Пошто су се гости окупили, изгледало је као да су многи били заокупљени неком врло занимљивом темом. Пригушено узбуђење прожимало је друштво. У групицама су се водили живи али тихи разговори, а испитивачки погледи били су повремено управљени према Маријином Сину. Кад је Марија чула сведочење ученика о Исусу, обрадовала се да њене дуго гајене наде нису биле узалудне. Ипак, била би више него људско биће да се са овом светом радости није помешало и мало природног поноса нежне мајке. Када је уочила многе погледе управљене Исусу, чезнула је за тим да Га приволи да овом друштву докаже да је заиста Поштовани од Бога. Надала се да ће Му се можда пружити прилика да пред њима учини неко чудо.

По обичају онога времена свадбене свечаности трајале су неколико дана. Овом приликом, пре него што је свечаност завршена, утврђено је да је нестало вина. Ово откриће изазвало је велику збуњеност и жаљење. Било је необично да приликом

146 свечаности не буде вина, јер би то указивало на недостатак гостопримства. Као рођака младенаца, Марија је помагала у припремама за свечаност и зато је казала Исусу: »Немају вина.« Овим речима покушала је да Му наговести да би Он можда могао да задовољи њихове потребе. Међутим, Исус је одговорио: »Што је Мени до тебе жено? Још није дошао Мој час.«

Овај одговор, иако изгледа оштар, није изражавао хладноћу или нељубазност. Спаситељев начин обраћања мајци био је у складу са источњачким обичајима. Он је упућиван особама којима је требало указати поштовање. Свако дело Христовог земаљског живота било је у складу са начелом које је сам дао: »Поштуј оца својега и матер своју.« (2. Мојсијева 20,12) На крсту, у последњем делу нежности према својој мајци, Исус јој се обраћа на исти начин, препоручујући је старању свога највољенијег ученика. И на свадбеној свечаности и на крсту, љубав – изражена у боји гласа, погледу и опхођењу – била је верни тумач Његових речи.

У свом дечачком добу, приликом посете Храму, када се пред Његовим очима открила тајна Његовог животног дела, Христос
147 је рекао Марији: »Зар не знате да Мени треба у оном бити што је оца Мојега?« (Лука 2,49) Ове речи верно су означиле Његов целокупни живот и службу. Све је било подређено овом делу, великом делу откупљења, које је дошао да оствари својим доласком на свет. Сада је поновио поуку. Марија је била у опасности да пошто јој њен однос према Исусу даје нарочито право над Њим, у извесној мери управља Њиме у Његовом раду. Тридесет година јој је био Син пун љубави и послушности и Његова љубав је остала непромењена, али сада је морао да се бави оним што је Његовога Оца. Као Сина Највишега и Спаситеља света, никакве земаљске везе нису Га смеле одвратити од Његове мисије, или извршити утицај на Његово понашање. Он је морао бити слободан да би чинио Божју вољу. Ово је поука и за нас. Божји захтеви су изнад људских веза. Никаква земаљска привлачна сила не сме одвратити наше ноге са стазе којом нас је Он позвао да ходамо.

Једина нада откупљења нашег палог људског рода је у Христу; Марија је могла наћи спасење само у Божјем Јагњету. Сама није имала никакве заслуге. Њена повезаност са Исусом није се стављала у друкчију духовну везу са Њим, од било које друге људске душе. То је показано Спаситељевим речима. Он је начи-

нио јасну разлику између своје везе са њом као Сина Човечјег и као Божјег Сина. Њихова родбинска веза није је стављала у равноправни положај са Њим.

Речи »Мој час још није дошао« указују на чињеницу да је свако дело у Христовом животу на Земљи било испуњење плана који је постојао од вечних времена. Пре него што је дошао на Земљу, Исус је познавао овај план савршен у свим појединостима. Међутим, док је ходао међу људима, био је корак по корак вођен Очевом вољом. Када је дошао одређени час није оклевао да делује. Са истом покорношћу чекао је да наступи то време.

Тиме што је рекао Марији да Његов час још није наступио, Исус је одговорио на њену неизречену мисао – на ишчекивање које је гајила заједно са својим народом. Она се надала да ће се он открити као Месија и преузети престо у Израиљу. Међутим, време још није дошло. Не као цар, већ као »болник и вичан болестима« Исус је прихватио судбину људског рода.

Иако Марија није имала право схватање о Христовом задатку, имала је безусловно поверење у Њега. Исус је одговорио на ту веру. Прво чудо је учинио да би указао част Маријином поверењу и да би ојачао веру својих ученика. Ученици ће се сусрести са многим и великим искушењима која ће их наводити на неверство. Њима су пророчанства, изван сваке расправе, јасно открила, да је Исус Месија. Очекивали су да ће Га верске вође 148
примити са поверењем и већим од њиховог. Објављивали су народу Христова дивна дела и своје поверење у Његов задатак, али били су зачуђени и горко разочарани неверовањем, дубоко укорењеним предрасудама и непријатељством према Исусу које су показивали свештеници и рабини. Прва Христова чуда ојачала су ученике да се супротставе овом противљењу.

Нимало збуњена Исусовим речима, Марија је рекла онима који су служили око стола: »Штогод вам рече учините.« На тај начин учинила је оно што је могла да би приправила пут Христовом раду.

Поред улаза у кућу стајало је шест великих камених судова за воду и Исус је наредио слугама да их напуне водом. То је било учињено. Тада пошто је вино било неодложно потребно, Он је рекао: »Захватите сад и носите куму.« Уместо воде којом су судови били напуњени, потекло је вино. Ни кум ни гости нису приметили да је понестало вина. Пошто су окусили ово које

су слуге донеле, кум је утврдио да је боље од сваког вина које је пре тога пио, а веома се разликовало од онога које је служено на почетку свечаности. Обративши се младожењи рекао је: »Сваки човек најпре добро вино износи, а кад се напију, онда рђавије; а ти си чувао добро вино досле.«

Као што људи прво износе најбоље вино, а затим оно које је лошије, тако чини и свет са својим даровима. Оно што он нуди може да задовољи око и опчини чула, али то неће задовољити. Вино се претвара у горчину, весеље у тугу. Оно што је започело песмом и весељем, завршава се умором и одвратношћу. Међутим, Исусови дарови увек су свежи и нови. Свечаност коју Он спрема за душу увек даје задовољство и радост. Сваки нови дар повећава способност примаоца да цени и ужива у Господњим благословима. Он даје милост за милост. Извор благослова неће пресушити. Ако останете у њему, чињеница да данас примате богати дар обезбеђује примање још богатијег дара сутра. Исусове речи упућене Натанаилу изражавају закон о Божјем поступању према деци вере. Са сваким новим откривењем своје љубави, Он изјављује срцу које прима: »Ако верујеш видећеш више од овога.« (Јован 1,50)

Христов дар на свадбеној свечаности био је знамење. Вода је
149 представљала крштење у Његову смрт; вино – проливање Његове крви за грехе света. Вода којом су напуњени судови донесена је људским рукама, али само Христова реч могла је да јој да животодавну силу. Тако је и са обредима који указују на Спаситељеву смрт. Само Христовом силом која делује кроз веру они успешно хране душу.

Христова реч обезбедила је оно што је било потребно за светковину. Тако исто обилно је обезбеђена Његова милост којом се бришу сва људска безакоња и обнавља и крепи душа.

На првој свечаности којој је присуствовао са својим ученицима, Исус им је пружио чашу која је представљала Његово дело за њихово спасење. На последњој вечери Он ју је поново пружио, установљавајући тај свети обред који је требало да и даље указује на Његову смрт »докле не дође«. (1. Коринћанима 11,26) Жалост ученика због растанка са својим Господом била је ублажена обећањем поновног сједињења када је рекао: »Нећу од сад пити од овога рода виноградског до оног дана када ћу пити с вама новога у царству Оца својега.« (Матеј 26,29)

Вино које је Христос обезбедио за светковину, као и оно које је дао ученицима, као знамење своје сопствене крви, био је чисти грожђани сок. Пророк Исаија мисли на ово када говори о новом вину »у грозду« и каже »не квари га, јер је благослов у њему«. (Исаија 65,8)

Христос је у Старом завету дао упозорење Израиљу: »Вино је подсмевач и силовито пиће немирник, и ко год за њим лута неће бити мудар.« (Приче 20,1) Он сам није се постарао за такав напитак. Сотона куша људе попуштањем које ће замаглити разум и отупети духовна опажања, док нас Исус учи да потчинимо нижу природу. Његов целокупан живот био је пример самоодрицања. Да би сломио моћ апетита Он је за нас издржао најтеже искушење које људска природа може да издржи. Христос је наредио да Јован Крститељ не сме пити ни вино ни жестока пића. Он је наложио исту уздржљивост и Манојевој жени. Он је изрекао проклетство над оним човеком који ставља боцу на усне свога ближњега. Христос није противречио својој науци. Непреврело вино које је обезбедио сватовима био је здрав и освежавајући напитак. Његово деловање требало је да усклади укус са здравим апетитом.

Када су гости на свечаности запазили квалитет вина почели су да се распитују што је подстакло слуге да опишу чудо. Друштво је извесно време било толико запањено да би могло да размишља о Ономе који је учинио ово дивно дело. Када су Га најзад потражили, утврдили су да се Он тако нечујно повукао да то нису запазили ни Његови ученици. 150

Друштво је своју пажњу управило на ученике. Сада су први пут имали прилику да искажу своју веру у Исуса. Они су испричали шта су видели и чули на Јордану, а то је у многим срцима распламсало наду да је Бог подигао Избавитеља своме народу. Вести о чуду раширile су се по целом том крају и стигле до Јерусалима. Свештеници и старешине са новим занимањем истраживали су пророчанства која су указивала на Христов долазак. Постојала је жарка жеља да се више дозна о мисији овог новог Учитеља који се на тако ненаметљив начин појавио у народу.

Христова служба била је у упадљивој супротности са службом јеврејских старешина. Њихово поштовање предања и

формализам уништили су сваку стварну слободу мишљења и деловања. Живели су у непрестаном страху од обесвећења. Да би избегли додир са »нечистима« држали су се на одстојању не само од незнабожаца, већ и од већине сопственог народа, не желећи да им буду од користи ни да задобију његово пријатељство. Бавећи се стално овим питањима допринели су да им ум закржља и сузи животни круг. Њихов пример потхрањивао је саможивост и нетрпељивост између свих народних слојева.

Исус је започео дело реформације тиме што је присно саосећао са људским родом. Показујући највеће поштовање према Божјем закону, укоравао је лицемерну побожност фарисеја и покушавао да ослободи народ бесмислених правила која су га спутавала. Желео је да сруши ограде које су раздвајале разне друштвене слојеве, да би могао да сакупи људе као децу једне породице. Његово присуствовање свадбеној свечаности било је смишљено као корак ближе остварењу овога.

Бог је упутио Јована Крститеља да пребива у пустињи, да би се заштитио од утицаја свештеника и рабина и спремио за нарочити задатак. Међутим, испосништво и усамљеност његовог живота нису били пример за људе. Сам Јован није усмеравао своје слушаоце да напусте своје некадашње дужности. Он је налагао да својом верношћу Богу пруже доказе свога покајања на месту на коме их је Он позвао.

Исус је карао попуштање самом себи у свим његовим облицима, али је по својој природи био друштвен. Он је прихватао гостопримство свих друштвених слојева, посећујући домове и
151 богатих и сиромашних, образованих и необразованих, тежећи да уздигне њихове мисли од свакодневног на оно што је духовно и вечно. Он није одобравао распусан живот и никаква сенка световне лакоумности није кварила Његово понашање; ипак, налазио је задовољство у призорима безазлене радости и својим присуством одобравао је друштвене скупове. Јеврејска свадба била је упечатљив догађај и њена радост није изазвала незадовољство Сина Човечјега. Присуствујући свечаности, Исус је указао поштовање браку као божанској установи.

И у Старом и у Новом завету брачном везом представљена је нежна и света заједница која постоји између Христа и Његовог народа. Христово схватање радости свадбених свечаности ука-

зује на радост онога дана када ће Он довести своју невесту Очевом дому и откупљени са Откупитељем сести за вечеру свадбе Јагњетове. Он каже: »Како се радује женик невести, тако ће се теби радовати Бог твој.« »Нећеш се више звати остављена... него ћеш се звати милина моја... јер ћеш бити мио Господу.« »Радоваће ти се веома, умириће се у љубави својој, веселиће се тебе ради певајући.« (Исаија 62,5.4: Софонија 3,17) Када је Јовану дато виђење о небеским догађајима, записао је: »И чух као глас народа многога, и као глас вода многих, и као глас громова јаких, који говоре: Алилуја! јер царује Бог Сведржитељ. Да се радујемо и веселимо, и да дамо славу Њему; јер дође свадба Јагњетова, и жена Његова приправила се.« »Благо онима који су позвани на вечеру свадбе Јагњетове.« (Откривење 19,6.7.9)

У свакој души Исус је видео онога коме мора да се упути позив за Његово царство. Допирао је до људских срца, крећући се међу њима као Онај који им је желео добро. Он их је тражио на градским улицама, у приватним кућама, у чамцима, у синагоги, на обалама језера и на свадбеној свечаности. Сретао их је на њиховим свакодневним пословима и показивао занимање за њихове световне делатности. Уносио је своја упутства у домове, доводећи породице у њиховим властитим кућама под утицај свога божанског присуства. Његово снажно лично саосећање помогло Му је да задобије срца. Често се повлачио у брда да би се у самоћи молио, а то је била припрема за Његов рад међу људима у активном животу. После тога враћао се да помогне болеснима, да поучава неуке и раскине окове са сотониних заробљеника.

Исус је поучавао своје ученике личном везом и дружењем. 152
Седећи међу њима на падинама планина, понекад поред мора или идући с њима путем, поучавао их је и откривао им тајне Божјег царства. Он није држао придике како то људи данас чине. Где год су срца била отворена да прихвате божанску вест, Он је откривао истине о путу спасења. Није наређивао својим ученицима да чине ово или оно, већ је рекао: »Хајде за Мном«. На својим путовањима кроз села и градове, водио их је са собом да би могли да виде како поучава људе. Повезивао је њихове интересе са својим, а они су се сјединили са Њим у раду.

Христов пример у повезивању са интересима човечанства треба да следе сви они који проповедају Његову Реч и сви они

који су примили Јеванђеље Његове милости. Не треба да се одрекнемо одржавања друштвених веза. Не треба да се оградимо од других. Да бисмо доспели до свих друштвених слојева, морамо да их нађемо тамо где се налазе. Они ће нас ретко својеврсно потражити. Срца људи нису дирнута божанском истином само са проповедаонице. Постоји једно друго поље рада, можда је оно скромније, али исто тако много обећава. Оно се налази у дому обичних, у раскошним кућама великих људи, за гостопримљивим столом и на скуповима за безазлено друштвено уживање.

Као Христови ученици не треба да се мешамо са светом само из љубави према задовољству, да бисмо се бесмислицама сјединили са њима. Таква дружења могу да донесу једино штету. Ми не смемо никада да одобравамо грех својим речима или делима, својим ћутањем или присуством. Куд год ишли, треба да носимо Исуса у себи, и откривамо другима драгоценост нашег Спаситеља. Међутим, они који покушавају да сачувају своју веру крију се унутар камених зидова, губе драгоцене прилике да чине добро. Друштвеним везама хришћанство долази у додир са светом. Свако ко је примио божанско видело, треба да осветљава пут онима који не познају Светлост живота.

Сви треба да постанемо Исусови сведоци. Моћ друштва, посвећена Христовом милошћу, мора се корисно употребити у задобијању душа за Спаситеља. Дозволимо свету да види да нисмо себично обузети личним интересима, већ да желимо да и други деле наше благослове и предности. Нека виде да нас наша вера не чини несаосећајним или строгим. Сви који исповедају да су нашли Христа, нека служе као што је и Он служио – за добро људима.

Свету никада не треба да пружамо лажан утисак да су хришћани туробни, несрећни људи. Ако су наше очи управљене Исусу, видећемо саосећајног Откупитеља, а светлост Његове 153
појаве обасјаће нас. Где год влада Његов Дух, ту настава мир. Ту ће бити и радост, јер постоји благо, свето поверење у Бога.

Христос је задовољан својим следбеницима када показују да су иако само људска бића, судеоници у божанској природи. Они нису кипови, него живи људи и жене. Њихова срца, освежена росом божанске милости, отварају се и шире Сунцу Правде. Светлост која их обасјава, одбија се од њих према другима у делима која блистају Христовом љубављу.

Глава 16

Ова глава заснована је на Јовану 2,12-22.

У СВОМ ХРАМУ

»По том сиђе у Капернаум, Он и мати Његова, и браћа Његова, и ученици Његови, и онде стајаше не много дана. 154
И близу беше Пасха јеврејска, и иђаше Исус у Јерусалим.«

На свом путу, Исус се придружио једној од највећих група које су се упутиле у главни град. Он још увек није јавно објавио своју мисију и непримећен помешао се са мноштвом. У тим приликама често су се водили разговори о Месијином доласку на који је Јованова служба толико указивала. О нади у народну величину говорило се са распламсалим одушевљењем. Исус је знао да се ова нада неће остварити, јер је била заснована на погрешном тумачењу Светога писма. Са дубоком озбиљношћу објашњавао је пророчанства и покушавао да подстакне људе на дубље проучавање Божје речи.

Јеврејске вође училе су народ да ће у Јерусалиму добити поуке о томе како да служе Богу. Ту се за време пасхалне седмице окупљао велики број људи, који су долазили из свих делова Палестине, па чак и из удаљених земаља. Предворја Храма била су испуњена шареноликим мноштвом. Многи нису могли да носе са собом жртве које је требало принети као знамење вели- 155
ке Жртве. Да би им се помогло у спољно двориште Храма доводили су и продавали животиње. Овде су се сакупљали људи из свих слојева да купе своје дарове. Овде се мењао сав страни новац за ковани храмовни новац.

Сваки Јеврејин требало је годишње да плати пола сикла као »откуп за живот свој«, а новац скупљен на тај начин коришћен је за одржавање Храма (2. Мојсијева 30,12–16). Поред тога, велике суме доношене су као добровољни дарови и стављани у ризницу Храма. Захтевано је да се сав страни новац замени за новац који се звао храмски сикал који је прихваћен за службу у Светињи. Замена новца пружала је прилике за превару и отимање тако да је то прерасло у срамну размену добара која је свештеницима била извор прихода.

Трговци су тражили превисоке цене за животиње које су продавали, а своју добит делили са свештеницима и поглаварима, који су се тако богатили на рачун народа. Вернике су учили да Божји благослов неће почивати на њиховој деци и њиховим њивама, ако не принесу жртву. Тако је могла бити осигурана висока цена за животиње, јер људи који су долазили из удаљених крајева нису хтели да се врате кућама, а да нису извршили службу ради које су дошли.

Продаја у Храму била је врло обимна, јер је велики број жртава приношен за време Пасхе. Збрка која је постојала подсећала је пре на бучну сточну пијацу него на свети Божји храм. Овде се могло чути гласно погађање, мукање стоке, блејање оваца, гукање голубова помешано са звецкањем новаца и гневним препирањем. Збрка је била тако велика да је узнемиравала вернике, а речи упућене Вишњем биле су заглушене метежом који је преплавио Храм. Јевреји су били врло поносни на своју побожност. Они су се радовали Храму, а сваку реч изговорену против њега сматрали богохулном. Били су веома строги у извршавању обреда везаних за Храм, али љубав према новцу надвладала је њихове обзире. Једва су били свесни колико су далеко одлутали од првобитног циља службе коју је успоставио сам Бог.

Када је Господ сишао на брдо Синај, место је било посвећено Његовом присутношћу. Мојсију је било наложено да постави границе око брда и да га посвети, а реч Господња чула се у опо-
156 мени: »А поставићеш народу међу унаоколо, рећи ћеш: Чувајте се да не ступите на гору, и да се не дотакнете краја њезина; што се год дотакне горе, погинуће; тога да се нико не дотакне руком, него камењем да се заспе или да се устрели, било живинче или човек, да не остане у животу.« (2. Мојсијева 19,12.13) Тако

је дата поука да је свето свако место на коме Бог открива своју присутност. Подручје Божјега храма требало је сматрати светим. Међутим, у борби за добитак све ово изгубљено је из вида.

Свештеници и поглавари који су били позвани да буду Божји представници у народу, требало је да исправе злоупотребу 157
храмског предворја, а народу дају пример поштења и самилости. Уместо да мисле само о своме добитку, требало је да размотрају прилике и потребе верника и буду спремни да помогну онима који нису били у стању да купе потребне жртве. Међутим, то нису радили. Лакомство је отврднуло њихова срца.

На ову свечаност долазили су невољни, сиромашни и жалосни. Ту је било слепих, хромих, глувих. Неке су донели на носилима. Долазили су многи тако сиромашни да нису могли купити ни најскромнију жртву за Господа, чак толико сиромашни да нису били у стању да набаве храну којом би утолили своју глад. Они су били веома ожалошћени тврдњама свештеника. Свештеници су се хвалили својом побожношћу; тврдили су да су заштитници народа; али били су без саучешћа и самилости. Сиромашни, болесни, умирући, узалудно су молили за помоћ. Њихове патње нису будиле никакво сажаљење у срцима свештеника.

Исус је ушавши у Храм сагледао читав призор. Видео је непоштене послове. Видео је беду сиромашних који су сматрали да без проливања крви не може бити опроштења њихових грехова. Видео је спољашње предворје свога Храма претворено у место несвете трговине. Свето ограђено земљиште постало је пространа мењачница.

Христос је увидео да се нешто мора учинити. Бројни обреди наметнути су народу без поучавања о њиховом значењу. Верници су приносили своје жртве, а нису разумели да су оне представљале једину савршену Жртву. Међу њима је стајао, непрепознат и непоштован, Онај кога је представљала сва њихова служба. Он је дао упутства о жртвама. Он је схватао њихову симболичну вредност, и сада је видео да су изопачене и погрешно схваћене. Духовно вршење службе Богу брзо је ишчезавало. Никаква веза није спајала свештенике и поглаваре са њиховим Богом. Христово дело састојало се у успостављању једног потпуно различитог богослужења.

Испитивачким погледом Христос је обухватио призор, док је стајао на степеништу храмског предворја. Пророчким оком гледао је будућност и видео не само године, већ векове и епохе. Видео је како ће свештеници и поглавари лишити невољнике њихових права и забранити да се Јеванђеље проповеда сиромашнима. Видео је како ће се Божја љубав сакрити од грешника и како ће људи направити трговину од Његове милости. Док је посматрао тај призор Његово лице изражавало је огорчење, власт и силу. Народ је своју пажњу усредсредио на Њега. Очи оних који су се
158 бавили несветом трговином зауставиле су се на Његовом лицу. Нису могли да скрену поглед. Осећали су да овај Човек чита њихове најскривеније мисли и открива њихове сакривене побуде. Неки су покушали да сакрију своје лице као да су на њима била исписана недела, која ће прочитати ове испитивачке очи.

Неред се стишао. Гласови продаје и цењкања су престали. Тишина је постала мучна. Цео скуп прожело је осећање страхопоштовања. Изгледало је као да су доведени на Божји суд да дају одговор за своја дела. Посматрајући Христа, видели су Божанство које је бљеснуло кроз људску одећу. Величанство Неба стајало је као што ће Судија стајати у последњи дан – сада још неокружен славом која ће Га тада пратити, али са истом моћи да чита душу. Његове очи прелазиле су преко мноштва, уочавајући сваког појединца. Његова појава са владарским достојанством уздизала се изнад њих а божанска светлост осветљавала је Његово лице. Проговорио је, а Његов јасан, звонак глас – исти онај који је на Синајској гори објавио закон који сада преступају свештеници и поглавари – одзвањао је испод сводова Храма: »Носите то одавде, и не чините од дома Оца Мојега дома трговачкога.«

Силазећи полако низ степенице и подижући бич од узица који је узео улазећи унутра, наредио је трговачком друштву да напусти подручје Храма. Са ревношћу и строгошћу које никада раније није испољавао, испревртао је столове мењача новаца. Метални новац је падао, реско звечећи на мраморном поду. Нико се није усудио да пита за Његову власт. Нико се није усудио да застане и покупи свој непоштени добитак. Исус их није тукао бичем од узица, али у Његовој руци тај једноставни бич изгледао је страшно, као пламени мач. Службеници Храма, лакоми свештеници, препродавци и трговци стоком са својим

овцама и говедима, журили су са овога места, са једином мишљу, да побегну од осуде Његове присутности.

Силан страх овладао је мноштвом које је осећало да их засењује Његово божанство. Узвици ужасног страха силазили су са стотина побледелих усана. Чак су и ученици дрхтали. Били су погођени дубоким узбуђењем, Исусовим речима и начином поступања који се тако разликовао од Његовог уобичајеног понашања. Сећали су се да је за Њега написано: »Ревност за кућу Твоју једе Ме.« (Псалам 69,9) Бучно мноштво са својом робом ускоро се нашло далеко до Господњег храма. Предворја су била ослобођена несвете трговине и дубоки мир и свечана озбиљност заменили су призор метежа. Господње присуство, које је у 161
стара времена посветило брдо, посветило је сада и Храм подигнут у Његову част.

Чишћењем Храма Исус је обнародовао своју месијинску службу и почетак свога рада. Тај Храм, подигнут за пребивање божанске Присутности, био је уобличен као очигледна поука за Израиљ и цео свет. Од вечних времена Божја намера је била да свако створење, од сјајног и светог серафима до човека, треба да постане храм у коме ће пребивати Створитељ. Услед греха, људски род је престао да буде Божји храм. Потамњено и злом обешчашћено људско срце није више откривало славу Божанског. Међутим, утеловљењем Божјег Сина, испуњен је циљ Неба. Бог пребива у људском срцу и посредством спасоносне милости човеково срце поново постаје Његов храм. Бог је одредио да Јерусалимски храм буде стално сведочанство о узвишеној судбини доступној свакој души. Међутим, Јевреји нису схватили значај грађевине коју су гледали са толико много поноса. Нису хтели да предају себе и постану свети храм Божјег Духа. Предворја Јерусалимског храма, испуњена гужвом и несветом трговином, представљала су исувише верну слику храма срца, обесвећеног присуством страсти и несветих мисли. Чишћењем Храма од купаца и продаваца, Исус је објавио своју мисију чишћења срца од прљавштине греха – од световних жеља, себичних склоности, рђавих навика које кваре душу. »Изненада ће доћи у цркву своју Господ, којега ви тражите, и анђео заветни, којега ви желите, ево дође ће, вели Господ над војскама. Али ко ће поднети дан доласка Његова? И ко ће се одржати кад се по-

каже? Јер је Он као огањ ливчев и као мило бељарско. И сешће као онај који лије сребро, и очистиће синове Левијеве, и претопиће их као злато и сребро.« (Малахија 3, 1–3)

»Не знате ли да сте ви црква Божја, и Дух Божји живи у вама? Ако поквари ко цркву Божју, поквариће њега Бог: јер је црква Божја света, а то сте ви.« (1. Коринћанима 3,16.17) Ниједан човек не може сам изагнати зло мноштво које је запосело срце. Једино Христос може да очисти храм душе. Међутим, Он не жели насилно да уђе. Он не долази у срце као у храм у стара времена, већ каже: »Ево стојим на вратима и куцам: ако ко чује глас Мој и отвори врата, ући ћу к њему и вечераћу с њиме.« (Откривење 3,20) Он ће доћи не само на један дан, јер каже:
162 »Уселићу се у њих, и живећу у њима... и они ће бити Мој народ.« »Погазиће наша безакоња; бацићеш у дубине морске све грехе њихове.« (2. Коринћанима 6,16; Михеј 7,19) Његово присуство очистиће и посветити душу, да би могла постати свети храм Господњи и »стан Божји у Духу«. (Ефесцима 2,21.22)

Савладани страхом свештеници и поглавари побегли су из предворја Храма и од испитивачког погледа који је читао њихова срца. У своме бекству сусрели су друге који су се упутили у Храм и наредили им да се врате, причајући им шта су видели и чули. Христос је гледао људе који су бежали са нежним сажаљењем према њиховом страху и незнању о томе шта сачињава право богослужење. У овом призору сагледао је симболику расејавања целог јеврејског народа због њихове злоће и окорелости.

Због чега су свештеници побегли из Храма? Зашто се нису супротставили? Онај који им је наредио да иду био је дрводељин син, сиромашни Галилејац, без земаљског положаја или моћи, Зашто Му се нису одупрли? Зашто су напустили заради тако неправедно стечену и побегли на заповест Онога чија је спољашњост била тако скромна?

Христос је говорио са царским ауторитетом и у Његовој појави и тону Његовог гласа, било је нечега чему се они нису могли супротставити. На реч заповести схватили су, као никада раније, своје право стање лицемера и пљачкаша. Када је божанство засијало кроз људску природу, не само што су видели оправдан гнев на Христовом лицу, већ су схватили и значај Његових речи. Они су се осећали као да се налазе пред престолом вечног Су-

дије, са пресудом изреченом за садашњост и вечност. Брзо били су убеђени да је Христос пророк, а многи су у том часу веровали да је Он Месија. Свети Дух подсетио их је на изјаве пророка о Христу. Да ли ће се повиновати овом осведочењу?

Нису хтели да се покају. Знали су да се покренуло Христово саучешће према сиромашнима. Знали су да су били криви за уцењивање у пословању са народом. Мрзели су Христа зато што је знао њихове мисли. Његово јавно карање значило је понижавање њихове гордости и завидели су Му што Његов утицај на народ све више расте. Одлучили су да Га питају о сили којом их је истерао и ко Му је дао ту силу.

Полако и обазриво, али са мржњом у срцу, вратили су се у Храм. Међутим, каква је промена наступила за време њихове одсутности! Када су побегли, сиромашни су остали, и они су сада 163
посматрали Исуса, чије је лице изражавало љубав и саосећање. Са сузама у очима говорио је преплашеним људима око Себе – Не бој се, ја ћу те избавити, а ти Ме прослави. Ја зато дођох на овај свет.

Народ се тискао око Христа, са хитним, дирљивим позивима: Учитељу, благослови ме. Његово ухо чуло је сваки вапај. Са сажаљењем које превазилази сажаљење нежне мајке, Он се сагињао над малишанима који су патили. Свима је посвећивао пажњу. Свако је био излечен без обзира на болест од које је боловао. Неми су у хвали отварали своје усне; слепи су посматрали лице свог Исцелитеља. Срца оних који су патили постала су радосна.

Док су свештеници и службеници Храма посматрали ово велико дело, какво откривење су за њих били гласови које су сада слушали! Људи су причали о патњама које су подносили, о неостварeним надама, о болним данима и бесаним ноћима. Када је изгледало да је и последња искра наде утрнула, Христос их је исцелио. »Терет је био тако тежак«, сведочио је један, »али, нашао сам Онога који ми је помогао. То је Христос Божји и ја ћу посветити свој живот Његовој служби.« Родитељи су говорили својој деци: »Он вам је спасао живот, подигните своје гласове Њему у славу.« Гласови деце и младих, очева и мајки, пријатеља и посматрача стопили су се у захвалности и слављењу. Нада и радост испуњавали су њихова срца. Мир је завладао њиховим

умом. И душа и тело било им је излечено и они су се вратили дому, објављујући свуда неупоредиву Исусову љубав.

Приликом Христовог распећа, они који су доживели овакво исцељење нису се придружили руљи која је викала: »Распни Га, распни Га!« Они су саосећали са Исусом, јер су осетили Његово огромно саосећање и чудесну силу. Знали су да је Он њихов Спаситељ, јер им је поклонио здравље и тела и душе. Слушали су проповедање апостола, а Божја реч која је ушла у њихова срца подарила им је и разумевање. Постали су посредници Божје милости и оруђа Његовог спасења.

Мноштво које је побегло из предворја Храма, после извесног времена лагано се вратило. Делимично су се повратили од страха који их је обузео, али су им лица још увек изражавала неодлучност и бојажљивост. Они су са дивљењем посматрали Исусова дела и уверили се да су се у Њему испунила пророчанства о Месији. Грех обесвећења Храма у великој мери лежао
164 је на свештеницима. Њиховим деловањем предворје је претворено у пијацу. У односу на њих народ је био невин. На њега је Исусов божански ауторитет оставио утисак, али утицај свештеника и поглавара био је много већи. Сматрали су Исусову службу новином и оспоравали су Му право да се меша у оно што је допуштено црквеном влашћу. Били су увређени због прекида трговине и гушили уверавања Светога Духа.

Свештеници и поглавари, пре свих других, требало је да у Исусу сагледају Помазаника Господњег, јер су се у њиховим рукама налазили свети свици који су описивали Његову мисију и зато што су знали да је очишћење Храма било испољавање нечег вишег од људске силе. Иако су веома мрзели Исуса, нису се могли ослободити помисли да постоји могућност да је Он пророк послан од Бога да обнови светост Храма. Са поштовањем које је произашло из овог страха, дошли су к Њему са питањем: »Какав нам знак показујеш, да то можеш да чиниш?«

Исус им је показао знак. У светлости која је засветлела у њиховим срцима и делима која је учинио пред њима, а која је требало да учини Месија, пружио је убедљиве доказе о свом карактеру. Сада када су тражили знак, Он им је одговорио причом, показујући да чита њихову злу намеру и види докле ће их

она одвести. »Развалите ову цркву«, рекао је, »и за три дана ћу је подигнути.«

Ове Његове речи имале су двојако значење. Он није говорио само о разорењу јеврејског Храма и богослужења, већ и о сопственој смрти – разорењу Храма светога тела. Јевреји су за ово већ ковали заверу. Када су се свештеници и главари вратили у Храм, предложили су да убију Исуса и тако се ослободе Онога који им ствара тешкоће. Ипак када је поставио пред њих њихову намеру, нису Га разумели. Сматрали су да се Његове речи односе само на Храм у Јерусалиму, и с негодовањем узвикнули су: »Четрдесет и шест година грађена је ова црква, и ти за три дана да је подигнеш?« Осећали су да је Исус сада оправдао њихово неверовање, и то их је утврдило у одлуци да Га одбаце.

Христос није настојао да неверни Јевреји разумеју Његове речи, па чак у то време ни Његови ученици. Знао је да ће их Његови непријатељи погрешно протумачити и да ће их окренути против Њега. На Његовом суђењу биће изнесене као оптужба, а на Голготи биће Му упућене са циљем да Га ране. Међутим, објаснити их сада, значило би упознати ученике са својим патњама и нанети им бол који они још нису били у стању да поднесу. А и 165
објашњење би прерано открило до чега ће довести Јевреје њихове предрасуде и неверовања. Већ су ступили на стазу којом ће упорно ићи све док Он не буде поведен као јагње на заклање.

Ове Христове речи изговорене су ради оних који ће поверовати у Њега. Знао је да ће бити поновљене. Будући да су изговорене за време Пасхе, допреће до ушију хиљада и бити однете у све делове света. После Његовог васкрсења из мртвих њихово значење биће разјашњено. Оне ће многима постати убедљив доказ Његове божанске природе.

Чак ни Исусови ученици често нису схватали Његове поуке због свог духовног мрака. Међутим, догађаји који су уследили разјаснили су им многе од ових поука. Када више није ишао са њима, Његове речи постале су потпора њиховим срцима.

Спаситељеве речи које су се односиле на Храм у Јерусалиму: »Развалите ову цркву, и за три дана ћу је подигнути«, имале су дубљи смисао него што су то слушаоци схватили. Христос је био утемељивач живота Храма. Његове службе биле су слика жртве

Божјег Сина. Свештеничко звање успостављено је да представи Христов посреднички карактер и дело. Целокупан план жртвеног богослужења био је предслика Спаситељеве смрти за откупљење света. Ове жртве неће имати никакво дејство, када велики догађај на који су вековима указивале буде испуњен.

Пошто је целокупно обредно излагање истине симболично указивало на Христа, оно без Њега није имало никакву вредност. Када су Јевреји запечатили своје одбацивање Христа тиме што су Га предали да се погуби, одбацили су све оно што је давало значај Храму и његовим службама. Нестало је његове светости. Он је био осуђен на уништење. Од тога дана жртве и служба у вези са њима постале су безначајне. Као и Каинова жртва нису изражавале веру у Спаситеља. Тиме што су Христа предали на смрт, Јевреји су у ствари разорили свој Храм. Када је Христос разапет, унутрашња завеса у Храму била је раздерана на два дела, од врха до дна, означавајући да је коначна велика Жртва принесена, а систем жртава заувек престао.

»За три дана ћу је подигнути.« Силе таме као да су надвладале приликом Спаситељеве смрти и клицале од радости због своје победе. Међутим, из изнајмљеног Јосифовог гроба Исус је изашао као Победник. »Свукавши поглаварства и власти изведе их
166 на углед слободно, и победи их на њему (крсту).« (Колошанима 2,15) Посредством своје смрти и васкрсења. Он је постао слуга »истинитој скинији, коју начини Господ, а не човек«. (Јеврејима 8,2) Људи су подигли јеврејски Шатор од састанка, људи су сазидали јеврејски Храм, али горњу Светињу – по чијој је слици била начињена земаљска Светиња – није саградио ниједан земаљски архитекта. »Ево човека, којему је име Клица... Јер ће Он саградити цркву Господњу, и носиће славу, и сешће и владати на свом престолу, и биће Свештеник на престолу свом.« (Захарија 6,12.13)

Служба приношења жртава, која је указивала на Христа, престала је, али људске очи су сада биле управљене правој Жртви за грехе света. Земаљска свештеничка служба је престала, али ми гледамо на Исуса, Свештеника новога завета и на »крв кропљења, која боље говори неголи Авељева«. »Још се није отворио пут светих, докле прва скинија стоји... али дошавши Христос, Поглавар свештенички добара која ће доћи, кроз бо-

љу и савршенију скинију, која није руком грађена, ... кроз своју крв уђе једном у Светињу, и нађе вечни откуп.« (Јеврејима 12,24; 9,8–12)

»Зато и може вавек спасити оне који кроз Њ долазе Богу, кад свагда живи да се може молити за њих.« (Јеврејима 7,25) Иако је служба морала да се премести из земаљског у небески Храм; иако ће Светиња и наш велики Првосвештеник бити невидљиви за људске очи, ипак, није било потребно да ученици претрпе никакав губитак. Они неће доживети никакав прекид своје заједнице нити умањење силе због Спаситељевог одсуства. Док Исус служи у небеској Светињи, Он такође служи и у Цркви на Земљи преко свога Духа. Он је сакривен од наших очију, али Његово обећање дато на растанку испуњава се: »Ево, Ја сам с вама у све дане до свршетка века.« (Матеј 28,20) Иако своју силу преноси својим слугама, Његово присуство које даје снагу, још увек је у Његовој цркви.

»Имајући дакле Великога поглавара свештеничкога... Исуса сина Божјега, да се држимо признања. Јер немамо поглавара свештеничкога који не може пострадати с нашим слабостима, него који је у свачему искушан као и ми, осим греха. Да приступимо дакле слободно к престолу благодати, да примимо милост и нађемо благодат за време кад нам затреба помоћ.« (Јеврејима 4,14–16)

Ова глава заснована је на Јовану 3, 1-17.

НИКОДИМ

167 Никодим је заузимао висок и поверљив положај у јеврејском народу. Био је високо образован, изузетно обдарен и уважени члан народног савета. Као и други и он је био покренут Исусовим учењем. Иако богат, образован и цењен њега је необично привлачио скромни Назарећанин. Поуке које су долазиле са Спаситељевих усана остављале су дубок утисак на њега и зажелео је да сазна више о овим величанственим истинама.

Христов ауторитет испољен у чишћењу Храма изазвао је велику мржњу свештеника и поглавара. Бојали су се силе овога странца. Овакву храброст непознатог Галилејца нису желели трпети. Одлучили су да учине крај Његовом раду. Међутим, нису се сви слагали са овом намером. Било је неких који су се бојали да се супротставе Ономе кога је тако очигледно покретао Божји Дух. Сећали су се како су пророци били убијани због тога што су осуђивали грехове израиљских вођа. Знали су да је робовање Јевреја неком незнабожачком народу исход њихове упорности у одбацивању Божјих укора. Бојали су се да ће свештеници и поглавари, кујући заверу против Исуса, следити стопе својих отаца и навући нове несреће на народ. Никодим је делио
168 ова осећања. На једном саветовању Синедриона, када је разматран став који треба заузети према Исусу, Никодим се залагао за обазривост и умереност. Упорно је истицао да би било опа-

сно одбацити Његове опомене, ако је Исус заиста имао власт од Бога. Свештеници се нису усуђивали да се оглуше о овај савет и за извесно време нису ништа предузимали против Спаситеља.

Откако је чуо Исуса, Никодим је пажљиво проучавао пророчанство о Месији, и што је више истраживао, утолико је јаче било његово убеђење да је Он тај који треба да дође. Заједно са многима у Израиљу, био је дубоко ожалошћен скрнављењем Храма. Био је сведок призора који је настао када је Исус истерао купце и продавце. Посматрао је величанствено испољавање божанске силе; видео је Спаситеља како прихвата сиромашне и лечи болесне; видео је њихове радосне погледе и чуо њихове речи хвале; није сумњао да је Исус из Назарета Послани од Бога.

Жарко је желео да разговара са Исусом, али бојао се да Га јавно потражи. Било би то превелико понижење за јеврејског поглавара да јавно призна да је наклоњен једном засада тако мало познатом Учитељу. Ако Синедрион дозна за ову посету, навући ће на себе њихов презир и прекор. Одлучио се за тајни разговор, правдајући се тиме што, када би јавно отишао, други би можда следили његов пример. Пошто се подробно распитао о Спаситељевом месту починка на Маслинској гори, сачекао је док град утоне у сан, па Га је онда потражио.

У Христовој присутности, Никодим је осећао неку чудновату бојажљивост, коју је покушао да прикрије плаштом сталоженог и достојанственог држања. »Рави«, рекао је »знамо да си Ти Учитељ од Бога дошао; јер нико не може чудеса ових чинити која Ти чиниш ако није Бог с њим.« Говорећи о нарочитим даровима које је Христос имао као Учитељ, као и о Његовој необичној сили којом је чинио чуда, надао се да ће припремити пут за овај разговор. Овим речима желео је да смишљено изрази и изазове поверење, али у ствари оне су изразиле неверство. Он није признавао Исуса за Месију, већ само за Учитеља посланог од Бога.

Уместо да је прихватио овакав поздрав, Исус је управио свој поглед на говорника као да прониче у дубину његове душе. У својој бесконачној мудрости Он је гледао човека који тражи истину. Знао је циљ његове посете и желећи да пробуди убеђење, које је већ постојало у уму Његовог слушаоца, непосредно, али свечано и љубазно истакао је најбитније: »Заиста, заиста ти кажем: ако се ко наново не роди, не може видети царства Божјега.« (Јован 3,3)

171 Никодим је дошао Господу у жељи да с Њим размени гледишта, али Исус му је открио темељна начела истине. Рекао је Никодиму: Оно што ти је потребно није теоретско знање, већ духовно обновљење. Није ти потребно да задовољиш своју љубопитљивост, већ да имаш ново срце. Мораш да примиш нови живот одозго, пре него што постанеш способан да цениш небеске вредности. Док не наступи ова промена, која све обнавља, разговор о Мом ауторитету и Мојој мисији неће ти бити од спасоносне користи.

Никодим је слушао проповеди Јована Крститеља, о покајању и крштењу, којима је указивао народу на Онога који ће крштавати Светим Духом. Он је и сам сматрао да Јеврејима недостаје духовности и да у великој мери њима управљају лицемерство и жудња за световном славом. Надао се да ће приликом Месијиног доласка настати боље стање. Ипак вест Јована Крститеља која је покретала људе да испитују своје срце, није успела тако да га осведочи о греху. Он је био строги фарисеј и поносио се својим добрим делима. Био је надалеко поштован због своје дарежљивости и великодушности и подупирању службе у Храму, осећајући се сигурним да је обезбедио Божју наклоност. Узнемирила га је мисао о царству које је тако чисто да га он у свом садашњем стању не може наследити.

Исусов сликовити приказ новорођења није био потпуно непознат Никодиму. Обраћеници из незнабоштва који су прихватали израиљску веру често су упоређивани са тек рођеном децом. Морао је да схвати да Христове речи није требало дословно тумачити. Међутим, на основу свога израиљског порекла сматрао је да му је сигурно обезбеђено једно место у Божјем царству. Сматрао је да му није потребна никаква промена и зато су га изненадиле Спаситељеве речи. Био је погођен њиховом непосредном применом на њега. Фарисејска гордост борила се против искрене жеље човека који је тражио истину. Чудио се што Христос разговара са њим не поштујући његов положај поглавара у Израиљу.

Изненађен и не владајући собом одговорио је Христу речима пуним ироније: »Како се може човек родити кад је стар?« Као и многи други, када бритка истина допре до савести, и он је открио чињеницу да телесан човек не прима оно што је од

Божјег Духа. У њему не постоји ништа што одговара духовним стварима, јер духовне ствари духовно се разгледају.

Међутим, Спаситељ није на доказ одговарао доказом. Подижући своју руку у свечаном и тихом достојанству, са још већом сигурношћу истакао је истину: »Заиста, заиста ти кажем, ако 172
се ко не роди водом и Духом, не може ући у царство Божје.« Никодим је знао да Христос говори о крштењу водом и обновљењу срца Божјим Духом. Био је убеђен да се налази у присутности Онога кога је Јован Крститељ предсказао.

Исус је наставио: »Што је рођено од тела, тело је; а што је рођено од Духа, дух је.« По природи срце је зло и »ко ће чисто извадити из нечиста? Нико«. (О Јову 14,4)

Никакав људски изум не може да нађе лек за грешну душу. »Телесно мудровање непријатељство је Богу, јер се не покорава закону Божјему нити може.« »Јер од срца излазе зле мисли, убиства, прељубе, блудничења, крађе, лажна сведочанства, хуле на Бога.« (Римљанима 8,7; Матеј 15,19) Извор у срцу мора бити очишћен, да би и поток постао чист. Онај који покушава да доспе до Неба својим сопственим делима, држањем закона, покушава немогуће. Нема сигурности за онога који поседује само легалистичку религију, обличје побожности. Хришћански живот није преиначавање или побољшање старога, већ преображај природе. То значи умирање своме »ја« и греху и потпуно нови живот. Ова промена може се спровести само успешним деловањем Светога Духа.

Никодим је још увек био збуњен, па је Исус употребио слику ветра да би приказао своју мисао: »Дух дише где хоће, и глас његов чујеш, а не знаш откуда долази и куда иде: Тако је сваки човек који је рођен од Духа.«

Ветар се чује у гранама дрвећа, јер изазива шуштање лишћа и цветова; али, ипак, невидљив је и нико не зна откуда долази и куда иде. Тако је и са радом Светога Духа у срцу. Новорођење се не може боље објаснити него што се може објаснити кретање ветра. Неко можда није у стању да тачно одреди време и место или утврди све околности у току свог обраћења, али то не доказује да је он необраћен. Силом која је исто тако невидљива као и ветар, Христос непрекидно ради на срцу. Мало – помало, можда несвесно за онога који их прима, настају утисци који привлаче душу Христу.

Они се могу примити размишљањем о Њему, читањем Писма или слушањем речи живог проповедника. А онда одједном, када Дух упути непосреднији позив, душа се радосно предаје Исусу. Многи ово називају изненадним обраћењем, али то је исход других позива Божјег Духа – стрпљивог, дуготрајног процеса.

173 Иако невидљив, деловање ветра види се и осећа. Тако ће се рад Духа на души показати у сваком поступку онога који је осетио Његову спасоносну силу. Када Божји Дух освоји срце, Он преображава и живот. Грешне мисли се одбацују, рђава дела напуштају; љубав, понизност и мир заузимају место гнева, зависти и свађе. Радост заузима место жалости, а лице одсјајује небеском светлошћу. Нико не види руку која подиже терет или запажа светлост која силази из небеских дворова. Благослов долази онда када се душа вером покорава Богу. Тада сила невидљива за људско око, ствара ново створење по Божјем обличју.

Ограниченим умовима немогуће је да схвате дело откупљења. Његова тајна превазилази људско знање; ипак онај који прелази из смрти у живот схвата да је то божанска стварност. Почетак откупљења овде можемо да сазнамо кроз лично искуство. Његов исход допире до вечних времена.

Док је Исус говорио зраци истине делимично су продрли у ум овог поглавара. Утицај Светога Духа који омекшава и покорава деловао је на његово срце. Ипак, није потпуно разумео Спаситељеве речи. Он није толико био обузет потребом за новим рођењем, колико начином како се оно постиже. Са чуђењем је рекао: »Како то може бити?«

»Ти си учитељ Израиљев, и то ли не знаш«, упитао је Исус. Свакако, човеку коме је поверено верско поучавање народа не би смеле бити непознате тако важне истине. Његове речи саопштавале су поуку да уместо да се осећа повређеним једноставним речима истине, Никодим би требало да има скромно мишљење о себи, због свог духовног незнања. Ипак, Христос је говорио са тако свечаним достојанством, а поглед и боја гласа изражавала је тако озбиљну љубав, да се Никодим није увредио када је схватио своје понижавајуће стање.

Међутим, када је Исус објаснио да је Његов задатак на Земљи да успостави духовно, а не привремено царство, Његов слушалац се узнемирио. Видећи то, Исус је додао: »Кад вам ка-

зах земаљско па не верујете, како ћете веровати ако вам кажем небеско?« Ако Никодим није био у стању да прихвати Христово учење које приказује дело милости на срцу, како ће схватити природу Његовог славног небеског царства? Без распознавања природе Христовог дела на Земљи, он неће моћи да разуме Његово дело на Небу.

Јевреји које је Исус истерао из Храма, сматрали су се Аврамовом децом, али су побегли од Спаситељевог присуства зато што нису могли поднети Божју славу која се испољавала у Њему. Тако су доказали да Божјом милошћу нису били припремљени да учествују у светим службама у Храму. Ревно су одржавали изглед светости, али занемаривали су светост срца. Док су били поборници слова закона, непрекидно су кршили његов дух. Њихова велика потреба била је та иста промена, коју је Христос објаснио Никодиму – ново морално рођење, очишћење од греха и обновљење знања и светости. 174

Није постојало никакво оправдање за слепило Израиља у погледу дела обновљења. Исаија је надахнут Светим Духом написао: »Али сви бејасмо као нечисто што, и сва наша правда као нечиста хаљина.« Давид се молио: »Учини ми, Боже, чисто срце, и дух прав понови у мени.« А, преко Језекиља дато је обећање: »И даћу вам ново срце, и нов ћу дух метнути у вас, и извадићу камено срце из тела вашега, и даћу вам срце месно. И Дух свој метнућу у вас, и учинићу да ходите по Мојим уредбама.« (Исаија 64,6; Псалам 51,10; Језекиљ 36,26.27)

Никодим је замагљеним умом читао ове делове Писма, али сада почео је да схвата њихово значење. Увидео је да најстрожа послушност само слову закона, примењиваног у спољашњем животу, ниједном човеку не даје право да уђе у небеско царство. По људској процени, његов живот био је праведан и частан, али у Христовој присутности осећао је да је његово срце нечисто, а његов живот несвет.

Христос је привукао Никодима. Док му је Спаситељ објашњавао новорођење, чезнуо је да се ова промена изврши и у њему. Којим би се средствима то могло постићи? Исус је одговорио на неизговорено питање: »И као што Мојсије подиже змију у пустињи, тако треба Син Човечији да се подигне, да ниједан који Га верује не погине, него да има живот вечни.«

То је било тло које је Никодим познавао. Знамење подигнуте змије објаснило му је Спаситељеву мисију. Када је израиљски народ умирао од уједа отровних змија, Бог је наредио Мојсију да начини змију од меди и да је постави високо усред збора. Тада је по целом логору оглашено да ће сви који погледају змију живети. Народ је добро знао да змија у себи нема никакве силе да им помогне. Она је била симбол Христа. Као што је кип начињен у облику смртоносне змије подигнут ради њиховог излечења, тако и Онај »у обличју тела греховнога« треба да буде њихов Откупитељ (Римљанима 8,3). Многи Израиљци сматрали су да жртвена служба има моћ да их ослободи греха. Бог је желео да их поучи да она нема већу вредност од медене змије. То је требало да њихове мисли управи Спаситељу. Они нису могли учинити ништа за себе, ни за излечење својих рана ни за опроштење грехова, већ само показати своју веру у Дар Божји. Требало је да гледају и живе.

Они које су змије ујеле, могли су да одгоде да погледају. Могли су да питају каква делотворност постоји у том меденом симболу. Можда су могли да траже научно објашњење. Међутим, није дато никакво објашњење. Морали су да прихвате Божју реч упућену преко Мојсија. Одбити да погледају значило је погинути.

Душа се не просветљује расправљањем и разговорима. Ми морамо гледати и живети. Никодим је примио поуку и понео је са собом. Истраживао је Свето писмо на нов начин, не ради теоријских расправа, већ да би примио живот за своју душу. Почео је да гледа небеско царство, када се покорио вођству Светога Духа.

Данас постоје хиљаде оних који треба да упознају исту истину, коју је Никодим научио из догађаја са подигнутом змијом. Они се ослањају на своју послушност Божјем закону да би их она препоручила Његовој наклоности. Када су позвани да гледају на Исуса и поверују да их Он својом милошћу спасава, узвикују: »Како то може бити?«

Као и Никодим, и ми морамо бити спремни да уђемо у живот на исти начин као и највећи грешници. Осим Исуса »нема другог имена под небом данога људима којим бисмо се ми могли спасити«. (Дела 4,12) Вером примамо Божју милост, али вера није наш Спаситељ. Њом се не стиче ништа. Она је рука

којом се хватамо за Христа и присвајамо Његове заслуге – лек за грех. Ми чак не можемо ни да се покајемо без помоћи Божјега Духа. Свето писмо каже о Христу: »Овога Бог десницом својом узвиси за Поглавара и Спаса, да да Израиљу покајање и опроштење греха.« (Дела 5,31) Покајање долази од Христа исто тако стварно као и опроштење.

Како ћемо се, онда спасити? »Као што Мојсије подиже змију у пустињи«, тако је подигнут и Син човечји да сваки који је прева-
рен или уједен од змије може да је погледа и живи. »Гле, јагње Божје које узе на се грехе света.« (Јован 1,29) Светлост која све- 176
тли са крста открива Божју љубав. Његова љубав нас привлачи к Њему. Ако се не одупиремо овом привлачењу, бићемо доведени до подножја крста у покајању за грехе који су распели Спаситеља. Тада Божји Дух кроз веру ствара нови живот у души. Мисли и жеље постају послушне Христовој вољи. Срце и ум обнављају се према обличју Онога који делује у нама да би све покорио Себи. Тада је Божји закон написан у уму и срцу и са Христом можемо да кажемо: »Хоћу чинити вољу Твоју, Боже мој.« (Псалам 40,8)

У разговору са Никодимом, Исус је отворио план спасења и своју мисију за свет. Ни у једном разговору Он више није тако потпуно објаснио, корак по корак, дело које је неопходно остварити у срцима свих који ће наследити небеско царство. На самом почетку своје службе открио је истину једном члану Синедриона, уму који је био најпријемчивији и истакнутом учитељу народа. Међутим, вође Израиља нису радо примиле ову светлост. Никодим је сакрио истину у свом срцу и за три године било је мало видљивог рода.

Исус је добро познавао тло на које је бацио семе. Речи изговорене ноћу, на усамљеном брду, једном слушаоцу, нису биле изгубљене. Извесно време Никодим није јавно признавао Христа, већ је посматрао Његов живот и размишљао о Његовим учењима. На саветима Синедриона у више наврата осујетио је планове свештеника да Га униште. Када је Исус најзад био подигнут на крст, Никодим се сетио учења са Маслинске горе: »Као што Мојсије подиже змију у пустињи, тако треба Син Човечији да се подигне, да ниједан који Га верује не погине, него да има живот вечни.« Светлост тога тајног разговора обасјала је крст на Голготи и Никодим је у Исусу видео Откупитеља света.

После Господњег вазнесења, када су се ученици расејали због прогонства, Никодим је одважно иступио напред. Употребио је своје богатство подупирући младу Цркву за коју су Јевреји очекивали да ће бити избрисана приликом Христове смрти. У време опасности, он који је био тако обазрив и сумњичав, био је чврст као стена, храбрећи веру ученика и дајући средства за напредак дела Јеванђеља. Они који су га раније поштовали, сада су му се ругали и прогонили га. Постао је сиромашан у земаљским добрима, али није се поколебао у вери која се у њему родила за време ноћног разговора са Исусом.

Никодим је пренео Јовану извештај о овом разговору и његовим пером он је забележен за поуку милионима. Истине које су тада изнесене и данас су исто тако важне као што су биле оне свечане ноћи на тамном брду, када је јеврејски поглавар дошао да се распита о путу живота код скромног Учитеља из Галилеје.

Ова глава заснована је на Јовану 3, 22-36.

»ОНАЈ ТРЕБА ДА РАСТЕ...«

За извесно време Крститељев утицај на народ био је већи од утицаја поглавара, свештеника и кнезова. Да је себе прогласио Месијом и да је подигао устанак против Рима, свештеници и народ сјатили би се под његову заставу. Сотона је био спреман да наметне Јовану Крститељу мисли које подстичу славољубље световних освајача. Међутим, имајући пред собом доказ о његовој моћи, он је одлучно одбио ово привлачно подмићивање. Пажњу која је била усредсређена на њега управио је на Другога.

Сада је видео како се талас омиљености у народу окреће од њега ка Спаситељу. Из дана у дан мноштво око њега се смањивало. Када је Исус дошао из Јерусалима у предео око Јордана, мноштво народа скупило се да Га чује. Број Његових ученика свакодневно се повећавао. Многи су долазили ради крштења, иако Христос није крштавао, Он је својим ученицима одобрио вршење овог обреда. На тај начин ставио је печат на мисију свога претече. Међутим, Јованови ученици су са љубомором посматрали како расте Исусова популарност. Били су спремни да критикују Његов рад и није дуго потрајало када су нашли прилику за то. Међу њима и Јеврејима покренуло се питање да ли крштење може да очисти душу од греха; тврдили су да се Исусово крштење битно разликује од Јовановог. Ускоро су почели да се расправљају са Христовим ученицима о облику речи које треба употребити приликом крштења и на крају о праву ових последњих да крштавају.

179 Јованови ученици дошли су са својим тужбама говорећи: »Рави! Онај што беше с тобом преко Јордана, за кога си ти сведочио, ево Он крштава, и сви иду к Њему.« Овим речима сотона је кушао Јована. Иако је Јованов задатак изгледао да је при крају, њему је још увек било могуће да омета Христов рад. Да је показао самосажаљење и изразио жалост или разочарање због тога што је потиснут, сејао би семе раздора, подстицао завист и љубомору и озбиљно успоравао напредак Јеванђеља.

По природи Јован је имао мане и слабости уобичајене људском роду, али преобразио га је додир божанске љубави. Он је пребивао у средини незагађеној себичношћу и частољубљем и високо изнад кужне атмосфере љубоморе. Није се нимало слагао са незадовољством својих ученика, већ је показао да је јасно разумео свој однос према Месији и да је радо поздравио добродошлицом Онога коме је приправио пут.

Рекао је: »Не може човек, ништа примати ако му не буде дано с Неба. Ви сами мени сведочите да рекох: Ја нисам Христос, него сам послан пред Њим. Ко има невесту женик је, а пријатељ женикова стоји и слуша га и радошћу радује се гласу женикову.« Јован је себе представио пријатељем који је деловао као весник између заручника припремајући пут за венчање. Када је младожења примио своју невесту, задатак пријатеља био је испуњен. Он се радује срећи оних чије је сједињење потпомогао. Тако је Јован био позван да усмери народ Исусу, и сведочење о успеху Спаситељевог дела било је његова радост. Рекао је: »Ова дакле радост моја испуни се. Онај треба да расте, а ја да се умањујем.«

Гледајући у вери на Откупитеља, Јован се уздигао до висине самоодрицања. Није тежио да привуче људе к себи, већ да уздигне њихове мисли, све више и више, све док оне не буду починуле на Божјем Јагњету. Он је био само глас, узвик у пустињи. Сада је радосно прихватио тишину и повученост, да би се очи свих могле окренути Светлости живота.

Они који су верни свом позиву као Божји весници, неће тражити почасти за себе. Љубав према себи нестаће у љубави према Христу. Никакво супарништво неће оштетити драгоце-
180 ни циљ Јеванђеља. Они ће препознати да је њихов посао да као Јован Крститељ објављују: »Гле, Јагње Божје које узе на се грехе света«. (Јован 1,29) Уздигнуће Исуса, а са Њим ће се и људски

род уздиђи. »Овако говори Високи и Узвишени, који живи у вечности, којему је име свети: на висини и у Светињи станујем и с оним ко је скрушена срца и смерна духа оживљујући дух смерних и оживљујући срце скрушених.« (Исаија 57,15)

Пророкова душа, ослобођена свога »ја« била је испуњена божанском светлошћу. Док је био сведок Спаситељеве славе, његове речи подударале су се са речима које је Христос изговорио у свом разговору са Никодимом. Јован је рекао: »Који одозго долази над свима је; који је са земље од земље је, и говори од земље; који долази са Неба над свима је... Јер кога Бог посла, онај речи Божје говори: Јер Бог Духа не даје на меру.« Христос је могао рећи: »Јер не тражим воље своје него вољу Оца који Ме је послао.« (Јован 5,30) О Њему је речено: »Омилела Ти је правда, и омрзао си на безакоње: тога ради помаза Те, Боже, Бог Твој уљем радости већма од другова твојих.« (Јеврејима 1,9) Отац Му »Духа не даје на меру«.

181 Тако је и са Христовим следбеницима. Ми можемо да примимо небеску светлост једино ако смо вољни да се ослободимо свога »ја«. Не можемо да распознамо Божји карактер или да Христа примимо вером, све док не пристанемо да покоримо сваку мисао на послушност Христу. Свима који то чине, Дух Свети даје се без мере. У Христу »живи свака пунина Божанства телесно. И да будете испуњени у Њему«. (Колошанима 2,9.10)

Јованови ученици су изјавили да сви људи иду Христу, али Јован је јасније сагледавајући, рекао: »Сведочанства Његова нико не прима«; тако је мало њих било спремно да Га прихвати као Спаситеља од греха. Али »који прими Његово величанство, потврди да је Бог истинит«. (Јован 3,33) »Ко верује Сина, има живот вечни.« Нема потребе за расправом да ли Христово или Јованово крштење чисти од греха. Христова милост даје живот души. Без Христа и крштење је, као и свака друга служба, бежива форма. »Ако не верује Сина, неће видети живота.«

О успеху Христовог дела, који је Крститељ примио са таквом радошћу, биле су обавештене и власти у Јерусалиму. Свештеници и рабини љубоморно су пратили Јованов утицај, када су видели народ како напушта синагоге и окупља се у пустињи, али овде је био Један који је имао још већу силу да привуче мноштво. Ове вође у Израиљу нису биле вољне да са Јованом кажу:

»Онај треба да расте, а ја да се умањујем.« Подигли су се са новом одлуком да учине крај делу које је одвлачило људе од њих.

Исус је знао да они неће штедети напора да би проузроковали раздор између Његових и Јованових ученика. Он је знао да се припрема бура која ће однети једног од највећих пророка који је икада поклоњен свету. Желећи да избегне сваку прилику за погрешно разумевање или размирице, тихо је престао са својим радом и повукао се у Галилеју. Ми, такође, остајући верни истини, морамо настојати да избегнемо све оно што може да доведе до неслоге и неспоразума. Јер где год се ово појави, исход је губитак душа. Кад год се појаве околности које прете да проузрокују раздор, треба да следимо пример Исуса и Јована Крститеља.

Јован је био позван да буде вођа реформе. Његови ученици били су због тога у опасности да своју пажњу усредсреде на њега, сматрајући да успех посла зависи од његовог труда, губећи из вида чињеницу да је он био само оруђе преко кога је Бог деловао. Међутим, Јованов рад није био довољан да постави те-
182 мељ Хришћанској цркви. Када је испунио свој задатак, требало је обавити други посао, који његово сведочанство није могло постићи. Његови ученици то нису разумели. Када су видели Христа како долази да преузме посао, били су љубоморни и незадовољни.

Још увек постоје исте опасности. Бог позива неког човека да изврши одређени посао; када га је извршио према својим способностима, Господ доводи друге да га наставе и унапреде. Међутим, као и Јованови ученици, многи сматрају да успех посла зависи од првог радника. Пажња је усредсређена на људско уместо на божанско, наступа љубомора, и Божје дело трпи штету. Тако незаслужено поштован човек долази у искушење да гаји самопоуздање. Он не схвата своју зависност од Бога. Људи су научени да се ослоне на човеково вођство и на тај начин упадају у грешку и бивају одведени од Бога.

Божје дело не треба да носи људски лик и натпис. С времена на време Господ ће увести разна оруђа преко којих се најбоље може извршити Његова намера. Срећни су они који желе да се понизе изговарајући заједно са Јованом Крститељем: »Онај треба да расте, а ја да се умањујем.«

Ова глава заснована је на Јовану 4, 1-42.

НА ЈАКОВЉЕВОМ ИЗВОРУ

На путу у Галилеју Исус је пролазио кроз Самарију. Било је подне када је стигао у дивну Сихемску долину. На улазу у ову долину налазио се Јаковљев извор. Уморан од пута, сео је да се одмори, док су ученици отишли да купе храну.

Јевреји и Самарјани били су љути непријатељи и највише што су могли избегавали су сваку везу једни са другима. У случају неопходне потребе трговину са Самарјанима, рабини су сматрали законски допуштеном, али су осуђивали све друштвене везе са њима. Јеврејин не би позајмљивао од Самарјанина, нити примао неку љубазност, чак ни залогај хлеба или чашу воде. Купујући храну, ученици су поступали у складу са обичајима свога народа. Међутим, више од тога нису чинили. Тражити неку услугу од Самарјана или им на неки други начин покушати помоћи, није падало на ум чак ни Христовим ученицима.

Малаксао од глади и жеђи Исус је седео крај извора. Путовање од раног јутра било је дуго, а сада Га је обасјавало и жарко подневно сунце. Његова жеђ појачавала се мишљу о хладној, освежавајућој води која је била тако близу, али Њему ипак недоступна, јер није имао ни конопца ни крчага, а извор је био дубок. Судбина људског рода била је и Његова судбина, и Он је чекао некога који ће доћи и захватити.

Једна жена из Самарије се приближила и правећи се као да Га не види, напунила водом свој крчаг. Када се окренула да оде,

Исус ју је замолио да Му да да пије. Такву услугу не би ускратио ниједан источњак. На Истоку воду су звали »Божјим да-
184 ром«. Понудити жедног путника сматрало се тако светом дужношћу, да су Арабљани из пустиње скретали са свога пута да би то учинили. Мржња између Јевреја и Самарјана спречила је жену да понуди такву услугу Исусу, али Спаситељ је тражио кључ за ово срце и истанчаним разумевањем произашлим из божанске љубави, затражио је, а није понудио услугу. Понуђена услуга могла је бити одбачена, али поверење рађа поверење. Цар Неба пришао је овој презреној души, тражећи услугу из њене руке. Он који је створио океан, који има власт над у водама у великим дубинама, који је отворио изворе и речна корита на Земљи, одмарао се поред Јаковљевог студенца и зависио од љубазности једне странкиње да Му утоли жеђ.

Жена је видела да је Исус Јеврејин. У свом изненађењу заборавила је да испуни Његову молбу, већ је покушала да упозна њен разлог. »Како Ти«, рекла је она, »Јеврејин будући, можеш искати од мене жене Самарјанке да пијеш?«

Исус је одговорио: »Да ти знаш дар Божји, и ко је Тај који ти говори: дај Ми да пијем, ти би искала у Њега и дао би ти воду живу.« Чудиш се што тражим тако малу услугу као што је гутљај воде из студенца крај наших ногу. Да си тражила од Мене, дао бих ти да пијеш од воде вечног живота.

Жена није схватила Исусове речи, али је осећала њихово озбиљно значење. Њен подсмех и лакомислено понашање почело је да се мења. Претпостављајући да Исус говори о студенцу који је био пред њима, казала је: »Господе! ни захватити немаш чим, а студенац је дубок; одакле ћеш дакле узети воду живу? Еда ли си Ти већи од нашега оца Јакова, који нам даде овај студенац, и он из њега пијаше?« Пред собом је видела само једног жедног путника, уморног и прашњавог од пешачења. У својим мислима она Га је упоредила са поштованим патријархом Јаковом. Гајила је осећање, које је било толико природно, да се ниједан други студенац не може упоредити са овим који су ископали њихови оци. Гледала је уназад на претке и унапред на долазак Месије, док је Нада предака, сам Месија, био поред ње, а она Га није препознала. Колико је данас много жедних душа близу живог извора, али које далеко иду да траже студенце живота! »Да не речеш

у срцу својему: ко ће изаћи на Небо? то јест да сведе Христа; или: Ко ће сићи у бездан, то јест да изведе Христа из мртвих... Близу ти је реч у устима твојим и у срцу твом... Ако признајеш устима својим да је Исус Господ, и верујеш у срцу свом да Га Бог подиже из мртвих, бићеш спасен.« (Римљанима 10,6– 9)

Исус није одмах одговорио на питање које се односило на 187
Њега, већ је са свечаном озбиљношћу рекао: »Сваки који пије од ове воде опет ће ожеднети; а који пије од воде коју ћу му Ја дати неће ожеднети довека; него вода што ћу му Ја дати биће у њему извор воде која тече у живот вечни.«

Онај који тежи да угаси своју жеђ на изворима овога света, пиће да би опет ожеднео. Људи су свуда незадовољни. Они чезну за нечим што ће задовољити потребу душе. Само један може удовољити овој жељи. Потреба овог света »Изабрани из свих народа« (Агеј 2,7) је Христос. Божанска милост коју једино Он може да да, је као жива вода, она чисти, освежава и јача душу.

Исус није подразумевао да ће једно захватање воде живота бити довољно ономе који је тражи. Онај који је окусио Христову љубав стално ће чезнути да прими још више, јер он не тежи ни за чим другим. Богатства, части и задовољства овог света не привлаче га. Непрекидни вапај његовог срца је: »Више од Тебе.« Он који открива души њене потребе чека да утоли њену глад и жеђ. Све што човек може дати и свако поуздање у њега изневериће. Бунари ће се испразнити, језера исушити, али наш Откупитељ је неисцрпни Извор. Ми можемо да пијемо и опет да пијемо и увек да нађемо свежу залиху. Онај у коме пребива Христос има у себи извор благослова, »извор воде која тече у живот вечни«. Из овог извора он може да црпи снагу и милост довољну за своје потребе.

Док је Исус говорио о живој води, жена Га је посматрала са живом пажњом. Он је изазвао њено занимање и пробудио жељу за даром о коме је говорио. Схватила је да вода о којој је говорио није вода из Јаковљевог студенца; јер је ову стално употребљавала – пила и поново жеднела. »Господе«, рекла је она, »дај ми те воде да не жедним нити да долазим овамо на воду.«

Исус је сада нагло скренуо разговор. Пре него што ће ова душа моћи да прими дар који је Он желео да јој да, мора бити доведена до признања својих грехова и свога Спаситеља. Рекао

јој је: »Иди зовни мужа својега, и дођи овамо.« Одговорила је: »Немам мужа.« Надала се да ће на тај начин спречити сва испитивања у том правцу. Међутим, Спаситељ је наставио: »Добро си казала; немам мужа; јер си пет мужева имала, и сада кога имаш није ти муж; то си право казала.«

Слушатељка ја задрхтала. Тајанствена рука окретала је странице њене животне историје, износећи на видело оно за шта је
188 мислила да ће остати заувек сакривено. Ко је био Овај који је могао да чита тајне њеног живота? До њене свести допрле су мисли о вечности, о будућем суду, када ће све што је сада сакривено бити откривено. У овој светлости пробудила се њена савест.

Није могла ништа порећи, али трудила се да избегне спомињање тако непријатне теме. Са дубоким поштовањем рекла је: »Господе, видим да си Ти пророк!« Тада, надајући се да ће уђуткати осведочење, окренула се спорним верским тачкама. Ако је то пророк, сигурно ће моћи да је поучи о овим темама о којима се тако дуго расправљало.

Стрпљиво јој је Исус дозволио да поведе разговор у жељеном правцу. У међувремену чекао је прилику да поново приближи истину њеном срцу. »Оци наши молише се Богу на овој гори«, рекла је она, »а ви кажете да је у Јерусалиму место где се треба молити.« Управо пред њиховим очима налазило се брдо Гаризим. Храм на њему био је порушен, остао је само олтар. Самарјани и Јевреји препирали су се око места богослужења. Неки од предака самарјанског народа некада су припадали Израиљу; међутим, због њихових грехова, Господ је допустио да их победи један идолопоклонички народ. У току многих поколења помешали су се са идолопоклоницима чија вера је полако кварила њихову веру. Истина је да су сматрали да њихови идоли треба само да их подсете на живога Бога, Владара свемира; али, ипак, народ је био наведен на поштовање резаних кипова.

Када је у време Јездре обновљен Храм у Јерусалиму, Самарјани су желели да се придруже Јеврејима у његовом подизању. Ова предност била им је ускраћена, и између ова два народа развило се огорчено непријатељство. Самарјани су на брду Гаризиму подигли храм – супарник овоме. Овде су имали богослужења у складу са Мојсијевим обредним законом, иако се

нису потпуно одрекли идолопоклонства. Међутим, на њих су навалиле несреће, непријатељи су разрушили њихов храм, и изгледало је као да су под неким проклетством, а ипак држали су се својих предања и облика богослужења. Храм у Јерусалиму нису признавали као дом Божји, нити да је јеврејска религија нешто вреднија од њихове.

Одговарајући жени Исус је казао: »Веруј ми иде време кад се нећете молити Оцу ни на овој гори ни у Јерусалиму. Ви не знате коме се молите; а ми знамо коме се молимо; јер је спасеније од Јевреја.« Исус је показао да је слободан од јеврејских предрасуда према Самарјанима. Сада је покушавао да сломи предрасуде ове Самарјанке према Јеврејима. Док се позивао на чињеницу да је 189
вера Самарјана била искварена идолопоклонством, објавио је да су велике истине о откупљењу поверене Јеврејима и да ће се између њих појавити Месија. У светим списима имали су јасно приказан Божји карактер и начела Његове владавине. Исус је сврстао себе међу Јевреје као оне којима је Бог дао знање о Себи.

Желео је да уздигне мисли своје слушатељке изнад разговора о облицима и обредима и спорним питањима. »Иде време«, рекао је, »и већ је настало, кад ће се прави богомољци молити Оцу Духом и истином, јер Отац хоће таквих богомољаца. Бог је Дух; и који Му се моле Духом и истином треба да се моле.«

Овде је обзнањена иста истина коју је Исус открио Никодиму када је рекао: »Ако се ко наново не роди, не може видети царства Божјега.« (Јован 3,3) Људи не долазе у заједницу са Небом тражећи неко свето брдо или храм. Вера се не сме ограничити на спољашње облике и обреде. Вера која долази од Бога је једина вера која води к Богу. Да бисмо Му правилно служили морамо бити рођени од божанског Духа. То ће очистити срце и обновити ум, омогућавајући нам да боље упознамо и више волимо Бога. То ће нам дати драговољну послушност свим Његовим захтевима. То је право богослужење. То је плод деловања Светог Духа. Сваку искрену молитву Дух обликује и Бог прима такву молитву. Кад год душа чезне за Богом, испољава се деловање Духа и Бог ће се открити таквој души. Он тражи такве поштоваоце. Он чека да их прими и да их учини својим синовима и кћерима.

Док је жена говорила са Исусом, Његове речи снажно су утицале на њу. Никада није чула такво мишљење од свештени-

ка из свога народа или Јевреја. Када је прошлост њеног живота била стављена пред њу, постала је свесна своје велике потребе. Схватила је жеђ своје душе, коју воде са сихарског студенца никад не могу угасити. Ништа што је досада дошло у додир са њом није је тако пробудило за узвишенију потребу. Исус јој је осведочио да чита тајне њеног живота; ипак осећала је да јој је Он пријатељ, који је сажаљева и воли. Иако је сама чистота Његовог присуства осуђивала њен грех, Он није изговорио ниједну реч оптужбе, већ јој је говорио о својој милости која може да
190 обнови душу. Почела је да се осведочава о Његовом карактеру. У њеним мислима настало је питање: »Да није можда ово дугоочекивани Месија?« Казала Му је: »Знам да ће доћи Месија који се зове Христос, кад Он дође казаће нам све.« Исус одговори: »Ја сам који с тобом говорим.«

Када је жена чула ове речи, у њеном срцу родила се вера. Прихватила је дивну вест са усана божанског Учитеља.

Ова жена била је пријемчивог ума. Била је спремна да прими најплеменитије откривење, јер се занимала за свете списе, а Свети Дух припремио је њен ум за примање веће светлости. Проучавала је старозаветно обећање: »Пророка усред тебе, између браће твоје, као што сам ја, подигнуће ти Господ Бог твој; Њега слушајте.« (5. Мојсијева 18,15) Чезнула је да разуме ово пророчанство. Светлост је већ засјала у њеном уму. Вода живота, духовни живот који Христос даје свакој жедној души, почела је да извире у њеном срцу. Господњи Дух деловао је у њеном срцу.

Јасна тврдња коју је Христос изложио жени не би могла бити изнесена самоправедним Јеврејима. Христос је био много уздржанији када је говорио са њима. Оно што је било ускраћивано Јеврејима и касније ученицима наређено да држе у тајности, њој је било откривено. Исус је видео да ће она искористити своје сазнање и довести друге да учествују у Његовој благодати.

Кад су се ученици вратили са свога посла, изненадили су се нашавши свога Учитеља у разговору са женом. Он није попио освежавајући гутљај који је желео, а није ни застао да би јео храну коју су ученици донели. Када је жена отишла, ученици су Га молили да једе. Затекли су Га смиреног, утонулог у дубоко размишљање. Његово лице је блистало и они су се плашили да прекину Његову заједницу са Небом. Међутим, знали су да је

слаб и уморан и сматрали су својом дужношћу да Га подсете на Његове телесне потребе. Исус је препознао њихово занимање пуно љубави и рекао: »Ја имам јело да једем за које ви не знате.«

Ученици су се питали ко Му је то могао донети да једе; али Он је објаснио: »Јело је Моје да извршим вољу Онога који Ме посла, и да свршим Његов посао.« (Јован 4,34) Исус се радовао што је својим речима пробудио савест ове жене. Видео ју је како пије воду живота, па су Његова глад и жеђ били утољени. 191
Извршење мисије за чије остварење је напустио Небо јачало је Спаситеља за Његов рад и уздизало Га изнад људских потреба. Послужити души која је гладна и жедна истине било је за Њега много веће него јести и пити. За Њега је то била утеха и освежење. Доброчинство је било живот Његовој души.

Наш Откупитељ жеђа за тим да Га упознамо. Он је гладан саосећања и љубави оних које је откупио својом крвљу. Неизрецивом жељом чезне да дођу к Њему и имају живот. Као што мајка од свог детета очекује осмех препознавања, који говори о буђењу разума, тако и Христос очекује израз захвалне љубави која показује да је у души отпочео духовни живот.

Док је слушала Христове речи, жена је била испуњена радошћу. Дивно откривење готово ју је савладало. Остављајући крчаг, вратила се у град да и другима однесе вест. Исус је знао зашто је отишла. Остављање крчага непогрешиво је говорило о деловању Његових речи. У искреној жељи своје душе да добије воду живота, заборавила је свој посао код студенца, заборавила је Спаситељеву жеђ коју је желела да угаси. Срцем које је киптело од радости, журила је својим путем да другима однесе драгоцену светлост коју је примила.

»Ходите да видите Човека који ми каза све што сам учинила«, рекла је људима у граду. »Да није то Христос?« Њене речи дирнуле су њихова срца. Њено лице имало је нов израз, а цела њена појава показивала је промену. Занимало их је да виде Исуса. »Изиђоше, дакле, из града и пођоше к Њему.«

Док је још увек седео крај студенца, Исус је гледао житна поља која су се ширила пред Њим, чије је нежно зеленило миловала златна сунчева светлост. Показујући својим ученицима овај призор, послужио се њиме као симболом: »Не кажете ли ви да су још четири месеца па ће жетва приспети? Ето, велим

вам: подигните очи своје и видите њиве како су већ жуте за жетву!« Док је говорио, посматрао је групе људи који су долазили на студенац. Било је још четири месеца до жетве, али овде је била сазрела жетва за жетеоца.

»Који жње«, рекао је Он, »прима плату и сабира род за живот вечни да се радује заједно и који сеје и који жње: јер је у 192
томе истинита беседа да је други који сеје а други који жње.« Овде је Христос истакао свету службу коју су дужни да чине Богу они који приме Јеванђеље. Они морају да буду Његова жива оруђа. Он тражи њихову појединачну службу. Било да сејемо или жањемо, ми радимо за Бога. Један баца семе; други скупља род; али и сејач и жетелац примају плату. Они се заједно радују награди за свој труд.

Исус је рекао ученицима: »Ја вас послах да жњете где се ви не трудисте, други се трудише, а ви у посао њихов ућосте.« Спаситељ је овде унапред видео велику жетву на Дан Духова. Ученици то нису смели да сматрају као достигнуће својих личних напора. Они су ушли у рад других људи. Почевши од Адамовог пада, Христос је поверавао семе Речи својим изабраним слугама, да буде посејано у људска срца. Једно невидљиво оруђе, чак једна свемоћна сила, радили су тихо али делотворно да створе жетву. Роса, киша и сунчева светлост Божје благодати дате су да освежавају и хране семе истине. Христос ће залити семе својом крвљу. Његови ученици имали су ту предност да буду Божји сарадници. Они су сарађивали са Христом и светим људима од старине. Изливањем Светога Духа на дан Педесетнице, хиљаде ће се обратити у једном дану. То је био успех Христовог сејања, жетва Његовог рада.

Речима изговореним жени крај студенца, посејано је добро семе, и жетва је веома брзо приспела. Самарјани су дошли, слушали Исуса и веровали Га. Окупивши се око Њега на студенцу, обасули су Га питањима и жудно примали Његова објашњења о ономе што им је било нејасно. Док су слушали, њихова збуњеност почела је да нестаје. Били су слични народу у великом мраку, који је пошао за изненадним зрачком светлости док није нашао дан. Међутим, није им био довољан овај кратак разговор. Желели су да чују више и позову своје пријатеље да и они слушају овог дивног Учитеља. Позвали су Га у свој град, и моли-

ли Га да остане са њима. Два дана боравио је у Самарији и још више људи поверовало је у Њега.

Фарисеји су презирали Исусову једноставност. Прелазили су преко Његових чуда као да нису постојала и захтевали знак да је Он Божји Син. Међутим, Самарјани нису тражили никакав знак и Исус није учинио ниједно чудо међу њима, осим што је открио тајну из живота жене на студенцу. Ипак, многи су Га примили. У својој новој радости рекли су жени: »Сад не верујемо више за твоју беседу, јер сами чусмо и познасмо да је овај заиста Спас свету, Христос.« 193

Самарјани су веровали да Месија треба да дође као Откупитељ не само Јевреја, већ и целог света. Свети Дух предсказао је преко Мојсија да ће Он бити Пророк послан од Бога. Преко Јакова објављено је да ће се Њему покоравати народи, а преко Аврама да ће у Њему бити благословени сви народи на Земљи. На овим местима из Светога писма, народ Самарије заснивао је своју веру у Месију. Чињеница да су Јевреји погрешно тумачили касније пророке приписујући Првом Христовом доласку славу Другог доласка, навела је Самарјане да одбаце све свете списе осим оних који су дати преко Мојсија. Међутим, пошто је Спаситељ одбацио ова погрешна тумачења, многи су прихватили каснија пророчанства и речи самога Христа о Божјем царству.

Исус је почео да руши зид који је раздвајао Јевреје и незнабошце и започео проповедање спасења свету. Иако је био Јеврејин, слободно се мешао са Самарјанима занемарујући фарисејске обичаје у своме народу. Упркос њиховим предрасудама, прихватио је гостопримство овог презреног народа. Спавао је под њиховим кровом, јео са њима за њиховим столовима, служио се храном коју су припремале и служиле њихове руке, учио је на њиховим улицама и поступао са њима са великом љубазношћу и добротом.

У јерусалимском Храму низак зид одвајао је предворје од свих осталих делова светога здања. На овом зиду били су натписи на разним језицима, који су упозоравали да је само Јеврејима и никоме више дозвољено да пређу ову границу. Ако би се неки незнабожац усудио да уђе у унутрашњост Храма, он би га обесветио и тај преступ платио би својим животом. Међутим, Исус, оснивач Храма и његове службе, привлачио је незнабо-

шце к Себи везама људског саосећања, док им је Његова божанска милост донела спасење које су Јевреји одбацили.

Исусов боравак у Самарији био је смишљен да буде благослов Његовим ученицима, који су још увек били под утицајем јеврејског фанатизма. Сматрали су да привржености сопственом народу захтева од њих гајење непријатељства према Самарјанима. Чудили су се Исусовом понашању. Нису могли одбити да следе Његов пример и за ова два дана у Самарији, верност према Њему обуздавала је њихове предрасуде; али, ипак, у срцу нису се помирили. Споро су учили да њихово омаловажавање и мржња морају да уступе место самилости и саосећању. 194
Али после Господњег вазнесења, Његове поуке вратиле су им се у новом значењу. После изливања Светога Духа сећали су се Спаситељевог погледа, Његових речи, поштовања и нежности у поступању према овим презреним странцима. Када је отишао у Самарију да проповеда, Петар је уносио исти дух у свој рад. Када је Јован позван у Ефес, у Смирну, сећао се искуства код Сихема и био захвалан божанском Учитељу, који им је, гледајући унапред тешкоће са којима ће морати да се сусретну, помогао својим личним примером.

Спаситељ наставља исти посао, као када је жени из Самарије понудио воду живота. Они који се називају Његовим следбеницима можда презиру и избегавају одбачене, али никакве околности повезане са рођењем или народном припадношћу, никакви услови живота, не могу одвратити од људи Његову љубав. Свакој души, ма колико била грешна, Исус каже: Ако тражиш од Мене, Ја ћу ти дати живу воду.

Позив Јеванђеља не сме да се сузи и износи само изабранима који ће нам како сматрамо, учинити част ако га прихвате. Вест треба да буде донета свима. Где год су срца отворена да прихвате истину, Христос је спреман да их поучава. Он им открива Оца и службу коју прихвата Онај који чита срца. За такве Он не употребљава никакве поучне приче. Њима, као и жени крај студенца, каже: »Ја сам који с тобом говорим.«

Када је сео да се одмори поред Јаковљевог студенца, Исус је долазио из Јудеје, где је Његов народ имао мало плода. Одбацили су Га свештеници и рабини, па чак и људи који су тврдили да Његови ученици нису успели да схвате Његов божански карак-

тер. Био је малаксао и уморан, а ипак није занемарио прилику да проговори жени која је била туђинка, одвојена од Израиља и живела у отвореном греху.

Спаситељ није чекао да се окупи мноштво. Своје поуке често је отпочињао за само неколико окупљених око Себе, али пролазници, један по један, застајали су да чују док велики број није са дивљењем и страхопоштовањем слушао Божје речи преко Учитеља посланог са Неба. Радник за Христа не треба да сматра да са истом озбиљношћу не може да говори неколицини слушалаца као и већем скупу. Може бити да је ту присутан само један који слуша вест, али ко може рећи колико ће далекосежан бити њен утицај? Чак и Његовим ученицима изгледало је неважно да Спаситељ своје време посвети Самарјанки. Међу- 195
тим, Он је озбиљније и речитије разговарао са њом него са царевима, великодостојницима и првосвештеницима. Поуке које је дао овој жени понављају се до најудаљенијих крајева Земље.

Чим је нашла Спаситеља, Самарјанка је довела друге к Њему. Доказала је да је много успешнији мисионар од Његових ученика. Ученици нису видели у Самарији ништа што би им показало да је то поље које обећава. Њихове мисли биле су усмерене великом делу које треба извршити у будућности. Нису видели да се управо око њих налази жетва коју треба покупити. Међутим, преко жене коју су презирали, цео град је доведен да слуша Спаситеља. Она је одмах однела светлост својим сународницима.

Ова жена представља деловање стварне вере у Христа. Сваки прави ученик рађа се за Божје царство као мисионар. Онај који пије од воде постаје извор живота. Прималац постаје давалац. Христова милост у души је као врело у пустињи, које извире да освежи све и учини оне који су близу смрти жељним да пију воду живота.

Глава 20

Ова глава заснована је на Јовану 4, 43-54.

»АКО НЕ ВИДИТЕ ЗНАКА И ЧУДЕСА...«

196 Галилејци који су се враћали са Пасхе донели су извештај о Исусовим дивним делима. Суд изречен над Његовим делима од стране великодостојника у Јерусалиму отворио Му је пут у Галилеју. Многи људи тужили су због злоупотребе Храма и грамжљивости и дрскости свештеника. Надали су се да је овај Човек, који је поглаваре нагнао у бекство, можда очекивани Ослободилац. Сада су допрле до њих вести које су изгледа потврђивале њихова најсветлија очекивања. Проносио се глас да је Пророк себе прогласио Месијом.

Међутим, народ из Назарета није веровао у Њега. Због тога Исус није посетио Назарет на свом путу у Кану. Спаситељ је својим ученицима изјавио да пророк нема части на својој постојбини. Људи процењују карактер према ономе што су у стању да схвате. Ускогруди и световно настројени људи судили су о Христу према Његовом скромном пореклу, према Његовој скромној одећи и свакодневном напорном раду. Нису могли да цене чистоту тог духа на коме није била ниједна мрља греха.

Вести о Христовом повратку у Кану убрзо су се раширили по целој Галилеји, доносећи наду путницима и невољнима. У Капернауму вести су привукле пажњу једног јеврејског племи-
197 ћа који је био у царевој служби. Син овог службеника боловао је од болести која је изгледала неизлечива. Лекари су га оставили да умре, али када је отац дознао за Исуса, одлучио је да по-

тражи помоћ од Њега. Дете је било веома изнемогло и страховало се да неће остати живо до његовог повратка; ипак племић је осећао да лично треба да образложи случај. Надао се да ће очеве молбе моћи да пробуде сажаљење Великог Лекара.

Стигавши у Кану, затекао је Исуса окруженог мноштвом. Са срцем пуним зебње прогурао се до Спаситеља. Његова вера се поколебала када је видео само једноставно обученог човека, прашњавог и уморног од пута. Посумњао је да је ова Особа у стању да учини оно за што је дошао да је замоли; ипак је добио прилику да разговара са Исусом, рекао Му зашто је дошао и замолио Спаситеља да пође са њим његовој кући. Међутим, његова жалост је већ била позната Исусу. Пре него што је слу- 198
жбеник напустио свој дом. Спаситељ је видео његову невољу.

Али, Он је исто тако знао да је отац у свом уму условио своје веровање у Исуса. Ако не удовољи његовој молби, неће Га прихватити као Месију. Док је службеник чекао мучен неизвесношћу, Исус је рекао: »Ако не видите знака и чудеса не верујете.«

И поред свих доказа да је Исус био Христос, молилац је одлучио да своју веру у Њега услови испуњењем свога захтева. Спаситељ је супротставио ово подозриво неверовање једноставној вери Самарјана, који нису тражили никакво чудо или знак. Његова реч, вечно присутни доказ Његовог божанства, имала је убедљиву моћ која је допрла до њихових срца. Христа је болело што ће Његов народ, коме су поверена света пророчанства, пропустити да чује Божји глас који им говори преко Његовог Сина.

Ипак, племић је имао извесни степен вере, јер је дошао да затражи оно што му се чинило најдрагоценијим од свих благослова. Исус је имао већи дар да поклони. Желео је не само да исцели дете, већ да од службеника и његовог дома начини судеонике у благословима спасења и упали светлост у Капернауму, који ускоро треба да постане поље Његовог рада. Међутим, пре него што пожели Христову милост, племић мора да схвати своју потребу. Овај дворски човек представљао је многе у свом народу. Они су били заинтересовани за Исуса из себичних побуда. Надали су се да ће добити неку нарочиту корист Његовом силом и своју веру везали су за добијање ове привремене помоћи, а нису познавали своју духовну болест и нису видели своју потребу за божанском милости.

Као блесак светлости, Спаситељеве речи упућене племићу разголитиле су његово срце. Увидео је да је из себичних побуда тражио Исуса. Његова колебљива вера појавила се пред њим у свом правом карактеру. У дубоком болу схватио је да би његова сумња могла коштати живота његовог сина. Знао је да се налази у присутности Онога који може читати мисли и коме је све могуће. У дубокој душевној патњи узвикнуо је понизно молећи: »Господе! сиђи док није умрло дете моје.« Његова вера чврсто се ухватила за Христа, као што је то учинио и Јаков када је, борећи се са Анђелом, узвикнуо: »Нећу Те пустити докле ме не благословиш.« (1. Мојсијева 32,26)

Као Јаков, и он је надвладао. Спаситељ се не може удаљити од душе која се износећи своју велику потребу чврсто држи Њега. »Иди«, рекао је Он, »син је твој здрав.« Племић је са миром и радошћу, коју никада раније није доживео, отишао од Спасите-
199 ља. Не само што је веровао да ће његов син оздравити, већ је са чврсто веровао у Христа као свога Откупитеља.

Истог часа они који су у дому у Капернауму бдели крај детета које је умирало, запазили су изненадну и тајанствену промену. Сенка смрти подигнута је са лица патника. Зајапуреност од грознице уступила је место нежном руменилу здравља које се враћало. Усахле очи засјале су разборитошћу и снага се опет вратила у слабо, измршавело тело. На детету се више нису запажали никакви знаци болести. Његово горуће тело постало је опуштено и влажно и оно је утонуло у миран сан. Грозница га је напустила усред највеће врелине дана. Породица је била запањена и настала је велика радост.

Кана није била тако далеко до Капернаума да се службеник после свог разговора са Исусом, није могао вратити кући те вечери, али он није журио на путу ка дому. Тек следећег јутра стигао је у Капернаум. Какав је то долазак био! Када је отишао да нађе Исуса његово срце било је пуно туге. Сунчев сјај чинио му се окрутним, а песма птица исмевањем. Како су сада сасвим друкчија његова осећања! Цела природа као да има нови изглед. Он гледа новим очима. Путујући у тихо и рано јутро, као да цела природа заједно са Њим хвали Бога. Док је још увек на извесној удаљености од свога дома, слуге му излазе у сусрет, у жељи да отклоне зебњу коју, у то су били сигурни, он мора да

осећа. Он није био изненађен вестима које су му донели, али са дубоким занимањем, које они нису могли знати, упитао је у који час је детету било боље. Одговорили су: »Јуче у седам сахата пусти га грозница.« Истог тренутка када се очева вера ухватила за сигурно обећање »Син је твој здрав«, божанска љубав дотакла је дете које је умирало.

Отац је пожурио да поздрави свога сина. Пригрлио га је на 200
своје срце као онога који је враћен из мртвих и без престанка захваљивао Богу за ово чудесно оздрављење.

Племић је чезнуо да дозна више о Христу. Када је касније чуо Његово учење, он и сви његови укућани постали су ученици. Њихова несрећа била је благословљена обраћењем целе породице. Вести о чуду ширили су се и у Капернауму, у коме је Христос учинио толико много моћних дела, био му је приправљен пут за личну службу.

Онај који је благословио племића из Капернаума исто толико жели да благослови и нас. Међутим, као и уцвељени отац, често смо поведени да тражимо Исуса у жељи за неким земаљским добром, и тек после услишења нашег захтева полажемо поверење у Његову љубав. Спаситељ чезне да нам да већи благослов него што тражимо, и одгађа одговор на наше тражење да би нам показао зло нашег срца и нашу дубоку потребу за Његовом благодаћу. Он жели да одбацимо себичност што ће нас навести да Га потражимо. Признавањем своје беспомоћности и преке потребе, треба да се потпуно поверимо Његовој љубави.

Племић је желео да види испуњење своје молитве пре него што би поверовао, али морао је да прихвати Исусову реч да је његова молба услишена и да му је поклоњен благослов. Ми такође треба да научимо ову поуку. Не треба да верујемо зато што видимо или осећамо да нас Бог чује. Ми морамо да се уздамо у Његова обећања. Када Му у вери дођемо, свака молба улази у Божје срце. Када смо тражили Његов благослов, треба да верујемо да га примамо и да Му се захвалимо што смо га примили. Тада треба да се прихватимо својих дужности, уверени да ће се благослов излити када нам је најпотребнији. Када научимо да тако чинимо, знаћемо да су наше молитве услишене. Бог ће »још изобилније све чинити«, »по богатству славе своје« и »по чињењу превелике силе Његове«. (Ефесцима 3,20.16; 1,19)

Глава 21

Ова глава заснована је на Јовану 5.

ВИТЕЗДА И СИНЕДРИОН

201 »У Јерусалиму пак код Овчијих врата има бања, која се зове јеврејски Витезда, и око ње пет покривених тремова, у којима лежаше мноштво болесника, слепих, хромих, сухих који чекаху да се заљуља вода.«

У одређено време воде у овој бањи би се замутиле, и постојало је опште веровање да је то било дејство натприродне силе па онај који уђе у воду пошто се вода замути, оздравиће био болестан од ма какве болести. Стотинама болесника посећивало је ово место, али када се вода замутила гужва је постајала тако велика да су журећи напред, газили слабије људе, жене и децу. Многи нису могли да се приближе бањи. Појединци који су успели да стигну, често су умирали на њеном рубу. Око овог места били су подигнути заклони који су штитили болеснике од јаре преко дана и хладноће преко ноћи. Било је и неких који су проводили ноћи под овим тремовима, пузећи до ивице базена из дана у дан узалудно се надајући оздрављењу.

Исус се опет налазио у Јерусалиму. Док је ходао сам, могло се видети да размишља и да се моли. Стигао је до бање. Видео је несрећне болеснике како чекају оно што су сматрали једином могућношћу за оздрављење. Желео је да покаже своју исцелитељску силу и сваког болесника учини здравим. Али, био је суботни дан. Мноштво је одлазило у Храм на богослужење,
202 па је знао да би такво дело оздрављења подстакло предрасуде Јевреја и прерано зауставило Његов рад.

Међутим, Спаситељ је угледао призор крајње беде. То је био случај човека хромог и беспомоћног тредесет и осам година. Његова болест у великој мери била је резултат његовог греха и на њу се гледало као на Божју казну. Сам и без пријатеља, осећајући да је искључен из Божје милости, овај болесник је провео дуге године у патњи. У време када се очекивало да ће се вода замутити, они који су се сажалили на његову беспомоћност, донели би га до тремова. Међутим, у одсудном тренутку није имао никога да му помогне. Видео је таласање воде, али никада није био у стању да дође ближе од ивице базена. Други, јачи од њега уронили би пре њега. Није могао успешно да се бори са себичном гомилом која је грабила. Његови истрајни напори према једином циљу, његова брига и стална разочарења брзо су исцрпљивали остатак његове снаге.

Болестан човек лежао је на свом одру и с времена на време подизао главу да осмотри базен, када се једно нежно лице пуно саосећања нагнуло над њим, а речи: »Хоћеш ли да будеш здрав«, привукле његову пажњу. Нада је дошла у његово срце. Осећао је да ће на неки начин добити помоћ. Међутим, радост охрабрења ускоро је ишчезла. Сетио се колико је пута покушавао да стигне до базена, и да сада има мало животне наде, док се вода буде поново замутила. Уморно се окренуо и рекао: »Да, Господе; али немам човека да ме спусти у бању кад се замути вода; а док ја дођем други сиђе пре мене.«

Исус није тражио од овог паћеника да покаже веру у Њега. Једноставно је казао: »Устани, узми одар свој и ходи.« Међутим, вера овог човека ухватила се за ту реч. Сваки живац и мишић 203
устрептао је новим животом, а здравље је покренуло његове осакаћене удове. Без двоумљења покренуо је своју вољу да послуша Христову наредбу и сви мишићи одговорили су његовој вољи. Скочивши на ноге, установио је да је постао човек пун снаге.

Исус му није дао никакво обећање о божанској помоћи. Човек је могао да застане и посумња и изгуби своју једину прилику за оздрављење. Међутим, веровао је Христовој речи и поступајући по њој, добио снагу.

Истом вером и ми можемо примити духовно исцељење. Услед греха одвојили смо се од живота у Богу. Наше душе су болесне од одузетости. Сами нисмо у стању да живимо светим

животом више него што је немоћан човек био у стању да хода. Постоје многи који схватају своју беспомоћност и чезну за таквим духовним животом, који ће их довести у склад са Богом; узалуд се труде да га постигну. У очајању они вичу: »Ја несрећни човек! Ко ће ме избавити од тела смрти ове?« (Римљанима 7,24) Нека ови безнадежни људи који се боре, погледају горе. Спаситељ се надвија, над оне које је искупио својом крвљу, говорећи са неизрецивом нежношћу и сажаљењем: »Хоћеш ли да будеш здрав?« Он вас позива да устанете здрави и спокојни. Не чекајте да осетите да сте оздравили. Верујте Његовој речи и она ће се испунити. Ставите своју вољу на Христову страну. Одлучите да Му служите и деловањем по Његовој речи примићете снагу. Без обзира каква може бити рђава навика и велика страст, која је дугим попуштањем везала и душу и тело, Христос је у стању и чезне да је ослободи. Он ће дати живот души која је мртва »због преступа својих«. (Ефесцима 2, 1) Он ће ослободити роба кога држе слабости, несреће и ланци греха.

Одузети човек после излечења сагнуо се да подигне свој лежај, у ствари само једну простирку и ћебе, када се исправио са осећањем усхићења, потражио је око себе свог Ослободиоца, али Исус је ишчезао у мноштву. Човек се бојао да Га неће препознати кад Га буде поново видео. Док је журио својим путем, чврстим слободним кораком, хвалећи Бога и радујући се својој новој снази, срео је неке фарисеје и одмах им описао своје излечење. Био је изненађен хладноћом којом су слушали његово излагање.

Намргођени прекинули су га питањем зашто свој лежај носи у суботни дан. Строго су га подсетили да није по закону носити терете у Господњи дан. У својој радости, човек је заборавио да је била Субота, па ипак није осећао никакву осуду, јер је послушао наредбу Онога који је имао такву силу од Бога. Храбро је
204 одговорио: »Који ме исцели Он ми рече: Узми одар свој и ходи.« Питали су га ко је то учинио, али он није могао да одговори. Ови поглавари знали су добро да се само Један показао способним да учини ово чудо; али желели су прави доказ да је то био Исус, да би Га могли оптужити као прекршитеља Суботе. По њиховом расуђивању, Он не само што је прекршио Закон тиме што је исцелио болесног човека у Суботу, већ је учинио светогрђе наложивши му да понесе свој лежај.

Јевреји су тако изопачили закон, да су од њега начинили ропски јарам. Њихови бесмислени захтеви постали су пословични међу другим народима. Нарочито је Субота била ограђена сваковрсним бесмисленим ограничењима. Није им била радост, светиња Господња и славна. Књижевници и фарисеји начинили су од њеног светковања неподношљив терет. Јеврејину није било дозвољено да потпали ватру, па чак ни да запали свећу у Суботу. Према томе народ је зависио од незнабожаца за многе услуге, које су њихова правила забрањивала да сами учине. Нису размишљали да ако су та дела грешна, и они који запошљавају друге да им то учине, исто су толико криви као да су сами обавили тај посао. Сматрали су да је спасење ограничено на Јевреје и да стање свих других, будући да је већ безнадежно, не може бити горе. Међутим, Бог није дао ниједну заповест коју сви не могу послушати. Његови закони не одобравају неразумна или себична ограничења.

Исус је у Храму срео човека кога је излечио. Он је дошао да принесе жртву за грех, а и захвалну жртву за велику милост коју је примио. Нашавши га међу верницима, Исус му се открио, речима опомене: »Ето си здрав, више не греши, да ти не буде горе.«

Исцељени човек био је пресрећан када је срео свог Ослободиоца. Не знајући за непријатељство према Исусу, рекао је фарисејима који су га испитивали, да је то Тај који га је исцелио. »И зато гоњаху Јевреји Исуса, и гледаху да га убију, јер чињаше то у Суботу.«

Исус је био изведен пред Синедрион да одговори на оптужбу због кршења Суботе. Да су Јевреји у то време били независан народ, таква би оптужба послужила њиховој намери да Га убију. То је спречавала њихова покореност Римљанима. Јевреји нису имали силу да досуде смртну казну, а оптужбе изнесене против Христа не би имале значаја на римском суду. Међутим, било је 205
и других циљева за које су се надали да ће постићи. Упркос њиховим напорима да осујете. Његово дело, Христос је стекао, чак и у Јерусалиму, већи утицај у народу него што су га они имали. Мноштво које нису занимале беседе рабина, било је привучено Његовим учењем. Могли су да схвате Његове речи, и њихова срца била су загрејана и утешена. Говорио је о Богу не као о осветољубивом судији, већ као о нежном оцу и откривао Божји лик онако како се огледао у Њему самом. Његове речи биле су као

мелем рањеној души. Како својим речима тако и својим делима милосрђа ломио је сурову моћ старих традиција и људских заповести и износио Божју љубав у њеној неисцрпној пунини.

У једном од најранијих пророчанстава о Христу записано је: »Палица владалачка неће се одвојити од Јуде нити од ногу његових онај који поставља закон, докле не дође Онај коме припада, и Њему ће се покоравати народи.« (1. Мојсијева 49,10) Народ се скупљао око Христа. Срцем пуним наклоности мноштво је радије прихватало поуке о љубави и доброј вољи него строге обреде које су захтевали свештеници. Да се свештеници и рабини нису супротстављали, Његово учење извршило би такву реформу какву овај свет никада није доживео. Али, да би одржали своју силу, ове вође одлучиле су да сломе Исусов утицај. Његово извођење пред Синедрион и јавна осуда Његовог учења помоћи ће им у постизању овога; јер је народ још увек гајио велико поштовање према својим верским вођама. Ако је неко имао смелости да осуди рабинске захтеве или покуша да олакша терет који су натоварили народу, сматран је кривим не само због богохуљења већ и издаје. На овој основи рабини су се надали да ће изазвати подозрење у Христа. Они су Га представили као Онога који покушава да обори утврђене обичаје, и на тај начин изазове подвојеност у народу и припреми пут за потпуно подјармљивање од стране Римљана.

Међутим, планови које су рабини тако ревно покушавали да спроведу у дело, имали су своје порекло на једном другом савету, а не у Синедриону. Пошто сотона није успео да савлада Христа у пустињи, ујединио је своје снаге да би Му се супротставио у Његовој служби и ако је могуће осујетио Његов рад. Оно што није могао да изврши непосредним личним напором, одлучио је да постигне лукавством. Чим се повукао после сукоба у пустињи, одмах је на савету са својим завереницима анђелима усавршио планове за даље заслепљивање умова јеврејског народа тако да не препозна свог Откупитеља. Испланирао је да у верском свету ради преко својих људских оруђа испуњавајући их својим непријатељством према Поборнику истине. Он ће их навести да одбаце Христа и што више загорчају Његов живот, надајући се да ће Га обесхрабрити у Његовој мисији. Вође у Израиљу постале су сотонина средства у борби против Спаситеља.

206

Исус који је дошао да »учини закон великим и славним« није умањио његову узвишеност, већ га је уздигао. Писмо каже: »Неће му досадити, нити ће се уморити, докле не постави суд на земљи.« (Исаија 42, 21.4) Дошао је да ослободи Суботу од тешких захтева, који су је учинили проклетством уместо благословом.

Из овог разлога Он је изабрао Суботу да изврши дело оздрављења у Витезди. Могао је да излечи болесног човека и у неки други дан седмице, или га је могао излечити а да му не наложи да понесе свој лежај. Али, то Му не би дало прилику коју је желео. У основи сваког дела у Христовом животу на Земљи налазила се нека мудра намера. Све што је чинио било је важно само по себи и по својој поучности. Међу несрећницима у бањи изабрао је најтежи случај на коме је исказао своју исцељујућу силу и допистио човеку да понесе свој лежај кроз град и тако објави велико дело учињено над њим. Ово ће покренути питање шта је законито чинити Суботом и отвориће Му пут да оптужи јеврејска ограничења у погледу Господњег дана и објави да је њихово предање ништавно.

Исус им је саопштио да је дело излечења болесних у складу са законом о Суботи. Оно је било у складу са радом Божјих анђела, који непрекидно силазе и пењу се између Неба и Земље, служећи човечанству које пати. »Отац Мој дослије чини, и ја чиним.« Сви су дани Божји у којима треба да се спроводе у дело Његови планови за људски род. Ако је јеврејско тумачење Закона било исправно, тада греши Јехова чије дело оживљава и одржава свако биће откако је поставио темеље Земљи; тада Он, који је објавио да је Његово дело добро и који је установио Суботу као спомен на довршење дела, мора окончати свој рад и зауставити непрекидан ход свемира.

Треба ли Бог да забрани Сунцу да врши своју дужност у Суботу, да ускрати његове топле зраке да загревају земљу и хране биље које расте? Да ли систем светова мора да мирује у току тог светог дана? Треба ли Он да нареди потоцима да се уздрже од 207
заливања поља и шума и наложи морским таласима да мирују од својих непрекидних осека и плима? Мора ли пшеница и кукуруз да престану да расту, а зарудео грозд да одгоди румењело своје зрелости? Мора ли дрвеће и цвеће престати да пупи и цвета у Суботу?

У том случају људи не би добили плодове земље и благослове који живот чине пожељним. Природа мора да настави свој непроменљиви ток. Бог не може ни за тренутак да задржи своју руку иначе би човек клонуо и умро. Тога дана и човек треба да обави посао. Животним потребама мора се удовољити, болесни се морају неговати, оскудица сиромашних мора се ублажити. Неће бити без кривице онај ко у Суботу занемари да помогне у невољи. Божји свети одмор начињен је за човека и дела милосрђа су у савршеном складу са њеним циљем. Бог не жели да Његова створења иједан час подносе бол који се може отклонити у Суботу или у било који други дан.

Искања од Бога су чак већа у Суботу него осталих дана. Његов народ у то време напушта свој уобичајени посао и проводи време у размишљању и богослужењу. Они тада траже од Њега много више помоћи него других дана. Траже Његову нарочиту пажњу. Понизно и упорно траже Његове нарочите благослове. Бог не чека да Субота прође и тек онда испуни ове молбе. Небески рад никада не престаје, па и људи не треба никада да се одмарају од чињења добра. Субота није замишљена да буде раздобље бескорисног нерада. Закон забрањује световни рад на Господњи дан од одмора; напоран рад којим зарађујемо за живот мора да престане; никакав рад за световна задовољства или корист, тога дана није у складу са законом; али као што је Бог престао са својим стваралачким радом и одмарао се у Суботу, и благословио је, тако и човек треба да напусти своје занимање из свакодневног живота и те свете часове намени здравом одмору, служби Богу и светим делима. Христово дело излечења болесног било је у савршеном складу са Законом. Оно је одало почаст Суботи. Христос је истакао своја једнака права са Богом у обављању посла који је био исто тако свет и истог карактера као онај који је извршио Отац на Небу. Међутим, фарисеји су се још више разјарили. Према њиховом схватању, Он не само што је прекршио Закон, већ је тиме што је Бога назвао »Оцем својим« прогласио Себе једнаким Богу (Јован 5, 18).

Цео јеврејски народ називао је Бога својим Оцем, и они се не би тако разгневили да је и Христос предствио Себе како стоји у истом односу према Богу. Оптужили су Га због богохуљења, показујући да Га схватају као Онога који на то полаже право у најузвишенијем смислу.

208

Ови Христови противници нису имали никакве доказе да се супротставе истинама које је Он утискивао у њихову свест. Они су могли да наводе само своје обичаје и предање, а то је изгледало слабо и беживотно у поређењу са доказима које је Исус црпео из Божје речи и непрекидног тока природе. Да су рабини осећали икакву жељу да приме светлост, били би осведочени да Исус говори истину. Међутим, избегавали су чињенице о којима је говорио у вези са Суботом и покушавали да подстакну гнев против Њега зато што је тврдио да је једнак са Богом. Бес поглавара није знао за границе. Да се нису плашили народа, свештеници и рабини тог тренутка убили би Исуса. Али, народна осећања Њему у прилог била су јака. Многи су у Исусу препознали пријатеља који је излечио њихове болести и утешио њихове туге, па су оправдавали Његово исцељење болесника из Витезде. Тако су за извесно време вође биле приморане да обуздавају своју мржњу.

Христос је одбио оптужбу о богохуљењу. Моја је власт, рекао је, да вршим ово дело за које Ме оптужујете, што сам ја Божји Син, један са Њим по природи, вољи и циљу. У свим Његовим делима стварања и провиђења Ја сарађујем са Богом: »Син не може ништа чинити сам од Себе него што види да Отац чини.« Свештеници и рабини позвали су на одговорност Божјег Сина баш због оног дела, ради кога је био послан на свет да га изврши. Својим гресима они су се одвојили од Бога и у својој охолости деловали независно до Њега. Били су сами себи довољни и нису схватали потребу за узвишенијом мудрошћу која би управљала њиховим делима. Међутим, Божји Син био је потчињен Божјој вољи и био је зависан од Његове силе. Христос је био потпуно ослобођен свога »ја«, тако да није правио никакве планове за Себе. Прихватио је Божје планове одређене за Њега и из дана у дан Отац је откривао своје планове. И ми треба да зависимо од Бога тако да наш живот буде делотворно остваривање Његове воље.

Када се Мојсије припремао да гради Шатор од састанка као Божје пребивалиште, добио је упутства да све ствари начини према узору који му је показан на брду. Мојсије је био пун ревности да изврши Божји посао; најталентованији, највештији људи били су му при руци да спроведу његове предлоге. Ипак, требало је да начини свако звонце, сваки шипак, сваку ресу, сва-

ки руб, сваку завесу или било који суд у Светињи у потпуном складу са сликом која му је показана. Бог га је позвао на брдо и
209 открио му небеске ствари. Господ га је покрио својом славом, да би могао да види узорак по коме су начињене све ствари. Тако је Израиљу, у коме је желео да начини своје пребивалиште, открио свој славни идеал карактера. Узор им је показан на брду, када је Закон дат на Синају, и када је Господ пролазећи испред Мојсија изјавио: »Господ, Господ, Бог милостив, жалостив, спор на гнев и обилан милосрђем и истином, који чува милост тисућама, прашта безакоња и неправде и грехе.« (2. Мојсијева 34, 6.7)

Израиљ је изабрао сопствени пут. Он није зидао према скици; али Христос, прави Храм за Божје пребивање, обликовао је сваку појединост свог земаљског живота у складу са Божјим идеалом. Он је рекао: »Хоћу чинити вољу Твоју, Боже Мој, и закон је Твој Мени у срцу.« (Псалам 40,8) Тако наш карактер треба да се изгради за »стан Божји у духу«. (Ефесцима 2,22) Морамо да начинимо »све по прилици« управо Онога који »пострада за нас и нама остави углед да идемо Његовим трагом«. (Јеврејима 8,5; 1.Петрова 2, 21)

Христове речи нас уче да себе сматрамо нераскидиво повезаним са нашим небеским Оцем. Ма какав био наш положај, зависимо од Бога који све судбине држи у својим рукама. Он нам је одредио посао и обдарио нас способностима и средствима за тај посао. Док год се потчињавамо Божјој вољи, и уздамо у Његову силу и мудрост, бићемо вођени сигурним стазама, да бисмо испунили свој одређени део у Његовом великом плану. Међутим, човек који се узда у своју мудрост и силу одваја се од Бога. Уместо да ради у јединству са Христом, он испуњава циљеве непријатеља Бога и човека.

Спаситељ је наставио: »Што Он (Отац) чини оно и Син чини онако... Како што Отац подиже мртве и оживљује, тако и Син које хоће оживљује.« Садукеји су сматрали да неће бити васкрсење тела; али Исус им је рекао да је једно од највећих дела Његовог Оца подизање мртвих, и да и Он сам има силу да учини исто дело. »Иде час, и већ је настао, кад ће мртви чути глас Сина Божјег, и чувши оживети.« Фарисеји су веровали у васкрсење мртвих. Христос изјављује да је и сад међу њима сила која даје живот мртвима, и да ће они видети њену појаву. Иста сила васкрсења даје живот душама које су »мртве за

преступљења и грехе своје«. (Ефесцима 2,1) Тај дух живота у Исусу Христу »сила васкрсенија Његова« ослобађа људе »од за- 210
кона греховнога и смрти«. (Филибљанима 3,10; Римљанима 8,2) Надмоћ зла је срушена и душа се вером чува од греха. Онај који своје срце отвара Христовом духу, постаје деоничар у тој моћној сили која ће његово тело подићи из гроба.

Понизни Назарећанин потврдио је своје стварно узвишено порекло. Уздигао се изнад људске природе, одбацио појаву греха и срамоте и стао откривен, Он коме су анђели указивали поштовање, Син Божји, један са Творцем свемира. Његови слушаоци били су задивљени. Ниједан човек није никада изговарао речи као што су биле Његове, нити се понашао са таквим царским достојанством. Његово казивање јасно и једноставно, потпуно објављује Његов задатак, и дужност света. »Јер Отац не суди никоме, него сав суд даде Сину, да сви поштују Сина као што Оца поштују. Ко не поштује Сина не поштује Оца који Га је послао... Јер као што Отац има живот у Себи, тако даде и Сину да има живот у Себи, и даде Му власт да и суд чини, јер је Син Човечиј.«

Свештеници и поглавари поставили су се као судије да осуде Христов рад, али Он је изјавио да је и њихов Судија и Судија целе Земље. Свет је поверен Христу и преко Њега долазио је сваки благослов од Бога палом људском роду. Он је био Откупитељ пре као и после свога утеловљења. У тренутку у коме се појавио грех, ту је био и Спаситељ. Дао је светлост и живот свима и према мери дате светлости свакоме ће бити суђено. Он који је дао светлост, који је следио душу најнежнијим позивима, тежећи да је из греха доведе у светост, истовремено је и Заступник и Судија. Од настанка велике борбе на Небу, сотона је одржавао своје дело преваром, а Христос је радио на томе да обелодани његове планове и сломи његову силу. Он је био тај који је стао насупрот варалици и који је кроз све векове желео да отргне заробљене од његове власти, Он је Онај исти који ће изрећи суд свакој души.

А Бог »даде Му власт да и суд чини, јер је Син Човечји«. Зато што је окусио прави талог људске беде и искушења и зато што схвата слабости и грехе људи, зато што се уместо нас храбро супротставио сотониним искушењима, и што ће поступати праведно и нежно са душама које су спасене Његовом проливеном крви – због свега овога Син Човечиј је одређен да спроведе суд.

Међутим, Христово дело није било да суди, већ да да спасење. »Бог не посла Сина својега на свет да суди свету, него да се
211 свет спасе кроза Њ.« (Јован 3, 17) Пред Синедрионом Исус је изјавио: »Ко Моју реч слуша и верује Ономе који је Мене послао, има живот вечни, и не долази на суд, него је прешао из смрти у живот.« (Јован 5, 24)

Позвавши своје слушаоце да се не чуде, Христос је пред њима још шире открио тајну будућности. »Иде час«, рекао је Он, »у који ће сви који су у гробовима чути глас Сина Божјега, и изаћи ће који су чинили добро у васкрсење живота, а који су чинили зло у васкрсење суда.« (Јован 5, 28. 29)

Ову сигурност будућег живота Израиљ је тако дуго очекивао и надао се да ће је добити приликом Месијиног доласка. Једина светлост која може да обасја таму гроба сада је засјала над њима. Самовоља је слепа. Исус је повредио предање рабина и није се обазирао на њихов ауторитет и они нису хтели да верују.

Време, место, прилика, снага осећања које је обузело скуп, све се ујединило да Христове речи изговорене пред Синедрионом учине још утицајнијим. Највиша верска власт целог народа тражила је живот Онога који је објавио себе Обновитељем Израиља. Господар од Суботе био је изведен пред земаљски суд да одговара за оптужбу кршења закона о Суботи. Када је тако неустрашиво објавио своју мисију, Његове судије посматрале су Га са запањеношћу и бесом; међутим, Његовим речима није се могло одговорити. Они нису могли да Га осуде. Порицао је право свештеницима и рабинима да Га саслушавају или се мешају у Његов рад. Они нису добили такво овлашћење. Њихове тврдње биле су засноване на њиховој охолости и безобзирности. Одбио је да призна кривицу због које су Га оптуживали или да Га они поучавају о вери.

Уместо да се извини за дело за које су Га окривили или да објашњава разлог свог поступка, Исус се супротставио поглаварима и оптужени је постао тужилац. Укорио их је због тврдоће њиховог срца и непознавања светих списа. Изјавио је да су они одбацили Божју реч, зато што су одбацили Њега кога је Бог послао. »Ви писма проучавате, јер и мислите да имате у њима живот вечни! И баш она сведоче за мене.« (Јован 5,39. по Бакотићу)

Свака страница историје, или прописа, или пророчанства из старозаветних списа била је обасјана славом Божјег Сина. Толико

колико је био божанска установа, целокупни систем јудаизма био је јединствено пророчанство Радосне вести. О Христу »Сведоче сви пророци«. (Дела 10,43) Од обећања датог Адаму, преко низа патријараха и Мојсијевог закона, небеска величанствена светлост 212
учинила је јасним трагове Откупитељевих стопа. Пророци су гледали Витлејемску Звезду – Шило (коме припада палица владалачка) који треба да дође, док су се будући догађаји у тајанственом току одвијали пред њима. Христова смрт приказана је у свакој жртви. У сваком облаку кâда уздизала се Његова правда. Свака труба опросне године оглашавала је Његово име. У дубоко упечатљивој тајни Светиње над светињама настајала је Његова слава.

Јевреји су поседовали свете списе и претпостављали да само спољашњим знањем речи имају вечни живот. Међутим, Исус је рекао: »Речи Његове немате у себи«. Одбацујући Христа у Његовој речи, одбацили су Га и као личност. »И нећете да дођете к Мени«, рекао је Он, »да имате живот.«

Јеврејске вође проучавале су пророчка учења о Месијином царству, али чинили су то не из искрене жеље да дознају истину, већ са намером да пронађу доказ који ће подржати њихове славољубиве наде. Када је Христос дошао на начин који је био супротан њиховим очекивањима, нису Га примили, а да би оправдали себе, покушали су да Га прикажу као варалицу. Када су једном ступили на ту стазу, сотони је било лако да јача њихово противљење Христу. Исте речи које су могле да буду примљене као доказ Његовог божанства, биле су протумачене против Њега. Тако су они Божју истину претворили у лаж и што им је Спаситељ непосредније говорио о својим делима благодати, утолико су били одлучнији у одупирању тој светлости.

Исус је рекао: »Ја не примам славе од људи.« Он није желео утицај Синедриона, ни његово одобрење. Од њиховог признања није могао примити никакву почаст. Био је оденут чашћу и влашћу са Неба. Да је желео, анђели би дошли да Му одају пошту; Отац би опет посведочио Његово божанство. Међутим, ради њих самих, ради народа чије су вође били, желео је да јеврејски поглавари препознају Његов карактер и приме благослове које је дошао да им донесе.

»Ја дођох у име Оца својега и не примате Ме: ако други дође у име своје, њега ћете примити.« Исус је дошао по Божјем овлашће-

њу, носећи Његов лик, испољавајући Његову реч и тражећи Његову славу, ипак, вође у Израиљу нису Га прихватиле; међутим, када би други дошли, присвајајући Христов карактер, а радећи по својој вољи и тражећи сопствену славу, они би их примили. Зашто? Зато што онај који тражи сопствену славу привлачи жељу за самоузвишењем код других. Таквим позивима Јевреји су могли
213 да се одазову. Они би прихватили лажног учитеља зато што то ласка њиховој гордости одобравајући њихова мишљења и предања која су гајили. Међутим, Христово учење није се подударало са њиховим представама. Оно је било духовно и захтевало је лично жртвовање, и зато Га нису примили. Они нису познавали Бога и Његов глас кроз Христа био је глас туђина.

Зар се то исто не понавља и у наше време? Зар нема многих, чак верских вођа, чија су срца толико отврднула против Светога Духа, да им је немогуће да препознају Божји глас? Зар они не одбацују Божју реч да би могли да држе сопствена предања?

»Да сте веровали Мојсију«, рекао је Исус, »тако бисте веровали и Мени, јер он писа за мене. А кад његовим писмима не верујете како ћете веровати Мојим речима?« Исус је био тај који је Израиљу говорио преко Мојсија. Да су слушали божански глас који је говорио преко њиховог великог вође, они би га препознали у Христовом учењу. Да су веровали Мојсију, веровали би Њему о коме је Мојсије писао.

Исус је знао да су свештеници и рабини били решени да Му одузму живот; па ипак Он им је јасно протумачио своју заједницу са Оцем и свој однос према свету. Видели су да њихово супротстављање Њему није имало никаквог оправдања, а ипак нису угушили своју убилачку мржњу. Страх их је обузео док су били сведоци убедљиве силе, која је пратила Његов рад, али одупрли су се Његовим позивима и сами себе затворили у таму.

Они су били потпуно неуспешни у поткопавању Исусовог ауторитета и одвраћању поштовања и пажње људи од којих су многи били убеђени Његовим речима. И сами поглавари осећали су дубоку осуду, док је Он осведочавао њихову савест о кривици; ипак то их је још више огорчило против Њега. Одлучили су да Му одузму живот. Разаслали су веснике по целој земљи да опомињу народ против Исуса као варалице. Уходе су биле разаслате да мотре на Њега и извештавају о томе шта говори и ради. Драги Спаситељ сада је најсигурније стајао под сенком крста.

Ова глава заснована је на Матеју 11,1-11; 14,1-11; Марку 6, 17-28; Луки 7, 19-28.

УТАМНИЧЕЊЕ И СМРТ ЈОВАНОВА

Јован Крститељ је први објављивао Христово царство, и био 214
први у страдању. Из слободе коју је имао у пустињи и мноштва које се ослањало на његове речи, нашао се окружен зидовима затворске ћелије. Постао је заробљеник у тврђави Ирода Антипе. Већи део своје службе, Јован је провео у области источно од Јордана, која је била под управом Антипе. И сам Ирод слушао је Крститељево проповедање. Распусни цар дрхтао је слушајући позив на покајање. »Јер се Ирод бојаше Јована знајући га да је човек праведан и свет... и много којешта чињаше како му он рече, и радо га слушаше.« Јован је са њим поступао доследно, оптужујући његову грешну везу са Иродијадом, женом његовог брата. За извесно време Ирод је немоћно покушавао да раскине ланац страсти који га је спутавао, али Иродијада га је још чвршће ухватила у своје замке, а Крститељу се осветила тако што је навела Ирода да га баци у тамницу.

Јованов живот био је испуњен марљивим радом и зато су га суморност затворничког живота и нерад тешко притискивали. Како је седмица за седмицом пролазила не доносећи никакве промене, у њега се полако увлачила потиштеност и сумња. Његови ученици нису га заборавили. Њима је био дозвољен приступ у затвор, тако да су му могли доносити вести о Исусовим делима и рећи како се народ стиче к Њему. Али постављали су

питање зашто овај нови Учитељ, ако је Месија, не чини ништа што би утицало на Јованово ослобођење. Како може допустити да Његов верни весник буде лишен слободе, а можда и живота?

Ова питања нису била без дејства. Наводила су Јована на сумње, које се иначе никада не би појавиле. Сотона се радовао слушајући речи ових ученика и видећи како оне рањавају душу Господњег весника. О, како често они који себе сматрају пријатељима доброг човека и који чезну за тим да му покажу своју верност, потврђују да су његови најопаснији непријатељи! Како га често њихове речи обесхрабрују и растужују уместо да јачају његову веру!

Као и Спаситељеви ученици, Јован Крститељ није схватио природу Христовог царства. Очекивао је да ће Исус заузети Давидов престо, и како је време пролазило, а Спаситељ није захтевао никакву царску власт, Јован је постао збуњен и узнемирен. Он је објављивао народу да се Исаијино пророчанство мора испунити да би се припремио пут пред Господом; планине и брегови морају се слегнути, криво исправити и неравна места поравнити. Тражио је да се оборе висока места људске охолости и моћи. Указивао је на Месију као на Онога коме је лопата у руци и који ће темељито очистити своје гумно, који ће скупити жито у своје житнице и који ће спалити плеву неугасивим огњем. Као и пророк Илија, у чијем духу и сили је дошао Израиљу, очекивао је да се Господ открије као Бог који одговара ватром.

Крститељ је у своме задатку стајао као неустрашиви каралац неправде, како оних на високим тако и оних на нижим положајима. Усудио се да суочи цара Ирода са јасним укором због греха. Свој живот није сматрао толико драгоценим да не би могао да испуни одређени посао. И сада је из своје тамнице очекивао да Лав из Јудиног племена збаци охоле угњетаче, ослободи сиромашне и њега који је вапио. Исус се изгледа задовољавао окупљањем ученика, лечењем и поучавањем народа. Јео је за столовима цариника, док је сваким даном римски јарам све теже притискивао Израиља, цар Ирод и његова зла љубавница спроводили своју вољу, а вика сиромашних и ојађених уздизала се до неба.

216 Пророку из пустиње све ово чинило се као тајна која превазилази његову моћ схватања. Било је тренутака када су шапутања злих духова мучила његов дух, а сенка страховите боја-

зни надвијала се над њим. Да ли је могуће да се дуго очекивани Ослободилац још није појавио? Шта је тада значила вест за коју се осећао позваним да је објави? Јован је био горко разочаран исходом свога задатка. Очекивао је да ће вест од Бога имати исти утицај као читање Закона у доба Јосије и Јездре (2. Дневника 34: Немија 8,9); да ће уследити дело дубоког покајања и враћања Господу. За успех оваквог задатка жртвовао је свој живот. Да ли је то било узалуд?

Јован се узнемирио када је видео да су његови ученици из љубави према њему исказивали неверство према Исусу. Да ли је његов рад за њих био бесплодан? Да ли је био неверан у свом задатку па је сада одвојен од рада? Ако се обећани Ослободилац појавио, а Јован нађен верним у свом позиву, зар Исус неће збацити моћ угњетача и ослободити свог весника?

Међутим, Јован се није одрекао своје вере у Христа. Сећање на глас са Неба и силазак голуба, неумрљану Исусову чистоту, силу Светога Духа која је починула на Јовану када се приближио Спаситељу и сведочанство пророчких списа – све је сведочило да је Исус из Назарета – Обећани.

Јован није желео да разговара са пријатељима о својим бригама и сумњама. Одлучио је да пошаље поруку Исусу и да Га упита. То је поверио двојици својих ученика, надајући се да ће разговор са Спаситељем утврдити њихову веру и донети чврсто поуздање њиховој браћи, а и он је чезнуо за Христовом речи, која ће бити упућена непосредно њему.

Ученици су дошли Исусу са својом вешћу: »Јеси ли Ти Онај што ће доћи, или другога да чекамо?«

Мало је времена прошло откако је Крститељ указао на Исуса и изјавио: »Гле, Јагње Божје које узе на Се грехе света.« »Он је Онај што ће доћи за мном, који беше преда мном.« (Јован 1, 29, 27) А сада поставља питање: »Јеси ли Ти Онај што ће доћи?« То је било необично горко и обесхрабрујуће за људску природу. Ако Јован, верни претеча, није успео да препозна Христову мисију, шта се могло очекивати од саможивог мноштва?

Спаситељ није одмах одговорио на питање ученика. Док су стајали чудећи се Његовом ћутању, болесни и невољни долазили су к Њему да их излечи. Слепи су пипајући ишли путем кроз мноштво, болесни из свих друштвених слојева, неки сами

крчећи пут, неки ношени од пријатеља, живо су се тискали око Исуса. Глас моћног Исцелитеља продирао је у глуво уво. Реч, додир Његове руке, отварао је слепе очи да виде светлост дана, призоре у природи, лица пријатеља и лице Избавитеља. Исус је савладавао болест и изгонио грозницу. Његов глас допирао је до уха умируħих и они су устајали у здрављу и снази. Одузети које су опсели зли духови послушали су Његову реч, њихова малоумност напуштала их је и они су га обожавали. Док је лечио њихове болести, учио је народ. Сиромашни сељаци и радници, које су рабини избегавали као нечисте, скупљали су се око Њега и Он им је говорио речи вечног живота.

Тако је протекао дан, а Јованови ученици све су видели и чули. Најзад их је Исус позвао к Себи и рекао им да иду и кажу Јовану шта су видели, додајући: »Благо ономе који се не саблазни о Мене.« (Лука 7, 23) Доказ о Његовом божанству видео се у прилагођавању потребама човечанства које је патило. Његова слава показала се у његовом спуштању до нашег ниског положаја.

Ученици су однели вест и то је било довољно. Јован се сетио пророчанства о Месији: »Јер Ме Господ помаза да јављам добре гласе кроткима, посла ме да завијем рањене у срцу, да огласим заробљенима слободу и сужњима да ће им се отворити тамница, да огласим годину милости Господње.« (Исаија 61, 1.2) Христова дела нису само објављивала да је Он Месија, већ су указивала на који ће се начин успоставити своје царство. Јовану је откривена једнака истина која је дата Илији у пустињи када је »велик и јак ветар, који брда разваљиваше и стене разламаше; али Господ не беше у ветру; а иза ветра дође трус; али Господ не беше у трусу; а иза труса дође огањ; али Господ не беше у огњу«, а после огња Бог је пророку говорио тихим и »танким« гласом. (1. О царевима 19, 11. 12) Тако Исус треба да изврши свој посао, не звецкањем оружја и обарањем престола и царстава, већ говорећи људским срцима животом милосрђа и самопожртвовности.

218 Начело Крститељевог живота самоодрицања било је начело Месијиног царства. Јован је добро знао колико је све ово било страно начелима и надама израиљских вођа. Оно што је било за њега убедљиви доказ Христовог божанства, неће бити никакав доказ за њих. Очекивали су Месију који није обећан, Јован је видео да Спаситељева мисија код њих може изазвати само

мржњу и осуду. Он, претеча, морао је пити чашу коју ће сам Христос морати да испије до дна.

Спаситељеве речи: »Благо ономе који се не саблазни о Мене«, биле су благи укор упућен Јовану. То за њега није било узалуд. Разумевајући јасније природу Христове мисије, потчинио се Богу за живот или смрт, онако како ће то најбоље послужити добру дела које је волео.

Када су се весници удаљили, Исус је народу говорио о Јовану. Саосећајно Спаситељево срце окренуло се верном сведоку сада затвореном у Иродовој тамници. Он није желео да допусти да народ закључи да је Бог напустио Јована или да је његова вера клонула у часу искушења. »Шта сте изашли у пустињу да видите«, рекао је Он, »трску коју љуља ветар?«

Високе трске које су расле поред Јордана, повијајући се на сваком поветарцу, биле су верне слике вероучитеља који су стајали као критичари и судије Крститељевог задатка. Њих су и у једном и у другом правцу колебали ветрови омиљеног народног мишљења. Нису желели да се понизе и прихвате Крститељеву вест која испитује срца, а ипак из бојазни од народа нису се усудили да се отворено противе његовом раду. Међутим, Божји весник није био тако плашљивог духа. Мноштво које се окупљало око Христа било је сведок Јовановог рада. Чули су његово неустрашиво укоравање греха. Самоправедним фарисејима, садукејима, цару Ироду и његовом двору, кнежевима и војницима, царинницима и сељацима, Јован је говорио са подједнаком отвореношћу. Није био трска која се љуља, повијајући се на ветровима људског величања или предрасуда. У затвору био је исти у својој верности Богу и ревности за правдом као када је проповедао Божју вест у пустињи. У својој верности начелу био је чврст као стена.

Исус је наставио: »Или шта сте изашли да видите? Човека у меке хаљине обучена? Ето, који меке хаљине носе по царским су дворовима.« Јован је био позван да укори грехе и неумереност свога времена и његова једноставна одећа и живот пун самоодрицања били су у складу са карактером његовог задатка. 219
Богата одећа и раскош овога живота нису део Божјих слугу већ оних који живе у »царским дворовима«, владара овога света, којима припадају његова сила и богатства. Исус је желео да управи пажњу на супротност између Јованове одеће и оне коју

су носили свештеници и поглавари. Ови званичници облачили су богату одећу са скупоценим украсима. Волели су разметање и надали се да ће засенити народ и тако изнудити веће уважавање. Они су се више бринули да изазову дивљење људи него да постигну чистоту срца која ће задобити Божје одобравање. На тај начин показали су да њихова верност није припадала Богу већ царству овога света.

»Или шта сте изашли«, рекао је Исус, »да видите? Пророка? Да, ја вам кажем, и више од пророка. Јер је ово онај за кога је писано:

Ето, Ја шаљем анђела својега пред лицем твојим,
Који ће приправити пут твој пред тобом.«

»Заиста вам кажем: ни један између рођених од жена није изишао већи до Јована Крститеља.« У објављивању Јовановог рођења Зарији, анђео је изјавио: »Биће велики пред Богом.« (Лука 1,15) По оцени Неба шта је то што чини величину? Не оно што свет сматра величином; не богатство, или положај, или племенито порекло или интелектуални дарови сами по себи. Ако је само умна величина, без обзира на више вредности, достојна поштовања, тада наше признање треба да припадне сотони, чију снагу ума никада није достигао ниједан човек. Међутим, када се злоупотреби за удовољавање себи, што је дар већи то он постаје веће проклетство. Морална вредност је оно што Бог цени. Љубав и чистота су особине које Он највише вреднује. У Господњим очима Јован је био велики када се пред посланицима Синедриона, пред народом и својим ученицима уздржао од тражења почасти за себе и указао на Исуса као на Обећанога. Његова несебична радост у Христовој служби представља најузвишенију племенитост која је икада откривена у једном човеку.

Они који су чули његово сведочанство о Исусу, посведочили су о њему после његове смрти: »Јован не учини ни једног чуда, али све што каза за Овога истина беше.« (Јован 10,41) Јовану није било дато да призове огањ са неба или да подиже мртве, као што је Илија чинио, нити да у Божје име вешто рукује Мојсијевим штапом
220 силе. Био је послан да огласи Спаситељеву појаву и позове народ да се припреми за Његов долазак. Тако је верно испунио свој задатак да је народ сећајући се како их је учио о Исусу, могао рећи:

»Све што каза Јован за Овога истина је.« Овакво сведочанство о Христу позван је да да сваки Учитељев ученик.

Као Месијин весник, Јован је био »више од пророка«. Јер док су пророци издалека видели Христов долазак, Јовану је дато да Га види, да чује сведочанство са Неба о Његовом месијанству и да Га представи Израиљу као Посланога од Бога. Ипак Исус је рекао: »А најмањи у царству Небеском већи је од њега.«

Пророк Јован био је веза између две епохе. Као Божји представник устао је да покаже како се Закон и пророци односе на хришћанску епоху. Био је мања светлост коју је требало да следи већа. Јованов ум био је расветљен Светим Духом да би могао да расветли свој народ, али ниједна друга светлост, која је икада светлела или ће икада засјати над палим човеком, није била тако јасна као она која је произашла из Исусовог учења и примера. Христос и Његов задатак нејасно су схваћени представљани жртвама које су биле само сен. Чак ни Јован није потпуно схватио будућност, бесмртни живот кроз Спаситеља.

Осим радости коју је Јован налазио у своме задатку, његов живот био је живот бола. Његов глас ретко се чуо, осим у пустињи. Делио је судбину усамљених. Није му било допуштено да види исход сопственог труда. Није имао ту предност да буде са Христом и буде сведок јавног испољавања божанске силе, праћене још већом светлошћу. За њега није било прилике да види како се слепима враћа вид, како болесни оздрављају и мртви устају у живот. Није видео светлост која је светлела из сваке Христове речи, обасјавајући славом обећања пророштва. Најмањи ученик који је видео Христова силна дела и слушао Његове речи био је у овом смислу много повлашћенији од Јована Крститеља и зато је речено да је већи од њега.

Мноштво које је слушало Јованово проповедање, однело је глас о њему по целој земљи. За исход његовог утамничења осећала се велика заинтересованост. Ипак, његов беспрекоран живот и јака јавна наклоност у његову корист, наводили су на веровање да се против њега неће предузети никакве насилне мере.

Ирод је веровао да је Јован Божји пророк и намеравао је да га ослободи. Међутим, оклевао је са остварењем ове намере бојећи се Иродијаде. 221

Иродијада је знала да непосредним мерама никада неће добити Иродову сагласност за смрт Јованову и зато је одлучила да лукавством постигне свој циљ. На царев рођендан требало је направити забаву државним службеницима и дворским племићима. Биће пировања и пијанства. Ирод ће тако постати неопрезан и тада ће по својој вољи моћи да утиче на њега.

Када је стигао велики дан, и када се цар са својом властелом одао јелу и пићу, Иродијада је послала своју кћер у свечану дворану да игром забавља госте. Салома у првом цвету своје женствености и њена чулна лепота занели су властелу која је пировала. Није било уобичајено да се на оваквим свечаностима појављују дворске даме па су ласкаве похвале упућене Ироду, док је ова кћер израиљских свештеника и кнежева играла да би забавила његове госте.

Цар је био ошамућен вином. Страст је завладала, а разум постао развлашћен. Видео је само дворану за забаву са гостима који су пировали, свечану трпезу, искричаво вино и бљештаву светлост и младу девојку како игра пред њим. У тренутку лакомислености желео је да учини нешто што би га уздигло пред великим људима његовог царства. Под заклетвом обећао је да Иродијадиној кћери да што год буде затражила, чак иако би била и половина његовог царства.

Салома је пожурила својој мајци да би сазнала шта да тражи. Одговор је био спреман – главу Јована Крститеља. Салома није знала за жеђ освете у срцу своје мајке и устукнула је пред изношењем овог захтева, али преовладала је Иродијина одлучност. Девојка се вратила са страшном молбом: »Хоћу да ми даш сад на кругу главу Јована Крститеља.« (Марко 6,25)

Ирод је био запањен и пренеражен. Разуздано весеље је престало и злослутна тишина завладала је у дворани пировања. Цар је био обузет ужасом на мисао да одузме живот Јовану. Ипак, дао је своју реч и није желео да буде непоуздан или брзоплет. Чврсто обећање дато је у част његових гостију и да је само један од њих рекао иједну реч против испуњења овог обећања, радо би поштедео живот пророку. Пружио им је прилику да говоре у корист овог сужња. Превађивали су велике раздаљине да слушају Јованово проповедање, знали су да је човек без кривице и Божји слуга. Међутим, иако погођени девојчиним зах-

тевом, били су исувише ошамућени пићем да би могли уложити неки приговор. Ниједан глас није се подигао да спасе живот небеског весника. Ови људи заузимали су високе, поверљиве положаје у народу и на њима су почивале огромне одговорности, па ипак предали су се пировању и пијанству све док им чула нису отупела. Њихове главе биле су помућене вртоглавим призором музике и игре, а савест успавана. Својим ћутањем изрекли су смртну пресуду Божјем пророку да би удовољили осветољубивости једне развратне жене.

Ирод је узалудно чекао да буде ослобођен дате заклетве, а тада је преко своје воље наредио да се изврши погубљење пророка. Ускоро је Јованова глава донесена пред цара и његове госте. Заувек су биле затворене усне које су верно опомињале Ирода да се одврати од грешног живота. Никада више неће се чути тај глас који је позивао људе на покајање. Пировање те ноћи стајало је живота једног од највећих пророка.

О, колико често је живот невиних жртвован због неумерености оних који треба да буду чувари правде! Онај ко чашу жестоког пића приноси уснама, чини себе одговорним за сву неправду коју може учинити под њеном омамљујућом силом. Кад чула постану умртвљена, немогуће му је да мирно расуђује или јасно запази шта је правилно, а шта погрешно. Он отвара врата сотони да кроз њега угњетава и уништава невине. »Вино је подсмевач и силовито пиће немирник, и ко год за њим лута неће бити мудар.« (Приче 20,1) Због тога »суд одступи натраг..., и ко се уклања ода зла, постаје плен.« (Исаија 59, 14.15) Они који имају право суђења над животима својих ближњих треба да се сматрају кривим за злочин кад подлегну неумерености. Сви који спроводе закон, треба и сами да држе закон. Треба да буду људи који владају сами собом. Потребно је да потпуно господаре својим телесним, умним и моралним силама да би могли поседовати снагу ума и високо осећање за правду.

Глава Јована Крститеља однесена је Иродијади која ју је примила са свирепим задовољством. Ликовала је у својој освети и уображавала да се Иродова савест више неће узнемиравати. Али из њеног греха није за њу произашла никаква срећа. Њено име постало је озлоглашено и омражено, а Ирода је више мучила грижа савести него онда када га је пророк опомињао. Утицај

Јовановог учења није био уђуткан; он ће се протезати на сва поколења до краја света.

223 Ироду је стално био пред очима грех који је учинио. Непрекидно је тражио ослобођење од оптужби немирне савести. Његово поверење у Јована било је непоколебљиво. Када се сећао његовог живота самоодрицања, његових свечаних, озбиљних позива, његовог здравог суда у саветима и начина на који је умро – Ирод није могао наћи мир. Заузет државничким пословима, примајући почасти од људи, показивао је насмејано лице и достојанствено држање, док је прикривао неспокојно срце, стално оптерећено страхом да је проклетство на њему.

Јованове речи да се од Бога не може ништа сакрити оставиле су дубок утисак на Ирода. Био је убеђен да је Бог присутан на сваком месту, да је био сведок пировања у дворани за приредбе, да је чуо наредбу да се Јовану одсече глава, да је видео Иродијадино ликовање и вређање одрубљене главе онога који ју је карао. Много од онога што је Ирод чуо са пророкових усана сада је говорило његовој савести неупоредиво разговетније него што су то чиниле проповеди у пустињи.

Када је Ирод чуо за Христова дела, веома се узнемирио. Мислио је да је Бог подигао Јована из мртвих и послао га да са још већом силом осуди грех. Налазио се у непрестаном страху да ће Јован осветити своју смрт осуђујући њега и његов дом. Ирод је сада пожњео оно што је Бог рекао да ће бити последица греха – грешног живота – »срце плашљиво, очи ишчилеле и душу изнемоглу. И живот ће твој бити као да виси према теби, и плашићеш се ноћу и дању, и нећеш бити миран животом својим. Јутром ћеш говорити: Камо да је вече! а вечером ћеш говорити: камо да је јутро! од страха којим ће се страшити срце твоје, и од онога што ћеш гледати очима својим.« (5. Мојсијева 28, 65–67) Грешникове мисли његови су тужиоци, и не постоји веће мучење од жаока немирне савести које му не дају мира ни дању ни ноћу.

За многе умове судбина Јована Крститеља обавијена је дубоком тајном. Они постављају питање зашто је морао да страда и умре у затвору. Наш људски поглед не може да продре у тајну овог мрачног провиђења, али то не може никада да пољуља наше поверење у Бога, када се сетимо да је Јован био само сауче-

сник у Христовим страдањима. Сви који следе Христа носиће круну жртве. Они ће сигурно наићи на неразумевање себичних људи и постаће мета жестоких сотониних напада. Његово царство је основано да уништи ово начело самопожртвовности, и сотона ће се борити против њега где год се оно покаже.

Јованово детињство, младост и мужевно доба било је обележено постојаношћу и моралном силом. Када се чуо његов глас у пустињи како говори: »Приправите пут Господу, и поравните стазе Његове« (Матеј 3,3), сотона се уплашио за безбедност свога царства. Грешност греха откривена је на такав начин да су људи дрхтали. Сотонина сила над многима који су били под његовом влашћу, била је сломљена. Био је неуморан у својим настојањима да одвуче Крститеља од живота безусловног покоравања Богу, али у томе није успео. Он није савладао ни Христа. Приликом кушања у пустињи, сотона је био побеђен и његов бес био је велики. Сада је одлучио да Христа ожалости тиме што ће убити Јована. Желео је да нанесе бол Ономе кога није могао навести на грех. 224

Исус није посредовао да ослободи свог слугу. Знао је да ће Јован издржати пробу. Спаситељ би радо дошао Јовану да суморност тамнице осветли својом присутношћу. Међутим, Он није намеравао да се стави у руке непријатељима и доведе у опасност сопствену мисију. Радо би ослободио свог верног слугу. Али, ради хиљада оних који ће у будућим годинама морати да пођу из тамнице у смрт, Јован је требало да испије чашу мученичке смрти. Када Христови следбеници буду чамили у самицама или гинули од мача, справа за мучење или ломаче, очигледно напуштени од Бога и људи, каква ће потпора њиховим срцима бити помисао да је Јован Крститељ, о чијој верности је дао сведочанство и сам Христос, прошао кроз слично искуство!

Сотони је било допуштено да одузме земаљски живот Божјем веснику; али онај живот који је »сакривен с Христом у Богу«, уништавалац није могао досегнути (Колошанима 3,3). Ликовао је што је Христу нанео бол, али није успео да победи Јована. Смрт га је само заувек поставила ван домашаја силе искушења. Сотона је у овој борби показао свој карактер. Пред свемиром као сведоком, испољио је своје непријатељство према Богу и човеку.

Иако Јовану није подарено никакво чудесно избављење, он није био заборављен. Увек је био у друштву небеских анђела који су му отварали пророчанства о Христу и драгоцена обећања Писма. То му је била потпора, као што ће то бити потпора Божјем народу у току векова који ће доћи. Јовану Крститељу, као и онима који ће доћи после њега, дато је уверавање: »Ево Ја сам с вама у све дане до свршетка века.« (Матеј 28,20)

Бог никада не води своју децу друкчије него што би она сама изабрала, да буду вођена, када би могла сагледати крај од почетка и разабрати славу намере коју испуњавају као Његови сарадници. Ни Енох који је одведен на Небо, ни Илија који се вазнео огњеним колима, нису били већи и више поштовани од Јована Крститеља који је умро сам у затвору. »Јер се вама дарова Христа ради не само да Га верујете него и да страдате за Њ.« (Филибљанима 1,29) Од свих дарова које Небо може дати људима, заједница са Христом у Његовим мукама је највеће поверење и највиша почаст.

Глава 23

»ПРИБЛИЖИ СЕ ЦАРСТВО БОЖЈЕ...«

»Дође Исус у Галилеју проповедајући Јеванђеље о царству 231
Божјем и говорећи: изиђе време и приближи се царство Божје, покајте се и верујте Јеванђеље.« (Марко 1,14.15)

Месијин долазак објављен је најпре у Јудеји. Зарији је у јерусалимском Храму, док је служио пред олтаром, проречено рођење Претече. На витлејемским брежуљцима анђели су објавили Христово рођење. Мудраци су дошли у Јерусалим да Га потраже. Симеон и Ана у Храму су сведочили о Његовом божанству. »Јерусалим и сва Јудеја« слушали су проповедање Јована Крститеља, а посланство из Синедриона, заједно са мноштвом, чуло је његово сведочанство о Исусу. У Јудеји Христос је примио своје прве ученике. Овде је провео велики део своје ране службе. Бљесак Његовог божанства приликом чишћења Храма, Његова чуда исцељења и поуке божанске истине са Његових усана, све је то објављивало оно што је након излечења у Витезди, изјавио пред Синедрионом – да је Он Син Вечнога.

Да су вође у Израиљу примили Христа, Он би их почаствовао тиме да постану Његови весници који ће однети Јеванђеље свету. Њима је прво дата прилика да постану весници царства и милости Божје. Међутим, Израиљ није знао време свога 232
похођења. Љубомора и неповерење јеврејских вођа сазревали су у отворену мржњу и срце народа одвраћало се од Исуса.

Синедрион је одбацио Христову вест припремајући се да Га убије, зато се Исус удаљио из Јерусалима – од свештеника, Храма, верских вођа, народа који је био поучен Закону, и окренуо се другој групи људи да објави своју вест и сакупи оне који ће Јеванђеље однети свим народима.

Као што је у Христово време светлост и живот људи био одбачен од духовне власти, тако је Он био одбачен од сваког наредног нараштаја. Историја Христовог повлачења из Јудеје увек се изнова понављала. Када су реформатори проповедали Божју реч, нису мислили да се одвоје од већ постојеће Цркве, али верске вође не би трпеле светлост, па су они који су је носили били принуђени да потраже друге групе људи који су чезнули за истином. У нашим данима мало је следбеника реформатора покренутих њиховим духом. Мало је оних који слушају Божји глас и који су спремни да прихвате истину без обзира у каквом је виду изношена. Они који следе стопе реформатора, често су принуђени да се окрену од Цркава које воле, да би објављивали јасно учење Божје речи. Много пута они који траже светлост због истог учења приморани су да напусте Цркву својих отаца да би могли бити послушни.

Верски учитељи из Јерусалима презирали су људе из Галилеје као грубе и необразоване, а ипак они су представљали много погодније поље за Спаситељев рад. Били су искренији и поштенији, мање под влашћу фанатизма; њихов ум био је отворенији за прихватање истине. Одлазећи у Галилеју, Исус није желео издвајање или повлачење. Покрајина је у то време била густо насељена, са много других народа, много више него у Јудеји.

Док је Исус путовао Галилејом, учећи и лечећи, мноштво из градова и села стицало се к Њему. Многи су долазили чак из Јудеје и суседних покрајина. Често је био приморан да се крије од народа. Одушевљење је толико расло да је било потребно предузети мере предострожности да се код римске власти не појави страх од устанка. Никада раније за свет није постојало овакво раздобље. Небо се приближило људима. Гладне и жедне душе, које су дуго очекивале избављење Израиља, сада су уживале у милости благог Спаситеља.

233 Суштина Христовог проповедања била је »Изиђе време и приближи се царство Божје, покајте се и верујте Јеванђеље.«

Тако је вест Јеванђеља, коју је износио сам Спаситељ, била заснована на пророчанствима. »Време« за које је Он објавио да је изашло било је раздобље обзнањено Данилу преко анђела Гаврила. »Седамдесет је седмица«, рекао је анђео, »одређено твоме народу и твоме граду светом да се сврши преступ и да нестане греха и да се очисти безакоње и да се доведе вечна правда, и да се запечати утвара и пророштво, и да се помаже свети над светима.« (Данило 9,24) Један дан у пророчанству представља једну годину. (Види: 4. Мојсијева 14,34; Језекиљ 4,6) Седамдесет седмица или четири стотине и деведесет дана представљају четири стотине и деведесет година. Полазна тачка за ово раздобље је дата: »Зато знај и разумеј: Од кад изиђе реч да се Јерусалим опет сазида до Помазаника војводе биће седам седмица, и шездесет и две седмице«, шездесет и девет седмица или четири стотине и осамдесет и три године (Данило 9,25). Заповест да се обнови и сагради Јерусалим како је објављује Артаксеркс Лонгиманус (Види: Јездра 6,14; 7,1.9), ступила је на снагу у јесен 457. године пре Христа. Од овог тренутка четири стотине осамдесет и три године протежу се до јесени 27. године после Христа. Према пророчанству, ово временско раздобље треба да стигне до Месије, до Помазаника. Године 27. н.е. Исус је приликом свог крштења примио помазање Светим Духом и ускоро после тога отпочео је своју службу. Тада је објављивана вест: »Изиђе време«.

Затим, анђео је рекао: »И утврдиће завет с многима за седмицу дана (седам година).« Седам година након што је Спаситељ отпочео свој рад, Јеванђеље је требало да се проповеда посебно Јеврејима у трајању од три и по године од стране самога Христа, а после тога од стране апостола. »У половини седмице укинуће жртву и принос.« (Данило 9,27) У пролеће 31. године н.е. Христос, права Жртва, принесен је на Голготи. Тада је завеса у Храму била раздерана на двоје, показујући да је прошла светост и значај службе приношења жртава. Дошло је време да престане земаљска жртва и принос.

Једна седмица – седам година – завршила се 34. године после Христа. Тада су Јевреји каменовањем Стефана коначно запечатили своје одбацивање Јеванђеља, а ученици који су се због прогонства расејали по другим земљама »пролажаху пропове-

дајући реч« (Дела 8,4), и убрзо после тога прогонитељ Савле обратио се и постао Павле, апостол незнабожаца.

234 Време Христовог доласка, Његово помазање Светим Духом, Његова смрт и изношење Јеванђеља незнабошцима били су тачно истакнути. Разумевање ових пророчанстава препознавање њиховог испуњења у Исусовој мисији, била је предност јеврејског народа. Христос је својим ученицима предочио важност проучавања пророчанства. Позивајући се на пророчанство дато Данилу о њиховом времену, Он је рекао: »Који чита да разуме.« (Матеј 24,15) После свога васкрсења, објаснио је ученицима »од свију пророка« »што је за Њега писано«. (Лука 24,27) Спаситељ је говорио преко свих пророка. »Дух Христов у њима, напред сведочећи за Христове муке и за славе по томе.« (1. Петрова 1,11)

Гаврило, анђео који је по положају био одмах до Божјег Сина, дошао је са божанском вести Данилу. То је био Гаврило, Његов »анђео«, кога је Христос послао да открије будућност вољеном Јовану, а благослов је изречен онима који читају и слушају речи пророчанства и који држе што је у њима написано (Откривење 1,3).

»Јер Господ Господ не чини ништа не откривши тајне своје слугама својим пророцима.« Док »што је тајно оно је Господа Бога нашега«, дотле »јавно је наше и синова наших до века«. (Амос 3,7; 5. Мојсијева 29,29) Бог нам их је дао, а Његов благослов походиће понизно проучавање пророчких списа праћено молитвом.

Као што је вест о Првом Христовом доласку објављивала царство Његове благодати, тако ће и вест о Његовом другом доласку објављивати царство Његове славе. А друга вест, као и прва, почива на пророчанствима. Речи анђела Данилу о последњим данима треба да се разумеју у време послетка. У то време »многи ће претраживати, и знање ће се умножити«. »Безбожници ће радити безбожно, нити ће који безбожник разумети; али ће разумни разумети.« (Данило 12,4.10) Сам Спаситељ дао је знаке свога доласка и каже: »Тако и ви кад видите ово, знајте да је близу царство Божје.« »Али се чувајте да како ваша срца не отежају ждерањем и пијанством и бригама овога света, и да вам овај дан не дође изненада.« »Стражите дакле једнако и

молите се Богу да бисте се удостојили утећи од свега што ће се збити, и стати пред Сином Човечјим.« (Лука 21,31.34.36)

Стигли смо до временског раздобља предсказаног у овим 235
стиховима из Светога писма. Наступило је време краја, пророчка виђења су отпечаћена и њихове свечане опомене указују нам да је близу долазак нашега Господа у слави.

Јевреји су погрешно тумачили и примењивали Божју реч и нису познали време свога похођења. Године службе Христа и Његових апостола – драгоцене последње године благодати изабраном народу – провели су у ковању завера за уништење Господњих весника. Земаљска жудња за славом тако их је заокупила да је узалуд до њих допирала понуда духовног царства. Тако и данас царство овог света заокупља људске мисли, па они не примећују брзо испуњавање пророчанстава и доказе о скором доласку Божјег царства.

»Али ви, браћо нисте у тами да вас дан као лупеж застане. Јер сте ви сви синови видела и синови дана: нисмо ноћи нити таме.« Иако нисмо у могућности да знамо час Господњег повратка, ми можемо знати његову близину. »Тако дакле да не спавамо као и остали, него да пазимо и да будемо трезни.« (1. Солуњанима 5,4–6)

Ова глава заснована је на Луки 4,16-30.

»НИЈЕ ЛИ ОВО ДРВОДЕЉИН СИН?«

236 Преко светлих дана Христовог рада у Галилеји пружа се једна сенка. Људи из Назарета су Га одбацили. »Није ли ово дрводељин син« (Матеј 13,55), говорили су они.

За време свога детињства и младости, Исус је међу својом браћом у назаретској синагоги учествовао у богослужењу. Од почетка свога рада није био са њима, али они су знали шта се догађало с Њим. Када се поново појавио међу њима, њихово занимање и очекивање достигли су врхунац. Ту су била позната лица оних које је познавао из детињства. Овде су били Његова мајка, Његова браћа и сестре и све очи управиле су се у Њега, када је ушао у синагогу у Суботу и када је заузео своје место међу онима који су учествовали у богослужењу.

У редовној служби за тај дан, старешина је читао из пророка и храбрио народ да се још увек нада доласку Онога који ће успоставити славну владавину и сломити свако насиље. Покушао је да охрабри своје слушаоце изношењем доказа да је Месијин долазак близу. Описивао је славу Његовог доласка, истичући мисао да ће се појавити на челу војске која ће ослободити Израиљ.

Када је рабин био присутан у синагоги, од њега се очекивало да држи проповед, а било који Израиљац могао је да чита из пророка. Ове Суботе Исус је замољен да учествује у служби. Он »устаде да чита. И дадоше Му књигу пророка Исаије«. (Лука

4,16.17) Текст који је прочитао био је један од оних који су се, како је схватано, односили на Месију:

»Дух је Господњи на Мени; 237
Зато Ме помаза да јавим Јеванђеље сиромасима;
Посла Ме да исцелим скрушене у срцу;
Да проповедим заробљенима да ће се отпустити;
И слепима да ће прогледати;
Да отпустим сужње;
И да проповедим пријатну годину Господњу.«

»И затворивши књигу даде слузи... и сви у зборници гледаху на Њ... И сви Му сведочаху, и дивљаху се речима благодати које излажаху из уста Његовијех.« (Лука 4,20–22)

Исус је стајао пред народом као живи Тумач пророчанстава која су говорила о Њему. Објашњавајући речи које је прочитао, говорио је о Месији као Помагачу угњетаваних, Ослободиоцу заробљених, Исцелитељу болесних, као о Ономе који ће вратити вид слепима и открити свету светлост истине. Његово утицајно поступање и чудесно значење Његових речи прожели су слушаоце таквом силом какву никада раније нису осетили. Плима божанског утицаја рушила је сваку препреку и као и Мојсије, посматрали су Невидљивога. Пошто су њихова срца била покренута Светим Духом, одговорили су усрдним амин и хвалама Господу.

Међутим, када је Исус изјавио: »Данас се изврши ово писмо у ушима вашим«, изненада су били покренути да мисле о себи и тврдњама Онога који им се обратио. Они, Израиљци, деца Аврамова, били су представљени као да се налазе у ропству. Вест им је била упућена као заробљеницима који треба да се ослободе силе зла; као онима који су у тами и којима је потребна светлост истине. Њихова гордост је била повређена, а страховања покренута. Исусове речи указале су на то да је Његов рад за њих потпуно различит од онога који су желели. Њихова дела могу бити непосредно испитивана. И поред њихове тачности у обављању спољашњих обреда, избегавали су испитивање тих бистрих, продорних очију.

Ко је овај Исус, питали су. Он који тврди да полаже право на славу Месије био је дрводељин син и радио занат са својим оцем

Јосифом. Виђали су Га како напорно ради, пењући се и спуштајући низ брежуљке, били су упознати с Његовом браћом и сестрама и знали Његов живот и послове. Видели су Његов развој из детињства у младост, и из младости у мужевно доба. Иако је Његов живот био беспрекоран, нису могли веровати да је Он Обећани.

238 Каква супротност између Његовог учења о новом царству и учења које су чули од свог старешине! Исус није ништа рекао о њиховом ослобођењу од Римљана. Слушали су о Његовим чудима и надали се да ће своју силу употребити у њихову корист, али нису запазили никакав наговештај овакве намере.

Када су отворили врата сумњи, срца су им постала тврђа, иако су за тренутак била омекшала. Сотона је одлучио да слепе очи тога дана не смеју да прогледају, нити да се ослободе душе окована ропством. Жестоком силом радио је на томе да их учврсти у неверству. Нису обраћали пажњу на знак који им је већ дат, када су били покренути убеђењем да је њихов Откупитељ Тај који им се обраћао.

Међутим, Исус им је дао доказ свог божанства откривањем њихових тајних мисли. »Рече им: Ви ћете Мени без сумње казати ову причу: Лекару! излечи се сам; што смо чули да си чинио у Капернауму учини и овде на својој постојбини. Рече пак: Заиста вам кажем: Никакав пророк није мио на својој постојбини. А заиста вам кажем: Многе удовице бејаху у Израиљу у време Илијино кад се небо затвори три године и шест месеци и би велика глад по свој земљи; и ни к једној од њих не би послан Илија до у Сарепту Сидонску к жени удовици. И многи бејаху губави у Израиљу за пророка Јелисија; и ниједан се од њих не очисти до Немана Сиријанина.« (Лука 4,23–27)

Овим излагањем догађаја из живота пророка, Исус је одговорио на питања својих слушалаца. Слугама које је Бог изабрао за нарочито дело, није било допуштено да раде за народ тврдога и неверног срца. Међутим, они који су имали срца да осећају и вере да поверују, доживели су нарочиту наклоност доказима Његове силе кроз пророке. У Илијино време Израиљ се одвојио од Бога. Чврсто су се држали својих греха и одбацивали опомене Духа преко Господњих весника. На тај начин сами су се одсекли од канала којим је Божји благослов могао да допре до њих. Господ је прошао поред израиљских домова

и нашао уточиште за свога слугу у незнабожачкој земљи, код једне жене која није припадала изабраном народу. Међутим, ова жена била је удостојена зато што је следила светлост коју је примила и њено срце било је отворено за већу светлост, коју јој је Бог послао преко свог пророка.

Из истог разлога у Јелисијево време губавци из Израиља били су мимоиђени. Али Неман, незнабожачки племић, био је веран свом убеђењу у оно што је право и осећао је велику потребу за помоћи. Налазио се у стању када је могао да прими дарове Божје милости. Не само што се очистио од губе, већ је био благословен знањем о правом Богу. 239

Наш положај пред Богом не зависи од величине светлости коју смо примили, већ од тога како смо искористили оно што имамо. На тај начин чак и незнабошци, који изаберу оно што је право, колико то могу да разликују, у повољнијем су положају од оних који су добили велику светлост и који тврде да служе Богу, али не обраћају пажњу на светлост и својим свакодневним животом побијају оно што исповедају.

Исусове речи слушаоцима у синагоги погодиле су корен њихове самоправедности, чинећи их свесним горке истине да су се удаљили од Бога и изгубили право да буду Његов народ. Свака реч је секла као нож када им је било приказано њихово стварно стање. Сада су презирали веру којом их је Исус у почетку надахнуо. Нису хтели да признају да је Он, који је потекао из сиромаштва и нижих слојева, био било шта друго до обичан човек.

Њихово неверство покренуло је злобу. Сотона је управљао њима и у бесу повикали су против Спаситеља. Окренули су се од Њега чији је задатак био да лечи и обнавља; сада су показали својства уништавалаца. 240

Када је Исус указао на благослове дате незнабошцима, покренула се жестина националног поноса Његових слушалаца и Његове речи угушила је граја мноштва. Ови људи били су поносни на држање закона, али сада када су њихове предрасуде биле повређене, постали су спремни да почине убиство. Скуп се растурио и ухвативши Исуса, изгурали су Га из синагоге и из града. Сви су изгледа желели Његово уништење. Пожуривали су Га до ивице провалије, намеравајући да Га стрмоглаве у њу.

Узвици и клетве испуњавали су ваздух. Неки су бацали камење на Њега, када је изненада ишчезао између њих. Небески весници који су били крај Њега у синагоги, били су са Њим усред разбеснелог мноштва. Они су Га заклонили од Његових непријатеља и одвели на безбедно место.

Анђели су исто тако заштитили Лота и безбедно извели из Содома. Тако су заштитили Јелисија у малом планинском граду. Када су околна брда била пуна коња, бојних кола сиријског цара и велике војске наоружаних људи, Јелисије је видео како су оближње планинске падине биле прекривене Божјим војскама – коњима и ватреним бојним колима свуда око Господњег слуге.

У свим вековима анђели су тако били близу Христових верних следбеника. Силни савез зла сврстан је у борбене редове против оних који ће победити, али Христос жели да видимо оно што је невидљиво, небеске војске улогорене око оних који љубе Бога, да би их ослободиле. Нећемо никада дознати од којих смо опасности, видљивих или невидљивих, били сачувани посредовањем анђела, све док у светлости вечности не будемо упознали Божја провиђења. Тада ћемо знати да је целокупна небеска породица показала занимање за нас и да су весници са Божјег престола из дана у дан пратили наше кораке.

Када је Исус у синагоги читао пророчанство, није прочитао коначни опис Месијиног рада. Прочитавши речи: »Да огласим годину милости Господње«, изоставио је реченицу »и дан осврете Бога нашега«. (Исаија 61,2) То је било исто толико истинито као што је био први део пророчанства. Својим ћутањем Исус није порекао истину. Међутим, на овом последњем изразу, Његови слушаоци радо су се задржавали и желели да се испуни.
241 Објављивали су судове против незнабожаца не уочавајући да је њихова кривица била чак и већа него других. Њима је била најхитније потребна милост коју су они тако спремно ускраћивали незнабошцима. Тога дана у синагоги, када је Исус стајао међу њима, имали су прилику да прихвате позив Неба. Он коме је »мила милост« (Михеј 7,18) радо би их спасао уништења које су призивали њихови греси.

Он није могао да их напусти, а да им не упути још један позив на покајање. Пред крај свога рада у Галилеји, поново је посетио дом свога детињства. Од одбацивања које је доживео ов-

де, глас о Његовом проповедању и Његовим чудима испунио је земљу. Сада нико није могао да порекне да Он поседује већу силу од људске. Људи из Назарета знали су да је ишао чинећи добро и лечећи све оне које је сотона угњетавао. Око њих су постојала читава села у којима се ни у једној кући није чуло јечање болесних, јер је Он прошао кроз њих и излечио све њихове болеснике. Милост која се откривала у сваком подухвату Његовог живота, доказала је Његово божанско помазање.

Док су слушали Његове речи, Назаређани су опет били покренути Светим Духом. Међутим, чак ни сада нису хтели признати да је овај Човек, који је одрастао међу њима, био друкчији или већи од њих. Још увек их је пекло горко сећање да је њима, док је за Себе тврдио да је Обећани, оспоравао место у Израиљу, јер им је показао да су мање достојни Божје наклоности од једног незнабошца или незнабошкиње. Отуда, иако су поставили питање: »Откуд Овоме премудрост ова и моћ«, не би Га примили као Христа Божјега. Због њиховог неверства Спаситељ није могао да учини међу њима много чуда. Само је неколико срца било отворено за Његове благослове и Он се тешка срца удаљио, да се никада више не врати.

Неверство, које су раније гајили, наставило је да влада људима из Назарета. Исто тако владало је Синедрионом и народом. За свештенике и народ прво одбијање откривења силе Светога Духа било је почетак краја. Да би доказали како је њихово прво одбијање било исправно, наставили су после тога да ситничарски осуђују Христове речи. Њихово одбацивање Духа достигло је свој врхунац на голготском крсту, у уништењу њиховог града у расејавању народа на све четири стране света.

О, колико је Христос чезнуо да Израиљу отвори драгоцене ризнице истине! Међутим, њихово духовно слепило било је такво да им је било немогуће да открију истине о Његовом цар- 242
ству. Чврсто су се држали свога вјерују и својих бескорисних обреда, док је небеска истина чекала да је приме. Трошили су свој новац на ништавне ствари, док им је хлеб живота био на домашају. Зашто нису пришли Божјој речи и марљиво је проучавали да виде да ли су били у заблуди? Списи Старога завета јасно су саопштавали сваку појединост Христове службе, а Он је непрестано наводио пророке и изјављивао: »Данас се изврши

ово Писмо у ушима вашим.« Да су искрено истраживали Писмо, подвргавајући своје теорије провери из Божје речи, Исус не би имао потребе да плаче над њиховом окорелошћу. Он не би морао да изјави: »Ето ће вам се оставити кућа ваша пуста.« (Лука 13,35) Могли би да упознају доказ о Његовом месијанству и несрећа која је претворила њихов поносни град у рушевине, могла би се избећи. Међутим, ум Јевреја постао је скучен њиховим неразумном фанатизмом. Христове поуке откривале су недостатке њиховог карактера и захтевале покајање. Да су прихватили Његова учења, њихов начин живота би се изменио и тада би напустили наде које су гајили. Да би их Небо поштовало, морају да жртвују поштовање људи. Да би послушали речи овог новог рабина, морају поћи против мишљења великих мислилаца и учитеља тог времена.

Истина није била омиљена у Христово доба. Она је неомиљена и у наше време. Постала је неомиљена откако је сотона први пут у човеку изазвао одвратност према њој изношењем лажи које су водиле самоузвишењу. Зар се и ми данас не сусрећемо са теоријама и доктринама које немају основу у Божјој речи? Људи их се држе тако чврсто као што су се Јевреји држали свога предања.

Јеврејске вође биле су испуњене духовним поносом. Њихова жеља за личним прослављањем испољила се чак и у служби у Светињи. Волели су почасна места у синагоги. Волели су поздраве на трговима и били задовољни, када су чули звук својих титула са усана људи. Док је стварна побожност опадала, постајали су још љубоморнији на своја предања и обреде.

Пошто је њихов разум био помрачен себичним предрасудама, нису били у стању да ускладе силу Христових убедљивих речи са скромношћу Његовог живота. Нису схватили чињеницу да стварној величини није потребно спољашње разметање. Сиромаштво овог Човека у потпуној је опречности са Његовом тврдњом да је Месија. Ако је Он оно што је тврдио да јесте, питали су се они, зашто је тако скроман. Ако се задовољавао тиме
243 да буде без оружане силе, шта ће бити од њиховог народа? Како може сила и слава коју су тако дуго очекивали, довести народе да буду поданици у граду Јевреја? Зар свештеници нису учили

да Израиљ треба да завлада целом Земљом? Да ли је могуће да су велики верски учитељи погрешили?

Међутим, није само одсуство спољашње славе у Исусовом животу било то што је навело Јевреје да Га одбаце. Он је био утеловљење чистоте, а они су били нечисти. Пребивао је међу људима као пример беспрекорне чистоте. Његов живот без мане осветлио је њихова срца. Његова искреност откривала је њихову неискреност. Она је учинила да се испољи сва притворност њихове лицемерне побожности и открила им безакоње у његовом одвратном карактеру. Таква светлост била је непожељна.

Да је Христос истицао фарисеје и да је величао њихово знање и побожност, они би Га са радошћу поздравили. Међутим, када је говорио о небеском царству као о раздобљу милости за све људе, откривао је један вид религије који нису хтели да трпе. Њихов лични пример и учење никада нису били такви да службу Богу учине пожељном. Када су видели Исуса како указује пажњу онима које су мрзели и одбацивали, у њиховим гордим срцима покренуле су се горе страсти. Поред њиховог хвалисања да ће »Лав, који је од колена Јудина« (Откривање 5,5), уздићи Израиљ више свих народа, они не би могли поднети разочарење у своје славољубиве наде боље него што су могли поднети Христов прекор због њихових грехова и осуду, коју су осећали од саме присутности Његове чистоте.

Ова глава заснована је на Матеју 4,18-22; Марку 1,16-20; Луки 5,1-11.

ПОЗИВ СА ОБАЛЕ МОРА

244 Над Галилејским морем рађао се дан. Ученици, уморни од безуспешног ноћног, напорног рада, у својим рибарским чамцима били су још увек на језеру. Исус је дошао да проведе који миран тренутак на језерској обали. У раном јутру надао се да ће имати мало одмора од мноштва које Га је из дана у дан пратило. Међутим, народ је убрзо почео да се окупља око Њега. Њихов број брзо се повећавао, тако да су Га притискивали са свих страна. У међувремену ученици су дошли на копно. Да би избегао тискање мноштва, Исус је ушао у Петров чамац и замолио га да се отисне мало даље од обале. Ту су Исуса сви могли боље да виде и чују, па је из чамца учио мноштво на обали.

Какав је то призор био за анђеле да размишљају о њему; њихов славни Заповедник, седећи у рибарском чамцу, љуљао се тамо-амо на немирним таласима и објављивао добре вести о спасењу мноштву које Га је слушало и које се тискало све до саме воде! Он који је био Поштовани Неба објављивао је под ведрим небом, обичном свету, велике истине о своме царству. Ипак, није могао имати погодније место за свој рад. Језеро,
245 планине, пространа поља, сунчева светлост која се расипала по земљи, све Му је то давало материјал за сликовито приказивање поука и утискивање тих поука у умове. Ниједна од Исусових поука није остала без рода. Свака порука са Његових усана допирала је до неке душе као реч вечног живота.

Мноштво на обали повећавало се сваког тренутка. Стари људи ослањајући се на штапове, снажни сељаци са брда, рибари после свог мукотрпног рада на језеру, трговци и рабини, богати и учени, стари и млади, доносећи своје болесне и оне који су патили, тискали су се да чују речи божанског Учитеља. Призоре као што је овај пророци су унапред видели и написали:

»Земља Завулонова и земља Нефталимова
На путу ка мору са оне стране Јордана,
Галилеја незнабожачка,
Људи који седе у тами
видеше видело велико,
И онима што седе на страни у сену смртноме,
Засветли видело.«

Поред мноштва на обалама Генисарета, Исус је у својој проповеди крај мора имао на уму и друге слушаоце. Гледајући векове који ће доћи, видео је своје верне следбенике у затворима и судским дворанама, у искушењима, усамљености и патњама. Пред Њим је јасан сваки призор радости, борбе и тешкоће. У речима које је изговорио онима, који су се окупили око Њега, Он је говорио и оним другим душама исте речи које ће допирати до њих као вест наде у искушењу, утехе у туги и небеске светлости у тами. Посредством Светога Духа, овај глас који је говорио из рибарског чамца на Галилејском мору, чуће се како објављује мир људским срцима све до краја времена.

Када је завршио проповед, Исус се окренуо Петру и рекао му да се отисне на море и баци своју мрежу. Међутим, Петар је био обесхрабрен. Целе ноћи није ништа уловио. За време тих часова усамљености размишљао је о судбини Јована Крститеља, који је чамио сам у тамници. Размишљао је о будућности Исусовој и Његових следбеника, о неуспеху Његовог дела у Јудеји и о злоби свештеника и рабина. Чак и његово занимање претрпело је неуспех; и док је посматрао празне мреже, будућност му се учинила мрачном, пуном обесхрабрења. »Учитељу«, рекао је, »сву ноћ смо се трудили, и ништа не ухватисмо, али по Твојој речи бацићу мрежу.«

Ноћ је била једино повољно време за лов помоћу мрежа у 246
бистрим језерским водама. После безуспешног труда целе но-

ћи, изгледало је безнадежно бацити мрежу дању, али Исус је заповедио и љубав према учитељу покренула је ученике да послушају. Симон и његов брат заједно су спустили мрежу. Када су покушали да је извуку, количина рибе у њој била је тако велика да је почела да се цепа. Били су приморани да позову Јакова и Јована у помоћ. Када је улов био обезбеђен, оба чамца била су тако тешко натоварена да им је претила опасност да потону.

Међутим, Петар сада више није мислио на чамце или товар. Ово чудо, више од сваког другог коме је он био сведок, било је за њега израз Божје силе. У Исусу је видео Онога који управља целом природом. Божанска присутност открила је његову личну грешност. Љубав према Учитељу, стид због неверства, захвалност због Христове љубазности, а изнад свега осећање личне нечистоте у присуству бескрајне чистоте, сасвим су га савладали. Док су његови другови обезбеђивали садржај мреже, Петар је пао пред Спаситељеве ноге, узвикнувши: »Изиђи од мене, Господе, ја сам човек грешан.«

То је било исто присуство божанске светлости које је навело пророка Данила да падне као мртав пред Божјим анђелом. Рекао је: »И лепота ми се нагрди, и не имах снаге.« Тако и Исаија када је видео Господњу славу, узвикнуо је: »Јаох мени! погибох, јер сам човек нечистих усана, и живим усред народа нечистих усана, јер цара Господа над војскама видех својим очима.« (Данило 10,8; Исаија 6,5) Људска природа са својом слабошћу и грехом стављена је насупрот божанског савршенства, па се осећао потпуно несавршеним и несветим. Исто је било са свима којима је дато да сагледају Божју величину и величанство.

Петар је узвикнуо: »Изиђи од мене, Господе, ја сам човек грешан«, али ипак чврсто се држао Христових ногу, осећајући да не може да се одвоји од Њега. Спаситељ је одговорио: »Не бој се; отселе ћеш људе ловити.« Након што је Исаија видео Божју светлост и своју личну недостојност, била му је поверена божанска вест. Пошто је Петар поведен у самоодрицање и зависност од божанске силе, примио је позив да ради за Христа.

До овога тренутка ниједан од ученика није се као сарадник ујединио са Исусом. Били су сведоци многих Његових чуда и слушали Његова проучавања, али нису потпуно напустили
249 своја ранија занимања. Утамничење Јована Крститеља било

је за све њих једно горко разочарање. Ако је овакав морао бити исход Јованове мисије, могли су имати мало наде за свога Учитеља, против кога су се ујединили сви верски вођи. У овим околностима, за њих је било олакшање да се за кратко време врате свом рибарењу. Међутим, Исус их сада позива да напусте свој ранији живот и да уједине своје интересе с Његовим. Петар је прихватио позив. Стигавши на обалу, Исус је позвао друга три ученика: »Хајдете за Мном, и учинићу вас ловцима људским.« Они су одмах оставили све и пошли за Њим.

Пре него што их је позвао да напусте своје мреже и рибарске чамце, Исус их је уверио да ће Бог задовољити све њихове потребе. Употреба Петровог чамца за дело Јеванђеља богато се исплатила. Онај који је »богат за све који га призивљу«, рекао је: »Дајте, и даће вам се: Меру добру набијену и стресену и преопуну.« (Римљанима 10,12; Лука 6,38) Оваквом мером Он је наградио и службу ученика. Свака жртва која је учињена у Његовој служби биће награђена према »превеликом богатству благодати његове«. (Ефесцима 3,20; 2,7)

За време те жалосне ноћи на језеру, када су били одвојени од Христа, ученике је тешко притискивало неверство, а и умор од бесплодног труда. Међутим, Његово присуство подстакло је њихову веру и донело им радост и успех. Тако је и са нама; одвојен од Христа наш рад је бесплодан, и лако је изгубити поверење и гунђати. Али, када је Он близу, а ми радимо по Његовом упутству, радујемо се доказима Његове моћи. Сотонино дело је обесхрабрење душе, а Христово дело је надахнутост вером и надом.

Још дубља поука, коју је чудо открило ученицима, поука је и за нас – да Онај чија реч може да сакупи рибе из мора, може да утиче и на људска срца привлачећи их везама своје љубави, тако да Његове слуге могу постати »ловци људи«.

Ти галилејски рибари били су скромни и необразовани људи, али Христос, Светлост света, имао је велике могућности да их оспособи за положај за који их је изабрао. Спаситељ није презирао образовање, јер када њиме управља Божја љубав и када је посвећено Његовој служби, оплемењен ум је благослов. Али, Он је мимоишао мудре људе свога времена, зато што су били тако пуни самопоуздања тако да нису могли саосећати са човечанством које пати и постати сарадници са Човеком из

Назарета. У њиховом фанатизму било им је испод достојанства да их Христос учи. Господ Исус тражио је сарадњу оних који
250 ће постати проходни канали за преношење Његове благодати. Прво што треба да науче сви, који ће постати Божји сарадници, је поука о неповерењу у самога себе, тада ће бити спремни да добију Христов карактер. То се не може стећи васпитањем у вишим школама. То је плод мудрости која се може добити само од божанског Учитеља.

Исус је изабрао необразоване рибаре зато што нису били школовани на предањима и погрешним обичајима свога времена. Они су били људи природно обдарени, понизни и поучљиви, људи које је Он могао да васпитава за свој рад. У свакодневном животу има много људи који стрпљиво обављају обичне напорне послове, несвесни да поседују такве моћи које би их, ако би их развили, изједначиле са најцењенијим људима у свету. Потребан је додир веште руке да пробуди те успаване способности. Такве људе Исус је позвао да буду Његови сарадници и дао им предност да се друже са Њим. Велики људи у свету никада нису имали таквог учитеља. Када су прошли Спаситељеву обуку, ученици више нису били незналице и необразовани. Постали су Му слични умом и карактером, људи су знали да су били са Исусом.

Најузвишенији посао васпитања није само преношење знања, већ усађивање животне снаге, која се прима додиром ума са умом и душе са душом. Само живот рађа живот. Какву су предност имали они који су три године били у свакодневном додиру са тим божанским животом из кога је потекао сваки животодавни подстицај, који је донео благослов свету! Више од својих другова Јован, љубљени ученик, потчинио је себе сили тог чудесног живота. Он каже: »И Живот се јави, и видесмо, и сведочимо, и јављамо вам Живот вечни, који беше у Оца, и јави се нама.« »И од пуности Његове ми узесмо благодат за благодаћу.« (1. Јованова 1,2; Јован 1,16)

Апостоли нашега Господа нису имали ништа што би им донело славу. Било је очигледно да успех њиховог рада припада једино Богу. Живот ових људи, карактер који су изградили и силно дело које је Бог учинио преко њих, потврђују оно што ће Он учинити за све који су поучљиви и послушни.

Онај који највише воли Христа учиниће највише добра. Нема граница корисности за онога који, одричући се себе, омогућава Светоме Духу, да делује у његовом срцу и живи животом потпуно посвећеним Богу. Ако људи без жаљења или сустајања на путу буду поднели неопходну дисциплину, Бог ће их поучавати из сата у сат, из дана у дан. Он чезне да открије своју милост. Ако Његов народ хоће да отклони препреке, Он ће у обилним токовима излити воде спасења кроз људске канале. Када би једноставни људи били охрабрени да учине све добро које могу, када руке које спутавају не би биле стављене на њих да угуше њихову ревност, тада би стотину посленика за Христа било тамо где је сада један. 251

Бог узима људе такве какви су и ако Му се потчине, васпитава их за своју службу. Божји Дух, примљен у душу, оживеће све њене способности. Ум који је потпуно посвећен Богу, под вођством Светога Духа складно се развија, ојачан да схвати и испуни Божје захтеве. Слаб, колебљиви карактер мења се у чврст и постојан. Непрекидно посвећење успоставља тако близак однос између Христа и Његових ученика, да хришћанин постаје сличан Њему умом и карактером. Везом са Христом он ће имати јасније и шире погледе. Његово разумевање биће продорније, његово расуђивање уравнотеженије. Онај који чезне да буде у служби Христу, тако је подстакнут животодавном силом Сунца правде да ће родити многи род на славу Богу.

Људи највишег образовања у уметности и науци научили су драгоцене истине из живота једноставних хришћана, које је свет сматрао неуким. Међутим, ови незнани ученици стекли су своје васпитање у школи која је виша од свих других. Седели су крај ногу Онога који је говорио као што »човек никад није говорио«.

Глава 26

У КАПЕРНАУМУ

252 У размацима између својих путовања, Христос се стално враћао у Капернаум, па је зато и познат као »Његов град«. Био је на обалама Галилејског мора и близу границе дивне генисаретске равнице, ако не и у њој.

Дубока језерска удолина давала је равници, која је окружавала његове обале, изванредну климу југа. Овде је у Христово доба успевала палма и маслина, ту су били воћњаци и виногради, зелена поља и цвеће раскошних боја, све заливано изворима живе воде који су избијали из стена. На обалама језера и брдима, која су га на малој раздаљини окружавала, сместила су се многа села и градови. Језеро је било прекривено рибарским чамцима. На све стране запажала се врева пословног и активног живота.

Сам Капернаум био је веома подесан да буде средиште Спаситељевог рада. Будући да се налазио на главном путу од Дамаска према Јерусалиму и Египту, до Средоземног мора, био је део велике саобраћајне артерије. Људи из многих земаља пролазили су кроз град или се задржавали у њему да се одморе од својих путева. Овде је Исус могао да се сусретне са свим народима и свим друштвеним слојевима, са богатима и великима, као и са сиромашнима и скромнима, а Његове поуке мо-
253 гле бити однесене у друге земље и многе домове. Истраживање пророчанства на тај начин било би подстакнуто, пажња би била управљена на Спаситеља и Његова мисија откривена свету.

И поред деловања Синедриона против Исуса, народ је жељно очекивао развој Његове мисије. Цело Небо било је покренуто. Анђели су припремали пут за Његову службу, делујући на људска срца и привлачећи их Спаситељу.

Сведок Христове силе у Капернауму био је син царевог човека кога је Христос излечио. Дворски службеник и његов дом радосно су сведочили о својој вери. Када су сазнали да је Учитељ лично међу њима, цео град се узбудио. Мноштво се окупило око Њега. У Суботу народ је закрчио синагогу толико да је велики број морао да се врати у немогућности да уђе.

Сви који су слушали Спаситеља »чуђаху се науци Његовој; јер Његова беседа беше силна.« »Јер их учаше као Онај који власт има, а не као књижевници.« (Лука 4,32; Матеј 7,29) Учење књижевника и старешина било је хладно и круто, као лекција научена напамет. За њих Божја реч није имала никакву животну силу. Њена учења заменили су сопственим појмовима и предањем. У уобичајеном редоследу службе изјављивали су да објашњавају закон, али никакво надахнуће од Бога није покретало њихова срца или срца њихових слушалаца.

Исус није имао ничег заједничког са различитим темама за расправу међу Јеврејима. Његов посао је био да износи истину. Његове речи богато су осветљавале учења патријараха и пророка, а свети спаси изгледали су људима као ново откривење. Никада раније Његови слушаоци нису сагледавали такву дубину значења Божје речи.

Исус је сусретао људе на њиховом тлу, као Онај који је упознат са њиховим невољама. Он је учинио истину лепом тиме што ју је износио на непосреднији и једноставнији начин. Његов језик био је чист, достојанствен и јасан као река која тече. Његов глас био је као музика онима који су слушали монотоне гласове верских учитеља. Међутим, иако је Његово учење било једноставно, говорио је као Онај који власт има. Ово обележје ставило је Његово учење насупрот учењима свих осталих. Рабини су говорили са сумњом и неодлучношћу, као да се Свето писмо може тумачити тако да значи једно или сасвим супротно од тога. Слушаоци су свакодневно били довођени у све већу несигурност. Међутим, Исус је излагао учење Писма у складу са његовим непогрешивим ауторитетом. О било чему да је го-

ворио, Он је то износио са силом, тако да се Његовим речима није могло супротстављати.

254 Наступао је озбиљно, али не жестоко. Говорио је као Онај који пред собом има одређени циљ. Људима је приказивао стварност вечног света. У свакој теми откривао је Бога. Исус је покушао да разбије заслепљеност која је држала људе у заокупљености земаљским стварима. Он је ствари овога живота поставио у правилан однос, као оне које су подређене вечном интересу; али није омаловажавао њихов значај. Учио је да су Небо и Земља међусобно повезани, а да познавање божанске истине припрема људе да боље обављају дужности свакодневног живота. Говорио је као Онај који је близак Небу, свестан своје везе са Богом, а ипак признајући своју заједницу са сваким чланом људске породице.

Поруке милости учинио је разноврсним да би одговарале Његовим слушаоцима. Знао је »проговорити згодну реч уморном« (Исаија 50,4); јер је благодат текла са Његових усана, могао је на најпривлачнији начин да пренесе људима блага истине. Имао је такта у суочавању с умовима пуним предрасуда, изненађујући их сликовитим приказима који су привлачили њихову пажњу. Помоћу маште допирао је до срца. Његови сликовити прикази потицали су из свакодневног живота, па иако једноставни, имали су чудесну дубину значења. Птице у ваздуху, љиљани у пољу, семе, пастир и овце – овим појмовима Христос је сликовито приказао вечне истине; и сваки пут после тога, када су Његови слушаоци имали прилике да виде ове појаве у природи, сећали су се Његових речи. Христова сликовита приказивања стално су понављала Његове поуке.

Христос никада није ласкао људима. Никада није говорио о ономе што би подстакло њихове склоности и уобразиљу, нити их је хвалио због њихових оштроумних проналазака; али дубоки мислиоци, без предрасуда прихватили су Његово учење и утврдили да оно проверава њихову мудрост. Дивили су се духовној истини израженој једноставнијим језиком. Најобразованији били су очарани Његовим речима, а необразованима биле су увек од користи. Имао је вест за неуке; па је чак и незнабошце навео да разумеју да Он има вест за њих.

Исцељујућим додиром Његово нежно саучешће спуштало се на уморна и ојађена срца. Чак и усред необузданости љутих

непријатеља био је окружен атмосфером мира. Лепота Његове појаве, љупкост Његовог карактера, а изнад свега љубав изражена у погледу и боји гласа, привлачила је к Њему све оне који нису окорели у неверству. Да није било благог, саосећајног духа, који је зрачио из сваког Његовог погледа и речи, Он не би успео да привуче тако велико мноштво. Они који су патили и долазили к Њему, осетили су да је повезао свој интерес са 255
њиховим као верни и нежни пријатељ, па су желели да сазнају више о истинама које је Он учио. Небо се приближило. Чезнули су да пребивају у Његовој присутности, да би утеха Његове љубави могла стално бити са њима.

Исус је врло пажљиво запажао промену у изразу лица својих слушалаца. Радовао се лицима која су изражавала занимање и задовољство. Спаситељ је био срећан када су стреле истине продрле до душе, кршећи препреке себичности, покрећући покајање и на крају захвалност. Када је очима прелазио преко мноштва слушалаца и препознао лица која је раније видео, Његово лице озарило се радошћу. Видео је у њима будуће поданике свога царства. Када је јасно исказана истина, дотакла неки љубоморно чувани идол, запажао је промену на лицу, хладан, одбојан поглед који је говорио да светлост није добродошла. Када је видео да људи одбацују вест мира, срце Му је било дубоко рањено.

Исус је у синагоги говорио о царству које је дошао да оснује и о свом задатку да ослободи сотонине сужње. Био је прекинут криком ужаса. Један умоболник истрчао је између људи узвикнувши: »Прођи се, шта је теби до нас, Исусе Назарећанине? Дошао си да нас погубиш? Знам Те ко си, Светац Божиј.«

Настала је општа збрка и узбуна. Народ је одвратио пажњу од Христа не пратећи Његове речи. То је био сотонин циљ ради кога је довео своју жртву у синагогу. Међутим, Исус је укорио демона рекавши: »Умукни и изиђи из њега. И оборивши га ђаво на среду, изађе из њега, и ни мало му не науди.«

Сотона је помрачио ум овог несрећног патника, али у Христовој присутности зрачак светлости пробио је мрак. У њему се пробудила тежња за ослобођењем од сотонине власти, али зли дух опирао се Христовој сили. Када је човек покушао да се обрати Христу за помоћ, зли дух ставио је речи у његова уста и он је повикао у дубокој душевној патњи и страху. Опседнути од злог духа делимично је схватио да се налази у присуству Онога

који га може ослободити, али када је покушао да дође надохват тој моћној руци, друга воља га је задржала и речи другога нашле су свој излаз. Сукоб између сотонске силе и његове личне жеље за слободом био је страховит.

256 Онај који је победио сотону у пустињи кушања поново се нашао лицем у лице са својим непријатељем. Зли дух испољио је сву силу у напору да задржи власт над својом жртвом. Изгубити тло значило би препустити Исусу победу. Изгледало је као да мучени човек мора да изгуби свој живот у борби са непријатељем, који је уништио његово мужевно доба. Међутим, Спаситељ је заповеднички проговорио и ослободио роба. Човек који је био опседнут стајао је пред задивљеним народом, радостан што влада собом. Чак је и зао дух посведочио о Спаситељевој божанској сили.

Човек је славио Бога због свога ослобођења. Око које је донедавно севало жаром лудила, сада је одсјајавало разумом и било пуно суза захвалница. Народ је задивљен занемео. Када им се вратила моћ говора, довикивали су један другоме: »Шта је ово? и каква је ово наука нова, да с власти и духовима нечистим заповеда, и слушају га?« (Марко 1,27)

Тајни узрок патње која је од овог човека начинила појаву застрашујућу за пријатеље и терет за њега лично, био је у његовом животу. Био је опчињен грешним задовољствима мислећи да живот учини великом забавом. Није ни сањао да ће постати страх и трепет свету и срамота породици. Сматрао је да своје време може препустити невиним лудостима. Међутим, када се једном нашао на низбрдици, ноге су брзо силазиле. Неумереност и лакомисленост изопачиле су племените особине његове природе и сотона је потпуно завладао њиме.

Кајање је стигло прекасно Када је хтео да жртвује богатство и задовољство да би повратио своје изгубљено људско достојанство, постао је беспомоћан у рукама злога. Стао је на непријатељско тло и сотона се докопао свих његових способности. Кушач га је намамио многим очаравајућим понудама; али када је несрећник потпао под његову моћ, непријатељ је постао немилосрдан у својој свирепости и страшан у жестини својих напада. Тако ће бити са свима који попусте злу; оно што је почело заносним задовољством, завршиће се у тами очајања или лудилу разорене душе.

Исти зли дух који је кушао Христа у пустињи и који је држао у својој власти душевног болесника из Капернаума, владао је и неверним Јеврејима. Међутим, код њих је узео облик побожности, желећи да их превари у погледу њихових побуда за одбацивање Спаситеља. Њихово стање било је много безнадежније, него стање опседнутог од злог духа, јер нису осећали никакву потребу за Христом и зато су чврсто држани под сотонином влашћу.

257 Временско раздобље Христове личне службе међу људима било је време када су силе царства таме више деловале. Вековима је сотона са својим злим анђелима тежио да завлада телима и душама људи да би им донео грех и патње; а тада је за сву ову беду теретио Бога. Исус је људима откривао Божји карактер. Ломио је сотонину силу и ослобађао његове робове. Нови живот, љубав и сила са Неба покретали су људска срца и кнез зла устао је да се бори за надмоћ свога царства. Сотона је прикупио све своје снаге и на сваком кораку борио се против Христовог дела.

Тако ће бити и у последњој великој борби, у сукобу између правде и греха. Док нови живот, светлост и сила силазе са Неба на Христове ученике, дотле нови живот извире одоздо и даје силу сотониним посредницима. Жестина влада сваким земаљским елементом. Лукавством стеченим у току вековне борбе, кнез зла прерушен делује. Појављује се обучен као анђео светлости и мноштво слуша »лажне духове и науке ђаволске«. (1. Тимотију 4,1)

У Христово време вође и учитељи у Израиљу били су немоћни да се одупру сотонином делу. Занемарили су једино средство којим су могли да се одупру злим духовима. Божјом речи Христос је победио злога. Израиљске вође по имену били су тумачи Божје речи, али проучавали су је само да би подупрли своја предања и наметнули своје људске обичаје. Својим тумачењем учинили су да постане израз мишљења које Бог никада није дао. Њихово тајанствено тумачење учинило је нејасним оно што је Бог учинио јасним. Расправљали су о безначајним техничким питањима, а у ствари, порицали најосновније истине. На тај начин сејано је неверство. Божја реч била је лишена своје силе, а зли духови спроводили су своју вољу.

258 Историја се понавља. Са отвореном Библијом пред собом, изјављујући да поштују њена учења, многи верски вођи нашег

времена разарају веру у њу као Божју реч. Баве се ситничавим испитивањем речи, стављајући своја мишљења изнад њених најјаснијих тврђења. У њиховим рукама Божја реч губи силу која обнавља. То је разлог што неверство бесни, а безакоње се незадрживо шири.

Када је поткопао веру у Библију, сотона је усмерио људе на друге изворе светлости и силе. На тај начин он неприметно продире. Они који се одвраћају од јасних учења Светога писма и убедљиве силе Божјег Светог Духа, призивају управу демона. Критиковање и људско мудровање у тумачењу Светога писма отворили су пут спиритизму и теозофији – тим осавремењеним облицима старог незнабоштва – да стекну упориште чак и у црквама, које тврде да припадају Господу Исусу Христу.

Упоредо са проповедањем Јеванђеља, раде и посредници лажљивих духова. Многи људи из радозналости тајно раде са њима, али када виде доказе о деловању више него људске силе, све више су привучени док не буду подвлашћени вољи која је јача од њихове. Они не могу да се ослободе њене тајанствене силе.

Одбрана душе је сломљена. Они немају никакву брану против греха. Када се једном одбаце ограничења Божје речи и Његов Дух, нико не зна до којих дубина понижења може да потоне. Тајни грех или страст, која је завладала њима, може да их држи као робље тако беспомоћне, као што је био опседнут од злог духа у Капернауму. Па ипак, њихово стање није безнадежно.

Средство којим можемо да савладамо злога је исто оно којим је Христос победио – силом Речи. Бог не управља нашим умовима без нашег пристанка; ако желимо да сазнамо и чинимо Његову вољу, Његова обећања постају наша: »Познаћете истину и истина ће вас избавити.« »Ко хоће Његову вољу творити, разумеће је ли ова наука од Бога.« (Јован 8,32; 7,17) Вером у ова обећања, сваки човек може бити ослобођен замки заблуда и власти греха.

Сваки човек има слободу да изабере силу која ће владати над њим. Нико није тако ниско пао, нико није тако рђав да не може наћи ослобођење у Христу. Опседнути од злих духова, уместо молитве могао је да изговара само сотонине речи, па ипак неизречена молба срца била је испуњена. Ниједан вапај душе у невољи, иако није изражен речима, неће остати неуслишен.

Они који пристану да ступе у заветни однос са Богом Неба нису препуштени сотониној сили или слабостима сопствене природе. Њих Спаситељ позива: »Нека се ухвати за силу Моју да учини мир са Мном; и учиниће мир са Мном.« (Исаија 27,5) Духови таме бориће се за душу која је раније била под њиховом влашћу, али Божји анђели бориће се за ту душу у сили која ће надвладати. Господ каже: »Хоће ли се јунаку узети плен и хоће ли се отети робље праведноме?... Овако говори Господ: И робље јунаку узеће се и плен јакоме отеће се, јер ћу се Ја прети с онима који се с тобом пру, и синове твоје Ја ћу избавити.« (Исаија 49,24.25) 259

Док је скуп у синагоги још увек био испуњен страхопоштовањем, Исус се повукао у Петров дом да се мало одмори. Међутим, и овде је пала сенка. Мајка Петрове жене лежала је болесна, болесна од »грознице«. Исус је запретио болести, а болесница је устала и служила потребама Учитеља и Његових ученика.

Вести о Христовом делу брзо су се проширили у целом Капернауму. Из страха од рабина, народ се није усуђивао да дође и потражи излечење док није прошла Субота, али чим је Сунце зашло са хоризонта, настало је велико комешање. Из домова, из продавница, са тржница, становници града тискали су се према скромном пребивалишту у коме се Исус склонио. Болесне су носили на носилима, неки су долазили ослањајући се на штапове или потпомогнути од пријатеља, немоћно су клецали долазећи Спаситељу.

Долазили су и одлазили из часа у час, јер нико није знао да ли ће сутрашњи дан затећи Исцелитеља међу њима. Никада раније Капернаум није био сведок оваквог дана. Ваздух је био испуњен гласовима победе и поклицима ослобођења. Спаситељ је био радостан у радости коју је побудио. Док је био сведок патње оних који су долазили к Њему, Његово срце било је покренуто саосећањем и радовао се што у својој сили може да им поврати здравље и срећу.

Исус није завршио рад док и последњи патник није био излечен. Ноћ је већ одмакла када се мноштво удаљило и мир спустио на Симонов дом. Дуг, узбудљив дан је прошао, и Исус је потражио одмор. Међутим, док је град још био у сну, Спаситељ »ујутро врло рано уставши изиђе, и отиде насамо, и онде се мољаше Богу«.

Тако су пролазили дани Исусовог земаљског живота. Често је отпуштао своје ученике да посете своје домове и отпочину, да се одморе, али благо се опирао њиховим напорима да Га
260 одвоје од посла. По цео дан напорно је радио, учећи неуке, лечећи болесне, враћајући вид слепима, хранећи мноштво, а увече или у рано јутро повлачио се у тишину брда, да разговара са својим Оцем. Често је проводио читаве ноћи у молитви и размишљању, враћајући се у освит дана своме послу међу људима.

Рано ујутру Петар и његови другови дошли су Исусу, говорећи Му да Га народ из Капернаума већ тражи. Ученици су били горко разочарани пријемом на који је Христос дотада наилазио. Власти у Јерусалиму тражиле су да Га убију; чак и Његови суграђани покушали су да Му одузму живот, али у Капернауму дочекан је са радосним одушевљењем и наде ученика поново су се пробудиле. Можда би међу слободољубивим Галилејцима било могуће наћи поборнике новога царства. Са изненађењем су слушали Христове речи: »И другим градовима треба проповедати о царству Божјему; јер сам на то послан.«

У узбуђењу које је тада завладало Капернаумом, постојала је опасност да се циљ Његове мисије изгуби из вида. Исус се није задовољавао да привуче пажњу на Себе само као на чудотворца или исцелитеља од телесних болести. Тежио је да привуче људе к Себи као Спаситељу. Док је народ тежио веровању да је дошао као цар да успостави земаљску владавину, Он је желео да скрене њихове мисли са земаљског на духовно. Само световни успех био би сметња Његовом делу.

Дивљење безбрижног мноштва оптерећивало је Његов дух. У Његовом животу није се појавило ни најмање залагање за Себе. Сину човечијему биле су стране почасти које свет указује положају, богатству или обдарености. Исус није употребљавао ниједно од средстава којима су људи прибављали оданост или захтевали поштовање. Вековима пре Његовог рођења, било је
261 проречено о Њему: »Неће викати ни подизати, нити ће се чути глас Његов по улицама. Трске стучене неће преломити и свештила које се пуши неће угасити; јављаће суд по истини. Неће Му досадити, нити ће се уморити, докле не постави суд на Земљи.« (Исаија 42,2–4)

Фарасеји су тежили да се разликују својим крајње савесним држањем обреда, разметљивошћу свог богослужења и делима милосрђа. Ревност за веру доказивали су тиме што су је начинили предметом дискусије. Расправе међу противничким сектама биле су гласне и дуге и није било необично чути на улицама глас љуте борбе учених тумача закона.

Исусов живот у односу на све ово био је у упадљивој супротности. У том животу никада се није запазила никаква бучна расправа, никакво разметљиво богослужење, никакво дело којим би се задобило одобравање. Христос је био сакривен у Богу, а Бог се открио у карактеру свога Сина. Исус је желео да том откривењу усмери умове људи и њихово поштовање.

Сунце правде није обасјало свет величанственим сјајем да би својом славом засенило чула. О Христу је написано: »Јер Му је излазак уређен као зора.« (Осија 6,3) Тихо и благо помаља се дневна светлост на Земљи, растерујући сенке мрака и будећи свет у живот. Исто тако грануло је Сунце правде »и здравље на зрацима Његовим«. (Малахија 4,2)

Ова глава заснована је на Матеју 8,2-4; 9,1-8. 32-34; Марку 1,40-45; 2,1-12; Луки 5,12-28.

»АКО ХОЋЕШ МОЖЕШ МЕ ОЧИСТИТИ...«

262 Од свих болести познатих на истоку губа је била најстрашнија. Њена неизлечивост, заразност и ужасне последице на жртвама испуњавала је страхом и храбрије. Међу Јеврејима сматрана је осудом због греха, и отуда названа »ударац«, »прст Божји«. (Псалам 39,10; 2. Мојсијева 8,19) Дубоко укорењена, неуништива, смртоносна, сматрана је знамењем греха. Обредни закон проглашавао је губавца нечистим. Као већ мртав, био је издвојен из људских станишта. Све што је додирнуо било је нечисто. Ваздух је био окужен његовим дахом. Онај на кога се сумњало да је оболео, морао је да се покаже свештеницима који су испитивали и одлучивали о његовом случају. Ако је проглашен губавцем, био је издвојен из породице, одсечен од скупа Израиљевог и осуђен на дружење само са онима који су боловали од исте болести. Закон је био крут у својим захтевима. Чак цареви и владари нису били изузетак. Владар који је оболео од ове страшне болести, морао је да одложи скиптар и напусти друштво.

Далеко од својих пријатеља и рођака, губавац је морао носити проклетство своје болести. Био је приморан да објављује своју несрећу, да раздере своју одећу и огласи узбуну, опомињући све да беже из његовог заразног присуства. Узвик: »Нечист! Нечист«, који се јављао плачним гласом са усамљених места прогонства, било је упозорење слушано са страхом и ужасом.

У делокругу Христове службе било је много оваквих патника и вести о Његовом раду допирале су до њих, побуђујући зрачак наде. Међутим, од времена пророка Јелисија, није било познато тако нешто као што је очишћење човека за кога се при- 263
лепила ова болест. Нису се усуђивали да од Исуса очекују да за њих учини оно што никада није учињено ни за једног човека. Али постојао је један у чијем се срцу пробудила вера. А ипак, није знао како да дође до Исуса. Лишен додира са својим ближњима, како може да се појави пред Исцелитељем? Питао се да ли ће Христос хтети да исцели њега. Хоће ли се сагнути да примети човека за кога се веровало да пати под Божјим судом? Неће ли Он, као фарисеји, па чак и лекари, изрећи проклетство над њим и упозорити га да напусти боравиште људи? Размишљао је о свему што му је било речено о Исусу. Ниједан који је тражио Његову помоћ није био одбијен. Јадник је одлучио да нађе Спаситеља. Иако је морао да се клони градова можда ће моћи да Га сретне на некој споредној стази дуж планинских путева или Га наћи изван градова како учи. Тешкоће су биле огромне, али то је била његова једина нада.

Губавац је поведен Спаситељу. Исус учи крај језера и народ је окупљен око Њега. Стојећи издалека, губавац хвата неколико речи са Спаситељевих усана. Види Га како полаже своје руке на болеснике. Види хроме, слепе, одузете и оне који су били на умору од различитих болести како устају здрави, хвалећи Бога за своје ослобођење. Вера јача у његовом срцу. Он се све више приближава окупљеном мноштву. Ограничења која су му наметнута, безбедност људи и страх са којим су га сви посматрали – све је заборављено. Он мисли само о блаженој нади излечења.

Његова појава била је ужасна. Болест је страховито поодмакла и његово тело у распадању било је ужасно погледати. Када су га спазили, људи су се у страху повукли уназад. У својој жељи да избегну додир са њим, газили су једни друге. Неки су покушали да га спрече да се приближи Исусу, али узалуд. Он их није ни видео ни чуо. Њихови изрази одвратности не допиру до њега. Он види једино Божјег Сина. Он чује само глас који даје живот онима који умиру. Гурајући се до Исуса, баца се пред Његове ноге са узвиком: »Господе! ако хоћеш, можеш ме очистити.«

Исус одговара: »Хоћу, очисти се« (Матеј 8,3), и полаже руку на њега.

Промена је одмах захватила губавца. Његово тело постало је здраво, његови живци осетљиви, његови мишићи чврсти. Груба, љускаста површина својствена губи, ишчезла је, а појавила се мека, румена кожа као у здрава детета.

264 Исус је наложио човеку да не објави учињено дело, већ да се са жртвом одмах покаже у Храму. Оваква жртва није могла бити примљена, све док свештеници не прегледају човека и прогласе га потпуно слободним од болести. Колико год невољни да изврше ову дужност, нису могли да избегну преглед и доношење одлуке о овом случају.

Речи из Писма показују са каквом је одлучношћу Христос наложио човеку неопходно ћутање и брзо деловање. »И запретивши му одмах истера га, и рече му: Гледај да никоме ништа не кажеш, него иди те се покажи свештенику, и принеси за очишћење своје што је заповедио Мојсије за сведочанство њима.« Да су свештеници били упознати са чињеницама о излечењу губавца, њихова мржња према Христу могла би их навести да донесу непоштену одлуку. Исус је желео да се човек покаже у Храму пре него што било какви гласови о овом чуду буду допрли до њих. Тако се могла обезбедити правична одлука и излеченом губавцу дозволити да се сједини са својом породицом и пријатељима.

Постојали су и други циљеви које је Христос имао у виду, када је препоручио човеку да ћути. Спаситељ је знао да су Његови непријатељи непрекидно желели да ограниче Његов рад и одврате народ од Њега. Знао је да би објављивање излечења губавог по околини, навело друге болеснике од ове страшне болести да се окупљају око Њега и да би се подигао глас како ће се људи заразити додиром са њима. Многи од губаваца не би употребили дар здравља тако да га учине благословом себи или другима. Окупљањем губаваца, пружао би прилику за оптужбу да крши ограничења обредног закона. На тај начин Његово дело проповедања Јеванђеља било би спречено.

Догађај је оправдао Христово предосећање. Многи људи били су очевици излечења губавца и жељно су очекивали да сазнају за одлуку свештеника. Када се човек вратио својим при-
265 јатељима настало је велико узбуђење. Упркос Исусовом упозоре-

њу, човек није чинио никакав напор да затаји чињеницу о свом излечењу. Иако би је заиста било немогуће сакрити, губавац ју је, ипак, свуда објављивао. Сматрајући да му је само Исусова скромност ставила ово ограничење, ишао је около објављујући моћ овог Великог Исцелитеља. Није схватио да свако такво објављивање чини свештенике и старешине одлучнијима да униште Исуса. Исцељени је осетио да је благодат здравља веома драгоцена. Радовао се својој пуној снази, свом повратку породици и друштву и осећао да је немогуће уздржати се од давања славе Лекару који га је исцелио. Међутим, разглашавање овог догађаја допринело је ометању Спаситељевог дела. То је покренуло људе да се окупљају око Њега у таквом броју, што Га је приморало да за извесно време прекине рад.

Сваки чин Христове службе имао је далекосежни циљ. Он је садржао више него што је само дело показивало. Тако је било и у случају са губавцем. Док је служио свима који су долазили к Њему, Исус је чезнуо да благослови и оне који Му нису долазили. Док је привлачио царинике, незнабошце и Самарјане, чезнуо је да допре до свештеника и учитеља који су били затворени предрасудама и предањем. Покушавао је све да би могао да допре до њих. Слањем излеченог губавца свештеницима, дао им је сведочанство којим је желео да разоружа њихове предрасуде.

Фарисеји су тврдили да је Христово учење било у супротности са Законом који је Бог дао преко Мојсија, али Његово упутство дато излеченом губавцу да принесе дар по закону оповргнуло је ову оптужбу. То је било довољно сведочанство за све који су били спремни да буду осведочени.

Вође у Јерусалиму послале су уходе да нађу неки повод да би Христа осудили на смрт. Одговорио је пружању доказа о својој љубави према људском роду, поштовању закона и својом силом да ослобађа од греха и смрти. На овај начин пружао им је сведочанство. »Враћају ми зло за добро, и мржњу за љубав моју.« (Псалам 109,5) Он који је на гори дао правило: »Љубите и непријатеље своје«, и сам је примером потврдио начело не враћајући »зло за зло, ни псовке за псовку«, већ је благосиљао (Матеј 5,44; 1. Петрова 3,9).

Исти свештеници који су осудили губавца на прогонство, потврдили су његово оздрављење. Ова одлука, јавно исказана и за-

бележена, била је трајно сведочанство за Христа. А када се исцељени човек поново вратио у збор Израиљев, након личног уверења свештеника да на њему нема више ни трага од болести, постао
266 је живи сведок за свога Доброчинитеља. Радосно је принео своју жртву и величао Исусово име. Свештеници су били осведочени у Спаситељеву божанску силу. Пружена им је прилика да упознају истину и искористе светлост. Одбачена она би прошла да се никад не врати. Светлост је одбачена од многих, а ипак није узалудно дата. Многа срца била су покренута која у извесном раздобљу нису показивала никакав знак. У току Спаситељевог живота, изгледало је као да Његова мисија наилази на мали одзив љубави код свештеника и учитеља, али после Његовог вазнесења »свештеници многи покораваху се вери«. (Дела 6,7)

Христово дело очишћења овог губавца од страшне болести је слика Његовог дела очишћења душе од греха. Човек који је дошао Исусу био је »сав у губи«. Њен смртоносни отров прожео је цело његово тело. Ученици су хтели да спрече свог Учитеља да га додирне, јер онај који се дотакне губавца и сам постаје нечист. Међутим, полагањем своје руке на губавца, Исус се није оскврнио. Његов додир пренео је животодавну силу. Губавац се очистио. Тако је и са губом греха – дубоко укорењеном, смртоносном, коју је немогуће излечити људском силом. »Сва је глава болесна и сво срце изнемогло. Од пете до главе нема ништа здраво, него убој и модрице и ране гнојаве.« (Исаија 1,5.6) Али дошавши да пребива у људском роду, није се оскрнавио. Његово присуство има исцељујућу моћ за грешника. Ко год падне пред Његове ноге говорећи са вером: »Господе! ако хоћеш можеш ме очистити«, чује одговор: »Хоћу, очисти се.« (Матеј 8,2.3)

У неким случајевима излечења, Исус није одмах подарио тражени благослов. Међутим, у случају губе изречена молба одмах је испуњена. Када се молимо за земаљске благослове, одговор на нашу молитву може бити одложен или нам Бог може дати нешто друго што нисмо тражили, али тако неће бити када тражимо ослобођење од греха. Његова је воља да нас очисти од греха, да нас учини својом децом и оспособи да живимо светим животом. Христос »даде Себе за грехе наше да избави нас од садашњега света злога, по вољи Бога Оца нашега«. (Галатима 1,4) А »ово је слобода коју имамо к Њему да ако што молимо, знамо

да ће нам дати ако иштемо у Њега«. (1. Јованова 5,14.15) »Ако признајемо грехе своје, веран је и праведан да нам опрости грехе наше, и очисти нас од сваке неправде.« (1. Јованова 1,9)

Излечењем одузетог у Капернауму, Исус је опет дао поуку о 267
истој истини. Чудо је учињено да би се открила Његова моћ да опрашта грехе. Исцељење одузетог такође сликовито приказује друге драгоцене истине. Оно је пуно наде и охрабрења, а фарисејима који су ситничарили оно је и поука опомене.

Овај одузети је, као и губавац, изгубио сваку наду у оздрављење. Његова болест била је последица грешног живота, а његове патње биле су загорчане и грижом савести. Одавно се обраћао фарисејима и ученим људима у нади да ће ублажити умне патње и телесни бол. Међутим, они су га хладно прогласили неизлечивим и препустили Божјем гневу. Фарисеји су патње сматрали доказом божанског незадовољства и држали се по страни од болесних и невољних. Међутим, често су ови који су себе узвисивали као свете били много грешнији од страдалника које су осуђивали.

Одузети човек био је потпуно беспомоћан и видећи да нема изгледа за помоћ са било које стране, запао је у очајање. Тада је чуо о Исусовим величанственим делима. Рекли су му да су други, који су били исто тако грешни и беспомоћни као он, излечени; чак и губавци су се очистили. Пријатељи који су му ово саопштили, охрабрили су га да верује да и он може бити излечен, ако буде однесен Исусу. Међутим, његова нада је клонула када се сетио како је болест дошла на њега. Плашио се да га безгрешни Лекар неће подносити у својој близини.

Ипак, није толико желео телесно оздрављење колико ослобођење од терета греха. Ако би могао да види Исуса и добије с Неба чврсто обећање о опроштењу и помирењу, био би задовољан да живи или умре, у складу са Божјом вољом. Узвик самртника био је: »О, кад бих могао доћи пред Њега!« Није било времена за губљење; његово већ упропашћено тело показивало је знаке распадања. Преклињао је своје пријатеље да га на постељи однесу Исусу и они су са радошћу прихватили да то учине. Али, мноштво које се сакупило у кући и око куће у којој се налазио Спаситељ било је тако збијено, да је болеснику и његовим пријатељима било немогуће да допру до Њега па чак и чују Његов глас.

Исус је поучавао у Петровој кући. По обичају, Његови ученици седели су одмах око Њега и »онда сеђаху фарисеји и законици који бејаху дошли из свију села галилејских и јудејских и из Јерусалима«. Ови су дошли као уходе тражећи неку оптужбу против Исуса. Изузев ових званичника стекло се и шаролико мноштво ревносних, понизних, љубопитљивих и неверних. Заступљене
268 су биле разне народности и сви друштвени слојеви. »И сила Господња исцељиваше их.« Дух живота наднео се над скупом, али фарисеји и учитељи нису препознали његово присуство. Нису осећали никакву потребу, па излечење није било за њих. »Гладне напуни блага, а богате отпусти празне.« (Лука 1,53)

Они који су носили одузетог узалуд су покушавали да прокрче пут кроз мноштво. Болесник је гледао унаоколо са неисказаном патњом. Када је помоћ за којом је чезнуо, била тако близу, како може да напусти наду? По његовом предлогу пријатељи су га однели на кров куће и отворивши кров, спустили га крај Исусових ногу. Излагање је прекинуто. Спаситељ је посматрао болну појаву и видео очи које су Га молећиво посматрале. Разумео је случај; привукао је к Себи тај збуњени и сумњичави дух. Док је одузети био још у дому, Спаситељ је осведочио његову савест. Када се покајао због својих грехова и поверовао у Исусову исцелитељску моћ, животодавна Спаситељева милост најпре је благословила његово срце пуно чежње. Исус је пратио први зрачак вере како прераста у чврсто уверење да је Он једини помоћник грешнику и видео како јача са сваким напором да доспе у Његову присутност.

Сада, речима које су као музика допрле до ува овог патника, Спаситељ је рекао: »Не бој се, синко, опраштају ти се греси твоји.«

Терет безнађа скинут је са душе болесног човека; мир опроштења почива над његовим духом и осветљава његово лице. Нестало је његовог телесног бола и цело његово биће је преображено. Беспомоћни одузети болесник је оздравио! Грешнику је опроштено!

У једноставној вери примио је Исусове речи као срећу новога живота. Није поставио никакав нови захтев, већ је лежао у блаженој тишини, пресрећан да би то исказао речима. Небеска светлост озарила је његово лице, а народ је у страхопоштовању посматрао овај призор.

Рабини су неспокојно очекивали да виде како ће Христос поступити у овом случају. Присећали су се како им се овај човек обраћао за помоћ, и како су му ускратили наду или саосећање. Незадовољни овим, изјавили су да он сноси Божје проклетство због својих грехова. Све ово освежило се у њиховом уму, када су пред собом видели болесног човека. Запазили су занимање са којим су сви посматрали овај призор и осећали ужасан страх да не изгубе сопствени утицај над народом.

Ови достојанственици нису међусобно размењивали речи, већ су посматрајући лице један другога читали на њима исту мисао да је потребно нешто учинити да се заустави бујица осећања. Исус је изјавио да су греси одузетог човека опроштени. Фарисеји су се ухватили за те речи као за богохуљење, дозвољавајући себи да то прикажу као грех који заслужује смрт. Говорили су у свом срцу: »Шта Овај тако хули на Бога? Ко може опраштати грехе осим једнога Бога?« (Марко 2,7) 269

Управивши свој поглед на њих, од кога су се заклонили и устукнули, Исус је рекао: »Што тако помишљате у срцима својим? Шта је лакше, рећи узетоме: Опроштају ти се греси, или рећи: Устани у узми одар свој и ходи? Но да знате да власт има Син Човечији на земљи опраштати грехе.« Рекао је, окренувши се узетоме: »Устани и узми одар свој, и иди дома.«

Тада је онај кога су донели Исусу на носилима устао на своје ноге гипкошћу и снагом младића. Животодавна крв прострујала је његовим венама. Сваки орган његовог тела почео је изненада да ради. Руменило здравља сменило је бледило смрти која се приближавала. »И уста одмах, и узевши одар изиђе пред свима тако да се сви дивљаху и хваљаху Бога говорећи: Нигда тога видели нисмо.«

О, чудесна Христова љубави, која си се надвила да исцелиш грешне и уцвељене! Божанство које жали и ублажава недаће човечанства које пати! О, чудесна сило која се тако испољаваш синовима човечијим! Ко може да сумња у вест о спасењу? Ко може потценити милосрђе Откупитеља пуног саосећања ?

Потребно је било ништа мање од стваралачке силе да би се повратило здравље том телу у распадању. Исти глас који је донео живот човеку начињеном од праха земаљскога, дао је живот и одузетом на самрти. Иста сила која је дала живот телу, об- 270

новила је и срце. Он који приликом стварања »рече, и постаде«, који »заповеди, и показа се« (Псалам 33,9), речју је дао живот души мртвој у преступима и гресима. Излечење тела било је доказ силе која је обновила срце. Христос је наредио одузетом да устане и хода »да знате«, рекао је Он, »да власт има Син Човечиј на земљи опраштати грехе«.

Одузети је у Христу нашао излечење и за душу и за тело. Духовно излечење било је пропраћено обновљењем тела. Преко ове поуке не сме се олако прећи. Данас постоје хиљаде оних који пате од болести тела и који, као и одузети, чезну за вешћу »опроштају ти се греси«. Терет греха са својим немиром и неудовољеним жељама основ је њихових болести. Они не могу наћи олакшање, док не дођу Исцелитељу душе. Мир који само Он може да да, пружиће снагу уму и здравље телу.

Исус је дошао да »раскопа дела ђавоља«. »У Њему беше живот« и Он каже: »Ја дођох да имају живот у изобиљу.« Он је »дух који оживљује«. (1. Јованова 3,8; Јован 1,4; 10,10; 1. Коринћанима 15,45) Он још увек има исту животодавну силу као онда, када је на Земљи лечио болесног и давао опроштај грешнику. Он »ти прашта све грехе«, Он »исцељује све болести твоје«. (Псалам 103,3)

Излечење одузетог деловало је на људе као да се Небо отворило и открило сву славу бољега света. Док је човек који је био излечен пролазио кроз мноштво благосиљајући Бога на сваком кораку и носећи свој терет који му је био лак као перо, људи су одступали да би му направили места са лицима која су одавала страхопоштовање, и нетремице га гледали, тихо међусобно шапћући: »Чуда се нагледасмо данас!«

Фарисеји су били неми од зачуђености и савладани поразом. Видели су да не постоји прилика да њихова љубомора разјари мноштво. Величанствено дело учињено човеку кога су они предали Божјем гневу, оставило је такав утисак на народ да су рабини за извесно време били заборављени. Видели су да Христос поседује силу коју су они приписивали само Богу; али племенито достојанство Његовог држања било је у упадљивој супротности са њиховим надменим понашањем. Били су збуњени и посрамљеним препознајући, али не признајући присуство узвишенијег бића. Што је јачи био доказ да Исус има силу на

Земљи да опрашта грехе, то су се чвршће утврдили у неверству. 271
Из Петровог дома, у коме су видели одузетог како је излечен Његовом речју, отишли су да стварају нове планове за уњткивање Божјег Сина.

Телесно обољење, ма колико злоћудно и дубоко укорењено, излечено је Христовом силом, али болест душе још јаче је овладала онима који су своје очи затворили пред светлошћу. Губа и одузетост нису биле тако страшне као фанатизам и неверовање.

У дому излеченог одузетог човека настала је велика радост када се вратио својој породици, носећи са лакоћом лежај на коме су га пре кратког времена лагано изнели из њихове средине. Окупили су се око њега са сузама радосницама, једва се усуђујући да поверују својим очима. Стајао је пред њима у пуној снази своје мужевности. Те руке које су видели као беживотне, сада су биле хитре да послушају његову вољу. Тело које је било усахло и имало боју олова, сада је било свеже и румено. Ходао је чврстим, слободним кораком. Радост и нада били су исписани на свакој црти његовог лица, а израз чистоте и мира заузео је место обележја греха и патњи. Радосна захвалност уздизала се из тог дома и Бог се прославио у своме Сину, који је вратио наду безнадежном и снагу рањеном. Овај човек и његова породица били су спремни да своје животе положе за Исуса. Никаква сумња није помрачила њихову веру, никакво неверовање није осујетило њихову верност према Ономе, који је унео светлост у њихов мрачни дом.

Ова глава заснована је на Матеју 9,9-17; Марку 2,14-22; Луки 5,27-39.

ЛЕВИЈЕ – МАТЕЈ

272 Од свих римских службеника у Палестини, цариници су били најомраженији. Дажбине наметнуте од стране силе непрекидно су сметале Јеврејима, подсећајући их да је њихова независност нестала. Убирачи пореза, нису били само оруђа римског угњетавања, већ изнуђивачи који су се за свој рачун богатили на терет народа. Јеврејин који би прихватио ову службу из руку Римљана, сматран је издајником части свога народа. Презиран је као отпадник и сврставан у најнеугледније припаднике друштва.

Овом друштвеном слоју припадао је и Левије – Матеј који ће бити позван у Христову службу после четворице ученика у Генисарету. Фарисеји су процењивали Матеја по његовом занимању, али Исус је у овом човеку видео срце отворено за прихватање истине. Матеј је слушао Спаситељево учење. Када му је Божји Дух открио његову грешност, чезнуо је да потражи помоћ од Христа, али навикнут на рабинску искључивост, није мислио да ће га овај Велики Учитељ запазити.

273 Седећи једнога дана у својој трошаринској кућици, цариник је видео Исуса како се приближава. Велико је било његово изненађење када је чуо речи које су му упућене: »Хајде за мном.«

Матеј »оставивши све, устаде и пође за Њим«. Није било оклевања, двоумљења, размишљања о уносном послу који треба заменити сиромаштвом и невољама. За њега је било довољ-

но што ће бити са Исусом, што ће моћи да слуша Његове речи и сјединити се са Њим у Његовом раду.

Тако је то било и са ученицима који су раније били позвани. Када је Исус затражио од Петра и његових другова да Га следе, одмах су оставили своје чамце и мреже. Неки од ових ученика имали су пријатеље које су помагали, али када су примили Спаситељев позив, нису оклевали или се питали: »Како ћу живети и издржавати породицу?« Били су послушни позиву, па када их је Исус касније упитао: »Кад вас послах без кесе и без торбе и без обуће, еда вам што недостаде«, могли су да одговоре: »Ништа.« (Лука 22,35)

Матеј у свом богатству, а Андрија и Петар у свом сиромаштву стављени су пред исто искушење; сваки од њих посветио је свој живот истом циљу. У тренутку успеха, када су мреже биле пуне рибе, а подстицаји старога начина живота јачи, Исус је крај мора затражио од ученика да напусте све за дело Јеванђеља. Тако се свака душа искушава да ли је јача жеља за пролазним добрима или жеља за дружењем са Христом.

Начело увек много тражи. Ниједан човек не може успети у служби Богу ако цело његово срце није у послу и не држи све за штету према преважном познању Христа. Ниједан човек који се устеже не може бити Христов ученик, а још мање Његов сарадник. Када људи правилно схвате велико спасење, самопожртвовност, која се огледала у Христовом животу, показаће се и у њиховом. Којим год путем да их поведе, радоваће се што Га следе.

Позивање Матеја да постане један од Христових ученика, изазвало је велико негодовање. Избором цариника за свог непосредног пратиоца, верски Учитељ је вређао верске, друштвене и народне обичаје. Позивајући се на предрасуде народа, фарисеји су се надали да ће струју народних осећања окренути против Исуса.

Међу цариницима настало је широко занимање. Божански Учитељ привукао је њихова срца к Себи. У радости свога новог звања ученика, Матеј је чезнуо да своје раније другове доведе Исусу. У складу са тим, начинио је гозбу у својој кући и сазвао 274
све своје рођаке и пријатеље. Нису само били цариници укључени, већ и многи други који су имали сумњив углед и били одбачени од својих суседа, који су се строго придржавали прописа.

Гозба је приређена у Исусову част и Он није оклевао да прихвати љубазност. Добро је знао да ће то бити саблазан за фарисејску странку и да ће Га довести у неприлику у очима народа. Међутим, никакво људско правило није могло да утиче на Његово деловање. Спољна обележја за Њега нису имала никакав значај. Оно што је привлачило Његово срце била је душа жељна воде живота.

Исус је седео као уважени гост за столом цариника, показујући својим саосећањем и друштвеношћу да признаје достојанство људског рода, па су људи чезнули да постану вредни Његовог поверења. На њихова жедна срца Његове речи падале су са благословеном животодавном силом. Пробуђени су нови подстицаји и могућност новог живота отворила се овим људима одбаченим од друштва.

На оваквим скуповима као што је био овај, много људи било је под утиском Спаситељевог учења, који Га нису признали до после вазнесења. Када се Свети Дух излио и три хиљаде обратило у једном дану, међу њима је било много оних који су први пут чули истину за столом неког цариника па су неки од њих постали весници Јеванђеља. За самог Матеја Исусов пример на гозби био је трајна поука. Презрени цариник постао је један од оданијих јеванђелиста, који је у својој служби следио стопе свога Учитеља.

Када су рабини дознали за Исусово присуство на Матејевој гозби, искористили су прилику да Га оптуже. Међутим, изабрали су да делују преко ученика. Буђењем њихових предрасуда надали су се да ће их одвојити од њиховог Учитеља. Њихов начин поступања био је да оптуже Христа ученицима, а ученике Христу, усмеравајући стреле тамо где ће вероватније ранити. То је начин на који је сотона радио још од незадовољства на Небу, а сви који покушавају да изазову неслогу и отуђеност покренути су његовим духом.

»Зашто с цариницима и грешницима Учитељ ваш једе и пије«, упитали су завидљиви рабини.

Исус није очекивао од својих ученика да одговоре на оптужбе, већ је сам одговорио: »Не требају здрави лекара него болесни. Него идите и научите се шта значи: Милости хоћу, а не прилога. Јер Ја нисам дошао да зовем праведнике но грешнике

на покајање.« Фарисеји су сматрали себе духовно здравим, и зато им не треба лекар, док су за царинике и незнабошце тврдили да умиру од болести душе. зар се, тада, Његов рад, као лекара, није састојао у томе да пође баш оном друштвеном слоју коме је потребна Његова помоћ?

Међутим, иако су мислили тако високо о себи, фарисеји су били у тежем стању од оних које су презирали. Цариници су били мање ускогруди и мање самоуверени, па су тако били отворенији утицају истине. Исус је рекао рабинима: »Идите и научите се шта значи: Милости хоћу, а не прилога.« Тако је показао да док тврде да тумаче Божју реч, у ствари нимало не познају њен дух.

Фарисеји су за извесно време били уђуткани, али су зато постали одлучнији у свом непријатељству. Затим су потражили ученике Јована Крститеља и покушали да их окрену против Спаситеља. Ови фарисеји нису прихватили Крститељеву делатност. Подругљиво су указивали на његов трезвен живот, његове једноставне навике, његову просту одећу и прогласили га фанатиком. Зато што је објављивао њихово лицемерство, супротили су се његовим речима и покушавали да подстакну народ против њега. Божји Дух покренуо је срца ових ругача, 276
осведочавајући их о греху, али одбили су Божји савет и изјавили да је Јован опседнут ђаволом.

Сада када је Исус дошао, и почео да се дружи са народом, једе и пије за њиховим столовима, оптужили су Га да је изелица и пијаница. Они који су оптуживали, били су и сами криви. Као што је Бог погрешно представљен, и као што Га је сотона заоденуо сопственим особинама, тако су ови рђави људи лажно представљали Господње веснике.

Фарисеји нису узели у обзир да је Исус јео са царицима и грешницима да би небеску светлост донео онима који седе у мраку. Нису желели да виде да је свака реч божанског Учитеља била живо семе које ће исклијати и донети плод на славу Богу. Одлучили су да не прихвате светлост, па иако су се супротстављали Крститељевом раду, сада су били спремни да прихвате пријатељство његових ученика у нади да ће обезбедити њихову сарадњу против Исуса. Наглашавали су да Исус поништава стара предања и истицали супротност између озбиљне Крсти-

тељеве побожности и Исусовог понашања у гошћењу са царицима и грешницима.

Јованови ученици у то време били су у великој жалости. То је било пре њихове посете Исусу са Јовановом поруком. Њихов вољени учитељ био је у затвору и они су проводили своје дане у туговању. Исус није учинио никакав напор да ослободи Јована, већ је чак изгледало као да руши углед његовог учења. Ако је Јован био послан од Бога зашто су Исус и Његови ученици ишли путем, који је био толико различит од његовог?

Јованови ученици нису имали јасну представу о Христовом раду; мислили су да можда постоји нека основа за фарисејске оптужбе. Поштовали су многа правила која су прописали рабини, и чак се надали да ће бити оправдани делима Закона. Јевреји су спроводили пост као дело заслуге, а ревноснији међу њима постили су два дана у свакој седмици. Фарисеји и Јованови ученици постили су када су ови последњи дошли Исусу са питањем: »Зашто ми и фарисеји постимо много, а ученици твоји не посте?«

Исус им је веома благо одговорио. Није настојао да исправи њихово погрешно схватање о посту, већ само да их правилно упути у свој рад. То је учинио користећи исти сликовити израз који је и сам Крститељ употребио у свом сведочанству о Исусу. Јован је рекао: »Ко има невесту женик је, а пријатељ жеников
277 стоји и слуша, и радошћу радује се гласу женикову. Ова дакле радост моја испуни се.« (Јован 3,29) Јованови ученици нису могли а да се не сете ових речи свога учитеља, када је Исус, узимајући исту слику, рекао: »Можете ли сватове натерати да посте док је женик с њима?«

Господар Неба налазио се усред свога народа. Највећи Божји дар предат је свету. Радост сиромашнима; јер је Христос дошао да их учини наследницима свога царства. Радост богатима; јер ће их поучити како да обезбеде вечно богатство. Радост неукима; Он ће их умудрити на спасење. Радост ученима; Он ће им отворити дубље тајне него што су они икада докучили; истине које су биле сакривене од постања света биће Спаситељевом мисијом откривене људима.

Јован Крститељ радовао се док је посматрао Спаситеља. Какву су прилику за радост имали ученици који су уживали по-

себно право да ходају и разговарају са Величанством Неба! То није било време њиховог туговања и поста. Своја срца морају да отворе и приме светлост Његове славе, да би је могли просути преко оних који седе у тами и у сену смртноме. Била је то светла слика коју су изазивале Христове речи, али преко ње је лежала тешка сенка, коју је само Његово око разазнавало. »Него ће доћи време«, рекао је Он, »када ће се отети од њих женик, и онда ће постити.« Када буду видели свога Господа изданог и разапетог, ученици ће туговати и постити. Својим последњим речима које им је упутио у горњој соби рекао је: »Још мало и нећете Ме видети; и опет мало па ћете Ме видети. Заиста, заиста вам кажем да ћете ви заплакати и заридати, а свет ће се радовати; и ви ћете жалосни бити, али ће се ваша жалост окренути на радост.« (Јован 16,19.20)

Када буде васкрснуо из гроба, њихова жалост претвориће се у радост. После свога вазнесења, Он ће као личност бити одсутан, али преко Утешитеља још увек ће бити са њима и они своје време неће проводити у туговању. То је било оно што је сотона желео. Желео је да на свет оставе утисак да су били преварени и разочарани, али требало је да вером гледају у горњу Светињу, у којој је Исус служио за њих; требало је да отворе своја срца Светоме Духу, Његовом Заступнику, и да се радују у светлости Његовог присуства. Ипак, доћи ће дани искушења и пробе, када ће се сукобити са владарима овога света и управитељима царства таме; када Христос неће бити лично са њима и када неће моћи да препознају Утешитеља, тада ће за њих бити много боље да посте. 278

Фарисеји су тежили да се узвисе строгим поштовањем форми, док је њихово срце било испуњено завишћу и свађом. »Ето«, каже Писмо, »постите да се прете и свађате и да бијете песницом безбожно. Немојте постити тако као данас, да би се чуо горе глас ваш. Таки ли је пост који изабрах да човек мучи душу своју један дан? да савија главу своју као сита и да стере пода се кострет и пепео? То ли ћеш звати пост и дан угодан Господу?« (Исаија 58,4.5)

Прави пост није само спољашња служба. Писмо описује пост који је Бог одабрао: »Да развежеш свезе безбожности, да раздрешиш ремење од бремена, да отпустиш потлачене, и да

изломите сваки јарам« да »отвориш душу своју гладноме и наситиш душу невољну«. (Исаија 58,6.10) Овде је приказан прави дух и карактер Христовог рада. Његов целокупан живот био је жртвовање самога Себе за спасење света. Постећи у пустињи кушања или једући са цариницима на Матејевој гозби, Он је давао свој живот за откупљење изгубљених. Прави Дух посвећења не испољава се у бескорисном туговању, само у понижавању тела и многобројним жртвама, већ у покоравању самога себе за драговољну службу Богу и човеку.

Настављајући свој одговор Јовановим ученицима, Исус је изнео једну причу говорећи: »Нико не меће закрпе од нове хаљине на стару хаљину, иначе ће и нову раздрети, и старој не личи што је од новога.« Вест Јована Крститеља није требало да буде прожета предањем и сујеверјем. Покушај да се споји фарисејска притворност са Јовановим посвећењем, учинио би очигледнијом пукотину између њих.

Христово учење није могло да се споји са фарисејским формама. Христос није требало да затвори пукотину која је начињена Јовановим учењем. Он ће учинити израженијом подвојеност између старог и новог. Исус је даље сликовито приказао ову чињеницу, говорећи: »Нико не лева вина новога у мехове старе; иначе продре ново вино мехове и оно се пролије, и мехови пропадну.« Мехови који су се употребљавали за чување новог вина, после извесног времена постајали су суви и крути и неподесни да поново послуже за исту сврху. Овом познатом сликом Исус
279 је приказао стање јеврејских вођа. Свештеници, књижевници и поглавари били су усађени у колотечину обреда и предања. Њихова срца постала су стегнута као осушени вински мехови са којим их је упоредио. Док су остајали задовољни религијом, која се ослањала на Закон, било им је немогуће да постану чувари живе небеске истине. Сматрали су да је њихова правда сасвим довољна и нису желели да било шта ново буде унесено у њихову религију. Божју добру вољу према људима нису прихватали као нешто одвојено од њих самих. Они су је повезивали са сопственим заслугама за своја добра дела. Вера која делује љубављу и чисти душу, није могла наћи место сједињења са фарисејском вером сазданом од обреда и људских наредби. Напор да се Исусово учење сједини са установљеном религијом био би узалу-

дан. Божја животодавна истина, као вино које превире, уништила би старе, труле мехове фарисејског предања.

Фарисеји су сматрали себе сувише мудрима да би им била потребна поука, сувише праведнима да би им било потребно спасење, сувише поштованима да би им било потребно поштовање које долази од Христа. Спаситељ се окренуо од њих да би нашао друге који ће прихватити небеску поруку. У необразованим рибарима, у царинику на тргу, у жени Самарјанки, у обичном народу који Га је радо слушао, нашао је своје нове мехове за ново вино. Оруђа која ће бити употребљена у делу Јеванђеља су душе, које радо прихватају светлост послану од Бога. То су Његови представници за преношење познавања истине овом свету. Ако Христовом милошћу Његов народ постане нов мех, тада ће га Он испунити новим вином.

Христово учење, иако представљено новим вином, није било нова наука, већ откривење онога што је учено од почетка. Међутим, за фарисеје Божја истина изгубила је свој првобитни значај и лепоту. Христово учење за њих је било ново скоро у сваком погледу, а било је и непрепознато и непотврђено.

Исус је истакао моћ лажног учења да разори поштовање и чежњу за истином. »Нико«, рекао је Он, »пивши старо неће одмах новога; јер вели: Старо је боље.« Целокупна истина која је била дата свету преко патријараха и пророка, засијала је новом лепотом у Христовим речима. Међутим, књижевници и фарисеји нису имали никакву жељу за драгоценим, новим вином. Док се не испразне од старих предања, обичаја и навика, у њиховом уму и срцу нема места за Христово учење. Чврсто су се држали мртвих форми, окрећући се од животодавне истине и Божје силе.

То се показало као пропаст за Јевреје и то ће се показати као 280
пропаст за многе душе у наше време. Хиљаде чине исту грешку, коју су учинили фарисеји укорени од Христа на гозби код Матеја. Многи одбијају истину која силази од Оца светлости, радије него да одбаце неку вољену замисао или се одрекну неког идола свога начина размишљања. Уздају се у себе и ослањају на своју мудрост не схватајући своје духовно сиромаштво. Они упорно настоје да буду спасени на неки начин којим би могли

да остваре неко значајно дело. Када увиде да не постоји никакав начин да уткају себе у то дело, одбацују понуђено спасење.

Законска религија никада не може да доведе душе Христу, јер је то вера без љубави, без Христа. Пост или молитва покренути духом самоправдања су гад у Божјим очима. Свечани богослужбени скуп, читав низ верских обреда, спољашња понизност, изнуђена жртва, исказују да онај који све ово чини, сматра себе праведним, предодређеним за Небо, али то је све превара. Наша лична дела никада не могу да нам прибаве спасење.

Као што је било у Христово време, тако је и данас; фарисеји нису били свесни свог духовног сиромаштва. Њима је упућена вест: »Јер говориш: Богат сам, и обогатио сам се, и ништа не потребујем; а не знаш да си ти несрећан, и невољан, и сиромах, и слеп, и го. Саветујем те да купиш у Мене злата жеженога у огњу, да се обогатиш; и беле хаљине, да се обучеш, и да се не покаже срамота голотиње твоје.« (Откривање 3,17.18) Вера и љубав су злато окушано у огњу. Међутим, код многих ово злато је потамнело, а богата ризница изгубљена. Христова правда је за њих неношена хаљина, нетакнути извор. Њима се каже: »Но имам на тебе, што си љубав своју прву оставио. Опомени се дакле откуда си спао, и покај се, и прва дела чини; ако ли не, доћи ћу ти скоро, и дигнућу свећњак твој с места његова, ако се не покајеш.« (Откривање 2,4.5)

»Жртва је Богу дух скрушен, срца скрушена и поништена не одбацујеш, Боже.« (Псалам 51,17) Човек мора да се ослободи самога себе да би у пуном смислу речи, могао бити Исусов верник. Када се одрекне самога себе, тада Господ од човека може начинити ново створење. Нови мехови могу држати ново вино. Христова љубав надахнуће верника новим животом. У ономе који гледа на Начелника и Свршитеља наше вере, показаће се Христов карактер.

Глава 29

СУБОТА

Субота је приликом стварања проглашена светом. Пошто је 281
успостављена за човека, она има своје порекло од времена »кад певаху заједно звезде јутарње и сви синови Божији кликоваху«. (О Јову 38,7) Мир се ширио над светом, јер је Земља била у складу са Небом. »Погледа Бог све што је створио, и гле, добро беше веома«; и починуо је радујући се свом завршеном делу (1. Мојсијева 1,31).

Зато што се одмарао у Суботу, »благослови Бог седми дан, и посвети га«, издвојио га је за свету употребу. Он ју је дао Адаму као дан од одмора. Била је успомена на дело стварања, а тиме и знак Божје моћи и Његове љубави. Писмо каже: »Чудеса је своја учинио да се не забораве.« »Што се на Њему не може видети од постања света, могло се познати и видети на створењима и Његова вечна сила и божанство.« (1. Мојсијева 2,3; Псалам 111,4; Римљанима 1,20)

Све је створио Божји Син. »У почетку беше Реч и Реч беше у Бога... Све је кроз Њу постало и без Ње ништа није постало што је постало.« (Јован 1,1–3) Пошто је Субота успомена на дело стварања, она је доказ Христове љубави и моћи.

Субота упућује наше мисли на природу и доводи нас у заједницу са Творцем. У песми птица, у уздисању дрвећа, у музици мора, још увек можемо да чујемо Његов глас, глас Онога који је разговарао са Адамом у Едему »кад дан захлади«. Када посма- 282
трамо Његову силу у природи налазимо утеху, јер Реч која је све створила је та која даје живот души. Он »који рече да из таме

засветли видело, засветли у срцима нашим на светлост познања славе Божије у лицу Исуса Христа«. (2. Коринћанима 4,6)

Ова мисао, подстакла је песму:
»Јер си ме развеселио, Господе, делима својим,
С дела руку Твојих радујем се.
Како су велика дела Твоја, Господе!
Веома су дубоке помисли Твоје.«
(Псалам 92,4.5)

Свети Дух преко пророка Исаије објављује: »С ким ћете дакле изједначити Бога, и какву ћете Му прилику наћи?... Не знате ли, не чујете ли, не казује ли вам се од искона, не разумете ли од темеља земаљских? Он седи над кругом земаљским, и њезини су Му становници као скакавци, Он је разастро небеса као платно и разапео их као шатор за стан... С ким ћете Ме дакле изједначити да бих био као он, вели свети. Подигните горе очи своје и видите; ко је то створио, ко изводи војску свега тога на број и зове свако по имену, и велике ради силе Његове и јаке моћи не изостаје ниједно? Зашто говориш, Јакове, и кажеш, Израиљу: Сакривен је пут мој од Господа, и ствар моја не излази пред Бога мојега? Не знаш ли, ниси ли чуо да Бог вечни Господ, који је створио крајеве земаљске, не сустаје ни-
283 ти се утрућује... Он даје снагу уморноме и нејакоме умножава крепост.« »Не бој се, јер сам Ја с тобом, не плаши се, јер сам Ја Бог твој: Укрепићу те и помоћи ћу ти, и подупрећу те десницом правде своје.« »Погледајте у Мене, и спашћете се сви крајеви земаљски; јер сам Ја Бог, и нема другога.« То је порука исписана у природи, за коју је Субота одређена да је сачува у сећању. Када је Господ наложио Израиљу да светкује Његове Суботе, рекао је: »Да су знак између Мене и вас, да знате да сам Ја Господ Бог ваш.« (Исаија 40,18–29; 41,10;45,22; Језекиљ 20,20)

Субота је била укључена у Закон са Синаја; али тада није по први пут објављена као дан од одмора. Израиљски народ је то знао пре Синаја. Субота је светкована на путу према Синају. Када су је неки обесветили, Господ их је укорио, говорећи: »Докле ћете се противити заповестима Мојим и законима Мојим?« (2. Мојсијева 16,28)

Субота није била само за Израиљ, већ за цео свет. Она је објављена човеку у Едему, па као и друге заповести Декалога, непролазно обавезује. О Закону у коме четврта заповест чини један део, Христос изјављује: »Докле небо и Земља стоји, неће нестати ни најмањег словца или једне титле из Закона.« Докле год небо и Земља трају, Субота ће наставити да буде знак Створитељеве моћи. Када Едем буде поново процветао на Земљи, Божји свети дан од одмора поштоваће сви под сунцем. »Од Суботе до Суботе« сваки становник прослављене нове Земље долазиће »да се поклони преда мном, вели Господ«. (Матеј 5,18; Исаија 66,23)

Ниједна друга установа која је поверена Јеврејима, није тако у целини била управљена потпуном одвајању Јевреја од околних народа, као што је то била Субота. Бог је одредио да их њено поштовање именује за Његове поштоваоце. Она треба да буде знак њиховог одвајања од идолопоклонства и њихове везе са правим Богом. Међутим, да би Суботу држали светом, људи и сами морају бити свети. Вером морају постати судеоници у Христовој правди. Када је издата заповест Израиљу: »Сећај се дана од одмора да га светкујеш«, Господ им је такође рекао: »Бићете ми свети људи.« (2. Мојсијева 20,8; 22,31) Једино на тај начин Субота је могла да обележи Израиљце као оне који служе Богу.

Када су се Јевреји одвојили од Бога и пропустили да Христову правду вером начине својом правдом, Субота је изгубила свој значај за њих. Сотона је тежио да узвиси себе и одвуче људе од Христа, па је радио на томе да изопачи Суботу, зато што је она знак Христове моћи. Јеврејске вође извршавале су сотонину вољу оптерећујући Божји дан од одмора тегобним захтевима. У Христово време Субота је постала тако изопачена да је њено поштовање пре одражавало карактер себичних и самовољних људи него карактер Небеског Оца пуног љубави. Рабини су, у ствари, представљали Бога као Онога који је дао законе које људи нису могли да поштују. Наводили су народ да Бога сматра тиранином, и мисле да светковање Суботе, како Он то захтева, чини људе тврдокорним и суровим. Христово дело је било да уклони ова погрешна схватања. Иако су Га рабини пратили немилосрдним непријатељством, Он се није приказао као Онај који се приклања њиховим захтевима, већ је ишао право напред, држећи Суботу у складу са Божјим законом. 284

Једног суботног дана, када се Спаситељ са својим ученицима враћао са места богослужења, пролазили су кроз поље зрелог жита. Исус је наставио свој рад до касно, па су пролазећи кроз поља, ученици почели да скупљају класје и једу зрневље, пошто су их протрљали својим рукама. Било ког другог дана овај чин не би изазвао никакву примедбу, јер је човек пролазећи кроз житно поље, воћњак или виноград, могао слободно купити оно што је желео да поједе (Види: 5. Мојсијева 23,24.25). Међутим, чинити то у Суботу сматрано је чином обесвећења. Не само што је откидање класја била нека врста жетве, већ је и трљање класја рукама била врста вршидбе. На тај начин, по мишљењу рабина, учињен је двоструки грех.

Уходе су се одмах пожалиле Исусу говорећи: »Гле, ученици Твоји чине што не ваља чинити у Суботу.«

Када је био оптужен за прекршај Суботе у Витезди, Исус се одбранио потврђујући да је Божји Син и изјављујући да ради у складу са Оцем. Сада када су ученици нападнути, Он наводи тужитељима примере из Старог завета, дела извршена у Суботу од оних који врше службу Богу.

Јеврејски учитељи поносили су се својим познавањем Писма, а Спаситељев одговор садржао је прекор због њиховог непознавања светих списа. »Зар нисте читали«, рекао је Он, »оно што учини Давид кад огладне он и који бејаху с њим? Како уђе у кућу Божију и узе хлебове постављене и изеде... којих никоме не ваљаше јести осим јединијех свештеника?« »И говораше им: Субота је начињена човека ради, а није човек Суботе ради.« »Или нисте читали у закону како у Суботу свештеници у цркви Суботу погане, па нису криви? Али Ја вам кажем да је овде онај који је већи од Цркве.« »Дакле је господар Син Човечиј и од Суботе.« (Лука 6,3.4; Марко 2,27.28; Матеј 12,5.6)

Ако је било право да Давид утоли своју глад једењем хлеба који је био издвојен за свету употребу, тада је било у реду да апостоли удовоље својим потребама тргањем класова у току светих суботних часова. Штавише свештеници у Храму обављали су већи посао у Суботу него осталих дана. Исти рад у световним пословима био би грешан, али рад свештеника био је у служби Богу. Они су вршили обреде који су указивали на искупитељску Христову моћ и њихов рад био је у складу са свр-

хом Суботе. Међутим, сада је сам Христос дошао. Ученици, радећи Христов посао, били су запослени у Божјој служби, и оно што је неопходно за остварење овог дела било је исправно чинити у суботном дану.

Христос је желео да поучи своје ученике и своје непријатеље да је служба Богу пре свега осталог. Циљ Божјег дела у овом свету је човеково откупљење, стога оно што је потребно учинити у Суботу ради извршења овога дела у складу је са законом о Суботи. Исус је крунисао свој доказ проглашавајући да је Он »Господар од Суботе«, Он који је изнад сваког питања и изнад сваког закона. Овај безгранични Судија ослободио је своје ученике кривице, позивајући се на исте одредбе за које су били оптужени да их крше.

Исус није допустио да ово прође само са упућивањем укора својим непријатељима. Изјавио је да су они у свом слепилу погрешно схватили сврху Суботе. Рекао је: »Кад бисте пак знали шта је то: Милости хоћу а не прилога, никад не бисте осуђивали праве.« (Матеј 12,7) Многи њихови крути обреди не могу надокнадити недостатак истинске чистоте и нежне љубави, 286
које ће увек обележавати правог обожаваоца Бога.

Христос је опет поновио истину да жртве саме по себи немају никакву вредност. Оне су биле средство, а не циљ. Њихов циљ је био да усмере људе Спаситељу, и на тај начин их доведу у склад са Богом. Бог цени службу љубави. Када ово недостаје, само низ обреда је увреда за Њега. Тако је и са Суботом. Она је била одређена да људе доведе у заједницу са Богом, али када је њихов ум био обузет заморним обредима, циљ Суботе је осујећен. Само спољашње светковање Суботе било је ругање.

Једне друге Суботе, када је Исус ушао у синагогу, видео је човека са сувом руком. Фарисеји су Га посматрали, жељни да виде шта ће учинити. Спаситељ је добро знао да ће због лечења у Суботу, бити сматран прекршитељем, али није оклевао да поруши зид обичајних захтева којима је Субота била окружена. Исус је наложио болесном човеку да устане и тада је упитао: »Ваља ли у Суботу добро чинити или зло чинити? Душу одржати, или погубити?« Међу Јеврејима је постојало правило по коме не учинити добро, када човек има прилику за то, значи чинити зло; а пропустити да се спасе живот, значило је убити. На овај начин

Исус се сусрео са рабинима на њиховом тлу. »А они мучаху. И погледавши на њих с гневом од жалости што су им онако срца одрвенела рече човеку: Пружи руку своју. И пружи; и поста рука здрава као и друга.« (Марко 3,4.5)

Када је упитао: »Ваља ли у Суботу лечити?« Исус је одговорио: »Који је међу вама човек који има овцу једну па ако она у Суботу упадне у јаму неће је узети и извадити? А колико је човек претежнији од овце? Дакле ваља у Суботу добро чинити.« (Матеј 12,10–12)

Уходе се нису усуђивале да одговоре Христу у присуству мноштва, из страха да не упадну у тешкоће. Знали су да је Он говорио истину. Радије би пустили човека да пати него да крше своја предања, док би животињу ослободили због сопственикове штете, ако би била занемарена. На тај начин за нему животињу показивали су више старања него за човека, који је створен по Божјем обличју. Ово приказује деловање свих лажних религија. Оне потичу из човекове чежње да се уздигне изнад Бога, али коначни исход је спуштање човека испод животиње. Свака религија која се бори против Божје владавине лишава човека славе коју је имао приликом стварања и која ће му се у Христу поново вратити. Свака лажна религија учи своје присталице да се немарно односе према људским потребама, патњама и правима. Јеванђеље даје велику вредност људском роду откупљеном Христовом крвљу и учи нежном уважавању човекових жеља и патњи. Господ каже: »Учинићу да ће човек више вредети него злато чисто више него злато офирско.« (Исаија 13,12)

287

Када се Исус окренуо фарисејима са питањем да ли је по Закону у суботном дану чинити добро или зло, спасавати живот или убијати, суочио их је са њиховим злим намерама. Са огорченом мржњом тражили су Његов живот, док је Он спасавао живот и мноштву доносио радост. Да ли је било боље убијати у Суботу, као што су то намеравали да учине, него лечити болесне као што је Он то чинио? Да ли је било праведније носити убиство у срцу у току Божјег светог дана, него волети све људе што је изражено у делима милосрђа?

Излечењем суве руке, Исус је осудио обичај Јевреја, а четврту заповест оставио да стоји онако како ју је Бог дао, »Ваља у Суботу добро чинити«, изјавио је Он. Одбацивањем бесмислених

јеврејских ограничења, Христос је уздигао Суботу, док су они који су се жалили на Њега, омаловажавали Божји свети дан.

Они који држе да је Христос укинуо Закон, уче да је Он кршио Суботу и оправдао своје ученике што исто чине. На тај начин они у ствари заузимају исти став као и Јевреји у свом ситничарењу. У овоме они противурече сведочанству самога Христа који објављује: »Ја одржах заповести Оца својега и остајем у љубави Његовој.« (Јован 15,10) Ни Спаситељ, а ни Његови следбеници нису прекршили закон о Суботи. Христос је био живи представник Закона. У Његовом животу није постојао ниједан прекршај његових светих правила. Посматрајући овај народ сведока који је тражио прилику да Га осуди, Он је неизазван могао да каже: »Који Ме од вас кори за грех?« (Јован 8,46)

Спаситељ није дошао да одбаци оно што су говорили патријарси и пророци; јер је Он говорио преко ових представника. Све истине Божје речи дошле су од Њега. Међутим, ови непроцењиви драгуљи били су стављени у погрешне оквире. Њихов драгоцени сјај постао је слуга заблуди. Бог је желео да се изваде из оквира заблуде и ставе у оквир истине. Ово дело могла је да 288
изврши само божанска рука. Својом повезаношћу са заблудом, истина је служила циљевима непријатеља Бога и човека. Христос је дошао да је постави тамо где ће прослављати Бога и деловати за спасење људског рода.

»Субота је начињена човека ради, а није човек Суботе ради«, рекао је Исус. Установе које је Бог успоставио користе човечанству. »Јер је све вас ради.« »Био Павле, или Аполо, или Кифа, или свет, или живот, или смрт, или садашње, или будуће: све је ваше; а ви сте Христови а Христос Божји.« (2. Коринћанима 4,15; 1. Коринћанима 3,22.23) Закон Десет заповести, чији је део Субота, Бог је као благослов дао свом народу. »И заповеди нам Господ«, рекао је Мојсије, »да вршимо све ове уредбе бојећи се Господа Бога својега, да би нам било добро свагда и да би нас сачувао у животу.« (5. Мојсијева 6,24) Израиљу је преко Псалмисте дата порука: »Служите Господу весело; идите пред лице Његово певајући! Познајте Господ да је Бог. Он нас је створио, и ми смо достојање Његово, народ Његов и овце паше Његове. Улазите на врата Његова са славом у дворе његове с хвалом.« (Псалам 100,2–4) А за све који држе »Суботу да је не оскврне«,

Господ изјављује, »њих ћу довести на свету гору своју и развеселићу их у дому својему молитвеном«. (Исаија 56,6.7)

»Дакле је господар Син Човечиј и од Суботе.« Ове речи пуне су поуке и утехе. Зато што је Субота начињена за човека, она је Господњи дан. Она припада Христу. Јер »све је кроз Њу постало, и без Ње ништа није постало што је постало«. (Јован 1,3) Пошто је Он све створио, створио је и Суботу. Он је и одвојио као успомену на дело стварања. Она указује на Њега и као Творца и као Онога који посвећује. Она оглашава да је Он који је све створио на небу и на Земљи, и који све одржава, Глава цркви и да смо Његовом силом помирени са Богом. Јер, говорећи о Израиљу, Он је рекао: »И Суботе своје дадох им да су знак између Мене и њих да би знали да сам Ја Господ који их посвећујем« – чиним их светима. (Језекиљ 20,12) Тада је Субота знак Христове силе да нас учини светима. Такође је дата свима онима које Христос чини светима. Као знак Његове силе која посвећује, Субота је дата свима који кроз Христа постају део Божјег Израиља.

289 Господ каже: »Ако одвратиш ногу своју од Суботе да не чиниш што је теби драго на Мој свети дан, и ако прозовеш Суботу милином, свети дан Господњи славним... тада ћеш се веселити у Господу.« (Исаија 58,13.14) Свима који прихвате Суботу као знак Христове стваралачке и откупитељске моћи, она ће бити милина. Гледајући Христа у њој, и сами имају милину у Њему. Субота им указује на дела стварања као доказ Његове величанствене откупитељске моћи. Док нас подсећа на изгубљени едемски мир, говори о миру обновљеном кроз Спаситеља. Свако дело у природи понавља Његов позив: »Ходите к Мени сви који сте уморни и натоварени, и Ја ћу вас одморити«. (Матеј 11,28)

Ова глава заснована је на Марку 3,13-19; Луки 6,12-16.

»И ПОСТАВИ ДВАНАЕСТОРИЦУ...«

»И изиђоше на гору, и дозва које Он шћаше; и дођоше Му. 290
И постави дванаесторицу да буду с Њим, и да их пошаље да проповедају.«

На обронку планине испод дрвећа које је пружало заклон, недалеко од Галилејског мора, дванаесторица су позвани у апостолску службу и ту је изговорена и Беседа на гори. Поља и брда били су омиљена места Исусовог боравка и велики део Његовог учења исказан је под ведрим небом пре него у Храму или синагогама. Ниједна синагога не би могла да прими мноштво које Га је следило, али то није једини разлог због кога је изабрао да поучава у пољима и гајевима. Исус је волео призоре из природе. За Њега је свако мирно место било свети Храм.

Под дрвећем у Едему први становници Земље изабрали су своју светињу. Ту је Христос општио са оцем човечанства. Када су прогнани из Раја, наши прародитељи су и даље одржавали богослужења на пољима и гајевима, и ту их је Христос срео са Јеванђељем своје благодати. Био је то Христос који је говорио
са Аврамом под храстовима у Мамрији; са Исаком када је увече 291
одлазио у поља да се моли; са Јаковом на падини брежуљка код Ветиља; са Мојсијем усред мадијанских планина и са дечаком Давидом док је чувао своја стада. По Христовом упутству јеврејски народ је петнаест векова сваке године напуштао своје

домове и недељу дана становао у сеницама начињеним од зеленог грања »с лепих дрвета, и грана палмових и грана с густих дрвета и врбе с потока«. (3. Мојсијева 23,40)

У обучавању својих ученика, Исус је одлучио да се повуче из градске збрке у тишину поља и брежуљака, јер је то било више у складу са поукама о самоодрицању којима је желео да их поучи. У току своје службе, волео је да под плавим небом, окупља народ око себе, на неком травом обраслом обронку или на обали поред језера. Овде, окружен делима свога стваралаштва, могао је да скрене мисли својих слушалаца са вештачког на природно. У растењу и развоју природе била су откривена начела Његовог царства. Подижући своје очи према Божјим брежуљцима и посматрајући дивна дела Његових руку, људи могу да науче драгоцене поуке о божанској истини. Христово учење понављало би им се у свим детаљима природе. Тако је са свима који излазе у поља са Христом у својим срцима. Они ће се осећати окружени светим утицајем. Детаљи из природе преузимају приче нашега Господа и понављају Његове савете. Додиром са Богом у природи, ум се уздиже, а срце налази починак.

Сада је требало предузети први корак у организовању Цркве која ће након Христовог одласка бити Његов представник на Земљи. Није им био на располагању скупоцени Храм, већ је Спаситељ своје ученике повео на омиљено место боравка, па су у њиховим умовима света искуства тога дана заувек била повезана са лепотом брда, долине и мора.

Исус је позвао своје ученике да би их могао послати као своје сведоке, да објаве свету шта су видели и чули од Њега. Њихова служба била је најважнија на коју су икада људска бића била позвана и стајала је одмах иза службе самог Христа. Требало је да постану Божји сарадници у спасавању света. Као што су у Старом завету дванаест патријараха стајали као представници Израиља, тако треба да и дванаест апостола стоје као представници еванђеоске Цркве.

Спаситељ је познавао карактер људи које је изабрао; све њихове слабости и погрешке пред Њим су биле отворене; знао је
292 и опасности кроз које ће морати да прођу, одговорност која ће почивати на њима, па је Његово срце било пуно нежне љубави према овим изабраницима. Сам на брду близу Галилејског мо-

ра, Он је целу ноћ провео у молитви за њих, док су они спавали у подножју брда. Са првом светлошћу зоре позвао их је да дођу к Њему, јер је имао нешто важно да им саопшти.

Ови ученици неко време били су удружени са Исусом у марљивом раду. Јован и Јаков, Андрија и Петар, са Филипом, Натанаилом и Матејом били су повезани са Њим присније него остали и били сведоци већег броја Његових чуда. Петар, Јаков и Јован били су у још блискијој вези са Њим. Били су готово непрекидно с Њим, пратећи Његова чуда и слушајући Његове речи. Јован је пришао најближе Исусу, тако да се истицао као онај кога је Исус волео. Спаситељ их је све волео, али Јованов дух био је најпријемчивији. Био је млађи од осталих и са дечјим поверењем отворио је своје срце Исусу. Тако је стекао већу Христову наклоност, па су преко њега Спаситељева најдубља духовна учења саопштена Његовом народу.

На челу једне од група, у које су апостоли били подељени, стоји Филипово име. Он је био први ученик коме је Исус упутио јасан налог: »Хајде за мном.« Филип је био из Витсаиде, Андријиног и Петровог града. Он је слушао учење Јована Крститеља и чуо његово проглашење Христа за Божје Јагње. Филип је искрено тражио истину, али је био спорога срца за веровање. Иако се и сам придружио Христу, ипак његово објављивање Христа Натанаилу показује да није био потпуно убеђен у Христово божанство. Иако је глас са Неба објавио Христа као Божјег Сина, за Филипа Он је био »Исус, син Јосифов из Назарета«. (Јован 1,45) Филипов недостатак вере показао се поново када је нахрањено пет хиљада људи. Исус је желео да га окуша када је питао: »Где ћемо купити хлеба да ови једу?« Филипов одговор био је на страни неверства: »Двеста гроша хлеба није 293
доста да свакоме од њих помало допадне.« (Јован 6,5.7) Исус је био жалостан. Иако је видео Његова дела и осетио Његову силу, Филип ипак није имао вере. Када су се Грци распитивали код Филипа за Исуса, није искористио прилику да их упозна са Спаситељем, него је отишао да каже Андрији. Опет, у оним последњим часовима пре распећа, Филипове речи биле су такве да су обесхрабривале веру. Када је Тома рекао Исусу: »Господе, не знамо куда идеш; и како можемо пут знати?« Спаситељ је одговорио: »Ја сам Пут, Истина и Живот... кад бисте Мене знали

онда бисте знали и Оца Мојега.« Филипов одговор открио је неверовање: »Господе! покажи нам Оца, и биће нам доста.« (Јован 14,5–8) Ученик који је три године био са Исусом био је тако спорог срца, тако слаб у вери.

У срећној супротности са Филиповим неверством било је Натанаилово детиње поверење. Он је био човек веома искрене природе, човек чија је вера почивала на невидљивој стварности. Ипак, Филип је био ученик у Христовој школи и божански Учитељ стрпљиво се односио према његовом неверству и спором схватању. Када се Свети Дух излио на ученике, Филип је постао учитељ по божанском реду. Знао је о чему говори поучавајући са сигурношћу која је осведочавала слушаоце.

Док је Исус припремао ученике за њихово рукоположење, један који није био позван, настојао је да им се наметне. Био је то Јуда Искариотски, човек који је тврдио да је Христов следбеник. Он је сада иступио, захтевајући место у овом ужем кругу ученика. Са великом озбиљношћу и привидном искреношћу, изјавио је: »Учитељу! ја идем за Тобом куд год Ти пођеш.« Исус га није ни одбио ни поздравио добродошлицом, већ је само прозборио жалосне речи: »Лисице имају јаме и птице небеске гнезда; а Син
294 Човечији нема где главе заклонити.« (Матеј 8,19.20) Јуда је веровао да је Исус Месија, и придружујући се апостолима, надао се да ће обезбедити себи висок положај у новом царству. Ову наду Исус је желео да сруши изјавом о свом сиромаштву.

Ученици су желели да Јуда постане један од њих. Био је такве спољашњости која је уливала поштовање, човек велике оштроумности и делотворне способности и они су га препоручили Исусу као човека који ће Му много помоћи у Његовом раду. Били су изненађени када га је Исус тако хладно примио.

Ученици су били веома разочарани што Исус није покушавао да обезбеди сарадњу са вођама у Израиљу. Сматрали су да је погрешио што није ојачао своје дело обезбеђујући подршку ових утицајних људи. Да је одбио Јуду они би у својим умовима поставили питање о мудрости свога Учитеља. Касније, Јудина историја открије им опасност која се крије у дозвољавању било каквом световном просуђивању да делује у одлучивању о подобности људи за Божје дело. Сарадња таквих људи коју су ученици желели да обезбеде, издала би дело у руке његових најгорих непријатеља.

Ипак, када се Јуда придружио ученицима, није био неосетљив према лепоти Христовог карактера. Осећао је утицај те божанске силе која је привлачила душе Спаситељу. Он који није дошао да сломи стучене трске нити да угаси »свештила које се пуши«, неће одбити ову душу док макар и једна жеља буде сезала светлости. Спаситељ је читао Јудино срце; Он је знао дубину греха коме ће Јуда подлећи ако га Божја милост не ослободи. Повезујући овог човека са собом, Он га је поставио тамо где је, из дана у дан, могао да буде доведен у додир са извором Његове несебичне љубави. Ако би отворио своје срце Христу, божанска милост изагнала би демона себичности, па би чак и Јуда могао да постане поданик Божјег царства.

Бог узима људе такве какви су, са основним људским цртама у карактеру, и обучава их за своју службу, ако желе да прихвате Његов ред и уче од Њега. Они нису изабрани зато што су савршени, већ упркос свом несавршенству, познавањем и спровођењем истине, Христовом милошћу, могу бити преображени у Његово обличје.

Јуда је имао исте прилике као и други ученици. Слушао је исте драгоцене поуке. Међутим, спровођење истине које је 295
Христос захтевао, размимоилазило се са Јудиним жељама и циљевима и није желео да напусти своје замисли да би примио мудрост са Неба.

Како је нежно поступио Спаситељ са оним који ће постати Његов издајник! У своме учењу Исус се задржавао на начелима доброчинства која су ударала у сам корен похлепности. Изнео је Јуди гнусни карактер лакомства и много пута овај ученик разумео је да је оцртан његов карактер и истакнут његов грех, али није желео да призна и напусти своју неправду. Био је сам себи довољан и уместо да се одупре искушењу, наставио је да следи своје непоштене поступке. Христос је пред њим био живи пример онога што је могао да постане да је пожњео благодат божанског посредовања и службе; али Јуда се оглушио на све те поуке.

Исус му никада није упутио оштри укор због његовог лакомства, већ је са божанским стрпљењем подносио овог грешног човека, чак и када му је давао доказ да чита његово срце као отворену књигу. Понудио му је најузвишеније подстицаје

да чини што је право, тако да за одбацивање небеске светлости Јуда није имао никакво оправдање.

Уместо да је ходао у светлости, Јуда је одлучио да сачува своје мане. Гајио је рђаве жеље, осветничке страсти, мрачне и туробне мисли, све док сотона није потпуно загосподарио овим човеком. Јуда је постао представник Христовог непријатеља. Када се удружио са Исусом, имао је неке драгоцене црте карактера које би могле постати благослов за Цркву. Да је био вољан да носи Христов јарам, могао је да буде међу виђеним апостолима; али отврднуо је своје срце када му је указано на мане, а охолост и побуна изабрале су његову себичну славољубивост, па се на тај начин онеспособио за посао који би му Бог поверио да изврши.

Сви апостоли имали су озбиљне мане када их је Исус позвао у своју службу. Чак и Јован, који је дошао у најприснију везу са понизним и кротким Спаситељем, по својој природи није био понизан и попустљив. Он и његов брат названи су »синови громови«. Док су били са Исусом, свако ниподаштавање показано према Њему пробудило је у њима гнев и ратоборност. Плаховитост, осветољубивост, критички дух, све је то било у вољеном ученику. Био је горд, жељан да буде први у Божјем царству. Међутим, из дана у дан, насупрот свом насилничком духу, посматрао је Исусову нежност и благост и слушао Његове поуке о понизности и стрпљењу. Отворио је своје срце божанском
296 утицају, и постао не само слушалац већ и творац Спаситељевих речи. Његово ја било је сакривено у Христу. Научио је да носи Христов јарам и понесе Његово бреме.

Исус је укоравао своје ученике, Он их је опомињао и упозоравао; али Јован и његова браћа нису Га напустили; изабрали су Исуса без обзира на прекоре. Спаситељ се није повукао од њих због њихових слабости и грешака. Они су наставили да до краја деле Његова искушења и уче поуке из Његовог живота. Посматрањем Христа преобразили су се у карактеру.

Апостоли су се веома разликовали у навикама и природи. Ту су се налазили цариник Левије – Матеј и ватрени зелот Симон, одлучни непријатељ римске власти; великодушни и нагли Петар и подли Јуда; Тома, искрена срца, али стидљив и бојажљив, Филип, спора срца и наклоњен сумњи и славољубиви, просто-

душни Заведејеви синови са својом браћом. Исус их је довео у заједницу са њиховим различитим манама; сви са наслеђеним и стеченим склоностима ка злу; али у Христу и кроз Њега требало је да пребивају у Божјој породици, учећи да постану једно у вери, учењу, духу. Доживеће своја искушења, своје жалости, своје подвојености у мишљењу; али док год је Христос пребивао у срцу, није могло бити никаквих размирица. Његова љубав повешће их да имају љубав један према другоме; Учитељеве поуке довешће до усклађивања свих разлика, доводећи апостоле у јединство, све док не буду били једне мисли и једног расуђивања. Христос је велико средиште и они ће се приближити један другоме у истој сразмери у којој се приближе средишту.

Када је завршио поучавање ученика, Исус је сакупио малу групу око себе и клечећи усред њих и положивши руке на њихове главе, изговорио молитву, посвећујући их за Његово свето дело. Тако су Господњи ученици били рукоположени за службу Јеванђеља.

Као своје представнике међу људима, Христос није изабрао анђеле који никада нису пали, већ људска бића, људе са истим склоностима као и они које желе да спасу. Христос је узео на себе људску природу, да би могао да се приближи човечанству. Божанској природи била је потребна људска природа, јер је доношење спасења свету захтевало и божанско и људско. Божанској природи била је потребна људска природа да би човечанство могло добити канал за везу између Бога и човека. Тако је и са Христовим слугама и весницима. Човеку је потребна сила која је изван њега и изнад њега, да би га обновила по Божјем обличју и оспособила за вршење Божјег дела, али ово не чини људско учешће небитним. Људски род ослања се на божанску 297
силу, Христос пребива у срцу вером, и сарадњом са божанским човекове снаге постају употребљиве за добро.

Онај који је позвао галилејске рибаре, још увек позива људе у своју службу. Исто је толико вољан да своју силу испољи кроз нас као и кроз своје прве ученике. Ма колико били несавршени и грешни, Господ нам пружа своју понуду да се удружимо са Њим, да учимо код Христа. Он нас позива да дођемо на божанско поучавање да, ујединивши се са Христом, можемо чинити Божја дела.

»Ово благо имамо у земљаним судовима, да премноштво силе буде од Бога а не од нас.« (2. Коринћанима 4,7) То је разлог што је проповедање Јеванђеља поверено грешним људима, а не анђелима. То открива да је сила која делује кроз слабости људске природе Божја сила, па смо на тај начин охрабрени да верујемо да сила која може да помогне другима, који су исто тако слаби као и ми, може помоћи и нама. А они који су и сами »под слабошћу« треба да су у стању да пострадају »с онима који не знају и залазе«. (Јеврејима 5,2) Пошто су и сами угрожени, упознати су са опасностима и тешкоћама пута и из овог разлога позвани су да досегну друге који се налазе у сличној угрожености. Постоје душе збуњене сумњом, оптерећене слабостима, слабе у вери и неспособне да се ухвате за Невидљивог; али пријатељ кога могу да виде, који долази к њима уместо Христа, може да постане алка која ће причврстити њихову колебљиву веру за Христа.

Треба да постанемо радници заједно са небеским анђелима у представљању Исуса свету. Готово са нестрпљивом жељом анђели очекују нашу сарадњу; јер човек мора да постане канал за везу са човеком. Када посвећењем целога срца предамо себе Христу, анђели се радују што могу да открију Божју љубав преко наших гласова.

Ова глава заснована је на Матеју 5.6.7. глави

БЕСЕДА НА ГОРИ

Христос је ретко насамо окупљао своје ученике да би примали Његове речи. Он није одабирао за своје слушаоце само 298
оне који су познавали пут живота. Његов посао био је да допре до мноштва, које је било у незнању и заблуди. Износио је своје поуке о истини тамо где су могле доспети до помраченог разумевања. Он сам био је Истина, стојећи опасаних бедара и руку увек испружених да благосиља, а речима опомене, усрдне молбе и охрабрења тежио је да подигне свакога ко би дошао к Њему.

Беседа на гори, иако нарочито намењена ученицима, изговорена је у присуству мноштва. Након рукоположења апостола, Исус је са њима отишао на обалу мора. Ту је народ почео да се окупља још од раног јутра. Осим уобичајених великих група из галилејских градова, било је народа из Јудеје, па чак и самог Јерусалима; из Переје, из Декаполиса, из Идумеје, далеко са југа Јудеје; из Тира и Сидона, феничанских градова на обалама Средоземног мора. »Чувши шта Он чини«, они, »дођоше да Га слушају и да се исцељују од својих болести... јер из Њега излажаше сила и исцељиваше их све.« (Марко 3,8; Лука 6,17–19)

На узаној обали није било чак ни места за стајање, која би досегао Његов глас, за све оне који су желели да Га чују, па их је Исус повео на падину брега. Доспевши на једну зараван која је нудила пријатно место за окупљање мноштва, Он је сео на траву, а ученици и мноштво следили су Његов пример. Место
ученика било је увек до Исуса. Народ се непрекидно тискао око 299

Њега, али ученици су схватили да не смеју бити изгурани из Његове близине. Сели су сасвим поред Њега, да не би изгубили ниједну реч Његове поуке. Били су пажљиви слушаоци, жељни да разумеју истине које треба да објаве свим земљама и свим нараштајима.

Са осећањем да се може очекивати нешто више него обично, они су се сада тискали око свога Учитеља. Веровали су да ће се царство ускоро успоставити, а из догађаја тога јутра стекли су уверење да ће у вези са њим бити објављен неки проглас. Осећање ишчекивања обузело је мноштво, а живост на лицу доказивала је дубоко занимање. Док је народ седео на зеленом обронку брежуљка, очекујући речи божанског Учитеља, њихова срца била су испуњена мислима о будућој слави. Било је књижевника и фарисеја који су очекивали дан када ће загосподарити над омрзнутим Римљанима и докопати се богатства и сјаја великог светског царства. Сиромашни сељаци и рибари надали су су се да ће чути чврсто обећање да ће њихове бедне уџерице, оскудна храна, живот испуњен напорним радом и страх од немаштине бити замењени дворовима пуним изобиља и данима доколице. Уместо грубе одеће која им је дању била огртач, а преко ноћи покривач, надали су се да ће им Христос дати богате и скупоцене хаљине њихових поробљивача. Сва срца била су узбуђена поносном надом да ће Израиљ ускоро бити почаствован пред народима као изабран од Господа, а Јерусалим уздигнут као глава једног свеопштег царства.

Христос је разочарао наду у светску величину. У Беседи на Гори покушао је да раскопа дело створено погрешним васпитањем и својим слушаоцима да прави појам о свом Царству и сопственом карактеру. Ипак, није непосредно напао заблуде народа. Он је видео беду света због греха, па ипак није пред њих износио живу слику њихове несреће. Поучавао их је о нечему неупоредиво бољем од онога што су они познавали. Не сузбијајући њихове замисли о Божјем царству, говорио им је о условима под којима могу ући у њега, допуштајући им да сами донесу закључке о његовој природи. Истине које је учио нису мање значајне за нас него што су биле за мноштво које Га је следило. Ништа мање нама није потребно него што је било њима да научимо основна начела Божјега царства.

Христове речи народу на Гори биле су речи благослова. Срећни су они, рекао је, који препознају своје духовно сиромаштво и осећају потребу за откупљењем. Јеванђеље треба да 300
се приповеда сиромашнима. Оно се не открива онима који су духовно горди, онима који тврде да су богати и којима ништа није потребно, већ онима који су понизни и скрушени. За грех је отворен само један извор – извор за сиромашне духом.

Гордо срце тежи да заслужи спасење; али наше право на Небо и наша подобност за њега темељи се на Христовој правди. Господ не може учинити ништа за обновљење једног човека, све док се он, осведочен у сопствену слабост и ослобођен сваке помисли да је довољан сам себи, не потчини Божјој управи. Тада може примити дар који Бог чека да подари. Ништа није ускраћено души која осећа своју потребу. Она има неограничени приступ к Њему у коме се налази сва пунина. »Јер овако говори Високи и Узвишени, који живи у вечности, којему је име Свети: На висини и у светињи станујем и с оним ко је скрушена срца и смерна духа оживљујући дух смерних и оживљујући срце скрушених.« (Исаија 57,15)

»Благо онима који плачу, јер ће се утешити.« Овим речима Христос не учи да плакање само по себи има моћ да отклони кривицу греха. Он не одобрава претворну или смишљену понизност. Плакање о коме говори не састоји се од потиштености и јадиковања. Иако смо жалосни због греха, треба да се радујемо драгоценој предности што смо Божја деца.

Често жалимо зато што нам наша зла дела доносе непријатне последице; али то није покајање. Права жалост због греха је исход деловања Светога Духа. Дух открива незахвалност срца које је омаловажавало и жалостило Спаситеља и у скрушености доводи нас подножју крста. Сваким грехом изнова рањавамо Исуса и када погледамо на Њега, кога смо ми проболи, плачемо због грехова који су Му нанели патње. Такво плакање повешће нас одбацивању греха.

Световни људи могу прогласити ову жалост слабошћу, али то је снага која онога који се каје везује за Бесконачнога спонама које се не могу прекинути. Она показује да Божји анђели враћају души врлине, које су изгубљене услед тврдоће срца и преступа. Сузе онога који се каје само су кишне капи које прет-

ходе сунчевом сјају светости. Ова жалост оглашава радост која ће постати живи извор у души. »Само познај безакоње своје, да си се одметнула Господу Богу своју«; »и нећу пустити да пад-
301 не гнев Мој на вас, јер сам милостив, вели Господ.« (Јеремија 3,13.12) »Жалоснима у Сиону« Он је одлучио да да »накит место пепела, уље радости место жалости, одело за похвалу место духа тужнога«. (Исаија 61,3)

За оне који плачу у искушењу и жалости постоји утеха. Горчина жалости и понижење бољи су од попуштања греху. Кроз невоље Бог нам открива слаба места у нашем карактеру, да бисмо Његовом благодаћу победили своје слабости. Непозната поглавља у вези са нама самима откривају нам се и проба долази, без обзира да ли ћемо прихватити Божји укор и савет. Кад на нас дође искушење не треба да се гневимо и жалимо. Не треба да се бунимо или трудимо да се извучемо из Христове руке. Треба да понизимо душу пред Богом. Господњи путеви су нејасни ономе који жели да сагледа појединости у светлости која му годи. Они изгледају мрачни и тужни нашој људској природи. Међутим, Божји путеви су путеви милости и крај им је спасење. Илија није знао шта чини када је у пустињи рекао да му је досадио живот и молио се да умре. Господ у својој милости није га ухватио за реч. Илија, ипак, треба да изврши још једно велико дело, па када је ово дело извршено, није требало да умре обесхрабрен и усамљен у пустињи. За њега није силажење у смртни прах, већ уздизање у слави у поворци небеских бојних кола до престола на висини.

Божја реч онима који су жалосни гласи: »Видим путеве његове, али ћу га исцелити, водићу га и даћу опет утеху њему и његовим који туже.« »Променићу жалост њихову на радост, и утешићу их, и развеселићу их по жалости њиховој.« (Исаија 57,18; Јеремија 31,13)

»Благо кроткима.« Тешкоће са којима се сусрећемо могу много да се умање том кротошћу која је сакривена у Христу. Ако имамо понизност нашега Учитеља, уздићи ћемо се изнад презира, пребацивања и неприлика којима смо свакодневно изложени и они ће престати да суморношћу засењују дух. Најузвишенији доказ о племенитости једног хришћанина је владање самим собом. Онај који пред злостављањем или суровошћу

не сачува благ и постојан дух, лишава Бога права да у њему открије савршенство свог карактера. Понизност срца је сила која доноси победу Христовим следбеницима; она је обележје њихове везе са горњим дворовима.

»Јер је висок Господ, и види нискога.« (Псалам 138,6) Бог нежно посматра оне који откривају кротак и понизан Христов дух. Свет их можда посматра са ниподаштавањем, али у Његовим очима они имају велику вредност. Пропусницу за небеске дворове неће добити само мудри, велики, доброчинитељи; не само вредни радници, пуни ревности и неуморне марљивости. 302
Не, широм отворен улаз имаће сиромашни духом, који чезну да Христос својим присуством борави у њима, који су кроткога срца, чија је највећа тежња да чине Божју вољу. Они ће бити у броју оних који су опрали и убелили своје хаљине у крви Јагњетовој. »Зато су пред престолом Божјим, и служе Му дан и ноћ у цркви Његовој; и Онај што седи на престолу уселиће се у њих.« (Откривење 7,15)

»Благо гладнима и жеднима правде.« Осећање недостојности учиниће да срце осећа глад и жеђ за правдом и ова жеља неће бити изневерена. Они који направе места у свом срцу за Исуса, схватиће Његову љубав. Сви који чезну за тим да буду карактером слични Богу, биће задовољени. Свети Дух никада неће оставити без помоћи ниједну душу која гледа на Исуса. Он узима од онога што је Христово и даје њој. Ако се наш поглед стално задржава на Христу рад Духа неће престати све док се таква душа не преобрази у Његово обличје. Чиста љубав проширће душу, дајући јој способност за узвишенија достигнућа, за увећано знање о небеским вредностима, тако да јој неће бити ускраћена пунина. »Благо гладнима и жеднима правде, јер ће се наситити.«

Милостиви ће наћи милост, а они који су чистога срца, видеће Бога. Свака нечиста мисао обесвећује душу, слаби морално осећање и тежи да избрише деловање Светога Духа. Она помрачује духовни вид, тако да људи не могу гледати Бога. Господ може да опрости и опрашта грешнику који се каје, али иако му је опроштено, душа је повређена. Онај ко жели да јасно разликује духовне истине, мора да избегава сваку нечистоту у говору или мислима.

Међутим, Христове речи покривају више него само слободу од чулне нечистоте, више него слободу од церемонијалног скрнављења, које су Јевреји тако строго избегавали. Себичност нас спречава да гледамо Бога. Себичан дух просуђује о Богу као потпуно једнаком себи. Док то не одбацимо, не можемо да схватимо Њега који је Љубав. Једино ће несебично срце, кротак дух пун поверења, видети Бога као »Милостивог, Жалостивог, Спорог на гнев и Обилног милосрђем и истином«. (2. Мојсијева 34,6)

»Благо онима који мир граде.« Истина рађа Христов мир. Он је у складу са Богом. Свет је у непријатељству са Божјим законом; грешници су у непријатељству са својим Творцем; и
305 као исход тога они су у непријатељству један према другоме. Псалмиста, изјављује: »Велик мир имају они који љубе закон Твој, и у њих нема спотицања.« (Псалам 119,165) Људи не могу да створе мир. Људски планови за очишћење и уздизање појединаца и друштва неће успети да створе мир, зато што не допиру до срца. Једина сила која може да створи или непрекидно одржава истински мир је Христова милост. Када се она усади у срце, биће одстрањене зле склоности које изазивају свађу и неспоразум. »Место трња никнуће јела, место коприве никнуће мирта«, а пустиња живота »веселиће се... и процветати као ружа.« (Исаија 55,13; 35,1)

Мноштво је било задивљено овим учењем које се толико разликовало од правила и примера фарисеја. Људи су стекли мишљење да се срећа састојала у поседовању световних добара, да је врло пожељна слава и част од људи. Било је веома пријатно назвати се »рабин« и бити величан као мудар и побожан, а своје врлине показивати пред светом. То је сматрано круном среће. Међутим, у присуству овог огромног мноштва, Исус је изјавио да ће земаљска добит и част бити сва награда коју ће овакве особе било кад добити. Говорио је сигурно и сила осведочења пратила је Његове речи. Народ се утишао а осећање страха надвило се над њих. Сумњичаво су гледали један другога. Ко ће од њих бити спасен, ако је учење овог Човека тачно? Многи су били убеђени да је овај изванредни Учитељ покренут Божјим Духом, а мисли које изговара божанске.

Пошто је објаснио у чему се састоји права срећа и како може да се постигне, Исус је одређеније указао на дужност својих

ученика, као учитеља изабраних од Бога да друге поведу стазом правде и вечнога живота. Знао је да ће они често патити због разочарења и обесхрабрења, да ће се сусрести са одлучним противљењем, да ће бити нападани, а њихово сведочанство одбацивано. Добро је знао да ће у извршавању своје мисије ови понизни људи, који су тако пажљиво слушали Његове речи, морати да подносе клевете, мучења, затвор и смрт па је наставио:

»Благо прогнанима правде ради, јер је њихово царство небеско. Благо вама ако вас узасрамоте и успрогоне и реку на вас свакојаке рђаве речи лажући, Мене ради. Радујте се и веселите се јер је велика плата ваша на небесима, јер су тако прогонили 306
пророке пре вас.«

Свет воли грех, а мрзи правду и то је био разлог његовог непријатељства према Исусу. Сви који одбијају Његову безграничну љубав сматраће хришћанство чиниоцем који узнемирава. Христова светлост растерује таму која покрива њихове грехе, и указује се потреба за реформом. Док они који се покоравају утицају Светога Духа почињу борбу са самим собом, дотле се они који се чврсто држе греха боре против истине и њених представника.

На тај начин ствара се раздор и Христови следбеници бивају оптуживани као они који уносе немир у народ. Међутим, пријатељство са Богом доноси им непријатељство овог света. Они носе Христову срамоту. Они следе стазу који су утабали најплеменитији на Земљи. Радосно, а не са жалошћу, треба да се суоче са прогонством. Свако жестоко искушење је Божје средство за њихово оплемењивање. Свака таква проба оспособљава их за њихов посао као Његових сарадника. Сваки сукоб има своје место у великој борби за правду и сваки ће допринети радости њихове коначне победе. Имајући ово у виду, проба њихове вере и стрпљења биће радосно прихваћена, радије него са страхом и избегавањем. Брижни да испуне своју обавезу према свету, усредсређујући своју жељу на Божје одобравање, Његове слуге морају да испуне сваку дужност, не обазирући се на страх или наклоност људи.

»Ви сте со земљи«, рекао је Исус. Немојте се повлачити из света да бисте избегли прогонство. Треба да пребивате међу људима, да укус божанске љубави може да буде као со која ће сачувати свет од кварења.

Срца која одговарају утицају Светога Духа канали су кроз које протиче Божји благослов. Када би они који служе Богу били уклоњени са Земље, а Његов Дух се повукао између људи, овај свет био би препуштен пустоши и уништењу, плодовима сотонине владавине. Иако зли то не знају, они у овом свету дугују чак и за благослове овог живота, присуству Божјег народа кога омаловажавају и угњетавају. Међутим, ако су хришћани то само по имену, они су као со која је изгубила свој укус. Они немају никакав утицај на добро у свету. Њиховим погрешним представљањем Бога гори су од неверника.

»Ви сте светлост свету.« Јевреји су мислили да добра спасења присвоје само за свој народ, али им је Христос показао да је
307 спасење као и сунчев сјај. Оно припада целом свету. Религија Библије не може се затворити између корица књиге, нити између зидова цркве. Она не треба да се повремено износи само за нашу личну корист, а после тога опет пажљиво одложи у страну. Она треба да посвећује свакодневни живот, да се покаже у сваком пословном споразуму и у свим нашим друштвеним односима.

Прави карактер се не обликује споља и онда обуче; он зрачи изнутра. Ако желимо друге да упутимо на стазу правде, начела правде као драгоценост морају бити чувана у нашим срцима. Наше исповедање вере може да објављује теорију религије, али наша стварна побожност проповеда реч истине. Доследан живот, свети разговор, непоколебљива честитост, делотворан, драговољан дух, пример побожности – то су средства којима се светлост преноси свету.

Исус се није задржавао на законским одредбама, али није оставио своје слушаоце да закључе да је дошао да одбаци његове захтеве. Знао је да уходе стоје спремне да Га ухвате за сваку реч која би се могла искривити да послужи њиховом циљу. Знао је за предрасуду која је постојала у мислима многих Његових слушалаца, и зато није говорио ништа што би уздрмало њихову веру у религију и установе које су им предате преко Мојсија. Христос је лично дао и Морални и Обредни закон. Није дошао да уништи поверење у сопствена упутства. У складу са својим великим поштовањем закона и пророка, покушавао је да обори зид захтева предања којим су Јевреји били ограђени. Док је

одбацивао њихово погрешно тумачење Закона, брижљиво је опомињао своје ученике да не одбацују животне истине које су поверене Јеврејима.

Фарисеји су били поносни на своју послушност Закону; па ипак, тако су мало познавали његова начела у свакидашњем животу, да су им Спаситељеве речи звучале као јерес. Када је очистио бесмислице којима је истина била затрпана, сматрали су да је одбацио и саму истину. Дошаптавали су једни другима да Он омаловажава Закон. Читао је њихове мисли и одговорио им речима: »Не мислите да сам дошао да покварим закон или пророке: Нисам дошао да покварим, него да испуним.« Овим је Исус, побио фарисејске оптужбе. Његова мисија у свету била је да одбрани свете захтеве Закона за које су Га оптуживали да их крши. Да је Божји закон могао да се промени или укине, Христос не би имао потребе да сноси последице наших преступа. Он је дошао да објасни однос Закона према човеку и сликовито прикаже његова правила сопственим животом послушности. 308

Бог нам је дао своје свете прописе зато што воли људски род. Да би нас заштитио од последица преступа, открио је начела правде. Закон је израз Божје мисли; када га прихватимо у Христу, он постаје наша мисао. Он нас уздиже изнад силе природних жеља и склоности, изнад искушења која воде у грех. Бог жели да будемо срећни и Он нам даје правила Закона да бисмо слушајући их могли имати радост. Када су приликом Христовог рођења анђели певали:

»Слава на висини Богу,

И на земљи мир, међу људима добра воља« (Лука 2,14), објављивали су начела Закона који је Он дошао да начини великим и славним.

Када је Закон објављен на Синају, Бог је објавио људима светост свога карактера, да би истицањем супротности могли видети грешност свога карактера. Закон им је дат да их осведочи о греху и открије им њихову потребу за Спаситељем. Он би то учинио када би његова начела, уз помоћ Светога Духа, била примењена на срце. Ово дело још увек мора да се обавља. У Христовом животу законска начела учињена су јасним; и док Божји Свети Дух утиче на срце, док Христова светлост открива људима њихову потребу за Његовом крвљу која очишћава и за

Његовом правдом која оправдава, Закон је још увек средство које нас доводи Христу да бисмо могли бити оправдани вером. »Закон је Господњи савршен, крепи душу.« (Псалам 19,7)

»Докле небо и земља стоји«, рекао је Исус, »неће нестати ни најмањега словца или једне титле из закона док се све не изврши.« Сунце које сија на небу, и чврста Земља на којој пребивате, Божји су сведоци да је Његов закон непроменљив и вечан. Иако они могу проћи, божанска правила ће остати. »Лакше је пак небу и земљи проћи неголи једној титли из закона пропасти.« (Лука 16,17) Систем слика који је указивао на Исуса као на Божје Јагње морао је да буде укинут приликом Његове смрти; али правила Десет заповести непроменљива су као и Божји престо.

Пошто је »закон Господњи савршен«, свако скретање од њега мора да буде зло. Христос осуђује оне који су непослушни 309
Божјим заповестима и уче и друге да тако чине. Спаситељев живот послушности испуњавао је све захтеве Закона; Он је доказао да се у људској природи може држати Закон и показао савршенство карактера које развија послушност. Сви који су послушни, као што је и Он био послушан исто тако објављују да је Закон »свет и праведан и добар«. (Римљанима 7,12) Са друге стране сви који крше Божје заповести подржавају сотонино тврђење да је Закон неправедан и да се не може слушати. На тај начин они подупиру преваре великог противника и обешчашћавају Бога. Они су деца злога који је био први побуњеник против Божјег закона. Допустити им приступ на Небо значило би поново унети клице неслоге и побуне и угрозити благостање свемира. Ниједан човек који својом вољом занемарује једно начело Закона неће ући у небеско царство.

Рабини су сматрали своју правду пропусницом за Небо, али Исус је изјавио да је недовољна и безвредна. Фарисејску правду сачињавали су спољашњи обреди и теоретско знање истине. Рабини су тврдили да су свети у својим личним напорима да одрже Закон; али њихова дела раздвојила су правду од религије. Док су до ситница били тачни у поштовању обреда, дотле је њихов живот био неморалан и унижен. Њихова такозвана правда не би могла никада ући у небеско царство.

Највећа обмана људскога ума у Христове дане било је сазнање да само пристајање уз истину сачињава правду. У цело-

купном људском искуству теоретско знање истине показало се недовољним за спасење душе. Оно не доноси плодове правде. Ревносно поштовање онога што се назива теолошка истина често је удружено са мржњом према правој истини откривеној у животу. Најмрачнија поглавља историје оптерећена су извештајима о злочинима које су починили верски фанатици. Фарисеји су тврдили да су Аврамова деца и хвалили се поседовањем божанских пророчанстава; ипак ове предности нису их сачувале од себичности, злобе, жеље за добитком и најнижег лицемерства. Сматрали су себе најпобожнијим на свету, али њихова такозвана правоверност навела их је да разапну Господа славе.

Још увек постоји иста опасност. Многи примају за готово да су хришћани, једноставно зато што су прихватили нека основна теолошка начела. Међутим, они нису спровели истину у свакодневни живот. Они нису поверовали у њу и нису је заволели, па зато нису примили силу и благодат која долази од посвећења истином. Људи могу тврдити да верују у истину; али ако их 310
то не чини искренима, љубазнима, стрпљивима, трпељивима, небеског ума, онда је то проклетство за оне који је поседују; а преко њиховог утицаја то је проклетство и за свет.

Правда коју је Исус проповедао представља усклађеност срца и живота са откривеном Божјом вољом. Грешни људи могу постати праведни само ако имају веру у Бога и одржавају живу везу са Њим. Тада ће права побожност уздизати мисли и оплеменити живот. Тада ће се спољашњи облици религије усагласити са унутрашњом чистотом хришћанина. Тада обреди које захтева служба Богу нису безначајне свечаности, као оне код лицемерних фарисеја.

Исус појединачно узима заповести и објашњава дубину и ширину њихових захтева. Уместо да одбаци и једну јоту од њихове снаге, Он показује колико су далекосежнија њихова начела и открива судбоносну грешку Јевреја у њиховом спољашњем показивању послушности. Он изјављује да се Божји закон преступа рђавом мисли или пожудним погледом. Човек који пристаје на најмању неправду крши Закон и унижава своју моралну природу. Убиство прво живи у мислима. Онај који мржњи даје место у свом срцу, поставља своје ноге на стазу убице и његови приноси одвратни су Богу.

Јевреји су гајили дух одмазде. У својој мржњи према Римљанима изговарали су тешке јавне оптужбе и задовољавали злога испољавајући његова својства. На тај начин обучавали су се за вршење страшних дела на која их је он наводио. У верском животу фарисеја није постојало ништа што би незнабошцима учинило побожност привлачном. Исус их је позвао да не варају сами себе мишљу да у срцу могу да устану против својих угњетача и гаје тежњу да се освете за њихова зла.

Истина је да постоји гнев који се може оправдати, чак и код Христових следбеника. Кад виде да се Бог вређа, а Његова служба не поштује, када виде да су невини угњетавани, тада праведни гнев обузима душу. Такав гнев, произашао из истанчаних моралних начела није грех. Међутим, они који приликом било каквог изазова сматрају да имају слободу да попусте гневу или мржњи, отварају срце сотони. Ако желимо да будемо у складу са Небом из душе морамо изагнати горчину и непријатељство.

Спаситељ иде даље од овога. Он каже: »Зато дакле ако принесеш дар свој к олтару, и онде се опоменеш да брат твој има нешто на те, остави онде дар свој пред олтаром, и иди пре те
311 се помири с братом својим, па онда дођи и принеси дар свој.« Многи су ревни у верским службама, док између њих и њихове браће постоје несрећне несугласице које би могли изгладити. Бог захтева од њих да учине све што стоји у њиховој моћи да поново успоставе склад. Све док то не учине, Он не може да прихвати њихову службу. Дужност хришћанина у погледу овога јасно је истакнута.

Бог на све излива своје благослове. »Он заповеда своме сунцу, те обасјава и зле и добре, и даје дажд праведнима и неправеднима.« Он је »благ и неблагодарнима и злима«. (Лука 6,35) Он нам заповеда да будемо слични Њему. »Благосиљајте оне који вас куну«, каже Исус, »чините добро онима који на вас мрзе... да будете синови Оца својега који је на небесима.« То су начела Закона и она су извор живота.

Божји идеал за Његову децу узвишенији је од најузвишеније мисли, коју људска мисао може достићи. »Будите ви дакле савршени, као што је савршен Отац ваш небески.« Ова заповест је и обећање. План спасења има у виду наше потпуно ослобођење од сотонске силе. Христос увек одваја од греха скрушену душу. Он

је дошао да раскопа дела ђавоља и постарао се да Свети Дух буде дарован свакој души која се каје, да би је сачувао од грешења.

Средство којим нас кушач куша не сме се сматрати изговором за неко рђаво дело. Сотона се радује када чује да они који се називају Христовим следбеницима оправдавају изобличеност свог карактера. Та оправдања, у ствари, воде греху. За грех не постоји оправдање. Свети карактер, живот сличан Исусу доступан је сваком Божјем детету које се каје и верује.

Идеал хришћанског карактера је сличност Христу. Као што је Син Човечји био савршен у свом животу, тако и Његови следбеници треба да буду савршени у свом животу. Исус је у свему био као Његова браћа. Он је постао тело, као што смо и ми. Он је био гладан, жедан и уморан. Свој живот одржавао је храном и освежавао сном. Делио је човекову судбину, иако је био безгрешни Божји Син. Био је Бог у телу. Његов карактер треба да постане наш. Господ каже о онима који Га верују: »Уселићу се у њих и живећу у њима, и бићу им Бог, и они ће бити Мој народ.« (2. Коринћанима 6,16)

Лествe које је Јаков видео, чији је доњи део почивао на земљи, а врх допирао до небеских капија, до самог прага славе у ствари су Христос. Да те лествe само једном пречагом нису успеле да додирну Земљу, били бисмо изгубљени. Међутим, Исус је стигао до нас тамо где се налазимо. Он је узео нашу природу и победио, да бисмо и ми, узимајући Његову природу, 312
могли победити. Постављен »у обличју тела греховнога«, (Римљанима 8,3) живео је безгрешним животом. Сада се својом божанском природом држи небеског престола, а својом људском природом допире до нас. Он нам налаже да вером у Њега достигнемо славу Божјег карактера. Зато морамо бити савршени, као што је »савршен Отац небески«.

Исус је показао у чему се састоји правда и указао на Бога као на њен Извор. Сада се окренуо практичним дужностима. У давању милостиње, у молитви, у посту, говорио је Он, не треба ништа учинити што би привукло пажњу или што би задобило славу сопственој личности. Искрено дајмо за добро сиромашних који пате. У молитви нека душа буде у вези са Богом. У посту не идимо погнуте главе и срцем испуњеним мислима о себи. Срце фарисеја је пуста и некорисна земља на којој ника-

кво семе божанског живота не може да напредује. Онај који се безусловно потчини Богу, подариће најприхватљивију службу. Дружењем са Богом људи постају Његови сарадници откривајући у људској природи Његов карактер.

Служба учињена у искрености срца има велику награду. »Отац твој који види тајно, платиће теби јавно.« Карактер се обликује животом којег живимо Христовом благодаћу. У души почиње да се обнавља изворна лепота. Особине Христовог карактера су подарене и лик Божанског почиње јасно да светли. Лица људи и жена који ходају и раде са Богом изражавају небески мир. Окружени су небеском атмосфером. За ове душе почело је Божје царство. Они имају Христову радост, радост што су благослов човечанству. Они имају ту част што су прихваћени да служе Учитељу; њима је поверено да обављају Његов посао у Његово име.

»Нико не може два господара служити.« Не можемо служити Богу подељена срца. Библијска религија није један утицај међу многим другим; њен утицај треба да буде највећи, да прожима сваки други и влада над сваким другим. Она не треба да буде слична платну по коме је ту и тамо набачена боја, већ треба да прожме цео живот, као кад би платно било умочено у боју, све док свака нит ткања не прими дубоку, боју која не може избледети.

»Ако дакле буде око твоје здраво, све ће тело твоје светло бити. Ако ли око твоје кварно буде, све ће тело тамно бити.« Чистота и непоколебљивост циља услови су за примање светлости од Бога. Онај који жели да упозна истину, мора бити вољан да прихвати све што она открива. Он не може да учини
313 никакву нагодбу са грехом. Бити колебљив и млак у покоравању истини значи изабрати таму греха и сотонску обману.

Световна начела поступања и непроменљива начела правде не могу неосетно прелазити једно у друго, као што то чине боје дуге. Између њих вечни Бог повукао је широку, јасну црту. Сличност Христу толико се разликује од сличности сотони као што је подне у супротности поноћи. Зато су само они који живе Христовим животом Његови сарадници. Ако се у души гаји иједан грех, или ако се у животу задржава иједна рђава навика, цело биће је затровано. Човек постаје оруђе неправде.

Сви који су изабрали службу Богу треба да почину у Његовом старању. Христос је указао на птице које лете по небу на цвеће у пољу и наложио својим слушаоцима да размишљају о овим делима Божјег стварања. »Нисте ли ви много претежнији од њих«, рекао је Он. (Матеј 6,26) Мера божанске пажње која се поклања сваком делу у сразмери је са његовим положајем на лествици постојања. Провиђење бди над малим, смеђим врапцем. Пољско цвеће, трава која као ћилим покрива земљу, деле пажњу и старање небеског Оца. Уметник над уметницима мислио је на људе, начинивши их тако прекрасним да надмашују Соломунову славу. Колико се много више брине за човека који је слика и слава Божја. Он чезне да види своју децу како откривају карактер сличан Његовом. Као што сунчев зрак даје цвећу разне и нежне боје, тако и Бог даје души лепоту сопственог карактера.

Сви који одаберу Христово царство љубави, и правде и мира, учинивши његово добро претежнијим од свега осталог, повезани су са горњим светом и добијају сваки благослов који је потребан за овај живот. У књизи Божјег провиђења, у Књизи живота, свако од нас има своју страницу. Та страница садржи све појединости наше историје; чак и власи на глави избројане су. Бог увек мисли на своју децу.

»Не брините се дакле за сутра.« (Матеј 6,34) Ми, из дана у дан, треба да следимо Христа. Бог не поклања помоћ за сутра. Он својој деци не даје одједном сва упутства за њихов животни пут да се не би збунила. Он им казује само толико колико могу да запамте и изврше. Снага и мудрост која се поклања је за садашње хитне потребе. »Ако ли коме од вас недостаје премудрости«, за данас, »нека иште у Бога који даје свакоме без разлике и не кори никога, и даће му се.« (Јаков 1,5)

»Не судите да вам се не суди.« Немојте сматрати себе бољим 314
од осталих људи, и немојте постављати себе за њиховог судију. Пошто не можете да разаберете побуде, нисте у стању да судите другоме. Критикујући га, навлачите осуду на себе; јер показујете да сте саучесник сотоне, опадача браће. Господ каже: »Сами себе окушајте јесте ли у вери; сами себе огледајте.« То је наш посао. »Јер кад бисмо себе расуђивали, не бисмо осуђени били.« (2. Коринћанима 13,5; 1. Коринћанима 11,31)

Добро дрво рађаће добре родове. Ако је род неукусан и некористан, дрво је рђаво. Тако и род који се доноси у животу пружа доказ о стању срца и савршенству карактера. Добра дела никада не могу да откупе спасење, али су доказ вере која делује преко љубави и чисти душу. Па иако се вечна награда не даје због наше заслуге, ипак ће она бити у сразмери са радом обављеним кроз Христову милост.

На тај начин Христос је изложио начела свога царства и указао на њих као на велика животна правила. Да би утиснуо поуку, додао је један сликовити пример. Није довољно, рекао је, да само слушате Моје речи. Послушношћу их морате учинити темељем свога карактера. »Ја« је само живи песак. Ако зидате на људским теоријама и изумима, ваша кућа ће се срушити. Њу ће збрисати ветрови искушења, олује пробе. Међутим, ова начела која сам вам дао одолеће. Примите Ме; зидајте на Мојим речима: »Сваки дакле који слуша ове Моје речи и извршује их, казаћу да је као мудар човек који сазида кућу своју на камену: И удари дажд, и дођоше воде, и дунуше ветрови, и нападоше на кућу ону, и не паде; јер беше утврђена на камену.« (Матеј 7,24.25)

Ова глава заснована је на Матеју 8,5-13; Луки 7,1-17.

РИМСКИ КАПЕТАН

Христос је рекао племићу чијег је сина исцелио: »Ако не видите знака и чудеса, не верујете.« (Јован 4,48) Био је ожалошћен што Његов народ тражи ове спољашње знаке о Његовом месијанству. Стално се чудио њиховом неверству. Међутим, дивио се вери римског капетана који је дошао к Њему. Капетан није сумњао у Христову силу. Он га чак није молио да дође и лично учини чудо. »Само реци реч«, казао је, »и оздравиће слуга мој.« 315

Капетанов слуга био је одузет и лежао на самрти. Код Римљана су слуге били робови, куповани и продавани на тржиштима и према њима се поступало са суровошћу и злостављањем; али капетан је био наклоњен свом слузи па је веома желео његово оздрављење. Веровао је да Исус може да га излечи! Он није видео Спаситеља, али извештаји које је чуо надахнули су га вером. Упркос јеврејском формализму, овај Римљанин био је осведочен да је њихова религија била надмоћнија од његове. Већ је пробио препреке националних предрасуда и мржње које су раздвајале завојеваче и покорени народ. Испољио је поштовање према Божјој служби и показао љубазност према Јеврејима као Његовим поштоваоцима. У Христовом учењу, како му је било изнесено, нашао је оно што је задовољавало потребу његове душе. Све што је у њему било духовно прихватило је Спаситељеве речи. Међутим, осећао се недостојним да дође пред Исуса и обратио се јеврејским старешинама да замоле за

316 излечење његовог слуге. Они су познавали Великог Учитеља, па ће знати, мислио је он, како да Му приђу да би задобили Његову наклоност.

Када је ушао у Капернаум, Исуса је срело посланство старешина, које Му је пренело капетанову жељу. Нагласили су: »Достојан је да му то учиниш; јер љуби народ наш, и начини нам зборницу.«

Исус је одмах кренуо према официровом дому, али притиснут мноштвом, полако је напредовао. Вест о Његовом доласку дошла је пре Њега и капетан, у недостатку самопоуздања, послао Му је поруку: »Господе! не труди се, јер нисам достојан да уђеш под моју стреху.« Међутим, Исус је наставио својим путем и капетан осмеливши се најзад да Му приђе, допунио је поруку говорећи. »Зато и не држах себе достојна да Ти дођем«, »него само реци реч, и оздравиће слуга мој. Јер и ја сам човек под власти; и имам под собом војнике, па речем једноме: Иди, и иде; и другоме: Дођи, и дође; и слузи својему: учини то, и учини.« Као што сам ја представник силе Рима и моји војници признају моју власт као врховну, тако и Ти представљаш силу Бесконачног Бога, па све што је створено покорава се Твојој речи. Ти можеш заповедити болести да нестане и она ће Те послушати. Можеш позвати своје небеске веснике и они ће дати исцељујућу силу. Изговори само једну реч и мој слуга биће излечен.

»И кад то чу Исус, зачуди му се, и окренувши се народу који иђаше за њим рече: Кажем вам: Ни у Израиљу толике вере не нађох.« Капетану је рекао: »Како си веровао нека ти буде. И оздрави слуга његов у тај час.«

Јеврејске старешине које су капетана препоручивале Христу,
317 показале су колико су далеко од поседовања духа Јеванђеља. Нису препознавали да је наша велика потреба само ослањање на Божју милост. У својој правди препоручивали су капетана због наклоности коју је показао »народу нашему«. Међутим, капетан је о себи рекао: »Нисам достојан.« Његово срце било је такнуто Христовом милошћу. Увидео је своју недостојност, али није се плашио да тражи помоћ. Није се уздао у своју доброту; његов доказ била је његова велика потреба. Његова вера ухватила се за Христа, за Његов прави карактер. Није веровао у Њега само као у чудотворца, већ као у Пријатеља и Спаситеља људског рода.

На тај начин сваки грешник може доћи Христу. »Не за дела праведна која ми учинисмо, него по својој милости спасе нас.« (Титу 3,5) Кад ти сотона говори да си грешник и да не смеш да се надаш да ћеш примити Божји благослов, реци му да је Христос дошао на свет да спасе грешнике. Ми немамо ништа што би нас препоручило Богу; али разлог који можемо увек износити је наше крајње беспомоћно стање, које Његову откупљујућу силу чини неопходном. Одричући се сваког ослањања на себе, можемо да гледамо на голготски крст и кажемо:

»*Моје руке празне су*
У Твој крст само уздам се.«

Јевреји су од детињства поучавани о Месијином делу. Њима су припадале надахнуте изјаве патријараха и пророка и симболична поука из жртвене службе. Међутим, потценили су светлост и у Исусу сада нису видели ништа што би пожелели. Међутим, капетан, рођен у многобоштву, васпитаван у идолопоклонству царског Рима, обучаван као војник, привидно лишен духовног живота својим васпитањем и околином, још више одвојен лицемерјем Јевреја и презиром својих сународника према израиљском народу – овај човек схватио је истину за коју су Аврамова деца била слепа. Није чекао да види да ли ће Јевреји примити Онога, који је тврдио да је њихов Месија. Када је светлост која »обасјава свакога човека који долази на свет« (Јован 1,9) засјала над њим, он је – иако издалека – разабрао славу Божјег Сина.

За Исуса је ово било важно дело које Јеванђеље треба да изврши међу незнабошцима. Са радошћу је унапред гледао окупљање душа из свих народа у Његовом царству. Са дубоком жалошћу приказао је Јеврејима исход њиховог одбацивања Његове милости: »И то вам кажем да ће многи од истока и запада доћи и сешће за трпезу с Аврамом и Исаком и Јаковом у царству небескоме: а синови царства изгнаће се у таму најкрајњу; онде ће бити плач и шкргут зуба.« Ах, колико је оних који се још увек припремају за исто судбоносно разочарање! Док душе у тами незнабоштва прихватају Његову милост, колико је много оних у хришћанским земљама над којима светлост сија само да би била занемарена. 318

Више од тридесет километара од Капернаума на једној заравни која се уздизала изнад простране, дивне језраелске равнице, лежало је село Наин, према коме се Исус сада усмерио. Многи од Његових ученика и других били су са Њим и целим путем људи су прилазили, чезнући за Његовим речима љубави и саучешћа, носећи своје болесне да их излечи и стално се надајући да ће Он, који је поседовао тако чудесну силу, прогласити Себе царем Израиља. Мноштво се тискало идући Његовим стопама и радосна пратња пуна ишчекивања ишла је за Њим стеновитом стазом према капији планинског села.

Док су се приближавали, запазили су погребну поворку како излази из капије. Спорим, тужним корацима кретала се ка месту сахране. Тело мртваца ношено је на челу поворке на отвореним носилима, око којих су се налазиле нарикаче које су испуњавале ваздух својим лелеком. Изгледало је да су се сви људи из овог града сакупили да изразе своје поштовање умрлом и своје саучешће ожалошћенима.

Био је то призор који је изазивао саучешће. Умрли је био јединац у мајке, а она је била удовица. Усамљена и уплакана жена пратила је до гроба своју једину земаљску потпору и утеху. »И видевши је Господ сажали Му се за њом.« Док се кретала заслепљена, плачући, не примећујући Његово присуство, Он јој је пришао и нежно рекао: »Не плачи.« Исус је намеравао да њену жалост претвори у радост, ипак није могао да се уздржи исказивања нежног саучешћа.

»И приступивши прихвати« за носила. Њега чак ни додир са мртвацем није могао да оскврни. Носачи су застали, а плач нарикача престао. Две групе људи окупиле су се око носила, надајући се, иако није било наде. Био је присутан Онај који је отклањао болест и коме су се покоравали демони; да ли је и смрт подложна Његовој моћи?

Јасним, заповедничким гласом изговорио је речи: »Момче! теби говорим, устани.« Тај глас допире до ушију мртваца. Младић отвара своје очи. Исус га узима за руку и подиже. Његов поглед пада на њу која је плакала крај њега и мајка и син сједи-
319 њују се дугим, чврстим, радосним загрљајима. Мноштво је посматрало у тишини, као опчињено. »А страх обузе све.« Ћутећи и са страхопоштовањем стајали су извесно време, као да се на-

лазе у самој Божјој присутности. Тада »хваљаху Бога говорећи: Велики пророк изиђе међу нама, и Бог походи народ свој«. Погребна поворка вратила се у Наин као поворка која слави победу. »И отиде глас овај о Њему по свој Јудеји и по свој околини.«

Онај који је стајао поред ожалошћене мајке на капијама Наина, са дубоком жалошћу посматра свакога који плаче крај одра. Он је дирнут саучешћем због нашег бола. Његово срце које је волело и било пуно сажаљења, је срце непроменљиве нежности. Његова реч, која је дизала мртве у живот, није мање делотворна сада него онда када је била изговорена младићу из Наина. Он каже: »Даде Ми се свака власт на Небу и на Земљи.« (Матеј 28,18) Ова сила није умањена протицањем година, нити исцрпљена непрекидним деловањем Његове неизмерне благодати. За све који Га верују Он је увек живи Спаситељ.

Исус је мајчину велику жалост претворио у радост када јој 320
је вратио сина; па ипак овај младић позван је само у овај земаљски живот да подноси његове жалости, његов труд и његове опасности и опет дође под власт смрти. Међутим, Исус нас теши у нашем болу за мртвима поруком бескрајне наде: »И живи; и бејах мртав и ево сам жив вавек века ... и имам кључеве од пакла и од смрти.« »Будући пак да деца имају тело и крв, тако и Он узе део у томе, да смрћу сатре онога који има државу смрти, то јест ђавола; и да избави оне који год од страха смрти у свему животу бише робови.« (Откривење 1,18; Јеврејима 2,14.15)

Сотона не може да задржи мртве у својој власти, када их Божји Син позове у живот. Он не може да држи у духовној смрти ниједну душу која вером прихвата Христову реч силе. Бог каже свима који су мртви у греху: »Устани ти који спаваш и васкрсни из мртвих.« (Ефесцима 5,14) Та реч је вечни живот. Као што нам Божја реч која је позвала првог човека у живот, још увек даје живот; као што је Христова реч: »Момче! теби говорим, устани«, дала живот младићу из Наина, тако је и реч: »Васкрсни из мртвих« живот души која је прихвата. Бог »нас избави од власти тамне, и премести нас у царство Сина љубави своје«. (Колошанима 1,13) Све нам је то понуђено у Његовој речи. Ако прихватимо ту реч, ослобођени смо.

»А ако ли живи у вама Дух онога који је васкрсао Исуса из мртвих оживеће и ваша смртна телеса Духом својим који живи

у вама.« »Јер ће сам Господ са заповешћу, с гласом Арханђеловим, и с трубом Божјом сићи с Неба; и мртви у Христу васкрснуће најпре; и потом ми живи који смо остали, заједно с њима бићемо узети у облаке на сусрет Господу на Небо, и тако ћемо свагда с Господом бити.« (Римљанима 8,11; 1. Солуњанима 4,16.17) Ово су речи утехе којима Он налаже да утешавамо један другога.

Ова глава заснована је на Матеју 12,22-50; Марку 3,20-35.

КО СУ БРАЋА МОЈА?

Јосифови синови били су далеко од тога да буду наклоњени Ису- 321
су и Његовом делу. Извештаји који су допирали до њих о Његовом животу и делима испуњавали су их чуђењем и страхом. Чули су да је читаве ноћи посвећивао молитви, да Га је преко дана пратило мноштво људи и да за Себе није имао времена ни да једе. Његови пријатељи сматрали су да се исцрпљује својим непрекидним радом; нису били у стању да схвате Његов став према фарисејима, а било је и неких који су се плашили да Му је ум поремећен.

Његова браћа чула су ово, а такође и фарисејску оптужбу да ђаволе изгони сотонином силом. Тешко су подносили прекоре упућене њима због њиховог сродства са Исусом. Знали су какав су метеж створиле Његове речи и дела и не само што су били узнемирени Његовим смелим тврдњама, већ су били и љути због Његовог јавног оптуживања књижевника и фарисеја. Одлучили су да морају да Га убеде или приморају да престане са таквим начином рада, па су навели Марију да се удружи са њима, сматрајући да ће због Његове љубави према њој моћи да Га наговоре да буде разборитији.

Управо пре овога, Исус је по други пут учинио чудо излечивши опседнутог, слепог и немог човека и фарисеји су поновили оптужбу: »Помоћу кнеза ђаволског изгони ђаволе.« (Матеј 9,34) Христос им је јасно рекао да приписујући дело Светога 322
Духа сотони, сами се одељују од извора благослова. Они који су

говорили против Исуса, не распознајући Његов божански карактер, могу примити опроштење; јер Духом Светим могу бити доведени до тога да увиде своју заблуду и да се покају. Ма какав био грех, ако се душа покаје и поверује, кривица је опрана Христовом крвљу; али онај који одбаци рад Светога Духа поставља се тамо где покајање и вера не могу да допру до њега. Бог својим Духом ради на срцу; када људи намерно одбаце Духа и када изјаве да је Он од сотоне, пресецају канал којим Бог може да одржава везу са њима. Када се Дух коначно одбаци, онда не постоји ништа више што би Бог могао да учини за душу.

Фарисеји којима је Исус упутио ову опомену, ни сами нису веровали у оптужбу коју су изнели против Њега. Од тих достојанственика није било ниједног који се не би осећао привученим Спаситељу. У својим срцима чули су глас Духа који Га је проглашавао за Помазаника Израиља, и који их је подстицао да и сами признају да су Његови ученици. У светлости Његовог присуства, схватили су своју непосвећеност и чезнули за правдом коју сами нису могли да створе. Међутим, пошто су Га одбацили, било би исувише понижавајуће да Га прихвате као Месију. Будући да су своје ноге поставили на стазу неверства, били су веома горди да признају своју заблуду. Да би избегли признавање истине, очајничком жестином покушавали су да оспоре Спаситељево учење. Доказ Његове моћи и милости доводио их је до очаја. Нису могли спречити Спаситеља да чини чуда, нису могли уђуткати Његово учење; али су чинили све што су могли да Га лажно представе и изопаче Његове речи. Ипак, пратио их је Божји Дух који осведочава, па су морали да подигну многе препреке да би се одупрли Његовој сили. Најмоћнија покретачка сила која је могла покренути људско срце борила се са њима, али они нису желели да јој се покоре.

Бог није тај који људима заслепљује очи или окамењује њихова срца. Он им шаље светлост да би исправио њихове заблуде и повео их сигурним стазама; тек одбацивањем ове светлости очи ослепљују, а срце отврдњава. Често је овај ток постепен и готово неприметан. Светлост допире до душе преко Божје речи, преко Његових слугу или непосредним деловањем Његовог Духа, али када се иједан зрачак светлости презре, настаје делимична умртвљеност духовних чула, па се друго откривање

светлости много нејасније распознаје. Тако се тама повећава, све док не настане ноћ у души. Тако је било са овим јеврејским 323
вођама. Били су убеђени да божанска сила прати Христа, али да би се одупрли истини, приписивали су рад Светога Духа сотони. Чинећи то они су својевољно изабрали превару; покорили се сотони и одсада су били под влашћу ове силе.

Уско повезана са Христовом опоменом о греху против Светога Духа је и опомена против празних и рђавих речи. Речи су знак онога што је у срцу. »Јер уста говоре од сувишка срца.« Али речи су више него израз карактера; оне имају снагу да утичу на карактер. Људи су под утицајем сопствених речи. Често у једном тренутку покренути од сотоне, изражавају своју љубомору или рђаве претпоставке; изражавајући оно у шта стварно не верују; али израз врши утицај на мисли. Преварени су својим речима и почињу веровати да је истина оно што је изговорено сотониним подстицањем. Пошто су једном изразили неко мишљење или одлуку, често су исувише горди да је повуку и покушавају да докажу како су у праву, све док не дође дотле да верују да заиста и јесу. Опасно је изговорити реч сумње, опасно је ставити под знак питања и критиковати божанску светлост. Навика непромишљеног и потцењивачког критиковања делује на карактер тако што развија непоштовање и неверство. Многи су попуштајући овој навици, продужили несвесни опасности, док нису постали спремни да критикују и одбаце дело Светога Духа. Христос је рекао: »А Ја вам кажем да ће за сваку празну реч коју реку људи дати одговор у дан страшнога суда. Јер ћеш се својим речима оправдати, и својим ћеш се речима осудити.«

Тада је додао једну опомену онима који су били одушевљени Његовим речима, који су Га радо слушали, али се нису предали Духу Светоме да у њима пребива. Душа не бива уништена само услед опирања, већ и услед немарности. »А кад нечисти дух изиђе из човека«, рекао је Исус, »иде кроз безводна места тражећи покоја, и не нађе га. Онда рече: Да се вратим у дом откуда сам изишао; и дошавши нађе празан, пометен и украшен. Тада отиде и узме са собом седам других духова горих од себе, и ушавши живе онде.«

У Христово доба, као и данас, има много оних над којима је за извесно време сотонина власт изгледала сломљена; Божјом

милошћу ослобођени су злих духова који су владали душом.
324 Радовали су се у Божјој љубави; али као слушаоци из приче, који су представљени каменитим тлом, нису остали у Његовој љубави. Нису се свакодневно предавали Богу, да би Исус могао пребивати у срцу; па када се зао дух вратио са »седам других духова горих од себе« њима је потпуно завладала сила зла.

Када се душа преда Христу, нова сила загосподари новим срцем. Учињена је промена коју човек за себе никада не може сам да изврши. То је натприродно дело, које уводи натприродни састојак у човекову природу. Душа која се потчини Христу, постаје Његова тврђава, коју Он држи у свету побуне и настоји да ниједан други ауторитет, осим Његовог, не буде познат у њој. Душа коју тако држе небеске силе неосвојива је за сотонине нападе. Међутим, ако се не потчинимо Христовој власти, нама ће загосподарити онај који је зао. Неминовно се морамо наћи под влашћу једне или друге од ове две велике силе које су у сукобу за врховну власт у свету. Није неопходно да својевољно изаберемо службу царству таме да бисмо потпали под његову управу. Довољно је само да пропустимо да се повежемо са царством светлости. Ако не сарађујемо са небеским силама, сотона ће заузети срце и начинити га својим пребивалиштем. Једина одбрана од зла је Христос који пребива у срцу посредством вере у Његову правду. Све док не постанемо животно повезани са Богом, нећемо никада моћи да се одупремо обесвећујућем утицају самољубља, самозадовољства и склоности према греху. Ми можемо напустити многе рђаве навике, за извесно време можемо раскинути заједницу са сотоном; али без животне везе са Богом, која се остварује потчињавањем Њему из тренутка у тренутак, бићемо поражени. Без личног познанства и сталне заједнице са Христом, препуштени смо на милост и немилост непријатељу, и на крају спроводићемо његове налоге. »И буде потоње горе човеку ономе од првога. Тако ће бити«, каже Исус »и овоме роду зломе.« Нема тврдокорнијих људи од оних, који су ниподаштавали позив милости и пркосили Духу благодати. Најуобичајенији израз греха против Светога Духа је упорно омаловажавање небеског позива на покајање. Сваки корак у одбацивању Христа је један корак према одбацивању спасења и према греху против Светога Духа.

Одбацујући Христа јеврејски народ учинио је неопростив грех; а одбијањем позива милости и ми можемо учинити исту грешку. Вређамо Кнеза живота и излажемо Га срамоти пред 325
сотонином зборницом и пред свемиром када одбијамо да слушамо Његове опуномоћене веснике и уместо тога слушамо сотонине посреднике која желе да одвоје душу од Христа. Све док ово неко чини, не може наћи наду или опроштење и на крају изгубиће сваку жељу да се помири са Богом.

Док је Исус још поучавао народ, Његови ученици донели су вест да су Његова мајка и браћа напољу и да желе да Га виде. Знао је шта се налази у њиховим срцима, па »одговори и рече ономе што Му каза: Ко је мати Моја, и ко су браћа Моја? И пруживши руку своју на ученике своје рече: Ето мати Моја и браћа Моја. Јер ко извршује вољу Оца Мојега који је на небесима, онај је брат Мој и сестра и мати«.

Сви који су желели да вером приме Христа, били су сједињени са Њим везом која је присниja од људских родбинских веза. Они ће постати једно са Њим, као што је и Он био једно са Оцем. Његова мајка била је блискије и спасоносније повезана са Њим, као она која је веровала и спроводила у дело Његове речи, него кроз њено природно сродство. Његова браћа не би имала никакву корист из своје везе са Њим, све док Га не би прихватили као свога личног Спаситеља.

Какву би потпору Христос имао од својих земаљских рођака да су веровали у Њега као у Онога који је дошао са Неба и да су сарађивали са Њим у обављању Божјег посла! Њихово неверство бацило је сенку на Исусов земаљски живот. Оно је представљало део горчине чаше бола коју је Он испио за нас.

Божји Син је дубоко осећао непријатељство распаљено у 326
људском срцу против Јеванђеља и оно је за Њега било најболније у Његовом дому, зато што је Његово срце било пуно љубазности и љубави и што је ценио нежну пажњу у породичним односима. Његова браћа желела су да одобри њихове замисли иако би такво понашање било у потпуном нескладу са Његовим божанским задатком. Гледали су на Њега као на Онога коме је потребан савет. Судили су о Њему са своје људске тачке гледишта и сматрали да кад би говорио само оно што је било прихватљиво за књижевнике и фарисеје, избегао би неслагање

и сукобе које су изазивале Његове речи. Сматрали су Га неразумним када је тврдио да има божански ауторитет и када се пред рабинима постављао као Онај који кори њихове грехе. Знали су да фарисеји траже прилику да Га оптуже и осећали да им је Он дао довољно прилике.

Својим слабим мерилима нису могли прозрети мисију коју је дошао да испуни и зато нису могли да саосећају с Њим у Његовим искушењима. Њихове грубе, ниподаштавајуће речи показивале су да немају право схватање о Његовом карактеру и да нису разазнали сједињење божанске природе са људском. Често су Га вређали обузетог болом, али уместо да Га теше, својим духом и речима само су рањавали Његово срце. Његова осетљива природа стављена је на муке, Његове побуде погрешно схватане, Његов рад непризнат.

Његова браћа често су износила филозофију фарисеја, која је била незанимљива и застарела и усуђивали се да мисле како они могу да уче Њега који је разумео целокупну истину и схватао све тајне. Слободно су осуђивали оно што нису могли да разумеју. Њихова пребацивања такла су Га до сржи, а Његова душа била је уморна и ојађена. Јавно су исповедали веру у Бога и мислили да бране Бога, док је Бог био са њима у телу, а они Га нису познавали.

Све ово учинило је трновитом стазу којом је путовао. Неразумевање у сопственом дому толико је ожалошћавало Христа, да је за Њега било олакшање да оде тамо где то није постојало. Постојао је један дом који је волео да посећује – дом Лазарев, Маријин и Мартин; јер је у атмосфери вере и љубави Његов дух налазио одмор. Па ипак, на Земљи није било никога ко би могао да схвати Његову божанску мисију или да зна терет који је носио за људски род. Често је могао да нађе окрепљење само у самоћи и разговору са својим небеским Оцем.

327 Они који су позвани да страдају за Христа, који морају да подносе неразумевање и подозрење, чак и у сопственом дому, могу наћи утеху у помисли да је Исус то исто подносио. Он је покретан саосећањем према њима. Позвао их је да у Њему нађу заједницу и потпору тамо где је Он то налазио, у заједници са Оцем.

Они који прихвате Христа за свог личног Спаситеља нису остављени као сирочад, да сами сносе животна искушења. Он их прихвата као чланове небеске породице; Он их позива да Његовог Оца називају својим Оцем. Они су Његови »мали«, драги Божјем срцу, повезани са Њим најнежнијим и најтрајнијим везама. Он према њима гаји безграничну нежност, која толико превазилази оно што су наш отац или мати осећали према нама у нашој беспомоћности, колико је божанско изнад људског.

У законима који су дати Израиљу постоји један диван сликовити приказ о Христовом односу према Његовом народу. Када је услед сиромаштва Јеврејин био приморан да напусти своје наследство и себе прода као роба, дужност искупљења и њега и његовог наследства припадала је ономе који је био његов најближи рођак. (Види: 3. Мојсијева 25,25; 47–49; Рута 2,20) Тако и дело откупљења, нас и нашег наследства, изгубљеног због греха, припада Ономе који је »од рода најближи« нама. Да би нас избавио, Он је постао наш рођак. Господ Спаситељ ближи је од оца, мајке, брата, пријатеља или вољеног бића. »Не бој се«, говори Он, »јер те откупих, позвах те по имену твом; Мој си.« »Откако си Ми постао драг, прославио си се и Ја те љубих; и додах људе за те и народе за душу твоју.« (Исаија 43,1.4)

Христос воли небеска бића која окружавају Његов престо; али како се може објаснити велика љубав којом нас љуби? Ми је не можемо схватити, али својим искуством можемо знати да је она истинска. Ако одржавамо своју родбинску везу са Њим, са каквом ћемо се нежношћу односити према онима који су браћа и сестре нашега Господа! Зар нећемо брзо препознати захтеве нашег божанског сродства? Усвојени у Божју породицу, зар нећемо поштовати свога Оца и своју родбину?

Глава 34

Ова глава заснована је на Матеју 11,28-30.

ПОЗИВ

328 »Ходите к Мени сви који сте уморни и натоварени, и Ја ћу вас одморити.« Ове речи утехе изговорене су мноштву које је пратило Исуса. Спаситељ је рекао да једино у Њему људи могу да приме сазнање о Богу. Говорио је о својим ученицима као о онима којима је дато знање небеских величина. Никога није оставио да се осећа издвојен од Његовог старања и љубави. Сви који су уморни и натоварени могу доћи к Њему.

Књижевници и рабини са својим детаљним поштовањем религиозних форми, имали су осећање потребе коју обреди покајања никада нису могли да задовоље. Цариници и грешници могли су да се претварају да су задовољни чулним и земаљским, али у њиховим срцима живело је неповерење и страх. Исус је посматрао жалосне и оне чије је срце било оптерећено, оне који су изгубили наду, и који су покушавали земаљским радостима да умире душу испуњену чежњом и позвао све да у Њему нађу одмор.

Нежно је позвао људе који су напорно радили: »Узмите јарам Мој на себе, и научите се од Мене; јер сам Ја кротак и смеран у срцу, и наћи ћете покој душама својим.«

Овим речима Христос говори сваком људском бићу. Знали то или не, сви су уморни и натоварени. Сви су притиснути теретима које једино Христос може да уклони. Најтежи терет који носимо је терет греха. Да смо остављени да сами носимо овај
329 терет, он би нас здробио. Међутим, Безгрешни је заузео наше

место. »Господ пусти на Њ безакоње свих нас.« (Исаија 53,6) Он је понео терет наше кривице. Он ће узети терет са наших уморних плећа. Он ће нам дати одмор. Он ће, такође, понети терет брига и жалости. Он нас позива да бацимо све своје бриге на Њега; јер нас носи на срцу.

Старији Брат нашег људског рода је поред вечног престола. Он посматра сваку душу која своје лице окреће према Њему као Спаситељу. Из искуства зна шта су слабости људског рода, шта су наше потребе и где лежи тежина наших искушења, јер је Он био искушан у свему као и ми, осим греха. Он бди над тобом, Божје дете, које дрхћеш. Да ли си у искушењу? Он ће те ослободити. Да ли си слаб? Он ће те ојачати. Да ли си у незнању? Он ће те просветлити. Да ли си рањен? Он ће те излечити. Господ »избраја мноштво звезда«, па ипак »исцељује оне који су срца скрушена, и превија ране њихове«. (Псалам 147,4.3 – Бакотић) »Ходите к Мени« је Његов позив. Каква год била твоја страховања и искушења, изнеси свој случај пред Господа. Твој дух биће ојачан да издржи. Пут ће бити отворен пред тобом да се ослободиш понижења и тешкоћа. Колико знаш да си слабији и беспомоћнији, јачи ћеш постати у Његовој сили. Што је твој терет тежи, утолико блаженији биће одмор када га повериш Носачу терета. Одмор који Христос нуди зависи од услова, а ови услови су јасно одређени. Они су такви да их сви могу испунити. Он нам тачно говори како можемо наћи Његов одмор.

»Узмите јарам Мој на себе«, каже Исус. Јарам је оруђе службе. Стока се упреже у јарам да би радила, а јарам је неопходан да би могла успешно да ради. Овим сликовитим приказом Христос нас учи да смо позвани у службу док год траје наш живот. Морамо да узмемо на себе Његов јарам да бисмо могли постати Његови сарадници.

Јарам који нас везује за службу је Божји закон. Велики Закон љубави откривен у Едему, обнародован на Синају и у Новом завету написан на срцу, је оно што везује човека који ради са Божјом вољом. Када бисмо били остављени да идемо за својим наклоностима, да идемо управо тамо где би нас водила наша воља, ми бисмо стали у сотонине редове и усвојили његове особине. Зато нас Бог везује за своју вољу која је узвишена, племенита и која уздиже. Он жели да стрпљиво и мудро преузмемо

дужности службе. У људској природи и сам Христос понео је јарам службе. Он је рекао: »Хоћу чинити вољу Твоју, Боже Мој
330 и закон је Твој Мени у срцу.« (Псалам 40,8) »Јер сиђох с Неба не да чиним вољу своју, него вољу Оца који Ме посла.« (Јован 6,38) Љубав према Богу, ревност за Његову славу и љубав према палом људском роду, довела је Исуса на Земљу да страда и умре. То је била сила која је владала Његовим животом. Он нам налаже да усвојимо ово начело.

Има много оних чије срце пати од бола под теретом брига зато што желе да достигну световни идеал. Они су одабрали службу њему, прихатили његове тешкоће, усвојили његове обичаје. На тај начин њихов карактер је нарушен, а њихов живот малаксао. Да би удовољили славољубљу и световним жељама, повређују савест и стављају на себе додатни терет гриже савести. Непрестана брига исцрпљује животне силе. Наш Господ жели да одбаце овај ропски јарам. Он их позива да прихвате Његов јарам и каже: »Јер је јарам Мој благ, и бреме је Моје лако.« Он им налаже да најпре траже Божје царство и Његову правду, и обећава да ће им се додати све што им је потребно за овај живот. Брига је слепа и не може да препозна будућност; али Исус од почетка види крај. У свакој тешкоћи, Он има припремљен свој пут да нам донесе олакшање. Наш небески Отац има на хиљаде начина да се стара за нас, о којима ми ништа не знамо. Они који прихвате начело да службу и прослављање Бога учине најважнијим, схватиће да тешкоће ишчезавају и да им је пред ногама равна стаза.

»Научите се од Мене«, каже Исус, »јер сам Ја кротак и смеран у срцу, и наћи ћете покој.« Треба да уђемо у Христову школу, да се од Њега научимо понизности и кротости. Откупљење је поступак у коме се душа припрема за Небо. Ово обучавање значи познавање Христа. То подразумева ослобођење од замисли, навика и поступака који су стечени у школи кнеза таме. Душа мора да се ослободи од свега што се супроти верности Богу.

У Христовом срцу у коме је владао савршени склад са Богом, био је савршени мир. Никада се није уздизао због похвала, нити обесхрабривао због прекора или разочарања. Усред највећег супротстављања и најокрутнијих поступака, увек је био храбар. Међутим, многи који изјављују да су Његови следбеници имају забринуто и узнемирено срце, зато што се плаше да

себе повере Богу. Они се не предају потпуно Њему, јер се боје последица које такво предање може да донесе. Док се овако не потчине, не могу наћи мир.

Немир доноси љубав према себи. Када смо рођени одозго, у нама ће бити исти дух који је био и у Христу, дух који Га је довео дотле да се понизи да бисмо могли бити спасени. Тада нећемо тражити највиша места. Чезнућемо да седимо крај Исусових ногу и учимо од Њега. Разумећемо да се вредност нашег посла не састоји од спољног приказа и буке у свету, ни од тога што смо вредни и ревни у сопственој сили. Вредност нашега посла је у сразмери са оним колико смо примили Светога Духа. Поверење у Бога доноси светије особине уму, тако да у стрпљењу можемо сачувати своју душу. 331

Јарам се ставља воловима да би им помогао у превлачењу терета, да би им олакшао терет. Тако је исто и са Христовим јармом. Када је наша воља нестала у Божјој вољи, и Његове дарове употребљавамо на благослов другима, увидећемо да нам је животни терет лак. Онај који ходи путем Божјих заповести, ходи у друштву са Исусом и срце налази одмор у Његовој љубави. Када се Мојсије молио: »Покажи ми пут свој, да Те познам«, Господ му је одговорио: »Моје ће лице ићи напред, и даћу ти одмор.« И преко пророка дата је вест: »Господ рече овако: Станите на путевима и погледајте, и питајте за старе стазе, који је пут добар, па идите по њему, и наћи ћете мир души својој.« (2. Мојсијева 33, 13.14; Јеремија 6,16) И опет говори: »О да си пазио на заповести Моје, мир би твој био као река, и правда твоја као валови морски.« (Исаија 48,18)

Они који се држе Христа и Његове речи и предају своје душе Његовој заштити, своје животе Његовом вођству, наћи ће мир и покој. Ништа на свету не може их ожалостити када их Исус обрадује својим присуством. У савршеном помирењу налази се савршен одмор. Господ каже: »Ко се Тебе држи, чуваш га једнако у миру, јер се у Тебе узда.« (Исаија 26,3) Наши животи могу изгледати замршени; али ако се поверимо мудром, великом Неимару, Он ће изградити узорак живота и карактера који ће бити на Његову славу. Тај карактер који изражава славу – карактер – Христов биће примљен у Божји рај. Обновљено и достојно човечанство ходаће са Њим у белим хаљинама.

Пошто кроз Христа улазимо у одмор, Небо овде почиње. Ми одговарамо на Његов позив: »Ходите и научите се од Мене« и у том долажењу отпочињемо вечни живот. Небо је непрекидно приближавање Богу кроз Христа. Што смо дуже у блаженству Неба, то ће нам се све више отварати слава; и што више познајемо Бога, утолико ће силнија бити наша срећа. Док ходамо са Исусом у овом животу, можемо бити испуњени Његовом
332 љубављу, задовољни Његовом присутношћу. Све што људска природа може да поднесе, можемо овде да примимо. Али шта је то када се упореди са оним што ће после настати? »Зато су пред престолом Божјим, и служе Му дан и ноћ у цркви Његовој; и Онај што седи на престолу уселиће се у њих. Више неће огладнети ни ожеднети, и неће на њих пасти сунце, нити икаква врућина. Јер Јагње, које је насред престола, пашће их, и упутиће их на изворе живе воде; и Бог ће отрти сваку сузу од очију њихових.« (Откривење 7,15–17)

Ова глава заснована је на Матеју 8, 23-34; Марку 4,35-41; 5,1-20; Луки 8,22-39.

»ЋУТИ, ПРЕСТАНИ!«

Тај дан у Исусовом животу био је испуњен догађајима. Крај 333
Галилејског мора изговорио је своје прве приче у познатим сликовитим приказима, поново објашњавајући народу природу свога царства и начин на који оно треба да буде успостављено. Свој рад повезао је са радом сејача; развој свога царства са развојем горушичног семена и деловањем квасца у копању брашна. Коначно велико одвајање праведних од злих приказао је причама о пшеници и кукољу и о рибарској мрежи. Неупоредива драгоценост истина које је учио приказана је сакривеним благом и скупоценим бисером, док је причом о домаћину поучио своје ученике како треба да раде као Његови представници.

Цео дан је учио и лечио, а када се спустило вече, мноштво се још увек тискало око Њега. Служио им је, дан за даном, једва застајући да би узео храну или се одморио. Злобно критиковање и погрешно представљање, којим су Га фарисеји стално прогањали, учинило је Његов рад много тежим и мучнијим; сада је на крају дана био тако преморен да је одлучио да потражи одмор на неком усамљеном месту преко језера.

Источна обала Генисарета била је ненастањена, јер су се ту и тамо поред језера налазили градови; ипак то је била пуста област у поређењу са западном страном. Становништво је било 334
више незнабожачко него јеврејско и одржавало је слабе везе са

Галилејом. Тако је овај крај нудио Исусу самоћу коју је тражио, па је сада наложио својим ученицима да Га тамо отпрате.

Пошто је отпустио мноштво, узели су Га »како беше« у лађу и брзо отпловили. Али нису могли да отплове сами. Ту су се, недалеко од обале налазили и други рибарски чамци, и они су се брзо испунили људима који су пратили Исуса, жељни да Га још гледају и слушају.

Спаситељ се најзад ослободио притиска мноштва и савладан умором и глађу, легао на крму и ускоро заспао. Вече је било благо и пријатно и мир је почивао над језером, али изненада преко неба навукла се тама, ветар је дивље задувао низ планинске кланце дуж источне обале и језеро је захватила окрутна бура.

Сунце је зашло и ноћна тмина спустила се на узбуркано море. Валови, бесно шибани ветровима који су урлали; пљуштали су жестоко по лађи ученика и претили да је потопе. Ови очврсли рибари провели су свој живот на овом језеру и безбедно водили своје барке кроз многе олује, али сада њихова снага и вештина показала се безвредном. Били су немоћни у загрљају те дивље олује и нада је почела да их напушта када су видели да се њихова лађа пуни.

Обузети напором да спасу себе, заборавили су да је Исус био у лађи. Сада, видећи да је њихов труд узалудан, а смрт пред њима, сетили су се Онога по чијој су заповести кренули преко језера. У Исусу је била њихова једина нада. У својој беспомоћности и очајању повикали су: »Господе! Господе!« Међутим, густи мрак сакривао Га је од њиховог погледа. Гласови су им нестајали у урлику олује и није било одговора. Обузели су их сумња и страх. Да ли их је Исус заборавио? Да ли је Он који је победио болест и демоне, па чак и смрт, сада немоћан да помогне својим ученицима? Зар их је занемарио у њиховој невољи?

Поново су звали, али одговора није било осим завијања бесне олује. Њихова лађа већ тоне. Тренутак само и гладни таласи ће их прогутати.

Изненада, блесак муње пробија таму и они виде Исуса како спава, неузнемирен бучањем олује. Зачуђени и очајни повикали су: »Учитељу, зар Ти не мариш што гинемо?« Како може тако мирно да се одмара, док се они у опасности боре са смрћу?

Њихова вика буди Исуса. Док блесак муње осветљава Исуса, 335
они виде небески мир на Његовом лицу. У Његовом погледу читају нежну љубав, која заборавља на себе, и окрећући своја срца к Њему, узвикују. »Господе, избави нас, изгибосмо.«

Никада душа није изустила тај узвик, а он остао без одговора. Када су ученици дограбили своја весла да учине и последњи напор, Исус је устао. Стајао је усред својих ученика, док је бура беснела, таласи се разбијали над њима, и муње осветљавале Његово лице. Подигао је своју руку, којом је тако често чинио дело милости, и проговорио разбеснелом мору: »Ћути, престани.«

Бура је престала. Огромни таласи су се смирили. Облаци су се разишли и нестали, а звезде засјале. Лађа је мировала на смиреном мору. Тада, окренувши се својим ученицима, Исус је жалосно упитао: »Зашто сте тако страшљиви? Како немате вере?« (Марко 4,40)

Ученици су умукнули. Чак ни Петар није покушао да изрази страхопоштовање које је испуњавало његово срце. Чамци који су кренули да прате Исуса били су у истој опасности као и апостоли. Страх и безнађе обузели су људе у чамцима; али Исусова заповест унела је мир у овај призор пометње. Жестина олује приближила је чамце једне другима, а сви у њима доживели су чудо. У миру који је настао, заборављен је страх. Људи су шапутали један другоме: »Ко је Овај дакле да Га и ветар и море слушају?«

Када су Га пробудили да се сусретне са олујом, Исус је био 336
савршено миран. Није било никаквог страха ни у речима ни у погледу, јер није било страха у Његовом срцу. Међутим, Он није почивао поседујући свемоћну силу. Није почивао у миру као »Господар земље и мора и неба«. Ту силу је одложио, јер каже: »Ја не могу ништа чинити сам од Себе.« (Јован 5,30) Он се уздао у Очеву моћ. Исус је почивао у вери – вери у Божју љубав и старање – а сила речи која је утишала буру била је Божја сила.

Као што је Исус вером починуо у Очевој бризи, тако и ми треба да починемо у бризи свога Спаситеља. Да су имали поверења у Њега, ученици би сачували мир. Њихов страх у време опасности открио је њихово неверство. У својим напорима да се спасу, заборавили су Исуса, и тек када су се разочарани у своје ослањање на себе, окренули к Њему, могао је да им пружи помоћ.

Колико је искуство ученика често и наше искуство! Када се навуку олује искушења и жестоко севају муње, а таласи надиру преко нас, сами се боримо са олујом, заборављајући да постоји Онај који може да нам помогне. Уздамо се у сопствену снагу све док не изгубимо наду и готово не изгинемо. Тада се сетимо Исуса и ако Њега призовемо да нас спасе, наш узвик неће бити узалудан. Иако са жалошћу кара наше неверство и самопоуздање, Он никада не пропушта да нам пружи помоћ која нам је потребна. Било на копну или мору, ако имамо Спаситеља у срцу, немамо потребе да страхујемо. Жива вера у Откупитеља утишаће море живота и избавиће нас од опасности на начин који Он сматра најбољим.

Постоји још једна духовна поука из овог чуда смиривања буре. Искуство сваког човека сведочи о истинитости речи из Писма: »Безбожници су као море усколебано, које се не може умирити. Нема мира безбожницима, вели Бог мој.« (Исаија 57,20.21) Грех је разорио наш мир. Док се »ја« не покори, не можемо наћи мир. Никаква људска сила не може да обузда страсти које господаре срцем. Ми смо овде беспомоћни као што су били ученици у утишавању разбеснеле буре. Међутим, Онај који је наредио да се умире огромни таласи у Галилеји, изговорио је реч мира свакој души. Ма колико жестока била бура, они који се обрате Исусу са узвиком: »Господе, избави нас«, добиће ослобођење. Његова благодат која мири душу са Богом, утишава борбу људских страсти и у Његовој љубави срце има мир. »Он обраћа ветар у ти-
337 шину, и валови њихови умукну. Веселе се кад се стишају, и води их у пристаниште које желе.« (Псалам 107,29.30) »Оправдавши се дакле вером, имамо мир с Богом кроз Господа својега Исуса Христа.« »Мир ће бити дело правде, што ће правда учинити биће покој и безбрижност довека.« (Римљанима 5,1; Исаија 32,17)

У рано јутро Спаситељ и Његови пратиоци дошли су на обалу, и светлост Сунца које се рађало, као да благосиља миром, додиривала је море и земљу. Али тек што су крочили на обалу, њихове очи запазиле су призор ужаснији од окрутне буре. Из неког скровишта међу гробовима, два поремећена човека устремила су се на њих да их растргну. На овим људима висили су делови ланаца које су раскинули бежећи са места заточења. Тело им је било у ранама, а посекотине од оштрог камења крвариле су. Њи-

хове очи севале су испод дуге косе без сјаја; изгледа да су демони који су владали над њима, потпуно избрисали сваку сличност са људским бићем, па су више личили на звери него на људе.

Ученици и њихови пратиоци побегли су ужаснути. Одмах су приметили да Исус није био са њима, па су се окренули да Га потраже. Стајао је тамо где су Га оставили. Он који је стишао буру, који је раније сусрео сотону и победио га, није побегао пред овим демонима. Када су Му се ови људи, шкргућући зубима и бацајући пену из уста, приближили, Исус је подигао исту руку која је смирила таласе и људи нису могли да приђу ближе. Стајали су пред Њим бесни али беспомоћни.

Са ауторитетом је наредио нечистим духовима да изађу из њих. Његове речи продрле су до помрачених умова ових несрећних људи. Нејасно су схватили да је близу Онај који може 338
да их спасе од демона који су их мучили. Пали су пред Спаситељеве ноге да Му се поклоне; али када су се уста отворила да замоле за Његову милост, демони су дивље вичући проговорили кроз њих: »Што је Теби до нас, Исусе, сине Бога Вишњега? Заклињем Те Богом, не мучи ме.«

Исус је упитао: »Како ти је име?« Одговор је био: »Легион ми је име: јер нас је много.« Употребивши несрећне људе као посреднике за преношење поруке, замолили су Исуса да их не пошаље изван тог предела. Недалеко на падини брега пасло је велико крдо свиња. Демони су молили да им се допусти да уђу у њих, и Исус им је допустио. Одједном је безразложан страх захватио крдо. Оно је бесомучно појурило низ литицу и у немогућности да се заустави на обали, стропоштало се у језеро и утопило.

У међувремену код опседнутих од демона дошло је до чудесне промене. Светлост је просветлила њихове умове. Њихове очи сијале су разборитошћу. Појаве тако дуго изобличене у сотонски лик, постале су изненада благе, руке умрљане крвљу постале су мирне и радосним гласовима ови људи славили су Бога за своје ослобођење.

Са литице чувари свиња видели су све што се збило и пожурили да однесу вести својим послодавцима и целом народу. У страху и запрепашћењу целокупно становништво скупило се да сретне Исуса. Ова два човека опседнута демонима били су

страх и трепет за целу околину. Нико није безбедно пролазио поред места на коме су се они налазили, јер би се демонском јарошћу устремили на сваког путника. Сада су ови људи обучени и здравог разума седели крај Христових ногу, слушали Његове речи и славили име Онога који их је излечио. Међутим, народ који је посматрао овај величанствени призор није се радовао. Губитак свиња био им је важнији, него ослобођење ова два сотонина роба.

Овај губитак био је дозвољен у милости према сопственицима свиња. Обузети земаљским добрима нису марили за неупоредиве вредности духовног живота. Исус је желео да раскине утицај себичне равнодушности, да би могли примити Његову благодат. Међутим, жалост и гнев због земаљског губитка 339 заслепио је њихове очи за Спаситељеву милост.

Појава натприродне силе пробудила је сујеверје у народу и подстакла њихова страховања. Из боравка овог Странца међу њима могу следити даље несреће. Наслућивали су финансијску пропаст и одлучили да се ослободе Његовог присуства. Они који су са Исусом прешли језеро, причали су о свему што се десило претходне ноћи, о свом страдању у олују и како су ветар и море били умирени. Међутим, њихове речи нису оставиле никакав утисак. У страху народ се окупљао око Исуса, преклињући Га да их напусти и Он је пристао, укрцавши се одмах да пређе на супротну страну.

Људи из Гергесе имали су пред собом живи доказ о Христовој моћи и милости. Видели су људе којима је враћен разум, али били су толико преплашени да своје земаљске интересе изложе опасности, да је Онај који је победио кнеза таме пред њиховим очима, сматран незваним гостом, и Дар Неба био је враћен са њихових врата. Ми немамо прилику да се окренемо од Христове личности, као што су то учинили Гергесинци; али још увек постоје многи који одбијају да послушају Његове речи, зато што би послушност обухватила и жртвовање неког световног добра. Из страха да Његово присуство не изазове новчане губитке, многи одбацују Његову благодат и терају Његовог Духа од себе.

Међутим, осећање ослобођених од демона било је сасвим друкчије. Желели су друштво свога Ослободиоца. У Његовој присутности осећали су се заштићеним од демона који су мучи-

ли њихове животе и упропастили њихово најбоље животно доба. Када се Исус спремао да уђе у лађу, пришли су Му, клекли до Његових ногу и молили Га да остану крај Њега да би могли стално слушати Његове речи. Међутим, Исус им је наложио да се врате кућама и кажу какве им је велике ствари учинио Господ.

Овде је био посао за њих – да иду у незнабожачки дом и говоре о благослову који су примили од Исуса. Било им је тешко да буду одвојени од Спаситеља. Сигурно су их очекивале велике тешкоће у дружењу са својим незнабожачким сугрђанима. Њихова одвојеност од друштва као да их је онеспособљавала за посао који је Он назначио. Међутим, чим је Исус указао на њихову дужност, били су спремни да послушају. Не само што су говорили својим укућанима и суседима о Исусу, већ су ишли кроз цели Декаполис, објављујући свуда Његову моћ спасавања и описујући како их је ослободио од демона. У вршењу овог посла могли су примити већи благослов него да су, само због личне користи, остали у Његовој присутности. Спаситељу се приближавамо радом на ширењу добрих вести о спасењу. 340

Два човека излечена од демона били су први мисионари које је Исус послао да проповедају Јеванђеље у области Декаполиса. Ови људи имали су предност да слушају Исусово учење само неколико тренутака. До њихових ушију никада није допрла ниједна проповед са Његових усана. Нису могли да поучавају народ као што су то могли ученици који су свакодневно били са Исусом. Међутим, у својој личности носили су доказе да је Исус био Месија. Могли су да кажу оно што су знали; оно што су сами видели и чули и осетили од Христове силе. То је оно што може учинити свако чије је срце такла Божја милост. Јован, љубљени апостол, написао је: »Што беше испочетка, што чусмо, што видесмо очима својим, што размотрисмо и руке наше опипаше, о речи живота... што видесмо и чусмо то јављамо вама.« (1. Јованова 1,1–3) Као Христови сведоци треба да кажемо оно што знамо, оно што смо сами видели, чули и осетили. Ако смо корак за кораком следили Исуса, моћи ћемо нешто одређено да кажемо о начину на који нас је водио. Можемо рећи како смо проверили Његово обећање и утврдили да је истинито. Можемо да посведочимо оно што знамо о Христовој милости. То је сведочанство на које нас Господ позива, а због његовог недостатка свет гине.

Иако народ из Гергесе није примио Исуса, Он их није препустио тами коју су изабрали. Када су Га замолили да оде од њих, нису чули Његове речи. Они нису знали шта су одбацили. Зато је Он поново послао светлост и то преко оних које неће одбити да слушају.

Сотонина намера је била да уништењем свиња одврати народ од Спаситеља и спречи проповедање Јеванђеља у тој области. Међутим, управо овај догађај узбудио је целу област и управио пажњу на Христа. Иако се Спаситељ лично удаљио, људи које је излечио, остали су као сведоци Његове силе. Они који су били посредници кнеза таме постали су канали светлости, весници Сина Божјега. Људи су се дивили док су слушали чудесне новости. У целој тој области, врата су се отварала Је-
341 ванђељу. Када се Исус вратио у Декаполис, народ се стицао око Њега и три дана, не само становници једног града, већ хиљаде њих из целе области слушали су вест о спасењу. Чак је и сила злих духова подвлашћена нашем Спаситељу и деловање зла окренуло се на добро.

Сусрет са опседнутима из Гергесе носио је поуку за ученике. Он је показивао сву дубину понижења у коју сотона жели да увуче цео људски род и Христову мисију, да одвоји људе од Његове силе. Ова унесрећена бића, настањена у гробовима, којима су владали демони, у ропству необузданих страсти и гнусних пожуда, представљају оно што би људски род постао да је препуштен сотониној власти. Сотона врши сталан утицај на људе да ошамути чула, да завлада умом на зло и подстакне насиље и злочин. Он ослабљује тело, помрачује ум и унижава душу. Кад год људи одбијају Спаситељев позив, потчињавају се сотони. Данас то многи чине у свакој области живота, у дому, у послу, па чак и у цркви. То је разлог што су се насиље и злочин раширили по Земљи и морална тама, као копрена смрти, покрива људске насеобине. Својим лукавим искушењима сотона води људе у све веће зло, док на крају исход не буде порочност и пропаст. Једина сигурна заштита против његове силе налази се у Исусовом присуству. Пред људима и анђелима, сотона се открио као човеков непријатељ и уништитељ; Христос као човеков пријатељ и ослободилац. Његов Дух развиће у човеку све оно што ће оплеменити карактер и узвисити природу. Он ће у телу, души

и духу изградити човека на славу Богу. »Јер нам Бог не даде духа страха, него силе и љубави и чистоте.« (2. Тимотију 1,7) Он нас је позвао »да добијемо славу« – карактер – »Господа нашега Исуса Христа«; позвао нас је да будемо »једнаки обличју Сина Његова«. (2. Солуњанима 2,14; Римљанима 8,29)

Душе које су тако ниско пале и постале сотонина оруђа, Христовом силом опет су преображене у веснике правде, које Божји Син шаље да кажу »шта Господ учини, и како те помилова«.

Ова глава заснована је на Матеју 9,18-26; Марку 5,21-43; Луки 8,40-56.

ДОДИР ВЕРЕ

342 Враћајући се из Гергесе на западну обалу, Исус је затекао мноштво окупљено да Га дочека и оно Га је радосно поздравило. Остао је извесно време на обали учећи и лечећи, а затим је кренуо према кући Левија–Матеја да би се на гозби срео са цариницима. Овде Га је нашао Јаир, старешина синагоге.

Овај јеврејски старешина у великом болу дошао је Исусу и бацио се пред Његове ноге, узвикнувши: »Кћи је моја на самрти; да дођеш и да метнеш на њу руке да оздрави и живи.«

Исус је одмах кренуо са овим поглаваром његовом дому. Иако су ученици видели толико много Његових дела милосрђа, били су изненађени Његовим одговором на молбу овог охолог рабина; ипак пратили су свога Учитеља, а народ их је следио са нестрпљењем и ишчекивањем.

Кућа овога старешине није била далеко, али Исус и Његова пратња споро су напредовали, јер Га је мноштво гурало са свих страна. Забринути отац био је нестрпљив због одлагања; али Исус, сажаљевајући народ, застајао је ту и тамо да помогне неком патнику или утеши неко ојађено срце.

Док су још ишли путем, један гласник крчио је себи пут кроз мноштво, носећи Јаиру вест да је његова кћер умрла, и да је не-
343 потребно да даље труди Учитеља. Реч је допрла до Исусовог уха. »Не бој се«, рекао је Он, »само веруј, и оживеће.«

Јаир се прибио уз Спаситеља и заједно су журили према дому овог поглавара. Изнајмљене нарикаче и свирачи на фрули већ су испуњавали ваздух својом грајом. Присуство мноштва и бука дирали су Исусов дух. Покушао је да их утиша говорећи: »Шта сте узаврели те плачете? Девојка није умрла, него спава.« Љутиле су их ове Странчеве речи. Видели су дете у загрљају смрти и зато су Му се подсмевали. Захтевајући да сви напусте кућу, Исус је повео са собом оца и мајку ове девојчице и три ученика – Петра, Јакова и Јована – и сви заједно ушли су у собу умрле.

Исус се приближио постељи и узевши својом руком дечју руку, нежно, уобичајеним језиком њеног дома, изговорио речи: »Девојко, теби говорим, устани.«

Дрхтај је одмах прошао кроз беживотно тело. Било живота опет је куцало. Уста су се развукла у осмех. Очи су се широко отвориле, као да се буде из сна, и девојка је у чуду посматрала групу поред себе. Устала је, а њени родитељи загрлили су је плачући од радости.

На путу према кући овога поглавара, Исус је у мноштву срео једну јадну жену дванаест година мучену болешћу која је начинила њен живот теретом. Потрошила је сав свој иметак на лекаре и лекове, да би на крају била проглашена неизлечивом. Међутим, њене наде оживеле су када је чула о исцељењима која је Христос чинио. Била је уверена да када би само могла да дође до Њега, била би излечена. У слабости и патњама дошла је до обале на којој је Он учио и покушала да се прогура кроз мноштво, али узалуд. Поново Га је следила од куће Левија–Матеја, али још увек није могла да Га достигне. Почела је да очајава, када јој се Он приближио, крчећи свој пут кроз мноштво.

Златна прилика се појавила. Била је у присутности Великог Лекара! Али усред те збрке није могла да говори са Њим, нити да ухвати више од тренутног проласка Његове појаве. У страху да не изгуби једину прилику за своје исцељење, прогурала се напред, говорећи у себи: »Ако се само дотакнем хаљина Његових оздравићу.« Док је пролазио, посегнула је напред и успела да дотакне само ивицу Његове одеће. Тог тренутка осетила је да је била исцељена. У том једном додиру била је усредсређена вера њеног живота, њен бол и слабост одмах су уступили место снази и савршеном здрављу.

344 Са захвалним срцем покушала је да се извуче из мноштва, али Исус је изненада застао и народ заједно са Њим. Окренуо се и гледајући около упитао гласом који се разговетно чуо изнад збрке мноштва: »Ко је то што се дотаче Мене?« Народ је одговорио на ово питање зачуђеним погледом. Пошто су Га гурали са свих страна и ту и тамо грубо притискивали, то питање изгледало је необично.

Петар, увек спреман да говори рекао је: »Народ Те опколио и турка Те, а Ти кажеш: Ко је то што се дотаче Мене?« Исус је одговорио: »Неко се дотаче Мене; јер ја осетих силу која изађе из Мене.« Спаситељ је могао разликовати додир вере од нехатног додира непажљивог мноштва. Овакво поверење не сме да прође незапажено. Желео је да овој понизној жени упути речи утехе која ће за њу бити извор радости – речи које ће бити благослов за Његове следбенике све до краја времена.

Гледајући према жени, Исус је настојао да сазна ко Га је додирнуо. Увиђајући да је затајивање узалудно, она је дршћући
347 ступила напред и бацила се пред Његове ноге. Са сузама захвалницама описала је своје патње и како је нашла исцељење. Исус јој је нежно рекао: »Не бој се, кћери, вера твоја поможе ти; иди с миром.« Није пружио прилику за сујеверје у коме би се исцељење сматрало подареним због самог чина додира Његове одеће. Исцељење је остварено не оваквим додиром са Њим, већ вером, која се ухватила за Његову божанску силу.

Зачуђено мноштво које се тискало око Исуса, није препознало никакво струјање животне снаге. Међутим, када је болесна жена испружила своју руку и додирнула Га, верујући да ће оздравити, осетила је силу оздрављења. Тако је и у духовном животу. Говорити површно о вери, молити се без душевне глади и живе вере, не вреди ништа. Формална вера у Христа, која Га прихвата само као Спаситеља света, не може никада донети излечење души. Вера која спасава није само пристајање разумом уз истину. Онај који чека да стекне потпуно знање пре него што ће показати веру не може примити благослов од Бога. Није довољно само веровати о Христу; ми морамо веровати у Њега. Једино вера која ће нам користити је она која Га прихвата као личног Спаситеља; која усваја Његове заслуге за своје. Многи сматрају да је вера одређено мишљење. Спасоносна вера је споразум којим се они

који приме Христа сами придружују заветном односу са Богом. Права вера је живот. Жива вера значи повећање животне снаге, потпуно поверење помоћу кога душа постаје победоносна сила.

После излечења жене, Исус је желео да она објави благослов који је примила. Дарови које нуди Јеванђеље не смеју се примити крадом или уживати у тајности. Тако нас Господ позива да признамо Његову доброту: »Ви сте Ми сведоци, вели Господ, и Ја сам Бог.« (Исаија 43,12)

Наше признање Његове верности је изабрано небеско средство за откривање Христа свету. Ми треба да препознамо Његову благодат онако како су је обзнанили свети људи из давнина; али оно што је најделотворније је сведочанство нашег личног искуства. Ми смо Божји сведоци док у себи откривамо деловање божанске силе. Сваки појединац има живот који се издваја од свих других и искуство које се битно разликује од њиховог. Бог жели да се наша хвала уздиже к Њему, обележена нашом особеношћу. Оваква драгоцена објављивања у хвалу славе Његове благодати, подупрта хришћанским животом, имају неодољиву силу која делује за спасење душа.

Када је десет губаваца дошло Исусу да их излечи, наложио 348
им је да иду и покажу се свештеницима. Успут су се очистили; али само један од њих вратио се да Му да славу. Други су отишли својим путем, заборавивши Онога који их је излечио. Колико је много оних који још увек чине исто! Господ непрекидно делује за добро људског рода. Он увек даје своје дарове. Он подиже болесне из постеље изнемоглости, ослобађа људе од опасности које не виде, шаље небеске анђеле да их сачувају од несрећа, заштите од »помора који иде по мраку« и »болести која у подне мори« (Псалам 91,6); али њихова срца остају недирнута. Дао је сва богатства Неба да их откупи, па ипак су равнодушни према Његовој великој љубави. Својом незахвалношћу затварају своја срца пред Божјом благодаћу. Као врес у пустињи, не осећају када дође добро и њихове душе настањују сува места у пустињи.

За наше је лично добро да у свежем сећању сачувамо сваки Божји дар. Тако је вера ојачана да тражи и прими све више и више. За нас се веће охрабрење налази у најмањем благослову, који смо лично примили од Бога, него у свим извештајима које можемо читати о вери и искуству других. Душа која се одазива

Божјој благодати, биће слична заливеном врту. Њено здравље брзо ће процвасти; њена светлост заблистаће у тами и Господња слава видеће се на њој. Сетимо се тада велике наклоности и љубави Господње и богатства Његове нежне милости. Као и израиљски народ поставимо наше камење за спомен и упишимо на њему драгоцену повест о томе шта је Бог учинио за нас. Док разматрамо Његово поступање према нама у нашем путовању кроз овај свет, изјавимо из срца омекшаног захвалношћу: »Шта ћу вратити Господу за сва добра што ми је учинио? Узећу чашу спасења, и призваћу име Господње. Извршићу обећања своја Господу пред свим народом његовим.« (Псалам 116,12–14)

Глава 37

Ова глава заснована је на Матеју 10; Марку 6,7-11; Луки 9,1-6.

ПРВИ ЕВАНЂЕЛИСТИ

Апостоли су били чланови Исусове породице који су Га пра- 349
тили, док је пешице путовао кроз Галилеју. Делили су са Њим труд и тешкоће које су Га сналазиле. Слушали су Његова излагања, ходали и разговарали са Божјим Сином и из Његових свакодневних поука научили како да раде на уздизању људског рода. Док је Исус служио непрегледном мноштву које се окупљало око Њега, Његови ученици били су присутни, жељни да изврше Његов налог и олакшају Његов рад. Помагали су у распоређивању народа, у довођењу болесника Спаситељу и стварању удобности за све. Пажљиво су тражили заинтересоване слушаоце, објашњавали им Писма и на разне начине деловали за њихову духовну корист. Преносили су оно што су научили од Исуса и свакога дана стицали богата искуства. Међутим, било им је потребно и искуство у самосталном раду. Њима је још увек било потребно много поуке, велико стрпљење и нежност. Сада, док је био лично са њима, да им укаже на њихове грешке и да их саветује и исправља, Спаситељ их је послао као своје представнике.

Док су били са Њим, ученици су често били збуњени учењем свештеника и фарисеја, али са тим својим недоумицама долазили су Исусу. Он им је, насупрот предању, износио истине из Писма. На тај начин јачао је Њихово поверење у Божју реч и у великој мери ослободио их страха од рабина и њиховог робовања обичајима. У обучавању ученика пример Спаситељевог 350

живота био је делотворнији од било кога чистог доктринарног учења. Када су се одвојили од Њега, сећали су се сваког погледа, начина говора и сваке речи. Често, долазећи у сукоб са непријатељима Јеванђеља, понављали су Његове речи и запажајући њихов утицај на народ, веома се радовали.

Позвавши дванаесторицу к Себи, Исус им је наложио да двојица по двојица иду у градове и села. Ниједан није послат сам, већ се брат придружио брату, пријатељ пријатељу. Тако су могли да помажу и храбре један другога, да се саветују и моле заједно и да снага једнога допуњава слабости другога. На исти начин касније је послао и седамдесеторицу. Спаситељева намера је била да се весници Јеванђеља удруже на овај начин. У наше време еванђеоски рад био би много успешнији да се овај пример доследније спроводио.

Вест ученика била је иста као и вест Јована Крститеља и самога Христа: »Приближи се царство небеско.« Нису смели да се расправљају са народом око тога да ли је Исус из Назарета Месија; али у Његово име треба да чине иста дела милости која је Он учинио. Он им је наложио: »Болесне исцељујте, губаве чистите, мртве дижите, ђаволе изгоните: забадава сте добили; забадава и дајте.«

У току свог рада Исус је посветио више времена лечењу болесних него проповедању. Његова чуда сведочила су о истинитости Његових речи, да је дошао не да уништи него да спасе. Његова правда ишла је пред Њим, а слава Господња била је Његова задња стража. Куда год је ишао вести о Његовој милости ишле су испред Њега. Тамо где је прошао, они на које се сажалио, радовали су се у здрављу и испробавали своју стечену снагу. Мноштво се окупљало око њих да са њихових усана слуша о делима која је Господ учинио. Његов глас био је први звук који су многи икада чули, Његово име прва реч коју су икада изговорили, Његово лице прво које су икада угледали. Зашто да не воле Исуса и певају Му хвалоспев? Када је пролазио кроз мања места и градове Он је био као животодавна струја, дајући живот и ширећи радост куд год је ишао.

Христови следбеници треба да раде као Он. Ми треба да нахранимо гладне, да обучемо голе и утешимо невољне и уцвељене. Ми треба да служимо очајницима и надахнемо надом без-

надежне. Тада ће се и на нама испунити обећање: »Пред тобом ће ићи правда твоја, слава Господња биће ти задња стража.« (Исаија 58,8) Христова љубав која се испољила у несебичној служби, биће делотворнија у мењању грешника него мач или судска дворана. Они су неопходни да задају страх прекршите- 351
љима закона, али мисионар пун љубави може да учини више од овога. Прекором срце често постаје тврђе; али омекшаће под дејством Христове љубави. Мисионар не треба само да отклања болести тела, него да поведе грешника Великом лекару који може да очисти душу од губе греха. Бог је одредио да болесни, несрећни, опседнути злим духовима, треба да чују Његов глас преко Његових слугу. Преко својих људских посредника Он жели да буде Утешитељ каквог свет не познаје.

На свом првом мисионарском путовању ученици је требало да пођу само »изгубљеним овцама дома Израиљева«. Да су сада проповедали Јеванђеље незнабошцима и Самарјанима, изгубили би утицај међу Јеврејима. Изазивањем фарисејских предрасуда уплели би се у сукобе који би их обесхрабрили на почетку њиховог рада. Чак су и апостоли споро схватали да Јеванђеље треба однети свим народима. Све док сами нису могли да схвате ову истину, нису били спремни да раде за незнабошце. Да су Јевреји хтели да приме Јеванђеље, Господ би их учинио својим весницима за незнабошце. Зато је било потребно да они први чују вест.

На целом пољу Христовог рада, постојале су душе које су се пробудиле и схватиле своју потребу – које су биле гладне и жедне истине. Време је дошло да се овим срцима прожетим чежњом пошаљу вести о Његовој љубави. Ученици треба да пођу свима овима као Његови представници. Весници би тако били поведени да гледају на њих као на учитеље наименоване од Бога, тако да кад Спаситељ буде узет од њих, не би остали без учитеља.

На ово прво путовање ученици треба да пођу само тамо где је Исус био пре њих, а где је стекао пријатеље. Њихово припремање за пут треба да буде најједноставније. Ништа не сме да скрене њихове умове од њиховог великог дела или на било који начин изазове противљење и затвори врата будућем раду. Не треба да прихвате одећу верских учитеља, ни да употребе одећу

којом би се њихова појава разликовала од скромних сељака. Не треба да улазе у синагоге и позивају народ на јавна богослужења; јер њихови напори треба да буду усмерени раду од куће до куће! Не треба да губе време на непотребно поздрављање или да иду из куће у кућу ради забаве. Али у сваком месту треба да прихвате гостопримство оних који су били достојни, који ће их срдачно примити као да прихватају самога Христа. У домове треба да улазе са дивним поздравом: »Мир кући овој.« (Лука 10,5) Тај дом био би благословен њиховим молитвама, њиховим
352 песмама хвале и отварањем Светих списа у породичном кругу.

Ови ученици треба да буду весници истине, да припреме пут за долазак свог Учитеља. Вест коју је требало носити била је реч вечног живота; а судбина људи зависила је од њиховог прихватања или одбијања те вести. Да би њеном свечаном озбиљношћу оставили утисак на људе, Исус је наложио својим ученицима: »А ако вас ко не прими нити послуша речи ваших, излазећи из куће или из града онога отресите прах с ногу својих. Заиста вам кажем: Лакше ће бити земљи содомској и гоморској у дан страшнога суда неголи граду ономе.«

Сада Спаситељево око прониче у будућност; Он гледа шира поља на којима ће ученици, после Његове смрти, морати да сведоче за Њега. Његов пророчки поглед обухвата искуство Његових слугу кроз све векове све док не буде по други пут дошао. Он је указао својим следбеницима на борбе које ће морати да прихвате; открио им је природу и план борбе; отворено је изнео пред Њих опасности са којима ће се суочити, самоодрицање које ће бити потребно. Желео је да израчунају цену да их непријатељ не би изненадио. Њихов рат не треба да се води против тела и крви, већ »с поглаварима и властима и с управитељима таме овога света, с духовима пакости испод неба«. (Ефесцима 6,12) Они ће морати да се боре са натприродним силама, али им је обезбеђена натприродна помоћ. Сва небеска духовна бића налазе се у овој војсци. Виши од анђела налази се у овим редовима. Дух Свети, Заступник Заповедника Господње војске, силази да управља борбом. Ми можемо имати много слабости, наши греси и погрешке могу бити тешки, али Божја благодат припада свима који је траже понизним срцем. Сила Свемогућега предвиђена је за оне који имају поверење у Бога.

»Ето«, каже Исус, »Ја вас шаљем као овце међу вукове: будите 353
дакле мудри као змије и безазлени као голубови.« Сам Христос никада није прикривао ниједну реч истине, већ ју је увек с љубављу изговарао. Он је показивао истанчано разумевање и брижљиву и љубазну пажњу у свом опхођењу с људима. Никада није био груб, никада није без потребе изговарао оштру реч, никада није наносио непотребан бол осетљивој души. Он није осуђивао људске слабости. Неустрашиво је оптуживао лицемерство, неверство и неправду, али сузе су биле у Његовом гласу када је изговарао своје оштре укоре. Плакао је над Јерусалимом, градом који је волео, који је одбио да прими Њега – Пут, Истину и Живот. Они су одбацили Њега, Спаситеља, али Он их је посматрао са нежним сажаљењем и тако дубоком жалошћу која је сламала Његово срце. Свака душа била је драгоцена у Његовим очима. Иако се увек божански достојанствено понашао, са најнежнијим обзиром спуштао се до сваког члана Божје породице. У свим људима видео је пале душе које Његова служба треба да спасе.

Христове слуге не смеју да раде по налозима телесног срца. Њима је потребна блиска заједница са Богом, да се оптерећено изазивањем лично »ја« не би подигло, и они просули бујицу неприкладних речи, које нису као роса или благе кише које освежавају увело биље. То је оно што сотона жели да чине, јер то су његове методе. Аждаја је та која се разгневила; сотонски дух се открива у гневу и оптуживању. Међутим, Божје слуге морају да буду Његови представници. Он жели да поступају само у складу са небеским начином, по истини која носи Његов лик и Његов потпис. Сила којом треба да надвладају зло је Христова сила. Христова слава је њихова сила. Они свој поглед треба да управе Његовој љубазности. Тада могу да износе Јеванђеље са божанским тактом и благошћу. А дух који остаје благ и када је изазван много ће делотворније говорити у корист истине него сваки доказ, ма како био снажан.

Они који су се сукобили са непријатељима истине, треба да се сретну не само са људима, већ и са сотоном и његовим представницима. Нека се сете Спаситељевих речи: »Ето Ја вас шаљем као јагањце међу вукове.« (Лука 10,3) Нека почину у љубави Божјој па ће дух остати миран, чак и када их лично руже.

Господ ће их снабдети потпуним божанским оружјем. Његов Свети Дух утицаће на разум и срце, тако да њихови гласови неће имати обележје завијања вукова.

354 Настављајући своје поуке ученицима, Исус је рекао: »Чувајте се од људи.« Нису смели да поклоне потпуно поверење онима који не познају Бога и изнесу им своје савете; јер би то сотониним представницима донело предност. Човекови изуми често делују насупрот Божјим плановима. Они који зидају Господњи Храм треба да зидају према узору показаном на брду – према божанској слици. Бог се обешчашћује и Јеванђеље издаје када се Његове слуге уздају у савет људи које не води Свети Дух. Световна мудрост је лудост пред Богом. Они који се ослањају на њу, сигурно ће погрешити.

»Јер ће вас они предати судовима... и пред властеље и цареве водиће вас Мене ради за сведочанство њима и незнабошцима.« (Матеј 10,17.18) Прогонство ће раширити светлост. Христове слуге биће доведене пред велике људе овога света, који да није овога, никада не би чули за Јеванђеље. Истина је погрешно представљена овим људима. Они су слушали лажне оптужбе против вере Христових ученика. Често једино средство за упознавање са њеним правим карактером је сведочанство оних који су доведени пред суд због своје вере. За време истраге од њих се тражи да одговоре, а њихове судије да слушају сведочење које се износи. Божја милост доделиће се Његовим слугама да одговоре овој изненадној потреби. »Јер ће вам се«, каже Исус, »у овај час дати шта ћете казати. Јер ви нећете говорити, него Дух Оца вашега говориће из вас.« Када Божји Дух буде просветлио умове Његових слугу, истина ће бити изнесена у њеној божанској сили и савршенству. Они који одбаце истину, устаће да оптуже и угњетавају ученике. Међутим, у губицима и патњама, чак и у смрти, Господња деца морају да открију кротост свог божанског Примера. На тај начин видеће се разлика између сотониних и Христових представника. Спаситељ ће бити узвишен пред владарима и народом.

Ученици нису били обдарени храброшћу и постојаношћу мученика, све док им таква милост није била потребна. Тада се испунило Спаситељево обећање. Када су Петар и Јован сведочили пред саветом Синедриона, људи »дивљаху се, а знади-

јаху их да бијаху с Исусом«. (Дела 4,13) О Стефану стоји написано да »сви који сеђаху на сабору видеше лице његово као лице анђела«. Људи »не могаху противу стати премудрости и Духу којим говораше«. (Дела 6,15.10) Пишући о свом суђењу на царском суду, Павле каже: »У први мој одговор нико не оста 355
са мном, него сви ме оставише... Али Господ би са мном и даде ми помоћ да се кроза ме сврши проповедање, и да чују сви незнабошци; и избавих се од уста лавових.« (2. Тимотију 4,16.17)

Христове слуге не треба да припремају нарочито састављене говоре које ће изнети када их доведу на суђење. Њихова припрема треба да се обавља из дана у дан сакупљањем драгоцених истина Божје речи и јачањем вере молитвом. Кад буду изведени пред суд, Свети Дух ће их подсећати на сваку истину која ће бити потребна.

Свакодневна, озбиљна тежња да се упозна Бог и Исус Христос, кога је Он послао, даће снагу и способност души. Знање стечено марљивим истраживањем Писма, блеснуће кроз сећање у право време. Међутим, ако је неко занемарио да се упозна са Христовим речима, ако никада у невољи није искусио силу Његове благодати, такав не може да очекује да ће га Свети Дух подсетити на Његове речи. Треба да служе Богу свакодневно у неподељеној љубави, и затим да се уздају у Њега.

Непријатељство према Јеванђељу биће тако жестоко да ће бити занемарене и најнежније земаљске везе. Христови ученици биће издати на смрт од стране чланова њиховог дома. »И сви ће омрзнути на вас имена Мојега ради«, додао је Он, »али који претрпи до краја благо њему.« (Марко 13,13) Међутим, наложио им је да се непотребно не излажу прогонству. Он је често остављао једно поље рада и одлазио на друго, да би избегао оне који су тражили Његов живот. Када су Га одбацили у Назарету и Његови суграђани покушали да Га убију, сишао је у Капернаум у коме је народ био задивљен Његовим учењем »јер Његова беседа беше силна«. (Лука 4,32) Тако Његове слуге нису смеле да буду обесхрабрене прогонством, већ да потраже место где би још увек могли радити за спасење душа.

Није слуга већи од свога учитеља. Кнез Неба назван је Веелзевулом, па ће и Његови ученици на сличан начин бити погрешно представљени. Међутим, ма каква била опасност, Христо-

ви следбеници морају јавно исповедати своја начела. Они морају да презиру прикривање. Не могу да остану неопредељени, док се не увере у сигурност исповедања истине. Они су постављени као стражари, да опомињу људе на опасност која им прети. Истина примљена од Христа мора се објавити слободно и отворено свима. Исус је рекао: »Што вам говорим у тами, казујте на видику; и што вам се шапће на уши, проповедајте с кровова.«

356 Сам Исус никада није откупљивао мир нагодбом. Његово срце преливало се љубављу за цео људски род, али никада није био попустљив према његовим гресима. Он је био исувише велики Пријатељ да би ћутао када су они пошли путем који ће упропастити њихове душе – душе које је искупио својом крвљу. Настојао је да човек постане веран себи, и веран свом вишем и вечном добру. Христове слуге позване су на исти рад и треба да се чувају да не жртвују истину у тежњи да спрече неслогу. Они треба »да се старају за мир« (Римљанима 14,19); али прави мир не може се никада обезбедити прављењем компромиса са начелима. Ниједан човек не може бити веран начелу, а да не изазове противљење. Деца непокорности противиће се духовном хришћанству. Међутим, Исус је наложио својим ученицима: »Не бојте се оних који убијају тело, а душе не могу убити.« Они који су верни Богу немају потребе да се боје људске силе нити сотониног непријатељства. У Христу је сигуран њихов вечни живот. Они треба да се боје само тога да се не одрекну истине и на тај начин изневере поверење којим их је Бог почаствовао.

Испуњавање људских срца сумњом је сотонино дело. Он их наводи да гледају на Бога као на строгог судију. Он их куша да згреше, и затим да сматрају себе превише злим да се приближе свом небеском Оцу и покрену Његово саучешће. Господ све то схвата. Исус уверава своје ученике у Божје саучешће према њима у њиховим потребама и слабостима. Ниједан уздах се не може отети из груди, ниједан бол осетити, ниједна жалост пробости душу, а да не задрхти Очево срце.

Библија нам приказује Бога на Његовом узвишеном и светом месту не у стању нереда, нити у тишини и самоћи, већ окруженог са десет хиљада пута десет хиљада и хиљадама хиљада светих бића, која чекају да изврше Његову вољу. Кроз канале које ми не можемо препознати, Он одржава живу везу са сваком об-

лашћу своје владавине. Међутим, Његово занимање и занимање целога Неба усредсређено је на наш сићушни свет, на душе за чије спасење је дао свог јединородног Сина. Бог се повија са свога престола да чује узвик угњетаваних. На сваку искрену молитву Он одговара: »Ево, Мене.« Он подиже жалосне и потлачене. У свим нашим тугама Он је тужан. У сваком искушењу и свакој напасти анђео из Његове непосредне близине је ту да избави.

Чак ни врабац не пада на земљу без Очевог знања. Сотонина мржња према Богу наводи на мржњу према свему што је предмет Спаситељевог старања. Он тежи да уништи Божје дело и ужива чак и у уништавању немих створења. Једино Божја 357
заштитничка брига чува птице да нас увесељавају својим радосним песмама. Међутим, Он не заборавља чак ни врапце. »Не бојте се дакле; ви сте бољи од много врабаца.«

Исус је наставио: Као што Ме ви признајете пред људима, тако ћу вас Ја признати пред светим анђелима. Ви треба да будете Моји сведоци на Земљи, канали кроз које ће моћи да протиче Моја милост за исцељење света. На тај начин бићу ваш Представник на Небу. Отац не гледа ваш грешни карактер, већ вас види обучене у Моје савршенство. Ја сам Посредник преко кога ће небески благослови доћи до вас. Сваки који Ме признаје узимајући удела у Мојој жртви за изгубљене, биће признат као судеоник у слави и радости откупљених.

Да би неко признао Христа, Христос мора да живи у њему. Он не може да пренесе оно што није примио. Ученици могу течно да говоре о науци, могу да понављају речи самога Христа; али ако не поседују кротост и љубав сличну Христовој, они Га не признају. Дух супротан Христовом духу, одрећи ће Га се, без обзира како Га речима исповеда. Људи могу да се одрекну Христа говорећи зло, бесмисленим разговорима, неистинитим или нељубазним речима. Они могу да Га се одрекну избегавањем животних терета, тежњом за грешним задовољством. Они могу да Га се одрекну прилагођавањем свету, неучтивим понашањем, љубављу према сопственим ставовима, правдањем самога себе, неговањем сумње, изазивањем невоља и пребивањем у тами. На све ове начине – изјављују да Христос није у њима. »Ако се ко одрече Мене пред људима«, каже Он, »одрећи ћу се и Ја њега пред Оцем својим који је на небесима.«

Спаситељ је наложио својим ученицима да се не надају да ће се непријатељство света према Јеванђељу савладати и да ће после извесног времена његово противљење престати. Он је рекао: »Нисам дошао да донесем мир него мач.« Ово стварање раздора није последица Јеванђеља, већ исход супротстављања њему. Од свих прогонстава најтеже је подносити неслогу у породици, отуђење најдражих земаљских пријатеља. Међутим, Исус изјављује: »Који љуби оца или матер већма него Мене, није Мене достојан; и који љуби сина или кћер већма него Мене, није Мене достојан. И који не узме крста својега и не пође за Мном, није Мене достојан.«

Задатак Христових слугу је висока почаст и свето поверење.
358 »Који вас прима«, каже Он, »Мене прима; а који прима Мене, прима Онога који Ме је послао.« Ниједно дело љубазности учињено њима у Његово име неће остати непризнато и ненагрђено. Истим нежним признањем Он обухвата најслабије и најниже из Божје породице: »И ако ко напоји једнога од ових малих« – оне који су као деца у својој вери и познавању Христа – »само чашом студене воде у име ученичко, заиста вам кажем, неће му плата пропасти.«

Тако је Спаситељ завршио своје поучавање. У Христово име изабрана дванаесторица отишла су, као што је и Он отишао, »да јавља Јеванђеље сиромашнима... да исцели скрушене у срцу; да проповеда заробљенима да ће се отпустити, и слепима да ће прогледати; да отпусти сужње; и да проповеда пријатну годину Господњу«. (Лука 4,18.19)

Ова глава заснована је на Матеју 14,1.2.12.13; Марку 6,30-32; Луки 9,7-10.

»ДОЂИТЕ... И ПОЧИНИТЕ МАЛО!«

На повратку са свог мисионарског пута »скупише се апостоли к Исусу, и јавише Му све и што учинише и шта људе научише. И рече им: »Дођите ви сами насамо, и почините мало. Јер их бејаше много који долазе и одлазе, и не имаху кад ни јести«. 359

Ученици су дошли к Исусу и испричали Му све. Њихова присна веза са Њим охрабрила их је да Му изнесу своја добра и неповољна искуства, своју радост посматрајући исход свога труда и своју жалост због свог неуспеха, својих погрешака и својих слабости. Починили су грешке у свом првом раду као јеванђелисти, а пошто су Христу искрено говорили о својим искуствима, увидео је да им је потребно још поучавања. Он је такође видео да су се уморили од рада и да им је потребан одмор.

Међутим, тамо где су се тада налазили нису могли имати потребан мир, »јер их бејаше много који долазе и одлазе, и не имаху кад ни јести«. Народ је у великим групама следио Христа, у жељи да их исцели, жељни да чују Његове речи. Многи су осећали да их Он привлачи; јер им је изгледало да је Он извор свих благослова. Многи од оних који су се тада гомилали око Христа да приме драгоцени благослов здравља, прихватили су Га као свог Спаситеља. Многи други, тада у страху од фарисеја да Га признају, обратили су се приликом изливања светога Духа и пред гневним свештеницима и поглаварима признали Га као Божјег Сина. 360

Међутим, сада је Исус чезнуо за миром, у жељи да буде са својим ученицима, јер је имао много да им каже. У свом раду прошли су кроз пробе сукоба и сусретали се са различитим противљењем. Досада су се у свему саветовали са Христом; али извесно време били су сами и покаткад мучени недоумицом шта да раде. Нашли су много охрабрења у своме раду, јер Христос их није послао без свога Духа, и вером у Њега чинили су многа чуда; али сада имали су потребу да се нахране Хлебом живота. Потребно им је било да оду на неко мирно место, на коме би у заједници са Христом добили упутства за будући рад.

»И рече им: дођите ви сами насамо и почините мало.« Христос је пун нежности и саосећања према свима који су у Његовој служби. Желео је да покаже својим ученицима да Бог не захтева жртву, већ милост. Свим срцем радили су за народ, а то је исцрпљивало њихову телесну и умну снагу. Њихова дужност је била да се одморе.

Видећи успех у свом раду, ученици су били у опасности да то припишу себи, у опасности да гаје духовни понос и тако поклекну под сотониним искушењима. Пред њима се налазио велики посао, па су пре свега морали научити да њихова сила није у њима самима, већ у Богу. Као Мојсије у Синајској пустињи, као Давид међу јудејским брежуљцима или Илија код потока Хората, ученицима је било потребно да се одвоје од призора своје сталне делатности и буду у заједници са Христом, природом и својим срцима.

Док су ученици били одсутни због свог мисионарског пута, Исус је посећивао друге градове и села, проповедајући Јеванђеље о царству. Отприлике у то време примио је вести о Крститељевој смрти. Овај догађај оживео је пред Њим крај коме су били усмерени Његови кораци. На Његовој стази гомилале су се тамне сенке. Свештеници и рабини гледали су да учине све да изазову Његову смрт, уходе су Га пратиле у стопу, и на све стране умножавале су се завере за Његово уништење. Вести о проповедању апостола кроз целу Галилеју, допрле су и до Ирода, скрећући његову пажњу на Исуса и Његов рад. »Јован Крститељ«, рекао је он, »из мртвих уста.« Изразио је жељу да види Исуса. Ирод је осећао стални страх од побуне која би тајно избила, са циљем да га збаци са престола и сломи римски

јарам са јеврејског народа. У народу је био распрострањен дух 361
незадовољства и побуне. Било је очито да се Христов јавни рад у Галилеји неће моћи дуго наставити. Призори Његових патњи приближавали су се и Он је чезнуо да се за извесно време одвоји од буке мноштва.

Жалосна срца Јованови ученици пренели су његово унакажено тело и сахранили га. Тада »дођоше Исусу те јавише«. Ови ученици били су љубоморни на Христа, када им се чинило да одвлачи народ од Јована. Стали су на страну фарисеја, осуђујући Га, док је седео са цариницима на Матејевој гозби. Сумњали су у Његову божанску мисију, зато што није ослободио Крститеља. Међутим, сада када је њихов учитељ био мртав и када су чезнули за утехом у свом великом болу и за вођством у свом будућем раду, дошли су Исусу и сјединили своје интересе са Његовим. Њима је такође било потребно извесно време мира за заједницу са Спаситељем.

У близини Витсаиде, на северном крају језера, налазио се један усамљени предео, који је сад, диван у свом свежем пролећном зеленилу, нудио добродошло место за одмор Исусу и Његовим ученицима. Чамцем преко воде кренули су према том месту. Ту би они били далеко од промета на путевима и градске ужурбаности и немира. Призори из природе били су сами по себи одмор, промена добродошла чулима. Овде су могли пратити Христове речи без слушања љутитих упадица, одговора и оптужби књижевника и фарисеја. Овде су могли уживати једно кратко време у драгоценој заједници и дружењу са својим Господом.

Одмор који су узели Христос и Његови ученици није био одмор због попуштања себи. Време које су провели у повучености није било посвећено тражењу задовољства. Разговарали су заједно о Божјем делу и могућности за унапређење Дела. Ученици су били са Христом и они су Га могли разумети; њима није било потребно да говори у причама. Исправљао је њихове грешке и објаснио им правилан начин прилажења људима. Он им је открио много потпуније драгоцено благо божанске истине. Били су оживљени божанском силом и надахнути надом и храброшћу.

Иако је Исус могао да чини чуда, иако је опуномоћио своје ученике да чине чуда, ипак је своје исцрпљене слуге упутио да се издвоје, оду у природу и одморе. Када је говорио да је жетва велика, а да је посленика мало, својим ученицима није наметнуо потребу за непрестаним трудом, већ је рекао: »Молите се дакле Господару од жетве да изведе посленике на своју жетву.«
362 (Матеј 9,38) Бог је сваком човеку одредио посао, према његовим способностима (Ефесцима 4,11–13) и Он не жели да неке оптерети одговорностима а да други немају никаквог терета, никаквог напора душе.

Христове речи саосећања упућене су Његовим посленицима данас исто тако поуздано као што су биле проговорене Његовим ученицима. »Дођите ви сами насамо, и почините мало.« Он говори онима који су исцрпљени и уморни. Није мудро бити стално под притиском рада и узбуђења, чак и у служењу духовним потребама људи; јер се тако занемарује лична побожност, а умне, душевне и телесне снаге преоптерећују. Од Христових ученика тражи се самоодрицање, а жртве морају да се поднесу; али исто тако треба бринути да због њихове претеране ревности, сотона не искористи слабост људске природе и нанесе штету Божјем делу.

По мишљењу рабина бити увек ужурбан и заузет послом представља врхунац религије. Да би показали своју узвишенију побожност били су зависни од неких спољашних радњи. Тако су своје душе одвајали од Бога и изграђивали своју самодовољност. Исте опасности још увек постоје. Кад год се повећава делатност и када људи постигну успех у ма коме раду за Бога, постоји опасност уздања у људске планове и методе. Тада постоји склоност да се мање моли и да се покаже мање вере. Као и ученици, ми се налазимо у опасности да изгубимо из вида своју зависност од Бога и покушамо да од своје делатности начинимо спаситеља. Потребно је да стално гледамо на Исуса, схватајући да Његова сила обавља посао. Док озбиљно радимо на спасавању изгубљених, морамо одвојити време и за размишљање, молитву и проучавање Божје речи. Само посао извршен са много молитава и посвећен Христовом заслугом, на крају ће се показати успешним за добро.

Ниједан други живот није био толико испуњен радом и одговорношћу као што је био Исусов живот; па ипак колико често су Га затицали на молитви! Колико је постојана била Његова заједница са Богом! У историји Његовог земаљског живота стално се понављају забелешке као што су ове: »А ујутро врло рано уставши изиђе, и отиде насамо, и онде се мољаше Богу.« »Мноштво народа стицаше се да Га слушају и да их исцељује од њихових болести. А Он одлажаше у пустињу и мољаше се Богу.« »Тих пак дана изиђе на гору да се помоли Богу; и проведе сву ноћ на молитви Божијој.« (Марко 1,35; Лука 5,16; 6,12)

У животу који је у целости био посвећен добру других, Спаситељ је сматрао неопходним да се повуче од промета на путе- 363
вима и мноштва које га је из дана у дан пратило. Он је морао да се окрене од живота непрестаног рада и додира са људским потребама, да потражи мир и нераскидиву заједницу са својим Оцем. Као Један од нас, као Судеоник у нашим потребама и слабостима, био је потпуно зависан од Бога и на тајном месту молитве тражио је божанску силу да би могао поћи оснажен за дужности и пробе. У грешном свету Исус је издржао борбе и душевне патње. У заједници са Богом могао је да скине терет бола који Га је притискивао. Ту је налазио утеху и радост.

У Христу је вапај људског рода допирао до Оца бесконачне милости. Као човек упућивао је молитве Божјем престолу, док се Његова људска природа није испунила струјом небеске силе која треба да спаја људско и божанско. Непрекидном везом примао је живот од Бога, да би могао пружити живот свету. Његово искуство мора да постане и наше искуство.

»Дођите ви сами насамо«, позива нас Он. Ако послушамо Његову реч, постаћемо јачи и кориснији. Апостоли су тражили Исуса и испричали Му све, а Он их је храбрио и поучавао. Кад бисмо данас узели времена да идемо Исусу и кажемо Му све своје потребе, не бисмо били разочарани; Он би се нашао са наше десне стране да нам помогне. Нама је потребно више једноставности, више поверења и поуздања у нашег Спаситеља. Он, чије је име »Бог силни, Отац вечни, Кнез мирни«, Он за кога стоји написано да Му »је власт на рамену« је Дивни, Саветник. Позвани смо да тражимо мудрост од Њега. Он »даје свакоме без разлике и не кори никога«. (Исаија 9,6; Јаков 1,5)

Сви они које Бог васпитава морају да открију живот који није у складу са светом, његовим обичајима и поступцима; и свако треба да има лично искуство у стицању знања о Божјој вољи. Ми морамо лично да Га чујемо како говори срцу. Када утихне сваки други глас и када у миру чекамо пред Њим, тишина душе чини Божји глас разговетнијим. Он нам налаже: »Утолите и познајте да сам ја Бог.« (Псалам 46,10) Само овде може се наћи прави покој. То је најуспешнија припрема за све оне који раде за Бога. Усред ужурбаног мноштва и напора снажног животног деловања, душа која се овако освежила, биће окружена атмосфером светлости и мира. Живот ће одисати мирисом и откриваће божанску силу која ће допрети до људских срца.

Ова глава заснована је на Матеју 14,13-21; Марку 6,32-44; Луки 9,10-17; Јовану 6,1-13.

»ПОДАЈТЕ ИМ ВИ НЕКА ЈЕДУ«

Христос се са својим ученицима повукао на једно усамљено 364
место, али ово ретко време пуно мира ускоро је прекинуто. Апостоли су мислили да су се повукли тамо где неће бити узнемиравани; али чим је мноштву недостајао божански Учитељ, питали су се: »Где је Он?« Неко између њих запазио је правац у коме су отишли Христос и Његови апостоли. Многи су кренули копном да их нађу, док су други својим чамцима кренули преко воде. Пасха се приближавала, па су се из близа и далека, скупљале групе ходочасника на свом путу у Јерусалим, да виде Исуса. Њиховом броју придружили су се многи све док се није окупило пет хиљада људи поред жена и деце. Пре него што је Христос стигао на обалу мноштво Га је већ чекало. Међутим, Он се неопажено искрцао, да мало времена проведе насамо са својим ученицима.

Са падине брежуљка посматрао је мноштво у покрету и Његово срце испунило се саосећањем. Иако је био прекинут, иако је био лишен свога одмора, није био нестрпљив. Он је видео већу потребу, која је захтевала Његову пажњу, док је посматрао народ како непрестано пристиже. »И сажали му се, јер бејаху као овце без пастира.« Оставивши своје место одмора, нашао је једно подесно место где је могао да им служи. Они нису примили никакву помоћ од свештеника и поглавара; али од Христа су потекле 365
исцељујуће реке живота док је мноштво поучавао путу спасења.

Људи су слушали речи милосрђа које су тако слободно текле са усана Божјег Сина. Слушали су благотворне речи, тако једноставне, а тако јасне, да су за њихове душе биле као балсам из Галада. Исцељење Његовом божанском руком донело је радост и живот онима који су умирали и олакшање и здравље онима који су патили од болести. Дан им је изгледао као Небо на Земљи, тако да нису били свесни колико дуго нису ништа јели.

Велики део дана увелико је прошао. Сунце је нагињало западу, а народ је још увек оклевао. Исус је цео дан радио без хране или одмора. Био је блед од умора и глади, а ученици су Га молили да прекине свој напоран рад. Међутим, није био у стању да се одвоји од мноштва које се тискало око Њега.

Ученици су на крају дошли до Њега пожурујући Га да распусти народ, јер је то за Његово добро. Многи су дошли из далека и од јутра нису ништа јели. У околним градовима и селима могли би да купе храну. Али, Исус им је рекао: »Подајте им ви нека једу«, и тада је, окренувши се Филипу, упитао: »Где ћемо купити хлеба да ови једу?« Он је ово рекао да би окушао веру свог ученика. Филип је погледао море људи и помислио како је немогуће набавити храну и удовољити потребама овог мноштва. Одговорио је да хлеб за две стотине гроша не би био ни издалека довољан да свакоме припадне по делић. Исус се распитивао колико хране могу да пронађу међу присутнима. »Овде има једно момче«, рекао је Андрија, »које има пет хлебова јечмених и две рибе; али шта је то на толики свет!« Исус је наложио да Му се то донесе. Затим је рекао ученицима да народ поседа на траву у групама од педесет или сто, да се очува ред и сви могу бити осведочени у оно што ће учинити. Када је ово било извршено, Исус је узео храну »и погледавши на небо благослови, преломивши даде ученицима својим, а ученици народу«. »И једоше сви, и наситише се. И накупише комада дванаест котарица пуних и од риба.«

Он који је поучавао народ како да осигура мир и срећу, био је исто тако пун обзира према његовим телесним потребама као и према његовим духовним тежњама. Народ је био уморан и малаксао. Било је мајки са бебама у наручју и мале деце која су се држала за њихов скут. Многи су сатима стајали. Они су били тако заокупљени Христовим речима да ни у једном тре-

нутку нису помислили да седну, а мноштво је било тако велико да је претила опасност да погазе један другога. Исус је желео да им да прилике за одмор, па их је позвао да седну. На том месту било је много траве и сви су могли удобно да се одморе.

Христос никада није учинио ниједно чудо осим у случају када је требало удовољити некој стварној потреби, а карактер сваког чуда водио је људе дрвету живота, чије лишће служи за исцељење народима. Једноставна храна коју су ученици около 367
додавали својим рукама садржала је читаву ризницу поука. Подарена храна била је скромна; риба и јечмени хлеб били су свакодневна храна рибара из околине Галилејског мора. Христос је могао да изнесе пред народ богат обед, али храна припремљена само за удовољавање апетиту не би пружила никакву поуку за добро ових људи. Христос им је овом поуком указао да су природни Божји дарови човеку били изобличени. Никада људи нису толико уживали у раскошним гозбама припремљеним за удовољавање изопаченом укусу, колико су ови људи уживали у одмору и једноставној храни, коју је Исус обезбедио тако далеко од људских насеобина.

Да су људи данас скромни у својим навикама и да живе у складу са законима природе, као што су чинили Адам и Ева у почетку, тада би било хране у изобиљу за потребе људске породице. Тада би било мање нестварних потреба и више прилика да се ради на Божји начин. Међутим, себичност и попуштање неприродном укусу донели су грех и беду на свет, од обиља на једној страни и оскудице на другој страни.

Исус није желео да привуче људе к Себи удовољавањем жељи за раскоши. За то мноштво, уморно и гладно после дугог и узбудљивог дана, једноставна храна била је потврда не само Његове силе, већ и Његовог нежног старања за њих у обичним животним потребама. Спаситељ својим следбеницима није обећао раскош овога света; њихова храна може бити једноставна, па чак и оскудна; њихова судбина обележена сиромаштвом, али Његова реч је залога да ће се њиховим потребама удовољити, јер је обећао оно што је боље од световног добра – трајну утеху својим личним присуством.

Тиме што је нахранио пет хиљада људи, Исус је подигао вео са света природе и открио силу која стално делује за наше добро.

Бог свакодневно чини чуда стварајући земаљске жетве. Природном покретачком снагом обавља се исто дело које је учињено давањем хране мноштву. Људи припремају тло и сеју семе, али живот од Бога чини да семе проклија. Божја киша, ваздух и сунчева светлост чине да земља »најпре донесе траву, потом клас, па онда испуни пшеницу у класу«. (Марко 4,28) Бог је тај који сваког дана храни милионе са земаљских жетвених поља. Људи су позвани да сарађују са Богом у старању за жито и у припремању хлеба и због тога губе из вида божанску покретачку силу. Они
368 не дају Богу славу која припада Његовом светом имену. Деловање Његове силе приписује се природним узроцима или људском оруђу. Слави се човек а не Бог, а Његови милостиви дарови кваре за себичну употребу и постају проклетство уместо благослов. Бог тежи да све то измени. Он жели да оживи наша отупела чула да разликују Његову милостиву доброту и прослављају Га због деловања Његове силе. Он жели да Га препознамо у Његовим даровима, да би нам они према Његовој намери, заиста били на благослов. Христова чуда учињена су за остварење овог циља.

Пошто је мноштво било нахрањено, остало је доста хране. Међутим, Он који под својом влашћу има све изворе бескрајне силе, рекао је: »Сакупите комаде што претекоше да ништа не пропадне.« Ове речи значе много више од стављања хлеба у корпе. Поука је двојака. Ништа не сме да се расипа. Не смемо допустити да нам измакне било која предност. Ми не треба да занемаримо било шта што служи добробити људског бића. Нека се сакупи све што може да смањи оскудицу гладних људи на Земљи. У духовном мора да се покаже иста брижљивост. Док су корпе са остацима хране сакупљане, људи су мислили на своје пријатеље код куће. Желели су да и они узму удела у хлебу који је Христос благословио. Садржај корпи подељен је међу жељним мноштвом и однесен у све околне крајеве. Тако су учесници на гозби могли другима да дају хлеб који силази са Неба, да утоле глад душе. Могли су да понове оно што су научили о дивним Божјим делима. Ништа није смело да пропадне. Ниједна реч која се односила на њихово вечно спасење није смела узалудно да падне на Земљу.

Чудо с хлебовима пружа поуку о зависности од Бога. Када је Христос нахранио пет хиљада људи, храна није била надомак ру-

ци. Очигледно, Он није имао никаква средства на располагању. Био је у дивљини са пет хиљада људи, осим жена и деце. Он није позвао то мноштво да Га следи; дошли су без позива или наредбе; али Он је знао да ће после дугог слушања Његових поука осетити глад и умор; Он је био једно са њима у њиховој потреби за храном. Били су далеко од дома и већ се спуштала ноћ. Многи од њих нису имали новаца да набаве храну. Он који је ради њих постио четрдесет дана у пустињи, није хтео да допусти да се гладни врате својим домовима. Божје провиђење поставило је Исуса тамо где се налазио; и Он је зависио од свог небеског Оца за средства којима је требало да удовољи овој потреби.

Када се нађемо на тескобним местима, морамо се уздати у 369
Бога. Ми морамо показати мудрост и расуђивање у сваком животном подухвату, да не бисмо, непромишљеним поступцима, довели себе у искушење. Ми не смемо да западамо у тешкоће, занемарујући средства која нам је Бог обезбедио и злоупотребљавајући способности које нам је Он дао. Христови посленици морају изричито да слушају Његова упутства. Дело је Божје, па ако желимо да другима донесемо благослов, морамо да следимо Његове планове. Наше »ја« не смемо учинити средиштем; наше »ја« не може примити никакву част. Ако правимо планове према сопственим замислима, Господ ће нас препустити нашим сопственим грешкама. Међутим, када смо следећи Његова упутства – доведени на тескобна места – Он ће нас избавити. Ми не смемо да се предамо обесхрабрењу, већ у свакој неприлици треба да тражимо помоћ од Њега који има власт над неисцрпним изворима. Често ћемо бити окружени тешким околностима и тада, у потпуном поверењу, морамо се ослонити на Бога. Он ће чувати сваку душу која је доспела у тешкоће настојећи, да се држи Господњег пута.

Христос нам је наложио преко пророка: »... да преламаш хлеб свој гладноме«, и »наситиш душу невољну«, »кад видиш гола, да га оденеш« и »сиромахе прогнане да уведеш у кућу«. (Исаија 58,7–10) Он нам је дао налог: »Идите по свему свету и проповедајте Јеванђеље свакоме створењу.« (Марко 16,15) Али како нам често срца клону и вера нестаје када видимо колико је велика потреба, а како су мала средства у нашим рукама. Као и Андрија, гледајући пет јечмених хлебова и две мале рибе, и

ми узвикујемо: »Шта је то на толики свет?« Често оклевамо неспремни да дамо све што имамо, бојећи се да трошимо и да се потрошимо за друге. Међутим, Исус нам је наложио: »Подајте им ви нека једу.« Његов налог је и обећање; а иза њега се налази иста сила која је нахранила мноштво крај мора.

У Христовом делу удовољавања привременим потребама гладног мноштва, налази се дубока духовна поука за све Његове посланике. Христос је примио од Оца; Он је поделио ученицима; они су поделили мноштву; а људи једни другима. Тако ће сви који су сједињени са Христом примити од Њега хлеб живота, небеску храну, и поделити је другима.

У потпуном ослањању на Бога, Исус је узео малу залиху хлебова; па иако је то била мала количина, чак и за Његову породицу ученика, није их позвао да једу, већ је почео да им дели,
370 позивајући их да послуже народ. Храна се умножавала у Његовим рукама и руке ученика, сежући Христу који је сам Хлеб Живота, никада нису биле празне. Мала количина била је довољна за све. Пошто је удовољио потребама народа, остаци су били сакупљени и Христос и Његови ученици јели су заједно ту драгоцену храну добијену са Неба.

Ученици су били канали за одржавање везе између Христа и Његовог народа. То данас треба да буде велико охрабрење за Његове ученике. Христос је велико Средиште, Извор сваке силе. Његови ученици морају да примају од Њега. Најумнији, најдуховнији могу да подаре само оно што су примили. Сами од себе не могу да дају ништа што је за потребе душе. Ми можемо да дамо само оно што примамо од Христа; и можемо да примамо само кад дајемо другима. Колико наставимо да дајемо, толико ћемо примати; и уколико више делимо, утолико ћемо више и примати. Тако можемо стално веровати, имати поверења, примати и давати.

Дело изградње Христовог царства напредоваће, иако по свему изгледа да споро напредује, а немогућности као да сведоче против напретка. Дело је Божје, па ће Он обезбедити средства и послаће помоћнике праве, ревне ученике, чије ће руке такође бити пуне хране за мноштво које умире од глади. Бог није равнодушан према онима који у љубави раде дајући Реч живота

душама које умиру, које опет, са своје стране, сежу за храном за друге гладне душе.

У нашем раду за Бога постоји опасност да се превише ослањамо на оно што својим даровима и способностима може да учини човек. На тај начин губимо из вида Највећег Посленика. Онај који ради за Христа често не успева да схвати своју личну одговорност. Он се налази у опасности да свој терет пребаци на организације, уместо да се ослони на Њега који је извор сваке силе. Велика је грешка уздати се у људску мудрост или бројеве у Божјем делу. Успешан рад за Христа не зависи толико од бројева или даровитости колико од чистоте намере, од искрене једноставности, озбиљне вере која се ослања на Бога. Личне одговорности морају се носити, личне дужности прихватити, лични напори морају се улагати, за оне који не познају Христа. Уместо да пребаците своје одговорности на некога кога сматрате да је много даровитији од вас, радите према својим способностима.

Када до вашег срца допре питање: »Где ћемо купити хлеба да ови једу?« Нека ваш одговор не буде одговор неверовања. Када су ученици чули Спаситељево упутство: »Подајте им ви нека једу«, у њиховим мислима појавиле су се све тешкоће. Они су поставили питање: Да ли треба да идемо у село да купимо храну? 371
Тако и сада када је народ лишен хлеба живота, Господња деца постављају питања: Треба ли да пошаљемо по некога да издалека дође и да га нахрани? Али шта каже Христос? »Посадите људе«, и Он их је нахранио. Тако када сте и ви окружени душама које су у невољи, знајте да је Христос ту. Одржавајте присну везу са Њим. Донесите своје јечмене хлебове Исусу.

Средства која поседујемо можда нам неће изгледати довољна за посао; али ако у вери кренемо напред, верујући у Божју силу која је довољна, пред нама ће се отворити обилни извори. Ако је дело од Бога, Он ће сам обезбедити средства за његово извршење. Он ће наградити искрено, једноставно поуздање у Њега. И оно што је незнатно, али се мудро и штедљиво користи у служби небеског Господа, повећаће се у току самог чина давања. У Христовој руци мала количина хране остала је неистрошена све док се гладно мноштво није наситило. Ако идемо Извору сваке силе, да примимо испруженим рукама вере, биће-

мо потпомогнути у свом раду чак и под најнеповољнијим околностима, оспособљени да другима дамо хлеб живота.

Господ каже: »Дајте, и даће вам се.« »Који с тврђом сеје, с тврђом ће и пожњети; а који благослов сеје, благослов ће и пожњети... А Бог је кадар учинити да је међу вама изобилна свака благодат да у свему свагда свако довољство имајући изобилујете за свако добро дело, као што је писано:

Просу, даде сиромасима;

Правда његова остаје вавек.«

»А који даје семе сејачу, даће и хлеб за јело: и умножиће семе ваше, и даће да узрасту жита правде ваше; да се у свему обогатите за сваку простоту која кроз нас чини хвалу Богу.« (Лука 6,38; 2. Коринћанима 9,6–11)

Ова глава заснована је на Матеју 14,22-33; Марку 6,45-52; Јовану 6,14-21.

НОЋ НА ЈЕЗЕРУ

Седећи у равници обраслој травом у сумрак пролећне вечери, људи су јели храну за коју се Христос побринуо. Речи које су тога дана слушали долазиле су им као Божји глас. Дела излечења којима су били сведоци, могла је да учини само божанска сила. Међутим, чудо са хлебовима оставило је утисак на свакога у том огромном мноштву. Сви су имали користи од тога чуда. У Мојсијево време Бог је хранио Израиљ маном у пустињи; ко је Овај који их је нахранио овога дана ако не Онај о коме је пророковао Мојсије? Никаква људска сила није у стању да од пет јечмених хлебова и две мале рибе створи довољно хране да се нахране хиљаде гладних људи. Они су говорили једни другима: »Ово је заиста онај Пророк који треба да дође на свет.« 377

Ово убеђење јачало је у току целог дана. Ово крунско дело је јемство да је дуго очекивани Ослободилац међу њима. Наде народа све су се више подизале. То је Онај који ће од Јудеје начинити земаљски рај, земљу у којој тече млеко и мед. Он може удовољити свакој жељи. Он може да сломи силу омрзнутих Римљана. Он може ослободити Јуду и Јерусалим. Он може да исцели војнике рањене у борби. Он може да снабде читаве армије храном. Он може подвластити народе и дати Израиљу дуго жељену надмоћ.

У свом одушевљењу народ је спреман да Га одмах крунише за цара. Увиђају да Он не чини никакав напор да привуче 378

пажњу на Себе или прибави Себи част. У овоме Он се битно разликује од свештеника и поглавара па су се плашили да никада неће захтевати своје право на Давидов престо. Пошто су се заједнички саветовали, сложили су се да Га силом узму и прогласе царем Израиља. Ученици су се удружили са мноштвом у изјави да је Давидов престо законито наслеђе њиховог Учитеља. Скромност, говорили су они, побуђује Христа да одбије такву почаст. Нека народ уздигне свога Ослободиоца. Нека охоли свештеници и поглавари буду приморани да поштују Онога који долази заоденут влашћу од Бога.

Ревносно су се припремали за спровођење своје намере; али Исус је сагледао какав је посао покренут и схватио оно што они нису могли да схвате – какав ће бити исход оваквог покрета. Чак и сада свештеници и поглавари траже Његов живот. Они Га оптужују да одвлачи народ од њих. Насиље и побуна пратиће напоре да Га поставе на престо и деловање духовног царства биће ометено. Покрет мора да се заустави без одлагања. Позвавши своје ученике, Исус им налаже да узму чамац и одмах се врате у Капернауму, а Њему препуштају да распусти народ.

Никада раније није им изгледало тако тешко да испуне Христов налог. Ученици су се дуго надали неком народном покрету који ће поставити Исуса на престо; они нису могли поднети помисао да ће бити узалудно све ово одушевљење. Мноштво које се окупљало да прослави Пасху, било је жељно да види новог пророка. Његовим следбеницима ово се учинило златном приликом да свог вољеног Учитеља поставе на престо Израиљев. У жару овог новог стремљења ка слави, тешко им је било да оду сами и оставе Исуса усамљеног на тој пустој обали. Они су се бунили против оваквог договора; али Исус је сада говорио са таквом влашћу какву никада раније није показивао према њима. Знали су да би даље опирање са њихове стране било бескорисно па су се у тишини окренули према мору.

Исус је сада наредио мноштву да се разиђе; Његов начин поступања је био тако одлучан да се нису усуђивали да одбију послушност. Речи хвале и усхићења замрле су на њиховим уснама. Њихови кораци били су заустављени у самом покушају да Га ухвате, а радостан и ревностан поглед ишчезао је са њихових лица. У том мноштву има људи снажног ума и чврсте од-

лучности; али Исусово царско понашање и неколико Његових мирних речи наредбе, умириле су метеж и осујетиле њихове планове. У Њему су препознали силу која је изнад свих земаљ- 379
ских власти и без икаквог питања се повиновали.

Оставши сам, Исус »попе се на гору да се моли Богу«! Сатима је наставио усрдно да разговара са Богом. Те молитве нису биле за Њега лично, већ за људе. Молио се за силу да људима открије божански карактер своје мисије, да сотона не би помрачио њихову моћ схватања и изопачио њихово расуђивање. Спаситељ је знао да су дани Његове личне службе на Земљи били готово завршени и да је мало оних који ће Га прихватити као свога Спаситеља. У душевној патњи и борби моли се за своје ученике. На њих ће доћи страховита искушења. Њихове дуго гајене наде, засноване на широко раширеним заблудама, биће изневерене на врло болан и понижавајући начин. Уместо уздизања на Давидов престо они ће бити сведоци Његовог распећа. То је заиста требало да буде Његово право крунисање. Али, они то нису разликовали па када на њих дођу велика искушења, тешко ће их препознати као искушења. Без Светога Духа да им просветли разум и прошири схватање, вера ученика би пала. Исуса је болело то што су њихова схватања о Његовом царству у тако великој мери била ограничена на световно величање и част. На Његовом срцу лежао је тежак терет због њих и Он је у тешким душевним патњама и сузама изливао своје молитве.

Ученици нису одмах кренули са копна, како им је Исус наложио. Чекали су извесно време, у нади да ће им се придружи- 380
ти. Међутим, када су увидели да се мрак брзо спушта, »уђоше у лађу и пођоше преко мора у Капернаум«. Напустили су Исуса незадовољног срца, љути на Њега више него икада раније, откако су Га признали за свога Господа. Гунђали су зато што им није било допуштено да Га прогласе царем. Окривљавали су себе што су се тако лако повиновали Његовој заповести. Сматрали су да су већом упорношћу могли постићи свој циљ.

Неверство је обузело њихове умове и срца. Частољубље их је заслепило. Знали су да фарисеји мрзе Исуса и жарко су желели да Га виде на високом положају, који је по њиховом мишљењу заслуживао. Бити сједињен са Учитељем који може да чини величанствена чуда, а ипак бити опадан као варалица, било је

искушење које они нису могли поднети. Да ли је требало да се увек сматрају следбеницима лажног пророка? Зар Христос неће никада преузети царску власт? Зашто се Он који је поседовао такву силу није открио у свом правом карактеру и учинио њихов пут мање болним? Зашто није спасао Јована Крститеља од насилне смрти? Ученици су тако размишљали све док на себе нису навукли велику духовну таму. Питали су се да ли Исус можда није неки варалица како су то фарисеји тврдили?

Ученици су тог дана били сведоци Христових величанствених дела. Изгледало је као да је Небо сишло на Земљу. Сећање на тај величанствени, славни дан требало је да их испуни вером и надом. Да су из сувишка свога срца међусобно разговарали о овом дану не би дошли у искушење. Међутим, њихово разочарање заокупило је њихове мисли. Христове речи: »Скупите комаде... да ништа не пропадне« биле су пренебрегнуте. То су били трену̂ци великих благослова за ученике, али они су их све заборавили. Налазили су се усред узбурканих вода. Њихове мисли биле су узнемирене и неразборите, а Господ им је дао нешто друго што ће потрести њихове душе и запослити њихове умове. Бог то често чини када људи сами себи стварају терете и невоље. Ученици нису имали потребе да стварају невоље. Опасност се брзо приближавала.

Неприметно им се приближавала велика бура, а они нису били припремљени за њу. То је била изненадна супротност веома лепом дану, и зато су се уплашили, када их је олуја захватила. Заборавили су своје незадовољство, своје неверство и своје нестрпљење. Сви су радили да сачувају лађу да не потоне. Витсаида морем није била далеко од места на коме су очекивали да сретну Исуса. По обичном времену путовање је захтевало само
381 неколико часова, али сада пловили су све даље и даље од места коме су тежили. До четврте ноћне страже мучили су се веслајући. Тада су уморни људи схватили да су изгубљени. Чезнули су за присуством свога Учитеља, јер им је море у бури и мраку пружало поуку о њиховој беспомоћности.

Исус их није заборавио. Онај који је са обале бдео, видео је ове преплашене људе како се боре са олујом. Ниједног тренутка није изгубио из вида своје ученике. У дубокој забринутости Његове очи пратиле су чамац са драгоценим теретом који је бура баца-

ла тамо – амо, јер ови људи треба да постану светлост свету. Као што мајка у својој нежној љубави бди над својим дететом, тако је и милостиви Учитељ бдео над својим ученицима. Када су се њихова срца покорила, њихово несвето славољубље утихнуло, а они се у понизности молили за помоћ, помоћ им је пружена.

У тренутку када су поверовали да су изгубљени, зрачак светлости открио је тајанствену прилику која им се приближавала по води. Међутим, они не схватају да је то Исус. Онога који им је дошао у помоћ, сматрали су непријатељем. Обузео их је ужас. Руке које су чврсто држале весла мишићима као од гвожђа, сада су их испустиле. Чамац је препуштен ћудима таласа; све очи управљене су овој утвари човека који хода по великим, запенушаним таласима ускипелог мора.

Мислећи да је то привиђење, предзнак њиховог уништења, повикали су у страху. Исус је ишао као да ће их мимоићи; али препознали су Га и повикали преклињући за Његову помоћ. Њихов вољени Учитељ се окренуо, Његов глас утишао је њихов страх: »Не бојте се; Ја сам, не плашите се.«

Чим су схватили ову чудесну чињеницу, Петар је био готово изван себе од радости. Као да је једва могао да поверује, повикао је: »Господе! ако си Ти, реци ми да дођем к Теби по води. А Он рече: Ходи.«

Гледајући у Исуса, Петар је сигурно ходао; али када се у самозадовољству окренуо према својим друговима у чамцу, његове очи одвојиле су се од Спаситеља. Ветар је био жесток. Валови су се високо подизали и долазили управо између њега и Учитеља; и он се уплашио. За тренутак Христос је сакривен од његовог погледа и његова је вера клонула. Почео је да тоне. Међутим, док су огромни таласи претили смрћу, Петар је подигао своје очи са бесних таласа и управљајући их на Исуса, узвикнуо: »Господе, помагај!« Исус је одмах дохватио испружену руку рекавши: »Маловерни! Зашто се посумња?«

Идући један поред другога, док је Петрова рука била у руци Учитељевој, заједно су ушли у чамац. Међутим, Петар је сада био тих и миран. Није имао разлога да се хвали пред својим друговима, готово је изгубио живот због неверства и самоузвишења. Када је свој поглед скренуо са Исуса, изгубио је упориште под ногама и усред таласа потонуо. 382

Како смо често, кад наиђу невоље на нас, и ми слични Петру! Гледамо таласе, уместо да своје очи нетремице држимо управљене на Спаситеља. Наши кораци почињу да клизе и набујале воде прелазе преко наших душа. Исус није позвао Петра да дође к Њему да би погинуо; Он нас не позива да Га следимо а затим да нас напусти. »Не бој се«, каже Он, »јер те откупих, позвах те по имену твом: Мој си. Кад пођеш преко воде, Ја ћу бити с тобом, или преко река, неће те потопити; кад пођеш кроз огањ, нећеш изгорети и неће те пламен опалити. Јер сам Ја Господ, Бог твој, Светац Израиљев, Спаситељ твој.« (Исаија 43,1–3)

Исус је читао карактер својих ученика. Знао је како ће се жестоко кушати њихова вера. У овом случају на мору желео је да Петру открије његове личне слабости – да му покаже да је његова сигурност у сталној зависности од божанске силе. Усред бура искушења моћи ће сигурно да хода само ако се у потпуном непоуздању у себе, ослони на Спаситеља. У оној тачки у којој је мислио да је јак, Петар је био слаб; и све док није схватио своју слабост није био у стању да разуме своју потребу да зависи од Христа. Да је научио поуку коју је Исус желео да му пружи тим искуством на мору, не би претрпео неуспех када је велико искушење дошло на њега.

Бог из дана у дан поучава своју децу. Приликама из свакодневног живота припрема их да одиграју своју улогу на широј позорници, коју им је Његово провиђење одредило. Исход свакодневних проба одредиће њихову победу или пораз у великој животној кризи.

Они који не успеју да схвате своју сталну зависност од Бога подлећи ће искушењу. Ми можемо претпостављати да нам ноге сада чврсто стоје и да никада нећемо бити покренути. Можемо са поверењем рећи: Знам коме сам веровао; ништа не може да уздрма моју веру у Бога и Његову реч. Међутим, сотона покушава да искористи наше наслеђене и стечене црте карактера и заслепи наше очи да не виде наше потребе и мане. Једино свесни своје слабости, и ако стално гледамо на Исуса, можемо сигурно ходати.

Када је Исус заузео своје место у чамцу, ветар је престао »и одмах лађа би на земљи у коју иђаху«. После ноћи ужаса наступила је светлост свитања. Ученици и остали, који су били у чамцу, пали су пред Исусове ноге говорећи са захвалним срцем: »Ваистину Ти си Син Божји.«

Ова глава заснована је на Јовану 6,22-71.

ПРЕКРЕТНИЦА У ГАЛИЛЕЈИ

Када је спречио народ да Га прогласи за цара, Христос је знао да је наступила прекретница у Његовом животу. Мноштво које је данас желело да Га уздигне на престо, сутра ће се окренути од Њега. Разочарање њихове себичне славољубивости преобратиће њихову љубав у мржњу и њихово слављење у клетве. Иако је знао за ово, није предузео мере да спречи кризу. Својим следбеницима од самог почетка није пружао никакву наду у земаљске награде. Једноме који је дошао у жељи да постане Његов ученик рекао је: »Лисице имају јаме и птице небеске гнезда: А Син Човечији нема где главе заклонити.« (Матеј 8,20) Да су људи могли имати заједно свет и Христа, мноштво би Му понудило своју оданост; али такву службу није могао да прихвати. Од свих који су сада повезани са Њим било је много оних који су били привучени надом у световно царство. Ови људи не смеју бити преварени. Дубока духовна поука из чуда са хлебовима није била схваћена. Њу треба објаснити. Ово ново откривење донеће са собом још непосреднију пробу.

Чудо са хлебовима прочуло се и близу и далеко и следећег јутра врло рано народ је почео да се окупља у Витсаиди да види Исуса. Долазили су у великом броју копном и морем. Они који су Га напустили претходне ноћи, вратили су се, очекујући да ће Га још увек ту наћи; јер није било лађе којом би могао прећи на

384 другу страну. Али њихово трагање било је бесплодно и многи су се, тражећи Га још увек, упутили у Капернаум.

У међувремену стигао је у Генисарет после одсуства од само једног дана. Чим је дознао да се искрцао, народ »оптрчавши сав онај крај почеше на одрима доносити болеснике где чујаху да је Он«. (Марко 6,55)

После извесног времена отишао је у синагогу и ту су Га нашли они који су дошли из Витсаиде. Дознали су од Његових ученика како је прешао преко мора. Жестина олује и многи часови узалудног веслања насупрот неповољним ветровима, Христова појава која је ходала по води, страх који се тако појавио, Његове умирујуће речи, Петров доживљај и његов исход са изненадним утишавањем буре и искрцавањем из лађе, све је верно поново испричано задивљеном мноштву. Још увек незадовољни овим, многи су се окупљали око Исуса питајући: »Рави! кад си дошао овамо?« Надали су се да ће са Његових усана чути даљи опис овог чуда.

Исус није удовољио њиховој радозналости. Са жалошћу је рекао: »Не тражите Ме што чудеса видесте, него што једосте хлеба и наситисте се.« Нису Га тражили са неким вишим побудама; већ зато што су били нахрањени хлебом надали су се да ће примити и друге земаљске користи тиме што су се повезали са Њим. Спаситељ им је наложио: »Старајте се не за јело
385 које пролази, него за јело које остаје за вечни живот.« Немојте тражити само материјалне користи. Нека главни напор не буде старање за садашњи живот, већ тражите духовну храну, управо ону мудрост која ће остати за вечни живот. То може да да само Божји Син, »јер Овога потврди Отац Бог«.

За тренутак занимање слушалаца пробудило се. Узвикнули су: »Шта ћемо чинити да радимо дела Божја?« Они су извршили многе тешке подухвате да би себе препоручили Богу, и били спремни да чују неко ново правило помоћу кога би могли прибавити већу заслугу. Њихово питање је значило: Шта треба да чинимо да заслужимо Небо? Која се цена тражи да би се добио живот који ће доћи?

»Одговори Исус и рече им: Ово је дело Божје да верујете Онога кога Он посла.« Цена Неба је Исус. Пут у Небо је кроз веру у »Јагње Божје које узе на Се грехе света«. (Јован 1,29)

Међутим, народ није изабрао да прихвати ово излагање божанске истине. Исус је обављао баш онај посао који је пророчанство предсказало да ће Месија извршити; али они нису видели ништа од онога што су њихове себичне наде означиле као Његов посао. Христос је заиста једном нахранио мноштво јечменим хлебовима; али у Мојсијево време Израиљ је био храњен маном четрдесет година, па су много већи благослови очекивани од Месије. Њихова незадовољна срца питала су се зар Исус не може, ако је у стању да учини толико много чудесних дела, којима су били сведоци, да да здравље, снагу и богатство целокупном свом народу, ослободи га његових угњетача и узвиси до моћи и части. Чињеница да је Он тврдио да је Послани од Бога, а ипак, одбија да буде Израиљев цар, била је тајна коју нису могли докучити. Његово одбијање погрешно је протумачено. Многи су закључили да се Он није усуђивао да захтева своје право зато што је и сам сумњао у божанску природу своје мисије. На тај начин отворили су своја срца неверству и семе које је сотона посејао исказало је свој род, у погрешном схватању и отпаду.

Сада је један рабин подсмешљиво упитао: »Какав дакле Ти показујеш знак да видимо и да верујемо? Шта радиш Ти? Оцеви наши једоше ману у пустињи, као што је написано: Хлеб с Неба даде им да једу.«

Јевреји су поштовали Мојсија као онога који је дао ману, приписујући славу оруђу, а губећи из вида Онога који је извршио то дело. Њихови очеви гунђали су против Мојсија, одрицали и сумњали у његов божански задатак. Сада у истом духу потомци одбацују Онога који им је донео вест од Бога. »Тада им
рече Исус: Заиста, заиста вам кажем: Мојсије не даде вама хле- 386
ба с Неба.« Дародавац мане стајао је међу њима. Сам Христос је био тај који је водио Јевреје кроз пустињу и свакодневно их хранио хлебом са Неба. Та храна била је узор правог небеског хлеба. Животодавни Дух, проистичући из бесконачне Божје пунине, права је мана. Исус је рекао: »Јер је хлеб Божји онај који силази с Неба и даје живот свету.« (Јован 6,33)

Још увек мислећи да Исус указује на земаљску храну, неки од Његових слушалаца, узвикнули су: »Господе! дај нам свагда тај хлеб.« Исус је отворено рекао: »Ја сам Хлеб Живота.«

Сликовити израз који је Христос употребио био је познат Јеврејима. Мојсије, надахнут Светим Духом, рекао је: »Човек не живи о самом хлебу него о свему што излази из уста Господњих.« А пророк Јеремија је написао: »Кад се нађоше речи Твоје, поједох их, и реч Твоја би ми радост и весеље срцу мојему.« (5. Мојсијева 8,3; Јеремија 15,16) Сами рабини имали су једну пословицу о томе да једење хлеба, у свом духовном смислу, значи проучавање закона и вршење добрих дела; често се говорило да ће приликом Месијиног доласка цео Израиљ бити нахрањен. Учење пророка разјаснило је дубоку духовну поуку у чуду са хлебовима. Ову поуку Христос је покушао да објасни својим слушаоцима у синагоги. Да су разумели свете списе, разумели би Његове речи када је казао: »Ја сам Хлеб Живота.« Само дан раније онемоћало и гладно мноштво било је нахрањено хлебом који је Он дао. Као што су од тог хлеба примили телесну снагу и освежење, тако су од Христа могли да приме духовну силу за вечни живот. »Који Мени долази«, рекао је Он, »неће огладнети, и који Мене верује неће никад ожеднети.« Међутим, додао је: »Него вам казах да Ме и видесте и не верујете.«

Они су видели Христа сведочењем Светога Духа, у откривању Бога њиховим душама. Живи докази Његове силе из дана у дан стајали су пред њима, па ипак тражили су још неки знак. Да им је и он дат, остали би исто тако неверни као што су и раније били. Ако нису били убеђени оним што су видели и чули, било би бескорисно показивати им још чудеснија дела. Неверовање ће увек наћи оправдање за сумњу и разлозима побити и најјачи доказ.

Христос је опет упутио позив тим тврдокорним срцима.
387 »Који долази к Мени нећу га истерати напоље.« Сви који Га вером примају, казао је Он, имаће вечни живот. Нико не може бити изгубљен. Не постоји никаква потреба да фарисеји и садукеји расправљају о будућем животу. Није више потребно да људи тугују у безнадежном болу за својим мртвима. »Ово је воља Онога који Ме посла да сваки који види Сина и верује Га има живот вечни; и Ја ћу га васкрснути у последњи дан.«

Међутим, народне вође биле су увређене »и говораху: није ли ово Исус син Јосифов којему ми знамо оца и матер? Како дакле Он говори: Ја сиђох с Неба«? Покушали су да створе предрасуду тиме што су подсмешљиво поменули Исусово скромно порекло.

Указивали су са омаловажавањем на Његов живот као галилејског радника и Његову сиромашну и скромну породицу. Тврдње овог необразованог дрводеље, говорили су, нису достојне њихове пажње. На рачун Његовог тајанственог рођења подметали су мисао да је сумњивог порекла, приказујући на тај начин, као мрљу у Његовом животу, људске околности Његовог рођења.

Исус није покушао да објасни тајну свога рођења. Он није дао никакав одговор на питање у погледу свог доласка са Неба, као што није дао никакав одговор на питање у вези са својим преласком преко мора. Није скретао пажњу на чуда која су обележавала Његов живот. Добровољно је Себе начинио човеком без угледа и узео обличје слуге. Међутим, Његове речи и дела откривали су Његов карактер. Сви чија су срца била отворена за божанско просветљење у Њему су препознали »Јединороднога од Оца« пуног »благодати и истине«. (Јован 1,14)

Предрасуда фарисеја била је много дубља него што су то показивала њихова питања: Она је имала свој корен у изопачености њиховог срца. Свака Исусова реч и дело подстицали су у њима непријатељство, јер и дух који су гајили није у Њему могао да нађе никакав одјек.

»Нико не може доћи к Мени ако га не довуче Отац који Ме посла; и Ја ћу га васкрснути у последњи дан. У пророцима стоји написано: И биће сви научени од Бога. Сваки који чује од Оца и научи, доћи ће к Мени.« Нико неће никада доћи Христу, осим оних који одговоре Очевој љубави која привлачи. Међутим, Бог привлачи сва срца к Себи, па ће само они који се одупру тој Његовој привлачној сили одбити да дођу Христу.

У речима »Биће сви научени до Бога«, Исус се позива на Исаијино пророчанство: »А синови ће твоји сви бити научени од Господа, и обилан мир имаће синови твоји.« (Исаија 54,13) Овај део Светих списа Јевреји су присвајали себи. Хвалисали 388
су се да је Бог њихов Учитељ. Међутим, Исус је показао бескорисност ове тврдње, јер је рекао: »Сваки који чује од Оца и научи, доћи ће к Мени.« Једино преко Христа могу упознати Оца. Људска природа не може издржати призор Његове славе. Они који су сазнали о Богу, слушали су глас Његовог Сина и у Исусу из Назарета препознаће Онога који је преко природе и откривења објавио Оца.

»Заиста, заиста вам кажем: који верује Мене има живот вечни.« Преко љубљеног Јована који је слушао ове речи, Свети Дух објавио је црквама: »Ово је сведочанство да нам је Бог дао живот вечни; и овај живот вечни у Сину је Његовом. Ко има Сина Божјега има живот.« (1. Јованова 5,11.12) А Исус је рекао: »Ја ћу га васкрснути у последњи дан.« Христос је постао једно тело са нама, да бисмо ми могли постати један дух са Њим. Посредством овог јединства устаћемо из гроба – не само као израз Христове силе, него зато што је Његов живот вером постао наш живот. Они који сагледавају Христа у Његовом правом карактеру и примају Га у срце, имају вечни живот. Христос пребива у нама посредством Духа, а Божји Дух, примљен вером у срце, почетак је вечног живота.

Народ је указао Христу на ману коју су њихови очеви јели у пустињи, као да је давање те хране било веће чудо од онога које је Исус учинио, али Он је показао како је незнатан био тај дар када се упореди са благословима које је дошао да подари. Мана је могла да одржи само овоземаљски живот; она није спречавала приближавање смрти нити је обезбеђивала бесмртност; али Хлеб са Неба хранiће душу за вечни живот. Спаситељ је рекао: »Ја сам Хлеб Живота. Оцеви ваши једоше ману у пустињи, и помреше. Ово је хлеб који силази с неба; да који од њега једе не умре. Ја сам Хлеб живи који сиђе с Неба; који једе од овога Хлеба живеће вавек.« Овом сликовитом приказивању Христос сада додаје друго. Он једино смрћу може поклонити живот људима и у речима које следе указује на своју смрт као средство спасења. Он каже: »Хлеб који ћу Ја дати тело је Моје, које ћу дати за живот света.«

Јевреји су били заузети припремом за светковање Пасхе у Јерусалиму у знак сећања на ноћ ослобођења Израиља, када је анђео затирач тешко погодио египатске домове. Бог је желео да
389 у пасхалном јагњету виде Јагње Божје и кроз ово знамење прихвате Њега који је дао Себе за живот света. Међутим, Јевреји су тако далеко отишли да су знамење сматрали најважнијим, док је остало непримећено његово значење. Они нису препознали Господње тело. Истина која је сликовито приказана у пасхалној служби, била је исказана у речима Христове поуке. Међутим, и она није била препозната.

Сада су рабини љутито повикали: »Како може Овај дати нама тело своје да једемо?« Претварали су се да Његове речи разумеју у истом дословном смислу као и Никодим када је упитао: »Како се може човек родити кад је стар?« (Јован 3,4) У извесној мери схватили су значење Исусових речи, али нису били вољни да то признају. Погрешно тумачећи Његове речи, надали су се да ће у народу створити предрасуде против Њега.

Христос није ублажио своје сликовито приказивање. Он је поновио истину још снажнијим речима: »Заиста, заиста вам кажем: Ако не једете тела Сина Човечијега и не пијете крви Његове, нећете имати живота у себи. Који једе Моје тело и пије Моју крв има живот вечни, и Ја ћу га васкрснути у последњи дан: Јер је тело Моје право јело и крв Моја право пиће. Који једе Моје тело и пије Моју крв стоји у Мени и Ја у њему.«

Јести Христово тело и пити Христову крв значи примити Га као личног Спаситеља, верујући да Он прашта наше грехе и да смо у Њему савршени. Ми ћемо постати судеоници у Његовој природи ако посматрамо Његову љубав, ако пребивамо у њој, ако пијемо од ње. Оно што је храна за тело, то Христос мора да буде за душу. Храна не може да нам користи ако је не једемо, ако не постане део нашег бића. Тако и Христос нема никакву вредност за нас ако Га не упознамо као личног Спаситеља. Теоретско знање неће нам учинити никакво добро. Морамо се Њиме хранити, морамо Га примити у срце тако да Његов живот постане наш живот. Ми морамо да упијемо Његову љубав и Његову милост.

Међутим, чак и ови сликовити прикази нису били у стању да искажу предност повезаности верника и Христа. Исус је рекао: »Као што Ме посла живи Отац и Ја живим Оца ради; и који једе Мене и он ће живети Мене ради.« Као што је Божји Син живео вером у Оца, тако и ми треба да живимо вером у Христа. Он се тако потпуно потчинио Божјој вољи, да се сам Отац испољио у Његовом животу. Иако је био кушан у свему као и ми, стајао је пред светом неокаљан злом које Га је окружавало. На тај начин и ми треба да победимо као што је Христос победио.

Да ли си ти Христов следбеник? Тада све што је написано у вези са духовним животом, написано је за тебе и може се постићи твојим сједињењем са Исусом. Да ли је твоја ревност посустала? Да ли се твоја прва љубав охладила? Прихвати поново 390

понуђену Христову љубав. Једи Његово тело и пиј Његову крв и постаћеш једно са Оцем и Сином.

Неверни Јевреји одбили су да виде било шта осим најдословнијег значења Спаситељевих речи. Обредним законом њима је било забрањено да окусе крв и сада су Христове речи протумачили као светогрђе и међусобно расправљали о њима. Многи чак и међу ученицима говорили су: »Ово је тврда беседа, ко је може слушати?«

Спаситељ им је одговорио: »Зар вас ово саблажњава? А кад видите Сина Човечијега да одлази горе где је пре био? Дух је оно што оживљава; тело не помаже. Речи које вам рекох Дух су и живот су.«

Христов живот који даје живот свету у Његовој је речи. Својом речи Исус је лечио болести и истеривао зле духове; својом речи утишао је море и подизао мртве; и народ је сведочио да је Његова реч имала силу. Он је говорио Божју реч, као што је говорио преко свих пророка и учитеља у Старом завету. Целокупна Библија је објављивање Христа и Спаситељ је желео да усредсреди веру својих следбеника на ову Реч. Када се Његова видљива присутност буде повукла, Реч мора да буде њихов извор силе. Као и њихов Учитељ, они ће морати да живе »о свакој речи која излази из уста Божјих«. (Матеј 4,4)

Као што се наш телесни живот одржава храном, тако се и наш духовни живот одржава Божјом речи. Свака душа за себе треба да прими живот из Божје речи. Као што сами за себе морамо јести да бисмо примили хранљиве састојке, тако морамо да примамо реч за себе. Ми не треба да је примамо само посредством туђега ума. Морамо пажљиво да проучавамо Библију, тражећи од Бога помоћ Светога Духа, да бисмо могли разумети Његову реч. Ми треба да узмемо један библијски стих и усредсредимо ум на задатак откривања мисли коју је Бог за нас поставио у том стиху. Треба да размишљамо о тој мисли све док она не постане наше власништво и не дознамо шта »говори Господ«.

У својим обећањима и опоменама Исус мисли на мене. Бог је толико волео свет да је дао свог Јединородног Сина да ја, верујући у Њега, не погинем, него да имам вечни живот. Искуства везана за Божју реч морају бити моја искуства. Молитва и обећања, правила и опомене моје су. »С Христом се разапех. А ја

више не живим, него живи у мени Христос. А што сад живим у телу, живим вером сина Божјега, којему омилех, и предаде Себе за мене.« (Галатима 2,20) Када вера тако прими и прихвати 391
начела истине, она ће постати део бића и покретачка сила живота. Божја реч, прихваћена у души обликује мисли и учествује у развоју карактера.

Гледајући непрекидно очима вере на Исуса, постаћемо ојачани. Бог ће дати најдрагоценија откривења свом гладном и жедном народу. Он ће пронаћи да је Христос лични Спаситељ. Док се храни Његовом речи, он ће открити да је она дух и живот. Реч разара оно што је наслеђено, земаљску природу, и дарује нови живот у Христу Исусу. Свети Дух долази души као Утешитељ. Преображавајућом силом Његове милости, Божји лик поново се ствара у ученику; и он постаје ново створење. Љубав узима место мржњи и срце прима сличност са Богом. То у ствари значи живети »о свакој речи која излази из уста Божјих«. То значи јести Хлеб који силази са Неба.

Христос је изговорио једну свету, вечну истину о односу између Себе и својих следбеника. Он је познавао карактер оних који су тврдили да су Његови ученици, и Његове речи опробале су њихову веру. Изјавио је да морају да верују и делују према Његовом учењу. Сви који су Га примили биће судеоници у Његовој природи и у складу са Његовим карактером. Ово је обухватало одбацивање њиховог омиљеног славољубља. То је захтевало потпуно потчињавање Исусу. Позвани су да постану самопожртвовни, кротки и понизни у срцу. Они морају ходати уском стазом којом је ишао и Човек са Голготе, ако желе да имају удела у дару живота и слави Неба.

Проба је била превелика. Одушевљење оних који су желели да Га узму и силом учине царем охладило се. Ово излагање у синагоги, изјавили су, отворило им је очи. Сада су изведени из заблуде. У њиховом уму Његове речи биле су непосредно признање да Он није Месија и да се неће остварити никакве земаљске награде из повезаности са Њим. Његова сила да чини чуда, била је за њих добродошла, желели су да се ослободе болести и патње, али нису волели Његов самопожртвовни живот. Нису марили за тајанствено, духовно царство о коме је говорио. Они неискрени и себични који су Га тражили, нису Га више желели.

Ако не уложи своју силу и утицај, да постигну ослобођење од Римљана, они не желе да имају ништа са Њим.

Исус им је отворено рекао: »Имају неки међу вама који не верују«, и додао, »зато вам рекох да нико не може доћи к мени
392 ако му не буде дано од Оца Мојега.« Желео је да схвате да ако не буду привучени к Њему, то ће бити због тога што њихова срца нису била отворена Светом Духу. »Телесни човек не разуме шта је од Духа Божјега; јер му се чини лудост и не може да разуме, јер треба духовно да се разгледа.« (1. Коринћанима 2,14) Вером душа може да посматра Исусову славу. Ова слава сакривена је све док се Светим Духом вера не распламти у души.

Јавним укором њиховог неверства ови ученици су се још више удаљили од Исуса. Били су веома незадовољни и желећи да задају бол Спаситељу и удовоље осветољубивости фарисеја, окренули су Му леђа и напустили Га са презиром. Они су начинили избор – узели су обличје без духа, љуску без језгра. Њихова одлука после тога никада није промењена, јер више нису ишли са Исусом.

»Њему је лопата у руци његовој, па ће отребити гумно своје, и сакупиће пшеницу своју у житницу.« (Матеј 3,12) То је било једно од таквих времена чишћења. Речима истине плева је била одвојена од жита. Зато што су били исувише таштi и уверени у своју правду да би примили укор, сувише волели свет да би прихватили живот понизности, многи су се окренули од Исуса. Многи још увек то исто чине. Душе се данас кушају као што су се кушали ученици у синагоги у Капернауму. Када се истина уверљиво разјасни срцу, увиђају да њихови животи нису у складу са Божјом вољом. Они виде потребу потпуне промене у себи, али нису вољни да прихвате рад пун самоодрицања. Зато су љути када се открију њихови греси. Одлазе увређени, као што су и ученици напустили Исуса мрмљајући: »Ово је тврда беседа! Ко је може слушати?«

Хвала и ласкање били би пријатни њиховим ушима, али истина није добродошла; они је не могу слушати. Када су гомиле следиле, и када је мноштво нахрањено и када су се чули победоносни поклици, њихови гласови подизали су се у величању, али када је испитивање Божјег Духа открило њихов грех и наложило им да га оставе, окренули су леђа истини и више нису ишли са Исусом.

Када су се ови неверни ученици окренули од Исуса, други дух је овладао њима. Нису могли видети ништа привлачно на Њему, што им се раније чинило тако занимљиво. Потражили су Његове непријатеље, јер су били у складу са њиховим духом и радом. Погрешно су тумачили Његове речи, кривотворили Његове изјаве и погрешно приказивали Његове побуде. Бранили су своје понашање сакупљањем сваке појединости која би се могла окренути против Њега; такав гнев покренут је овим 393
лажним гласинама да Му је живот био у опасности.

Вести су се брзо ширили да по сопственом признању, Исус из Назарета није Месија. На тај начин струја осећања народа у Галилеји окренула се против Њега, као што се то годину дана раније догодило у Јудеји. Авај, Израиљу! Одбацили су Спаситеља зато што су чезнули за освајачем који би им дао земаљску силу. Желели су јело које пролази, а не оно које вечно траје.

Са жалосним срцем Исус је видео оне који су били Његови ученици како одлазе од Њега, Живота и Светлости људи. Свесност да је Његово сажаљење потцењено, да је Његова љубав остала неузвраћена, Његова милост омаловажена, Његово спасење одбачено, испуњавала Га је неизрецивом тугом. Такав развој догађаја, као што је био овај, начинио Га је човеком бола који познаје тугу.

Не покушавајући да спречи оне који су Га напуштали, Исус се окренуо дванаесторици и рекао: »Да нећете и ви отићи?«

Петар је одговорио питањем: »Господе! коме ћемо ићи? Ти имаш речи вечнога живота«, и додао, »и ми веровасмо и познасмо да си ти Христос, Син Бога живога.«

»Коме ћемо ићи?« Учитељи у Израиљу били су робови формализма. Фарисеји и садукеји водили су сталне расправе. Напустити Исуса значило би упасти међу поборнике обреда и церемонија и међу славољубиве људе који су тежили за сопственом славом. Ученици су нашли више мира и радости откако су прихватили Христа него што су је имали у току целог ранијег живота. Како могу да се врате онима који су презирали и прогањали Пријатеља грешника? Дуго су очекивали Месију; сада је дошао и они не могу да се окрену од Његове присутности онима који су тражили Његов живот, а њих прогањали зато што су постали Његови следбеници.

»Коме ћемо ићи?« Не од Христовог учења, Његових поука о љубави и милосрђу, у таму неверства, у порочност света. Док су Спаситеља напустили многи који су били сведоци Његових чудесних дела, Петар је изразио веру ученика: »Ти си Христос.« Сама помисао да изгубе ово сидро својих душа испуњавала их је страхом и болом. Бити лишен Спаситеља значило је бити однесен струјом на мрачно и бурно море.

Многе Исусове речи и дела изгледали су тајанствено ограниченим умовима, али свака реч и дело имали су одређени циљ у раду на нашем откупљењу; свако је било срачунато да оствари свој циљ. Када бисмо били способни да разумемо Његове 394 циљеве, све би нам изгледало важно, потпуно и у складу са Његовом мисијом.

Иако сада не можемо да схватимо Божја дела и путеве, можемо препознати Његову велику љубав која лежи у основи свих Његових поступака према људима. Онај који живи близу Исуса разумеће много од тајне побожности. Он ће препознати милост која управља укором, која испитује карактер и износи на видело намере срца.

Износећи пробну истину која је учинила да се тако много Његових ученика врати натраг, Исус је знао какав ће бити исход Његових речи; али морао је да испуни циљ милости. Унапред је видео да ће у часу искушења сваки од Његових љубљених ученика бити жестоко кушан. Његове самртне муке у Гетсиманији, Његова издаја и распеће биће за њих најтеже искушење. Да није дошло до претходног искушења, многи покренути само себичним побудама, били би повезани са њима. Када њихов Господ буде осуђен у судници; када мноштво које Га је поздрављало као свога цара буде викало на Њега и ружило Га; када гомила која се руга буде викала: »Распни Га«, када њихова световна хтења буду разочарана, ови себични људи одрицањем своје верности Исусу, нанели би ученицима горак и тежак бол, додајући га њиховој жалости и разочарању због рушења њихових најдражих нада. У том часу таме, пример оних који су отишли од Њега, могао би одвући друге. Међутим, Исус је подстакао ову кризу да би својим личним присуством могао да јача веру својих правих следбеника.

Откупитељ пун сажаљења, знајући потпуно судбину која Га је очекивала, нежно је равнао стазу ученицима, припремао их за њихово највеће искушење и јачао за коначну пробу!

Глава 42

Ова глава заснована је на Матеју 15,1-20; Марку 7,1-23.

ПРЕДАЊА

Књижевници и фарисеји, очекујући да виде Исуса на Пасхи, 395
поставили су Му замку. Међутим, Исус знајући њихову намеру, изостао је са овог скупа.

»И скупише се око Њега фарисеји и неки од књижевника.« Пошто није отишао к њима, они су дошли к Њему. У једном тренутку изгледало је да ће народ Галилеје прихватити Исуса као Месију и да ће моћ свештеника у тој области бити сломљена. Мисија дванаесторице, која је указивала на продужетак Христовог рада, и доводила ученике још непосредније у сукоб са рабинима, изнова је изазвала љубомору вођа у Јерусалиму. Уходе које су на почетку Његове службе послате у Капернаум, и које су покушале да Му припишу кривицу због кршења Суботе, биле су доведене у забуну, али рабини су били решени да спроведу своју намеру. Сада су послали једно друго посланство да мотри Његово кретање и пронађе неку оптужбу против Њега.

Као и раније, разлог за оптужбе било је Његово непоштовање одредби предања, које су оптерећивале Божји закон. Оне су биле непосредно одређене да штите држање Закона, али су сматране светијим од самога Закона. Када су долазиле у сукоб са Заповестима датим на Синају, предност је давана рабинским одредбама.

Међу прописима најревносније је био примењиван онај о обредном чишћењу. Занемаривање форми, које је требало поштовати пре јела, сматрало се страшним грехом, који ће бити 396

кажњен и на овом и на оном свету, па се уништење преступника сматрало врлином.

Постојало је небројено много правила о чишћењу. Цео човеков живот једва да је некоме био довољан да их све научи. Живот оних који су покушавали да се придржавају рабинских захтева био је дуга борба против обредне нечистоте и бескрајан низ прања и чишћења. Док су људи били заокупљени безначајним ситницама и правилима, које Бог није захтевао, њихова пажња била је скренута са великих начела Његовог закона.

Христос и Његови ученици нису поштовали ова обредна прања и уходе су ово занемаривање учиниле основом своје оптужбе. Они нису извршили непосредан напад на Христа, већ су дошли к Њему критикујући Његове ученике. У присуству мноштва рекли су: »Зашто ученици Твоји преступају обичаје старих? Јер не умивају руку својих кад хлеб једу.«

Кад год вест истине у нарочитој сили допре до душа, сотона покреће своје представнике да отпочну расправе око неких мање важних питања. На тај начин он покушава да скрене пажњу са стварног предмета. Кадгод се започне неко добро дело, увек постоје ситничари који су спремни да уђу у расправу о форми или техничким питањима, да би одвојили мисли са живе стварности. Када изгледа да Бог на нарочити начин ради за свој народ, тај народ не сме да допусти да буде увучен у расправе које ће само упропастити душе. Питања која су од највећег значења за нас гласе: Да ли верујем у Божјег Сина вером која спасава? Да ли је мој живот у складу са божанским Законом? »Који верује Сина, има живот вечни; а ко не верује Сина, неће видети живота.« »И по том разумемо да Га познасмо, ако заповести Његове држимо.« (Јован 3,36; 1. Јованова 2,3)

Исус није учинио никакав покушај да одбрани Себе или своје ученике. Он се није позивао на оптужбе против Себе, већ је наставио да указује на дух који је покренуо ове поборнике људских обреда. Он им је дао пример онога што су стално чинили и што су урадили непосредно пре него што су Га потражили. »Добро укидате заповест Божју«, рекао је, »да свој обичај сачувате. Јер Мојсије рече: Поштуј оца својега и матер своју; и који опсује оца или матер смрћу да умре. А ви кажете: Ако рече оцу или матери: Корван, то јест: Прилог је чим бих ти ја могао помоћи. И тако не
397 дате му ништа учинити оцу својему или матери својој.« Они су

укинули пету заповест као да нема значаја, али били су веома тачни у спровођењу предања својих старешина. Учили су народ да је давање имовине Храму много светија дужност чак и од помагања родитељима; као и да, ма колико велика била потреба, светогрђе је дати оцу или мајци било који део од онога што је тако посвећено. Било је довољно да немарни потомак изговори реч »корван« над својом имовином, и тако је посвети Богу, па је могао у току целог живота да је задржи за своје потребе, а да после његове смрти буде пренесена у службу Храму. На тај начин имао је слободу да и за живота, а и у смрти, не поштује своје родитеље и вара их под покровом наводне посвећености Богу.

Никада, речју или делом, Исус није умањио човекову обавезу у давању дарова и приноса Богу. Христос је био тај који је успоставио сва упутства Закона о десетку или приносу. Када је био на Земљи похвалио је сиромашну жену која је све што је имала приложила ризници Храма. Међутим, привидна ревност за Бога од стране свештеника и рабина била је изговор којим су прикривали сопствену жељу за самоуздизањем. Обмањивали су народ. Натоварили су тешке терете које Бог није наметнуо. Чак ни Христови ученици нису били потпуно ослобођени јарма који им је наметнут наслеђеним предрасудама и влашћу рабина. Сада, откривањем правог рабинског духа, Исус је тежио да ослободи робовања предању све оне који су стварно желели да служе Богу.

»Лицемери«, рекао је Он обраћајући се лукавим уходама, »добро је за вас пророковао Исаија говорећи: Ови људи приближавају се к Мени устима својим, и уснама поштују Ме; а срце њихово далеко стоји од Мене. Но залуду Ме поштују учећи наукама и заповестима људским.« Христове речи биле су оптужба против целокупног фарисејског система. Изјавио је да постављањем својих захтева изнад божанских правила, рабини стављају себе изнад Бога.

Посланици из Јерусалима били су испуњени гневом. Нису могли оптужити Христа као прекршитеља Закона са Синаја, јер је као његов бранилац говорио против њиховог предања. Велика правила Закона, која је Он износио, била су у упадљивој супротности према ситничавим правилима која су поставили људи.

Исус је објаснио мноштву, а после тога много потпуније својим ученицима, да скрнављење не долази споља већ изнутра.

Чистота и нечистота повезани су са душом. Рђава дела, рђаве речи, рђаве мисли, прекршај Божјег закона, а не занемаривање спољашњих обреда које је човек начинио, погане човека.

398 Ученици су запазили гнев ухода, када је разобличено њихово лажно учење. Видели су љутите погледе и чули полугласне речи незадовољства и осветољубивости. Забораваљајући колико је често Исус доказао да чита срце као отворену књигу, говорили су Му о утиску који су оставиле Његове речи. Надајући се да ће Он моћи да одобровољи разбеснеле званичнике, казали су Исусу: »Знаш ли да фарисеји чувши ту реч саблазнише се?«

Он је одговорио: »Свако дрво које није усадио Отац Мој небески, искорениће се.« Обичаји и предања која су рабини тако високо вредновали, били су од овога света, а не са Неба. Ма колико велики углед уживали у народу, нису могли издржати Божју пробу. Сваки људски изум који је заменио Божје заповести, показаће се безвредним онога дана када »ће свако дело Бог изнети на суд и сваку тајну, била добра или зла«. (Проповедник 12,14)

Замењивање Божјих заповести људским правилима није престало. Чак и међу хришћанима налазе се одредбе и обичаји који немају бољу основу него што је предање отаца. Такве одредбе, које почивају само на људском ауторитету, истиснуле су оне које је Бог успоставио. Људи се чврсто држе свога предања, поштују своје обичаје и гаје мржњу према онима који желе да им укажу на њихову грешку. Данас када нам се налаже да скренемо пажњу на Божје заповести и веру Исусову, видимо исто непријатељство које се показало и у Христове дане. О остатку Божјег народа стоји написано: »Разгневи се змија на жену, и отиде да се побије с осталим потомством њезиним, које држи заповести Божје и има сведочанство Исуса Христа.« (Откривење 12,17)

Него »свако дрво које није усадио Отац Мој небески, искорениће се«. Уместо власти такозваних црквених отаца, Бог нам налаже да прихватимо Реч вечног Оца, Господара Неба и Земље. Ту се једино налази истина која није помешана са заблудом. Давид је рекао: »Разумнији постах од свих учитеља својих, јер размишљам о Твојим откривењима. Мудрији сам од старац; јер заповести Твоје чувам.« (Псалам 119,99.100) Нека сви који прихватају људски ауторитет, црквене обичаје или предање отаца, послушају опомену саопштену Христовим речима: »Залуду Ме поштују учећи наукама, заповестима људским.«

Глава 43

Ова глава заснована је на Матеју 15,24-28; Марку 7,23-36.

СРУШЕНЕ ОГРАДЕ

После сукоба са фарисејима, Исус се повукао из Капернаума 399
и прешавши преко Галилеје, упутио се у брдовити предео на границама Феникије. Гледајући према западу, могао је да види како су се у долини раширили стари градови Тир и Сидон, са својим многобожачким храмовима, величанственим палатама, трговачким средиштима и лукама пуним бродова. Иза тога налазило се плаво пространство Средоземног мора, преко кога ће весници Јеванђеља понети добре вести средиштима велике светске империје. Међутим, време још није приспело. Посао који се сада налазио пред Њим био је припремање ученика за њихову мисију. Долазећи у овај крај надао се да ће наћи мир који није имао у Витсаиди. Ипак, ово није био Његов једини циљ када је кренуо на овај пут.

»Гле, жена Хананејка изађе из оних крајева, и повика к Њему говорећи: Помилуј ме Господе сине Давидов, моју кћер врло мучи ђаво!« (Матеј 15,22) Народ из ове области имао је старо хананејско порекло. Били су идолопоклоници и зато презрени и омрзнути од Јевреја. Овом слоју припадала је и ова жена која је сада дошла Исусу. Била је незнабошкиња и зато су јој биле недоступне предности, које су Јевреји свакодневно уживали. Било је 400
много Јевреја који су живели међу Феничанима и вести о Христовом раду доспеле су и у овај крај. Неки од ових људи слушали су Његове речи и били очевици Његових чудесних дела. Ова

жена чула је о пророку који је како се говорило, лечио све врсте болести. Када је чула о Његовој моћи, у њеном срцу родила се нада. Надахнута материнском љубављу, одлучила је да Му изнесе случај своје кћери. Чврсто је одлучила да своју несрећу изнесе Исусу. Он мора да излечи њено дете. Тражила је помоћ од паганских богова, али није добила никакво олакшање. Покаткад је долазила у искушење да мисли: Шта овај јеврејски Учитељ може да учини за мене? Међутим, вест је стигла да Он лечи све врсте болести без обзира да ли су они који долазе к Њему за помоћ богати или сиромашни. Одлучила је да не напусти своју једину наду.

Христос је знао стање ове жене. Знао је да она чезне да Га види и зато је изашао на њену стазу. Служећи јој у њеном болу, могао је да пружи живи приказ поуке коју је желео да да. Због тога је повео своје ученике у ову област. Желео је да упознају незнање које влада у градовима и селима у близини земље Израиља. Људи којима је била пружена свака прилика да разумеју истину нису ништа знали о потребама оних који су живели око њих. Није учињен никакав напор да се помогне душама у тами. Зид раздвајања који је подигла јеврејска охолост, спречавао је чак и ученике да саосећају са незнабожачким светом. Међутим, ова ограда је морала да се сруши.

Христос није одмах одговорио на женину молбу. Он је прихватио ову представницу презреног рода као што би то Јевреји учинили. Овим је намеравао да ученицима покаже са каквом хладноћом и бездушношћу би се Јевреји односили у оваквом случају, што је показао својим пријемом ове жене, као и сажаљив начин на који Он жели да поступају у таквој несрећи, што је открио својим каснијим услишењем њене молбе.

Међутим, иако Исус није одговорио, жена није изгубила веру. Када је прошао као да је није чуо, она Га је следила, настављајући са својим молбама. Пошто им је досадила својом наметљивошћу, ученици су захтевали од Исуса да је отера. Видели су да је њихов Учитељ поступао према њој равнодушно и зато су сматрали да одобрава јеврејске предрасуде према Хананејцима. Међутим, то је био милостиви Спаситељ коме је ова жена изнела своју молбу, па одговарајући на захтев ученика Исус је
401 рекао: »Ја сам послан само к изгубљеним овцама дома Израиљева.« Иако је овај одговор изгледао као да је у складу са пред-

расудама Јевреја, он је садржао укор ученицима, који су касније схватили као подсетник на оно што им је често говорио – да је дошао на свет да спасе све који Га буду прихватили.

Жена је износила свој случај са још већом озбиљношћу, падајући пред Његове ноге и вичући: »Господе, помози ми!« Исус, још увек очигледно одбацујући њене молбе у складу са безосећајном јеврејском предрасудом, одговорио је: »Није добро узети од деце хлеб и бацати псима.« То је у ствари била изјава да није праведно расипати благослове додељене Божјем омиљеном народу на странце и туђине у Израиљу. Овај одговор потпуно би обесхрабрио неког мање упорног молиоца. Међутим, жена је увидела да је дошла њена прилика. Испод очигледног Исусовог одбацивања видела је самилост коју Он није могао да сакрије. »Да, Господе«, одговорила је, »али и пси једу од мрва што падају с трпезе њихових господара.« Док деца у дому једу за очевим столом, тада ни пси не остају ненахрањени. Они имају право на мрве које обилно падају са стола. Зато, док је било много благослова датих Израиљу, зар не постоји и један благослов за њу? На њу се гледало као на пса, па зар онда она нема право пса на једну мрву од његовог обиља?

Исус је тек напустио своје поље рада зато што су књижевници и фарисеји тражили да Му одузму живот. Гунђали су и жалили се. Показивали су неверство и горчину и одбили спасење које им се тако широко нудило. Овде је Христос срео једну жену из несрећног и презреног народа, која није имала предност да прими светлост Божје речи; ипак, она се одмах потчинила Христовом утицају и показала чврсту веру у Његову способност да јој услиши молбу. Молила је за мрвице које падају са Господаревог стола. Ако може да добије предност једног пса, она је вољна да је сматрају псом. Није поседовала народне и верске предрасуде или охолост која би утицала на њено понашање и одмах је признала Исуса као Откупитеља и као Онога који је у стању да учини све што тражи од Њега.

Спаситељ је задовољан. Он је окушао њену веру у Себе. Својим поступањем према њој, показао је да она која је сматрана одбаченом од Израиља није више туђин, већ дете Божје породице. Као дете има право на Очеве дарове. Христос сада испуњава њен захтев и завршава поуку ученицима. Окренувши се

к њој са изразом сажаљења и љубави, рекао је: »О жено, велика
402 је вера твоја; нека ти буде како хоћеш.« Од тог тренутка њена кћер је оздравила. Зли дух је није више узнемиравао. Жена се удаљила признајући свога Спаситеља, срећна што је услишена њена молитва.

То је било једино чудо које је Исус учинио, док је био на овом путу. Дошао је до граница Тира и Сидона да би извршио ово дело. Желео је да помогне уцвељеној жени и да истовремено остави пример у свом делу милости према припаднику презреног народа за добро својим ученицима, кад не буде више био са њима. Желео је да их поведе из њихове јеврејске искључивости да би прихватили рад за друге изван њиховог сопственог народа.

Исус је чезнуо да открије дубоке тајне истине, које су биле вековима сакривене да ће незнабошци бити сунаследници са Јеврејима и »кроз Јеванђеље постану заједничари у обећању његовом«. (Ефесцима 3,6) Ову истину ученици су споро учили и божански Учитељ давао им је поуку за поуком. Награђујући капетанову веру у Капернауму и проповедајући Јеванђеље становницима Сихара, Он је већ доказао да не дели нетрпељивост са Јеврејима. Међутим, Самарјани су имали извесно знање о Богу; а капетан је показао љубазност према Израиљу. Сада је Исус довео ученике у додир са једном незнабошкињом за коју су сматрали да нема никакав јачи разлог од било кога из свога народа, да очекује помоћ од Њега. Желео је да пружи пример како са таквом особом треба поступити. Ученци су сматрали да Он сувише дарежљиво дели дарове своје благодати. Желео је да покаже да се Његова љубав не може ограничити на расу или народ.

Када је рекао: »Ја сам послан само к изгубљеним овцама дома Израиљева«, исказао је истину, а својим делом према Хананејки испунио свој задатак. Ова жена била је једна од изгубљених оваца, коју је Израиљ требало да спасе. То је био њихов одређени посао, посао који су занемарили, а Христос га је обавио.

Овај чин отворио је душу апостола много потпуније према послу, који их је очекивао међу незнабошцима. Видели су широко поље корисног рада изван Јудеје. Видели су душе које подносе жалости, непознате онима који су срећнији од њих. Међу овима који су били научени да презиру било је душа које

су ишчекивале помоћ моћног Исцелитеља, које су биле гладне светлости истине, која је тако изобилно била дата Јеврејима.

После тога, када су се Јевреји много упорније одвраћали од ученика зато што су изјављивали да је Исус Спаситељ света и 403
када је зид раздвајања између Јевреја и незнабожаца био порушен Христовом смрћу, ова поука и оне сличне овој, које су указивале на дело Јеванђеља неспутано обичајима или националношћу, имали су моћни утицај на Христове представнике у усмеравању њиховог посла.

Спаситељева посета Феникији и чудо које је овде учинио, имали су много дубљу намеру. Ово дело није учињено само за ојађену жену, нити само за Његове ученике и оне који ће прихватити њихов рад, већ »да верујете да Исус јест Христос Син Божји, и да верујући имате живот у име Његово«. (Јован 20,31) Исте силе које су спречавале људе да дођу Христу пре хиљаду и осам стотина година (писано 1898. прим. прев.) и данас су на послу. Дух који је подигао зид раздвајања између Јевреја и незнабожаца још увек је активан. Гордост и предрасуде подигле су чврсте зидове раздвајања између различитих група у људском друштву. Христос и Његова мисија погрешно су представљени и многи људи сматрали су да су у ствари искључени из службе Јеванђеља. Међутим, нека се не осећају одвојеним од Христа. Не постоји никаква препрека коју човек или сотона може да подигне а да је вера не може савладати.

Феничанка се вером супротставила препрекама које су биле подигнуте између Јевреја и незнабожаца. Насупрот обесхрабрењу, не гледајући на околности које би је могле навести да посумња, поуздала се у Спаситељеву љубав. Христос жели да се и ми тако поуздамо у Њега. Благослови спасења припадају свакој души. Ништа друго, осим сопственог избора, не може спречити ниједног човека да преко Јеванђеља не постане у Христу судеоник у обећањима.

Друштвене разлике су мрске Богу. Он не признаје ништа што има такво обележје. У Његовим очима душе свих људи имају једнаку вредност. Он је »учинио да од једне крви сав род човечиј живи по свему лицу земаљскоме, и поставио је напред одређена времена и међе њиховога живљења: да траже Господа, не би ли га барем опипали и нашли, премда није далеко ни од

једнога од нас«. Без разлике у годинама или друштвеном положају или народности и верској припадности, сви су позвани да дођу к Њему и живе. »Који га год верује неће се постидети. Јер нема разлике.« »Нема ту Јеврејина ни Грка, нема роба ни господара.« »Богат и сиромах сретају се; обојицу је Господ створио.« »Бог свију, и богат за све који га призивљу. Јер који год призове име Господње спашће се.« (Дела 17,26.27; Галатима 3,28; Приче 22,2; Римљанима 10,11–13)

Ова глава заснована је на Матеју 15,29-39; 16,1-12; Марку 7,31-37; 8,1-21.

ПРАВИ ЗНАК

»Опет изиђе Исус из крајева тирских и сидонских и до- 404
ђе на море Галилејско у крајеве десетоградске.« (Марко 7,31)

Становници Гергесе, опседнути од злих духова, били су излечени у области Десет градова. Овде је народ узбуђен уништењем свиња, приморао Исуса да оде од њих. Али слушали су гласнике које је оставио за собом и сада су желели да Га виде. Када је поново дошао у ову област, много људи окупило се око Њега доводећи Му »глуха и мутава« човека. Исус по свом обичају није излечио човека само речју. Узевши га у страну из мноштва, ставио је своје прсте у његове уши и додирнуо његов језик; гледајући према небу уздахнуо је на мисао о ушима које се неће отворити истини, и језицима који су одбили да признају Откупитеља. На речи: »Отвори се«, човеку се повратила моћ говора и занемарујући налог да никоме не говори, објављивао је около догађај о свом излечењу.

Исус је отишао на једно брдо и ту се око Њега окупило мноштво, доносећи и полажући своје болесне и хроме пред Његове ноге. Он их је све исцелио; а народ, иако многобожачки, славио је Бога Израиљева. Три дана наставили су да се окупљају око Спаситеља, спавајући ноћу на отвореном, а преко дана жељно
су се тискали да чују Христове речи и виде Његова дела. На 405
крају ова три дана нестало им је хране. Исус није желео да их врати гладне и затражио је од ученика да им дају храну. Учени-

ци су поново открили своје неверство. У Витсаиди су видели како је са Христовим благословом, њихова мала залиха била довољна да нахрани мноштво, ипак сада нису изнели све што су имали, уздајући се у Његову силу да то умножи за гладно мноштво. Штавише, оне које је нахранио у Витсаиди били су Јевреји; а ови су били незнабошци и многобошци. Јеврејске предрасуде биле су још увек јаке у срцима ученика, па су одговорили Исусу: »Откуда ћемо узети хлеба овде у пустињи да их нахранимо?« Међутим, послушни Његовој речи донели су Му оно што су имали – седам хлебова и две рибе. Мноштво је било нахрањено, а преостало је седам великих корпи. Четири хиљаде људи, поред жена и деце, било је тако освежено и Исус их је отпустио радосних и захвалних срца.

Тада је узео лађу и са својим ученицима отпловио језером до Магдале, на јужном делу Генисаретске равнице. На граници Тира и Сидона Његов дух освежило је дубоко поверење Сирофеничанке. Незнабожачки народ из Десет градова радосно Га је примио. Сада када се још једанпут искрцао у Галилеји, у којој се Његова сила најупечатљивије испољила, у којој је учинио највише дела милости и износио своје учење, био је дочекан са охолим неверством.

Једном посланству фарисеја придружили су се представници богатих и достојанствених садукеја – једне странке свештеника – сумњалица и народних племића. Ове две секте биле су у љутом непријатељству. Садукеји су се додворавали владајућој сили да би сачували свој положај и углед. Фарисеји, са друге стране, подстицали су народну мржњу према Римљанима, чезнући за даном када ће збацити јарам освајача. Међутим, фарисеји и садукеји сада су се ујединили против Христа. Сличан тежи сличноме; па се зло, гдегод оно постоји, удружује са злом да уништи добро.

406 Сада су фарисеји и садукеји дошли Христу тражећи знак са Неба. Када је Израиљ у време Исуса Навина, изашао у бој са Хананејима код Вет-Орона, Сунце је стало на заповест вође све док није извојевана победа; многа слична чуда показала су се у њиховој историји. Такав сличан знак тражен је од Исуса. Међутим, оно што је било потребно Јеврејима нису били овакви знаци. Само спољашњи доказ не би им могао користити. Оно

што је њима било потребно није било умно просветљење, већ духовна основа.

»Лицемери«, рекао је Исус, »лице небеско умете познавати« – проучавањем неба могли су унапред да одреде време – »а знаке времена не можете познати?« Христове речи, изговорене у сили Светога Духа, које су их осведочиле о греху, биле су знак који је Бог дао за њихово спасење. Дати су и знаци непосредно са Неба да потврде Христову мисију. Песма анђела пастирима, звезда која је водила мудраце, голуб и глас са Неба приликом Његовог крштења, били су сведоци за Њега.

»И уздахнувши духом својим рече: Зашто род овај знак тражи?« »И знак неће му се дати осим знака Јоне пророка.« Као што је Јона био три дана и три ноћи у китовом трбуху, Христос ће бити исто толико времена »у срцу земље«. Као што је Јонино проповедање било знак Ниневљанима, тако је и Христово проповедање било знак Његовом нараштају. Међутим, каква супротност у прихватању речи! Народ великог незнабожачког града задрхтао је када је чуо Божју опомену. Цареви и племићи су се понизили; узвишени и ниски заједно су плакали пред небеским Богом и Његова милост им је била подарена. »Ниневљани изиђи ће на суд с родом овим«, рекао је Христос, »и осудиће га; јер се покајаше Јониним поучењем: А гле, овде је већи од Јоне.« (Матеј 12,40.41)

Свако чудо које је Христос учинио било је знак Његовог божанства. Он је вршио управо онај посао који је предсказан као Месијин; али за фарисеје ова дела милосрђа била су изричита саблазан. Јеврејске вође гледале су са бездушном равнодушношћу људске патње. У многим случајевима њихова себичност и угњетавање проузроковале су патње које је Христос отклонио. Тако су Његова чуда постала прекор за њих.

Оно што је навело Јевреје да одбаце Спаситељев рад било је најузвишенији доказ Његовог божанског карактера. Највећи значај Његових чуда огледа се у чињеници да су била за благослов људском роду. Његов живот откривао је Божји карактер и 407
то је највећи доказ да је дошао од Бога. Чинио је Божја дела и говорио Божје речи. Такав живот је највеће од свих чуда.

Када се у наше време износи вест истине, има многих који, као и Јевреји, вичу: »Покажи нам знак. Учини неко чудо.«

Христос није учинио ниједно чудо на захтев фарисеја. Он није учинио ниједно чудо у пустињи као одговор на сотонино подметање. Он нам не даје силу да се одбранимо или удовољимо захтевима неверства и охолости. Међутим, Јеванђеље није без знака свог божанског порекла. Зар није чудо што можемо да се отргнемо сотониног ропства? Непријатељство према сотони није природно људском срцу; оно је усађено Божјом благодаћу. Када се онај који је био подвлашћен упорној, колебљивој вољи, ослободи и целим срцем потчини Божјој привлачној сили, остварено је чудо; исто је тако и када човек који је био у великој заблуди схвати моралну истину. Сваки пут када се нека душа обрати и научи да љуби Бога и држи Његове заповести, испуњава се Божје обећање: »И даћу вам ново срце, и нов ћу дух метнути у вас.« (Језекиљ 36,26) Промена људског срца, преображај људског карактера је чудо које открива Спаситеља који увек живи и ради на спасавању душа. Доследан живот у Христу велико је чудо. У проповедању Божје речи, знак који ће се показати, сада и увек, је присуство Светога Духа, да претвори реч у обнављајући силу за оне који је слушају. То је Божји сведок пред светом о божанској мисији Његовог Сина.

Они који су желели знак од Исуса тако су неверством отврднули своје срце да у Његовом карактеру нису препознали Божје обличје. Нису хтели да виде да је Његова мисија била испуњење Писма. У причи о богаташу и Лазару, Исус је рекао фарисејима: »Ако не слушају Мојсија и пророка, да ко и из мртвих устане неће веровати.« (Лука 16,31) Никакав знак који би могао да се збуде на небу или Земљи не би им био од користи.

Исус је »уздахнувши духом својим« и окренувши се од групе ситничара, поново ушао у лађу са својим ученицима. У мучној тишини опет су прешли преко језера. Нису се вратили на место које су напустили, већ су се усмерили према Витсаиди у чијој близини је било нахрањено пет хиљада људи. Када су стигли на други страну Исус је рекао: »Чувајте се квасца фарисејског и
408 садукејског.« Јевреји су имали обичај још из Мојсијевог времена да склоне квасац из својих домова за време празника Пасхе и тако били научени да га сматрају знамењем греха. Ипак, ученици нису разумели Исуса. Приликом свог изненадног одласка из Магдале, заборавили су да понесу хлеб, па су са собом

имали само један комад. Разумели су да се Христос позива на ову околност упозоравајући их да не купују хлеб од фарисеја или садукеја. Њихов недостатак вере и духовног проницања често их је доводио до сличних погрешних схватања Његових речи. Сада их је Исус прекорио што су мислили да се Он, који је нахранио хиљаде људи са мало риба и јечмених хлебова, у овој свечаној опомени позвао само на земаљску храну. Претила је опасност да лукаво расуђивање фарисеја и садукеја, не прожме неверством Његове ученике као квасцем, наводећи их да олако размишљају о Христовим делима.

Ученици су били склони да мисле да Њихов Учитељ требало да испуни захтев за знаком на небу. Веровали су да је Он имао потпуну могућност да то учини и да би такав знак уђутка као Његове непријатеље. Нису препознали лицемерство ових ситничара.

Месецима после тога »кад се на њих скупише хиљаде народа да стадоше газити један другога«, Исус је поновио исто учење. »Онда поче најпре говорити ученицима својим: чувајте се квасца фарисејскога, који је лицемерје.« (Лука 12,1)

Квасац стављен у тесто делује неосетно, мењајући читаву количину у складу са својом природом. На тај начин ако се допусти лицемерју да живи у срцу, оно прожима карактер и живот. Један упадљив пример фарисејског лицемерја, Христос је већ укорио оптужујући примену »корвана« којим се прикривало занемаривање дужности деце такозваном дарежљивошћу према Храму. Књижевници и фарисеји неприметно су подметали преварна начела. Прикривали су стварну намеру својих доктрина и користили сваку прилику да их вешто утисну у мисли својих слушалаца. Ова лажна начела, када се једном прихвате, делују као квасац у тесту, прожимајући и мењајући карактер. Ово лицемерно учење учинило је да народ тешко прихвати Христове речи.

Исти утицаји делују и данас преко оних који покушавају да Божји закон објасне на такав начин да га ускладе са својим поступцима. Ова врста људи не напада Закон отворено, већ уводи спекулативне теорије које поткопавају његова начела. Они 409
својим објашњењима уништавају његову снагу.

Лицемерство фарисеја било је производ себичности. Лично прослављање било је циљ њиховог живота. То их је довело до тога да изврћу и погрешно примењују Писмо и заслепило их у односу на циљ Христове мисије. Чак и Христови апостоли налазили су се у опасности да гаје ово подмукло зло. Они који су се убрајали у Исусове следбенике, али нису напустили све да би постали Његови ученици, у великој мери подлегли су утицају фарисејског расуђивања. Они су се често колебали између вере и неверства и нису препознали богатство мудрости сакривене у Христу. Чак и ученици, иако су споља напустили све Исуса ради, у срцу нису престали да траже велике ствари за себе. Овај дух подстакао је свађу око тога ко ће бити највећи. Он се поставио између њих и Христа, чинећи их тако мало саосећајним са Његовом мисијом самопожртвовности и тако спорим да схвате тајну откупљења. Као што ће квасац, ако се остави да доврши свој посао, изазвати уквареност и распадање, тако ће и саможив дух ако се гаји изазвати скрнављење и уништење душе.

Колико је међу Христовим следбеницима данас, као и у стара времена, раширен овај подмукли, варљиви грех! Како је често наша служба Христу и наша заједница једног са другим нарушена тајном жељом за уздизањем свога ја! Како се брзо јавља жеља да сами себи честитамо и жеља за људским одобравањем! Самољубље, жеље за лакшим путем од онога који је Бог одредио, води ка замени божанских правила људским теоријама и предањем. Речи Христове опомене изговорене су Његовим ученицима: »Чувајте се квасца фарисејског.«

Христова вера је чиста искреност. Ревност за Божју славу је побуда усађена Светим Духом, јер само Његово успешно деловање може да усади ову побуду. Једино Божја сила може да отклони саможивост и лицемерство. Ова промена је знак Његовог деловања. Када вера коју прихватамо разори себичност и притворност, када нас води да тражимо Божју славу, а не своју, можемо бити сигурни да је то прави пут. »Оче, прослави име своје!« (Јован 12,28) било је основно правило Христовог живота и ако Га следимо то ће постати основно правило нашег живота. Он нам заповеда да ходамо »као што је Он ходио« и »по том разумемо да Га познасмо, ако заповести Његове држимо.« (1. Јованова 2,6.3)

Глава 45

Ова глава заснована је на Матеју 16,13-28; Марку 8,27-38; Луки 9,18-27.

У СЕНЦИ КРСТА

Христов рад на Земљи брзо се примицао крају. Пред Њим су 410
се у живом приказу откривали призори према којима су се упутиле Његове ноге. Чак и пре него што је на Себе узео људску природу, видео је целу дужину стазе којом је морао проћи да би спасао оно што је изгубљено. Сваки бол који је раздирао Његово срце, сваку тешку увреду која се сручила на Његову главу, сваку оскудицу коју је морао да поднесе, јасно је видео пре него што је одложио своју круну и царску одећу и сишао са престола да би своје божанство заоденуо људском природом. Пред Његовим очима пружала се цела стаза од јасала до Голготе. Познавао је патњу која ће доћи на Њега. Он је све то знао, а ипак рекао: »Ево идем, као што је у Књизи писано за Мене хоћу чинити вољу Твоју, Боже Мој, и закон је Твој мени у срцу.« (Псалам 40,7.8)

Пред очима имао је стално исход своје мисије. Његов земаљски живот, препун напорног рада и самопожртвовности, био је испуњен радошћу у нади да сав труд неће бити узалудан. Дајући свој живот за живот људи, Он ће вратити свет оданости Богу. Иако је прво морао да прими крштење крвљу, иако су греси света тешко притискивали Његову невину душу; иако је на Њему лежала сенка неизрецивог бола; Он је, ипак, због радости која Му је изложена, изабрао да претрпи крст и презре срамоту.

Призори који су се налазили пред Њим још су били сакривени од изабраних сарадника у Његовој служби, али било је близу вре-

411 ме када ће морати да посматрају Његове самртне муке. Мораће да гледају Њега кога су волели и у кога су имали поверења, како ће бити предат непријатељима и прикован на голготском крсту. Ускоро ће морати да их остави да се без утехе Његовог видљивог присуства суоче са светом. Знао је да ће их прогањати жестока мржња и неверство и желео је да их припреми за та искушења.

Исус и Његови ученици стигли су сада у један од градића око Ћесарије Филипове. Били су изван граница Галилеје у области у којој је преовладавало идолопоклонство. Овде су ученици били одвојени од јудаистичког утицаја и доведени у ближи додир са паганским богослужењем. Око њих су били заступљени облици сујеверја, који су постојали у свим деловима света. Исус је желео да их упознавање са овим наведе да осете своју одговорност према незнабошцима. За време свога боравка у овој области, настојао је да се повуче од поучавања народа и потпуније посвети својим ученицима.

Намеравао је да им говори о патњама које Га очекују. Међутим, прво је отишао насамо и молио се да њихова срца буду припремљена да приме Његове речи. Пошто им се придружио, није одмах саопштио оно што је желео да им каже. Пре него што ће ово учинити, пружио им је прилику да покажу своју веру у Њега да би се оснажили за искушење које ће доћи. Упитао је: »Ко говоре људи да је Син Човечији?«

Ученици су са жалошћу морали да признају да Израиљ није успео да у Њему препозна Месију. Неки су Га, истина, прогласили Давидовим сином, када су видели Његова чуда. Мноштво које је било нахрањено код Витсаиде, желело је да Га прогласи царем Израиљевим. Многи су били спремни да Га прихвате као пророка; али нису веровали да је Месија.

Исус је сада поставио друго питање, које се односило на саме ученике: »А ви шта мислите ко сам Ја?« Петар је одговорио: »Ти си Христос, Син Бога живога.«

Петар је од почетка веровао да је Исус Месија. Многи други који су били осведочени проповедањем Јована Крститеља и прихватили Христа, почели су да сумњају у Јованову мисију када је бачен у тамницу и убијен, они су сада сумњали да је Исус Месија кога су тако дуго очекивали. Многи од ученика који су одушевљено очекивали да Исус заузме своје место на Давидо-

вом престолу, напустили су Га када су прозрели да нема такву намеру. Међутим, Петар и његови другови нису се поколебали 412
у својој привржености Њему. Непостојаност оних који су Га јуче славили, а данас осуђивали није уништила веру правих Спаситељевих следбеника. Петар је изјавио: »Ти си Христос, Син Бога живога.« Он није очекивао царске почасти да крунишу његовог Господа, већ Га је прихватио у Његовом понижењу.

Петар је исказао веру дванаесторице. Па ипак, ученици су били још увек далеко од разумевања Христове мисије. Противљење свештеника и поглавара и њихово нетачно представљање, нису могли да их одврате од Христа, али су их још увек веома збуњивали. Они нису јасно видели свој пут. Утицај њиховог раног васпитања, учења рабина, моћ предања, још увек су заклањали поглед на истину. С времена на време, обасјавали су их драгоцени зраци Исусове светлости, али, ипак, често су били као људи који посрћу у мраку. Међутим, овога дана, пре него што су се суочили са великом пробом своје вере, Свети Дух је у сили починуо на њима. За извесно време њихове очи одвојиле су се од онога »што се види« да би гледале »оно што се не види«. (2. Коринћанима 4,18) Под људским обличјем препознали су славу Божјег Сина.

Исус је одговорио Петру: »Благо теби, Симоне сине Јонин! Јер тело и крв нису теби то јавили, него Отац Мој који је на Небесима.«

Истина коју је Петар признао представља темељ вере хришћанина. То је оно што сам Христос објављује да је вечни живот. Међутим, поседовање овог сазнања није представљало разлог за самоузвишење. Ово није откривено Петру ни његовом мудрошћу, ни његовом добротом. Људски род сам од себе никада не може да достигне познавање божанског. »То су висине небеске, шта ћеш учинити? Дубље је од пакла, како ћеш познати?« (О Јову 11,8) Једино дух посинаштва може нам открити дубока Божја дела »што око не виде, и ухо не чу, и у срце човеку не дође«. »А нама је Бог открио Духом својим; јер Дух све испитује, и дубине Божје.« (1. Коринћанима 2,9.10) »Тајна је Господња у оних који Га се боје«, а Петрово распознавање Христове славе доказ је да је био »научен од Бога«. (Псалам 25,14; Јован 6,45) Заиста »благо теби, Симоне сине Јонин! Јер тело и крв нису теби то јавили«.

Исус је наставио: »А и ја теби кажем: ти си Петар, и на овоме
413 камену сазидаћу Цркву своју, и врата паклена неће је надвладати.« Име Петар значи Камен – Камен који се котрља. Петар није био стена на којој је утемељена Црква. Врата паклена надвладала су га када се заклињањем одрекао свог Господа. Црква је сазидана на Ономе кога не могу надвладати паклена врата.

Вековима пре Спаситељевог доласка, Мојсије је указао на Стену Израиљевог спасења. Псалмиста је певао о »тврдом граду«. Исаија је написао: »Зато овако вели Господ Господ: ево, Ја мећем у Сиону Камен, Камен изабран, Камен од угла, скупоцен, Темељ тврд.« (5. Мојсијева 32,4; Псалам 62,7; Исаија 28,16) Сам Петар надахнуто пишући, примењује ово пророчанство на Исуса. Он каже: »Јер окусите да је благ Господ. Кад дођете к Њему, као Камену живу, који је, истина, од људи одбачен, али од Бога изабран и прибран: И ви као живо камење зидајте се у кућу духовну.« (1.Петрова 2,3–5)

»Јер Темеља другога нико не може поставити осим онога који је постављен, који је Исус Христос.« (1. Коринћанима 3,11) »На овоме камену«, рекао је Исус, »сазидаћу Цркву своју.« У присуству свих небеских духовних бића, у присуству невидљиве армије пакла, Христос је основао своју Цркву на живој Стени. Та Стена је Он сам – Његово тело за нас сломљено и рањено. Цркву која је саздана на овом Темељу врата паклена неће надвладати.

Како је слаба изгледала Црква, када је Христос изговорио ове речи! Постојала је само шачица верника, против којих ће бити управљена сва сила злих духова и злих људи, али ипак Христови следбеници није требало да се плаше. Сазидани на Стени њихове снаге, они не могу бити срушени.

Шест хиљада година вера је зидана на Христу. Шест хиљада година вихори и буре сотонског беса ударају о Стену нашег спасења; али она непомично стоји.

Петар је изразио истину која представља темељ вере Цркве и Исус га је почаствовао као представника читавог тела састављеног од верника. Он је рекао: »И даћу ти кључеве од царства небескога: и што свежеш на земљи биће свезано на Небесима; и што раздрешиш на земљи биће раздрешено на Небесима.«

»Кључеви од царства небескога«, Христове су речи. Све речи Светога писма су Његове и овим су обухваћене. Ове речи

имају силу да отворе и затворе Небо. Оне објављују услове под 414
којима се људи примају или одбацују. Тако је дело оних који проповедају Божју реч мирис животни за живот или мирис смртни за смрт. Њихова мисија мери се вечним резултатом.

Спаситељ није поверио дело Јеванђеља само и лично Петру. Касније, понављајући речи које су изговорене Петру, примењује их непосредно на Цркву. У суштини исто је било изговорено и дванаесторици као представницима тела верника. Да је Исус дао неки посебан ауторитет једном од ученика над осталима, не бисмо тако често налазили како се препиру око тога ко је највећи. Они би се потчинили жељи свога Учитеља и поштовали онога кога је Он изабрао.

Уместо да је наименовао једнога који ће бити њихов вођа, Христос је рекао ученицима: »А ви се не зовите рави«; »нити се зовите учитељи; јер је у вас један Учитељ Христос.« (Матеј 23,8.10)

»Свакоме мужу глава је Христос.« Бог који је све положио под Спаситељеве ноге, »Њега даде за главу Цркви, над свима, која је тело Његово, пунина онога који све испуњава у свему«. (1. Коринћанима 11,3; Ефесцима 1,22.23) Црква је сазидана на Христу као своме темељу и она слуша Христа као своју Главу. Она не сме да зависи од човека или да човек њоме влада. Многи тврде да им положај повереља у Цркви даје власт да наређују шта други људи треба да верују и чине. Бог не одобрава овакво право. Спаситељ изјављује: »Ви сте браћа.« Сви су изложени искушењу и подложни грешкама. Ни на једно смртно биће не можемо се ослонити да нас води. Стена вере је живо присуство Христа у Цркви. На њу може да се ослони и најслабији, а они који себе сматрају најјачима, показаће се најслабијима ако Христа не учине својом силом. »Да је проклет човек који се узда у човека и који ставља тело себи за мишицу.« Господ је Стена и »дело је те Стене савршено«. »Благо свима који се у Њ уздају!« (Јеремија 17,5;5. Мојсијева 32,4; Псалам 2,12)

Након Петровог признања, Исус је наложио ученицима да никоме не кажу да је Он Христос. Због одлучног отпора књижевника и фарисеја дат им је овај налог. А и више од тога, народ – па чак и апостоли – имали су тако погрешну представу о Месији да кад би Га и јавно прогласили то им не би дало прави

појам о Његовом карактеру или делу. Међутим, из дана у дан Он им се откривао као Спаситељ и тако желео да пружи прави појам о Себи као Месији.

415 Ученици су још увек очекивали да Христос завлада као земаљски владар. Иако је тако дуго крио своје намере, веровали су да Он неће увек остати у сиромаштву и повучености; да је близу време када ће основати своје царство. Апостоли никада нису гајили мисао: да мржња свештеника и рабина неће никада бити побеђена, да ће Христос бити одбачен од свог народа, да ће бити осуђен као варалица и разапет као злочинац. Међутим, приближавао се час силе таме, па је Исус морао својим ученицима да открије сукоб који је пред њима. Био је жалостан, јер је унапред видео искушење. До овога тренутка уздржао се да им објави било шта о свом страдању и смрти. У свом разговору са Никодимом рекао је: »И као што Мојсије подиже змију у пустињи, тако треба Син Човечији да се подигне. Да ниједан који Га верује не погине, него да има живот вечни.« (Јован 3,14.15) Међутим, ученици то нису чули, а и да су чули, не би разумели. Али, сада били су са Исусом, слушајући Његове речи, посматрајући Његова дела, па ће, без обзира на скромност Његових околности и противљења свештеника и народа, моћи да се придруже Петровом сведочанству: »Ти си Христос, Син Бога живога.« Сада је дошло време да се скине копрена која је скривала будућност. »Отада поче Исус казивати ученицима својим да Њему ваља ићи у Јерусалим, и много пострадати од старешина и од главара свештеничких и књижевника, и да ће Га убити, и трећи дан да ће устати.«

Неми од туге и запањености ученици су слушали. Христос је прихватио Петрову изјаву којом Га је признао као Божјег Сина; па су им сада Његове речи којима је указао на своје патње и смрт изгледале несхватљиве. Петар није могао да ћути. Зграбио је свога Учитеља, као да је желео да Га удаљи од зле коби која се испречила, и узвикнуо: »Боже сачувај, то неће бити од Тебе.«

Петар је волео свога Господа, али Исус га није похвалио што је тако показао жељу да Га заштити од патње. Овакве Петрове речи нису могле бити помоћ и окрепљење Исусу у великом искушењу које Му је предстојало. Оне нису биле у складу са Божјим циљем благодати изгубљеном свету, ни са поуком о самопожртвовности, коју је Христос дошао да пружи својим

личним примером. Петар није желео да види крст у Христовом раду. Утисак који би оставиле његове речи био је у потпуној опречности са оним који је Христос желео да сачува у уму својих следбеника, па је Спаситељ био покренут да изговори један од најозбиљнијих прекора који је икада прешао преко Његових усана: »Иди од Мене сотоно; ти си Ми саблазан; јер не мислиш 416
што је Божје него људско.«

Сотона је покушавао да обесхрабри Исуса и да Га одврати од Његове мисије, а Петар у својој слепој љубави дао је глас искушењу. Кнез зла био је зачетник ове мисли. Његово подстицање било је иза овога пренагљеног позива. Сотона је у пустињи понудио Христу владавину светом под условом да се одрекне стазе понижења и жртве. Сада је изнео исто искушење Христовом ученику. Желео је да Петров поглед задржи на земаљској слави да не би могао видети крст коме је Христос желео да усмери његове очи. Преко Петра сотона је опет сручио искушење на Исуса. Међутим, Спаситељ се на то није осврtао; Он је мислио на свог ученика. Сотона се поставио између Петра и његовог Учитеља да учениково срце не би било дирнуто призором Христовог понижења за њега. Христове речи нису изговорене Петру, већ ономе који је покушао да га одвоји од његовог Откупитеља. »Иди од мене сотоно.« Немој се више постављати између Мене и Мог заблуделог слуге. Допусти Ми да станем лицем к лицу са Петром, да бих могао да му откријем тајну своје љубави.

За Петра је то била горка поука, коју је он споро учио, да Христова стаза на Земљи води кроз дубоке душевне патње и понижења. Ученик је устукнуо од саучествовања у патњи са својим Господом. Међутим, у огњу пећи за пречишћавање морао је да упозна њен благослов. Много касније када је његова живахна појава већ била повијена под теретом година и труда, писао је: »Љубазни, не чудите се врућини која вам се догађа за кушање ваше, као да вам се што ново догађа; него се радујте што страдате с Христом, да бисте, и кад се јави слава Његова, имали радост и весеље.« (1. Петрова 4,12.13)

Исус је сада објаснио својим ученицима да је Његов живот самоодрицања пример какав треба да буде њихов живот. Позивајући око Себе са ученицима и народ, који се нашао у близини, Он је рекао: »Ако ко хоће за Мном ићи, нека се одрече себе,

и узме крст свој и иде за Мном.« Крст је био повезан са силом Рима. Он је био средство најсвирепијег и најувредљивијег облика смрти. Од најгорих злочинаца захтевало се да носе крст до места извршења смртне казне, и често када је требало да га поставе на њихова плећа, они су се очајничком снагом одупирали
417 док нису били савладани и оруђе за мучење привезано за њих. Међутим, Исус је својим следбеницима наложио да узму крст и да га носе идући за Њим. Његове речи, иако нејасно схваћене, указивале су ученицима на њихово прихватање најтежег понижења – понижења до саме смрти ради Христа. Спаситељеве речи нису могле описати потпуније самопредање. Међутим, Он је све то прихватио за њих. Исус није сматрао Небо местом које би пожелео, а да ми будемо изгубљени. Он је напустио небеске дворове због живота поруге, увреда и срамне смрти. Он који је имао непроцењиво благо Неба, постао је сиромашан, да се Његовим сиромаштвом ми обогатимо. Ми треба да идемо стазом којом је Он ишао.

Љубав према душама за које је Христос умро представља разапињање свога ја. Свако ко је Божје дете одсада треба да сматра себе кариком у ланцу спуштеном да спасе свет, уједињеним са Христом у Његовом плану милости, и иде са Њим да тражи и спасе изгубљене. Хришћанин треба стално да има на уму своје посвећење Богу и обавезу да карактером открије Христа свету. Самопожртвовност, саосећање, љубав исказана у Христовом животу треба да се поново покажу у животу оних који раде за Бога.

»Ко хоће душу своју да сачува, изгубиће је; а ко изгуби душу своју Мене ради и Јеванђеља онај ће је сачувати.« Себичност је смрт. Ниједан орган у телу не би могао да живи ако би ограничио свој рад само за себе. Срце, занемарујући да шаље животодавну крв руци или глави, брзо би изгубило своју снагу. Као наша животодавна крв, тако се и Христова љубав шири у сваки део Његовог духовног тела. Ми смо удови један другоме, и душа која одбија да даје умреће. Јер »каква је корист човеку«, рекао је Исус, »ако сав свет задобије а души својој науди? или какав ће откуп дати човек за своју душу?«

Иза садашњег сиромаштва и понижења, Он је указао ученицима на свој долазак у слави, не у сјају неког земаљског пре-

стола, већ у слави Бога и небеске војске. »Тада ће се«, рекао је, »вратити свакоме по делима његовим.« За њихово охрабрење дао је следеће обећање: »Заиста вам кажем: Имају неки међу овима што стоје овде који неће окусити смрти док не виде Сина Човечијега где иде у царству своме.« Међутим, ученици нису разумели Његове речи. Слава им је изгледала далеко. Њихове очи биле су приковане за оно што су ближе видели, за земаљски живот немаштине, понижења и патње. Морају ли напустити жарко очекивање Месијиног царства? Зар свога Господа неће видети како се подиже на Давидов престо? Зар је могуће да 418
Христос треба да живи животом понизног луталице без дома, да буде презрен, одбачен и погубљен? Жалост је тиштала њихова срца, јер су волели свога Господа. Сумња је, такође, мучила њихове душе, јер нису могли схватити да ће Божји Син бити подвргнут тако окрутном понижењу. Питали су се зашто треба добровољно да иде у Јерусалим и доживи такво поступање за које им је рекао да ће тамо поднети. Како може да се повинује таквој судбини и остави их у већој тами од оне у којој су тражили пут пре него што им се лично открио?

Христос је у области Ћесарије Филипове, био изван Иродовог и Кајафиног домашаја, размишљали су ученици. Није требало да се плаши јеврејске мржње или римске силе. Зашто да не ради овде далеко од фарисеја? Зашто је потребно да себе преда на смрт? Ако треба да умре, како ће онда основати своје царство тако чврсто да га ни врата паклена неће моћи надвладати? За ученике ово је заиста била тајна.

Они су сада управо путовали дуж обале Галилејског мора, према граду у коме ће се угасити све њихове наде. Нису се усуђивали да ишта проговоре са Христом, већ су тихим жалосним гласом разговарали о томе каква ће бити будућност. Упркос својим питањима прионули су за мисао да ће нека непредвиђена околност можда отклонити несрећу која је, изгледа, очекивала њиховог Господа. Тако су шест дугих, тужних дана жалили и сумњали, надали се и страховали.

Ова глава заснована је на Матеју 17,1-8; Марку 9,2-8; Луки 9,28-36.

ИСУСОВО ПРЕОБРАЖЕЊЕ

419 Приближавало се вече када је Исус позвао к Себи своја три ученика – Петра, Јакова и Јована – и повео их преко поља, кршевитом стазом до једне усамљене планинске косе. Спаситељ и Његови ученици провели су дан у путовању и поучавању, па је пењање на планину још више допринело њиховом умору. Христос је скинуо терете са душе и тела многим невољнима и Он је подарио трептај живота њиховим ослабљеним телима. Међутим, био је одевен људском природом, па се заједно са својим ученицима уморио од пењања.

Светлост залазећег Сунца још увек је почивала на овом планинском врху и својом славом, која је полако ишчезавала, позлаћивала стазу којом су ишли. Међутим, ускоро је светлост напустила брдо и долину, а Сунце ишчезло на западном обзорју, па су се усамљени путници нашли обавијени тамом ноћи. Тама у њиховој околини као да се подударала са њиховим животима пуним туге око којих су почели да се гомилају и згушњавају облаци.

Ученици се нису усуђивали да питају Христа куда иде и са каквом намером. У планини је често проводио целе ноћи на молитви. Он чија је рука обликовала планине и долине, познавао је природу и уживао у њеној тишини. Ученици су ишли путем за Христом; ипак, питали су се зашто их њихов Учитељ води овом напорном стрмом стазом када су уморни и када је и Њему потребан одмор.

На крају Христос им је рекао да не треба да иду даље. Отишавши неколико корака од њих, Човек бола изливао је своја молења са великом виком и сузама. Молио се за снагу да издржи 420
искушење за добро људског рода. Он сам изнова мора да се ухвати за Свемогућега, јер је једино на тај начин могао да размишља о будућности. Изливао је све жеље свога срца за своје ученике да у часу сила мрака њихова вера не клоне. Густа роса прекрила је Његову погружену појаву, али Он на то није обраћао пажњу. Ноћне сенке згушњавале су се око Њега, али Он није гледао на њихову таму. Тако су сати споро пролазили. У почетку ученици су искреном оданошћу сједињавали своје молитве са Његовим, али после извесног времена, савладани умором заспали су, иако су се трудили да сачувају своје занимање за овај призор. Исус им је говорио о својим патњама. Он их је повео са собом да би се могли сјединити с Њим у молитви. Сада се чак молио за њих. Спаситељ је запазио утученост својих ученика, и желео је да им олакша бол уверавањем да њихова вера није била узалуд. Чак ни сви међу дванаесторицом нису могли да приме откривење које је желео да им да. Само тројица, који треба да буду сведоци Његовог великог бола у Гетсиманији, били су изабрани да буду с Њим на брду. Бреме које је изнео у својој молитви било је молба да им се открије слава коју је имао са Оцем пре постања 421
света, да се Његово царство открије људским очима и да Његови ученици буду оснажени да то посматрају. Усрдно се молио да буду сведоци откривења Његовог божанства, што ће их тешити у часу Његових највећих патњи сазнањем да је Он заиста Божји Син, а Његова срамна смрт део плана откупљења.

Његова молитва је услишена. Док је у понизности клечао на каменитом тлу, изненада се Небо отворило, златне капије Божјег града широко раскрилиле, а свети зраци сишли на брдо и прекрили Спаситељеву прилику. Божанска природа из Његове унутрашњости блеснула је кроз људску природу и сусрела се са славом која је долазила одозго. Христос који је досада лежао ничице, устао је и усправио се у свом божанском величанству. Бол душе је ишчезнуо. Његово лице сијало је »као сунце«, а Његове хаљине биле »беле као снег«.

Расањени ученици посматрали су изливање славе која је обасјала брдо. Са страхом и чуђењем гледали су сјајну прили-

ку свога Учитеља. Када су били у стању да поднесу ову чудесну светлост, видели су да Исус није сам. Поред Њега била су два небеска бића у присном разговору са Њим. То је био Мојсије који је разговарао са Богом на Синају и Илија коме је дата узвишена предност, дата само још једном од Адамових синова, да никада не дође под власт смрти.

На брду Фазги пре петнаест векова, Мојсије је стајао и посматрао Обећану земљу. Али због греха код Мериве, није могао да уђе у њу. Њему није припала радост да уведе чете Израиљеве у наследство њихових предака. Његова усрдна молба: »Дај ми да пређем и видим земљу добру која је преко Јордана и гору добру Ливан« (5. Мојсијева 3,25), била је одбијена. Сада је морао да напусти наду која му је четрдесет година расветљавала таму пустињских лутања. Гроб у пустињи био је крајњи домет свих оних година великог напора и брига које су притискивале душу. Међутим, Онај који »може још изобилније све чинити што иштемо или мислимо« (Ефесцима 3,20), одговорио је на овај начин на молитву свога слуге. Мојсије је прешао у царство смрти, али није требало да остане у гробу. Сам Христос позвао га је натраг у живот. Кушач сотона сматрао је да полаже право на Мојсијево тело због његовог греха, али Спаситељ Христос позвао га је да изађе из гроба (Јуда 9).

Мојсије је на Гори преображења био сведок Христове победе над грехом и смрћу. Он је представљао оне који ће устати из
422 гроба приликом васкрсења праведних. Илија, који је био узет на Небо не видевши смрти, представља оне који ће живети на Земљи приликом Христовог другог доласка и који ће »се претворити уједанпут, у тренућу ока у последњој труби«, када »ово распадљиво треба да се обуче у нераспадљивост« и »ово смртно да се обуче, у бесмртност«. (1. Коринћанима 15,51–53) Исус је био обучен у небеску светлост, као што ће бити када се по други пут појави »без греха на спасење«. Он ће доћи »у слави Оца својега с анђелима«. (Јеврејима 9,28; Марко 8,38) Спаситељево обећање ученицима сада се испунило. На брду је у малом представљено будуће царство славе – Христос цар, Мојсије представник васкрслих светих, а Илија преображених.

Ученици још нису схватили призор; али радовали су се што је стрпљиви Учитељ, Кротки и Понизни, који је пролазио Зе-

мљом као беспомоћни странац, поштован од изабраника Неба. Веровали су да је Илија дошао да објави Месијину владавину и да ће ускоро на Земљи успоставити Христово царство. Сећање на страх и разочарење заувек ће одбацити. Чезнули су да бораве овде где се открила Божја слава. Петар је узвикнуо: »Господе, добро нам је овде бити; ако хоћеш да начинимо овде три сенице; Теби једну, а Мојсију једну, а једну Илији.« Ученици су били уверени да су Мојсије и Илија били послани да заштите њиховог Учитеља и успоставе Његову царску власт.

Међутим, пре круне мора да дође крст. Предмет њиховог разговора са Исусом није било Христово проглашење за цара, већ смрт која ће се збити у Јерусалиму. Носећи слабости људске природе, оптерећен болом и грехом, Исус је сам корачао међу људима. Док Га је притискивала тама предстојећег искушења, Он је био усамљен у духу, у свету који Га није познавао. Чак и Његови вољени ученици, обузети својим личним сумњама, жалостима и славољубивим надама, нису схватили тајну Његове мисије. Пребивао је усред љубави и пријатељства на Небу, али био је усамљен у свету који је сам створио. Сада је Небо послало своје веснике Исусу; не анђеле, већ људе који су издржали патње и жалости и који су могли да саосећају са Спаситељем у искушењу Његовог земаљског живота. Мојсије и Илија били су сарадници са Христом. Они су суделовали у Његовој чежњи да спасе људе. Мојсије је усрдно молио за Израиљ: »Али опрости им грехе: ако ли нећеш, избриши ме из Књиге своје, коју си написао.« (2. Мојсијева 32,32) Илија је познавао усамљеност духа, јер је за три и по године глади носио терет мржње и клетве народа. Стајао је за Бога сам на Кармилској гори. Сам је утекао у пустињу разочаран и очајан. Ови људи, изабрани и почаствовани мимо сваког анђела око престола, дошли су да разговарају са Исусом о његовом страдању и да Га утеше уверавањем у саучешће Неба. Нада света, спасење сваког људског бића, било је предмет њиховог разговора. 425

Савладани сном ученици су мало чули од онога што се догађало између Христа и небеских весника. Пропустивши да страже и да се моле, нису примили оно што је Бог желео да им да – сазнање о Христовим страдањима и слави која ће доћи после тога. Изгубили су благослов који је могао бити њихов да су

учествовали у Његовом самопожртвовању. Спора срца за веровање ови ученици мало су ценили благо којим је Небо желело да их обогати.

Ипак, примили су велику светлост. Били су уверени да цело Небо зна за грех, који су Јевреји учинили одбацивши Христа. Добили су јаснији увид у Откупитељево дело. Видели су својим очима и слушали својим ушима оно што је превазилазило људско схватање. Они су »сами видели славу Његову« (2. Петрова 1,16) и схватили да је Исус заиста Месија за кога су патријарси и пророци сведочили и кога као таквог свемир небески признаје.

Док су они још увек нетремице посматрали призор на брду »облак сјајан заклони их; и гле, глас из облака говорећи: Ово је Син Мој љубазни који је по Мојој вољи: Њега послушајте«. Док су посматрали облак славе, сјајнији од онога који је ишао испред Израиљевих племена у пустињи; док су слушали Божји глас који је говорио са узвишеном величанственошћу, која је потресала брда, ученици су попадали по земљи. Остали су ничице, сакривених лица, све док им се Исус није приближио и додирнуо их, растеравши њихов страх својим добро познатим гласом: »Устаните, и не бојте се.« Усудивши се да подигну своје очи, видели су да је слава небеска прошла, а Мојсије и Илија ишчезли. Стајали су на брду сами са Исусом.

Глава 47

Ова глава заснована је на Матеју 17,9-21; Марку 9,9-29; Луки 9,37-45.

СЛУЖБА

Исус и Његови ученици целу ноћ провели су на брду, а када 426
се Сунце родило, сишли су у долину. Дубоко замишљени и ћутљиви ученици су били испуњени страхопоштовањем. Чак ни Петар није имао ништа да каже. Радо би остали да бораве на том светом месту, такнутом небеском светлошћу, на коме је Божји Син открио своју славу, али требало је обавити посао за народ који је на све стране већ тражио Исуса.

У подножју брда окупило се мноштво предвођено осталим ученицима, који су знали куда је Исус отишао. Долазећи, Спаситељ је наложио тројици својих пратилаца да ништа не говоре о ономе чему су били сведоци: »Никоме не казујте што сте видели док Син Човечији из мртвих не устане.« О откривењу које им је дато, ученици треба да размишљају у својим срцима, а не да га јавно објављују. Преносећи га мноштву изазвали би само подсмех или празну знатижељу. Чак и деветорица апостола неће разумети призор, све до после Христовог васкрсења из мртвих. Колико су споро схватала чак и ова тројица омиљених ученика, види се из чињенице што су се без обзира на оно о чему је Христос говорио да Му предстоји, међусобно питали шта би требало да значи васкрсење из мртвих. Ипак, нису тражили никакво објашњење од Исуса. Његове речи о будућности испуњавале су их 427
жалошћу; нису тражили никакво даље откривење о ономе што су сматрали да се можда никада неће догодити.

Када су људи у равници угледали Исуса, потрчали су Му у сусрет, поздрављајући Га поштовањем и радошћу. Ипак, Његово оштро око запазило је да су веома збуњени. Ученици су изгледали сметени. Управо се десило нешто што им је нанело понижење и горко разочарење.

Док су чекали у подножју брда, један отац довео им је свога сина да га ослободе немог духа који га је мучио. Када је Исус послао дванаесторицу да проповедају по Галилеји, апостолима је дата власт над нечистим духовима да их изгоне напоље. Док су ишли јаки у вери, зли духови покоравали су се њиховој речи. Сада су у Христово име наредили духу који је мучио своју жртву да је напусти; али зли дух само им се подсмевао размећући се изнова својом моћи. Неспособни да објасне свој неуспех, ученици су осетили да наносе срамоту себи и своме Учитељу. У мноштву је било књижевника који су добро искористили ову прилику да их понизе. Гурајући се око ученика, обасипали су их питањима, желећи да докажу да су они и њихов Учитељ варалице. Рабини су победоносно објавили да је овде зао дух кога ни ученици, а ни сам Христос не могу да савладају. Народ је био склон да пристане уз књижевнике и мноштвом је овладало осећање презира и поруге.

Међутим, оптужбе су изненада престале. Видећи да се Исус и три ученика приближавају, народ је брзо променио расположење пошао да их сретне. Ноћ заједнице са небеском славом оставила је трага на Спаситељу и његовим пратиоцима. На њиховој појави почивала је светлост која је страхопоштовањем испуњавала оне који су их гледали. Књижевници су у страху узмакли, док је народ добродошлицом поздравио Исуса.

Као да је био очевидац свега што се догодило, Спаситељ је дошао до места сукоба и управљајући свој поглед на књижевнике, упитао је: »Шта се препирете с њима?«

Гласови који су пре тога одисали самопоуздањем и изазовношћу, сада су утихнули. Целим мноштвом завладао је мук. Ојађени отац прокрчио свој пут кроз мноштво и бацивши се пред Исусове ноге, излио своју невољу и разочарење.

428 »Учитељу«, рекао је, »доведох к Теби сина својега у коме је дух нем. И сваки пут кад га ухвати ломи га... И рекох ученицима Твојим да га истерају; и не могоше.«

Исус је погледао око Себе на занемело мноштво, свадљиве књижевнике, збуњене ученике. Читао је неверство у сваком срцу и гласом пуним жалости узвикнуо је: »О роде неверни, докле ћу се с вама бити? Докле ћу вас трпети?« Тада је наложио несрећном оцу: »Доведи Ми сина својега амо.«

Довели су дечака и када се Спаситељев поглед спустио на њега, зао дух бацио га је у грчевима агоније на земљу. Лежао је ваљајући се и бацајући пену, парајући ваздух својим нељудским крицима.

Поново су се Кнез живота и кнез сила таме сусрели на бојном пољу – Христос у испуњавању своје мисије »да проповедим заробљенима да ће се отпустити... да отпустим сужње« (Лука 4,18), а сотона у жељи да своју жртву задржи под својом влашћу. Анђели светлости и чете злих анђела, невидљиви, дошли су близу да посматрају сукоб. Исус је за тренутак дозволио злом духу да покаже своју силу, да би они који су то гледали могли разумети ослобођење које ће бити остварено.

Мноштво је посматрало заустављеног даха, а отац у борби између наде и страха. Исус је упитао: »Колико има времена како му се то догодило?« Отац је описао дуге године патњи и тада, као да више није могао да издржи, повикао је: »Ако шта можеш помози нам, смилуј се на нас.« »Ако шта можеш!« Чак и сада отац је сумњао у Христову моћ.

Исус је одговорио: »Ако можеш веровати: све је могуће ономе који верује.« Христу није недостајала сила; оздрављење сина зависило је од очеве вере. Са сузама које су грунуле, схватајући сопствену слабост, отац се препустио Христовој милости, узвикнувши: »Верујем, Господе! помози мојему неверју.«

Исус се окренуо дечаку који је патио и рекао: »Душе неми и глухи! Ја ти заповедам, изиђи из њега и више не улази у њега.« Зачуо се крик и настала је самртна борба. Зли дух, излазећи, као да је односио и живот своје жртве. Дечак је остао непомично лежећи и очигледно без живота. Мноштво је прошапутало: »Умре.« Међутим, Исус га је узео за руку, подигао га и предао у савршеном здрављу ума и тела његовом оцу. Отац и син славили су име свога Избавитеља. Многи »се дивљаху величини Божјој«, док су 429
се књижевници, побеђени и погнуте главе зловољно удаљили.

»Ако што можеш помози нам, смилуј се на нас.« Колико је много грехом оптерећених душа изговарало ову молитву. Одговор Спаситеља пуног сажаљења упућен свима гласи: »Ако можеш веровати: све је могуће ономе који верује.« Вера нас повезује са Небом и даје нам снагу да се успешно боримо са силама таме. У Христу Бог нам је дао средство за савладавање сваке грешне особине и одупирање сваком искушењу, без обзира на његову јачину. Међутим, многи осећају да им недостаје вера и зато остају одвојени од Христа. Нека се ове душе у својој беспомоћној недостојности ослоне на милост свога саосећајног Спаситеља. Не гледај на себе, већ на Христа. Он који је лечио болесне и изгонио зле духове, док је ходао међу људима и данас је исти моћни Откупитељ. Вера долази из Божје речи. Сада се ухвати за Његово обећање: »И који долази к Мени нећу га истерати напоље.« (Јован 6,37) Баци се пред Његове ноге са узвиком: »Верујем, Господе, помози мојему неверју.« Не можеш никада пропасти док год то чиниш – никада.

У кратком временском размаку омиљени ученици посматрали су врхунац славе и понижења. Видели су људску природу преображену у Божје обличје и унижену до сличности сотони. Са брда на коме је разговарао са небеским весницима, и где је био гласом из сјајне славе, проглашен Божјим Сином, видели су Исуса како силази да се сусретне са најпотреснијим и најодбојнијим призором, са умоболним дечаком, искривљена лица; који је шкргутао зубима у болним грчевима које ниједна људска сила није могла отклонити. Овај моћни Откупитељ, који је само пре неколико сати стајао овенчан славом пред својим задивљеним ученицима, спустио се да подигне сотонину жртву са земље по којој се ваљала и да је обновљеног здравља, ума и тела врати оцу и њеном дому.

То је била очигледна поука о откупљењу – Божанство из Очеве славе спушта се да спасе изгубљене. То је представљало и мисију ученика. Живот Христових слугу не треба да пролази само на врху брда са Исусом у часовима духовног просветљења. Њихов посао је доле у равници. Душе које је сотона учинио робовима чекају реч вере и молитве да их ослободи.

Девет ученика сада је дубоко размишљало о горкој чињеници свога неуспеха, па када је Исус опет остао насамо са њима,

поставили су Му питање: »Зашто га ми не могасмо истерати!« Исус им је одговорио: »За неверство ваше. Јер вам кажем за- 430
иста: Ако имате вере колико зрно горушично, рећи ћете гори овој: Пређи одавде тамо, и прећи ће, и ништа неће вам бити немогуће. А овај се род изгони само молитвом и постом.« Њихово неверство које их је одвојило од дубљег саосећања са Христом и немарност којом су посматрали свето дело, које им је повере- 431
но, проузроковали су њихов неуспех у сукобу са силама таме.

Христове речи које су указивале на Његову смрт донеле су им жалост и сумњу. Избор тројице ученика да прате Исуса на брдо, изазвало је љубомору деветорице. Уместо да јачају своју веру молитвом и размишљањем о Христовим речима, бавили су се својим обесхрабрењима и личним увредама. У таквом мрачном стању отпочели су сукоб са сотоном.

Да би успели у таквом сукобу морали су у друкчијем духу да приступе раду. Њихова вера морала је да се оснажи усрдном молитвом, постом и понизношћу срца. Морали су бити ослобођени себичности и испуњени Духом и Божјом силом. Озбиљна, истрајна мољења Богу у вери – вери која води до потпуне зависности од Бога и потпуног посвећења Његовом делу – може једино помоћи људима да добију потпору Светога Духа у борби са поглаварима и властима, са управитељима таме овога света, са духовима пакости испод неба.

»Ако имате вере колико зрно горушично«, рекао је Исус, »рећи ћете гори овој: Пређи одавде тамо, и прећи ће.« Иако је горушичино семе тако мало, оно садржи исти тајанствени принцип живота који покреће раст и највећег дрвета. Када се зрно горушичино баци у земљу, мала клица користи сваки састојак, који је Бог предвидео за њену исхрану, и брзо успоставља сталан раст. Ако имате овакву веру, држаћете се Божје речи и свих корисних средстава које је Он одредио. Тако ће јачати ваша вера и довести вам у помоћ силу са Неба. Препреке које је сотона поставио на вашој стази, иако изгледају несавладиве као вечни брегови, нестаће пред захтевом вере. »Ништа неће вам бити немогуће.«

Ова глава заснована је на Матеју 17,22-27; 18,1-20; Марку 9,30-50; Луки 9,46-48.

КО ЈЕ НАЈВЕЋИ?

432 Вративши се у Капернаум, Исус није отишао на добро позната места на којима је учио народ, већ је са својим ученицима тихо потражио кућу која је требало да буде Његов привремени дом. За време остатка свога боравка у Галилеји Његова намера је била да поучава ученике, а не да ради за мноштво.

На путу кроз Галилеју, Христос је опет покушао да припреми мисли својих ученика за призоре који су Му предстојали. Рекао им је да треба да иде у Јерусалим да буде убијен и поново васкрсне. Додао је необичну и свечану изјаву да ће бити издат у руке својих непријатеља. Чак ни сада ученици нису схватили Његове речи. Иако је сенка великог бола пала на њих, дух супарништва нашао је места у њиховим срцима. Расправљали су међусобно кога би требало сматрати највећим у царству. Мислили су да ову свађу сакрију од Исуса и нису се као обично тискали поред Њега, већ су заостајали, тако да је Он био испред њих, док су улазили у Капернаум. Исус је читао њихове мисли и чезнуо да их посаветује и поучи. Међутим, за то је чекао миран тренутак, када ће њихова срца бити отворена да приме Његове речи.

Ускоро, пошто су стигли у град, скупљач црквених прихода пришао је Петру са питањем: »Зар ваш учитељ неће дати дидрахме?« 433 Овај порез није била грађанска дажбина, већ верски допринос који је годишње био обавезан да плати сваки Јевреј за потпомагање Храма. Одбијање плаћања овог пореза сма-

трало би се неверношћу Храму – по мишљењу рабина најтежим грехом. Спаситељев став према рабинским законима и Његови јасни укори бранитељима предања, пружили су изговор за оптужбу да Он жели да сруши службу у Храму. Сада су Његови непријатељи видели прилику да униште Његов углед. У скупљачу пореза нашли су погодног савезника.

Петар је видео у скупљачевом питању наговештај који је нападао Христову привржености Храму. Реван за част свога Учитеља, журно је одговорио не саветујући се са Њим, да ће Исус платити порез.

Међутим, Петар је само делимично разумео намеру овог човека, који му је поставио питање. Постојали су одређени слојеви за које се сматрало да су ослобођени плаћања пореза. У Мојсијево време, када су Левити били издвојени за службу у Светињи, није им дато никакво наследство међу народом. Господ је рекао: »Зато нема племе Левијево дела ни наследства с браћом својом; Господ је наследство његово.« (5. Мојсијева 10,9) У Христово време свештеници и Левити још увек су се сматрали нарочито посвећеним Храму и од њих се није захтевало да дају годишњи допринос за његово потпомагање. Пророци су такође били ослобођени овог плаћања. Захтевајући порез од Исуса, рабини су одбацили Његово тврђење да је пророк или учитељ и поступали према Њему као према било којој свакодневној особи. Његово одбијање да плати порез представљало би непоштовање Храма, док би са друге стране плаћање било узето као оправдање за то што су Га одбацили као пророка.

Само мало пре тога, Петар је признао Исуса као Божјег Сина, али сада је пропустио прилику да открије карактер свога Учитеља. Својим одговором скупљачу да ће Исус платити порез, он је у ствари потврдио погрешну представу о Њему, коју су свештеници и поглавари покушали да разгласе.

Када је Петар ушао у кућу, Спаситељ се није позвао на оно што се догодило, већ је упитао: »Шта мислиш Симоне? Цареви земаљски од кога узимају порезе и хараче, или од својих синова или од туђих?« Петар је одговорио: »Од туђих!« Онда је Исус рекао: »Дакле не плаћају синови.« Док се народ неке земље опорезује за издржавање свога цара, владарева деца ослобођена су тога. Тако је и Израиљ, по сопственој изјави Божји народ, био

434 позван да одржава Његову службу, али Исус, Божји Син, није имао такву обавезу. Ако су Левити били ослобођени због своје повезаности са Храмом, колико више је то требало да буде Он коме је Храм био дом Његова Оца.

Да је Исус платио порез без противљења, Он би у ствари подржао оправданост захтева и тако се одрекао своје божанске природе. Али док је сматрао за добро да испуни захтев, порекао је тврдњу на којој је он био заснован. У начину како је обезбедио плаћање пореза пружио је доказ о свом божанском карактеру. Јасно је показао да је Он једно са Богом и због тога није под порезом као обичан поданик у царству.

»Иди на море«, наложио је Петру, »и баци удицу, и коју прву ухватиш рибу узми је; и кад јој отвориш уста наћи ћеш статир; узми га те им подај за ме и за се.«

Иако је своју божанску природу заодењуо људском природом, овим чудом открио је своју славу. Било је очигледно да је то Онај који је преко Давида објавио: »Јер је Моје све горско зверје и стока по планинама на тисуће. Знам све птице по горама, и красота пољска преда Мном је. Да огладним не бих теби рекао, јер је Моја васиљена и све што је на њој.« (Псалам 50,10–12)

Иако је разјаснио да не подлеже никаквој обавези да плаћа порез, Исус није ступио ни у какву расправу са Јеврејима о овом предмету, јер би они погрешно протумачили Његове речи и окренули их против Њега. Да их не би саблазнио одбијањем давања пореза, Он је учинио оно што се с правом од Њега није могло захтевати. Ова поука имаће велику вредност за Његове ученике. Ускоро је требало да се догоде значајне промене у њиховом односу према служби у Храму и Христос их је поучио да се непотребно не супротстављају успостављеном поретку. Колико је год могуће, треба да избегну пружање повода за погрешно тумачење њихове вере. Хришћани не треба да жртвују ниједно начело истине, али треба, кад год је то могуће, да избегну расправе.

Док су Христос и ученици били сами у кући, а Петар отишао на море, Исус је позвао друге к Себи и упитао: »Шта се препирасте путем међу собом?« Исусово присуство и Његово питање
435 читав предмет ставили су у потпуно друго светло од онога у коме им се појављивао, док су се успут препирали. Нису проговарали због срамоте и самоосуђивања. Исус им је рекао да

ће умрети за њих, па се њихово себично властољубље нашло у болној супротности са Његовом несебичном љубављу.

Када им је рекао да ће бити убијен и да ће поново устати, Исус је покушао да их уведе у разговор о великој проби њихове вере. Да су били спремни да прихвате оно што је Он желео да им објави, били би поштеђени горких патњи и очајања. Његове речи донеле би утеху у тренутку жалости и разочарања. Међутим, иако је тако отворено говорио о ономе што Га очекује, Његово спомињање чињенице да ускоро треба да иде у Јерусалим, поново је распламсало њихову наду да ће царство ускоро бити успостављено. Ово је подстицало питања о томе ко ће попунити највиша места. После Петровог повратка са мора, ученици су му пренели Спаситељево питање и најзад један се охрабрио да упита Исуса: »Ко је дакле највећи у царству небеском?«

Спаситељ је окупио своје ученике око Себе и рекао им: »Који хоће да буде први нека буде од свију најзадњи и свима слуга.« У овим речима било је озбиљности и утицајности које ученици нису могли да схвате. Оно што је Христос распознавао, они нису могли да виде. Нису разумели природу Христовог царства и ово непознавање било је очигледни узрок њихове препирке. Међутим, стварни узрок лежао је много дубље. Објашњавајући природу свога царства, Христос је могао привремено да угуши њихову расправу, али то не би дотакло узрок који је лежао много дубље. Чак и пошто су добили најпотпуније сазнање, свако питање првенства могло је да обнови невољу. На тај начин на Цркву би се навукло зло после Христовог одласка. Расправа око највишег места представљала је деловање истога духа који се јавио у почетку велике борбе у горњим световима и која је с Неба довела Христа да умре. Пред њим се подигла визија о Луциферу, сину јутра, који је славом надмашивао све анђеле око престола и који је био повезан са Божјим Сином најчвршћим везама. Луцифер је рекао: »Изједначићу се с Вишњим« (Исаија 14,12.14), па је жеља за самоуздизањем унела сукоб у небеске дворове и протерала мноштво Божјих чета. Да је Луцифер стварно желео да буде сличан Свевишњем никада не би напустио своје одређено место на Небу; јер се Дух Свевишњега јасно показује у несебичној служби. Луцифер је желео Божју моћ, али не и Његов карактер. Желео је за себе највише место и

свако стварање покретано његовим духом, чиниће то исто. На тај начин постају неизбежни отуђеност, свађа и неслога. Власт постаје награда најјачим. Сотонино царство је царство принуде; сваки појединац сматра другога препреком на своме путу напретка или степеницама којима ће се попети на више место.

Док је Луцифер сматрао да је оно што треба достићи – једнакост са Богом, Христос, Узвишени, »је понизио сам Себе узевши обличје слуге, поставши као и други људи и на очи нађе се као човек, понизио сам Себе поставши послушан до саме смрти, а смрти крстове«. (Филибљанима 2,7.8) Сада се крст налазио управо пред Њим, а Његови ученици били су толико испуњени саможивошћу – правим начелом сотониног царства – да нису могли саосећати са својим Господом нити разумети, док је говорио о свом понижењу за њих.

Веома нежно, али са свечаним нагласком, Исус је покушао да исправи зло. Он је показао које начело влада у небеском царству и у чему се састоји права величина оцењена мерилима небеских дворова. Они који су покретали понос и љубав према истицању, мислили су о себи и награди коју ће добити, а не о томе како ће вратити Богу дарове које су примили. Они неће имати никаквог места у небеском царству, јер су се убројили у сотонине редове.

Пре части иде понизност. Да попуни високо место пред људима, Небо бира радника који, као Јован Крститељ, заузима ниско место пред Богом. Ученик који највише наликује детету најуспешнији је у раду за Бога. Небеска бића могу да сарађују са оним који не жели да узвиси себе, већ да спасава душе. Онај који најдубље осећа своју потребу за божанском помоћи, молиће се за њу, па ће му Свети Дух дати од Исусове светлости што ће ојачати и уздићи душу. После сусрета са Христом поћи ће да ради за оне који умиру у својим гресима. Он је помазан за своју службу и имаће успеха тамо где би многи учени и умни претрпели неуспех.

Али, када се људи узвисе, и сматрају да су неопходни за успех Божјег великог плана, Господ ће учинити да остану по страни. Тако ће бити јасно показано да Господ не зависи од њих. Посао неће стати зато што су уклоњени из њега, већ ће у већој сили ићи напред.

Исусовим ученицима није било довољно да буду само поу- 437
чени о природи Његовог царства. Била им је потребна промена срца, која би их довела у склад са његовим начелима. Позвавши дете к Себи, Исус га је довео међу њих, узео нежно у своје наручје и рекао: »Ако се не повратите и не будете као деца, нећете ући у царство небеско.« Једноставност, заборављање на себе и дечја љубав испуњена поверењем – особине су које Небо цени. То су особине праве величине.

Исус је поново објаснио ученицима да се Његово царство не одликује земаљским достојанством и разметљивошћу. Код Исусових ногу заборављају се сва ова посебна обележја. Богати и сиромашни, учени и необразовани сусрећу се не помишљајући на друштвени слој или световно првенство. Сви се сусрећу као душе откупљене крвљу, подједнако зависни од Онога који их је откупио Богу.

Искрена, скрушена душа драгоцена је у Божјим очима. Он ставља свој печат на људе не према њиховом богатству, не према њиховој умној величини, већ према њиховом јединству са Христом. Господ славе задовољан је са онима који су кротка и понизна срца. »Ти ми дајеш«, рекао је Давид, »штит спасења својега, ... и милост твоја«, као битни састојак људског карактера, »чини ме велика.« (Псалам 18,35)

»Ко једно овакво дете прими у име Моје«, рекао је Исус, »Мене прима; а ко Мене прими, не прима Мене него Онога који је Мене послао.« »Овако вели Господ: Небо је престо Мој и Земља подножје ногама Мојим... али на кога ћу погледати? На невољнога и на онога ко је скрушена духа и ко дрхће од Моје речи.« (Исаија 66,1.2)

Спаситељеве речи пробудиле су у ученицима осећање неповерења према себи. У одговору није ни на кога нарочито указано, али Јован је био подстакнут да упита да ли је у једном случају његов поступак био исправан. У детињем духу изложио је тај предмет Исусу. »Учитељу«, рекао је он, »видесмо једнога где именом Твојим изгони ђаволе који не иде за нама: и забранисмо му, јер не иде за нама.«

Спречавањем овога човека Јаков и Јован сматрали су да бране част свога Господа, али почели су да увиђају да су били љубоморни ради себе самих. Признали су своју грешку и прихватили Христов укор: »Не браните му; јер нема никога који

би именом Мојим чудо чинио да може брзо зло говорити за
438 Мном.« Нико није смео бити одгурнут ко је на било који начин показао пријатељство према Христу. Било је много оних који су дубоко покренути Христовим карактером и делима отварали у вери своја срца Њему, па су ученици, који нису могли да читају побуде, морали да буду пажљиви да не обесхрабре ове душе. Када Исус не буде више у телу био међу њима, и дело буде препуштено њиховим рукама, не смеју се одати себичном и искључивом духу, већ открити исто далекосежно саосећање које су видели код свога Учитеља.

Чињеница да се неко у свему не усклађује са нашим личним замислима и схватањима неће нас оправдати ако му забрањујемо да ради за Бога. Христос је велики Учитељ; ми не треба да судимо ни заповедамо, већ да сви у понизности седимо крај Исусових ногу и учимо се од Њега. Свака душа коју је Бог учинио ревносном представља канал преко кога ће Христос открити своју љубав која праште. Треба да будемо пажљиви да не бисмо обесхрабрили неког од носилаца Божје светлости и тако пресекли зраке којима би Он обасјао свет!

Грубост или хладноћа коју неки од ученика показују према особи коју Христос привлачи – такав чин као онај Јованов, када је забранио човеку да чини чуда у Христово име – може скренути стопе на непријатељску стазу и проузроковати губитак једне душе. За таквога који то чини Исус је рекао: »Боље би му било да се обеси камен воденични о врату његову и да се баци у море.« Затим је додао: »Ако те рука твоја саблажњава, одсеци је: Боље ти је без руке у живот ући, неголи с обе руке ући у пакао, у огањ вечни. И ако те нога твоја саблажњава, одсеци је: Боље ти је ући у живот хрому, неголи с две ноге да те баце у пакао.« (Марко 9,43–45)

Чему овај озбиљан говор, од кога ниједан други не може бити строжи? Зато »јер је Син Човечији дошао да нађе и спасе што је изгубљено«. Зар ће онда Његови ученици показивати мање обзира према душама својих ближњих од обзира који је показивало Величанство Неба? За сваку душу плаћена је бескрајна цена и зато је страшан грех одвратити једну душу од Христа, тако да ће за њу бити узалудни Спаситељева љубав, понижење и смртне муке.

»Тешко свету од саблазни, јер је потребно да дођу саблазни!« (Матеј 18,7) Свет, подстакнут од сотоне, сигурно ће се супротстављати Христовим следбеницима и тежиће да уништи њихову веру, али тешко ономе који је узео Христово име, а нађе се да обавља овај посао. Наш Спаситељ је изложен срамоти од 439
стране оних који тврде да Му служе, али који погрешно представљају Његов карактер, а тиме су многи преварени и поведени на погрешне стазе.

Сваку навику или обичај који би водио у грех и нанео срамоту Христу, без обзира на жртве, боље је одбацити. Оно што обешчашћује Бога не може користити души. Небески благослов не може да прати ниједног човека који крши вечна начела правде. Само један грех коме се повлађује довољан је да унизи карактер и заведе друге. Када би се одсекла нога или рука, или када би се чак и око извадило да би се тело спасло од смрти, колико одлучније морамо да одбацимо грех који доноси смрт души!

У обредној служби свакој жртви додавала се со. Ово, као и жртвовање тамјана, означавало је да једино Христова правда може ту службу да учини прихватљивом Богу. Позивајући се на овај поступак, Исус је рекао: »Свака ће се жртва сољу посолити.« »Имајте со у себи, и мир имајте међу собом.« Сви који желе да принесу себе »у жртву живу, свету, угодну Богу« (Римљанима 12,1), морају да приме спасоносну со, правду нашег Спаситеља. Тада они постају »со земљи«, и као што со чува од распадања, спречавају зло међу људима (Матеј 5,13). Међутим, ако је со изгубила свој укус, ако побожност постоји само по имену без Христове љубави, тада ту нема никакве силе за добро. Тај живот не може да изврши никакав спасоносни утицај на свет. Ваша снага и делотворност у изграђивању Мога царства, каже Исус, зависи од вашег примања Мога Духа. Морате постати учесници у Мојој милости, да бисте постали мирис живота на живот. Тада неће бити никаквог супарништва, никакве себичности, никакве жеље за највишим положајима. Поседоваћете такву љубав која не тражи своје, већ добро других.

Нека грешник који се каје управи своје очи на »Јагње Божје које узе на се грехе света« (Јован 1,29), и гледањем доживи промену. Његово страховање претвориће се у радост, његове сумње у наду. Изникнуће захвалност. Камено срце је разбијено! Бујица

љубави излива се у срце. Христос је у њему извор воде која тече у вечни живот. Када гледамо Исуса, Човека бола, и упознатог са тугом, како ради на спасавању изгубљених, како Га понижавају, презиру, исмејавају, протерују из града у град, док није испунио своју мисију; када Га гледамо у Гетсиманији, са крупним капима крвавога зноја и како на крсту умире у самртним мукама – када ово видимо, наше ја неће више бучно захтевати да буде цењено. Гледајући на Исуса постидећемо се своје хладноће, своје неосе-
440 тљивости, своје себичности. Бићемо спремни да будемо нешто или ништа, тако да од срца можемо служити Учитељу. Радоваћемо се да носимо крст за Исусом, да трпимо искушење, срамоту или прогонство за Њега кога волимо.

»Дужни смо дакле ми јаки слабости слабих носити, и не себи угађати.« (Римљанима 15,1) Ниједна душа која верује у Христа, иако јој вера може бити слаба, а кораци несигурни као у малога детета не сме се презирати. Свим оним што нам је као предност дато над другима – било то образовање или углађеност, племенитост карактера, хришћанско васпитање, верско искуство – дужни смо онима који имају мање могућности и – колико год то лежи у нашој моћи – треба да им служимо. Ако смо јаки морамо да подупремо руке слабијих. Анђели славе који стално гледају лице небеског Оца, радују се служби овим најмањима. Они се нарочито брину за душе које су уплашене, које имају многе и непријатне црте карактера. Анђели су увек присутни тамо где су најпотребнији, крај оних који имају најжешће борбе са собом и чије прилике су веома обесхрабрујуће. У овој служби сарађиваће Христови прави следбеници.

Ако би неко од ових малих био побеђен и учинио неко зло против вас, тада је ваш посао да покушате да га вратите добру. Немојте очекивати од њега да први учини напор за помирење. »Што вам се чини«, рекао је Исус, »кад има један човек сто оваца па зађе једна од њих, не остави ли он деведесет и девет у планини, и иде да тражи ону што је зашла? И ако се догоди да је нађе, заиста вам кажем да се њој више радује него онима деведесет и девет што нису зашле. Тако није воља Оца вашега небескога да погине један од ових малих.«

У духу кротости и »чувајући себе да и ти не будеш искушан« (Галатима 6,1), иди ономе који греши и »покарај га међу собом

и њим самим«. Немој га осрамотити, износећи његову кривицу другима, нити наноси срамоту Христу објављујући грех или погрешку онога који носи Његово име. Често се ономе који греши мора јасно изнети истина; он мора да се доведе дотле да увиди своју погрешку, да би могао да се поправи. Међутим, ти не треба да судиш или осуђујеш. Немој учинити никакав покушај да би оправдао самога себе. Нека сав твој труд буде за његово обновљење. У поступању са ранама на души потребан је најнежнији додир, најтананија осетљивост. Једино љубав која извире из Човека бола са Голготе овде може бити од користи. Са сажаљивом нежношћу нека брат поступа са братом, па ако успе он ће »спасти душу од смрти« и »покрити мноштво греха«. (Јаков 5,20)

Међутим, чак и овај напор може бити недовољан. Тада, рекао 441
је Исус: »Узми са собом још једнога или двојицу«. Могуће је да ће њихов здружени утицај преовладати тамо где је утицај првога остао без успеха. Будући да нису били учесници у тој тешкоћи, они ће највероватније деловати непристрасно, па ће та чињеница њиховом савету дати већи значај код онога који греши.

Ако их тада не буде послушао, онда, а никако пре тога, то питање треба изнети пред цео скуп верника. Нека се верници Цркве, као Христови представници, уједине у молитви и усрдној молби са љубављу да би се преступник поправио. Свети Дух ће говорити преко својих слугу, молећи заблуделог да се врати Богу. Апостол Павле, надахнут, каже: »Као да Бог говори кроз нас; молимо вас у име Христово, помирите се с Богом.« (2. Коринћанима 5,20) Онај који одбаци овај заједнички предлог, прекинуо је везу која га спаја са Христом, и тако се сам одвојио од заједнице верних. После тога, каже Исус, »да ти буде као незнабожац и цариник«. Међутим, он не сме да се сматра одсеченим од Божје милости. Нека не буде презрен или занемарен од своје раније браће, већ негован нежно и саосећајно, као једна од изгубљених оваца коју Христос још увек жели да доведе у свој тор.

Христово упутство о поступку према заблуделом понавља у много одређенијем облику учење дато Израиљу преко Мојсија: »Немој мрзити на брата својега у срцу својем; слободно искарај ближњега својега, и немој трпети греха на њему.« (3. Мојсијева 19,17) То значи, ако неко занемари дужност и не покуша да врати оне који су у заблуди и греху, коју је Христос одредио,

он постаје саучесник у греху. За зла која смо могли зауставити, исто смо толико одговорни као да смо сами криви за та дела.

Међутим, ономе који чини зло треба да укажемо на зло. То не смемо да начинимо предметом својих међусобних коментара и критиковања; чак ни после казивања цркви, немамо право да то поновимо другима. Откривање грешака које чине хришћани биће само узрок спотицања за свет који не верује; а размишљањем о овоме, можемо имати само штету, јер посматрањем и ми се мењамо. У тежњи да исправимо грешке некога брата, Христов Дух ће нас водити да га штитимо, колико је год то могуће критиковања чак и од његове браће и још много више прекора из неверног света. И сами грешимо и потребна нам је Христова милост и праштање, па управо онако како желимо да Он поступа са нама, Он нам налаже да и ми поступамо један према другоме.

442 »Што год свежете на земљи биће свезано на Небу, и што год раздрешите на земљи биће раздрешено на Небу.« Ви делујете као посланици Неба и ваше дело је за вечност.

Међутим, сами не морамо да носимо ову велику одговорност. Свуда где се са искреним срцем слуша Његова реч, ту и Христос пребива. Он није присутан само на скуповима у цркви, већ ће бити и тамо где год се ученици, ма колико их мало било, састају у Његово име. Тако Он каже: »Ако се два од вас сложе на земљи у чему му друго, за што се узмоле, даће им Отац Мој који је на небесима.«

Исус изјавом: »Отац Мој који је на небесима« као да подсећа своје ученике да док је својом људском природом повезан са њима учествује у њиховим искушењима и саосећа са њима у њиховим патњама, Он је својом божанском природом повезан са престолом Бесконачнога. Какве ли сигурности! Небеска света бића сједињују се са људима саосећајући и радећи на спасавању оних који су изгубљени. Сва сила Неба сједињује се са људском способношћу да душе привуче Христу.

Ова глава заснована је на Јовану 7,1-15; 37-39.

НА ПРАЗНИК СЕНИЦА

Три пута годишње захтевано је од Јевреја да се из верских разлога окупе у Јерусалиму. Сакривен у стубу од облака Израиљев невидљиви Вођа дао је упутства о овим скуповима. За време ропства Јевреја, она се нису могла поштовати, али када се народ вратио у своју земљу, светковање ових обичаја – спомена још једном је почело. Према Божјој замисли ове годишњице требало је да подсете народ на Њега. Али, са мало изузетака, свештеници и народне вође изгубиле су из вида овај циљ. Онај који је успоставио ове народне скупове и који је схватио њихов значај био је очевидац њихове изопачености. 447

Празник сеница био је последњи годишњи скуп. Бог је желео да у ово време народ размишља о Његовој доброти и милости. Цела земља била је под Његовим вођством, примајући Његов благослов. Његово старање није престајало дању и ноћу. Сунце и киша учинили су да земља да свој род. Летина је сакупљена у палестинским долинама и равницама. Маслине су биле обране, а драгоцено уље ускладиштено. Палма је донела своје обиље. Румени гроздови били су измуљани у винским пресама.

Празник је трајао седам дана и за његово светковање становници Палестине, заједно са многима из других земаља, остављали су своје домове и долазили у Јерусалим. Народ је долазио из близа и далека носећи у рукама знаке своје радости. Стари и млади, богати и сиромашни, сви су носили неки дар као прилог захвалности Ономе који је крунисао годину својом добротом и 448

учинио да Му стопе буду пуне масти (Псалам 65,11). Све што је могло да задовољи око и да израза свеопштој радости донесено је из гора, па је град изгледао као дивна шума.

Овај празник није био само израз захвалности за жетву, већ и сећање на Божју заштитничку бригу о Израиљу у пустињи. Прослављајући успомену на живот под шаторима, Израиљци су у току овог празника становали у колибама или сеницама од зеленог грања. Њих су подизали на улицама, у предворју Храма или на крововима кућа. Брежуљци и долине око Јерусалима били су такође прошарани овим пребивалиштима од лишћа и оживели од народа.

Верници су прослављали ову нарочиту прилику светим песмама и захвалношћу. Овом празнику претходио је Дан очишћења, када је после исповедања својих грехова народ био проглашен помиреним са Небом. На тај начин припреман је пут за радост ове светковине. »Хвалите Господа, јер је добар, јер је довека милост Његова.« (Псалам 106,1) Ове речи победоносно су се уздизале, док је разноврсна музика, измешана са повицима »Осана«, пратила заједничко певање. Храм је био средиште свеопште радости. Ту се видео сјај жртвених обреда. Ту је поређан са обе стране белих мермерних степеница свете грађевине, хор Левита предводио службу певања. Мноштво верника, машући палминим и миртиним гранчицама, прихватало је певање и припев је одјекивао, а затим је опет песма прихватана од гласова који су били близу и далеко, све док околни брежуљци нису одјекивали хвалоспевом.

Храм и његова предворја били су ноћу осветљени вештачком светлошћу. Музика, махање палмовим гранама, радосни узвици »Осана«, велико мноштво народа, над којим се расипала светлост обешених светиљки, свештеничке одоре и величанственост обреда, спојили су се у призор, који је остављао дубок утисак на посматраче. Међутим, најупечатљивији обред светковине, онај који је изазивао највећу радост, био је обред који је обнављао успомену на догађај боравка у пустињи.

У освит дана, свештеници су дугим и продорним звуком затрубили својим сребрним трубама, а трубе које су одговарале и радосни узвици народа из њихових сеница, одјекивали су брдима
449 и долинама, поздрављајући празнични дан. Затим је свештеник

из текуће воде Кедрона захватао крчаг воде и подижући га високо, уз звук труба, пењао се широким степеницама Храма, лаганим и одмереним кораком пратећи такт музике и певајући: »Ево, стоје ноге наше на вратима твојим Јерусалиме!« (Псалам 122,2)

Доносио је крчаг до олтара који је био смештен усред предворја за свештенике. Ту су се налазила два сребрна суда, а поред сваког стајао је по један свештеник. Крчаг воде је испражњен у један суд, а крчаг вина у други; садржај обеју судова отицао је у једну цев која је била повезана са Кедроном и тако ослобођен до Мртвог мора. Ово отицање свете воде представљало је извор који је на Божју заповест потекао из стене да би угасио жеђ деци Израиљевој. Тада би се заорила радосна песма: »Јер ми је Сила и Песма Господ Бог«, »с радошћу ћете црпсти воду из извора овога спасења.« (Исаија 12,2.3)

Док су се Јосифови синови припремали за присуствовање 450
Празнику сеница, запазили су да Христос не чини ниједан покрет који би означавао Његову намеру да учествује. Посматрали су Га забринуто. Од излечења у Витезди, Он није присуствовао народним скуповима. Да би избегао бескорисне сукобе са вођама у Јерусалиму, ограничио је свој рад на Галилеју. Његово очигледно занемаривање великих верских скупова и непријатељство које су свештеници и рабини показивали према Њему, збуњивало је народ око Њега, чак и Његове ученике и Његову родбину. У својим поукама истицао је благослове из послушности Божјем закону, а сам је изгледао равнодушан према служби коју је Бог успоставио. Његово дружење са цариницима и другима који су имали рђав глас, Његово непоштовање рабинских прописа и слобода којом је одбацио обичајне захтеве у вези са Суботом, све као да Га је стављало насупрот верским званичницима и покретало многа питања. Његова браћа сматрала су да греши што се отуђује од великих и учених људи из народа. Осећали су да су ови људи у праву и да Исус греши што се ставља насупрот њима. Међутим, били су сведоци Његовог беспрекорног живота, па иако се нису убрајали у Његове ученике, били су дубоко дирнути Његовим делима. Његова омиљеност у Галилеји задовољавала је њихово славољубље. Још увек су се надали да ће дати очигледан доказ своје моћи, што би фарисеје довело до тога да увиде да је Он оно што је тврдио да јесте. Шта

ако би Он био Месија, Цар Израиљев! Гајили су ову мисао са гордим задовољством.

Они су то толико желели да су подстицали Христа да иде у Јерусалим. »Изиђи одавде«, говорили су, »и иди у Јудеју, да и ученици твоји виде дела Твоја која чиниш. Јер нико не чини што тајно а сам тражи да је познат. Ако то чиниш јави Себе свету.« Реч »ако« изражавала је сумњу и неверовање. Они су Му приписивали кукавичлук и слабост. Ако зна да је Месија чему онда та чудна уздржљивост и неделотворност? Ако стварно поседује такву силу, зашто онда храбро не пође у Јерусалим и не одбрани своје право? Зашто да не изврши у Јерусалиму она величанствена дела о којима се говори да их је чинио у Галилеји? Немој се сакривати по забаченим областима, говорили су они и чинити та силна дела у корист неуких сељака и рибара. Појави се у главном граду, придобиј подршку свештеника и поглавара и уједини народ у успостављању новога царства.

451 Ова Исусова браћа просуђивала су из себичних побуда, које се тако често налазе у срцима оних који су жељни истицања. Овај дух владао је светом. Били су уврежени зато што је Христос прогласио Себе Хлебом живота, уместо да тражи земаљски престо. Били су дубоко разочарани када Га је напустило толико много Његових ученика. Окренули су се од Њега да би избегли крст признања онога што су откривала Његова дела – да је Он Послани од Бога.

»Тада им рече Исус: Време Моје још није дошло, а време је ваше свагда готово. Не може свет мрзети на вас: а на Мене мрзи, јер Ја сведочим за њ да су дела његова зла. Ви изиђите на празник овај: Ја још нећу изићи на празник овај, јер се моје време још није навршило. Рекавши им ово оста у Галилеји.« Његова браћа су Му говорила заповедничким гласом, одређујући Му пут којим треба да иде. Вратио им је њихов прекор, сврставајући их не са својим ученицима пуним самоодрицања, већ са светом. »Не може свет мрзети на вас«, рекао је Он, »али на Мене мрзи, јер Ја сведочим за њ да су дела његова зла.« Свет не мрзи оне који су му слични по духу; он их воли као своје.

Свет за Христа није био место спокојства и самопоуздања. Он није чекао прилику да пригрли његову моћ и славу. Он за Њега није имао такву награду. Био је место на које Га је послао Његов

Отац. Он је био дат за живот света, да оствари велики план откупљења. Он је остваривао своје дело за пали људски род. Међутим, није смео да буде непромишљен, ни да жури у опасност, ни да убрзава кризу. Сваки догађај у Његовом раду имао је свој одређени час. Он је морао стрпљиво да чека. Знао је да треба да прими мржњу света, знао је да ће Његов рад донети смрт; али прерано се изложити овоме не би била воља Његовог Оца.

Из Јерусалима глас о Христовим чудима раширио се свуда где су Јевреји били расејани, па иако много месеци није присуствовао празницима, занимање за Њега није се смањивало. Многи су дошли из разних делова света на Празник сеница у нади да ће Га видети. На почетку светковине многи су се распитивали за Њега. Фарисеји и поглавари очекивали су да дође у нади да ће имати прилику да Га осуде. Забринуто су се распитивали: »Где је Он«, али нико није знао. У свим умовима најважнија је била мисао о Њему. Из бојазни од свештеника и поглавара нико се није усуђивао да Га призна за Месију, али свуда су се водили тихи озбиљни 452
разговори о Њему. Многи су Га бранили као Онога кога је Бог послао, док су Га други прогласили за варалицу народа.

У међувремену Исус је тихо стигао у Јерусалим. Изабрао је једну усамљену стазу којом ће ићи, да би избегао путнике који су се са свих страна упутили према граду. Да се придружио било ком каравану који је путовао на празник, пажња свих приликом уласка у град, била би усмерена Њему и народно исказивање расположења према Њему, покренуло би власти против Њега. То је требало избећи, па је зато изабрао да путује сам.

Усред светковине, када је узбуђење због Њега достигло свој врхунац, Он је у присуству мноштва ушао у предворје Храма. Због Његовог одсуствовања са празника постојале су тврдње да се не усуђује да дође под власт свештеника и поглавара. Сви су били изненађени Његовим присуством. Умукнуо је сваки глас. Сви су се дивили достојанству и храбрости Његова држања међу моћним непријатељима који су једва чекали да Му одузму живот.

Стојећи тако, у средишту пажње великог мноштва, Исус им се обратио као што то човек никада није учинио. Његове речи откривале су познавање закона и Израиљевих установа, жртве- 453
не службе и учења пророка, далеко надмашујући знање свештеника и рабина. Он је избегао препреке формализма и предања.

Призори будућег живота као да су се развили пред Њим. Као онај који види Невидљивог, говорио је о земаљском и небеском, о људском и божанском са потпуном сигурношћу. Његове речи биле су јасне и убедљиве, и опет – као у Капернауму – народ је био задивљен Његовим учењем: »Јер Његова беседа беше силна.« (Лука 4,32) Разним описима упозорио је своје слушаоце на несрећу која ће стићи све, зато што свесно одбијају благослове које је Он дошао да им донесе. Он им је пружио сваки могући доказ да је дошао од Бога и учинио сваки напор који је могао да их доведе до покајања. Он не би био одбачен и убијен од свог народа да је могао да га спасе од кривице за такво дело.

Сви су се дивили Његовом познавању закона и пророчанства, а питање је ишло од једног до другог: »Како Овај зна књиге а није се учио?« Нико није сматран спремним да буде верски учитељ, ако није учио у рабинским школама, па су и Исус и Јован Крститељ представљени као неуки зато што нису добили овакво образовање. Они који су их слушали били су изненађени њиховим познавањем Писма, јер ниједан од њих »није се учио«. Истина, од људи га нису стекли, али Бог на Небу био је њихов Учитељ и од Њега су примили најузвишенију врсту мудрости.

Док је Исус говорио у предворју Храма, људи су слушали скоро без даха. Они исти људи који су најжешће били против Њега осећали су се немоћним да Му учине неко зло. За тренутак заборавили су све друго.

Он је дан за даном учио народ све до »у последњи велики дан празника«. Јутро овог дана затекло је људе изморене од дугог времена празновања. Изненада Исус је подигао свој глас, који је звонко одјекивао кроз предворје Храма:

»Ко је жедан нека дође к Мени и пије. Који Ме верује, као што писмо рече, из његова тела потећи ће реке живе воде.« Стање народа учинило је овај позив веома снажним. Они су били заузети сталним призорима раскоши и светковања, њихове очи биле су заслепљене светлошћу и бојама, а њихове уши очаране најраскошнијом музиком, али у целокупном низу обреда није било ничега што би задовољило потребе духа, ништа што би угасило жеђ душе за оним што не пропада. Исус их је позвао да дођу и пију са Извора живота, који ће у њима бити извор воде која тече у вечни живот.

454

Свештеник је тога јутра обављао обред који је обнављао успомену на ударање стене у пустињи. Та стена је била знамење Њега, који ће својом смрћу учинити да живе реке спасења дотеку свима који су жедни. Христове речи биле су вода живота. Тамо у присуству окупљеног мноштва, Он је посветио Себе да буде ударен, да би вода живота могла да потече свету. Ударањем Христа, сотона је мислио да уништи Кнеза живота; али из ударене Стене потекла је жива вода. Док је Исус тако говорио народу, њихова срца су устрептала неким необичним страхопоштовањем и многи су били спремни да узвикну, заједно са женом Самарјанком: »Дај ми те воде да не жедним.« (Јован 4,15)

Исус је познавао потребе душе. Сјај, богатство и части не могу да задовоље срце. »Ко је жедан нека дође к Мени.« Богати и сиромашни, узвишени и понижени подједнако су добродошли. Он обећава да растерети душу, да утеши жалосне и подари наду клонулима духом. Многи од оних који су слушали Исуса били су жалосни због неиспуњених нада, многи су тајно патили, многи чезнули да задовоље своје неуморне жеље за добрима овога света и хвалом људи; али када су све задобили, утврдили су да су се трудили само да би стигли до проваљеног студенца на коме нису могли да угасе своју жеђ. Усред блиставих, радосних призора стајали су незадовољни и жалосни. Тада их је изненадни узвик »ко је жедан« тргао из њиховог жалосног размишљања, и слушајући речи које су уследиле у њиховим душама запалила се нова нада. Свети Дух износио је пред њих ово знамење, све док у Њему нису видели понуду непроцењивог дара спасења.

Христов позив жедној души још и данас се разлеже и допире до нас са још већом силом од оне у којој се чуо у Храму последњег дана празника. Извор је отворен за све. Уморним и исцрпљеним душама нуди се освежавајућа вода вечног живота. Исус још увек позива: »Ко је жедан нека дође к Мени и пије.« »Ко је жедан нека дође, и ко хоће нека узме воду живота забадава.« »А који пије од воде коју ћу Му ја дати неће ожеднети довека; него вода што ћу Му Ја дати биће у њему извор воде, која тече у живот вечни!« (Откривање 22,17; Јован 4,14)

Ова глава заснована је на Јовану 7,16-36, 40-53; 8,1-11.

МЕЂУ ЗАМКАМА

455 Све време док је у току празника био у Јерусалиму, Исуса су пратиле уходе. Из дана у дан покушавали су да Га уђуткају. Свештеници и поглавари мотрили су да Га ухвате у замку. Смерали су да Га спрече силом. Међутим, то није било све. Желели су да понизе овог галилејског Учитеља пред народом.

Првог дана Његовог присуствовања светковини, поглавари су дошли к Њему питајући Га којом власти учи. Желели су да одврате пажњу од Њега на питање о Његовом праву да учи, а тиме и на своју важност и власт.

»Моја наука није Моја«, рекао је Исус, »него Онога који Ме је послао. Ко хоће Његову вољу творити, разумеће је ли ова наука од Бога или Ја сам од Себе говорим.« (Јован 7,16.17) На питање ових ситничара, Христос није одговорио ситничарењем, већ откривањем истине од животног значаја за спасење душе. Схватање и уважавање истине, рекао је Он, зависи мање од ума него од срца. Истина мора да се прими у душу, она захтева потчињавање воље. Када би истина могла да се подвргне само разуму, гордост не би представљала препреку на путу за њено примање. Међутим, она мора да се прихвати деловањем благодати на срце, па њено примање зависи од одбацивања сваког греха који Божји Дух открива. Човекове предности за стицање знања о истини, ма како биле велике, неће му бити ни од
456 какве користи, све док срце не буде отворено за примање исти-

не и док свесно не буде савладана свака навика и обичај који се супроте њеним начелима. Онима који се тако покоравају Богу, са поштеном жељом да упознају Његову вољу и да је извршавају, истина се открива као Божја сила за њихово спасење. Они ће бити у стању да направе разлику између онога који говори за Бога и онога који говори сам од себе. Фарисеји нису ставили своју вољу на страну Божје воље. Нису тежили да сазнају истину, већ да нађу неки изговор да је избегну, а Христос је показао да је то био разлог зашто нису схватили Његово учење.

Он је сада открио испит помоћу кога прави учитељ може да се разликује од варалице: »Који говори сам од себе, славу своју тражи; а ко тражи славу Онога који га је послао, он је истинит и нема у њему неправде«. (Јован 7,18) Онај који тражи своју личну славу говори сам од себе. Дух себичности одаје своје порекло. Али Христос је тражио Божју славу. Он је говорио Божје речи. То је био доказ Његовог овлашћења као Учитеља истине.

Исус је рабинима пружио доказ о свом божанству тиме што је показао да им чита срца. Од излечења у Витезди стално су ковали завере за Његову смрт. На тај начин сами су кршили закон за који су се издавали да га бране. »Не даде ли Мојсије вама закона«, рекао је Он, »и нико од вас не живи по закону? Зашто тражите да Ме убијете?«

Као блесак муње ове речи открише су рабинима провалију пропасти у коју ће се стропоштати. За тренутак били су испуњени страхом. Видели су да су у сукобу са бесконачном Силом. Међутим, нису желели да приме опомену. Да би сачували свој утицај у народу, морали су да прикрију своје злочиначке намере. Избегавајући Исусово питање, узвикнули су: »Је ли ђаво у Теби? Ко тражи да Те убије?« Вешто су наводили на мисао да су Исусова величанствена дела била подстакнута злим духом.

Исус није обраћао пажњу на ово подметање. Он је наставио у жељи да покаже како је Његово дело исцељења у Витезди било у складу са законом о Суботи и да је оно оправдано тумачењем које су сами Јевреји дали том закону. Рекао је: »Мојсије вам даде да се обрезујете... и у Суботу обрезујете човека.« По закону свако дете морало је бити обрезано осмога дана. Ако ово одређено време пада у Суботу, обред је морао тада да буде извршен. Колико више мора да је у складу са духом закона »што

свега човека исцелих у суботу«. Он их је упозорио »не гледајте ко је ко кад судите, него праведан суд судите«.

Поглавари су морали да заћуте и многи у народу узвикнули су: »Није ли то Онај којега траже да убију? И гле, како говори слободно и ништа му не веле: Да не дознаше наши кнезови да је Он заиста Христос?«

Многи између Христових слушалаца који су били становници Јерусалима, и којима нису биле непознате завере поглавара против Њега, осећали су се привучени к Њему неодољивом силом. Пратило их је снажно осведочење да је Он био Божји Син. Међутим, сотона је био спреман да их наведе на сумњу, а за то је био припремљен пут њиховим погрешним појмовима о Месији и Његовом доласку. Било је широко раширено веровање да ће се Христос родити у Витлејему, али да ће после извесног времена ишчезнути, и приликом друге појаве нико неће знати откуда је дошао. Није их било мало који су сматрали да Месија неће имати никакве природне везе са људским родом. Па пошто се народно схватање о Месијиној слави није поклапало са Исусом из Назарета, многи су били спремни да прихвате мисао: »Али Овога знамо откуда је; а Христос кад дође, нико неће знати откуда је.«

Док су се колебали између сумње и вере, Исус је разумео њихове мисли и одговорио им: »И Мене познајете и знате откуда сам; и сам од Себе не дођох, него има Истинити који Ме посла, којега ви не знате.« Они су тврдили да поседују знање о Христовом пореклу, али Га уопште нису познавали. Да су живели у сагласности са Божјом вољом, препознали би Његовог Сина када им се открио.

Слушаоци нису могли а да не разумеју Христове речи. Оне су биле јасно понављање оне тврдње коју је исказао пред Синедрионом месецима пре овога, када је Себе прогласио Сином Божјим. Као што су поглавари тада покушали да Га убију, тако су сада тражили да Га ухвате, али били су спречени невидљивом силом која је поставила међе њиховом гневу говорећи им – довде ћеш долазити, а даље нећеш. (О Јову 38,11)

Између народа многи су Му поверовали и говорили: »Кад дође Христос еда ли ће више чудеса чинити него Овај што чини?« Вође фарисеја, који су пуни зебње пратили ток догађаја, запази-

ли су изразе наклоности мноштва. Пожурили су прво свештеницима и изложили своје планове да Га ухапсе. Припремали су се 458
да Га ухвате кад буде био сам; јер се нису усуђивали да то учине у присуству народа. Исус је опет показао да чита њихове намере: »Још сам мало времена с вама«, рекао је, »па идем к Ономе који Ме посла. Тражићете Ме и нећете Ме наћи; и где сам Ја ви не можете доћи.« Ускоро ће наћи уточиште изван домашаја њихових ругања и мржње, Он ће се вазнети Оцу, да опет би био Обожавани од анђела и ту Његове убице никада неће доспети.

Рабини су ругајући се рекли: »Куда ће Овај ићи да га ми не нађемо? Неће ли ићи међу раштркане Грке, и Грке учити?« Ови ситничари нису ни сањали да је њиховим подругљивим речима описана Христова мисија! Цео дан пружао је своје руке к народу, који не да да му се каже и одговара насупрот, ипак наћи ће Га они који Га нису тражили и показаће се онима који за Њега не питају (Римљанима 10,20.21).

Многи који су били осведочени да је Исус Божји Син, били су заведени погрешним расуђивањем свештеника и рабина. Ови учитељи врло утицајно понављали су пророчанства која се односе на Месију да ће Он »царовати на гори Сиону и у Јерусалиму и пред старешинама својим прослави се,« и да ће владати »од мора до мора и од реке до крајева земаљских«. (Исаија 24,23; Псалам 72,8) Затим су правили омаловажавајућа поређења између славе која је овде описана и скромног Исусовог изгледа. Саме речи пророчанства биле су тако извитоперене да поткрепе заблуду. Да је народ искрено сам проучавао Реч, не би био заведен. Шездесет и прво Исаијино поглавље сведочи да је Христос требало да ради баш тај посао који је радио. Педесет и трећа глава приказује Његово одбацивање и патњу у свету, педесет и девета глава описује карактер свештеника и рабина.

Бог не приморава људе да се одрекну свога неверства. Пред њима се налази светлост и тама, истина и заблуда. Њихово је да одлуче шта ће прихватити. Људски ум је обдарен силом да чини разлику између добра и зла. Бог је одредио да људи не одлучују према тренутном осећању, већ на основу ваљаности доказа, брижљиво међусобно упоређених делова Писма. Да су Јевреји одгурнули своје предрасуде и да су упоређивали писано пророчанство са чињеницама које су обележавале Исусов

живот, запазили би диван склад између пророчанства и њиховог живота и службе понизног Галилејца.

459 И данас, многи су преварени на исти начин на који су били преварени и Јевреји. Верски учитељи читају Библију у светлости сопственог схватања и предања, народ не истражује Писма за себе и не просуђује сам за себе шта је истина, већ се препушта њиховим судовима и поверава своје душе својим вођама. Проповедање и учење Његове речи јесте једно од средстава које је Бог посветио за расипање светлости, али морамо проверавати учење сваког човека помоћу Светога писма. Свако ко са молитвом проучава Библију, у жељи да дозна истину, да би је могао послушати, примиће божанско просветљење. Он ће разумети Писма. »Ко хоће Његову вољу творити, разумеће...« (Јован 7,17)

Последњег дана празника, слуге послане од свештеника и поглавара да ухапсе Исуса, вратиле су се без Њега. Љутито су били упитани: »Зашто Га не доведосте?« Свечаним изразом лица одговорили су: »Никад човек није тако говорио као овај Човек.«

Његове речи омекшале су њихова тврда срца. Док је говорио у предворју Храма, они су боравили у близини, да би ухватили нешто што би се могло окренути против Њега. Међутим, док су слушали, заборавили су циљ ради кога су били послани. Стајали су као занесени. Христос је открио Себе њиховој души. Видели су оно што свештеници и поглавари нису желели да виде – људску природу преплављену славом божанске природе. Они су се вратили тако испуњени овом мишљу, тако ганути Његовим речима да су на питање: »Зашто Га не доведосте«, могли само да одговоре: »Никад човек није тако говорио као овај Човек.«

Свештеници и поглавари остали су у истом убеђењу после свог првог додира са Христом. Њихова срца била су дубоко покренута и наметала им се мисао: »Никад човек није тако говорио као овај Човек.« Међутим, угушили су осведочење Светога Духа. Сада, љутити што су чак и оруђа закона потпала под утицај омрзнутог Галилејца, повикали су: »Зар се и ви преваристе? Верова ли ко од кнезова или од фарисеја? Него народ овај, који не зна закона, проклет је.«

Они којима се износи вест истине ретко питају: »Да ли је то истина«, већ питају: »Ко устаје у њену одбрану«? Мноштво је цени бројем оних који је прихватају, па се још увек поставља

питање: »Да ли је неко од учених људи или верских вођа поверовао?« Данас људи нису наклоњенији правој побожности него што су били у Христово време. Они толико теже земаљским добрима да занемарују вечна блага, па није никакав доказ против истине што велики број људи није спреман да је прихвати или што је не прихватају велики људи у свету па чак ни верске вође. 460

Поново су свештеници и поглавари наставили да смишљају начин како да ухвате Исуса. Истицали су да ће ако буде био и даље остављен на слободи, одвући народ од постављених вођа и да је једини сигуран правац да без одлагања Га уђуткају. У пуном јеку расправљања, изненада су били заустављени. Никодим је упитао: »Еда ли закон наш суди човеку докле га најпре не саслуша и дозна шта чини?« Тишина је прекрила скуп. Никодимове речи допрле су до њихове савести. Нису могли да осуде човека без саслушања. Међутим, охоли поглавари нису уђутали само због овог разлога, нетремице гледајући онога који се усудио да говори у корист правде. Били су запрепашћени и разочарани што је један из њиховог броја био толико под утиском Исусовог карактера да је проговорио у Његову одбрану. Повративши се од изненађења, оштром заједљивошћу обратили су се Никодиму: »Ниси ли и ти из Галилеје? Разгледај и види да пророк из Галилеје не долази.«

Ипак, протест је обуставио поступак савета. Поглавари нису били у стању да спроведу своју намеру и без саслушања осуде Исуса. Поражени за извесно време »отидоше сваки својој кући. А Исус отиде на гору Маслинску«.

Од узбуђења и градске вреве, од ђудљивог мноштва, од подмуклих рабина, Исус се окренуо тишини маслињака, где је могао бити сам са Богом. Међутим, у рано јутро вратио се у Храм и када се народ окупио око Њега, сео је и поучавао га.

Убрзо је био прекинут. Група фарисеја и књижевника приближавала Му се вукући за собом једну престрашену жену, коју су грубим, срдитим гласом оптуживали да је прекршила седму заповест. Гурнувши је пред Исуса, рекли су Му с лицемерним поштовањем: »Мојсије нам у закону заповеди да такове каменењем убијамо; а ти шта велиш?«

Њихово притворно уважавање сакривало је брижљиво сковану заверу за Његово уништење. Уграбили су ову прилику да обезбеде оптужбу против Њега, сматрајући да ће без обзира на

одлуку коју буде донео, пронаћи повод да Га оптуже. Ако ослободи жену, могли би Га окривити да презире Мојсијев закон.
461 Ако изјави да је заслужила смрт, могли би Га оптужити Римљанима да присваја власт која само њима припада.

Исус је за тренутак посматрао овај призор – жртву која је постиђена дрхтала, достојанственике суровог лица, лишене чак и људског сажаљења. Његов дух беспрекорне чистоте згрозио се од овог призора. Добро је знао са којим циљем Му је изнет овај случај. Читао је срце, познавао карактер и ток живота свакога који се налазио пред Њим. Ови лажни чувари правде сами су навели своју жртву на грех да би могли поставити замку Исусу. Не показујући ниједним знаком да је чуо њихово питање, сагнуо се и гледајући у земљу, почео да пише по прашини.

Нестрпљиви због Његовог одлагања и очигледне равнодушности, тужиоци су пришли ближе, скрећући Његову пажњу на овај предмет. Међутим, кад су њихове очи, следећи Исусове, погледале тло крај Његових ногу, лица су им се променила. Ту, исписани пред њима, били су сви тајни греси њиховог живота. Људи који су то посматрали видели су изненадну промену израза и гурали се напред да открију шта је то што они посматрају са таквом запањеношћу и стидом.

Са свим својим неискреним изјавама о поштовању Закона, ови рабини, износећи оптужбу против жене, оглушили су се о његове одредбе. Била је дужност њеног мужа да предузме поступак против ње, а кривца је требало подједнако казнити. Поступак тужилаца био је потпуно незаконит. Исус их је срео на њиховом тлу. Закон је налагао да у случају кажњавања каменовањем, сведоци први баце камен. Сада дижући се и управљајући свој поглед на старешине које су сковале ову заверу, Исус је рекао: »Који је међу вама без греха нека најпре баци камен на њу.« И сагнувши се, наставио је да пише по земљи.

Није одбацио Закон који је дат преко Мојсија, нити је погазио власт Рима. Тужиоци су били побеђени. Сада, са раздераним хаљинама лажне побожности, стајали су криви и осуђени у присуству Бескрајне Чистоте. Дрхтали су да се сакривена неправда њиховога живота не открије мноштву, па су се један по један, сагнутих глава и оборених очију, искрали, остављајући своју жртву са милостивим Спаситељем.

Исус је устао и погледавши жену рекао: »Жено, где су они што те тужаху? Ниједан те не осуди? А она рече: Ниједан, Господе! А Исус јој рече: Ни Ја те не осуђујем, иди, и отселе више не греши.«

Жена је стајала пред Исусом дршћући од страха. Његове ре- 462
чи: »Ко је међу вама без греха нека најпре баци камен на њу«, допрле су до ње као смртна пресуда. Није се усуђивала да погледа у Спаситељево лице, већ је тихо чекала своју судбину. Запањена, видела је како њени тужиоци без речи и постиђени одлазе, а онда су у њеним ушима зазвониле речи наде: »Ни Ја те не осуђујем, иди, и отселе више не греши.« Њено срце било је гануто и она се бацила пред Исусове ноге, исказујући јецајима своју захвалност и исповедајући у горким сузама своје грехе.

То је за њу био почетак новога живота, живота чистоте и мира, посвећеног служби Богу. Подизањем ове посрнуле душе, Исус је учинио веће чудо него излечењем најтеже телесне болести; Он је излечио духовну болест која води у вечну смрт. Ова жена која се покајала постала је једна од Његових непоколебљивих следбеника. Самопожртвовном љубављу и оданошћу узвратила је Његовој милости која праште.

У чину опраштања овој жени и храбрењу да живи бољим животом, Исусов карактер одсјајује лепотом савршене правде. Иако не прикрива грех, нити смањује осећање кривице, Он ипак не жели да осуди, већ да спасе. Свет је за ову заблуделу жену имао само подсмех и презир, али Исус је изговорио речи утехе и наде. Безгрешни је имао саучешћа према слабостима ове грешнице, па јој је пружио руку помоћницу. Док су је лицемерни фарисеји оптуживали, Исус јој је наложио: »Иди, и отселе више не греши.«

Христов следбеник није онај који одвраћа своје очи окрећући се од заблуделих, остављајући их да несметано иду путем који их води све ниже. Они који предњаче у осуђивању других и који ревнују да их доведу пред суд, често су у свом животу много грешнији од њих. Људи мрзе грешника, док воле грех. Христос мрзи грех, али воли грешника. То ће бити дух свих који Га следе. Хришћанска љубав је спора да осуди, брза да запази покајање, спремна да опрости, да охрабри, да постави онога који лута на стазу светлости и одржи његове стопе на њој.

Глава 51

Ова глава заснована је на Јовану 8,12-59; 9.

ВИДЕЛО ЖИВОТА

462 »Исус им пак опет рече: Ја сам видело свету: Ко иде за Мном неће ходати по тами, него ће имати видело живота.«

Када је изговорио ове речи, Исус је у предворју Храма био нарочито повезан са службама за Празник сеница. У средини овога предворја уздизала су се два висока стуба са великим сталцима за светиљке. После вечерње жртве, све светиљке су се палиле и ширале своју светлост над Јерусалимом. Овај обред био је сећање на Стуб од огња који је Израиљ водио кроз пустињу, а уз то сматрало се да указује и на Месијин долазак. Увече, када су се светиљке упалиле, предворје је било призор велике радости. Седи људи, свештеници у Храму и народни поглавари, ујединили су се у празничним играма уз звуке музичких инструмената и песама Левита.

Расветљавањем Јерусалима народ је изражавао своју наду да ће Месијин долазак осветлити Израиљ. Међутим, за Исуса је овај призор имао шире значење. Као што су сјајне светиљке у Храму осветљавале све око себе, тако и Христос, Извор духовне светлости, расветљава таму света. Ипак, овај симбол био је несавршен. Велико светло које је Он својом руком поставио на небу било је истинитија представа славе Његове мисије.

Било је јутро; Сунце се управо рађало изнад Маслинске горе и његови зраци заслепљујућим сјајем расипали су се по мер-
464 мерним палатама, осветљавајући злато на зидовима Храма, па је Исус, показујући на њега рекао: »Ја сам Видело свету.«

Ономе ко је слушао ове речи, дуго после овога оне су се као ехо враћале у овом узвишеном библијском тексту: »У њој беше живот, и живот беше видело људима. И Видело се светли и тами, у тама га не обузе.« »Беше Видело истинито које обасјава сваког човека који долази на свет.« (Јован 1,4.5.9) Петар се такође, дуго после Исусовог вазнесења на Небо, пишући просветљен божанским Духом, сећао знамења које је Христос користио: »И имамо најпоузданију пророчку реч, и добро чините што пазите на њу, као на видело које светли у тамноме месту, докле дан не осване и Даница се не роди у срцима вашима.« (2. Петрова 1,19)

У Божјем јављању Његовом народу, светлост је увек била симбол Његове присутности. На стваралачку реч у почетку, светлост је засјала из таме. Светлост је била сакривена у Стубу од облака дању, а у Стубу од огња ноћу и водила огромну Израиљеву војску. Светлост је сијала страшном величанственошћу око Господа на брду Синају. Светлост је почивала над престолом милости у Шатору од састанка. Светлост је испунила Соломунов храм приликом његовог посвећења. Светлост је засјала над витлејемским брежуљцима када су анђели вест о откупљењу донели пастирима, који су будно стражили.

Бог је светлост; и у речима »Ја сам Видело свету«, Христос је објавио да је једно са Богом као и своју везу са целом људском породицом. Он је на почетку учинио »да из таме засветли видело«. (2. Коринћанима 4,6) Он је светлост Сунца, Месеца и звезда. Он је био духовна Светлост која је у симболу, слици и пророчанству засјала над Израиљем. Међутим, ова Светлост није дата само јеврејском народу. Као што сунчеви зраци допиру до најудаљенијих углова Земље, тако и Светлост Сунца Правде обасјава сваку душу.

»Беше Видело истинито које обасјава сваког човека који долази на свет.« Свет је имао своје велике учитеље, људе дивовског ума и задивљујућих истраживачких подухвата, људе чије су изјаве подстицале мисао и отварале поглед у бескрајна пространства знања; ови људи поштовани су као вође и доброчинитељи људског рода. Међутим, постоји Један који је узвишенији од њих. »Који Га примише даде им власт да буду синови Божји.« »Бога нико није видео никад: Јединородни Син који је у наручју Очином, Он Га јави.« (Јован 1,12.18) Можемо пронаћи читав

низ највећих светских учитеља, све докле се пружају извештаји
465 о људском роду, али Светлост је била пре њих. Као што Месец и звезде из Сунчевог система блистају светлошћу која се одбија од Сунца, тако – уколико је њихово учење истинито – светски велики мислиоци одсјајују зрацима Сунца Правде. Свака блистава мисао сваки блесак ума потиче од Видела света. У данашње време много слушамо о »вишем образовању«. Право »више образовање« је оно које Он даје у коме је »све благо премудрости и разума сакривено«. »У њој беше живот, и живот беше видело људима.« (Колошанима 2,3; Јован 1,4) »Ко иде за Мном«, рекао је Исус, »неће ходити по тами, него ће имати Видело живота.«

У речима »Ја сам Видело свету«, Исус је објавио Себе као Месију. Стари Симеун, у Храму у коме је Христос сада учио, говорио је о Њему да је »Видело, да обасја незнабошце, и славу народа Твојега Израиља«. (Лука 2,32) Овим речима применио је на Њега пророчанство које је познато целом Израиљу. Свети Дух је преко пророка Исаије објавио: »Мало је да ми будеш слуга да се подигне племе Јаковљево и да се врати остатак Израиљев, него те учиних виделом народима да будеш Моје спасење до крајева земаљских.« (Исаија 49,6) Опште је схватање било да ово пророчанство говори о Месији, па када је Исус рекао: »Ја сам Видело свету«, народ није могао, а да не препозна Његово тврђење да је Он Обећани.

Фарисејима и поглаварима ова изјава изгледала је као дрска тврдња. Нису могли поднети да човек, који је као и они, постави себе у такав положај. Наизглед не осврћући се на Његове речи, упитали су: »Ко си Ти?« Усредсредили су пажњу да Га приморају да Себе објави као Христа. Његова спољашњост и Његов рад били су у таквој супротности са очекивањима народа, да – како су Његови лукави непријатељи веровали – Његово непосредно објављивање да је Месија учинило би да буде одбачен као варалица.

466 Међутим, на њихово питање: »Ко си Ти«, Исус је одговорио: »Почетак, како вам и кажем.« (Јован 8,25) Оно што је било откривено у Његовим речима, откривено је и у Његовом карактеру. Он је био оличење истина које је учио. »Ништа сам од Себе не чиним«, наставио је, »него како Ме научи Отац Мој онако говорим. И Онај који Ме посла са Мном је. Не остави Отац Мене сама; јер Ја свагда чиним што је Њему угодно.« Он није по-

кушао да докаже своју тврдњу да је Месија, већ је показао своје јединство са Богом. Да је њихов ум био отворен за Божју љубав, примили би Исуса.

Међу Његовим слушаоцима многи су у вери били привучени к Њему, па им је рекао: »Ако ви останете на Мојој беседи, заиста ћете бити ученици Моји, и познаћете истину, и истина ће вас избавити.«

Ове речи увредиле су фарисеје. Не обазирући се на дугу народну потчињеност туђем јарму, љутито су узвикнули: »Ми смо потомство Аврамово, и никоме нисмо робовали никад; како Ти говориш да ћемо се избавити?« Исус је погледао ове људе, робове пакости, чије су мисли биле окренуте освети и жалосно одговорио: »Заиста, заиста вам кажем да је сваки који чини грех роб греху.« Они су се налазили у најтежем облику ропства – потчињени злом духу.

Свако ко одбија да се преда Богу, налази се под влашћу друге силе. Он није свој господар. Он може да говори о слободи, али налази се у најцрњем ропству. Није му допуштено да сагледа лепоту истине, јер је његов ум под влашћу сотоне. Док сам себи ласка да следи налоге сопственог разума, он слуша вољу кнеза таме. Христос је дошао да са душе раскине окове ропства греху. »Ако вас дакле Син избави, заиста ћете бити избављени.« »Јер је закон духа који оживљава у Христу Исусу тај који нас ослобађа од закона греховнога и смрти.« (Римљанима 8,2)

У делу откупљења нема принуде. Не примењује се никаква спољашња сила. Под утицајем Божјег Духа, човек је слободан да изабере коме жели да служи. У промени која настаје када се душа потчини Христу налази се најузвишенији смисао слободе. Истеривање греха је дело саме душе. Истина, немамо силе да се сами ослободимо сотонине власти, али када желимо да се ослободимо греха, и у својој великој потреби завапимо за силом која је изван и изнад нас, снаге душе повезују се са божанском силом Светога Духа па се сада покоравају налозима воље у испуњавању Божје воље.

Једини услов који омогућава човекову слободу постоји у јединству са Христом. »Истина ће вас избавити«, а Христос је Истина. Грех може да победи само ако ослаби ум и уништи слободу душе. Потчињавање Богу значи обнову човекове лично-

сти – праве славе и човековог достојанства. Божански закон коме се покоравамо, јесте »закон слободе«. (Јаков 2,12)

Фарисеји су тврдили да су Аврамова деца. Исус им је рекао да овакво тврђење могу доказати само чињењем Аврамових дела. Права Аврамова деца живеће као што је он живео, животом послушности Богу. Она не би покушавала да убију Онога који
467 је говорио истину дату од Бога. У ковању завере против Христа рабини нису чинили Аврамова дела. Није имало вредности то што су само били непосредни Аврамови потомци. Без духовне везе са њим, која би се открила у посредовању истог духа и вршењу истих дела, они нису били његова деца.

Ово начело има исти значај и за питање које је дуго потресало хришћански свет – питање наслеђа апостолског реда. Порекло од Аврама не показује се именом или родословљем, већ сродношћу карактера. Тако и апостолско наслеђе не почива на преношењу црквеног ауторитета, већ на духовном односу. Живот покренут апостолским духом, вером и учењем истине коју су они износили, представља прави доказ апостолског наслеђа. То је оно што људе чини наследницима првих учитеља Јеванђеља.

Исус је порицао да су Јевреји Аврамова деца. Он је рекао: »Ви чините дела оца својега.« Ругајући се, одговорили су: »Ми нисмо рођени из прељубе: Једнога Оца имамо Бога.« Ове речи као алузија на околности Његовог рођења, имале су за циљ да задају ударац Христу у присуству оних који су почели да верују у Њега. Исус није обратио пажњу на овај подли наговештај, већ је рекао: »Кад би Бог био ваш Отац, љубили бисте Мене; јер Ја од Бога изиђох и дођох.«

Њихова дела сведочила су о њиховој вези са оним који је био лажов и убица. »Ваш је отац ђаво«, рекао је Исус, »и сласти оца својега хоћете да чините: он је крвник људски од почетка, и не стоји на истини; јер нема истине у њему... А Мени не верујете, јер Ја истину говорим.« (Јован 8,44.45) Чињеница да је Исус говорио истину и то са сигурношћу, био је разлог што Га јеврејске вође нису прихватиле. Истина је вређала ове лицемерне људе. Истина је открила сву погрешност заблуде; она је осуђивала и њихово учење и живот, па је зато била непожељна. Они би радије затворили своје очи пред истином него да се понизе и признају да су били у заблуди. Нису волели истину. Нису је желели, иако је била истина.

»Који Ме од вас кори за грех? Ако ли истину говорим, зашто Ми ви не верујете?« Три године из дана у дан непријатељи су пратили Христа, покушавајући да нађу мрљу на Његовом карактеру. Сотона и читав савез зла желели су да Га савладају; али на Њему нису могли наћи ништа што би им дало предност. Чак су и ђаволи били приморани да признају: »Знам Те ко си, Светац Божји.« (Марко 1,24) Исус је пред очима Неба, пред очима 468
безгрешних светова и пред очима грешних људи живео по Закону. Пред анђелима, људима и демонима, Он је изговорио речи којима нико није могао да се супротстави које би са других усана биле богохуљење: »Ја свагда чиним што је Њему угодно.«

Чињеница да Јевреји нису примили Христа, иако нису могли да нађу никакав грех на Њему, доказује да нису били повезани са Богом. Они нису препознали Његов глас у вести Његовог Сина. Сматрали су да изричу пресуду Христу; али одбацујући Га изрекли су осуду себи. »Ко је од Бога«, рекао је Исус, »речи Божје слуша; зато ви не слушате јер нисте од Бога.«

Поука је истинита за сва времена. Многи човек који налази задовољство у подсмеху, критиковању, тражењу нечега што се може ставити под знак питања у Божјој речи, мисли да тиме доказује своју слободу мишљења и оштроумност. Он замишља да суди Библији, док, у ствари, осуђује самога себе. Он тако испољава своју неспособност да процени истине које имају небеско порекло и обухватају вечност. Пред великом планином Божје правде, његов дух није испуњен страхопоштовањем. Он се забавља безначајним појединостима и тиме открива своју скучену, земаљску природу, срце које брзо губи своју способност да поштује Бога. Онај чије је срце одговорило на божански додир, тежиће за оним што ће повећати његово познавање Бога и што ће оплеменити и уздићи карактер. Као што се цвет окреће Сунцу, да га сјајни зраци могу додирнути и обојити лепотом, тако ће се и душа окренути Сунцу Правде да би небеска светлост могла улепшати карактер врлинама Христовог карактера.

Исус је наставио, повлачећи оштру разлику између става Јевреја и става Аврамовог: »Аврам, отац ваш, био је рад да види дан Мој; и виде, и обрадова се.«

Аврам је веома желео да види обећаног Спаситеља. Он се жарко молио да пре своје смрти види Месију. И видео је Хри-

ста. Била му је дата натприродна светлост и он је препознао Христов божански карактер. Видео је Његов дан и радовао се. Њему је дато да види божанску жртву за грех. У сопственом искуству имао је сликовити приказ ове жртве. Заповест му је дошла: »Узми сада сина својега, јединца својега милога, Исака...
469 и спали га на жртву.« (1. Мојсијева 22,2) На жртвени олтар положио је сина обећања, сина на кога су биле усредсређене све његове наде. Тада, док је чекао поред олтара са ножем подигнутим да послуша Бога, чуо је глас с Неба како говори: »Не дижи руке своје на дете, и не чини му ништа; јер сада познах да се бојиш Бога, кад ниси пожалио сина својега, јединца својега, Мене ради.« (1. Мојсијева 22,12) Ово страшно искушење догодило се Авраму да би могао да види Христов дан и схвати велику Божју љубав према свету, тако велику да је свога јединороднога Сина предао најсрамнијој смрти да подигне унижени свет.

Аврам је од Бога научио највећу поуку која је икада дата смртнику. Његова молитва да види Христа пре своје смрти услишена је. Он је видео Христа; он је видео све што један смртник може видети и остати жив. Својим потпуним предањем, био је у стању да разуме виђење о Христу које му је дато. Њему је показано да је давањем свог Јединородног Сина за спасење грешника од вечне пропасти, Бог учинио већу и величанственију Жртву од оне коју би човек могао икада да учини.

Аврамово искуство дало је одговор на питање: »Са чим ћу доћи пред Господа да се поклоним Богу Вишњему? Хоћу ли доћи преда Њ са жртвама паљеницама? с теоцима од године? Хоће ли Господу бити миле тисуће овнова, десетине тисућа потока уља, хоћу ли дати првенца својега за преступ свој, плод утробе своје за грех душе своје?« (Михеј 6,6.7) У Аврамовим речима »Бог ће се, синко, постарати за јагње Себи за жртву« и у Божјем старању за жртву уместо Исака, било је објављено да ниједан човек не може да искупи самога себе. Паганski систем жртава Бог није могао да прихвати. Ниједан отац није смео да принесе свога сина или кћер као жртву за грех. Једино Божји Син може да носи грехе света.

Аврам је кроз сопствену патњу био оспособљен да види Спаситељеву мисију жртве. Међутим, Израиљ није желео да разуме оно што је било тако неприхватљиво за његово охоло срце. Христове речи, које су се односиле на Аврама, нису оста-

виле дубљи утисак на његове слушаоце. Фарисеји су у њима видели само нов повод за ситничарење. Одвратили су подсмехом, као да су желели да докажу да је Исус неуравнотежен: »Још Ти нема педесет година, и Аврама ли си видео?«

Са озбиљном достојанственошћу Исус је одговорио: »Заиста, заиста вам кажем: ЈА САМ пре него се Аврам родио.«

Велики скуп се утишао. Овај галилејски Учитељ тврдио је да је Божје име, дато Мојсију да изрази појам вечне присутности, 470
Његово име. Он се прогласио за Онога који вечно постоји, који је био обећан Израиљу, »којему су изласци од почетка, од вечних времена«. (Михеј 5,2)

Поново су свештеници и рабини повикали на Исуса као богохулника. Његово тврђење да је једно са Богом раније их је подстицало да Му одузму живот, а неколико месеци касније јасно су изјавили: »За добро дело не бацамо камење на Те, него за хулу на Бога, што Ти, човек будући, градиш се Бог.« (Јован 10,33) Зато што је био и што је отворено изјављивао да је Божји Син, намислили су да Га униште. Сада су многи из народа, пристајући уз свештенике и рабине, узели камење да баце на Њега. »А Исус се сакри, и изиђе из цркве прошавши између њих и отиде тако.«

Видело је засјало у тами, али »тама га не обузе«. (Јован 1,5)

»И пролазећи виде човека слепа од рођења. И запиташе га ученици његови говорећи: Рави, ко сагреши, или овај или родитељи његови, те се роди слеп? Исус одговори: Ни он не сагреши ни родитељи његови, него да се јаве дела Божја на њему... Рекавши ово пљуну на земљу и начини као од пљувачке, и помаза калом очи слепоме, и рече: Иди умиј се у бањи Силоамској (која значи послан). Отиде дакле и уми се, и дође гледајући.«

Међу Јеврејима је постојало веровање да се грех кажњава у 471
овом животу. Свака несрећа сматрала се казном за неко зло дело, било од стране онога који је патио или његових родитеља. Истина је да све патње проистичу из преступа Божјег закона, али ова истина постала је изопачена. Сотона, зачетник греха и свих његових последица, наводио је људе да сматрају да болест и смрт долазе од Бога, као казна произвољно наметнута због греха. Зато је човек на кога је наишла нека велика невоља или несрећа носио и додатни терет, јер је био сматран великим грешником.

Тако је припремљен пут да Јевреји одбаце Исуса. Њега који »болести наше и немоћи наше узе на се«, Јевреји су сматрали »да је рањен, да Га Бог бије и мучи«, и зато су заклањали своје лице од Њега (Исаија 53,4.3).

Бог је дао једну поуку са намером да то спречи. Јовова историја показала је да патње долазе од сотоне, а Бог их преиначава да би остварио циљеве милости. Међутим, Израиљ није разумео поуку. Исту грешку због које је Бог карао Јовове пријатеље, Јевреји су понављали у свом одбацивању Христа.

Јеврејско веровање у однос који постоји између греха и патњи гајили су и Христови ученици. Исправљајући њихову заблуду, Исус није објаснио узрок човекове патње, већ им је рекао какав ће бити исход. Због Њега ће се јавити Божја дела. »Док сам на свету«, рекао је Он, »Видело сам свету.« Тада помазавши очи слепоме човеку, послао га је у Силоамску бању да се умије и човеков вид се повратио. Тако је Исус на делотворан начин одговорио на питање ученика, као што је обично одговарао на питања која су Му постављана из знатижеље. Ученици нису били позвани да расправљају о питању ко је грешио или није грешио, већ да схвате силу Божје милости у давању вида слепоме. Било је очигледно да исцељујуће моћи није било ни у блату ни у бањи у коју је слепи човек био упућен да се умије, већ да је та чудотворна моћ била у Христу.

Фарисеји су били зачуђени овим излечењем. Ипак, били су више него икада испуњени мржњом, јер је чудо учињено у Суботу.

Суседи овог младог човека и они који су га раније као слепог познавали, говорили су: »Није ли ово онај што сеђаше и прошаше?« Посматрали су га са сумњом, јер када су његове очи прогледале, његово лице се променило и разведрило, па је изгледао као други човек. Питање је прелазило од једног до другог. Неки су говорили: »Он је«, други »Налик је на њ.« Међутим, он који је примио овај велики благослов, решио је ово питање рекавши: »Ја сам.« Тада им је говорио о Исусу и средствима којима га је исцелио, а они су упитали: »Где је Он? Рече: Не знам.«

472

Затим су га довели пред савет фарисеја. Поново су човека упитали како му се повратио вид. »А он им рече: као метну ми на очи, и умих се, и видим. Тада говораху неки од фарисеја: Није

овај човек од Бога, јер не светкује Суботе.« Фарисеји су се надали да ће Исуса приказати као грешника, а као такав не може бити Месија. Нису знали да је Он Онај који је начинио Суботу и познавао све њене обавезе, Онај који је излечио слепог човека. Чинили су се изузетно ревнима за светковање Суботе, а ипак тог истог дана смишљали су убиство. Међутим, многи су били силно покренути када су чули о овом чуду и били осведочени да је Он, који је отворио очи слепоме, био више него обичан човек. Одговарајући на оптужбе да је Исус грешник зато што не светкује Суботу, рекли су: »Како може човек грешан такова чудеса чинити?« Поново су се рабини обратили слепом човеку: »Шта велиш ти за Њега што ти отвори очи твоје? А он рече: Пророк је.« Фарисеји су тада покушали да истакну да он није рођен слеп и да му се повратио вид. Позвали су његове родитеље и упитали их: »Је ли ово ваш син за кога ви говорите да се роди слеп?«

Ту се налазио и сам човек изјављујући да је био слеп и да му је враћен вид, али фарисеји би лакше порекли доказе примљене сопственим чулима, него да признају да су били у заблуди. Толико је предрасуда била силна, тако изопачена фарисејска правда.

Фарисејима је остала још једна нада, да застраше родитеље овог човека. Привидно искрени упитали су: »Како дакле сад види?« Родитељи су се бојали неприлика, јер је било објављено да ће ко год призна Исуса за Христа бити »одлучен од зборнице«, а то је значило да ће бити искључени из синагоге тридесет дана. За ово време у дому оваквог преступника ниједно дете није могло бити обрезано, ни покојник оплакан. Оваква пресуда сматрана је великом несрећом, и ако не би повела на покајање, уследила је много тежа казна. Велико дело учињено њиховом сину осведочило је родитеље, али ипак су одговорили: »Знамо да је ово син наш и да се роди слеп, а како сад види не знамо, или ко му отвори очи ми не знамо; он је велики, питајте њега нека 473
сам каже за себе.« На тај начин пребацили су сву одговорност са себе на свога сина, јер се нису усуђивали да признају Христа.

Недоумица у коју су запали фарисеји, њихова сумња и предрасуда, њихово неверовање чињеницама из овога случаја, отворили су очи мноштву, нарочито обичном народу. Исус је често своја чуда чинио на улици, а Његово деловање увек отклањало патње. Питање које се наметнуло многим умовима било је: Да

ли је Бог учинио таква моћна дела преко неког варалице као што су фарисеји настојали да прикажу Исуса? На обема странама сукоб је постао веома озбиљан.

474 Фарисеји су увидели да јавно објављују рад који је Исус обављао. Нису могли да оспоре чудо. Слепи човек био је испуњен радошћу и захвалношћу; посматрао је дивна дела у природи и усхићивао се гледајући лепоту Земље и неба. Слободно је износио своје искуство, а они су опет покушали да га уђуткају говорећи: »Подај Богу славу; ми знамо да је Човек овај грешан.« То значи: Немој поново рећи да ти је овај човек повратио вид; Бог је тај који је то учинио.

Слепи човек је одговорио: »Је ли грешан не знам; само знам да ја бејах слеп, а сад видим.«

Тада су поново запитали: »Шта ти учини? Како отвори очи твоје?« Покушали су да га збуне многим речима, тако да је могао да се сматра обманутим. Сотона и његови зли анђели налазили су се на страни фарисеја, уједињавајући своје снаге и лукавство са људским расуђивањем да би деловали против Христовог утицаја. Они су отупили осведочења која су се продубљивала у многим умовима. Божји анђели, такође, су били присутни да ојачају човека коме је повраћен вид.

Фарисеји нису схватили да имају посла са неким другим, а не са необразованим човеком који је био слеп од рођења, нису знали Онога са којим су били у сукобу. Божанска светлост обасјала је душу слепога човека. Док су ови лицемери покушавали да га наведу на неверовање, Бог му је помогао да, снагом и одлучношћу својих одговора, покаже да не жели да буде заведен. Одговорио је: »Ја вам већ казах, и не слушате; шта ћете опет слушати? Већ ако и ви хоћете ученици Његови да будете? А они га укорише, и рекоше му: Ти си ученик Његов, а ми смо ученици Мојсијеви. Ми знамо да с Мојсијем говори Бог; а Овога не знамо откуда је.«

Господ Исус је знао за тешко искушење кроз које пролази овај човек, па му је дао милост и моћ говора, тако да је постао сведок за Њега. Он је фарисејима одговарао речима које су биле оштар укор свима који су му постављали питања. Тврдили су да су тумачи Писма, верске вође народа, а ипак ту је био Онај који је чинио чуда, иако очигледно нису знали за извор Његове

моћи, Његов карактер и Његова права. »То и јест за чудо«, рекао је човек, »што ви не знате откуда је а Он отвори очи моје. А знамо да Бог не слуша грешника; него ако ко поштује Бога и вољу Његову твори онога слуша. Откако је света није чувено да ко отвори очи рођеном слепцу. Кад Он не би био од Бога не би могао ништа чинити.«

Човек се сусрео са својим испитивачима на њиховом тлу. Његово расуђивање није се могло побити. Фарисеји су били запањени и уздржани, опчињени његовим оштрим, одлучним речима. Неколико тренутака владала је тишина. Тада су намргођени свештеници и рабини стегли своје хаљине око себе, као да се плаше заразе из додира са њим; отресли су прах са својих ногу и добацили му увреду: »Ти си се родио сав у гресима, па зар ти нас да учиш?« Искључили су га.

Исус је чуо шта се догодило и нашавши га убрзо после тога, рекао му: »Верујеш ли ти Сина Божјега?«

По први пут слепи човек гледао је у лице свога Исцелитеља. Пред Саветом видео је своје родитеље ојађене и збуњене; посматрао је намрштена лица рабина; сада су његове очи почивале на љубазном, благом Исусовом лицу. Он је већ раније, скупо платио то што Га је признао као Посланика божанске силе; сада му је поклоњено узвишеније откривење.

На Спаситељево питање: »Верујеш ли ти Сина Божјега«, слепи човек одговорио је питањем: »А који, је Господе, да Га верујем?« Исус му је рекао: »И видео си Га, и који говори с тобом Он је.« Човек се са обожавањем бацио пред Христове ноге. Не само да му је повраћен природни вид, већ су се отвориле и очи његове моћи схватања. Христос се открио овој души и она Га је примила као Посланога од Бога. 475

Недалеко, окупила се група фарисеја, па је видевши их, Исусу дошла на ум супротност која се увек показивала деловањем Његових речи и поступака. Он је рекао: »Ја дођох на суд на овај свет, да виде који не виде, и који виде да постану слепи.« Христос је дошао да отвори слепе очи, да да светлост онима који седе у тами. Објавио је Себе као Видело свету, а чудо које је управо учинио потврдило је Његову мисију. Људи који су гледали Спаситеља приликом Његовог доласка, били су почаствовани

потпунијим откривењем божанске присутности од оне коју је свет икада раније доживео. Знање о Богу откривено је много савршеније. Међутим, баш овим откривењем, на људе је пала осуда. Њихов карактер је окушан, њихова судбина одлучена.

Испољавање божанске силе, која је слепом човеку дала и природни и духовни вид, оставило је фарисеје у још већој тами. Неки од Његових слушалаца, сматрајући да се Христове речи односе на њих, упитали су: »Еда ли смо и ми слепи?« Исус је одговорио: »Кад бисте били слепи, не бисте имали греха.« Да вам је Бог онемогућио да видите истину, ваше незнање не би за собом повлачило никакву кривицу.. »А сад говорите да видите.« Верујете да сте у стању да видите, а одбацујете средство помоћу кога једино можете да добијете вид. Свима који увиђају своју потребу, Христос долази са неизмерном помоћи. Међутим, фарисеји нису желели да признају никакву потребу, одбили су да дођу Христу и зато били остављени у слепилу – слепилу за које су сами били криви. Исус је рекао: »Ваш грех остаје.«

Глава 52

Ова глава заснована је на Јовану 10,1-30.

БОЖАНСКИ ПАСТИР

»Ја сам Пастир добри; Пастир добри душу своју полаже за ов- 476
це.« »Ја сам Пастир добри и знам своје, и Моје Мене знају. Као што Мене зна Отац и Ја знам Оца; и душу своју полажем за овце.«

Сликама из свакодневног живота, Исус је поново нашао приступ до ума својих слушалаца. Утицај Духа је повезао са хладном, освежавајућом водом. Представио је Себе као Светлост, Извор живота и радост за природу и човека. Сада је дивном пастирском сликом приказао своју везу са онима који Га верују. Ниједна слика није била познатија Његовим слушаоцима од ове и Христове речи заувек су је повезале са Њим. Ученици више нису могли гледати пастире како се брину за своја стада, а да се не сете Спаситељеве поуке. Они ће видети Христа у сваком верном пастиру, а себе у сваком беспомоћном и зависном стаду.

Ову слику пророк Исаија применио је описујући утешним речима Месијино дело: »Сионе, који јављаш добре гласе; подигни силно глас свој, Јерусалиме, који јављаш добре гласе; подигни, не бој се. Кажи градовима Јудиним: Ево Бога нашега... Као пастир пашће стадо своје; у наручје своје сабраће јагањце, и у недрима ће их носити.« (Исаија 40,9–11) Давид је певао: »Господ је Пастир мој, ништа ми неће недостајати.« (Псалам 23,1) 477
Свети Дух преко Језекиља објавио је: »И подигнућу им једнога пастира који ће их пасти.« »Тражићу изгубљену и довешћу натраг одагнану, и рањену ћу завити и болесну окрепити.« »И учинићу с њима завет мирни.« »И неће више бити плен наро-

дима... него ће живети без страха и нико их неће плашити.« (Језекиљ 34,23. 16.25.28)

Христос је применио ова пророчанства на Себе и показао супротност између свога карактера и карактера израиљских вођа. Фарисеји су управо отерали једнога из тора, јер се усудио да сведочи о Христовој моћи. Они су отерали једну душу коју је прави Пастир привлачио к Себи. Овим су показали да не познају посао који им је поверен и недостојним повереља да се називају пастири стаду. Исус је сада начинио разлику између њих и доброг Пастира и указао на Себе као на стварног Чувара Господњег стада. Па ипак, пре него што је ово учинио, говорио је о Себи примењујући другу слику.

Он је рекао: »Ко не улази на врата у тор овчиј него прелази на другом месту он је лупеж и хајдук; а који улази на врата јесте пастир овцама.« Фарисеји нису разабрали да су ове речи изговорене против њих. Пошто су о њиховом значењу просуђивали у својим срцима, Исус им је отворено рекао: »Ја сам Врата; ко уђе кроза Ме спашће се, и ући ће и изаћи ће, и пашу ће наћи. Лупеж не долази ни за што друго него да украде и убије и погуби: Ја дођох да имају живот у изобиљу.«

Христос је Врата Божјег тора. Кроз ова Врата сва Његова деца, од најранијих времена, налазила су улаз. У Христу, као што је то приказано у сликама, као што је наговештено у симболима, као што је јасно показано у пророчким откривењима, као што је откривено у поукама Његовим ученицима и у чудима која је чинио за синове људске, гледали су »Јагње Божје које узе на се грехе света« (Јован 1,29), и кроз Њега доведени у тор Његове милости. Многи су долазили истичући друге циљеве за веру света; установљени су обреди и системи помоћу којих су се људи надали да ће примити оправдање и помирење са Богом, и тако наћи приступ у Његов тор. Међутим, Христос представља једина врата и сви који су установили нешто друго да заузме Христово место, сви који су покушали да уђу у тор неким другим начином, лупежи су и хајдуци.

478

Фарисеји нису ушли на та врата. Они су се мимо Христа увукли у тор неким другим путем и нису извршавали посао правог пастира. Свештеници и поглавари, књижевници и фарисеји уништили су животне пашњаке и загадили изворе воде живота. Надахнуте

речи верно описују те лажне пастире: »Слабе не крепите, и болесне не лечите, рањене на завијате, одагнане не доводите натраг... него силом и жестином господарите над њима.« (Језикиљ 34,4)

Кроз све векове филозофи и учитељи давали су овом свету теорије којима су желели да задовоље потребе душе. Сваки многобожачки народ имао је своје велике учитеље и верске системе, који су нудили неко друго средство спасења, а не Христа, скрећући очи људи са Очевог лица и пунећи њихова срца страхом од Онога који им је давао само благослов. Тежња њиховог деловања била је да лише Бога онога што је Његово и стварањем и откупљењем. Ови лажни учитељи исто тако лишавају и човека. Милиони људских бића робују лажним религијама у оковима ропског страха, тупе равнодушности, мучећи се као товарне животиње, лишени наде, радости и истинитог права, остајући само са нејасним страхом од будућности. Једино Јеванђеље Божје благодати може да уздигне душу. Размишљање о Божјој љубави објављеној у Његовом Сину покренуће срце и као ништа друго уздићи душевне силе. Христос је дошао да обнови Божји лик у човеку; и онај ко одвраћа људе од Христа, одвраћа их од извора правог развоја; такав их преваром лишава сваке наде, циља и славе живота. Он је лупеж и хајдук.

»Који улази на врата јест пастир овцама.« Христос је Врата и Пастир. Он улази кроз самога Себе. Својом жртвом постао је Пастир овцама. »Њему вратар отвара, и овце глас његов слушају, и своје овце зове по имену, и изгони их; и кад своје овце истера, иде пред њима, и овце иду за њим, јер познају глас његов.«

Од свих створења овца је једна од најплашљивијих и најбеспомоћнијих па је на истоку пастирово старање за стадо неуморно и непрестано. У стара времена изван утврђених градова 479
било је мало сигурности. Пљачкаши из скитачких пограничних племена или грабљиве звери из својих скровишта у стенама, чекали су у заседи да оплене стада. Пастир је будно мотрио на оно што му је поверено, знајући да тако излаже свој живот опасности. Јаков који је чувао Лаванова стада на харанским пашњацима, рекао је описујући свој неуморан, мукотрпан рад: »Дању ме убијаше врућина а ноћу мраз; и сан ми не падаше на очи.« (1. Мојсијева 31,40) Због тога се и Давид, чувајући стадо свога оца, голорук сукобио са лавом и медведом и избавио из њихових чељусти украдено јагње.

Док пастир води своје стадо преко стеновитих брежуљака, кроз шуме и дивље увале, на травна скровишта крај реке, док га чува у планинама у току усамљеничких ноћи, штитећи га од пљачкаша, нежно се старајући за болесне и слабе у стаду, његов живот постаје једно са њиховим. Чврста и нежна привржености сједињују га са створењима за која се стара. Ма колико велико било стадо, пастир познаје сваку овцу. Свака има своје име и према своме имену одазива се на пастиров зов.

Као што земаљски пастир познаје своје стадо, тако и божански пастир познаје своје стадо, које је расејано по целом свету. »А ви сте стадо Моје, овце паше Моје, ви људи, а Ја сам Бог ваш, говори Господ Господ.« Исус каже: »Позвах те по имену твом; Мој си.« »На длановима сам те изрезао.« (Језекиљ 34,31; Исаија 43,1; 49,16)

Исус нас појединачно познаје и дирнут је осећањем наше немоћи. Он све нас зна по имену. Он зна и саму кућу у којој станујемо, име сваког њеног становника. Он је покаткад дао упутства својим слугама да пођу у одређену улицу у одређеном граду, у ту и ту кућу, и пронађу једну од Његових оваца.

480 Сваку душу Исус савршено познаје као да је она једина за коју је Спаситељ умро. Бол сваке душе дира Његово срце. Свако преклињање за помоћ допире до Његовог уха. Он је дошао да све људе привуче к Себи. Он им налаже »хајдете за Мном«, а Његов Дух делује на њихова срца да их привуче да дођу к Њему. Многи одбијају да буду привучени. Исус зна ко су они. Он такође зна оне који радо чују Његов зов и спремни су да прихвате Његово пастирско старање. Он каже: »Овце Моје слушају глас Мој, и Ја познајем њих и за Мном иду.« Он се брине за сваку од њих као да не постоји ниједна друга на лицу земаљском.

»Своје овце зове по имену, и изгони их... и овце иду за Њим, јер познају глас Његов.« Пастир на истоку не тера своје овце. Он се не ослања на силу или страх, већ идући испред он их зове. Тако чини и Спаситељ – Пастир са својим овцама. Писмо каже: »Водио си народ свој као овце руком Мојсијевом и Ароновом.« Преко пророка Исус објављује: »Љубим те љубављу вечном, зато ти једнако чиним милост.« Он никога не приморава да иде за Њим. »Вукох их«, каже Он, »узицама човечијим, ужима љубавним.« (Псалам 77,20; Јеремија 31,3; Осија 11,4)

Страх од казне или љубав према вечној награди није оно што наводи Христове ученике да Га следе. Они посматрају Спаситељеву неупоредиву љубав, откривену кроз Његов боравак на Земљи, од јасала у Витлејему до крста на Голготи, а Његова појава привлачи, омекшава и покорава душу. Љубав се буди у срцу оних који посматрају. Они чују Његов глас и следе Га.

Као што пастир иде испред својих оваца, сусрећући се први са опасностима на путу, тако чини и Христос са својим народом. »Кад своје овце истера, иде пред њима.« Пут према Небу освећен је Спаситељевим стопама. Стаза може бити стрма и неравна, али Исус је пошао тим путем; Његова стопала угазила су оштро трње, да би учинио лакшим наш пут. Сваки терет који смо позвани да понесемо и Он је лично носио.

Иако се вазнео на Небо у Божје присуство и дели престо свемира, Исус није ништа изгубио од своје саосећајне природе. Данас је исто нежно, саосећајно срце отворено за све патње човечанства. Рука која је била прободена данас је испружена да много обилније благослови Његов народ који је на свету. »И никад неће изгинути и нико их неће отети из руке Моје.« Душа 483
која се предала Христу у Његовим очима је драгоценија од целог света. Спаситељ би прошао кроз самртне муке на Голготи да би један човек могао бити спасен за Његово царство. Он никада неће напустити човека за кога је умро. Ако Његови следбеници не одлуче да Га напусте, Он ће их чврсто држати.

У свим нашим искушењима имамо сигурног Помоћника. Он нас неће оставити да се сами боримо са искушењима, да се боримо са злом и на крају будемо сломљени теретом и тугом. Иако је сада сакривен од очију смртника, ухо вере може чути Његов глас како говори: Не бој се Ја сам с тобом. »И Живи; и бејах мртав и ево сам жив вавек века.« (Откривење 1,18) Ја сам поднео ваше жалости, искусио ваше борбе, сусретао се са вашим искушењима. Ја знам ваше сузе, јер сам и сам плакао. Познајем болове који тако дубоко леже да се не могу поверити ниједном људском уху. Не мислите да сте напуштени и остављени. Иако ваш бол није дотакао ниједну осетљиву струну неког срца на Земљи, погледајте у Мене и живите. »Ако ће се горе помакнути и хумови се поколебати, опет милост Моја неће се

одмакнути од тебе, и завет мира Мојега неће се поколебати, вели Господ, који ти је милостив.« (Исаија 54,10)

Колико год пастир може волети своје овце, Он још више воли своје синове и кћери. Исус није само наш Пастир, Он је »Отац вечни«. Он каже: »Знам своје, и Моје Мене знају. Као што Мене зна Отац и Ја знам Оца.« (Јован 10,14.15) Каква је то изјава – Јединородни Син, Он који је у Очевом наручју, Он кога је Бог објавио као »човека друга Мојега« (Захарија 13,7) – заједница између Њега и вечног Бога одабрана је да прикаже заједницу између Христа и Његове деце на Земљи!

Исус нас воли зато што смо дар Његовог Оца и награда за Његов рад. Он нас воли као своју децу. Читаоче, Он те воли. Небо не може да подари ништа веће, ништа боље. Зато имај поверења.

Исус је мислио на душе по целоме свету, које су завели лажни пастири. Оне које је Он чезнуо да их сабере као овце своје паше, расејане су међу вукове и зато је рекао: »И друге овце имам које нису из овога тора, и оне Ми ваља довести; и чуће глас Мој, и биће једно стадо и један Пастир.« (Јован 10,16)

»Зато ме Отац љуби, јер Ја душу своју полажем да је опет
484 узмем.« То значи, Мој Отац толико вас је волео, да Мене још више воли зато што сам свој живот дао да вас спасем. Ја сам омилео своме Оцу тиме што сам постао ваша Замена и Сигурност, што полажући свој живот узимам ваше обавезе, ваше преступе.

»Ја душу своју полажем да је опет узмем. Нико је не отима од Мене, него је Ја сам од себе полажем. Власт имам положити је и власт имам узети је опет.« Док је као члан људске породице био смртник, Он је као Бог био Извор живота за свет. Он је могао да се одупре надирању смрти и одбије да се потчини њеној власти, али Он је добровољно положио свој живот, да би изнео на видело живот и бесмртност. Он је понео грех света, поднео његово проклетство, положио свој живот као жртву, да људи не морају заувек умирати. »А Он болести наше носи и немоћи наше узе на се... Али Он би рањен за наше преступе, избијен за наша безакоња, кар беше на Њему нашега мира ради, и раном Његовом ми се исцелисмо. Сви ми као овце, зађосмо, сваки од нас се окрену својим путем, и Господ пусти на Њ безакоње свих нас.« (Исаија 53,4–6)

Ова глава заснована је на Луки 9,51-56; 10,1-24.

ПОСЛЕДЊЕ ПУТОВАЊЕ ИЗ ГАЛИЛЕЈЕ

Што се више приближавао крај Његове службе, у Христовом начину рада наступала је промена. Раније је желео да избегне узбуђење и пажњу јавности. Одбијао је поштовање народа и брзо прелазио из места у место, када је изгледало да се одушевљење народа за Њега необуздано распламсава. Много пута морао је да заповеди да не оглашавају да је Он Христос. 485

У време Празника сеница Његово путовање у Јерусалим било је брзо и тајно. Када су Његова браћа захтевала да се јавно прикаже као Месија, Његов одговор је био: »Време Моје још није дошло.« (Јован 7,6) Допутовао је у Јерусалим неопажено и ушао у град непримећен и непочаствован од мноштва. Међутим, тако није било са Његовим последњим путовањем. Напустио је Јерусалим за извесно време због зле намере свештеника и рабина. Али сада је кренуо натраг, путујући најпрометнијим заобилазним путевима, а томе је претходило такво објављивање Његовог доласка какво никада раније није учињено. Ишао је у сусрет призорима своје велике жртве и на њих је морала да буде усмерена пажња народа.

»Као што Мојсије подиже змију у пустињи, тако треба Син Човечији да се подигне.« (Јован 3,14) Као што су очи целог Израиља биле упрте у подигнуту змију, симбол одређен за њихово излечење, тако све очи морају бити управљене према Христу, Жртви која доноси спасење изгубљеном свету.

Погрешна представа о Месијином раду и недостатак поверења у Исусов божански карактер навели су Његову браћу да Га
486 наговарају да се јавно прикаже народу о Празнику сеница. Сада, слично овоме духу, ученици су желели да Га спрече да путује у Јерусалим. Сетили су се Његових речи о ономе што ће Му се тамо догодити, а познавајући страшно непријатељство верских вођа, били су склони да свога Учитеља одврате да тамо оде.

За Христово срце представљало је тежак задатак да настави свој пут, упркос страховању, разочарању и неверовању својих вољених ученика. Било је тешко водити их у сусрет болу и разочарању које их је очекивало у Јерусалиму. Сотона је био спреман да куша Сина Човечијег. Зашто треба да иде у Јерусалим у сигурну смрт? Свуда око Њега живеле су душе гладне хлеба живота. На сваком кораку били су патници који су чекали Његову реч исцељења. Дело које је требало извршити Јеванђељем Његове благодати тек што је отпочело. А Он је био у пуној снази мужевног доба. Зашто да не крене у широка поља овога света речима своје благодати, додиром своје исцељујуће моћи? Зашто се сам не би радовао пружању светлости и радости милионима оних који су били у тами и тузи? Зашто препустити сакупљање жетве својим ученицима, тако слабима у вери, који тако тешко схватају, који су тако спори у деловању? Зашто се сада суочити са смрћу и оставити посао у повоју? Непријатељ који се у пустињи суочио са Христом, сада Га је нападао жестоким и лукавим искушењима. Да је Исус попустио само за тренутак, да је променио своје понашање у најмањој појединости у жељи да спасе Себе, сотонске силе би славиле победу, а свет био изгубљен.

Међутим, Исус »намери да иде право у Јерусалим«. Очева воља била је једини закон Његовог живота. Још у свом детињству, приликом посете Храму рекао је Марији: »Зар не знате да Мени треба бити у оном што је Оца Мојега?« (Лука 2,49) У Кани, када је Марија желела да Он открије своју чудотворну силу, Његово одговор је био: »Још није дошао Мој час.« Истим речима одговорио је својој браћи када су Га наговарали да иде на празник. Међутим, у Божјем великом плану био је одређен час за Његово жртвовање за грехе људи и тај час ускоро треба да наступи. Он неће поклекнути нити се поколебати. Његови кораци усмерени су према Јерусалиму, у коме су Његови неприја-

тељи дуго ковали заверу да Му одузму живот; сада Он жели да га положи. Непоколебљиво је одлучио да своје кораке управи мучењу, одрицању, одбацивању, осуди и смрти.

Он »посла гласнике пред лицем својим; и они отидоше и дођоше у село самарјанско да Му уготове где ће ноћити«. Али, народ је одбио да Га прими зато што је путовао у Јерусалим. Ово су 487
протумачили као да Исус више воли Јевреје, које су они огорчено мрзели. Да је дошао да обнови храм и богослужење на гори Гаризиму, они би Га радо прихватили; али Он је ишао у Јерусалим и зато нису желели да Му укажу никакво гостопримство. Они нису схватили да су са својих врата отерали најбољи дар Неба. Исус је позивао људе да Га приме, Он је тражио услуге из њихових руку да би им се могао приближити и обасути их најбогатијим благословима. За сваку љубазност која Му је указана, узвраћао је много драгоценијом благодаћу. Међутим, Самарјани су све то изгубили због својих предрасуда и верске ускогрудости.

Јаков и Јован, Христови весници, били су веома љути због увреде нанесене њиховом Господу. Били су испуњени оправданим гневом зато што су Самарјани тако грубо поступили према Њему, који их је почаствовао својим присуством. Они су недавно били с Њим на Гори преображења и видели Га прослављеног од Бога и поштованог од Мојсија и Илије. Овакво испољавање непоштовања од стране Самарјана, не сме – како су они мислили – да прође без изразите казне.

Дошавши Исусу, пренели су Му речи народа, истичући да су чак одбили да Му дају преноћиште. Сматрали су да Му је учињено велико зло и гледајући у даљини гору Кармил, на којој је Илија побио лажне пророке, казали су: »Хоћеш ли да речемо да огањ сиђе с неба и да их истреби као и Илија што учини?« Били су изненађени када су видели да су Исуса заболеле њихове речи, и још више погођени Његовим укором који је стигао до њихових ушију: »Ви не знате каквог сте духа; јер Син Човечији није дошао да погуби душе човечје, него да сачува.« Отишао је у друго село.

Ни у једном делу своје мисије Христос није присиљавао људе да Га приме. Сотона и људи подстакнути његовим духом, теже да изврше насиље над савешћу. Људи који су у савезу са злим анђелима лажно ревнујући за правдом, наносе патње својим ближњима, да би их преобратили на своје верске замисли;

али Христос увек показује милост, увек тежи да придобије откривањем своје љубави. Он ниједном супарнику не може дозволити приступ души, нити може да прихвати делимичну службу; Он жели само драговољну службу, вољно предање срца подстакнутог љубављу. Не постоји очигледнији доказ да поседујемо сотонин дух од склоности да повредимо и уклонимо оне који не цене наш рад или делују супротно нашим замислима.

488 Свако људско биће – телом, душом и духом – Божја је својина. Христос је умро да откупи све. Ништа не може бити увредљивије за Бога него када људи, у верском занесењаштву, наносе патње онима који су откупљени Спаситељевом крвљу.

»И уставши оданде дође у околине јудејске преко Јордана, и стече се опет народ к Њему; и као што обичај имаше, опет их учише.« (Марко 10,1)

Знатан део последњих месеци своје службе Христос је провео у Переји, покрајини »преко Јордана« у односу на Јудеју. Мноштво Га је и овде пратило у стопу, као на почетку Његове службе у Галилеји, а Он им је понављао већи део свог ранијег учења.

Као што је послао дванаесторицу тако је изабрао још »седамдесеторицу, и послао их по два и два пред лицем својим у сваки град и у место куда шћаше сам доћи«. (Лука 10.1) Ови ученици били су за извесно време са Њим, припремајући се за свој рад. Када су дванаесторица била послана на свој први самостални задатак, други ученици пратили су Исуса на путу кроз Галилеју. На тај начин имали су предност да се присно друже са Њим и непосредно приме упутства. Сада овај већи број такође треба да пође на посебни задатак.

Упутства седамдесеторици била су слична онима која су дата дванаесторици; али заповест дванаесторици да не улазе у неки многобожачки или самарјански град, није дата седамдесеторици. Иако су Самарјани управо одбили Исуса, Његова љубав према њима остала је непромењена. Када су седамдесеторица пошли у Његово име, најпре су посетили самарјанске градове.

Спаситељева лична посета Самарији и касније похвала милостивог Самарјанина и захвална радост губавца Самарјанина, који се једини од десеторице вратио да захвали Христу, имали су велико значење за ученике. Поука се дубоко урезала у њи-

хова срца. У налогу, који им је дао управо пре свог вазнесења, Исус је споменуо Самарију, а и Јерусалим и Јудеју као места у којима најпре треба да проповедају Јеванђеље. Његово поучавање припремило их је за извршење овог налога. Када су стигли у Самарију у име свога Учитеља, нашли су народ спреман да их прими. Самарјани су чули о Христовим речима похвале и о Његовим делима милосрђа према људима из њиховог народа. Увидели су да је Он, упркос њиховим грубим поступцима према Њему, гајио мисли пуне љубави за њих и то је задобило њихова срца. После Његовог вазнесења добродошлицом су поздравили Спаситељеве веснике и ученици су сакупили драгоцену жетву међу онима који су некада били њихови најогорченији непријатељи. »Трске стучене неће преломити, и свештила 489
које се пуши неће угасити; јављаће суд по истини.« »И у име Његово уздаће се народи.« (Исаија 42,3; Матеј 12,21)

Пославши седамдесеторицу, Исус им је наложио, као што је наложио и дванаесторици, да се својим присуством не намећу тамо где нису добродошли. »У који год град дођете и не приме вас«, рекао је Он, »изашавши на улице његове реците: И прах од града вашега који је прионуо за нас отресамо вам; али ово знајте да се приближи к вама царство Божје.« То не треба да чине покренути озлојеђеношћу, или повређеном части, већ да би показали како је жалосно одбацити Господњу вест или Његове веснике. Одбацити Господње слуге значи одбацити самога Христа. »Кажем вам«, додао је Исус, »да ће Содому бити лакше у онај дан неголи граду ономе.« Тада су се Његове мисли вратиле галилејским градовима у којима је провео велики део своје службе. Узвикнуо је жалосним гласом: »Тешко теби, Хоразине! тешко теби, Витсаидо! Јер да су у Тиру и у Сидону била чудеса што су била у вама, давно би се у врећи и у пепелу седећи покајали. Али Тиру и Сидону биће лакше на суду него вама. И ти, Капернауме; који си се до небеса подигао до пакла ћеш пропасти.«

Тим прометним градовима око Галилејског мора били су обилно понуђени најбогатији небески благослови. Дан за даном, Кнез живота долазио је у њих и одлазио из њих. Божја слава, коју су чезнули да доживе пророци и цареви, засијала је над мноштвом које је у стопу пратило Спаситеља. Ипак, одбили су небески Дар.

Са жељом да прикажу своју велику разборитост, рабини су упозоравали народ да не прихвата нове науке које учи овај нови Учитељ; јер су Његове теорије и поступци у супротности са учењем отаца. Народ је имао поверења у оно што су свештеници и фарисеји учили, уместо да тежи да сам разуме Божју реч. Поштовали су свештенике и поглаваре уместо да поштују Бога и одбацивали истину да би могли да одрже своја предања. Многи су били одушевљени и скоро убеђени, али нису деловали по свом осведочењу и нису се убрајали у Христове присталице. Сотона је нападао својим искушењима, све док светлост није изгледала као тама. На тај начин многи су одбацили истину која би спасла њихову душу.

Верни Сведок каже: »Ево стојим на вратима и куцам.« (Откривење 3,20) Свака опомена, укор и усрдна молба у Божјој речи или преко Његових весника представља куцање на вратима срца. То је Исусов глас, који тражи да уђе. Са сваким куцањем на које није одговорено, склоност да се отвори постаје слабија. Ако се данас занемари дејство Светога Духа, оно сутра неће бити тако јако. Срце постаје мање пријемчиво и запада у погубну несвесност о краткоћи живота и непролазној вечности иза тога. Наша осуда на суду неће произаћи из чињенице да смо били у заблуди, већ из чињенице да смо занемарили прилике које је Небо слало да научимо шта је истина.

Као и апостоли, седамдесеторица су примили натприродне дарове као обележје своје службе. Када је њихов рад био окончан, вратили су се радосно говорећи: »Господе, и ђаволи нам се покоравају у име Твоје.« Исус је одговорио: »Ја видех сотону где спаде с неба као муња.«

Исусовом духу приказани су призори из прошлости и будућности. Видео је прво Луцифера како је био збачен с Неба. Посматрао је унапред призоре својих самртних мука, када ће пред свим световима бити откривен карактер варалице. Чуо је узвик »Сврши се« (Јован 19,30) којим ће бити објављено да је откупљење изгубљеног људског рода заувек осигурано, да је Небо заувек заштићено од оптужби, превара, лажи које би сотона подстицао.

Преко крста на Голготи, са самртним мукама и срамотом, Исус је унапред видео велики последњи дан када ће кнез сила таме доживети своје уништење на Земљи, која је била тако дуго

уназађивана његовом побуном. Исус је гледао заувек завршено дело зла и Божји мир који испуњава Небо и Земљу.

Христови следбеници убудуће треба да гледају сотону као побеђеног непријатеља. На крсту, Исус треба да за њих извојује победу, ову победу желео је да прихвате као своју сопствену. »Ево«, рекао је, »вама дајем власт да стајете на змије и на скорпије и на сваку силу непријатељску, и ништа вам неће наудити.«

Свемоћна сила Светога Духа представља одбрану сваке понизне душе. Ниједном који у кајању и вери потражи Његову заштиту, Христос неће допустити да потпадне под утицај непријатељеве силе. Спаситељ је поред оних који су у искушењу и тешкоћама. Са Њим не постоји неуспех, губитак, немогућност или пораз; ми можемо све кроз Њега који нам моћ даје. Када дођу искушења и недаће, не чекајте да савладате све тешкоће, 493
већ гледајте на Исуса, свог Помоћника.

Постоје хришћани који превише размишљају и говоре о сотониној сили. Они размишљају о свом непријатељу, моле се њему, говоре о њему и у њиховој машти постаје све већи и већи. Истина је да је сотона моћно биће; али, хвала Богу, ми имамо силног Спаситеља који је са Неба збацио злога. Сотона је задовољан када величамо његову силу. Зашто не говорити о Исусу? Зашто не величати Његову моћ и Његову љубав?

Дуга обећања која окружује престо на висини је вечно сведочанство о томе да »Богу тако омиле свет да је и Сина својега Јединороднога дао, да ни један који Га верује не погине, него да има живот вечни«. (Јован 3,16) То сведочи свемиру да Бог никада неће напустити свој народ у његовој борби са злом. То је чврсто обећање за нас о снази и заштити док год буде трајао сам престо.

Исус је додао: »Али се томе не радујте што вам се духови покоравају, него се радујте што су ваша имена написана на небесима.« Немојте се радовати поседовању силе, да не изгубите из вида своју зависност од Бога. Чувајте се да вас не захвати претерано самопоуздање и да не радите у својој сили, а не у духу и сили свога Учитеља. »Ја« је увек спремно да себи припише заслуге и за најмањи успех који је постигнут у раду. »Ја« прима ласкања и уздиже се и тако занемарујемо да другима покажемо да је Бог све и у свему. Апостол Павле каже: »Јер кад сам слаб онда сам

силан.« (2. Коринћанима 12,10) Када схватамо своју слабост, учимо се да зависимо од силе која није наша. Ништа не може тако силно да изврши утицај на срце као стално осећање одговорности према Богу. Ништа не допире тако потпуно до најдубљих побуда наших поступака као свест о Христовој љубави која прашта. Ми треба да успоставимо везу са Богом, јер ћемо се тада испунити Светим Духом, који ће нас оспособити да дођемо у додир са нашим ближњима. Тада се радујте што сте кроз Христа постали повезани са Богом, постали чланови небеске породице. Док будете гледали изнад себе, непрекидно ћете осећати слабости људске природе. Уколико мање повлађујете своме »ја«, јасније и потпуније схватићете савршенство свога Спаситеља. Уколико се чвршће повежете са Извором светлости и силе, утолико ће вас обасјати већа светлост и утолико ћете добити већу силу да радите за Бога. Радујте се што сте једно са Богом, једно са Христом и целом небеском породицом.

494 Док су седамдесеторица слушали Христове речи, Свети Дух је у њихов ум утискивао живу стварност и записивао истину на плочама душе. Иако их је мноштво окружавало, осећали су се као да су сами са Богом.

Знајући да су тог тренутка примили надахнуће, »обрадова се Исус у духу и рече: Хвалим те, Оче, Господе Неба и Земље, што си ово сакрио од премудрих и разумних а казао си простима. Да, Оче, јер је тако била воља Твоја. Све је Мени предао Отац Мој, и нико не зна ко је Син осим Оца, ни ко је Отац осим Сина и ако Син хоће коме казати«.

Уважени људи у свету, такозвани велики и мудри људи са свом својом хваљеном мудрошћу, не могу схватити Христов карактер. Они су судили о Њему по Његовој спољашњости, по понижењу које се свалило на Њега као на људско биће. Међутим, рибарима и цариницима било је дато да виде Невидљивога. Чак ни ученици нису могли да разумеју све што је Исус желео да им открије, али с времена на време, како су се потчињавали сили Светога Духа, њихови умови постали су просветљени. Схватили су да је моћни Бог обучен у људско обличје, пребивао међу њима. Исус се радовао што је ово сазнање које нису поседовали мудри и разборити, било откривено овим скромним људима. Док је износио учења старозаветних списа

и примењивао их на Себе и своје дело помирења, били су често пробуђени Његовим Духом и подигнути у небеску атмосферу. О духовним истинама о којима су говорили пророци, они су имали јасније разумевање него сами писци изворног дела. Списе Старог завета, читаће касније не као науку књижевника и фарисеја, не као казивање мудраца који су умрли, већ као ново откривење од Бога. Гледали су Онога »којега свет не може примити, јер Га не види нити Га познаје; а ви Га познајете, јер у вама стоји, и у вама ће бити«. (Јован 14,17)

Христов дух чини наше срце нежним и покорним и то је једини начин на који можемо да стекнемо савршеније схватање истине. Душа мора бити очишћена од таштине и охолости и ослобођена свега што ју је обузимало и Христос мора да се устоличи у њој. Људска наука сувише је ограничена да би схватила откупљење. План откупљења је тако далекосежан, да га филозофија не може објаснити. Он ће увек остати тајна коју 495
ни најдубље размишљање не може докучити. Наука о спасењу не може се објаснити, она се може упознати само искуством. Једино онај који увиђа сопствену грешност, може да препозна колико је Спаситељ драгоцен.

Поуке које је Христос износио, док је полако ишао путем из Галилеје према Јерусалиму, биле су пуне упутстава. Народ је са чежњом слушао Његове речи. У Переји, као и у Галилеји, народ је био мање под влашћу јеврејског фанатизма него у Јудеји, па је Његово учење нашло одјека у њиховим срцима.

У току ових последњих месеци своје службе, Христос је испричао многе своје приче. Свештеници и рабини све жешће су Га прогонили па је своје опомене упућене њима заклонио симболима. Нису могли погрешити у покушају да проникну у њихово значење, али у Његовим речима нису могли наћи ништа на чему би засновали неку оптужбу против Њега. У причи о фарисеју и царинику, самоуверена молитва: »Боже! хвалим Те што ја нисам као остали људи«, стоји у оштрој супротности са покајниковом молитвом: »Милостив буди мени грешноме.« (Лука 18,11.13) На тај начин Христос је укорио лицемерство Јевреја. Сликовитим приказом о неродној смокви и о великој вечери предсказао је несрећу која ће ускоро задесити непокајани народ. Они који су презриво одбили позив за еванђеоску гозбу,

чули су Његове речи упозорења: »Јер вам кажем да ниједан од оних званих људи неће окусити Моје вечере.« (Лука 14,24)

Упутство дато ученицима било је веома драгоцено. Прича о наметљивој удовици и о пријатељу који је у поноћ тражио хлеб дала је нову снагу Његовим речима: »Иштите и даће вам се, тражите и наћи ћете, куцајте и отвориће вам се.« (Лука 11,9) Често је њихова колебљива вера била ојачана сећањем да је Христос рекао: »А камоли Бог неће одбранити изабране своје који Га моле дан и ноћ? Кажем вам да ће их одбранити брзо.« (Лука 18,7.8)

Христос је поновио дивну причу о изгубљеној овци. У својој поуци ишао је још даље, док је говорио о изгубљеном динару и изгубљеном сину. Ученици тада нису могли потпуно да оцене снагу ових поука, али после изливања Светога Духа, када су видели сабирање незнабожаца и завидљиви гнев Јевреја, боље су схватили поуку о изгубљеном сину и могли боље да уђу у радост Христових речи: »Требало се развеселити и обрадовати«, 496
»јер овај мој син беше мртав, и оживе; и изгубљен беше и нађе се.« (Лука 15,32.24) Када су кренули у име свога Учитеља, суочавајући се са пребацивањима, сиромаштвом и прогонством често су снажили своја срца понављајући Његов налог изговорен приликом овог последњег путовања: »Не бој се, мало стадо, јер би воља вашега Оца да вам да царство. Продајте што имате и дајте милостињу; начините себи торбе које неће овештати, хазну која се никад неће испразнити, на небесима, где се лупеж не прикучује нити мољац једе. Јер где је ваше благо онде ће бити и срце ваше.« (Лука 12,32–34)

Ова глава заснована је на Луки 10,25-37.

МИЛОСТИВИ САМАРЈАНИН

У причи о Милостивом Самарјанину, Христос је приказао 497
природу праве вере. Показао је да се она не састоји од система, симбола вере или обреда, већ у вршењу дела љубави, у доношењу највећег добра другима, у правој доброти.

Док је Христос учио народ »устаде један законик и кушајући Га рече: Учитељу, шта ћу чинити да добијем живот вечни?« Са пажњом од које стаје дах велики скуп ишчекивао је одговор. Свештеници и рабини мислили су да ухвате у замку Христа, питањем које ће поставити овај законик. Међутим, Спаситељ се није упуштао у расправу. Потражио је одговор од онога који је поставио питање. »Шта је написано у закону«, рекао је Он, »како читаш?« Јевреји су још увек оптуживали Исуса да се олако односи према Закону датом на Синају, али Он је усредсредио питање спасења на држање Божјих заповести.

Законик је казао: »Љуби Господа Бога својега свим срцем својим, и свом душом својом, и свом снагом својом, и свом мисли својом, и ближњега својега као самога себе.« Исус му рече: »Право си одговорио; то чини и бићеш жив.«

Законик није био задовољан гледиштем и делима фарисеја. Он је проучавао Писмо са жељом да дозна његово стварно значење. Био је животно заинтересован за ово и искрено је упитао: 498
»Шта ћу чинити?« У свом одговору у вези са захтевима Закона, он је мимоишао читаво мноштво обредних прописа. Овима

није придавао никакву важност, већ је изнео два велика начела на којима су почивали сав Закон и пророци. Овај одговор, будући да га је Христос похвалио, поставио је Спаситеља у повољан положај према рабинима. Нису Га могли осудити, јер је одобрио оно што је истицао један тумач Закона.

»То чини и бићеш жив«, рекао је Исус. Приказао је Закон као божанску целину и овом поуком истакао да није могуће држати једну заповест, а кршити другу, јер их све прожима исто начело. Човекова судбина биће одређена његовом послушношћу према целокупном Закону. Врхунска љубав према Богу и непристрасна љубав према човеку, начела су која треба остварити у животу.

Законик је утврдио да је лично преступник Закона. Био је осведочен Христовим испитивачким речима. Правду Закона, за коју је тврдио да је разуме, није спроводио у живот. Није испољавао љубав према својим ближњима. Покајање је захтев који је стајао пред њим, али уместо да се покаје покушао је да се оправда. Уместо да призна истину, желео је да покаже како је тешко испунити заповест. На тај начин надао се да ће моћи одагнати осведочење и да ће се оправдати у очима народа. Спаситељеве речи показале су да његово питање није било потребно, пошто је био у стању да сам одговори на њега. Ипак, законик је поставио још једно питање рекавши: »Ко је ближњи мој?«

Ово питање изазивало је међу Јеврејима бескрајне расправе. Није било сумње што се тиче незнабожаца и Самарјана – они су били странци и непријатељи. Али, где би требало правити разлику између људи из сопственог народа и између различитих друштвених слојева? Кога свештеник, рабин, старешина треба да сматра ближњим? Свој живот проводили су у читавом низу обреда да би били чисти. Држали су да би их додир са неуким и нехатним мноштвом оскрнавио што би захтевало мучне напоре да се то отклони. Да ли »нечисте« треба да сматрају ближњима?

Исус је опет одбио да буде увучен у расправу. Није осудио верски фанатизам оних који су вребали да Га осуде. Међутим, једноставном причом уздигао је пред својим слушаоцима такву слику изливања љубави која потиче са Неба да су сва срца била дирнута, а законик признао истину.

Омогућити да светлост продре је најбољи пут за уклањање таме. Најбољи начин расправљања о заблуди јесте изношење истине. Појава Божје љубави открива изопаченост и грех срца окренутог себи.

»Један човек«, рекао је Исус, »силажаше из Јерусалима у Је- 499
рихон, па га ухватише хајдуци, који га свукоше и изранише, па отидоше, оставивши га пола мртва. А изненада силажаше оним путем некакав свештеник и видевши га прође. А тако и Левит кад је био на ономе месту, приступи и видевши га прође.« (Лука 10,30–32) То није био неки измишљени призор, већ стварни догађај, који је био веродостојно представљен. Свештеник и Левит, који су прошли на другу страну, налазили су се у друштву оних који су слушали Христове речи.

Путујући из Јерусалима у Јерихон, путник је морао да прође кроз један део Јудејске пустиње. Пут је водио низ једну дивљу, стеновиту увалу, којом су харали разбојници и која је често била поприште насиља. На овом месту путник је био нападнут, отето му је све што је било вредно, па је рањен и избијен остављен полумртав крај пута. Док је тако лежао, тим путем наишао је свештеник, али је само погледао према рањенику. Тада се појавио Левит. Радознао да види шта се десило, застао је и погледао патника. Увидео је шта треба да учини, али то није била пријатна дужност. Највише би желео да није пошао тим путем, тако да није морао видети тог рањеног човека. Убеђивао је себе да га се тај случај не тиче.

Оба човека била су у светој служби, сматрајући себе тумачима светих списа. Припадали су оном слоју нарочито одабраном да буде Божји представник пред народом. Морали су »пострадати с онима који не знаду и залазе« (Јеврејима 5,2), да би могли да воде људе у разумевању Божје велике љубави према људском 500
роду. Посао који су били позвани да обављају био је онај исти који је Исус описао као свој када је рекао: »Дух је Господњи на Мени; зато Ме помаза да јавим Јеванђеље сиромасима; посла Ме да исцелим скрушене у срцу; да проповедам заробљенима да ће се отпустити, и слепима да ће прогледати; да отпустим сужње.« (Лука 4,18)

Небески анђели посматрају невоље Божје породице на Земљи и спремни су да сарађују са људима у отклањању тлачења и

патњи. Бог је у свом провиђењу довео свештеника и Левита на пут на коме је рањени патник лежао, да би могли видети да му је потребна милост и помоћ. Цело Небо пазило је да види да ли ће срца ових људи бити такнута сажаљењем за људску несрећу. Спаситељ је био Онај који је поучавао Јевреје у пустињи, из Стуба од облака и огња пружао им је поуку која се веома разликовала од ове коју је народ сада примао од својих свештеника и учитеља. Милостиве одредбе Закона обухватале су чак и животиње, које своје потребе и патње не могу изразити речима. Мојсију су о овоме дата упутства за децу Израиљеву: »Ако наиђеш на вола непријатеља својега или на магарца његова, где је залутао, одведи га ка њему. Ако видиш где је ненавиднику твојему пао магарац под теретом својим, немој да га оставиш, него му помози.« (2. Мојсијева 23,4.5) Међутим, у слици о човеку кога су ранили разбојници, Исус је изнео случај једног брата у невољи. Колико је више сажаљењем требало да буде покренуто њихово срце према њему него према теглећој животињи! Преко Мојсија дата им је вест да је Господ њихов Бог »Бог велики, силни и страшни« и »даје правицу сироти и удовици; и љуби дошљака«. У складу са тим заповедио је: »Љубите дакле дошљака.« »Љуби га као себе самога.« (5. Мојсијева 10,17–19; 3. Мојсијева 19,34)

Јов је рекао: »Странац није ноћивао на пољу; врата своја отварао сам путнику.« А када су два анђела у људском облику дошла у Содом, Лот се поклонио лицем до земље и рекао: »Ходите, господо, у кућу слуге својега, и преноћите.« (О Јову 31,32; 1. Мојсијева 19,2) Свештенику и Левиту биле су блиске ове поуке, али нису их спроводили у свакодневни живот. Образовани у школи народног верског фанатизма, постали су себични, скучени и искључиви. Када су погледали рањеног човека нису могли рећи да ли припада њиховој народности. Помислили су да би он могао бити Самарјанин и удаљили се.

503 У њиховом чину, како га је Исус описао, законик није видео ништа што би се супротило ономе чему је био поучаван о захтевима Закона. Међутим, сада је приказан други призор.

Неки Самарјанин, на свом путу, стигао је до невољника и када га је видео сажалио се на њега. Није се питао да ли је овај странац Јеврејин или многобожац. Ако је Јеврејин, Самарјанин је добро знао да би му у обрнутој прилици тај човек пљунуо у

лице и са презирањем прошао поред њега. Међутим, није оклевао због тога. Није се обазирао што је и сам можда у опасности од насиља зато што се задржава на овом месту. Било је довољно да се ту, пред њим налазило људско биће у невољи и патњи. Скинуо је своју одећу да га покрије. Уље и вино које је припремио за сопствено путовање, употребио је за излечење и окрепљење рањеника. Подигао га је на своје магаре и кренуо лагано, равномерним кораком, тако да странац не би био потресан и зато подносио веће болове. Довео га је у једну гостионицу и бдијући нежно бринуо се за њега у току ноћи. Ујутро, када је болеснику било боље, Самарјанин се усудио да настави свој пут. Међутим, пре него што је то учинио, предао га је гостионичару да се стара о њему, платио трошкове, оставио новчани улог у његову корист, а незадовољан чак и овим, побринуо се за сваку даљу потребу, рекавши гостионичару: »Гледај га, и што више потрошиш ја ћу ти платити кад се вратим.«

Завршивши причу, Исус је управио свој поглед према законику, и као да њиме чита његову душу, рекао: »Шта мислиш дакле који је од оне тројице био ближњи ономе што су га били ухватили хајдуци?« (Лука 10,36)

Законик чак ни сада није хтео да изговори име Самарјанин, него је одговорио: »Онај који се смиловао на њега.« Исус је рекао: »Иди, и ти чини тако.«

Тако је на питање »ко је мој ближњи« за сва времена дат одговор. Христос је указао на то да наш ближњи није само онај који припада нашој Цркви и вери. То нема никакве везе са расом, бојом или друштвеном разликом. Наш ближњи је свака особа којој је потребна наша помоћ. Наш ближњи је свака душа коју је ранио и измучио непријатељ. Наш ближњи је свако ко је Божја својина.

Исус је у причи о Милостивом Самарјанину приказао Себе и своју мисију. Сотона је преварио, измучио, опљачкао, упропастио човека и оставио га да погине, али Спаситељ се сажалио на наше беспомоћно стање. Он је напустио своју славу да би дошао да нас избави. Он нас је нашао на умору и прихватио наш случај. Исцелио је наше ране. Покрио нас је својом хаљином правде. Отворио нам је сигурно уточиште и побринуо се за нас сносећи све трошкове. Он је умро да би нас спасао. Указујући 504

на сопствени пример, рекао је својим следбеницима: »Ово вам заповедам да имате љубав међу собом.« »Као што Ја вас љубих, да се и ви љубите међу собом.« (Јован 15,17; 13,34)

Закониково питање Исусу гласило је: »Шта ћу чинити?« А Исус, препознајући љубав према Богу и човеку као највиши израз правде, рекао је: »То чини и бићеш жив.« Самарјанин је послушао налог срца, које је било милостиво и пуно љубави, и тиме доказао да је извршилац Закона. Христос је наложио законику: »Иди и ти чини тако.« Од Божје деце очекује се да творе, а не само да говоре. »Који говори да у Њему стоји, и тај треба тако да ходи као што је Он ходио.« (1. Јованова 2,6)

Данас је ова поука исто тако потребна свету, као што је била у време када је потекла са Исусових усана. Себичност и хладни формализам готово су угасили пламен љубави и изагнали врлине које карактер треба да учине миомирисом. Многи који исповедају Његово име изгубили су из вида чињеницу да хришћани треба да представљају Христа. Ако не постоји стварно самопожртвовање за добро других у породичном кругу, у суседству, у цркви и где год се налазимо, тада без обзира на то шта кажемо за себе, нисмо хришћани.

Христос је своје добро сјединио са добром људског рода и позвао нас да се ујединимо са Њим у спасавању човечанства. »Забадава сте добили«, каже Он, »забадава и дајте.« (Матеј 10,8) Грех је највеће од свих зала, и наше је да имамо сажаљења и помогнемо грешнику. Постоје многи који греше и који осећају своју срамоту и своје безумље. Они жуде за речима охрабрења. Посматрају своје грешке и заблуде, док скоро не западну у очајање. Ове душе не треба занемарити. Ако смо хришћани, нећемо проћи поред њих на другу страну, држећи се што је даље могуће од оних којима је најпотребнија наша помоћ. Када угледамо људска бића у невољи било због уцвељености или греха, никада не смемо да кажемо: »То ме се не тиче.«

»Ви духовни исправљајте таквога духом кротости.« (Галатима 6,1) Вером и молитвом одбијте силу непријатеља. Говорите речи вере и охрабрења, које ће бити као лековити мелем избијеном и рањеном човеку. Многи, многи су клонули и обесхрабрили се у великој борби живота, док би их једна реч љубазног охрабрења ојачала да победе. Никада не треба да прођемо по-

ред неке душе која пати не покушавајући да јој пружимо од утехе којом нас је Бог утешио.

Све је то само испуњење начела Закона – начела које је приказано у причи о Милостивом Самарјанину, а испољило се у Исусовом животу. Његов карактер открива прави значај Закона и показује шта подразумева љубав према ближњима као према себи. Када Божја деца показују милосрђе, љубазност и љубав према свим људима, она сведоче о карактеру небеских закона. Они сведоче о чињеници да »Закон је Господњи савршен, крепи душу«. (Псалам 19,7) Свако ко пропусти да открије ову љубав крши Закон за који тврди да га поштује, јер дух који испољавамо према својој браћи открива какав је наш дух према Богу. Божја љубав у срцу једини је извор љубави према нашем ближњем. »Ако ко рече: Ја љубим Бога, а мрзи на брата својега, лажа је; јер који не љуби брата својега, кога види, како може љубити Бога, кога не види?« Љубазни, »ако имамо љубав међу собом, Бог у нама стоји, и љубав је Његова савршена у нама«. (1. Јованова 4, 20.12)

Ова глава заснована је на Луки 17,20-22.

ЦАРСТВО БОЖЈЕ НЕЋЕ ДОЋИ ДА СЕ ВИДИ

506 Неки фарисеји дошли су Исусу са питањем: »Кад ће доћи царство Божје?« Прошло је више од три године како је Јован Крститељ објавио вест, која је као трубни глас одјекивала целом земљом: »Јер се приближи царство небеско.« (Матеј 3,2) Ови фарисеји дотада нису видели никакав знак о успостављању царства. Многи од оних који су одбацили Јована и на сваком кораку супротстављали се Исусу, говорили су да је Његова мисија претрпела неуспех.

Исус је одговорио: »Царство Божје неће доћи да се види; нити ће се казати: Ево га овде или онде; јер гле, царство је Божје унутра у вама.« Божје царство почиње у срцу. Не тражите овде или онде појављивање земаљске силе да обележи његов долазак.

»Доћи ће време«, рекао је обраћајући се својим ученицима, »када ћете зажелети да видите један дан Сина Човечјега, и нећете видети.« Зато што Га не прати световна раскош, налазите се у опасности да не распознате славу Моје мисије. Ви не схватате колико је велика ваша садашња предност што међу собом имате, иако обученог у људско обличје, Онога који је живот и светлост људима. Доћи ће дани када ћете се са чежњом, сећати прилика које сада уживате ходајући и разговарајући са Божјим Сином.

Због своје себичности и земаљских тежњи чак ни Исусови
507 ученици нису могли схватити духовну славу, коју је желео да им

открије. Тек после Христовог вазнесења своме Оцу и изливања Светога Духа на вернике, ученици су у потпуности схватили Спаситељев карактер и мисију. Пошто су примили крштење Духом, почели су да схватају да су били у непосредној присутности Господа славе. Када су се подсећали Христових казивања, њихов ум отварао се за разумевање пророчанстава, за схватање чуда која је Он чинио. Чуда из Његовог живота пролазила су испред њих и они су као људи били пробуђени из сна. Схватили су да »Реч постаде тело и усели се у нас пуно благодати и истине; и видесмо славу Његову, славу, као Јединороднога од Оца«. (Јован 1,14) Христос је у ствари дошао од Бога на грешан свет да спасе Адамове пале синове и кћери. Када су ово схватили, ученици су сада сами себи изгледали мање важни. Никада им није досадило понављање Његових речи и дела. Његове поуке, које су само нејасно схватали, сада су допирале до њих као свеже откривење. Свето писмо за њих је постало нова књига.

Кад год су истраживали пророчанства која су сведочила о Христу, ученици су се сједињавали са божанством и учили од Онога који се вазнео на Небо да заврши посао који је започео на Земљи. Увидели су чињеницу да у Њему пребива сазнање које ниједно људско биће, ако није потпомогнуто божанским Посредником, не може да разуме, Њима је била потребна помоћ од Онога кога су предсказивали цареви, пророци и праведни људи. Са дубоким дивљењем читали су и поново читали пророчке описе о Његовом карактеру и раду. Како су нејасно разумевали пророчке списе! Како су споро прихватали велике истине које су сведочиле о Христу! Посматрајући Га у Његовом понижењу, док је ишао као човек међу људима, нису схватали тајну Његовог утеловљења, двојаки карактер Његове природе. Њихове очи биле су затворене, тако да у потпуности нису схватили божанску природу у људској. Али, пошто су били просветљени Светим Духом, како су само чезнули да Га опет виде и заузму место крај Његових ногу! Колико су желели да имају могућности да дођу к Њему и да им Он објасни свете списе које нису могли разумети! Како би пажљиво слушали Његове речи! Шта је Христос имао на уму када је рекао: »Још вам много имам казати; али сад не можете носити.« (Јован 16, 12) Колико су желели да све то знају! Били су жалосни што је њихова вера

508 била тако слаба, што су њихове замисли биле толико удаљене од жељеног циља, што су тако погрешно схватали стварност.

Бог је послао гласника да објави Христов долазак и обрати пажњу јеврејског народа и света на Његову мисију, да би се људи могли припремити да Га приме. Изузетна личност коју је Јован најавио, била је међу њима више од тридесет година и они Га у суштини нису упознали као Посланога од Бога. Ученици су осећали грижу савести зато што су допустили да то неверство које је преовладавало, прожме њихово мишљење и замагли њихово схватање. Светлост овог мрачног света сијала је усред његове таме, а они нису схватили одакле потичу ти зраци. Питали су сами себе зашто су се тако понашали да је било неопходно да их Христос укорава. Често су понављали Његове разговоре и казали: Зашто смо дозвољавали да нас збуне земаљски обзири и супротстављање свештеника и рабина, тако да нисмо схватили да је међу нама пребивао Онај који је већи од Мојсија, и да нас је учио Мудрији од Соломуна? Како су неосетљиве биле наше уши! Како је слабо било наше схватање!

Тома није желео да верује све док не стави свој прст у рану коју су начинили римски војници. У Његовој понижености и одбачености, Петар Га се одрекао. Ова болна сећања јасно обележена излазила су пред њих. Били су са Њим, али Га нису познавали нити су Га правилно схватали. Како је све ово потресло њихова срца, када су препознали своје неверство!

Када су се свештеници и поглавари ујединили против њих, када су доведени пред савете и бачени у затвор, Христови следбеници су се радовали »што се удостојише примити срамоту за име Господа Исуса«. (Дела 5,41) Радовали су се да докажу, пред људима и анђелима, да схватају Христову славу и да су изабрали да Га следе по цену губитка свега.

Данас је исто тако тачно, као што је било и у апостолско време, да без просветљења божанским Духом, човечанство не може да распозна Христову славу. Истину и Божје дело не могу да цене они који воле свет и хришћанство које чини уступке. Учитељеви следбеници не налазе се на путу обиља, земаљске части и прилагођености свету. Они су далеко испред на путевима труда, понижења и поруге, у првим редовима борбе »с поглаварима и властима, и с управитељима таме овога света,

с духовима пакости испод неба«. (Ефесцима 6,12) И данас, као и у Христово време, они су погрешно схватани, презирани и угњетавани од свештеника и фарисеја свога времена. 509

Царство Божје неће доћи да се види. Јеванђеље Божје милости, са својим духом самоодрицања, никада не може да буде у складу са духом овога света. Ова два начела су у опреци. »Телесни човек не разуме што је од Духа Божјега; јер му се чини лудост и не може да разуме, јер треба духовно да се разгледа.« (1. Коринћанима 2,14)

Међутим, данас у верском свету постоји мноштво оних који по свом веровању, раде на успостављању Христовог царства као земаљске, световне владавине. Они желе да нашег Господа учине владарем царства овога света, владарем у његовим судовима, над његовим војскама, његовим законодавним дворанама, његовим палатама и трговима. Они од Њега очекују да влада уз помоћ закона наметнутих људском влашћу. Пошто се Христос лично не налази овде, они ће сами предузети да делују уместо Њега, да спроводе законе Његовог царства. Успостављање таквог царства је оно што су желели Јевреји Христовог доба. Они би прихватили Христа, да је био вољан да успостави световно царство, да наметне оно што су они сматрали Божјим законом и учини их тумачима своје воље и представницима своје власти. Међутим, Он је рекао: »Царство Моје није од овога света.« (Јован 18,36) Он није желео да прихвати земаљски престо.

Власт под којом је Исус живео била је искварена и сурова; на сваком кораку чуло се о злоупотребама – отимачини, нетрпељивости и тлачитељској окрутности. Ипак, Спаситељ није покушао да изврши никакве друштвене реформе. Он није нападао никакве националне злоупотребе, нити осуђивао непријатеље народа. Није се мешао у власт или администрацију оних који су били на власти. Онај који је био наш Пример држао се далеко од земаљских власти. Не зато што је био равнодушан према људским невољама него зато што се лек није налазио само у људским и спољашњим мерама. Да би било делотворно, лечење мора да обухвати сваког појединца и мора да обнови срце.

Христово царство није успостављено одлукама судова, савета, законодавних скупштина ни покровитељством великих људи овога света, већ усађивањем Христове природе у људску

природу деловањем Светога Духа. »А који Га примише даде им власт да буду синови Божји, који верују у име Његово, који се не родише од крви, ни од воље телесне, ни од воље мужевљеве, него од Бога.« (Јован 1,12.13) Ево, једине силе која може да уздигне људски род. Људско оруђе за извршење овога дела представља проповедање Божје речи и њено спровођење у живот.

Када је апостол Павле отпочео свој рад у Коринту, том многољудном, богатом и злом граду, укаљаном безбројним порокима многобоштва, рекао је: »Јер нисам мислио да знам што међу вама осим Исуса Христа, и тога распетога.« (1. Коринћанима 2,2) Пишући касније некима који су били изопачени најодвратнијим гресима, могао је да каже: »Него се опрасте и посветисте и оправдасте именом Господа нашега Исуса Христа и Духом Бога нашега.« »Захваљујем свагда Богу својему за вас што вам је дана благодат Божја у Христу Исусу.« (1. Коринћанима 6,11; 1,4)

Данас, као и у Христово време, дело Божјега царства не ослања се на оне који траже признање и подршку световних владара и људских закона, већ на оне који у Његово име објављују народу оне духовне истине, које ће код оних који их приме, остварити Павлово искуство: »С Христом се разапех. А ја више не живим, него живи у мени Христос.« (Галатима 2,20) Тада ће и они, као што је чинио Павле, радити за добро људи. Он је рекао: »Тако смо ми послани место Христа, као да Бог говори кроз нас; молимо вас у име Христово, помирите се с Богом.« (2. Коринћанима 5,20)

Ова глава заснована је на Матеју 19,13-15; Марку 10,13-16; Луки 18,15-17.

БЛАГОСИЉАЊЕ ДЕЦЕ

Исус је увек исказивао љубав према деци. Прихватао је њихове изразе наклоности и њихову искрену, неусиљену љубав. Захвално величање са њихових чистих усана била је музика за Његове уши и освежење за Његов дух, када је био заморен додиром са лукавим и лицемерним људима. Куда год је Спаситељ ишао, доброћудност Његовог лица и Његово нежно, љубазно држање задобијало је љубав и поверење деце. 511

Међу Јеврејима било је уобичајено да мајке донесу своју децу рабину да их благослови стављајући руку на њих, али Спаситељеви ученици сматрали су да је Његов рад изузетно важан да би на тај начин био прекидан. Када су мајке са својим малишанима долазиле к Њему, ученици су их са негодовањем посматрали. Сматрали су ту децу веома малом да би могла имати неке користи од посете Исусу и закључили да ће Он бити незадовољан због њиховог присуства. Међутим, ученици су били ти којима Он није био задовољан. Спаситељ је схватао бригу и терет мајки које су тежиле да васпитавају своју децу у складу са Божјом речи. Он је чуо њихове молитве. Он их је сам привлачио к Себи.

Једна мајка са својим дететом напустила је свој дом да нађе Исуса. Успут је о својој намери причала својој сусетки, па је и она пожелела да јој Исус благослови децу. Тако се сакупило више мајки са својим малишанима. Нека од ове деце изашла су из доба раног детињства и ступила у доба младости. Док су 512

мајке изражавале своју жељу, Исус је благонаклоно слушао њихов стидљив захтев праћен сузама. Међутим, сачекао је да види како ће ученици поступити према њима. Када је видео како враћају мајке, мислећи да Му чине услугу, указао им је на њихову грешку, рекавши: »Пустите децу нека долазе к Мени, и не браните им; јер је таквих царство Божје.« Узео је децу у наручје, положио руке на њих и дао им благослов по који су дошли.

Мајке су се утешиле. Вратиле су се својим домовима оснажене и благословене Христовим речима. Биле су охрабрене да новом радошћу понесу свој терет и са пуно наде раде за своју децу. Данашње мајке истом вером треба да прихвате Његове речи. Христос је и данас исто тако наш лични Спаситељ као што је био, док је као Човек живео међу људима. Он је исто тако Помоћник мајкама данас као што је био док је у своје наручје узимао малишане у Јудеји. Деца из наших породица исто су тако откупљена Његовом крвљу као што су то била деца из оних времена.

Исус познаје терет који лежи на срцу сваке мајке. Он чија се мајка борила са немаштином и оскудицом, саосећа са сваком мајком у њеном мукотрпном раду. Он који је кренуо на дуг пут да би ослободио брижно срце жене Хананејке, учиниће исто толико и за данашње мајке. Он који је вратио јединца удовици из Наина, и који се у својим самртним мукама на крсту сетио своје мајке, дирнут је и данас материнском жалошћу. У свакој жалости, у свакој потреби, Он ће пружити утеху и помоћ.

Нека мајке дођу Исусу са својим тешкоћама. Оне ће наћи благодат која ће бити довољна да им помогне у подизању њихове деце. Врата су отворена свакој мајци која жели да положи свој терет крај Спаситељевих ногу. Он који каже: »Пустите децу нека долазе к Мени; и не браните им«, још увек позива мајке да поведу своје малишане да их благослови. Чак и новорођенче у наручју своје мајке може да пребива у заклону Вишњега вером мајке која се моли. Јован Крститељ био је испуњен Светим Духом од свога рођења. Ако желимо да живимо у заједници са Богом, такође можемо да очекујемо да наше малишане, већ од њихових најранијих дана обликује божански Дух.

У деци која су дошла у додир са Њим, Исус је видео људе и жене који ће постати наследници Његове милости и поданици
515 Његовог царства, а неки од њих мученици за Њега. Он је знао

да ће Га ова деца слушати и прихватити као свога Откупитеља много спремније него одрасли људи, од којих су многи имали световну мудрост и тврдо срце. У своме поучавању Он се спустио на степен њиховог разумевања. Он, Величанство Неба, није с презиром одговарао на њихова питања и тако је поједноставио своје важне поуке да су постале разумљиве њиховом дечјем схватању. Он је у њихове умове посејао семе истине, које ће у годинама које долазе изникнути и донети род за вечни живот.

Још увек је тачно да су деца најпријемчивија за поуке из Јеванђеља; њихова срца отворена су божанском утицају, снажна да задрже примљене поуке. Мала деца могу бити хришћани са искуством, које је у складу са њиховим годинама. Потребно је да се васпитавају у духовности и родитељи треба да им дају сваку предност да би могли обликовати карактер по узору на Христов карактер.

Очеви и мајке своју децу треба да сматрају млађим члановима Господње породице, који су им поверени да их васпитају за Небо. Поуке које сами учимо од Христа треба да пренесемо својој деци онако како их млади умови могу прихватити, откривајући им, мало-помало, лепоту небеских начела. На тај начин, хришћански дом постаје школа у којој родитељи служе као помоћни учитељи, док је сам Христос главни Учитељ.

У раду за обраћење наше деце не треба да очекујемо снажна осећања као основни доказ осведочења о греху. Није неопходно знати ни тачно време њиховог обраћења. Треба да их поучимо да своје грехе донесу Исусу и потраже од Њега опроштење, верујући да Он прашта и да их прихвата као што је прихватао децу, када је лично био на Земљи.

Када мајка учи своју децу да је слушају зато што је воле, она им даје и прве поуке из хришћанског живота. Мајчина љубав представља за дете Христову љубав, и малишани који имају поверења у мајку и слушају је, уче да имају поверења и буду послушни Спаситељу.

Исус је био Узор деци и Пример очевима. Он је говорио као човек који има власт и Његове речи имале су силу; па ипак у свим својим поступцима према грубим и необузданим људима, није употребио ниједан нељубазан или неуљудан израз. Христова милост у срцу усадиће небеско достојанство и осећање за

оно што одговара тренутку. Он ће ублажити све што је грубо и покорити све што је опоро и нељубазно. То ће повести и очеве и мајке да са својом децом поступају као са разумним бићима, онако како би желели да се са њима поступа.

516 Родитељи, у одгајању своје деце, проучавајте поуке које је Бог дао у природи. Кад бисте гајили неки каранфил, или ружу, или љиљан како бисте то чинили? Питајте баштована како постиже да свака грана и сваки лист тако дивно буја и развија се у савршеном складу и лепоти. Он ће вам рећи да то није постигнуто грубим додиром нити силовитим напорима, јер би то само поломило нежне изданке. То су биле мале пажње које су се често понављале. Он је заливао тло, биљке које су се развијале штитио је од снажних ветрова и жарког сунца, а Бог је учинио да бујају и цветају у лепоти. У поступању са својом децом следите метод баштована. Нежним додиром, указивањем љубазне помоћи трудите се да њихове карактере обликујете по угледу на Христов карактер.

Охрабрите израз љубави према Богу и један према другоме. Разлог што у свету има тако много људи и жена тврдога срца, састоји се у томе што је права љубав сматрана слабошћу, обесхрабривана и потискивана. Боља природа ових људи била је гушена у детињству и све док светлост божанске љубави не раскрави њихову хладну себичност, њихова срећа заувек ће бити уништена. Ако желимо да наша деца поседују нежни Исусов дух и наклоност, коју анђели показују према нама, морамо охрабривати побуде племенитости и љубави које носи детињство.

Учите децу да виде Христа у природи. Изведите их напоље, под величанствено дрвеће, у врт, и учите их да у свим величанственим делима стварања уоче израз Његове љубави. Поучавајте их да је Он успоставио законе који управљају свим бићима, да је Он поставио законе и за нас и да су ти закони за
517 нашу срећу и радост. Немојте их замарати дугим молитвама и досадним опоменама, већ их очигледним поукама из природе научите послушности Божјем закону.

Када их придобијете да имају поверења у вас као Христове следбенике, лако ћете их поучити о великој љубави којом нас је љубио. Када покушате да објасните истине о спасењу и укажете деци на Христа као личног Спаситеља, анђели ће бити поред

вас. Господ ће очевима и мајкама дати милости да своје малишане заинтересују узвишеном причом о Детету из Витлејема које је заиста Нада света.

Када је Исус казао својим ученицима да не бране деци да дођу к Њему, говорио је својим следбеницима свих векова – службеницима Цркве, проповедницима, помоћницима и свим хришћанима. Исус привлачи децу к Себи и Он нам налаже: »Не забрањујте им долазити к Мени«, као да каже – Она ће доћи, ако их не спречите.

Немојте дозволити да ваш карактер, који није сличан Христу, погрешно прикаже Исуса. Немојте удаљити малишане од Њега својом хладноћом и грубошћу. Немојте постати узрок њиховом осећању да им Небо неће бити пријатно место ако сте ви тамо. Не говорите о вери као о нечему што деца не могу да разумеју и не поступајте тако као да се од њих не очекује да у детињству прихвате Христа. Немојте им развити погрешан утисак да је Христова вера, вера суморности и да долажењем Спаситељу морају да се одрекну свега што живот чини радосним.

Када Свети Дух подстакне дечја срца, сарађујте у Његовом раду. Учите их да их Спаситељ позива, да Му ништа не причињава већу радост него када Му се предају у цвету и свежини својих година.

Бескрајном нежношћу Спаситељ посматра душе, које је искупио својом крвљу. Оне су Његове захваљујући Његовој љубави. Он их посматра неисказаном чежњом. Његово срце широко је отворено не само за децу најбољег понашања, већ и за ону која су наследила рђаве карактерне црте. Многи родитељи не разумеју колико су одговорни за ове недостатке своје деце. Они су их учинили таквима. Са заблуделима не поступају нежно и мудро. Али Исус са сажаљењем посматра ову децу. Он види све од узрока до последице.

Хришћански радник може да постане Христово оруђе у довођењу ове деце Спаситељу. Мудрошћу и истанчаним разумевањем он може да их привеже за своје срце, може им пружити охрабрење и наду и Христовом милошћу може их видети преображеног карактера, тако да се за њих може рећи: »Јер је таквих царство небеско.«

Ова глава заснована је на Матеју 19,16-22; Марку 10,17-22; Луки 18,18-23.

»ЈОШ ТИ ЈЕДНО НЕДОСТАЈЕ...«

518 »И кад наиђе на пут, притрча неко, и клекнувши на колена пред Њим питаше Га: Учитељу благи, шта ми треба чинити да добијем живот вечни?«

Младић који је поставио ово питање био је народни поглавар. Имао је велико имање и заузимао одговоран положај. Видео је љубав коју је Христос испољио према деци коју су довели к Њему; видео је како их је нежно примао и узимао у своје наручје и у његовом срцу распламсала се љубав према Спаситељу. Зажелео је да постане Његов ученик. Био је тако дубоко покренут да је, док је Исус ишао својим путем, потрчао за Њим, клекао крај Његових ногу и искрено и озбиљно поставио питање, које је било тако важно за његову душу, али и за душу сваког људског бића: »Учитељу благи, шта ми треба чинити да добијем живот вечни?«

»Што Ме зовеш благим«, рекао је Исус, »нико није благ осим једнога Бога.« Исус је желео да искуша поглаварeву искреност и покрене га да каже на који Га начин сматра благим. Да ли схвата да је Овај коме се обраћа Божји Син? Које је било право осећање његовог срца?

Овај поглавар имао је високо мишљење о својој праведности. Он није ни претпостављао да му било шта недостаје, па ипак није био сасвим задовољан. Осећао је потребу за нечим

што није имао. Зар Исус не би могао да га благослови као што је благословио малишане и тако задовољи потребу његове душе?

Одговарајући на његово питање, Исус му је рекао да је послушност Божјим законима неопходна ако жели да добије вечни живот и навео неке од заповести које показују човекову дужност према ближњима. Поглаварев одговор био је потврдан: 519
»Све сам ово сачувао од младости своје; шта ми још треба?«

Христос је посматрао лице овог младог човека као да чита његов живот и испитује његов карактер. Заволео га је и чезнуо да му подари мир, и благодат, и радост који би потпуно изменили његов карактер. »Још ти једно недостаје«, рекао је Он, »продај све што имаш и раздај сиромасима; и имаћеш благо на Небу; и хајде за мном.«

Христа је привлачио овај младић. Он је знао да је био искрен кад је казао: »Све сам ово сачувао од младости своје.« Откупитељ је чезнуо да у њему створи такво разумевање које би га оспособило да увиди потребу за посвећењем срца и хришћанском добротом. Чезнуо је да у њему види понизно и скрушено срце свесно узвишене љубави, која треба да се поклони Богу, и које ће свој недостатак покрити Христовим савршенством.

Исус је у овом поглавару видео помоћника који Му је био потребан, да Му је овај младић постао сарадник у делу спасења. Ако се потчини Христовом вођству, он ће постати сила за добро. Поглавар је могао постати запажени Христов представник, јер је имао такве особине које би га, када би се сјединио са Спаситељем, оспособиле да постане божанска сила међу људима. Христос сагледавши његов карактер, заволео га је. У поглаварев срцу будила се љубав према Христу, јер љубав рађа љубав. Исус је чезнуо да га види као свога сарадника. Чезнуо је да га начини сличним Себи, огледалом у коме би одсјајивала сличност Богу. Чезнуо је да развије савршенство његовог карактера и да га посвети Господњој служби. Да се поглавар тада предао Христу, напредовао би у атмосфери Његове присутности. Да је учинио овај избор, колико би друкчија била његова будућност.

»Још ти једно недостаје«, рекао је Исус. »Ако хоћеш савршен да будеш, иди продај све што имаш и подај сиромасима; и имаћеш благо на Небу; па хајде за Мном.« Христос је читао срце

овог поглавара. Недостајало му је само једно, то је било начело које је имало животну важност.

У души му је била потребна Божја љубав. Ова потреба, ако јој се не удовољи, показаће се судбоносном по њега; цела његова природа постаће искварена. Попуштањем ојачала би себичност. Да би могао да прими Божју љубав, морао се одрећи велике љубави према самоме себи.

Христос је овог човека ставио на пробу. Позвао га је да бира између небеског блага и световне величине. Небеско благо било му је осигурано да је пристао да следи Христа. Али морао је покорити своје »ја«; његова воља морала се потчинити Христовој власти. Младом поглавару понуђена је права Божја светост. Имао је преимућство да постане Божји син и са Христом сунаследник небеског блага. Међутим, морао је да узме крст и путем самоодрицања пође за Спаситељем.

Христове речи за поглавара су заиста биле позив. »Изаберите себи данас коме ћете служити.« (Исус Навин 24,15) Избор је препуштен њему. Исус је чезнуо за његовим обраћењем. Он му је показао слабу тачку у његовом карактеру; и са каквим је само дубоким занимањем очекивао одлуку, док је младић процењивао Његово питање! Ако одлучи да пође за Христом, мора у свему да послуша Његове речи. Он мора да напусти своје частољубиве намере. Са каквом озбиљном, брижном чежњом, са каквом је глади у души Спаситељ посматрао младића, надајући се да ће прихватити позив Божјег Духа!

Христос је одредио услове који би једино могли да помогну поглавару да усавршши хришћански карактер. Његове речи биле су речи мудрости, иако су изгледале строге и као да много траже. Једина нада спасења за овог поглавара била је да их прихвати и послуша. Његов високи положај и његов иметак неосетно су уносили зло у његов карактер. Ако ће их гајити они ће заменити Бога у његовим осећањима. Ускратити Богу мало или много значило је задржати оно што умањује његову моралну снагу и делотворност; ако буде брижљиво неговано оно што је световно, ма колико било несигурно или безвредно, оно ће преовладати.

Поглавар је постао жалостан, јер је брзо разабрао све што су Христове речи обухватиле. Да је схватио вредност понуђеног

дара, брзо би се као следбеник прикључио Христу. Био је један од чланова уваженог јеврејског савета и сотона га је кушао ласкавим изгледима за будућност. Желео је небеско благо, али је желео и пролазне предности које ће му донети његово богатство. Жао му је било што су постојали такви услови; желео је вечни живот, али није био вољан да поднесе жртву. Цена вечног живота чинила му се сувише високом, па је отишао жалостан, »јер бејаше врло богат«.

Његова тврдња да је држао Божји закон била је обмана. Показао је да му је богатство било идол. Није могао да држи Божје заповести, док је свет заузимао прво место у његовим осећањима. Више је волео Божје дарове, него што је волео Дародавца. Христос је понудио младићу своје пријатељство. »Хајде за Мном«, рекао је Он. Међутим, Спаситељ за њега није значио тако много као његово име међу људима или његов иметак. Да се одрекне свога земаљског блага које је видљиво, ради небеског блага које је невидљиво, било је исувише велико излагање опасности. Одбио је понуду вечног живота и отишао у сталну службу свету.

Хиљаде пролазе кроз ово кушање бирајући између Христа и 523
света; и многи бирају свет. Као и млади поглавар они се окрећу од Христа, говорећи у својим срцима – Не желим овог Човека за свог вођу.

Христово поступање са младићем приказано нам је као очигледна поука. Бог нам је дао правила понашања, која сваки од Његових слугу мора да следи. То је послушност Његовом закону, не само формална послушност, већ послушност која продире у живот и открива се у карактеру. Бог је успоставио своје мерило карактера за све који желе да постану поданици Његовог царства. Само они који желе да постану Христови сарадници, само они који ће рећи – Господе, све што имам и што јесам припада Теби – биће признати за Божје синове и кћери. Сви треба да размотре шта значи желети Небо, а ипак се одвратити због постављених услова. Размислите о томе шта значи рећи Христу: »Не.« Поглавар је рекао: Не, ја не могу да Ти дам све. Да ли и ми исто говоримо? Спаситељ нам нуди да са нама дели посао који нам је Бог дао да извршимо. Он нуди коришћење средстава која нам је Бог дао, да бисмо унапредили Његово дело на свету. Једино на овај начин Он може да нас спасе.

Поседи су поверени поглавару да би се показао као верни пристав; ова добра требало је да подели на благослов онима који су били у оскудици. Тако Бог и сада поверава људима средства, дарове и прилике да би могли постати Његови посредници у помагању сиромашнима и онима који пате. Онај који користи поверене дарове како је Бог одредио, постаје Спаситељев сарадник. Он придобија душе за Христа, зато што је представник Његовог карактера.

Онима који се, као и млади поглавар, налазе на високим, поверљивим положајима и имају велико имање, може изгледати као превелика жртва одрицање од свега да би следили Христа. Али то је правило које важи за све који желе да постану Његови ученици. Послушност се мора показати у свему што је прихваћено. Самоодрицање је суштина Христове науке. Често се износи и поучава језиком који изгледа врло заповеднички, зато што не постоји други начин за човеково спасење осим да се одлучно одбаци све оно што ће, ако се гаји, сломити цело биће.

Када Христови следбеници врате Господу оно што је Његово, тада скупљају благо које ће им бити дато када чују речи: »Добро, слуго добри и верни... уђи у радост господара својега.« »Који место одређене Себи радости претрпе крст, не марећи за срамоту, и седе с десне стране престола Божјега.« (Матеј 25,23; Јеврејима 12,2) Радост што виде откупљене душе, душе спасене за вечност, награда је свима који иду стопама Онога који је рекао: »Хајде за Мном.«

Глава 58

Ова глава заснована је на Луки 10,38-42; Јовану 11,1-44.

»ЛАЗАРЕ, ИЗИЂИ НАПОЉЕ!«

Лазар из Витаније био је међу најпостојанијим Христовим 524
ученицима. Од њиховог првог сусрета његова вера у Христа била је снажна, његова љубав према Њему дубока, а и Спаситељ га је веома волео. За Лазара је Христос учинио своје највеће чудо. Спаситељ је благосиљао све који су тражили Његову помоћ; Он воли целу људску породицу, али са некима је повезан нарочито нежним везама. Његово срце било је повезано чврстим везама љубави према породици у Витанији, па је за једног њеног члана учинио своје најдивније дело.

У Лазаревом дому, Исус је често налазио одмор. Спаситељ није имао свога дома и зависио је од гостопримства својих пријатеља и ученика, па Му је често када је био уморан и жељан људског пријатељства, било драго да нађе уточиште, у овом мирном дому, далеко до подозрења и љубоморе гневних фарисеја. Овде је налазио искрену добродошлицу и чисто, свето пријатељство. Овде је могао да говори једноставно и потпуно слободно, знајући да ће се Његове речи схватити и ценити.

Наш Спаситељ је ценио тихи дом и пажљиве слушаоце. Он је чезнуо за људском нежношћу, љубазношћу и топлином. Они који су прихватали небеско поучавање, које је Он увек био спреман да да, били су веома благословени. Док је мноштво 525
ишло за Христом преко отворених поља, откривао им је лепоте

из света природе. Тежио је да отвори очи њиховог разума, да би могли видети како Божја рука одржава свет. Да би покренуо уважавање Божје доброте и доброчинства, управљао је пажњу својих слушалаца на росу која нежно пада, на благе пљускове кише и на сјајно Сунце подједнако поклоњено и добрима и злима. Желео је да људи потпуније схвате пажњу коју Бог поклања људским оруђима која је створио. Међутим, мноштво није било спремно да слуша, па је у дому у Витанији Христос налазио одмор од исцрпљујућег сукоба у јавном животу. Ту је захвалним слушаоцима отварао књиге Провиђења. У овом присном разговору својим слушаоцима откривао је оно што није покушавао да каже том разноликом мноштву. Није имао потребе да својим пријатељима говори у причама.

Док је Христос износио своје дивне поуке, Марија је седела крај Његових ногу, као предан слушалац пун поштовања. Једном приликом, Марта, заузета бригом око припремања обеда, дошла је Христу говорећи: »Господе! зар ти не мариш што ме сестра моја остави саму да служим? Реци јој дакле да ми поможе.« То је било у време Христове прве посете Витанији. Спаситељ и Његови ученици управо су стигли са свог заморног пешачења из Јерихона. Марта се бринула да им обезбеди удобност и у својој брижности заборавила љубазност коју дугује свом госту. Исус јој је одговорио благим и стрпљивим речима: »Марта, Марта, бринеш се и трудиш за много, а само је једно потребно. Али је Марија добри део изабрала, који се неће узети од ње.« Марија је у свој ум слагала драгоцене речи које су силазиле са Спаситељевих усана, речи које су јој биле драгоценије од најскупоценијих земаљских драгуља.

То »једно« што је било потребно Марти био је благи дух оданости, дубље старање за знање о будућем бесмртном животу и врлинама неопходним за духовно напредовање. Требало је да се мање стара за пролазно, а више за оно што ће вечно трајати. Исус жели да поучи своју децу да искористе сваку прилику да би стекли ово знање које ће их умудрити на спасење. Христовом делу потребни су промишљени, енергични радници. Постоји широко поље за Марте, са њиховом ревношћу за делотворни верски рад. Међутим, нека оне најпре седну заједно са Маријом крај Исусових ногу. Нека марљивост, тачност и снага

буду посвећени Христовом милошћу, па ће тада живот бити непобедива сила за добро.

Туга је ушла у мирни дом у коме се Исус често одмарао. Лазара је погодила изненадна болест и његове сестре поручиле су Спаситељу: »Господе, гле, онај који ти је мио болестан је.« Виде- 526
ле су снагу болести која је захватила њиховог брата, али знале су да је Исус био у стању да лечи све врсте болести. Веровале су да ће саосећати са њима у њиховој жалости и зато нису упутиле хитан захтев да одмах дође, већ су послале само поверљиву вест: »Онај који ти је мио болестан је.« Мислиле су да ће Он одмах одговорити на њихову поруку и бити с њима чим буде могао да дође у Витанију.

Неспокојно су очекивале поруку од Њега. Док год је искра живота горела у њиховом брату, молиле су се и чекале да Исус дође. Међутим, весник се вратио без Њега. Ипак, донео је вест: »Ова болест није на смрт«, а то им је донело наду за коју су се ухватиле да ће Лазар живети. Нежно су покушавале да говоре речи наде и охрабрења готово бесвесном патнику. Када је Лазар умро, биле су горко разочаране, али осећале су Христову милост која их је подупирала и то их је сачувало да ни за што не окривљују Спаситеља.

Када је Христос чуо вест, ученицима се учинило да ју је хладно примио. Није испољио жалост коју су очекивали да ће показати. Погледавши их, рекао је: »Ова болест није на смрт, него на славу Божју, да се прослави Син Божји с ње.« Два дана остао је у месту у коме је био. Ово одгађање било је тајна за ученике. Каква би утеха била Његова присутност овом ожалошћеном дому, помислили су они. Његова снажна љубав према породици у Витанији била је добро позната ученицима и зато су били изненађени што се није одазвао тој жалосној вести: »Онај који ти је мио болестан је.«

У току та два дана изгледало је као да је Исус ову вест одстранио из свога ума, јер није спомињао Лазара. Ученици су размишљали о Јовану Крститељу, Исусовом претечи. Питали су се зашто је Исус, и поред силе да чини величанствена чуда, допустио да Јован пропада у тамници и умре насилном смрћу. Пошто је имао такву силу, зашто Христос није спасао Јованов живот? Ово питање често су постављали фарисеји који су износили то као не-

побитан доказ против Христове тврдње да је Син Божји. Спаситељ је упозорио своје ученике на недаће, губитке и прогонства. Да ли ће их заборавити у недаћама? Неки су се питали да нису погрешно схватили Његову мисију. Сви су били дубоко ожалошћени.

После два дана чекања, Исус је рекао својим ученицима: »Хајдемо опет у Јудеју.« Ученици су се питали зашто је Исус, ако је намеравао да оде у Јудеју, чекао два дана. Међутим, бо-
527 јазан за Христа и њих лично сасвим је обузела њихове мисли. Нису могли да виде ништа друго до опасност на путу којим је намеравао да прође. »Рави«, рекли су, »сад Јудејци шћадијаху да Те убију камењем, па опет хоћеш да идеш онамо? Исус одговори: Није ли дванаест сахата у дану?« Ја сам под вођством свога Оца и све док чиним Његову вољу, Мој живот је безбедан. Дванаест сати Мога дана још није истекло. Ушао сам у остатак свога дана, али док год преостаје и најмањи део, Ја сам сигуран.

»Ко дању иде«, наставио је, »не спотиче се, јер види видело овога света.« Онај који чини Божју вољу, који иде стазом коју је Бог означио, не може да се спотакне и падне. Светлост Божјег Духа који га води, даје му јасну преставу о његовој дужности и води га право до завршетка његовог рада. »А ко иде ноћу спотиче се, јер нема видела у њему.« Онај који иде стазом коју је сам изабрао, на коју га Бог није позвао, спотаћи ће се. За њега се дан претвара у ноћ и ма где се налазио, није сигуран.

»Ово каза, и потом рече им: Лазар, наш пријатељ, заспа; него идем да га пробудим.« »Лазар, наш пријатељ, заспа.« Како дирљиве речи! Како пуне саучешћа! Мислећи на опасност којој ће се њихов Учитељ изложити одласком у Јерусалим, ученици су готово заборавили ожалошћену породицу у Витанији. Међутим, не и Христос. Ученици су се осећали укореним. Били су разочарани што Христос није много брже одговорио на вест. Дошли су у искушење да помисле да Он нема нежне љубави према Лазару и његовим сестрама као што су то мислили, јер би иначе пожурио натраг с гласником. Али речи: »Лазар, наш пријатељ, заспа«, пробудиле су права осећања у њима. Уверили су се да Христос није заборавио своје пријатеље који пате.

»Онда му рекоше ученици Његови: Господе, ако је заспао, устаће. А Исус им рече за смрт његову и они мишљаху да говори за спавање сна.« Својој верној деци Христос представља смрт

као сан. Њихов живот је сакривен са Христом у Богу, и док не затруби последња труба, они који умиру спаваће у Њему.

»Тада им Исус каза управо: Лазар умре. И мило ми је вас ради што нисам био онамо да верујете; него хајдемо к њему.« Тома није могао да види ништа друго осим смрти која чека његовог Учитеља ако пође у Јудеју, али запрегао је свој дух и рекао другим ученицима: »Хајдемо и ми да помремо с њим.« Познавао је мржњу Јевреја према Христу. Њихова намера била је да 528
Га убију, али она није успела, зато што Му је остало још мало од одређеног времена. У току овог времена Исуса су чували небески анђели. Никакво зло није Му се могло догодити, чак и у пределима Јудеје, у којој су рабини ковали заверу како да Га ухвате и убију.

Ученици су се зачудили Христовим речима када је рекао: »Лазар умре. И мило ми је... што нисам био онамо.« Да ли је Спаситељ својим личним избором избегао дом својих пријатеља који су патили? На изглед, Марија и Марта и Лазар на умору били су препуштени сами себи. Али нису били сами. Христос је гледао цео призор и после Лазареве смрти. Његова благодат пружала је подршку ожалошћеним сестрама. Исус је видео жалост која је раздирала њихова срца, док се њихов брат борио са моћним непријатељем – смрћу. Он је осећао сву тежину бола када је рекао својим ученицима: »Лазар умре.« Међутим, Христос није морао да мисли само на вољене из Витаније, Он је морао да мисли и на поучавање својих ученика. Они треба да постану Његови представници у свету, да би Очев благослов могао да обухвати све. Њих ради дозволио је да Лазар умре. Да га је повратио из болести у здравље не би било учињено чудо, које је најодређенији доказ Његовог божанског карактера.

Да се Христос налазио у болесничкој соби, Лазар не би умро, јер сотона не би имао власт над њим. Смрт не би могла уперити своју стрелу на Лазара у присутности Дародавца живота. Зато је Христос остао по страни. Он је пустио непријатељу да употреби своју моћ, да би могао да га потисне као побеђеног непријатеља. Он је дозволио да Лазар потпадне под власт смрти, а жалосне сестре виделе су свога брата положеног у гробу. Христос је знао да ће, док буду гледале мртво лице свога брата, њихова вера у Откупитеља бити окрутно кушана. Али знао је да ће из борбе

кроз коју су сада пролазиле, њихова вера засјати још већом силом. Он је подносио сваки удар бола који су оне издржале. Није их мање волео зато што је чекао, али је знао да ће извојевати победу за њих, за Лазара, за Себе лично и своје ученике.

»Вас ради«, »да верујете«. Свима који теже да осете вођство Божје руке, тренутак највећег обесхрабрења је време када је божанска помоћ најближа. Они ће се са захвалношћу осврнути на најмрачнији део свога пута. »Зна Господ побожне избављати.« (2. Петрова 2,9) Из сваког искушења, из сваке невоље Он ће их извести са јачом вером и богатијим искуством.

529 Одуговлачећи са доласком Лазару, Христос је имао намеру да покаже милост онима који Га нису примили. Одуговлачио је да би васкрсењем Лазара из мртвих, могао дати свом тврдокорном, неверном народу још један доказ да је Он заиста »васкрсење и живот«. Није желео да се одрекне свеопште наде народа, сиротих, заблуделих оваца дома Израиљева. Његово срце кидало се због њихове окорелости. У својој милости намеравао је да им да још један доказ више да је Он Обновитељ, Једини који може изнети на видело живот и бесмртност. То треба да буде доказ који свештеници неће моћи погрешно протумачити. То је био разлог Његовог одуговлачења да дође у Витанију. Ово чудо, подизање Лазара из мртвих, као круна свега треба да стави Божји печат на Његов рад и на Његову тврдњу да има божанство.

На путу до Витаније, Исус је по свом обичају, служио болеснима и невољнима. Пошто је стигао у град, послао је гласника сестрама са вешћу о свом доласку. Христос није одмах ушао у кућу, већ је остао на једном тихом месту крај пута.

Нападни призори које су правили Јевреји приликом смрти пријатеља или рођака нису били у складу са Христовим духом. Он је слушао одјекивање плача изнајмљених нарикача и није желео да се са сестрама сретне у таквом призору збрке. Међу ожалошћеним пријатељима налазили су се и рођаци ове породице од којих су се неки налазили на високим, одговорним положајима у Јерусалиму. Међу њима су били неки од најогорченијих Христових непријатеља. Христос је знао њихове намере и зато се није одмах појавио.

Вест је тако тихо пренета Марти да је други у просторији нису чули. Опхрвана тугом, Марија није чула те речи. Марта је одмах устала и изашла да сретне свог Господа, а Марија ми-

слећи да је Марта пошла на место на коме је Лазар сахрањен, седела је тихо, занемела од бола.

Марта је журила да сусретне Исуса, њено срце ломила је навала опречних осећања. На Његовом изражајном лицу читала је исту нежност и љубав која је ту увек постојала. Њено поверење у Њега није било поколебано, али мислила је на свога драгог брата кога је Исус волео. Са жалошћу, која је усколебала њено срце зато што Христос није раније дошао, а ипак са надом да ће чак и сада учинити нешто да их утеши, рекла је: »Господе, да си Ти био овде не би мој брат умро.« Усред пометње коју су правиле нарикаче, сестре су непрестано понављале ове речи.

Са људским и божанским сажаљењем, Исус је посматрао њено жалосно и бригом изборано лице. Марта није имала склоности да прича о ономе што је прошло; све је исказала дирљивим речима: »Господе, да си Ти био овде не би мој брат умро.« Али гледајући у лице пуно љубави, додала је: »А и сад знам да што заиштеш у Бога даће Ти Бог.« 530

Исус је охрабрио њену веру речима: »Брат ће твој устати.« Његов одговор није имао циљ да оживи наду у тренутну промену. Он је Мартине мисли повео преко садашњег оживљавања њеног брата и усредсредио их на васкрсење праведника. Он је ово учинио да би у Лазаревом васкрсењу могла видети залог васкрсења свих мртвих праведника и сигурност да ће то бити остварено Спаситељевом силом.

Марта је одговорила: »Знам да ће устати о васкрсењу, у последњи дан.«

Још увек желећи да њену веру управи у правом смеру, Исус је изјавио: »Ја сам Васкрсење и Живот.« У Христу је исконски, непозајмљени, нестечен живот. »Ко има Сина Божјега има живот.« (1. Јованова 5,12) Христово божанство је верниково чврсто обећање о вечном животу. »Који верује Мене«, рекао је Исус, »ако и умре живеће. И ниједан који живи и верује Мене неће умрети вавек. Верујеш ли ово?« Христос овде унапред гледа у време свога Другог доласка. Тада ће умрли праведници устати у нераспадљивости, а живи праведници биће узети на Небо не видевши смрт. Чудо које ће Христос управо учинити, васкрсењем Лазара из мртвих, представљаће васкрсење свих

умрлих праведника. Он је својом речи и својим делима прогласио Себе Зачетником васкрсења. Он који ће и сам ускоро умрети на крсту, стајао је с кључевима смрти, као Победник над гробом показујући своје право и силу да да вечни живот.

На Спаситељеве речи: »Верујеш ли ово?«, Марта је одговорила: »Да, Господе, ја верових да си Ти Христос Син Божји, који је требало да дође на свет.« Није схватила речи које је Христос изговорио у њиховом потпуном значењу, али признала је своју веру у Његово божанство и своје поверење да је Он у стању да изврши све што жели да учини.

»И ово рекавши отиде те зовну тајно Марију сестру своју говорећи: Учитељ је дошао, и зове те.« Саопштила је вест што је тише могла, јер су свештеници и поглавари били спремни да ухапсе Исуса када им се пружи прилика. Вика нарикача спречила је да се чују њене речи.

533 Чувши вест, Марија је хитро устала и са изразом ишчекивања на лицу напустила просторију. Мислећи да је пошла на гроб да плаче, ожалошћени су је пратили. Када је стигла на место на коме је Исус чекао, клекла је крај Његових ногу и дрхтавим уснама казала: »Господе! да си Ти био овде, не би умро мој брат.« Узвике нарикача тешко је подносила, јер је чезнула да насамо са Исусом измени неколико мирних речи. Међутим, знала је за злобу и љубомору, коју су у својим срцима гајили према Исусу неки до присутних, па се уздржала од потпуног изражавања свога бола.

»Онда Исус кад је виде где плаче, и где плачу Јудејци који дођоше с њом, згрози се у духу, и сам постаде жалостан.« Он је читао срца свих окупљених. Видео је да је код многих испољавање жалости само претварање. Знао је да ће неки из овог скупа, који сада показују лицемерну жалост, ускоро планирати смрт не само за моћног Чудотворца, већ и за оног који ће бити подигнут из мртвих. Христос је могао да стргне са њих одећу лажне жалости. Али, задржао је свој праведни гнев. Речи које је могао да изговори као израз потпуне истине није изговорио, због драге особе која је у болу клечала крај Његових ногу и која је истински веровала у Њега.

»Где сте га метнули«, упитао је. »И рекоше Му: Господе, хајде да видиш.« Заједно су кренули ка гробу. То је био жалостан

призор. Лазар је био врло омиљен и његове сестре су сломљеног срца плакале за њим, а његови пријатељи придружили се болу и сузама ожалошћених сестара. Пред том људском бедом и чињеницом да несрећни пријатељи могу да оплакују мртвога, док Спаситељ света стоји поред њих – Ударише сузе Исусу. Иако је био Божји Син, ипак је узео људску природу на Себе и био покренут људском жалошћу. Његово нежно, сажаљиво срце увек је покренуто саосећањем према онима који пате. Он плаче са онима који плачу и радује се са онима који се радују.

Међутим, Исус није плакао само због људског саучешћа према Марији и Марти. У Његовим сузама садржан је бол који је био далеко изнад људског бола као што је небо више од земље. Христос није плакао за Лазаром, јер је намеравао да га позове из гроба. Он је плакао зато што ће многи, који су сада плакали за Лазаром, ускоро планирати Његово убиство, смрт Онога који је Васкрсење и Живот. Међутим, како су неспособни били неверни Јевреји да правилно протумаче Његове сузе! Неки који нису могли да виде ништа више до само спољашње околности 534
призора пред Њим као узрока Његовог бола, нежно су казали: »Гледај како Га љубљаше.« Други, желећи да семе неверства посеју у срца присутних, подсмешљиво су рекли: »Не могаше ли Овај који отвори очи слепцу учинити да и овај не умре?« Ако је у Христовој моћи било да спасе Лазара, зашто му је допустио да умре?

Пророчким оком Христос је видео непријатељство фарисеја и садукеја. Знао је да они унапред смишљају Његову смрт. Знао је да ће неки од ових, који су наизглед тако саосећајни, ускоро сами себи затворити врата наде и капије Божјег града. Ускоро треба да се догоди Његово понижење и распеће, што ће имати за последицу разорење Јерусалима, а у то време нико неће оплакивати мртве. Одмазда која треба да дође на Јерусалим јасно Му је показана. Видео је Јерусалим опседнут од римских легија. Знао је да ће многи који сада плачу за Лазаром, умрети за време опсаде града и да у њиховој смрти неће бити никакве наде.

Христос није плакао само због призора који је био пред Њим. Терет вековног бола лежао је на Њему. Видео је страшне последице преступа Божјег закона. Видео је да у историји света, почевши од Авељеве смрти, борба између добра и зла није престала. Гледајући у будуће године, видео је патњу и жалост,

сузе и смрт, који ће бити људска судбина. Његово срце било је прободено болом људске породице свих векова и свих земаља. Патње грешног људског рода тешко су притискивале Његову душу, а извор Његових суза потекао је када је зажелео да отклони све њихове невоље.

»А Исус опет се згрози у себи, и дође на гроб.« Лазара су положили у једну пећину у стени и један огроман камен био је стављен на улаз. »Узмите камен«, рекао је Христос. Мислећи да само жели да погледа умрлог, Марта је приговорила рекавши да је тело већ четири дана сахрањено и распадање је већ почело своје дело. Ова тврдња, изречена пре Лазаревог васкрсења, није дала никакве могућности Христовим непријатељима да кажу да је учињена превара. У прошлости фарисеји су ширили лажне тврдње о највеличанственијим изразима Божје силе. Када је Христос подигао у живот Јаирову кћер, рекао је: »Девојка ни-
535 је умрла, него спава.« (Марко 5,39) Пошто је била болесна само кратко време и била васкрснута непосредно после смрти, фарисеји су изјавили да дете није било мртво; да је сам Христос рекао да она спава. Настојали су да прикажу као да Христос не може да излечи болест и да су Његова чуда била подвала. Међутим, у овом случају, нико није могао да порекне да је Лазар био мртав.

Када Господ намерава да учини неко дело, сотона утиче на некога да се успротиви. »Узмите камен«, рекао је Христос. Колико је год могуће припремите пут за Моје дело. Међутим, показала се Мартина самопоуздана и частољубива природа. Није била вољна да се тело у распадању изнесе на видело. Људско срце споро схвата Христове речи и Мартина вера није схватила право значење Његовог обећања.

Христос је укорио Марту, али Његове речи изговорене су врло благо. »Не рекох ли ти да ако верујеш видећеш славу Божју?« Зашто да сумњаш у Моју силу? Зашто расуђујеш супротно Мојим захтевима? Имаш Моју реч. Ако верујеш, видећеш Божју славу. Природне немогућности не могу спречити дело Свемогућега. Сумња и неверство нису понизност. Безусловно веровање у Христову реч је права понизност, прво предање самога себе.

»Узмите камен.« Христос је могао да нареди стени да се склони и она би послушала Његов глас. Он је могао да наложи

анђелима који су били у Његовој непосредној близини, да то учине. На Његову заповест, невидљиве руке уклониле би стену. Међутим њу треба да уклоне људске руке. На тај начин Христос је желео да покаже да људско треба да сарађује са божанским. Оно што људска сила може да учини, божанска сила није позвана да учини. Бог не одбацује људску помоћ. Он јача човека, сарађује са њим, када користи силе и способности које су му поклоњене.

Послушали су Исусову заповест и уклонили камен. Све је учињено јавно и промишљено. Свима је пружена прилика да виде да се не чини никаква обмана. У гробу у стени лежало је Лазарево тело, хладно и мирно у смрти. Узвици нарикача умукнули су. Изненађена и пуна ишчекивања, гомила је стајала око гроба, чекајући да види шта ће уследити. Христос је спокојно стајао испред гроба. Свечана озбиљност почивала је на присутнима. Христос је крочио ближе гробу. Подижући своје очи к небу, рекао је: »Оче, хвала Ти што си Ме услишио.« Мало пре овога Христови непријатељи оптуживали су Га за хулу на Бога и узимали камење да баце на Њега зато што је тврдио да је Божји Син. Оптужили су Га да чини чуда сотонином силом. Међутим, Христос овде тврди да је Бог Његов Отац и са савршеним 536
поверењем изјављује да је Он Божји Син.

У свему што је чинио, Христос је сарађивао са својим Оцем. Увек је пажљиво показивао да не ради независно од Њега; а своја чуда чинио је вером и молитвом. Христос је желео да сви познају Његов однос према Његовом Оцу. »Оче«, рекао је Он, »хвала Ти што си Ме услишио. А Ја знадох да Ме свагда слушаш; него рекох народа ради који овде стоји, да верују да си Ме Ти послао.« Овде је ученицима и народу требало да буде дат најубедљивији доказ о односу који постоји између Христа и Бога. Њима је требало показати да Христова тврдња није била обмана.

»И ово рекавши зовну иза гласа: Лазаре, изиђи напоље.« Његов глас, разговетан и продоран, допро је до ушију умрлога. Док је говорио, божанско је просијавало кроз Његову људску природу. На Његовом лицу, озареном Божјом славом, народ је могао да види поузданост Његове силе. Свако око било је приковано за улаз у пећину. Свако уво било је усредсређено да прими и најмањи звук. Са великим и брижним занимањем сви су

ишчекивали испит Христовог божанства, доказ који треба да потврди Његово тврђење да је Божји Син или да угуши наду за вечна времена.

У тихом гробу нешто се покренуло и онај који је био мртав стајао је на улазу у гроб. Његове покрете спутавали су мртвачки повоји којима је био обавијен, па је Христос рекао запањеним гледаоцима: »Раздрешите га и пустите нек иде.« Поново је показао да човек – радник треба да сарађује са Богом. Људи треба да раде за људе. Лазара су ослободили и он је стајао пред мноштвом, не као човек испијен болешћу, са слабим, клецавим удовима, већ као човек у најбољим годинама у снази племените мужевности. Његове очи сијале су разумом и љубављу према своме Спаситељу. У дубокој оданости бацио се пред Исусове ноге.

Очевици су у почетку стајали неми од чуђења. Затим је уследио неописив призор радости и захвалности. Сестре су као дар Божји примиле повратак свога брата у живот и прекидане сузама радосницама, изразиле своју захвалност Спаситељу. Међутим, док су се брат, сестре и пријатељи радовали овом поновном сусрету, Исус се повукао са места догађаја. Када су потражили Дародавца живота, нису Га могли наћи.

Ова глава заснована је на Јовану 11,47-54.

ЗАВЕРА СВЕШТЕНИКА

Витанија је била тако близу Јерусалима да су вести о васкр- 537
слом Лазару ускоро стигле у град. Преко ухода, који су били очевици овог чуда, јеврејски поглавари су брзо у својим рукама имали чињенице. Одмах је сазван састанак Синедриона да се одлучи шта треба чинити. Христос је сада испољио своју власт над смрћу и гробом. Ово велико чудо било је врхунски доказ који је Бог пружио људима да је Он послао свог Сина на свет ради њиховог спасења. То је било испољавање божанске силе довољне да убеди сваки ум који је под влашћу здравог расуђивања и просветљене савести. Многи који су били очевици Лазаревог васкрсења поверовали су у Исуса. Међутим, мржња свештеника према Њему се појачала. Одбацили су све мање доказе о Његовој божанској природи, а ово ново чудо само их је разјарило. Умрли је васкрсао усред бела дана и пред гомилом сведока. Никакво лукавство не би могло да обори такав доказ. Из тог разлога непријатељство свештеника постало је још кобније. Више него икада одлучили су да учине крај Христовом раду.

Садукеји, иако нису били наклоњени Христу, нису као фарисеји били тако пуни злобе према Њему. Њихова мржња није била тако жестока. Међутим, сада су били веома узнемирени. Они нису веровали у васкрсење мртвих. Стварајући на- 538
зови науку, закључили су да је немогуће да мртво тело оживи. Али са неколико Христових речи њихова теорија била је оборена. Показао им је да не знају ни Писма ни силе Божје. Нису мо-

гли да виде никакву могућност за брисање утиска који је чудо оставило на народ. Како људи могу да се окрену од Њега, који је успео да гробу отме његовог мртваца? Ширили су лажне извештаје, али чудо се није могло порећи, па нису знали како да сузбију његово дејство. Дотле садукеји нису подржавали план за Христово убиство. Међутим, после Лазаревог васкрсења, донели су решење да једино Његовом смрћу могу да се зауставе Његове неустрашиве оптужбе против њих.

Фарисеји су веровали у васкрсење и сигурно су увидели да је ово чудо доказ да је Месија међу њима. Али упорно су се супротили Христовом раду. Од самог почетка мрзели су Га, зато што је откривао њихове лицемерне захтеве. Он је стргнуо плашт строгих обреда испод кога се скривала њихова морална изопаченост. Чиста вера коју је Он проповедао осудила је њихово празно исповедање побожности. Били су жедни освете због Његових оштрих укора. Покушали су да Га изазову да каже или учини нешто што би им дало прилику да Га осуде. Неколико пута покушали су да Га каменују, али тихо се повлачио и они су Га губили из вида.

Чуда која је чинио у Суботу, била су за олакшање болеснима, али фарисеји су покушали да Га осуде као преступника Суботе. Покушали су да покрену Иродовце против Њега. Представљали су Га као да тежи успостављању супарничког царства и саветовали се са њима како да Га униште. Да би изазвали Римљане против Њега, приказали су Га као да покушава да поткопа њихову власт. Покушавали су на разне начине да Га спрече да утиче на народ. Али све до ових дана њихови покушаји били су осујећени. Мноштво које је сведочило о Његовим делима милосрђа и које је слушало Његова чиста и света учења знало је да то нису дела и речи кршитеља Суботе или богохулника. Чак и слуге које су послали фарисеји, биле су тако под дејством Његових речи да нису могли да Га ухвате. У очајању Јевреји су на крају издали наредбу да сваког човека који исповеда веру у Христа треба искључити из синагоге.

Свештеници, поглавари и старешине окупљени на саветовању, чврсто су одлучили да уђуткају Њега, који је учинио тако
539 величанствена дела којима су се дивили сви људи. Фарисеји и садукеји били су јединственији него икада раније. Дотада по-

дељени, сада су постали једно у свом противљењу Христу. Никодим и Јосиф приликом ранијих саветовања спречили су да Исус буде осуђен и због тога нису били позвани. На ово саветовање били су позвани други утицајни људи који су веровали у Исуса, али њихов утицај није надјачао утицај злобних фарисеја.

Ипак, сви чланови овог савета нису били сложни. Синедрион у то време није био законита скупштина. Он је постојао само зато што су га трпели. Известан број његових чланова постављао је питање да ли је мудро погубити Христа. Плашили су се да ће то изазвати побуну у народу, што ће нагнати Римљане да ускрате даљу благонаклоност свештенству и одузму му силу коју је још увек имало. Садукеји су били јединствени у својој мржњи према Христу, па ипак били су склони обазривости у својим поступцима, бојећи се да ће их Римљани лишити њиховог високог положаја.

На овом савету, окупљеном да припреми Христову смрт, присутан је био и Сведок који је чуо Навуходоносорове хвалисаве речи, био очевидац Валтасарове идолопоклоничке гозбе и био присутан када је Христос у Назарету прогласио Себе Помазаником. Овај Сведок напомињао је поглаварима какав посао раде. Догађаји из Христовог живота подизали су се пред њима са јасноћом која их је плашила. Сетили су се призора у Храму, када је Исус, тада дечак од дванаест година, стајао пред образованим учитељима Закона постављајући им питања која су их задивљавала. Чудо које је управо учињено сведочило је да је Исус нико други до Божји Син. Списи Старога завета у вези са Христом засијали су у њиховом уму у свом правом значењу. Поглавари, сметени и узнемирени, питали су: »Шта ћемо чинити?« У савету је наступила подвојеност. Под деловањем Светог Духа свештеници и поглавари нису могли одагнати уверење да се боре против Бога.

Када је савет био на врхунцу своје збуњености, првосвештеник Кајафа је устао. Кајафа је био охол и суров човек, властољубив и нетрпељив. Међу његовим рођацима било је садукеја, охолих, дрских, безобзирних, пуних славољубља и свирепости коју су сакривали плаштом лажне праведности. Кајафа је проучавао пророчанства па, иако није познавао њихово право значење, говорио је веома утицајно и поуздано: »Ви не знате

ништа; и не мислите да је нама боље да један човек умре за на-
540 род, неголи да народ сав пропадне.« Чак ако би Исус био не-
вин, тврдио је првосвештеник, мора да се уклони са пута. Он
ствара тешкоће, привлачећи људе к Себи и умањујући углед
поглавара. Он је био само један, па је боље да Он умре него да
буде ослабљен ауторитет поглавара. Ако људи изгубе поверење
у своје поглаваре, биће уништена снага народа. Кајафа је сна-
жно доказивао да ће после овог чуда, Исусови следбеници нај-
вероватније подићи буну. Римљани ће после доћи, говорио је,
затвориће нам Храм, укинути наше законе и уништити нас као
народ. Колико вреди живот овог Галилејца у поређењу са жи-
вотом народа? Ако Он стоји на путу Израиљевој добробити,
зар није служба Богу уклонити Га? Боље је да један човек поги-
не, него да пропадне сав народ.

Изјављујући да један човек мора да умре за народ, Кајафа је
показао да има неко познавање пророчанства, иако је оно било
веома ограничено. Међутим, Јован у свом приказивању догађа-
ја, разматра пророчанство и показује његово широко и дубоко
значење. Он каже: »И не само за народ, него да и расејану де-
цу Божју скупи уједно.« Како је без размишљања горди Кајафа
признао Спаситељеву мисију!

На Кајафиним уснама ова тако драгоцена истина претворе-
на је у лаж. Животно начело које је он заступао, засновано је на
начелу позајмљеном из незнабоштва. Нејасно сазнање да један
мора да умре за људски род увело је незнабошце у приношење
људских жртава. Зато је Кајафа предложио да се цео грешни
народ спасе жртвовањем Исуса, не од преступа, већ у преступу,
да би и даље наставио да греши. Оваквим расуђивањем намера-
вао је да уђутка приговоре оних који би се могли усудити да
кажу да до тог тренутка ништа није нађено на Исусу што би
заслуживало смрт.

На овом савету Христови непријатељи били су дубоко осве-
дочени. Свети Дух је утицао на њихов ум. Али сотона се трудио
да загосподари над њима. Скренуо је њихову пажњу на ште-
ту коју су претрпели због Христа. Како је мало ценио њихову
праведност. Он је откривао много већу праведност, коју морају
да поседују сви који желе да буду Божја деца. Не обраћајући
пажњу на њихове форме и обреде, подстицао је грешнике да

непосредно пођу Богу као милостивом Оцу и искажу Му своје потребе. На тај начин, по њиховом мишљењу, Он је одбацио свештенство. Одбио је да призна теологију рабинских школа. 541
Разоткривајући зле поступке свештеника нанео је непоправљиву штету њиховом утицају. Он је нанео штету утицају њихових мудрих изрека и предања, изјављујући да су строгим наметањем обредног закона, укинули Божји закон. Сада их је сотона на све ово подсећао.

Сотона им је говорио да морају убити Исуса, ако желе да сачувају углед. Послушали су овај савет. Чињеница да могу да изгубе силу коју су сада имали била је, како су сматрали, довољан разлог за доношење неке одлуке. Са изузетком неколицине који се нису усудили да искажу своје судове, Синедрион је прихватио Кајафине речи као Божје речи. У савету је наступило олакшање; неслога је престала. Одлучили су да убију Христа у првој подесној прилици. Одбацујући доказ Исусовог божанства, ови свештеници и поглавари закључали су се у непробојну таму. Потпуно су потпали под сотонину власт, који их је журно гонио преко руба вечне пропасти. Упркос томе њихова превара била је таква да су били веома задовољни сами собом. Сматрали су себе родољубима који траже спасење народа.

Синедрион се, међутим, плашио да против Исуса предузме несмотрене мере, да се народ не би разгневио и насиље управљено на Њега не би пало на њих саме. Због тога је савет оклевао са извршењем пресуде коју је изрекао. Спаситељ је разумео заверу свештеника. Он је знао да жарко желе да Га уклоне, и да ће се њихова намера ускоро испунити. Међутим, Његова дужност није била да убрза кризу и Он се повукао из те области, узевши своје ученике са собом. Тако је Исус својим примером поново потврдио упутство које је дао ученицима: »Кад вас потерају у једном граду, бежите у други.« (Матеј 10,23) Постојало је широко поље у коме је требало радити на спасавању душа; све док оданост Њему то не захтева, Господње слуге не треба да излажу опасности своје животе.

Исус је до овог тренутка посветио свету три године јавног рада. Његов пример самоодрицања и несебичног доброчинства налазио се пред њима. Његов живот чистоте, патње и посвећења био је познат свима. Ипак, ово кратко раздобље од три

године било је дуго толико колико је овај свет могао да поднесе присуство свог Откупитеља.

Његов живот био је живот прогонстава и увреда. Протеран из Витлејема од љубоморног цара, одбачен од свога народа из Назарета, осуђен на смрт без кривице у Јерусалиму, са неколико својих верних следбеника, Исус је нашао своје привремено
542 прибежиште у једном страном граду. Он, кога су увек дирале људске недаће, који је лечио болесне, који је враћао вид слепима, слух глувима, говор немима, који је хранио гладне и тешио жалосне, протеран је од људи за чије се спасење трудио. Он који је ишао по узбурканим таласима и једном речи умирио њиховом бесно урлање, који је истеривао ђаволе, који су Га излазећи признавали за Божјег Сина, који је прекинуо сан мртвих, који је хиљаде њих држао као опчињене својим речима мудрости, био је у немогућности да допре до срца оних који су били заслепљени предрасудом и мржњом и који су тврдоглаво одбијали светлост.

Ова глава заснована је на Матеју 20,20-28; Марку 10,32-45; Луки 18,31-34.

ЗАКОН НОВОГА ЦАРСТВА

Време Пасхе се приближавало и Исус је поново пошао пре- 547
ма Јерусалиму. У Његовом срцу постојао је мир и савршен склад са Очевом вољом па је чврстим корацима хитао ка месту жртве. На ученике се сручило осећање тајанствености, сумње и страха. Спаситељ »иђаше пред њима, а они се чуђаху, и за Њим иђаху са страхом«.

Поново је позвао дванаесторицу к Себи и одређеније него икада раније, открио им издају и своје страдање. »Ево«, рекао је, »идемо горе у Јерусалим, и све ће се свршити што су пророци писали за Сина Човечијега. Јер ће Га предати незнабошцима, и наругаће Му се, и ружиће Га, и попљуваће Га, и биће Га, и убиће Га; и трећи дан устаће! И они ништа од тога не разумеше, и беседа ова беше од њих сакривена, и не разумеше што им каза.«

Зар они нису мало пре овога свуда објављивали: »Приближи се царство небеско? Зар није и сам Христос обећао да ће многи сести са Аврамом и Исаком и Јаковом у Божјем царству? Зар није обећао свима који су оставили све ради Њега, стоструко више у овом животу и удео у Његовом царству? Зар није дао дванаесторици нарочито обећање о почасним положајима у Његовом царству – да седе на престолима и суде на дванаест племена Израиљевих? Чак и сада је рекао да ће се све што је 548
за Њега написано у пророцима испунити. Зар пророци нису предсказали славу Месијине владавине? У светлости ових ми-

сли, Његове речи о издаји, прогонству и смрти изгледале су нејасне и мрачне. Ма какве тешкоће наступиле, веровали су да ће се царство ускоро успоставити.

Јован, син Зеведејев, био је један од прва два ученика који су пошли за Исусом. Он и његов брат Јаков били су у оној првој групи која је напустила све ради Његове службе. Радо су напустили дом и пријатеље да би могли бити са Њим; ишли су и разговарали са Њим; били су са Њим у тишини дома и на јавним скуповима. Он је утишао њихова страховања, избавио од опасности, отклонио њихове патње, тешио их у њиховој жалости и нежно и стрпљиво поучавао, све док није изгледало да су се њихова срца повезала са Његовим и у љубави која је пламсала чезнули да буду што ближе Њему у Његовом царству. У свакој прилици Јован је заузимао место до Спаситеља, а Јаков је чезнуо да буде почаствован што блискијом везом са Њим.

Њихова мајка била је Христов следбеник и својом имовином драговољно Му је служила. Материнском љубављу и частољубљем за своју децу, желела је за њих најпочаснија места у новом царству. Због тога их је подстицала да поставе свој захтев.

Мајка и њени синови дошли су Исусу тражећи да им испуни једну молбу, којој су била усмерена њихова срца.

»Шта хоћете да вам учиним«, упитао је Он.

Мајка је одговорила: »Заповеди да седну ова моја два сина, један с десне стране Теби, а један с леве стране Теби, у царству твојему.«

Исус се нежно понашао према њима, не укоравајући њихову себичност у тражењу првенства над својом браћом. Он је читао њихова срца, знао је дубину њихове привржености Себи. Њихова љубав није само људско осећање, иако обесвећено земаљском природом свог људског канала, оно извире из извора Његове искупљујуће љубави. Он није желео да укори, већ да пробуди и очисти. Рекао је: »Можете ли пити чашу коју ћу Ја пити, и крстити се крштењем којим се Ја крстим?« Сетили су се Његових загонетних речи које су указивале на суђење и патње, али, ипак, самоуверено су одговорили: »Можемо.« Држали су за највећу част да докажу своју привржености тиме што ће узети удела у ономе што треба да задеси њиховог Господа.

»Чашу дакле Моју испићете, и крстићете се крштењем којим
се Ја крстим«, рекао је Он; пред Њим је био крст уместо пре- 459
стола, два разбојника Његови пратиоци са Његове десне и леве
стране. Јован и Јаков требало је да са својим Учитељем учествују у патњама, један, да први од браће погине од мача, а други најдуже од свих да издржи муке, срамоту и прогонство.

»Али да седите с десне стране Мене и с леве«, наставио је Он, »не могу Ја дати, него коме је уготовио Отац Мој.« У Божјем царству, положај се не задобија наклоношћу. Он се не заслужује нити прима произвољним давањем. Он је исход вредности карактера. Круна и престо доказ су да је испуњен услов; победа над самим собом кроз Господа нашега Исуса Христа.

Много доцније, када је овај ученик доведен да саучествује са Христом у заједници Његових мука, Господ је открио Јовану услов близине у Његовом царству. »Који победи«, рекао је Христос, »даћу му да седне са Мном на престолу Мојему, као и Ја што победих и седох с Оцем својим на престолу Његову.« »Који победи учинићу га стубом у цркви Бога својега, и више неће изаћи напоље; и написаћу на њему име Бога својега... и име Моје ново!« (Откривење 3,21.12) Исто тако апостол Павле пише: »Јер ја се већ жртвујем, и време мојега одласка наста. Добар рат ратовах, трку сврших, веру одржах. Даље дакле мени је приправљен венац правде, који ће ми дати Господ у дан онај, праведни судија.« (2. Тимотију 4,6–8)

Најближе ће стајати Христу онај који је на Земљи најдубље захватио и пио од духа Његове самопожртвовне љубави – љубави која »се не велича, не надима се... не тражи своје, не срди се, не мисли о злу« (1. Коринћанима 13,4.5) – љубави која покреће ученике, као што је покретала нашег Господа, да дарује све, да живи и мукотрпно ради, да се жртвује до саме смрти да би спасао човечанство. Овај дух испољио се и у Павловом животу. Он је рекао: »Јер је мени живот Христос«, зато што је његов живот откривао Христа људима; »а смрт добитак« – добитак за Христа; сама смрт учиниће да се испољи сила Његове милости и прикупе душе за Њега. Јер ће се »Христос величати у телу мојему«, каже он, »било животом или смрћу«. (Филибљанима 1,21.20)

Када су десеторица чула за Јаковљев и Јованов захтев, постали су веома незадовољни. Највише место у царству било је

управо оно што је сваки од њих желео за себе и зато су били љути што су ова два ученика стекла привидно преимућство над њима.

550 Изгледало је као да ће се опет обновити свађа око тога ко ће бити највећи, када је Исус, позвавши их Себи, рекао гневним ученицима: »Знате да кнезови народни владају народом и поглавари његови управљају њима. Али међу вама да не буде тако.«

У царствима овога света, положај је значио самоуздизање. Сматрало се да народ постоји за корист владајућим сталежима. Утицај, богатство, образовање била су значајна средства за стицање власти над народним масама у корист народних вођа. Виши сталежи треба да мисле, одлучују, уживају и владају; нижи слојеви треба да слушају и служе. Религија, као и све остало, била је предмет власти. Од народа се очекивало да верује и чини оно што су наређивали претпостављени. Право човека као човека, да сам за себе мисли и делује, било је потпуно непризнато.

Христос је успоставио царство на другачијим начелима. Он је позивао људе не да владају, већ да служе, јаки да носе немоћи слабих. Онај који поседује силу, положај, дарове, образовање, има већу обавезу да служи својим ближњима. Чак и најскромнијим Христовим ученицима речено је: »Јер је све вас ради.« (2. Коринћанима 4,15)

»Јер Син Човечији није дошао да Му служе него да служи, и да да душу своју у откуп за многе.« Међу својим ученицима Христос је у сваком смислу био Онај који је бринуо и носио терет. Он је делио њихово сиромаштво, за њих показивао самоодрицање, ишао је пред њима да поравна тешка места и ускоро ће завршити своје дело на Земљи полагањем свога живота. Начело по коме је Христос деловао треба да покреће вернике Цркве која је Његово тело. Љубав је план и основа спасења. У Христовом царству највећи су они који следе пример који је Он дао и делују као пастири Његовог стада.

Павлове речи откривају право достојанство и част хришћанског живота: »Јер премда сам слободан од свију, сама себе учиних робом«, »не тражећи своје користи него многих, да се спасу.« (1. Коринћанима 9,19; 10,33)

У питањима савести душа мора остати слободна. Нико не сме да влада туђим умом, да доноси суд уместо другога или му прописује дужност. Бог свакој души даје слободу мишљења и слободу да следи своја убеђења. »Тако ће дакле сваки од нас дати Богу одговор за себе.« Нико нема право да утопи своју личност у личности другога. У свему што је повезано са начелом треба »сваки да буде уверен за своју мисао«. (Римљанима 14, 12.5) У Христовом царству не постоји никакво угњетавање од господара, никакве принуде на одређено понашање. Небески 551
анђели не долазе на Земљу да владају и захтевају одавање поштовања, већ као весници милости, да сарађују са људима на уздизању човечанства.

Начела и речи из Спаситељевог поучавања у својој божанској лепоти пребивале су у сећању вољеног ученика. До последњих Јованових дана тежиште његовог сведочанства Црквама било је: »Јер је ово заповест коју чусте испочетка, да љубимо један другога.« »Потом познасмо љубав што Он за нас душу своју положи: Ми смо дужни полагати душу за браћу.« (1. Јованова 3,11.16)

То је био дух који је прожимао прву Цркву. После изливања Светога Духа »у народа који верова беше једно срце и једна душа; и ниједан не говораше за имање своје да је његово«. »Ниједан међу њима не беше сиромашан.« »И апостоли с великом силом сведочаху за васкрсење Господа Исуса Христа; и благодат велика беше на свима њима.« (Дела 4,32.34.33)

Глава 61

Ова глава заснована је на Луки 19,1-10.

ЗАКХЕЈ

552 На путу у Јерусалим Исус »уђе у Јерихон и пролажаше кроза њ«. На неколико миља од Јордана, на западном рубу долине, која се овде проширила у равницу, лежао је град усред тропског зеленила и раскошне лепоте. Са својим палмама и богатим баштама које су заливали живи извори, пресијавао се као смарагд окружен кречњачким брдима и пустим увалама, које су се сместиле између Јерусалима и града у равници.

Многи каравани путујући на празничне светковине пролазили су кроз Јерихон. Њихов долазак представљао је увек време радости, али сада дубље занимање узбуђивало је народ. Било је познато да се у мноштву налазио и галилејски Учитељ који је недавно повратио у живот Лазара, па иако су кружили гласови о завери свештеника, мноштво је желело да Му ода поштовање.

Јерихон је један од градова који је у стара времена био одвојен за свештенике, а и у ово време велики број свештеника имао је у њему своја пребивалишта. Међутим, град је имао врло разнолико становништво. Он је био велико саобраћајно средиште и у њему су живели многи римски службеници и војници, заједно са странцима из разних крајева, а убирање царине чинило га је домом многих цариника.

»Старешина царинички« Закхеј, био је Јеврејин, кога су његови сународници мрзели. Његов положај и богатство били су
553 награда за позив, кога су се гнушали и који је био сматран симболом неправде и изнуђивања. Ипак, богати царински службе-

ник, иако је то тако изгледало, није био потпуно окорео световни човек. Испод изгледа световности и охолости налазило се срце пријемчиво за божански утицај. Закхеј је слушао о Исусу. Извештај о Ономе који се љубазно и пажљиво односио према презреним друштвеним слојевима проширио се на све стране. У старешини цариника пробудила се чежња за бољим животом. Само неколико миља од Јерихона, Јован Крститељ проповедао је на Јордану и Закхеј је чуо позив на покајање. Упутство цариницима »Не иштите више него што вам је речено« (Лука 3,13), иако споља занемаривано, оставило је утисак на његов ум. Познавао је Писма и био осведочен да је оно што ради погрешно. Сада, чувши речи за које се говорило да потичу од Великог Учитеља, осећао је да је грешник у Божјим очима. Ипак, оно што је чуо о Исусу распламсало је наду у његовом срцу. Покајање, обнова живота, били су могући чак и њему; зар није цариник један од најповерљивијих ученика новога Учитеља? Закхеј је одмах почео да следи убеђење, које је овладало њиме и надокнађује онима којима је нанео неправду.

Већ је почео да исправља своје прошле кораке, када су Јерихоном прострујале вести да Исус улази у град. Закхеј је одлучио да Га види. Почео је да схвата горчину плодова греха и сву тежину стазе онога који покушава да се врати са рђавог пута. Тешко је било подносити неразумевање, сусретање са подозривошћу и неповерењем у напорима да исправи своје грешке. Старешина цариника чезнуо је да погледа у лице Онога чије су речи донеле наду његовом срцу.

Улице су биле закрчене, па Закхеј, који је био малога раста, није могао ништа да види преко глава других људи. Нико није желео да га пропусти, па се тако трчећи мало испред мноштва до једне разгранате смокве, која се надвила над путем, богати убирач пореза попео и сео између грана, одакле је могао да посматра поворку која је испод пролазила. Гомила се приближила и пролазила, а Закхеј је жељним погледом тражио да препозна лик Онога кога је чезнуо да види.

Поред бучног негодовања свештеника и рабина и узвика добродошлице мноштва, ова неизговорена жеља старешине цариника, проговорила је Исусовом срцу. Изненада, управо испод смокве, група је застала, они који су ишли напред и они

који су ишли иза зауставили су се, а поглед Онога који чита
554 душу подигао се горе. Готово сумњајући у своја чула, човек на дрвету чуо је речи: »Закхеју, сиђи брзо; јер Ми данас ваља бити у твојој кући.«

Мноштво је начинило пролаз и Закхеј, ходајући као у сну, кренуо је према свом дому. Међутим, рабини су то посматрали намрштених лица и гунђали од незадовољства и подсмеха што »грешноме човеку дође у кућу«.

Закхеј је био запрепашћен, запањен и занемео због Христове љубави и љубазности у којој се спустио до њега тако недостојног. Сада су љубав и верност према новопронађеном Учитељу отпечатиле његове усне. Он ће јавно изрећи своје признање и кајање.

555 У присуству мноштва »Закхеј стаде и рече Господу: Господе, ево пола имања својега даћу сиромасима, и ако сам кога занео вратићу онолико четворо«.

»А Исус му рече: Данас дође спасеније кући овој; јер је и ово син Аврамов.«

Када је богати млади поглавар отишао од Исуса, ученици су се чудили говору свога Учитеља: »Како је тешко онима који се уздају у своје богатство ући у царство Божје!« Довикнули су једни другима: »Ко се дакле може спасти?« Сада су имали приказ истинитости Христових речи: »Што је у људи немогуће у Бога је могуће.« (Марко 10,24.26: Лука 18,27) Видели су како један богаташ Божјом милошћу може да уђе у царство.

Пре него што је погледао у Христово лице, Закхеј је отпочео дело којим се показао као прави покајник. Пре него што га је ико оптужио, признао је свој грех. Потчинио се осведочењу Светога Духа и почео да спроводи поуку из речи написаних како за стари Израиљ тако и за нас. Господ је рекао давно пре тога: »Ако осиромаши брат твој и изнемогне рука његова поред тебе, прихвати га, и као странац и дошљак нека поживи уз тебе. Немој узимати од њега камате нити добити; него се бој Бога, да би поживео брат твој уз тебе. Новац немој му давати на камату, нити му хране своје позаимај ради добити.« »Зато не варајте један другога, него се бојте Бога својега.« (3. Мојсијева 25,35–37.17) Ове речи изговорио је сам Христос, када је био са-

кривен у Стубу од облака и управо први Закхејев одговор на Христову љубав састојао се у испољавању самилости према сиромашнима и онима који пате.

Међу цариницима постојао је савез, тако да су могли угњетавати народ и подупирати једни друге у својим непоштеним делима. У свом отимању спроводили су оно што је готово постало свеопшти обичај. Чак и свештеници и рабини који су их презирали сносили су кривицу богаћења непоштеним поступцима под плаштом свога светог позива. Међутим, чим се Закхеј потчинио утицају Светога Духа, одбацио је сваки поступак супротан честитости.

Ниједно покајање није право ако не изазове промену живота. Христова правда није огртач којим ће се покривати непризнати и неостављени греси; то је животно начело које пре- 556
ображава карактер и управља понашањем. Светост је потпуна припадност Богу; то је потпуно предање срца и живота за стан небеским начелима.

Хришћанин у свом пословном животу треба да представи свету начин на који би наш Господ водио пословне подухвате. У сваком послу он треба да покаже да је Бог његов Учитељ. »Светиња Господу« треба да буде написано на трговачким дневницима и главној књизи, на уговорима, признаницама и вредносним папирима. Они који тврде да су Христови следбеници и који послују на непоштен начин, лажни су сведоци о карактеру светог, праведног и милостивог Бога. Сваки обраћени човек, као и Закхеј, објавиће улазак Христа у своје срце тиме што ће напустити неправедне поступке, који су обележавали његов живот. Као и старешина царинички, он ће пружити доказе своје искрености тиме што ће надокнадити нанесену штету. Господ каже: »И врати безбожник залог, и врати што је отео, и стане ходати по уредбама животним не чинећи безакоња; ... од свих греха што је згрешио ништа му се неће споменути; ... доиста ће жив бити.« (Језекиљ 33,15.16)

Ако смо другима учинили неправду неким неправедним пословним подухватом, ако смо преварили у трговини или ако смо подвалили неком човеку, чак иако је то било у оквирима закона, треба да признамо своје зло дело и надокнадимо штету, колико је год то у нашој моћи. Право је да не надокнадимо само

оно што смо узели, већ и све оно што би се временом нагомилало правилном и мудром употребом, док је то било у нашој својини.

Спаситељ је рекао Закхеју: »Данас дође спасеније кући овој.« Не само што је Закхеј био благословен него са њим и цео његов дом. Христос је дошао у његов дом да му да поуке о истини и поучи његове домашње о небеском царству. Они су били искључени из синагога због презира рабина и верника; али сада, најпочаствованији дом у целом Јерихону, окупио се око божанског Учитеља да у својој кући слуша речи живота.

Када Христа примимо као личног Спаситеља, долази спасење души. Закхеј је примио Исуса, не само као пролазног госта у свом дому, већ као Онога који ће пребивати у храму душе. Књижевници и фарисеји оптуживали су га као грешника, гунђајући против Христа зато што је постао његов гост, али Господ га је препознао као Аврамовог сина. Јер »су они синови Аврамови који су од вере«. (Галатима 3,7)

Ова глава заснована је на Матеју 26,6-13; Марку 14,3-11; Луки 7,36-50; Јовану 11,55-57; 12,1-11.

ГОЗБА У СИМОНОВОЈ КУЋИ

Симон из Витаније сматрао се Исусовим учеником. Био је 557
један од неколицине фарисеја који су се отворено придружили Христовим следбеницима. Он је признао Исуса као Учитеља и надао се да би Он могао бити Месија, али није Га прихватио као Спаситеља. Његов карактер није био преображен, његова начела била су непромењена.

Симон је био исцељен од губе и то га је привукло Исусу. Желео је да покаже своју захвалност и приликом Христове последње посете Витанији, начинио је гозбу Спаситељу и Његовим ученицима. Ова гозба окупила је многе Јевреје. У Јерусалиму је у то време било велико узбуђење. Христос и Његова мисија привлачили су већу пажњу него икада раније. Они који су дошли на гозбу будно су пратили Његово кретање, а неки од њих чинили су то непријатељским погледом.

Спаситељ је стигао у Витанију само шест дана пре Пасхе, и по обичају потражио је одмор у Лазаревом дому. Многи путници који су стизали у град, раширили су вест да је и Он на свом путу у Јерусалим и да ће се преко Суботе одмарати у Витанији. Међу људима владало је велико одушевљење. Мноштво се окупило у Витанији, неки из наклоности према Исусу, а други из радозналости у жељи да виде човека који је васкрснуо из мртвих.

Многи су очекивали да од Лазара чују чудесан извештај о призорима којима је био сведок после смрти. Били су изнена-

558 ђени што им ништа није рекао. Није имао ништа од тога да им каже. Надахнуће објављује: »Мртви не знају ништа... и љубави њихове и мржње њихове и зависти њихове нестало је.« (Проповедник 9,5.6) Међутим, Лазар је имао да им изнесе дивно сведочанство о Христовом раду. Он је васкрснут из мртвих са тим циљем. Са сигурношћу и силом изјавио је да је Исус Божји Син.

Извештаји које су посетиоци Витаније однели у Јерусалим, повећали су узбуђење. Људи су били жељни да виде и чују Исуса. Свеопште питање било је хоће ли Га Лазар пратити у Јерусалим и да ли ће пророк на Пасхи бити крунисан за цара. Свештеници и поглавари видели су да њихова моћ над народом стално слаби, па је њихова мржња према Исусу постала још жешћа. Једва су чекали прилику да Га заувек уклоне са свога пута. Како је време одмицало, почели су да страхују да Он после свега можда неће доћи у Јерусалим. Присећали су се како је често осујећивао њихове убилачке намере, па су се бојали да је Он и сада прочитао њихове непријатељске намере, и да ће остати далеко. Нису били у стању да сакрију своју забринутост, па су се међусобно питали: »Шта мислите ви зашто не долази на празник?«

Сазван је савет свештеника и фарисеја. Од Лазаревог васкрсења наклоност народа била је тако изразита према Христу, да би било опасно јавно Га ухапсити. Тако су власти одлучиле да Га ухвате тајно и да Га што тише изведу на суд. Надали су се да ће се када Његова осуда постане позната, нестална плима јавног мишљења смирити у њихову корист.

На тај начин намеравали су да униште Исуса. Али док год је Лазар живео, свештеници и рабини су знали да нису сигурни. Само постојање човека који је био четири дана у гробу и који је Исусовом речи враћен у живот, изазваће раније или касније отпор. Народ би се осветио својим вођама због одузимања живота Ономе који је био у стању да изврши такво чудо. Синедрион је зато одлучио да и Лазар мора умрети. Завист и предрасуда довде су довели своје робове. Мржња и неверство јеврејских вођа стално су се повећавали у намери да одузму живот чак и ономе кога је бесконачна сила избавила из гроба.

Док је у Јерусалиму напредовала завера, Исус и Његови пријатељи били су позвани на Симонову гозбу. Спаситељ је за столом седео са Симоном, кога је исцелио од одвратне болести, са једне

стране и Лазаром кога је подигао из мртвих са друге стране. Марта је послуживала код стола, док је Марија жељно слушала сваку реч са Исусових усана. У свом милосрђу, Исус јој је опростио грехе, позвао њеног вољеног брата да изађе из гроба, па је Маријино срце било испуњено захвалношћу. Чула је како Исус говори о својој смрти која се приближава, и у својој дубокој љубави и жалости чезнула је да Му искаже поштовање. По цену велике личне жртве, купила је једну алабастерску бочицу »многоценога мира чистога нардова« да Му помаже тело. Али сада су многи изјављивали да ће Он ускоро постати крунисани цар. Њен бол претворио се у радост па је чезнула да буде прва која ће одати поштовање свом Господу. Разбивши скленицу мириса, излила је њен садржај на Исусову главу и ноге; затим је клекла плачући, квасила његове ноге својим сузама и отирала их својом дугом, бујном косом. 559

Желела је да избегне да је неко примети и њени покрети могли су проћи неопажено, али миро је испунило просторију мирисом и објавило њен чин свим присутнима. Јуда је посматрао овај чин са великим незадовољством. Уместо да сачека и чује шта ће Христос рећи о овоме, почео је онима у својој близини шапатом да преноси своје замерке, пребацујући Христу што трпи такво расипање. Лукаво је наводио на мисао која ће вероватно изазвати незадовољство.

Јуда је био благајник ученика, па је од њихове незнатне залихе потајно узимао за себе, умањујући тако још више њихова скромна средства. Желео је да стави у ковчежић све што је могао да добије. Новац из ковчежића често је узиман да би се помогло сиромасима и када је нешто купљено што Јуда није сматрао важним, рекао би: »Чему то расипање? Зашто се вредност тога није ставила у ковчежић који носим за сиромашне?« Маријино дело сада је било у тако упадљивој супротности са његовом себичношћу, да се постидео и по свом обичају покушао да припише вредну побуду свом приговору на њен дар. Окренувши се ученицима упитао је: »Зашто се ово миро не продаде за триста гроша и не даде сиромасима? А ово рече не што се стараше за сиромахе, него што беше лупеж, и имаше ковчежић и ношаше што се меташе у њ.« Јуда није имао срца за сиромашне. Да је Маријино миро било продато, и да је новац дошао под његову управу, сиромашни не би имали никакве користи.

Јуда је имао високо мишљење о својој пословној способности. Као финансијски стручњак сматрао је себе много вишим од осталих ученика и наводио их да га посматрају у истом светлу. Стекао је њихово поверење и вршио снажан утицај на њих. Његово лажно саосећање према сиромашнима обмануло их је и његов лукави наговештај учинио је да са неповерењем гледају на Маријину оданост. Шапутање је кружило око стола: »Зашто се чини таква штета? Јер се могаше ово продати скупо и новци дати се сиромасима.«

Марија је чула речи критике. Срце јој је задрхтало. Плашила се да ће је сестра прекорити за расипност. Учитељ би такође могао да помисли да је лакомислена. Без икаквог оправдања или извињења намеравала је да се повуче, када се зачуо глас њеног Господа: »Оставите је; шта јој сметате?« Видео је да је била понижена и збуњена. Знао је да је овим чином службе изразила своју захвалност за опроштење греха, па је донео олакшање њеном уму. Подижући свој глас изнад критичког жамора, рекао је: »Она учини добро дело на Мени. Јер сиромахе имате свагда са собом, и кад год хоћете можете им добро чинити, а Мене немате свагда. Оно што може, учини: Она помаза напред тело Моје за укоп.«

Мирисни дар који је Марија намислила да издашно утроши на Спаситељево мртво тело, излила је на Његово живо тело. Приликом сахране његов мирис испунио би гроб, а сада је увеселављао Његово срце јемством њене вере и љубави. Јосиф из Ариматеје и Никодим нису понудили свој дар љубави Исусу за Његова живота. Са горким сузама доносили су своје скупоцене мирисе за Његово хладно, бесвесно тело. Жене које су донеле мирисе на гроб узалудно су се трудиле, јер је Он васкрснуо. Али изливајући своју љубав на Спаситеља, док је био свестан њене оданости, Марија Га је помазала за укоп. А када је кренуо у таму свог великог искушења, понео је са собом и сећање на то дело, на залогу љубави која ће Му вечно припадати од оних које је искупио.

Постоје многи који доносе драгоцене дарове мртвима. Док стоје око хладног, непомичног тела слободно изговарају речи љубави. Нежност, поштовање, оданост неограничено се исказују ономе који не види и не чује. Да су ове речи биле изговорене, када су уморном духу биле толико потребне, када је ухо могло да их чује, а срце осети, како би драгоцен био њихов мирис!

Марија није знала потпун значај свог дела љубави. Она није била у стању да одговори својим тужитељима. Није могла да објасни зашто је изабрала ту прилику да помаже Исуса. Свети Дух је припремио прилику за њу и она је послушала Његове подстицаје. Надахнуће силази не дајући објашњење. Невидљиво присуство говори уму и души и покреће срце да делује. Оно је оправдање само себи.

Христос је објаснио Марији значење њеног дела и тиме јој је дао више него што је примио. »А она изливши миро ово на 563
тело Моје«, рекао је Он, »за укоп Ме приуготови.« Као што се скленица од алабастера разбила и испунила целу кућу својим мирисом, тако и Христос треба да умре, његово тело треба да се сломи, али Он ће устати из гроба и мирис Његовог живота треба да испуни Земљу. Христос је »љубио нас, и предаде Себе за нас у прилог и жртву Богу на слатки мирис«. (Ефесцима 5,2)

»Заиста вам кажем«, изјавио је Христос, »где се год успроповеда ово Јеванђеље по свему свету, казаће се и то за спомен њезин.« Гледајући у будућност, Спаситељ је са поуздањем говорио о свом Јеванђељу. Оно треба да се проповеда по целоме свету. И докле год се Јеванђеље буде ширило, Маријин дар шириће свој мирис и срца ће бити благословена њеним непрепреманим делом. Царства ће се дизати и падати, имена владара и завојевача биће заборављена, али дело ове жене остаће бесмртно на страницама свете историје. Све до краја времена та разбијена алабастерска скленица казиваће причу о неизмерној Божјој љубави за пали људски род.

Маријино дело било је у изразитој супротности са делом које је Јуда намеравао да учини. Какву оштру поуку би Христос могао да да њему који је посејао семе критике и злих мисли у умове ученика! Како оправдано би тужилац могао бити оптужен! Он која чита побуде свакога срца и разуме свако дело, могао је да пред присутнима на гозби отвори мрачна поглавља из Јудиног искуства. Празно претварање на коме је издајник засновао своје речи могло је бити откривено, јер уместо да је саосећао са сиромашнима, пљачкао је новац који је био намењен за потпору њима. Оправдани гнев могао би се подићи против њега због угњетавања удовица, сирочади и надничара. Међутим, да је Христос разоткрио Јуду, то би било наведено као разлог за

издају. И да је био оптужен као лопов, Јуда би стекао наклоност, чак међу ученицима. Спаситељ га није укорио и на тај начин избегао да му пружи изговор за издају.

Међутим, поглед који је Исус упутио Јуди, уверио га је да је Спаситељ прозрео његово лицемерство и прочитао његов низак и подли карактер. Похваљујући Маријино дело, које је било тако оштро осуђено, Христос је укорио Јуду. Пре овог, Спаситељ га никада није непосредно укорио. Сада је укор узнемирио његово срце. Одлучио је да се освети. Са вечере је отишао пра-
564 во у првосвештеничку палату, у којој је затекао савет на заседању и понудио да им у њихове руке изда Исуса.

Свештеници су се веома обрадовали. Овим израиљским вођама пружена је предност да прихвате Христа као свога Спаситеља без икаквих новаца или цене. Али одбили су драгоцени дар који им је понуђен у најнежнијем духу љубави која привлачи к себи. Одбили су да прихвате то спасење које више вреди од злата и купили свога Господа за тридесет сребрника.

Јуда је попуштао похлепи, све док није угушила сваку добру особину његовог карактера. Завидео је на дару донесеном Исусу. Његово срце горело је од зависти због тога што је Спаситељ примио дар достојан земаљских владара. За износ који је био много мањи од цене скленице за мирис, издао је свога Господа.

Ученици нису били као Јуда. Волели су Спаситеља. Али нису правилно проценили Његов узвишени карактер. Да су схватили шта је учинио за њих, осећали би да ништа што Му је поклоњено није узалудно потрошено. Мудраци са Истока, који су тако мало знали о Исусу, исказали су потпуније уважавање части која Му припада. Донели су драгоцене поклоне Спаситељу и са страхопоштовањем Му се поклонили иако је био новорођенче у јаслама.

Христос цени дела љубазности произашла из срца. Када Му је неко учинио неко дело љубави, Он је у својој небеској племенитости благословио онога који је то учинио. Није одбијао ни најједноставнији цвет убран дечјом руком, који Му је понуђен из љубави. Он је прихватао дарове од деце и благосиљао даваоце, уписујући њихова имена у Књигу живота. Помазање, које је Марија учинила над Исусом, спомиње се у Светом писму и тако чини разлику између ње и других Марија. Дела љубави и

доброг поштовања према Исусу, доказ су вере у Њега као Божјег Сина. Свети Дух спомиње као доказе верности жене према Христу: »Ако је светима ноге прала, ако је невољнима помагала, ако је ишла за сваким добрим делом.« (1. Тимотију 5,10)

Христос се радовао због озбиљне Маријине жеље да изврши вољу свога Господа. Прихватио је богатство чистих осећања које Његови ученици нису и не би разумели. Ова жеља којом је Марија морала да учини ову службу за свог Господа имала је већу важност за Христа од свих скупоцених уља на свету, зато што је оно изражавало њено уважавање Спаситеља света. То је била Христова љубав која је њу водила. Неупоредиво савршенство Христовог карактера испуњавало је њену душу. То мирисно уље било је симбол срца даваоца. То је био спољашњи израз љубави напајане небеским потоцима све док се није излила.

Маријино дело било је управо она поука која је ученицима 565
требало да покаже да би Христу био пријатан израз њихове љубави. Он је њима био све, али они нису схватили да ће им ускоро бити ускраћено Његово присуство, да ускоро неће моћи да Му поклоне ниједан дар своје захвалности за Његову велику љубав. Христову усамљеност, Његову одвојеност од небеских дворова, то што је живео животом људи, ученици никада нису схватили или ценили као што би требало. Често је био жалостан зато што Му ученици нису пружили оно што је требало да прими од њих. Знао је да, кад би били под утицајем небеских анђела који су Га пратили, и они би схватили да никаква жртва не би имала довољну вредност да обзнани духовна осећања срца.

Њихово накнадно сазнање пружило им је потпуно сазнање о величини онога што су могли учинити за Исуса изражавајући љубав и захвалност својих срца, док су били поред Њега. Када Исус више није био са њима и када су се заиста осећали као овце без пастира, почели су да увиђају како су могли да Му покажу пажњу која би донела радост Његовом срцу. Нису више окривљавали Марију, већ себе. О, када би могли да повуку своје приговарање, своје спомињање сиромашних као вреднијих да приме дар пре него Христос! Жестоко су осећали прекор, док су рањено тело свога Господа скидали са крста.

Иста потреба види се данас и у нашем свету. Само мало њих правилно цени оно што Христос значи за њих. Када би то

чинили, онда би се изразила узвишеност Маријине љубави и неупоредиви дар помазања. Скупоцено мирисно уље не би се сматрало пропалим. Ништа не би било толико драгоцено да се не поклони Христу, никакво самоодрицање и самопожртвованост превеликим да буду поднесени ради Њега.

Речи изговорене у гневу: »Зашто се чини таква штета«, живо су изнеле пред Христа највећу жртву која је икада учињена – дар самога Себе на жртву помирницу за изгубљени свет. Господ је био тако дарежљив према својој људској породици да се за Њега не може рећи да је могао да учини више. Дарујући Исуса, Бог је дао цело Небо. Са људске тачке гледишта, таква жртва представљала је немилосрдно расипање. По људском схватању, целокупан план спасења представља расипање благодати и средстава. Свуда се сусрећемо са самоодрицањем и свесрдном жртвом. Небеска војска заиста са чуђењем може да посматра људску породицу која одбија да буде уздигнута и обогаћена неограниченом љубављу израженом у Христу. Они стварно могу да узвикну: Чему ово велико расипништво?

Међутим, искупљење за изгубљени свет треба да буде пуно,
566 обилно и потпуно. Христов дар био је тако обилан да је стигао до сваке душе коју је Бог створио. Он се није могао тако ограничити да не прекорачи број оних који ће прихватити велики Дар. Сви људи нису спасени, а ипак план спасења није расипништво, зато што не постиже све што је њиме великодушно обезбеђено. Он мора бити довољан, да претекне.

Домаћин Симон, под утицајем Јудиног приговарања Маријином дару, био је изненађен Исусовим понашањем. Његов фарисејски понос био је повређен. Знао је да многи од његових гостију гледају на Христа са неповерењем и незадовољством. Симон је рекао у свом срцу: »Да је Он пророк, знао би ко и каква Га се жена дотаче, јер је грешница.«

Излечивши Симона од губе, Христос га је спасао од живота једнаког смрти. Али Симон се сада питао да ли је Спаситељ пророк. Симон је пао у искушење да мисли како Христос није пророк зато што је допустио овој жени да Му се приближи, зато што је није гневно и презриво одгурнуо као ону чији су греси сувише велики да би били опроштени и зато што није показао да зна да је посрнула. Исус ништа не зна о овој жени која је тако

слободна у свом опхођењу, помислио је он, иначе јој не би допустио да Га се дотакне.

Међутим, Симоново непознавање Бога и Христа навело га је да мисли онако како је мислио. Није схватио да Божји син мора да делује на божански начин, са сажаљењем, нежношћу и милосрђем. Симонов начин огледао се у непридавању никакве пажње Маријиној покајничкој служби. Њено дело љубљења и помазања Христових ногу мирисом раздражило је његову бездушност. Помислио је да би Христос кад би био пророк, препознао грешнике и укорио их.

На ову неизречену мисао, Спаситељ је одговорио: »Симоне! имам ти нешто казати... Двојица бејаху дужни једноме зајмодавцу, један беше дужан пет стотина динара, а други педесет. А кад они не имадоше да му врате, поклони обојици. Кажи који ће га од њих двојице већма љубити. А Симон одговарајући рече: Мислим онај коме највише поклони. А он му рече: Право си судио.«

Као што је Натан учинио са Давидом, тако је и Христос своју поуку у дому сакрио велом ове приче. Препустио је свом домаћину терет изрицања пресуде самоме себи. Симон је навео на грех ову жену коју је сада презирао. Она је доживела велику неправду од њега. Симон и ова жена представљени су двојицом дужника из приче. Исус није намеравао да пружи поуку о томе да ове две особе треба да осећају различити степен обавезе, јер 567
је свака од њих имала дуг захвалности, који никада не може да се врати. Међутим, Симон је сматрао себе праведнијим од Марије, па је Исус желео да он увиди колико је у ствари била велика његова кривица. Желео је да му покаже да је његов грех био већи од њеног, толико већи колико је дуг од пет стотина динара био већи од дуга од педесет динара.

Симон је сада почео да посматра себе у новој светлости. Видео је како се односио према Марији, Онај који је био више него пророк. Он је увидео да Христос својим оштрим пророчким оком чита њено срце љубави и оданости. Постиђен схватио је да се налази у присутности Онога који је узвишенији од њега.

»Уђох у твоју кућу«, наставио је Христос, »ни воде Ми на ноге ниси дао«, а Марија сузама покајања, покренутог љубављу, опрала Ми је ноге и отрла их косом са своје главе. »Целива Ми

ниси дао; а она, коју ти презиреш, откако уђох не преста целивати Ми ногу.« Христос је набрајао прилике које је Симон имао да покаже своју љубав према свом Господу и своје признање за оно што је учинио за њега. Отворено, али са нежном учтивошћу, Спаситељ је уверавао своје ученике да је Његово срце жалосно, када Његова деца занемаре да Му искажу своју захвалност речима и делима љубави.

Онај који испитује срце читао је побуде које су покренуле Маријино дело, а Он је видео и дух који је подстакао Симонове речи. »Видиш ли ову жену«, рекао му је Он. Она је грешница. »Кажем ти: Опраштају јој се греси многи, јер је велику љубав имала; а коме се мало опрашта има малу љубав.«

Симонова хладноћа и немарност према Спаситељу показале су да је мало ценио милост коју је примио. Он је мислио да је почаствовао Исуса позивајући Га у свој дом. Али сада је видео себе какав је заиста био. Док је мислио да чита свога Госта, његов Гост је читао њега. Увидео је сву тачност Христовог суда о њему. Његова вера била је хаљина фарисејства. Он је презирао Исусово сажаљење. Није га препознао као Представника Бога. Док је Марија била грешница којој је опроштено, он је био грешник који није добио опроштај. Строго правило правде које је желео да усмери против ње, осудило је њега.

Симон је био дирнут Христовом љубазношћу што га није јавно укорио пред гостима. Са њиме није поступљено онако како је он желео да се поступи према Марији. Видео је да Исус не жели да изложи његову кривицу другима, већ је желео да истинитим тврђењем о овом случају осведочи његов ум и љубазношћу пуном сажаљења покори његово срце. Строго жигосање учинило би да Симон отврдне према покајању, а стрпљива опомена
568 уверила га је у његову кривицу. Увидео је величину дуга који је дуговао свом Господу. Његова гордост је понижена, он се покајао и горди фарисеј постао је понизни, самопожртвовни ученик.

Марију су сматрали великом грешницом, али Христос је познавао околности које су обликовале њен живот. Он је могао да угаси сваку искру наде у њеној души, али то није учинио. Он је био тај који ју је подигао из очаја и пропасти. Седам пута чула је како је укорио зле духове, који су владали њеним срцем и умом. Чула је Његову снажну вику Оцу за њу. Знала је колико

је грех одвратан Његовој неумрљаној чистоти и у Његовој сили победила је.

Када је у људским очима њен случај изгледао безнадежан, Христос је у Марији видео могућност да чини добро. Он је видео боље особине њеног карактера. План откупљења подарио је људском роду велике могућности, а у Марији је требало да се остваре ове могућности. Његовом милошћу постала је судеоник у божанској природи. Она која је пала и чији је ум био пребивалиште злих духова, била је у заједници и служби доведена врло близу Спаситељу. Била је то Марија која је седела крај Његових ногу и учила од Њега. Била је то Марија која је излила скупоцено уље помазања на Његову главу и квасила Његове ноге својим сузама. Марија је стајала крај крста и она Га је пратила до гроба. Марија је била прва на гробу после Његовог васкрсења. Марија је била прва која је објавила васкрслог Спаситеља.

Исус познаје стање сваке душе. Можеш рећи: Ја сам грешан, веома грешан. Можда и јеси; али што си гори утолико ти је више потребан Исус. Он не одбија никога који плаче и који се каје. Никоме не казује све што би могао открити, већ свакој устрепталој души налаже да се охрабри. Искрено ће опростити свима који дођу к Њему тражећи опроштење и обновљење.

Христос може издати налог небеским анђелима да излију чашу Његовог гнева на наш свет, да униште оне које испуњава мржња према Богу. Он би могао избрисати ову тамну мрљу из свога свемира. Међутим, Он то не чини. Он данас стоји крај кадионог олтара, износећи пред Бога молитве оних који желе Његову помоћ.

Душе које Му се обраћају тражећи уточиште, Исус уздиже изнад оптужби и размирица. Ниједан човек ни зли анђео не може да оптужи ове душе. Христос их сједињује са својом божанско – људском природом. Оне стоје пред великим Носиоцем греха у светлости, која излази од Божјег престола. »Ко ће оптужити изабране Божје? Бог који правда? Ко ће осудити? Христос Исус, који умре, па још и васкрсе, који је с десне стране Богу и моли се за нас.« (Римљанима 8,33.34)

Ова глава заснована је на Матеју 21,1-11; Марку 11,1-10; Луки 19,29-44; Јовану 12,12-19.

»ЦАР ТВОЈ ИДЕ...«

569 »Радуј се много, кћери сионска, подвикуј, кћери јерусалимска; ево Цар твој иде к теби, праведан је и спасава, кротак и јаше на магарцу, и на магарету, младету магаричину.« (Захарија 9,9)

Пет стотина година пре Христовог рођења, пророк Захарија је тако предсказао долазак Цара у Израиљ. Ово пророчанство сада треба да се испуни. Он који је тако дуго одбијао царске почасти, сада долази у Јерусалим као обећани Наследник Давидовог престола.

Христос је првога дана седмице победоносно ушао у Јерусалим. Мноштво које се сјатило да Га види у Витанији, сада Га је пратило жељно да види како ће бити примљен. Много народа упутило се у град да светкује Пасху, па су се и они придружили мноштву које је пратило Исуса. Изгледало је као да се цела природа радује. Дрвеће је било заодевено у зеленило, а њихов цвет ширио је нежан мирис. Нови живот и радост оживљавали су људе. Нада у ново царство опет се будила.

Намеравајући да јашући уђе у Јерусалим, Исус је послао двојицу својих ученика да Му доведу једну магарицу и њено магаре. Приликом свога рођења Спаситељ је зависио од гостољубивости странаца. Јасле у којима је лежао биле су позајмљено место за одмор. Сада, иако је стока по брежуљцима на хиљаде Његова, зависио је од љубазности странца да Му да животи-

њу на којој ће као Цар ући у Јерусалим. Међутим, у исцрпним
упутствима која је дао својим ученицима за овај нарочити по- 570
сао опет се открило Његово божанство. Као што је и предсказао, молба »Они требају Господу«, одмах је испуњена. Исус је изабрао да се послужи магаретом на које још ниједан човек није сео. Са радосним одушевљењем, ученици су ставили своју одећу преко животиње и посадили свог Учитеља на њу. Дотада је Исус увек путовао пешице и ученици су се у почетку чудили што је овога пута изабрао да јаши. Међутим, нада је разведрила њихова срца радосном мисли да ће Он ускоро ући у главни град, прогласити се царем и успоставити своју царску власт. Док су извршавали поверени задатак, саопштавали су своја жарка надања Исусовим пријатељима и узбуђење се надалеко проширило, тако да је ишчекивање у народу достигло врхунац.

Христос се за царски улазак придржавао јеврејског обичаја. Животиња на којој је јахао била је животиња коју су јахали израиљски цареви и пророчанство је предсказало да ће Месија тако доћи у своје царство. Чим су Га поставили на магаре, гласан победоносни поклич одјекнуо је ваздухом. Мноштво Га је поздрављало као Месију, као свога Цара. Исус је сада прихватио одавање почасти, што никада раније није дозвољавао, и ученици су то примили као доказ да ће се њихове радосне наде ускоро остварити у томе што ће Га гледати уздигнутог на престолу. Мноштво је било убеђено да је куцнуо час њиховог ослобођења. У машти су гледали римске армије протеране из Јерусалима, а Израиљ још једном као независан народ. Сви су били срећни и узбуђени, људи су се међусобно утркивали у указивању поштовања. Нису Му могли указати част спољашњом раскоши и сјајем, већ су Му принели на дар захвалност срећних срца. Нису могли да Га дарују скупоценим даровима, већ су по Његовом путу ширили своје горње хаљине као ћилим, засипајући пут олисталим маслиновим и палминим гранама. Нису могли да поведу победоносну поворку никаквим царским заставама, већ су секли широке палмине гране, симбол победе саме природе, и њима високо махали, гласно кличући и певајући славопоје.

Како су одмицали, број пратилаца стално се повећавао онима који су чули о Исусовом доласку и журили да се придруже поворци.

Посматрачи су се непрекидно мешали са мноштвом питајући: Ко је Овај? Шта значи сав овај метеж? Сви су они чули о Исусу и очекивали да пође у Јерусалим; али знали су да је Он досад спречавао све напоре да Га поставе на престо, па су били веома изненађени када су дознали да је то Он. Питали су се шта је изазвало ову промену код Онога који је објавио да Његово царство није од овога света.

571 Њихова питања уњуткана су победничким клицањем. Ревносно мноштво стално га је понављало, а удаљен народ га је прихватио, тако да су одјекивали околни брежуљци и долине. Сада се поворци придружило мноштво из Јерусалима. Од мноштва које се окупило да присуствује Пасхи, хиљаде њих пошли су да добродошлицом поздраве Исуса. Поздрављали су Га машући палмовим гранама и певањем светих песама. Свештеници у Храму огласили су се трубама за вечерњу службу, али мало људи се одазвало па су неспокојни поглавари говорили једни другима: »Свет је пошао за Њим.«

Никада раније у свом земаљском животу, Исус није дозволио мноштву такво јавно испољавање расположења. Он је јасно предвидео исход. То ће Га одвести на крст. Међутим, Његова намера је била да се тако јавно представи као Откупитељ. Желео је да скрене пажњу на жртву која треба да крунише Његову мисију за пали свет. Док се народ окупљао у Јерусалиму да светкује Пасху, Он право пасхално Јагње, добровољним чином посветио је Себе за жртву. Биће неопходно да Његова црква у свим будућим вековима учини од Његове смрти за грехе света предмет свог најдубљег размишљања и проучавања. Свака чињеница повезана са овим мора бити тако доказана да искључи сваку сумњу. Сада је било неопходно да се очи целог народа управе на Њега, а догађаји који ће претходити Његовој великој жртви морају бити такви да усмере пажњу на саму жртву. После таквог јавног испољавања расположења, као што је било ово, које Га је пратило приликом Његовог уласка у Јерусалим, све очи пратиће Његово брзо напредовање ка последњем призору.

Догађаји повезани са овим победоносним уласком постаће предмет разговора свих и навешће све да размишљају о Исусу. После Његовог распећа многи ће се сећати ових догађаја повезаних са Његовим суђењем и смрћу. Они ће бити покренути да

истражују пророчанства и биће осведочени да је Исус Месија, а број оних који су прихватили веру умножиће се у свим земљама.

У овом јединственом победоносном призору свог земаљског живота, Спаситељ је могао да се појави у пратњи небеских анђела најављен Божјом трубом, али такво представљање било би у супротности са циљем Његове мисије, супротно закону који је владао Његовим животом. Остао је веран скромном положају који је прихватио. Он је морао да носи терет човечанства, све док свој живот није дао за живот света.

Овај дан, који је ученицима изгледао као најлепши дан у њиховом животу, био би помрачен туробним облацима да су знали да је овај призор радости био само увод у патње и смрт њиховог Учитеља. Иако им је често говорио о својој неизбежној жртви, ипак у садашњој радосној, победоносној поворци, 572
заборавили су Његове жалосне речи и очекивали Његову срећну владавину на Давидовом престолу.

Поворка се стално повећавала и са неколико изузетака, сви који су јој се придружили били су захваћени надахнућем тога тренутка и допринели да се разлегну славопоји који су одјекивали и поново одјекивали брежуљцима и долинама. Клицање се непрекидно оглашавало: »Осана, сину Давидову, благословен који иде у име Господње! Осана на висини.«

Никада раније свет није видео такву победоносну поворку. Она није била налик на поворке чувених земаљских освајача. Овај призор није истицао тужну поворку заробљеника, као трофеј царског јунаштва. Али, око Спаситеља били су славни трофеји Његовог дела љубави за грешног човека. Били су то робови које је Он избавио од сотонске силе, који су славили Бога за своје ослобођење. Поворку су водили слепи којима је повратио вид. Неми којима је разрешио језик клицали су најгласније Осана. Хроми које је излечио поскакивали су радосни, и били најмарљивији у кидању палмових грана и махању њима пред Спаситељем. Удовице и сирочад узвисивали су Исусово име због Његових дела милосрђа према њима. Губавци које је Он очистио, ширили су своју чисту одећу на Његовом путу и поздрављали Га као Цара славе. Они које је Његов глас пробудио из самртног сна налазили су се у овом мноштву. Лазар, чије

је тело већ почело да се распада у гробу, али који се сада радовао у снази и славној мужевности, водио је животињу на којој је Спаситељ јахао.

Многи фарисеји били су сведоци овог призора и, горећи злобом и пакошћу, покушавали су да окрену струју осећања народа. Свим својим ауторитетом покушавали су да уђуткају народ, али њихови позиви и претње само су повећавали одушевљење. Уплашили су се да ће ово мноштво, снагом своје многобројности, учинити Исуса царем. У последњем покушају, прогурали су се кроз мноштво до Спаситеља, и обратили Му се прекорним и претећим речима: »Учитељу, запрети ученицима својим.« Изјавили су да је такво бучно испољавање осећања противзаконито и да то власти неће допустити. Међутим, били су уђуткани Христовим одговором: »Кажем вам: Ако они уђуте, камење ће повикати.« Тај призор победничке поворке сам Бог је одредио. Њу је прорекао пророк и човек је био немоћан да измени Божју намеру. Да људи нису извршили Његов план, Он би подарио глас беживотном камењу и оно би поздрављало Његовог Сина кличући Му хвалу. Када су се уђуткани фарисеји повукли, на стотине гласова прихватило је Захаријине речи:
575 »Радуј се много, кћери сионска, подвикуј, кћери јерусалимска; ево Цар твој иде к теби, праведан је и спасава, кротак и јаше на магарцу, на магарету, младету магаричину.«

Када је поворка стигла на врх брежуљка и почела да се спушта у град, Исус је застао, и са њим цело мноштво. Пред њима је лежао Јерусалим у свој својој слави, окупан сјајем залазећег Сунца. Храм је привлачио све очи. У сјајној величанствености уздизао се изнад свега осталог и изгледало је као да показује према небу, као да упућује народ према једином правом и живом Богу. Храм је дуго био понос и слава јеврејског народа. Римљани су такође били поносни на његову величанственост. Цар кога су Римљани наименовали, удружио се са Јеврејима да би га поново изградио и украсио, а цар из Рима обогатио га је својим даровима. Његова моћ, богатство и величанственост учинили су га једним од светских чуда.

Док се залазеће Сунце преливало и позлаћивало небо, његов блистави сјај обасјавао је чисти, бели мермер зидова Храма и искрио са његових стубова обложених златом. Са врха брежуљ-

ка, на коме су Исус и Његови следбеници стајали, имао је изглед чврсте грађевине од снега украшене златним торњевима. На улазу у Храм налазила се винова лоза од злата и сребра са зеленим лишћем и крупним гроздовима које су израдили највештији уметници. Ово уметничко дело представљало је Израиљ као родну лозу. Злато, сребро и природно зеленило били су истанчаном израдом врло укусно сложени, док се ово дело љупко увијало око белих и светлуцавих стубова, држећи се својим сјајним увојцима за златне украсе, распламсавајући сјај залазећег Сунца, сијајући величанственошћу која као да је била узета са неба.

Исус је нетремице гледао овај призор, а узвици великог мноштва, опчињеног изненадним призором лепоте, утихнули су. Све очи биле су управљене Спаситељу, очекујући да на Његовом лицу виде дивљење које су сами осећали. Али уместо тога видели су облак туге. Били су изненађени и разочарани када су угледали Његове очи пуне суза и Његово тело које се љуљало као дрво пред налетом олује, док се јаук бола отео са Његових дрхтавих усана као из дубине сломљеног срца. Какав је то био призор за анђеле! Њихов вођени Заповедник у сузама дубоке душевне патње! Какав је то био призор за радосно мноштво које Га је победоносним поклицима и махањем палминим гранама, пратило до славног града у коме су жарко желели да отпочне своју владавину. Исус је плакао на Лазаревом гробу, али је то био божански бол саучешћа људској несрећи. Ова изненадна жалост била 576
је као нарицање у великом победоносном хору. Усред призора радости у коме су Му сви указивали почасти, Израиљев Цар био је у сузама, не у тихим сузама радосницама, већ у сузама и јецајима незадрживе, дубоке душевне патње. Мноштво је захватила изненадна туга. Њихови узвици су утихнули. Многи су плакали из саосећања према болу који нису били у стању да разумеју.

Исус није плакао због патњи које су Га чекале. Управо пред Њим налазила се Гетсиманија, где ће Га ускоро наткрилити ужас таме. На видику су, такође, била и Овчија врата кроз која су вековима водили животиње за жртву. Ускоро ће се пред Њим, као пред правим Јагњетом, отворити ова врата, на чију су жртву за грехе света указивале све ове жртве. У близини је била Голгота, место Његових самртних мука које су се приближавале. Ипак, Откупитељ није плакао и јецао у душевном болу због свега оно-

га што Га је подсећало на Његову сурову смрт. Његов бол није био себичан. Помисао на сопствену агонију није плашила ову племениту, самопожртвовну душу. Поглед на Јерусалим је раздирао Исусово срце – на Јерусалим који је одбацио Божјег Сина и извргао руглу Његову љубав, који је одбио да буде осведочен Његовим моћним чудима и који се спремао да Му одузме живот. Видео је шта је био зато што је одбацио свог Откупитеља и видео је шта би могао да постане да је прихватио Њега, који је Једини могао да исцели његове ране. Он је дошао да га избави, па како је могао да га се одрекне?

Израиљ је био омиљени народ. Бог је његов Храм начинио својим пребивалиштем и он је био као »прекрасна висина, утеха свој земљи«. (Псалам 48,2) Ту се налази извештај о преко хиљаду година заштитничког старања и нежне љубави коју гаји отац према свом јединцу сину. У том Храму пророци су исказивали своје свечане опомене. Ту су се њихале запаљене кадионице, док се тамјан, помешан са молитвама верника, уздизао према Богу. Ту је текла крв животиња, која је била предслика Христове крви. Ту је Јехова изнад престола милости испољавао своју славу. Ту су свештеници вршили службу и ту се вековима одвијала велелепност симбола и обредне службе. Међутим, све ово морало је доћи своме крају.

Исус је подигао руку – ту руку која је тако често благосиљала болесне и оне које пате – и махнувши њоме у правцу осуђеног града, узвикнуо болом испрекиданим гласом: »Кад би и ти знао у овај твој дан шта је за мир твој!« Овде је Спаситељ застао и није изговорио какав би могао да буде положај Јерусалима
577 да је прихватио помоћ коју је Бог желео да му пружи – дарујући му свог љубљеног Сина. Да је Јерусалим знао оно што је била његова предност да зна и да је пазио на светлост коју му је Небо послало, могао је да стоји у поносу благостања, као цар свим царствима, слободан у сили коју му је Бог дао. Не би било наоружаних војника да стоје на његовим капијама, нити би се вијориле римске заставе са његових зидина. Славна судбина, која би донела благослов Јерусалиму, да је прихватио свог Искупитеља, уздизала се пред Божјим Сином. Видео је да је кроз Њега могао бити исцељен од своје страшне болести, ослобођен ропства и утврђен као моћна светска престоница. Са његових

зидина полетео би голуб мира свим народима. Он би био славна круна света.

Испред Спаситељевог погледа ишчезавала је слика онога што би Јерусалим могао бити. Види га под римским јармом, са печатом Божјег неодобравања, осуђен да подноси Његову осветничку пресуду. Наставио је прекинуту нит своје тужбалице: »Али је сад сакривено од очију твојих. Јер ће доћи дани на тебе, и окружиће те непријатељи твоји опкопима, и опколиће те, и обузеће те са свију страна; и разбиће тебе и децу твоју у теби, и неће оставити у теби камена на камену, зато што ниси познао времена у којему си похођен.«

Христос је дошао да спасе Јерусалим и његову децу, али фарисејска охолост, лицемерство, љубомора и злоба спречиле су Га да оствари своју намеру. Исусу је била позната страшна одмазда која ће доћи на осуђени град. Видео је Јерусалим опкољен војском, опседнуте становнике како умиру од глади, мајке које су јеле лешеве своје деце, родитеље и децу како отимају последњи залогај хране једни од других, природна осећања уништена разарајућим мукама од глади. Видео је да ће тврдокорност, откривена у одбацивању Његовог спасења, навести Јевреје да одбију покорност освајачкој војсци. Посматрао је Голготу на којој ће бити подигнут, тако густо покривену крстовима као шума дрвећем. Видео је јадне становнике како трпе на направама за мучење и разапети на крсту, дивне палате разорене, Храм у рушевинама, од чијих масивних зидина није остао ни камен на камену, док је град био преоран као поље. Спаситељ је заиста морао да рида у душевним мукама гледајући тај страшан призор.

Јерусалим је био дете Његовог старања и као што нежни отац тугује због заблуделог сина, тако је и Исус плакао над вољеним градом. Како могу да те дам? Како могу да те гледам пре- 578
даног пропасти? Морам ли те пустити да напуниш чашу свога безакоња? Једна душа има толику вредност, да у поређењу са њом светови постају безначајни; али овде је требало да буде изгубљен цео један народ. Када се Сунце које је брзо залазило, буде изгубило са видика, завршиће се дан милости за Јерусалим. Док се поворка задржавала на Маслинској гори, за Јерусалим још није било прекасно да се покаје. Анђео милости тада је савио своја крила, сишао са златног престола да би уступио

место правди и осуди која брзо долази. Међутим, Христово велико срце љубави још увек се молило за Јерусалим који је презирао Његову милост, омаловажавао Његове опомене и управо се спремао да своје руке натопи Његовом крви. Када би само Јерусалим желео да се покаје, још увек не би било прекасно. Док су последњи зраци залазећег Сунца почивали на Храму, кули и витком торњу, неће ли га неки добри анђео повести ка Спаситељевој љубави и спречити његову пропаст? Прекрасни, али грешни граде, који си каменовао пророке, који си одбацио Божјег Сина, који си својом окорелошћу сам себе спутао оковима ропства – твој дан милости је скоро на измаку!

Ипак, Божји Дух поново је проговорио Јерусалиму. Пре него што је прошао дан, још једно сведочанство дато је за Христа. Подигао се глас сведока, одговарајући на позив из пророчке прошлости. Ако Јерусалим буде чуо позив, ако буде прихватио Спаситеља, који улази кроз његове капије, још увек може бити спасен.

До поглавара је стигла вест да се Исус, праћен великим мноштвом, приближава граду. Али за Божјег Сина они нису имали добродошлицу. У страху изашли су Му у сусрет, надајући се да ће растерати мноштво. Када је поворка почела да силази са Маслинске горе, поглавари су јој пресекли пут. Распитивали су се за узрок тако бучне радости. Када су упитали: »Ко је то«, ученици, надахнути Духом, дали су одговор на ово питање. Убедљивим тоном понављали су пророчанства која су се односила на Христа:

Адам ће вам рећи: То је женино семе које ће стати на главу змији.

Питајте Аврама па ће вам рећи: Он је »Мелхиседек цар Салимски«, Цар мира. (1. Мојсијева 14,18)

Јаков ће вам рећи: То је Онај коме припада »палица владалачка«, »од колена Јудиног«.

Исаија ће вам рећи: »Емануило«, »Дивни, Саветник, Бог силни, Отац вечни, Кнез мирни.« (Исаија 7,14; 9,6)

Јеремија ће вам рећи: Клица Давидова, »Господ правда наша«. (Јеремија 23,6)

579 Данило ће вам рећи: Он је Помазаник – Месија.

Осија ће вам рећи: Он је »Господ Бог над војскама, Господ Му је спомен«. (Осија 12,6)

Јован Крститељ ће вам рећи: Он је »Јагње Божје које узе на се грехе света«. (Јован 1,29)

Велики Јехова објавио је са свога престола: »Ово је Син Мој љубазни.« (Матеј 3,17)

Ми, Његови ученици, изјављујемо: Ово је Исус, Месија, Кнез живота, Откупитељ света.

А и кнез сила таме признаје Га говорећи: »Знам Те ко си, Светац Божји.« (Марко 1,24)

Ова глава заснована је на Марку 11,11-14.20.21; Матеју 21,17-19.

ОСУЂЕНИ НАРОД

580 Христов победоносни улазак у Јерусалим био је бледа предслика Његовог доласка на облацима небеским са силом и славом усред победничког славља анђела и радости светих. Тада ће се испунити Христове речи упућене свештеницима и фарисејима: »Нећете Мене видети отселе док не речете: Благословен који иде у име Господње.« (Матеј 23,39) Захарији је у пророчком виђењу приказан дан коначне победе, а он је, такође, видео и судбину оних који су одбацили Христа приликом Његовог првог доласка: »Погледаће на Мене којега прободоше; и плакаће за њим као за јединцем, и тужиће за њим као за првенцем.« (Захарија 12,10) Христос је унапред видео овај призор када је посматрао град и плакао над њим. У блиском разорењу Јерусалима, видео је коначно уништење народа који је био крив за крв Божјег Сина.

Ученици су видели мржњу Јевреја према Христу, али још нису уочили чему то води. Још нису разумели право стање Израиља, нити схватили освету која ће пасти на Јерусалим. Христос им је ово открио значајном и очигледном поуком.

Последњи позив Јерусалиму био је узалудан. Свештеници и поглавари чули су пророчки глас из прошлости, поновљен ехом мноштва у одговору на питање: »Ко је то«, али они га нису при-
581 хватили као глас Надахнућа. У љутини и чуђењу покушали су да утишају народ. У мноштву је било и римских официра, којима

су непријатељи потказали Христа као вођу побуне. Изјавили су да ће Он заузети Храм и у Јерусалиму завладати као цар.

Међутим, мирни Исусов глас за тренутак је утишао бучно мноштво, када је поново објавио да није дошао да успостави земаљску власт, да ће ускоро отићи своме Оцу и да Га Његови тужиоци више неће видети, све док не буде поново дошао у слави. Тада, прекасно за њихово спасење, они ће Га признати. Ове речи Исус је изговорио са тугом и великом силом. Римски официри били су уђуткани и савладани. Њихова срца, иако су била туђа за божански утицај, била су подстакнута као никада раније. На благом, озбиљном Исусовом лицу читали су љубав, доброту и тихо достојанство. Били су покренути изразом наклоности коју нису могли да разумеју. Уместо да ухапсе Исуса, били су склони да Му изразе своје поштовање. Окренувши се свештеницима и поглаварима, оптуживали су их да стварају немире. Ове вође, разочаране и поражене, окренуле су се народу са својим жалбама и љутито се међусобно расправљали.

У међувремену Исус је неприметно стигао до Храма. Овде је све било тихо, јер је призор на Маслинској гори привукао народ. Кратко време Исус је остао у Храму, посматрајући га жалосним погледом. Тада се повукао са својим ученицима и вратио у Витанију. Када Га је народ тражио да Га постави на престо, није Га могао наћи.

Целу ноћ Исус је провео на молитви, а ујутро опет је дошао у Храм. На свом путу, прошао је поред једног воћњака са смоквама. Био је гладан. »И видевши издалека смокву с лишћем дође не би ли што нашао на њој; и дошавши к њој ништа не нађе осим лишћа; јер још не беше време смоквама.«

Још није било време зрелим смоквама, осим у одређеним местима, а за планински крај око Јерусалима могло се заиста казати »јер још не беше време смоквама«. Али у воћњаку, у који је Исус дошао, једно дрво изгледало је напредније од осталих. Оно је већ било покривено лишћем. За смокву је природно да се прво појави плод, па тек онда лист. Стога је ово дрво, које је потпуно олистало обећавало и добро развијен плод. Али његов изглед је обмањивао. Пошто је претражио његове гране, од најниже до највише, Исус на њој »ништа не нађе осим лишћа«. Она је била само мноштво лишћа које је варало, и ништа више.

582 Христос је над њом изрекао клетву да усахне. »Да одсад од тебе нико не једе рода довека«, рекао је Он. Следећег јутра када су се Спаситељ и Његови ученици опет нашли на путу према граду, сасушене гране и опуштено лишће привукли су њихову пажњу. »Рави«, рекао је Петар, »гле, смоква што си је проклео посушила се.«

Христово изрицање проклетства над смоквиним дрветом изненадило је ученике. То им је изгледало различито од Његових путева и дела. Често су чули како изјављује да није дошао да осуди свет, већ да свет може да се спасе кроз Њега. Сетили су се Његових речи: »Јер Син Човечији није дошао да погуби душе човечије него да сачува.« (Лука 9,56) Његова дивна дела учињена су да обнове, а никада да униште. Ученици су Га познавали само као Обновитеља, Исцелитеља. Овај чин био је усамљен. »Шта је његова сврха«, питали су се они.

Богу »је мила милост«. »Тако био Ја жив, говори Господ Господ, није ми мило да умре безбожник.« (Михеј 7,18; Језекиљ 33,11) За њега је дело уништења и изрицања осуде »необичан посао«. (Исаија 28,21) Међутим, у својој милости и љубави Он подиже вео са будућности и открива људима исход грешног живљења.

Проклетство над смоквиним дрветом било је жива поука. Неродно дрво лепршајући поносно својим лишћем пред Христовим лицем, било је симбол јеврејског народа. Спаситељ је желео да објасни својим ученицима узрок и неминовност судбине Израиља. За ову сврху Он је дрво обдарио моралним особинама и начинио га тумачем божанске истине. Јевреји су се
583 држали далеко разликујући се од осталих народа, тврдећи да се покоравају Богу. Уживали су Његову нарочиту наклоност и тврдили да су праведни, мимо сваког другог народа. Међутим, били су искварени љубављу према свету и похлепношћу у добити. Хвалисали су се својим знањем, али нису знали Божје захтеве и били пуни лицемерства. Као и неродно дрво, хвалисаво су ширили своје поносне гране, наизглед раскошне, дивне на око, али нису имали никакав род »осим лишћа«. Јеврејска вера са својим величанственим Храмом, са својим светим олтарима, својим свештеницима у одеждама и упечатљивим обредима, била је стварно лепа по спољашњем изгледу, али јој је недостајала понизност, љубав и човекољубље.

Сва дрвета у воћњаку са смоквама нису имала плодова, али дрвеће без лишћа није побуђивало никакво очекивање и није изазивало никакво разочарање. Ово дрвеће представљало је незнабошце. Били су лишени побожности као и Јевреји, али нису тврдили да служе Богу. Нису се хвалисаво поносили својом побожношћу. Били су слепи за Божја дела и путеве. Код њих још није приспело време смоквама. Још увек су очекивали дан који ће им донети светлост и наду. Јевреји, који су примили веће благослове од Бога, сматрали су се одговорним за злоупотребу ових дарова. Предности којима су се хвалили само су повећавале њихову кривицу.

Исус је гладан пришао смоквином дрвету да нађе храну. Тако је Он дошао Израиљу, жудећи да у њима нађе родове правде. Издашно им је давао своје дарове, да би могли донети родове на благослов свету. Подарио им је сваку прилику и предност, а заузврат захтевао њихово саосећање и сарадњу у Његовом делу благодати. Чезнуо је да види у њима самопожртвовност и самилост, ревност за Бога и дубоку чежњу душе за спасење њихових ближњих. Да су држали Божји закон, извршили би исто несебично дело које је извршио Христос. Међутим, љубав према Богу и човеку била је помрачена гордошћу и претераним самопоуздањем. Навукли су на себе пропаст тиме што су одбили да служе другима. Ризницу истине коју им је Бог поверио, нису отворили свету. У неродном дрвету могли су да сагледају и свој грех и његову казну. Увела због Спаситељевог проклетства, стојећи сасушена и спржена, сува до корена, смоква је указивала на то шта ће јеврејски народ постати када се Божја благодат буде повукла од њега. Одбијајући да са другима подели благослов, он га више неће ни примити. Господ каже: »Пропао си, Израиљу.« (Осија 13,9)

Ово је опомена за сва времена. Христов чин проклињања дрвета, које је Он својом моћи начинио, стоји као опомена свим Црквама и свим хришћанима. Нико не може да живи по Божјем закону ако не служи другима. Међутим, има много оних који не живе милосрдним, несебичним Христовим животом. Неки који себе сматрају одличним хришћанима не разумеју у чему се састоји служба Богу. Они смишљају и проучавају како да угоде себи. Делују само да угоде себи. Време има вредност за њих само ако могу да сабирају за себе. У свим животним збивањима ово је 584

њихов циљ. Они не служе другима, већ само себи. Бог их је створио да живе у свету у коме мора да се покаже несебична служба. Он је одредио да својим ближњима помажу на сваки могући начин. Међутим, њихово »ја« је тако велико да не могу да виде ништа друго. Нису у вези са човечанством. Они који тако живе само за себе, слични су смокви која је имала леп спољашњи изглед, али била је без рода. Они се држе обличја побожности, али без покајања или вере. На речима поштују Божји закон, али недостаје им послушност. Говоре, али не чине. У проклетству изреченом над смоквиним дрветом, Христос је показао како је у Његовим очима мрско ово узалудно претварање. Он изјављује да је онај који јавно греши мање крив од онога који по имену служи Богу, а не рађа никакав род у Његову славу.

Прича о смокви, исказана пре Христове посете Јерусалиму, има непосредну везу са поуком датом изрицањем проклетства над неродним дрветом. Вртлар је молио за неродно дрво у причи: Остави је за ову годину док окопам око ње и обаспем гнојем; па ако роди добро; а ако не посећи ћеш је касније. Неродном дрвету требало је пружити веће старање. Оно треба да има сваку предност. Међутим, ако буде остало без рода, ништа га неће спасити од уништења. У причи није предсказан исход баштованог рада. Он је зависио од тог народа коме су биле упућене Христове речи. Они су били представљени неродним дрветом и на њима је било да одлуче о својој сопственој судбини. Свака предност коју је Небо могло подарити, била им је дата, али нису искористили своје повећане благослове. Исход је показан Христовим чином изрицања проклетства над неродном смоквом. Одредили су своје сопствено уништење.

Више од хиљаду година јеврејски народ је злоупотребљавао Божју милост и изазивао Његове судове, одбацивао Његове опомене и убијао Његове пророке. Народ Христовог времена био је одговоран за ове грехе зато што је ишао истим путем.
587 Кривица тог нараштаја лежи у одбацивању садашње милости и опомена. Окове које је овај народ вековима ковао, људи Христових дана причвршћивали су на себе.

У сваком раздобљу људима је поклоњен њихов дан светлости и предности, једно време пробе, у коме могу да се помире са Богом. Али ова благодат има границе. Милост може година-

ма да позива, да буде омаловажавана и одбацивана, али онда долази време када милост упућује свој последњи позив. Срце постаје толико тврдо, да престаје да се одазива Божјем Духу. Тада благи глас који задобија грешника, више не преклиње грешника, а карање и опомене престају.

Тај дан је дошао Јерусалиму. Исус је плакао у тузи над осуђеним градом, али није га могао спасити. Исцрпио је све изворе. Одбацивањем опомена Божјег Духа, Израиљ је одбацио једино средство помоћи. Није постојала никаква друга сила којом би могао бити спасен.

Јеврејски народ био је симбол народа из свих векова који су презирали преклињања Бесконачне Љубави. Христове сузе, док је плакао над Јерусалимом, биле су сузе за грехе свих времена. У судовима изговореним над Израиљем, они који одбацују карање и опомене Божјег Светог Духа, могу да читају сопствену осуду.

У овом нараштају постоје многи који газе исто тло којим су ходали и неверни Јевреји. Они су били очевици јављања Божје силе, Свети Дух је говорио њиховом срцу, али чврсто су прионули за своје неверство и противљење. Бог им упућује опомене и карања, али нису вољни да признају своје грехе, па одбацују Његову вест и Његовог весника. Исто оно средство које Он користи за њихово оздрављење, постаје им стена саблазни.

Отпали Израиљ мрзео је Божје пророке зато што су износили на видело његове скривене грехе. Ахав је сматрао Илију својим непријатељем, зато што је пророк верно укоравао царева тајна безакоња. Тако и данас, Христов слуга који укорава грех наилази на подсмех и одбацивање. Библијска истина, Христова вера, бори се против јаке струје моралне нечистоте. У срцима људи предрасуда је данас јача него у Христово време. Христос није испуњавао очекивања људи, Његов живот био је укор за њихове грехе, и они су Га одбацили. Истина Божје речи и данас се не слаже са поступцима људи и њиховим природним склоностима, па хиљаде одбијају њену светлост. Људи подстакнути од сотоне бацају сумњу на Божју реч и одлучују се за примену свог независног суда. Они бирају таму пре него светлост, али то 588
чине на погибао својих душа. Они који су изврtали Христове речи, стално су налазили све више разлога за изврtање, све док

се нису одвратили од Истине и Живота. Тако је и данас. Бог не намерава да отклони сваку примедбу коју телесно срце може изнети против Његове истине. Онима који одбијају драгоцене зраке светлости, који би расветлили таму, тајне Божје речи остаће заувек такве. Истина је од њих сакривена. Они иду наслепо и не познају пропаст која је пред њима.

Христос је посматрао свет и све векове са врха Маслинске горе и Његове речи односе се на сваку душу, која омаловажава позиве божанске милости. Теби, који презиреш Његову љубав, Он се данас обраћа. »Ти, управо ти«, треба да знаш оно што је потребно за твој мир. Христос пролива горке сузе за тебе, који немаш суза за себе. Већ се та злокобна окорелост срца, која је уништила фарисеје, испољава и у теби. А сваки доказ Божје благодати, сваки зрак божанске светлости или растапа и покорава душу или је утврђује у њеном безнадежном непокајању.

Христос је унапред видео да ће Јерусалим остати тврдокоран и да се неће покајати, а сва кривица, све последице одбачене милости лежале су пред његовим вратима. Тако ће бити и са сваком душом која иде истим путем. Господ изјављује: »Пропао си, Израиљу.« »Чуј, земљо, ево Ја ћу пустити зло на овај народ, плод мисли њихових, јер не пазе на Моје речи, и одбацише закон Мој.« (Осија 13,9; Јеремија 6,19)

Ова глава заснована је на Матеју 21,12-16.23-46; Марку 11,15-19.27-33; 12,1-12; Луки 19,45-48; 20,1-19.

ПОНОВНО ОЧИШЋЕЊЕ ХРАМА

На почетку своје службе, Христос је изагнао из Храма оне 589
који су га обесвећивали својом несветом трговином и Његово строго божанско држање улило је страх у срца смутљивих трговаца. На крају своје мисије, Он је поново дошао у Храм и као и раније нашао га оскврњеног. Стање је чак било теже него раније. Спољашње предворје Храма личило је на огромни сточни тор. Са оглашавањем животиња и оштрим звечањем кованог новца мешало се љутито препирање трговаца, а међу њима чули су се гласови људи у светој служби. Сами достојанственици Храма бавили су се куповином и продајом и разменом новца. Похлепа за зарадом је потпуно овладала њима, да у Божјим очима нису били бољи од лупежа.

Свештеници и поглавари мало су схватали свечаност посла који треба да обаве. За време сваке Пасхе и Празника сеница свештеници су заклали на хиљаде животиња, а њихову крв скупљали и изливали на олтар. Јевреји су били упознати са жртвовањем крви и готово су изгубили из вида чињеницу да је грех учинио неопходним сво то проливање животињске крви. У томе нису препознавали да је она представљала крв Божјег љубљеног Сина, која је требало да се пролије за живот света и да 590
су приношењем жртава људи требало да буду упућени распетом Откупитељу.

Исус је посматрао невине жртве и видео да су Јевреји од ових великих скупова начинили призоре крвопролића и грубости. Уместо понизног покајања због греха, умножавали су жртвовање животиња, као да се Бог може поштовати службом без срца. Срца свештеника и поглавара отврднула су у себичности и лакомству. Од правих симбола који су указивали на Божје Јагње начинили су средства за стицање добити. На тај начин у очима народа светост службе приношења жртава била је у великој мери разорена. Исусов оправдани гнев био је покренут. Знао је да ће Његову крв, која ће се ускоро пролити за грехе света, свештеници и старешине ценити исто тако мало као што цене крв животиња коју су непрекидно проливали. Христос је преко пророка говорио против оваквих поступака. Самуило је рекао: »Зар су миле Господу жртве паљенице и приноси као кад се слуша глас Његов? Гле, послушност је боља од жртве и покорност је боља од претилине овнујске.« Исаија, гледајући у пророчком виђењу отпад Јевреја, обраћа им се као поглаварима Содома и Гоморе: »Чујте реч Господњу, кнезови содомски, послушајте закон Бога нашега, народе гоморски! Што ће ми мноштво жртава ваших, вели Господ. Сит сам жртава паљеница од овнова и, претилине од гојене стоке, и не марим за крв јунчију и јагњећу и јарећу. Кад долазите да се покажете преда Мном, ко иште то од вас, да газите по Мом трему?« »Умијте се, очистите се, уклоните злоћу дела својих испред очију Мојих, престаните зло чинити. Учите се добро чинити, тражите правду, исправљајте потлаченога, дајте правицу сироти, браните удовицу.« (1. Самуилова 15,22; Исаија 1,10–12.16.17)

Он који је лично дао ова пророчанства, сада је по последњи пут поновио опомене. Народ је прогласио Исуса за израиљског цара испуњавајући тако пророчанство. Он је примио њихово указивање почасти и прихватио царско звање. Морао је да делује као личност у таквом положају. Знао је да ће бити узалудни Његови напори да поправи искварено свештенство, ипак Његово дело морало је бити извршено и овом неверном народу морао је бити дат доказ његове божанске мисије.

Продорни Исусов поглед поново је прешао преко обесвећеног предворја Храма. Све су очи биле окренуте Њему. Свештеник и поглавар, фарисеј и многобожац, задивљено су посма- 591

трали Њега, који је стајао пред њима у величанству небеског Цара. Божанска природа блеснула је кроз људску природу, заоденувши Христа достојанством и славом коју никада раније није показао. Они који су стајали најближе Њему повукли су се толико колико им је мноштво допуштало. Изузев неколицине Његових ученика, Спаситељ је стајао сам. Утихнуо је сваки звук. Дубока тишина чинила се неподношљивом. Христос је проговорио у сили која је потресла народ као моћна олуја: »У писму стоји: Дом Мој Дом молитве нека се зове; а ви начинисте од њега пећину хајдучку.« Његов глас одзвањао је кроз Храм као труба. Негодовање које се огледало на Његовом лицу изгледало је као огањ који прождире. Са ауторитетом је заповедио: »Носите то одавде.« (Јован 2,16)

Три године раније, поглавари Храма били су посрамљени због свог бекства пред Исусовом заповешћу. Отада су се чудили свом страху и својој безусловној послушности једном скромном Човеку. Осећали су да је немогуће понављање њихове недостојанствене предаје. Ипак, сада су били престрашенији него раније и у већој журби да послушају Његову заповест. Није било никога ко би се усудио да оспори Његову власт. Свештеници и трговци побегли су од Њега, гонећи своју стоку пред собом. 592

На путу из Храма сусрели су мноштво које је долазило са својим болесницима, распитујући се за Великог Исцелитеља. Неки од ових су се вратили, кад су чули извештај оних који су бежали. Бојали су се сусрета са Оним који је тако моћан, да је само погледом отерао свештенике и поглаваре из своје присутности. Међутим, већи број се пробијао кроз ужурбано мноштво у жељи да допру до Њега, који је био њихова једина нада. Када је мноштво побегло из Храма, многи су ипак остали. Њима су се сада придружиле придошлице. Поново је предворје Храма било пуно болесника и умирућих и Исус им је још једном послужио.

После извесног времена свештеници и поглавари усудили су се да се врате у Храм. Када је страх ишчезао, били су захваћени жељом да сазнају шта ће бити Исусов следећи подухват. Очекивали су да ће Он заузети Давидов престо. Вративши се тихо у Храм, чули су гласове људи, жена и деце како хвале Бога. Након уласка, застали су запањени тим прелепим призором. Видели су исцељене болеснике, слепе са повраћеним видом,

глуве са повраћеним слухом и хроме како скачу од радости. Деца су предњачила у радовању. Исус је исцелио њихове болести, пригрлио их у своје наручје, примио њихове захвалне пољупце, а нека од њих су и заспала на Његовим грудима, док је учио народ. Радосним гласовима деца су Га сада славила. Понављали су узвике осана од претходног дана и пред Спаситељем победоносно махали палмовим гранама. Храм је одзвањао од њиховог клицања: »Благословен који иде у име Господње!« »Ево, Цар твој иде к теби, праведан је и спасава!« (Псалам 118,26; Захарија 9,9) »Осана Сину Давидову!«

Звук ових срећних, неусиљених гласова био је увреда за црквене поглаваре. Почели су да заустављају такво испољавање осећања. Говорили су људима да је Божји дом обесвећен дечјим стопама и радосним узвицима. Пошто су се уверили да њихове речи не утичу на људе, поглавари су се обратили Христу: »Чујеш ли шта ови говоре? А Исус рече им: Да, зар нисте никада
593 читали: Из уста мале деце и која сисају начинио си Себи хвалу?« Пророчанство је предсказало да ће Христос бити проглашен царем и та реч је морала да се испуни. Израиљеви свештеници и поглавари одбили су да објаве Његову славу, па је Бог покренуо децу да постану Његови сведоци. Да су дечји гласови заћутали сами стубови Храма огласили би славу Спаситељу.

Фарисеји су били веома збуњени и узнемирени. Онај кога нису могли застрашити сада господари. Исус је заузео свој положај чувара Храма. Никада раније није узимао такву царску власт. Никада раније Његове речи и дела нису имали тако велику силу. Чинио је чудесна дела по целом Јерусалиму, али никада раније на тако свечан и упечатљив начин. У присуству народа, који је био сведок Његових дивних дела, свештеници и поглавари нису се усуђивали да испоље своје отворено непријатељство према Њему. Иако разљућени и збуњени Његовим одговором, нису били у стању да ишта учине тога дана.

Синедрион је следећег јутра опет разматрао начин поступања према Исусу. Пре три године захтевали су неки знак Његовог месијанства. Од тог времена, Он је учинио силна дела по целој земљи. Лечио је болесне, чудесно нахранио хиљаде људи, ишао по валовима и умирио узбуркано море. У више наврата читао је људска срца као отворену књигу, изгонио зле духове и

дизао мртве. Поглавари су пред собом имали доказе Његовог месијанства. Сада су одлучили да не траже никакав знак Његове власти, већ да извуку неко признање или изјаву на основу које би могао бити осуђен.

Упутивши се према Храму у коме је поучавао, наставили су да Му постављају питања: »Каквом власти то чиниш, и ко Ти је дао власт ту?« Очекивали су да ће Он тврдити да је Његова власт од Бога. Такво тврђење намеравали су да побију. Међутим, Исус их је дочекао питањем, које је очигледно задирало у други предмет и свој одговор њима условио њиховим одговором на ово питање: »Крштење Јованово«, рекао је Он, »откуда би, или с Неба или од људи?«

Свештеници су увидели да се налазе у недоумици из које их никаква домишљатост не би могла извући. Ако кажу да је Јованово крштење било с Неба, њихова недоследност постаће очигледна. Христос би могао рећи: Зашто му тада нисте веровали? Јован је сведочио о Христу: »Гле, Јагње Божје које узе на 594
се грехе света.« (Јован 1,29) Ако свештеници верују у Јованово сведочанство, како могу порицати Христово месијанство. Ако објаве своје стварно веровање, да је Јованова служба била од људи, онда би на себе навукли буру негодовања, јер је народ веровао да је Јован пророк.

Са великим занимањем мноштво је очекивало одлуку. Људи су знали да су свештеници тврдили да прихватају Јованову службу, па су очекивали да, без икакве сумње, признају да је он послан од Бога. Али после заједничког, тајног већања, свештеници су одлучили да се не излажу неприлици. Лицемерно признајући незнање, рекли су: »Не знамо.« »Ни Ја вам нећу казати«, рекао је Христос, »каквом власти ово чиним.«

Књижевници, свештеници и поглавари били су уђуткани. Збуњени и разочарани, стајали су намргођени не усуђујући се да Христу постављају нова питања. Својим кукавичлуком и неодлучношћу у великој мери су изгубили поштовање народа, који је сада стајао поред њих, забављен посматрањем пораза ових охолих и самоправедних људи.

Сва ова Христова казивања и дела била су важна и њихов утицај требало је да се осети у много већој мери после Његовог

распећа и вазнесења. Многи од ових који су брижно очекивали исход Исусовог испитивања треба најзад да постану Његови ученици, привучени к Њему прво Његовим речима, тог дана испуњеног догађајима. Призор у предворју Храма никада није требало да ишчезне из њиховог ума. У разговору између Исуса и првосвештеника открила се међу њима упадљива супротност. Охоли црквени великодостојник био је обучен у богату и скупоцену одећу. На глави је имао сјајну тијару. Држање му је било достојанствено, коса и дуга, коврџава брада биле су посребрене старошћу. Његова спољашњост уливала је стрхопоштовање посматрачима. Пред овом достојанственом личношћу стајало је Величанство Неба без украшавања или разметања. Његове хаљине биле су испрљане на путовању, лице Му је било бледо и изражавало стрпљиво подношену тугу, па ипак на Њему се огледало достојанство и добродушност, која је чудно одударала од гордог, самоувереног и љутитог првосвештениковог израза. Многи од оних који су били сведоци Исусових речи и дела у Храму од тог тренутка прихватили су Га у своје срце као Божјег пророка. Међутим, док су се осећања народа окретала у Његову корист, мржња свештеника према Исусу је расла. Мудрост којом је избегавао замке постављене Његовим ногама, била је нов доказ Његове божанске природе и долила уље на ватру њиховог гнева.

У расправи са рабинима Христов циљ није био да понизи своје противнике. Није се радовао да их види у тешком положају. Хтео је да им пружи важну поуку. Он је понизио своје непријатеље тиме што је допустио да се заплету у мрежу коју су Њему поставили. Њихово признање да не знају природу Јовановог крштења дало Му је прилику да говори и Он ју је искористио тако што им је изнео њихово право стање, додајући још једну опомену поред многих које је већ дао.

»Шта вам се чини«, рекао је. »Човек неки имаше два сина; и дошавши к првом рече: Сине, иди данас ради у винограду моме. А он одговарајући рече: Нећу, а после се раскаја и отиде. И приступивши к другоме рече тако. А он одговарајући рече: Хоћу, господару; и не отиде. Који од ове двојице испуни вољу очину?«

Ово изненадно питање учинило је Његове слушаоце неопрезним. Пажљиво су пратили ову причу и одмах одговорили:

»Први.« Управивши свој озбиљан поглед према њима, Исус је одговорио озбиљним и свечаним гласом: »Заиста вам кажем да ће цариници и блуднице пре вас ући у царство Божје. Јер дође к вама Јован путем праведним и не вероваste му; а цариници и блуднице вероваше му; и ви пошто видесте то, не раскајасте се да му верујете.«

Свештеници и поглавари могли су да дају само правилан одговор на Христово питање, па је тако Он добио њихово мишљење које је ишло у прилог првом сину. Овај син је представљао царинике, оне које су фарисеји презирали и мрзели. Цариници су били веома непоштени. Заиста су били преступници Божјег закона, показујући у свом животу потпуно одупирање Његовим захтевима. Били су незахвални и несвети. Када им је било речено да иду и раде у Господњем винограду, одбили су то са презрењем. Међутим, када је Јован дошао, проповедајући покајање и крштење, цариници су прихватили његову вест и крстили се.

Други син представљао је водеће људе у јеврејском народу. Неки од фарисеја покајали су се и примили Јованово крштење, али вође нису хтеле да признају да је он дошао од Бога. Његове опомене и оптужбе нису их довеле до обнове. Они »одбацише савет Божји за њих и не хтеше да их он крсти«. (Лука 7,30) Односили су се према његовој вести са презиром. Као и други син који је одговарајући на позив рекао: »Хоћу, господару«, али није отишао, свештеници и поглавари изјављивали су да су послушни, али делом су показивали непослушност. Разметали су се изјавама о побожности, тврдили да поштују Божји закон, али су показивали само лажну послушност. Цариници су били оптуживани и проклињани од фарисеја као неверници, али они су својом вером и делима показивали да иду у небеско царство пре ових лицемерних људи којима је дата велика светлост, али чија дела не одговарају њиховим изјавама о побожности. 596

Свештеници и поглавари нису хтели да подносе ове продорне истине: остали су међутим мирни, надајући се да ће Исус рећи нешто што ће моћи да окрену против Њега; али морали су да поднесу још нешто.

»Другу причу чујте«, рекао је Христос. »Бејаше човек домаћин који посади виноград, и огради га плотом, и ископа у њему пивницу, и начини кулу, и даде га виноградарима, и отиде. А

кад се приближи време родовима, посла слуге своје к виноградарима да приме родове његове. И виногадари похвативши слуге његове једнога избише, а једнога засуше камењем. Опет посла друге слуге, више него пре, и учинише им тако исто. А потом посла к њима сина својега говорећи: Постидеће се сина мојега. А виногадари видевши сина рекоше међу собом: Ово је наследник; ходите да га убијемо, и да нам остане достојање његово. И ухватише га, па изведоше напоље из винограда, и убише. А кад дође дакле господар од винограда шта ће учинити виноградарима оним?«

Исус се обратио свим присутним људима, али одговор су дали свештеници и поглавари. »Злочинце ће злом смрти поморити«, рекли су, »а виноград даће другим виноградарима, који ће му давати родове у своје време.« Ови говорници испочетка нису прозрели примену ове приче, али сада су увидели да су сами изрекли себи осуду. У причи домаћин представља Бога, виноград јеврејски народ, а ограда Божји закон који је био њихова заштита. Кула је била знамење Храма. Господар винограда је учинио све што је било потребно за његово напредовање. »Што је још требало чинити винограду мојему«, каже он, »што му не учиних?« (Исаија 5,4) Тако је приказана Божја неуморна брига за Израиљ. Као што су виногадари били дужни да врате господару одређени део плодова из винограда, тако је Божји народ требало да Га поштује животом који би одговарао њиховим светим предностима. Али као што су виногадари убили слуге, које је господар слао к њима по род, тако су Јевреји убијали пророке које им је Бог слао да их позову на покајање. Весник за весником био је убијан. Довде се није могло сумњати у примену приче, а и оно што је уследило није било мање очигледно. У вољеном сину кога је господар винограда на крају послао својим непослушним
597 слугама и кога су они ухватили и убили, свештеници и поглавари видели су јасну Исусову слику и Његову предстојећу судбину. Већ су смерали да убију Онога кога им је Отац послао као последњи позив. У одмазди досуђеној незахвалним виноградарима приказана је судбина оних који ће убити Христа.

Посматрајући их са сажаљењем, Спаситељ је наставио: »Зар нисте никад читали у писму: Камен који одбацише зидари, онај поста глава од угла; то би од Господа и дивно је у вашим очи-

ма. Зато вам кажем да ће се од вас узети царство Божје, и даће се народу који његове родове доноси. И ко падне на овај камен разбиће се; а на кога он падне сатрће га.«

Ово пророчанство Јевреји су често понављали у синагогама, примењујући га на Месију који ће доћи. Христос је био угаони камен јеврејског верског система и целокупног плана спасења. Овај угаони камен јеврејски градитељи, свештеници и поглавари у Израиљу, сада одбацују. Спаситељ је скренуо њихову пажњу на пророчанства која им указују на опасност која им прети. Свим средствима, која су била у Његовој моћи, тежио је да им објасни природу дела које су припремали да учине.

Његове речи имале су и други циљ. Постављајући питање: »Кад дође дакле господар од винограда шта ће учинити виноградарима оним?« Христос је хтео да фарисеји одговоре онако како су одговорили. Хтео је да осуде сами себе. Његове опомене, које их нису покренуле на покајање, запечатиће њихову судбину, па је желео да увиде да су сами навукли пропаст на себе. Хтео је да им покаже Божју правду повлачењем њихових предности као народа, што је већ отпочело и што ће се завршити не само уништењем њиховог Храма и града, већ и расејавањем народа.

Слушаоци су схватили опомену. Али упркос осуди коју су сами себи изрекли, свештеници и поглавари били су спремни да употпуне слику рекавши: »Ово је наследник; ходите да га убијемо.« »И гледаху да Га ухвате, али се побојаше народа«, јер су народна осећања била на Христовој страни.

Наводећи пророчанство о одбаченом камену, Христос се осврнуо на један стварни догађај из историје Израиља. Догађај је био у вези са зидањем првог Храма. Иако је имао нарочиту примену у време Првог Христовог доласка, и са нарочитом снагом требало да утиче на Јевреје, он садржи поуку и за нас. Када је подизан Соломунов Храм, огромно камење за зидове и темељ било је у 598
каменолому потпуно припремљено. После допремања на градилиште на њему ниједно оруђе није смело да се употреби; радници су га само постављали на одређено место. За потребе темеља допремљен је један камен неуобичајене величине и нарочитог облика, али радници нису могли да нађу место за њега, па га нису прихватили. Био им је стална сметња, док је неупотребљен лежао на њиховом путу. Дуго је остао одбачен камен. Међутим, када су

градитељи дошли до постављања угла, дуго су тражили не би ли нашли камен довољно велики и јак и одговарајућег облика да заузме то нарочито место и понесе велики терет који би почивао, на њему. Ако начине неправилан избор за ово важно место, сигурност целе зграде биће угрожена. Они морају наћи камен који ће бити у стању да одоли утицају сунца, мраза и буре. Неколико каменова било је одабрано у различито време, али под притиском огромног терета они су се разломили на комаде. Други нису могли да издрже испит изненадних временских промена. Најзад, пажњу је привукао камен који је тако дуго био одбачен. Изложен је био ваздуху, сунцу и олујама, а није имао ни најмању пукотину. Неимари су испитали овај камен. Издржао је сва испитивања осим једног. Одлучили су да га прихвате за угаони камен, ако поднесе пробу великог притиска. Испит је извршен. Камен је прихваћен, донесен на одређено место на коме се показало да савршено одговара. У пророчком виђењу, Исаији је показано да је овај камен био знамење Христа. Он каже:

»Господа над војскама светите; и Он нека вам је страх и бојазан. И биће вам светиња, а камен за спотицање и стена за саблазан обема домовима Израиљевим, замка и мрежа становницима јерусалимским. И спотакнуће се многи и пашће и сатрће се, заплешће се и ухватиће се.« Поведен у пророчком виђењу до Првог доласка, пророк је видео да ће Христос подносити испите и пробе, који су симболично представљени поступком са главним угаоним каменом у Соломуновом Храму. »Зато овако вели Господ Господ: Ево, ја мећем у Сиону камен, камен изабран, камен од угла, скупоцени, темељ тврд; ко верује неће се плашити.« (Исаија 8,13–15; 28,16)

У бесконачној мудрости, Бог бира камен темељац и сам га поставља. Он га назива »темељ тврд«. Цео свет може да стави на њега своје терете и туге, он може све да издржи. На њему се може потпуно сигурно зидати. Христос је »камен изабран«. Оне који се уздају у Њега, Он неће никада разочарати. Поднео је сваку пробу.
599 Он је издржао притисак Адамове кривице и кривицу његовог потомства и изашао више него Победник над силом зла. Он је понео терете које је бацио на Њега сваки грешник који се каје. У Христу је грешно срце нашло олакшање. Он је сигуран Темељ. Сви којима је Христос поуздање почивају у савршеној сигурности.

У Исаијином пророчанству Христос је проглашен сигурним темељем и каменом спотицања. Апостол Петар пишући по надахнућу Светога Духа, јасно показује коме је Христос камен темељац а коме стена саблазни:

»Јер окусисте да је благ Господ. Кад дођете к Њему, као Камену живу, који је, истина, од људи одбачен, али од Бога изабран и прибран: и ви као живо камење зидајте се у кућу духовну и свештенство свето, да се приносе приноси духовни, који су Богу повољни, кроз Исуса Христа. Јер у писму стоји написано: Ево мећем у Сиону Камен крајеугалан изабрани и скупоцени; и ко Њега верује неће се постидети. Вама дакле који верујете част је; а онима који се противе камен који одбацише зидари он поста глава од угла, и камен спотицања и стена саблазни: на који се и спотичу који се противе речи, на што су и одређени.« (1. Петрова 2,3–8)

Христос је сигуран темељ онима који верују. То су они који падају на Стену и разбијају се. Овде су приказани потчињавање Христу и вера у Њега. Пасти на Стену и разбити се значи одрећи се своје самоправедности и са дечјом понизношћу доћи Христу, покајати се због својих преступа и веровати у Његову љубав која прашта. Исто тако вером и послушношћу зидамо на Христу као нашем Темељу.

На овом живом Камену могу подједнако да зидају и Јевреји и незнабошци. Он је довољно пространа за све и довољно јак да поднесе тежину и терет целог света. Везом са Христом, живим Каменом, сви који зидају на овом темељу постају живо камење. Многи људи су својим личним настојањима отесани, углачани и улепшани, али не могу постати »живо камење« зато што нису повезани са Христом. Без ове везе ниједан човек не може да се спасе. Без Христовог живота у нама, не можемо се одупрети бурама искушења. Наша вечна сигурност зависи од нашег зидања на сигурном темељу. Многи данас зидају на темељима који нису испитани. Када падне киша, разбесни олуја и бујица надође, 600
њихова кућа ће пасти зато што није утемељена на Вечној Стени, главном угаоном Камену – Христу Исусу.

Онима »који се спотичу који се противе речи«, Христос је стена спотицања. Али »камен који одбацише зидари он поста глава од угла«. Као и одбачени камен, Христос је у својој земаљској мисији био занемариван и злостављан. Он »презрен беше

и одбачен између људи, болник и вичан болестима... презрен да га ни за што не узимасмо«. (Исаија 53,3) Али приближило се време Његовог прослављања. Васкрсењем из мртвих Он ће бити проглашен »за Сина Божјега Духом«. (Римљанима 1,4) Приликом свог Другог доласка Он ће се открити као Господар Неба и Земље. Они који су се сада припремали да Га разапну признаће Његову величину. Пред свемиром одбачени камен постаће глава од угла.

»На кога он падне сатрће га.« Људи који су одбацили Христа ускоро ће видети уништење свога града и свога народа. Њихова слава пропашће и биће расејана као прашина на ветру. А шта је то што је уништило Јевреје? То је била Стена која би, да су градили на њој, била њихова сигурност. Божја доброта је била презрена, правда одбачена, милост потцењивана. Људи су се поставили насупрот Богу и све што је било за њихово спасење, окренуло се на њихово уништење. Све што је Бог одредио да буде за живот, њима је било за смрт. У томе што су Јевреји разапели Христа налази се и разорење Јерусалима. Крв проливена на Голготи била је терет који их је довео до пропасти на овоме свету и у свету који ће доћи. Тако ће то бити и у велики последњи дан када ће осуда бити изречена свима који су одбацили Божју благодат. Христос, њихова стена саблазни, тада ће им се учинити као брдо освете. Слава Његове појаве, која је за праведнике живот, биће за зле огањ који спаљује. Грешник ће бити уништен због одбачене љубави, због презрене благодати.

Многим сликовитим приказима и опоменама, које је стално понављао, Исус је показао шта ће доживети Јевреји због одбацивања Божјег Сина. Овим речима Он се обраћа свима у свим вековима који одбијају да Га приме као свога Искупитеља. Свака опомена важи за њих. Оскрнављени Храм, непослушни син, неверни виноградари, немарни грагитељи, слика су искуства сваког грешника. Ако се не покаје, судбина коју они наговештавају биће његова.

Ова глава заснована је на Матеју 22,15-46; Марку 12,13-40; Луки 20,20-47.

СУКОБ

Свештеници и поглавари слушали су у тишини Христове одлучне прекоре. Нису могли оспорити Његове оптужбе. Постали су само одлучнији да Га ухвате у замку, па су са овим циљем послали уходе к Њему »који се грађаху као да су побожни: не би ли Га ухватили у речи да Га предаду поглаварима и власти судијиној«. Нису послали старе фарисеје које је Исус често сретао, већ младе људе, који су били пуни жара и ревности и које, како су сматрали, Христос не познаје. Њих су пратили неки Иродовци, који треба да чују Христове речи да би против Њега могли посведочити на суђењу. Фарисеји и Иродовци били су огорчени непријатељи, али сада су се ујединили у свом непријатељству према Христу. 601

Фарисеји су се стално жестили због изнуђивања пореза од стране Римљана. Сматрали су да је плаћање пореза у супротности са Божјим законом. Сада су видели прилику да Исусу поставе замку. Уходе су дошле к Њему и са привидном искреношћу, као да желе да знају шта је њихова дужност, упитали су: »Учитељу, знамо да право говориш и учиш, и не гледаш ко је ко, него заиста учиш путу Божјему: Треба ли нам ћесару давати харач, или не?«

Речи »знамо да право говориш и учиш«, да су биле искрене биле би изванредно признање. Међутим, изговорене су да преваре, али њихово сведочанство ипак је било истинито. Фарисеји су знали да Христос говори и учи право па ће бити осуђени према сопственом сведочанству.

Они који су поставили питање Исусу, мислили су да су довољно прикрили своју намеру, али Исус је као отворену књигу читао њихова срца и објавио њихово лицемерство. »Шта Ме кушате«, рекао је Он, дајући им на тај начин знак који нису тражили, показујући им да чита њихову сакривену намеру. Још више их је збунило када је додао: »Покажите Ми динар.« Донели су га, а Он их је упитао: »Чији је на њему образ и натпис? А они одговарајући рекоше: Ћесаров.« Показујући натпис на кованом новцу, Исус је рекао: »Подајте дакле што је ћесарево ћесару, а што је Божје Богу!«

Уходе су очекивале да ће Исус на један или други начин непосредно одговорити на њихово питање. Да је рекао: Није по закону давати порез цезару, тужили би Га римским властима и они би Га затворили за подизање буне. А у случају да је изјавио да је по Закону давање пореза, намеравали су да Га оптуже народу као оног који се противи Божјем закону. Сада су се осећали осујећеним и пораженим. Њихови планови били су поремећени. После овако убедљивог одговора на њихово питање, били су онемогућени да ишта кажу.

Христов одговор није био избегавање, већ правичан одговор на питање. Држећи у својој руци римски ковани новац на коме је било утиснуто име и лик цезаров, изјавио је да пошто живе под заштитом римске силе, треба да јој дају потпору коју захтева, све дотле док се то не сукоби са узвишенијом обавезом. Међутим, док се мирољубиво покоравају земаљским законима, они у сва времена треба да се прво покоравају Богу.

Спаситељеве речи: »Дајте... што је Божје Богу«, биле су оштар укор лукавим Јеврејима. Да су верно испуњавали своје обавезе према Богу, не би постали сиромашан народ, потчињен страној сили. Ниједна римска застава не би се завијорила над Јерусалимом, ниједна римска стража не би стајала на његовим капијама, ниједан римски намесник не би владао унутар његових зидина. Јеврејски народ сада је плаћао казну за свој отпад од Бога.

Када су фарисеји чули Христов одговор, »дивише се, и оставивши га отидоше«. Он је укорио њихово лицемерство и уображеност и чинећи то, успоставио је велико начело, начело које јасно одређује границе човекових обавеза према грађан-

ским властима и његову дужност према Богу. У душама многих решено је једно спорно питање. После тога су се увек држали правог начела. Па иако су многи отишли незадовољни, видели су да је начело које лежи у основи овог питања јасно изложено и чудили се Христовој далекосежној оштроумности.

Чим су фарисеји уђуткани, иступили су садукеји са својим лукавим питањима. Ове две стране биле су у огорченом непријатељству. Фарисеји су били строго привржени предању. Били су тачни у спољашњим обредима, марљиви у прању, посту и дугим молитвама и разметљиви у давању милостиње. Међутим, Христос је изјавио да су они укидали Божји закон, учећи заповестима људским уместо праве науке. Као друштвени слој били су верски занесењаци и лицемери, па ипак међу њима је било истински побожних људи који су прихватили Христово учење и постали Његови ученици. Садукеји су одбацили предање фарисеја. Тврдили су да верују у већи део Светога писма и да га сматрају правилом свога понашања, али у ствари били су сумњалице и материјалисти.

Садукеји су порицали постојање анђела, васкрсење мртвих и учење о будућем животу са његовим наградама и казнама. У свим овим тачкама разилазили су се са фарисејима. Васкрсење је било нарочити предмет расправа између ове две странке. Фарисеји су чврсто веровали у васкрсење, али у овим расправама 604
њихови погледи о будућем стању постајали су нејасни. Смрт је за њих постала необјашњива тајна. Њихова неспособност да одговоре на доказе садукеја изазивала је сталну напетост. Расправе између двеју странака обично су имале за последицу гневне свађе, које су их још више раздвајале.

Број садукеја је знатно опао испод броја њихових супарника, па нису имали тако јак ослонац у обичном народу, али многи од њих били су богати, и имали утицај који богатство доноси. Њиховим редовима припадала је већина свештеника и првосвештеник се обично бирао између њих. Ово је чињено под изричитим условом да се не истичу њихови сумњичави ставови. Узимајући у обзир број и омиљеност фарисеја, било је неопходно да садукеји, док су у свештеничкој служби, макар споља пристану уз њихова учења, а сама чињеница да су могли бити бирани у такву службу давала је утицај њиховим заблудама.

Садукеји су одбацили Исусово учење. Он је био покренут духом за кога нису желели да признају да се тако испољава; а Његово учење о Богу и будућем животу било је у супротности са њиховим теоријама. Веровали су у Бога као у једино биће које је надмоћније од човека, али доказивали су да би провиђење које свима влада и божанско предзнање лишило човека слободног моралног одлучивања и унизило га до положаја роба. Веровали су да је Бог пошто је створио човека, препустио човека самоме себи, да буде независан од било каквог узвишенијег утицаја. Сматрали су да је човек слободан да управља својим животом и обликује догађаје у свету; да је његова судбина у његовим сопственим рукама. Порицали су да Божји Дух ради преко људских напора или природних средстава. Ипак држали су да правилном употребом својих природних сила, човек може да постане узвишен и просветљен, да строгим и трезвеним захтевима његов живот може да се очисти.

Њихови појмови о Богу обликовали су њихов карактер. Пошто по њиховом гледишту Он није имао никакво занимање за човека, и они су имали мало обзира један према другоме; међу њима је било мало јединства. Пошто су одбијали да признају утицај Светога Духа на људско деловање, у животу им је недостајала Његова сила. Као и остали Јевреји, хвалисали су се својим правом по рођењу које имају као Аврамова деца и својим строгим поштовањем законских захтева, али били су лишени правога духа Закона, Аврамове вере и доброте. Њихово природно саосећање било је сведено у уске оквире. Веровали су да сви људи могу да обезбеде угодности и благодети живота па њихова срца нису била дирнута потребама и патњама других. Живели су за себе.

Христос је својим речима и делима сведочио о божанској сили, која даје натприродне резултате, о будућем животу после садашњег, о Богу као о Оцу свих људи, који увек пажљиво прати њихове праве потребе. Он је открио деловање божанске силе у доброчинству и саучешћу, која је укоравала себичну садукејску искључивост. Учио је да Бог својим Светим Духом ради на срцу за човеково овоземаљско и вечно добро. Указивао је на грешку уздања у људску силу за промену карактера, која се може остварити само Божјим Духом.

Садукеји су били чврсто решени да униште поверење у ово учење. Тражећи расправу са Исусом, били су уверени да ће Га

довести дотле да изгуби углед, чак и ако не буду могли да осигурају Његову осуду. Васкрсење је било предмет о коме су изабрали да Га питају. Ако се буде сложио са њима, Он ће нанети још већу увреду фарисејима. У случају да се не сложи са њима, одлучили су да Његово учење изложе подсмеху.

Садукеји су закључивали да ако је тело састављено од истих делића материје у свом бесмртном, као и смртном стању, и када васкрсне из мртвих оно ће морати да има ткиво и крв и у вечном свету наставити живот који је прекинут на Земљи. У том случају, закључивали су, земаљски односи ће се наставити, муж и жена поново ће се сјединити, бракови одржати и све ће уследити онако како је било пре смрти, а слабости и страсти овога живота продужиће се у животу после.

Одговарајући на њихова питања, Исус је подигао копрену са будућег живота. »О васкрсењу«, рекао је Он, »нити ће се женити ни удавати; него су као анђели Божји на Небу.« Показао је да садукеји греше у свом веровању. Њихови ставови били су погрешни. »Варате се«, додао је, »не знајући писма ни силе Божје.« Није их оптуживао као што је оптуживао фарисеје, за лицемерство, већ за погрешно веровање.

Садукеји су ласкали себи да се од свих људи најстроже придржавају Светога писма. Међутим, Исус је показао да не знају његово право значење. То сазнање мора да допре до срца просветљењем Светога Духа. Изјавио је да је њихово непознавање Светога 606
писма и Божје силе узрок њихове збрке у вери и помрачености ума. Покушали су да Божје тајне сведу у оквире њиховог ограниченог расуђивања. Христос их је позвао да своје умове отворе светим истинама, које ће проширити и ојачати њихово схватање. Хиљаде људи постају неверници зато што њихови ограничени умови не могу да схвате Божје тајне. Они не могу да објасне чудесно откривање божанске силе у Његовом провиђењу, па зато одбацују доказе такве силе, приписујући их природним силама које могу још мање да разумеју. Једини кључ за решење тајни које нас окружавају јесте признавање Божјег присуства и силе у њима. Људи треба да признају Бога као Творца васионе, као Онога који заповеда свим и извршује све. Потребно је да имају шире схватање о Његовом карактеру, као и о тајни Његове силе.

Христос је својим слушаоцима изјавио да када не би било васкрсења мртвих, Свето писмо у које тврде да верују, не би би-

ло ни од какве користи. Рекао је: »А за васкрсеније мртвих, нисте ли читали шта вам је рекао Бог говорећи: Ја сам Бог Аврамов и Бог Исаков, и Бог Јаковљев? Није Бог Бог мртвих, него живих.« Оно што не постоји, Бог сматра као да постоји. Он види крај од почетка и посматра исход свога рада као да је сада извршен. Драгоцени мртви од Адама све до последњег посвећеног човека који умре, чуће глас Божјег Сина и изаћи ће из гроба у бесмртни живот. Бог ће бити њихов Бог, а они ће бити Његов народ. Између Бога и васкрслих праведника постојаће блиска и нежна веза. Ово стање које је унапред обухваћено Његовом намером Он посматра као да већ постоји. Мртви су живи за Њега.

Садукеји су били уђуткани Христовим речима. Нису могли да Му одговоре. Није била изговорена ниједна реч која би пружила и најмању могућност да Га осуде. Његови непријатељи нису ништа добили осим презрења народа.

Фарисеји, међутим, нису изгубили наду да ће Га нагнати да говори оно што ће моћи да искористе против Њега. Наговорили су једног ученог књижевника да пита Исуса која од Десет заповести у Закону има највећу важност.

Фарисеји су уздизали прве четири заповести које указују на дужности човека према Творцу, као да имају много већу важност него осталих шест које одређују човеку дужност према
607 његовом ближњем. Као исход тога, њима је изразито недостајала побожност на делу. Исус је показао народу њихов велики недостатак и поучавао их потреби за добрим делима, изјављујући да се дрво познаје по својим родовима. Зато су Га оптуживали да последњих шест заповести уздиже изнад прве четири.

Законик је пришао Исусу са непосредним питањем: »Која је прва заповест од свију?« Христов одговор је непосредан и убедљив: »Прва је заповест од свију: Чуј Израиљу, Господ је Бог наш Господ једини; и љуби Господа Бога својега свим срцем својим и свом душом својом и свим умом својим и свом снагом својом. Ово је прва заповест.« Друга је као и прва, рекао је Христос, јер ова проистиче из ње: »Љуби ближњега својега као самога себе. Друге заповести веће од ових нема.« »О овим двема заповестима виси сав закон и пророци.«

Прве четири од Десет заповести сажете су у једну велику заповест: »Љуби Господа Бога својега свим срцем својим.« По-

следњих шест садрже се у другој: »Љуби ближњега својега као самога себе.« Обе ове заповести представљају израз начела љубави. Прва не може да се држи, а да се друга крши, нити може друга да се држи, док се прва крши. Када Бог има своје право место на престолу срца, право место добиће и наш ближњи. Ми ћемо га волети као себе саме. И само ако љубимо Бога изнад свега, могуће је да непристрасно волимо и нашег ближњег.

Пошто су све заповести сажете у љубави према Богу и човеку, то значи да се ниједна заповест не може прекршити без кршења овог начела. Тако је Христос учио своје слушаоце да Божји закон није састављен од многих посебних заповести, од којих неке имају већи значај, а друге мању важност па се могу некажњено омаловажавати. Наш Господ представља прве четири и последњих шест заповести као божанску целину и учи да ће се љубав према Богу показати у послушности према свим Његовим заповестима.

Књижевник који је поставио питање Исусу добро је познавао Закон и био је задивљен Његовим речима. Није очекивао да ће испољити тако дубоко и темељито познавање Писма. Стекао је шире схватање начела, која се налазе у основи ових светих заповести. Пред окупљеним свештеницима и поглаварима часно је признао да је Христос дао право тумачење Закона говорећи: »Добро, учитељу, право си казао да је један Бог, и нема другога осим Њега; и љубити Га свим срцем и свим разумом и свом душом и свом снагом и љубити ближњега као самога себе, веће је од свију жртава и прилога.« 608

Мудрост Христовог одговора осведочила је књижевника. Он је знао да се јеврејска вера састојала од спољашњих обреда, а не од унутрашње побожности. Имао је извесно осећање безвредности само обредних жртава и проливања крви за искупљење греха које је обављано без вере. Љубав и послушност према Богу и несебичан обзир према човеку изгледале су му вреднији од свих ових обреда. Спремност овог човека да призна исправност Христовог расуђивања и његов одлучан и брз одговор пред народом, испољио је дух који је био савим друкчији од духа свештеника и поглавара. Исус је у свом срцу осећао сажаљење према овом искреном књижевику, који се усудио да се суочи са неодобравањем свештеника и претњама погла-

вара и проговори о убеђењу свога срца. »А Исус видевши како паметно одговори рече му: Ниси далеко од царства Божијега.«

Књижевник је био близу Божјега царства зато што је признао да су праведна дела прихватљивија за Бога од жртава паљеница и других прилога. Међутим, било је потребно да препозна Христов божански карактер и вером у Њега прими силу да чини дела правде. Обредна служба није имала никакву вредност, ако живом вером није повезана са Христом. Чак и морални закон не испуњава своју сврху док се не схвати у својој повезаности са Спаситељем. Христос је у више наврата показао да Закон Његовог Оца садржи нешто што је дубље од само ауторитативних наредби. У Закону је утеловљено исто начело које је откривено у Јеванђељу. Закон указује на човекову дужност и показује његову кривицу. Он од Христа мора да тражи опроштење и силу да чини оно што Закон налаже.

Фарисеји су се окупили око Исуса, док је одговарао на књижевниково питање. Сада је Он њима опет поставио питање: »Шта мислите за Христа, чији је Син?« Ово питање било је смишљено да испита њихово веровање у вези са Месијом – да покаже да ли Га сматрају само човеком или Божјим Сином. Хор гласова је одговорио: »Давидов.« То је било име које је пророчанство дало Месији. Када је Исус открио своју божанску природу својим моћним чудима, када је лечио болесне и подизао мртве, народ се међу собом питао: »Није ли то син Давидов?« Сирофеничанка, слепи Вартимеј и многи други викали су Њему за помоћ: »Помилуј ме Господе сине Давидов!« (Матеј 15,22) Док је јашући улазио у Јерусалим, 609
био је поздрављен радосним клицањем: »Осана сину Давидову, благословен који иде у име Господње!« (Матеј 21,9) Овај радосни поклич орио се у Храму и од мале деце. Међутим, многи који су Исуса називали Сином Давидовим нису признавали Његово божанство. Они нису разумели да је Давидов Син и Божји Син.

Одговарајући на тврђење да је Христос Давидов Син, Исус је рекао: »Како дакле Давид њега духом (Духом надахнућа од Бога) назива Господом говорећи: Рече Господ Господу мојему: седи мени с десне стране док положим непријатеље твоје за подножје ногама твојим? Када дакле Давид назива њега Господом, како му је син? И нико Му не могаше одговорити речи; нити смеде ко од тога дана да га запита више.«

Глава 67

Ова глава заснована је на Матеју 23; Марку 12,41-44; Луки 20,45-47; 21,1-4.

ИСУС КОРИ ФАРИСЕЈЕ

Био је то последњи дан Христовог учења у Храму. Велико 610
мноштво било је окупљено у Јерусалиму и пажња свих била је управљена Њему; народ је закрчио предворје Храма, посматрајући расправу која је била у току и жељно хватао сваку реч која је долазила са Његових усана. Никада раније није се видео овакав призор. Млади Галилејац стајао је не ослањајући се на замаљске почасти или царске ознаке. Окружавали су Га свештеници у својој скупоценој одећи, поглавари чије су хаљине и спољешње ознаке показивале њихов високи положај и књижевници са свицима у рукама на које су се често позивали. Исус је у царском достојанству стајао мирно пред њима. Као Онај који је био заоденут влашћу са Неба, одлучно је посматрао своје противнике, који су одбацили и презрели Његову науку и желели Његов живот. Многи су се подизали против Њега , али њихови планови да Га ухвате у замку и осуде били су узалудни. Одбијао је изазов за изазовом, износећи чисту, јасну истину насупрот тами и заблудама свештеника и фарисеја. Изнео је овим вођама њихово право стање и казну која ће сигурно уследити због упорности у њиховим злим делима. Опомена је верно предата.
Ипак, Христу је остало да изврши још једно дело. Требало је 611
постићи још један циљ.

Занимање народа за Христа и Његово дело стално се повећавало. Били су очарани Његовим учењем, али су такође би-

ли и веома збуњени. Поштовали су свештенике и рабине због њихове разборитости и спољашње побожности. У свим верским питањима увек су били безусловно послушни њиховом ауторитету. Сада су гледали ове људе како покушавају да поруше Исусов углед, углед Учитеља чије су врлине и знање јасније засијали после сваког напада. Посматрали су сагнута лица свештеника и старешина и на њима видели пораз и збуњеност. Чудили су се што поглавари не желе да верују у Исуса, када је Његово учење тако јасно и једноставно. Сами нису знали којим путем да пођу. Са великим неспокојством посматрали су покрете оних чије су савете увек следили.

У причама које је износио, Христос је настојао да опомене поглаваре и поучи људе који су били вољни да уче. Али било је потребно да се још јасније говори. Људи су били заробљени свој-
612 им поштовањем предања и слепом вером у искварено свештенство. Христос је морао да сломи ове окове. Карактер свештеника, поглавара и фарисеја још потпуније мора да се разобличи.

»На Мојсијеву столицу«, рекао је Он, »седоше књижевници и фарисеји. Све дакле што вам реку да држите, држите и творите; али што они чине не чините; јер говоре а не чине.« Књижевници и фарисеји тврдили су да им је подарена божанска власт слична Мојсијевој власти. Разметали су се да су заузели његово место као тумачи Закона и судије у народу. Као такви захтевали су од народа крајње поштовање и послушност. Исус је наложио својим слушаоцима да чине оно што рабини уче по Закону, али да не следе њихов пример. Они сами не спроводе у дело своје учење.

Много од онога што су учили било је у опречности са Писмом. Исус је рекао: »Него вежу бремена тешка и незгодна за ношење и товаре на плећа људска; а прстом својим неће да их прихвате.« Фарисеји су препоручивали мноштво прописа који су имали своју основу у предању и безразложно ограничавали личну слободу. Чак и извесне делове Закона тако су објашњавали да су на народ навалили такве прописе које су тајно занемаривали, и од којих су, када је то служило њиховим циљевима, тврдили да су ослобођени.

Њихов стални циљ био је да се размећу својом побожношћу: Ништа није сматрано сувише светим што не би могло да послу-

жи овом циљу. Бог је о својим Заповестима рекао Мојсију: »Вежи их себи на руку за знак, и нека ти буду као почеоник међу очима.« (5. Мојсијева 6,8) Ове речи имају дубоко значење. Када се о Божјој речи размишља и када се спроводи у дело, цео човек се оплемењује. У праведним и милостивим поступцима на рукама ће се показати као печат начела Божјег закона. Оне ће бити чисте од мита и од свега што је покварено и преварно. Оне ће бити вредне у делима љубави и саучешћа. Очи, усмерене племенитом циљу, постаће ведре и истините. Изражајна појава, око које говори, сведочиће о беспрекорном карактеру онога који воли и поштује Божју реч. Али Јевреји Христовог времена ништа од овога нису запажали: Наредба дата Мојсију протумачена је као упутство да правила Писма треба носити на себи. У складу са тим она су била исписана на тракама од пергамента и на видљив начин привезана око главе и зглобова на рукама. Али то није допринело да Божји закон снажније прожме ум и срце. Ови пергаменти ношени су 613
само као ознаке које су привлачиле пажњу. Сматрало се да оном који их носи дају изглед побожности, који би изазвао поштовање народа. Исус је задао ударац овом таштом претварању.

»А сва дела своја чине да их виде људи: Раширују своје амајлије, и граде велике скуте на хаљинама својим. И траже зачеље на гозбама и прва места по зборницама и да им се клањају по улицама, и да их људи зову; рави! рави! А ви се не зовите рави; јер је у вас један рави Христос, а ви сте сви браћа. И оцем не зовите никога на земљи; јер је у вас један Отац који је на небесима. Нити се зовите учитељи; јер је у вас један Учитељ Христос.« Оваквим јасним речима Спаситељ је открио себично частољубље које стално тежи положају и моћи, испољавајући лажну понизност, док је срце било испуњено грамзљивошћу и завишћу. Када су људи били позвани на неку гозбу, гостима су одређивана места према њиховом положају, па су они којима је дато најпочасније место уживали највећу пажњу и нарочиту част. Фарисеји су увек настојали да ове почасти обезбеде за себе. Исус је осудио овакво понашање.

Он је, такође, осудио таштину испољену у жудњи за титулом рабина или учитеља. Он је изјавио да таква титула не припада људима, већ Христу. Свештеници, књижевници и поглавари, тумачи и извршитељи Закона сви су браћа, деца једнога

Оца. Исус је упечатљиво указао људима да ниједном човеку не треба да дају почасну титулу, која открива да он има власт над њиховом савешћу или вером.

Да је Христос данас на Земљи, окружен онима који носе назив »часни« или »преосвећени«, зар не би поновио свој исказ: »Нити се зовите учитељи, јер је у вас један Учитељ, Христос«? Свето писмо изјављује о Богу да је »име Његово свето«. (Псалам 111,9) Коме људском бићу пристаје такво име? Колико мало човек открива од мудрости и правде на које оно указује! Колико је много оних који прихватају овакву титулу и који погрешно представљају Божје име и карактер! Ах, како су често световно славољубље, тиранија и најнижи греси били сакривени извезеним одеждама високе и свете службе! Спаситељ је наставио:

»А највећи између вас да вам буде слуга. Јер који се подиже, понизиће се, а који се понизује, подигнуће се.« Христос је често учио да се права величина мери моралном вредношћу. По процени Неба, величина карактера састоји се у живљењу за добро
614 наших ближњих, у делима љубави и милосрђа. Христос, Цар славе, био је слуга грешном човеку.

»Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемери«, рекао је Исус, »што затварате царство небеско од људи: Јер ви не улазите нити дате да улазе који би хтели.« Изопачујући Писма свештеници и законици заслепили су разум оних који би иначе примили сазнање о Христовом царству и оном унутрашњем, божанском животу који је основа праве побожности.

»Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемери, што једете куће удовичке, и лажно се Богу молите дуго; зато ћете већма бити осуђени.« Фарисеји су имали велики утицај на народ и искоришћавали га за свој интерес. Придобијали су поверење побожних удовица и представљали им као дужност да своја имања посвете у верске сврхе. Обезбеђујући управу над њиховим новцем ови подли смутљивци су га користили за своје добро. Да би прикрили своје непоштење, изговарали су дуге јавне молитве и правили велику представу побожности. Христос је изјавио да ће ово лицемерство навући на њих већу осуду. Исти укор упућен је многима који се и у наше време хвале својом побожношћу. Њихови животи умрљани су себичношћу и похлепом, али они све то покривају одећом привидне чистоте и на тај

начин за извесно време обмањују своје ближње. Међутим, они не могу да преваре Бога. Он чита сваку намеру срца и судиће сваком човеку према његовим делима.

Христос је без милости осуђивао злоупотребе, али је био пажљив да не смањи обавезе. Укоравао је себичност која је изнуђивала и злоупотребљавала дарове удовица. Истовремено је похвалио удовицу која је донела свој дар у Божју хазну. Људска злоупотреба дара не може одвратити Божји благослов од дародавца.

Исус је био у предворју у коме су се налазила спремишта за дарове и пажљиво посматрао оне који су долазили да приложе своје дарове. Многи богаташи доносили су велике суме које су разметљиво прилагали. Исус их је са жалошћу посматрао, али ништа није говорио о њиховим великодушним даровима. Убрзо се Његово лице разведрило, када је видео сиромашну удовицу, како се тихо приближава, као да се боји да буде примећена. Док су богати и охоли прилазили да положе своје дарове, она се понизно повукла и остала по страни. Па ипак, чезнула је да учини нешто за дело које је волела ма како то незнатно било. Гледала је дар у својој руци. Био је веома мали у поређењу са даровима оних који су били око ње, али то је било све што је имала. Чим је добила прилику, брзо је убацила своје две лепте и журно се окренула да оде. Међутим, док је ово чинила запазила је Исуса, који ју је пажљиво посматрао. 615

Спаситељ је позвао своје ученике и указао им на удовичино сиромаштво. Тада су речи Његове похвале допрле до њеног уха: »Заиста вам кажем: Ова сиромашна удовица метну више од свију.« Сузе радоснице испуниле су њене очи, када је осетила да је њен чин схваћен и цењен. Многи би јој саветовали да свој мали поклон задржи за своје потребе, јер би се у рукама добро ухрањених свештеника, потпуно изгубио међу многим великим даровима донесеним у хазну. Али Исус је разумео њену побуду. Веровала је да је Бог одредио службу у Храму и желела да учини највише што може да би је подупрла. Учинила је што је могла и њено дело треба да постане споменик који ће очувати сећање на њу кроз сва времена, и њену радост у вечности. Њено срце ишло је са њеним даром; његова вредност процењена је не вредношћу новчића, већ љубављу према Богу и занимањем за Његово дело које је подстакло овај чин.

О сиромашној удовици Исус је рекао да »метну више од свију«. Богати су поклонили од свога обиља, а многи од њих да би их људи видели и поштовали. Њихови велики дарови нису их лишили никакве удобности или чак раскоши; нису захтевали никакву жртву и зато се по вредности нису могли упоредити са удовичином лептом.

Побуде дају карактер нашим делима, стављајући на њих печат срамоте или високе моралне вредности. Бог не урачунава у највредније велика дела која свако око види и сваки језик хвали. Мале дужности радосно обављене, мали дарови којима се не размеће и који за људске очи изгледају безвредни, често су највећи у Његовим очима. Срце пуно вере и љубави милије је Богу од најскупоценијег дара. Сиромашна удовица дала је оно што јој је било потребно за живот да би учинила оно мало што је учинила. Лишила се хране дајући те две лепте за дело које је волела. Учинила је то у вери, са пуно поверења да њен небески Отац неће превидети њену велику потребу. Њен несебичан дух и вера као у детета задобили су Спаситељеву похвалу.

Међу сиромашнима има много оних који чезну да покажу своју захвалност Богу за Његову милост и истину. Они жарко желе да подједнако учествују у подупирању Његовог дела заједно са својом имућнијом браћом. Ове душе не треба обесхрабривати. Нека и они приложе своје лепте у небеску ризницу. Ако су дате из срца испуњеног љубављу према Богу, ове наизглед ситнице постаће посвећени дарови, непроцењиве жртве којима се Бог радује и даје благослов.

616 Када је рекао о удовици да »метну више од свију«, Исусове речи биле су истините, не само у односу на побуду, већ и резултате њеног дара. »Две лепте, које чине један кодрант«, донеле су Божјој хазни износ новца који је био много већи од доприноса свих богатих Јевреја. Утицај тог малог дара био је као река, мала на свом почетку, али која се шири и продубљује док тече кроз векове. На хиљаду начина доприносио је потпори сиромашних и ширењу Јеванђеља. Њен пример самопожртвовности деловао је непрекидно на хиљаде срца у свакој земљи и у сваком нараштају. Он се обраћао и богатима и сиромашнима, па су њихови дарови повећали вредност њеног дара. Божји благослов над удовичиним лептама учинио их је извором великих

успеха. То исто догађа се са сваким даром који се поклања и сваким делом које се учини са искреном жељом да буде на славу Богу. Он је повезан са циљевима Свемогућега. Његов утицај на добро не може да измери ниједан човек.

Спаситељ је наставио са својом јавном оптужбом књижевника и фарисеја: »Тешко вама вођи слепи који говорите: ако се ко куне црквом ништа је; а ко се куне златом црквеним крив је. Будале слепе! Шта је веће, или злато, или црква која злато освети. И ако се ко куне олтаром ништа је то, а који се куне даром који је на њему крив је. Будале слепе! шта је веће, или дар, или олтар који дар освети?« Свештеници су тумачили Божје захтеве својим лажним и скученим мерилима. Замишљали су да правилно разликују величину кривице различитих грехова, олако су прелазили преко неких, а друге, иако су имали мање последице, сматрали су неопростивим. Уз новчану накнаду ослобађали су људе њихових завета. Понекад су за велике суме новца прелазили преко страшних злочина. Истовремено у другим случајевима ови свештеници и поглавари изрицали би оштре пресуде за безначајне прекршаје.

»Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемери, што дајете десетак од метвице и од копра и од кима, а остависте што је најпретежније у Закону: Правду и милост и веру, а ово је требало чинити и оно не остављати.« Овим речима Христос поново осуђује злоупотребу свете обавезе. Он не одбацује саму обавезу. Бог је успоставио систем десетка и он је поштован од најранијих времена. Аврам, отац верних, дао је десетак од свега што је поседовао. Јеврејски поглавари признавали су обавезу давања десетка и то је било у реду, али нису допустили народу да по свом осведочењу изврши своју дужност. За сваки случај самовољно 617
су постављали правила. Захтеви су постали тако сложени да их је било немогуће испунити. Нико није знао када је извршио своје обавезе. Систем, како га је Бог дао, био је правичан и разуман, али свештеници и рабини начинили су га мучним теретом.

Све што Бог заповеда има своју важност. Христос признаје давање десетка као дужност, али показао је да оно не може да оправдава занемаривање осталих обавеза. Фарисеји су били веома тачни у давању десетка од баштенских биљака као што су нана, ким и рутвица; то их је мало стајало а доносило им је

углед због тачности и светости. Истовремено, њихова бескорисна ограничења угњетавала су народ и уништавала поштовање према систему, који је сам Бог прописао. Заокупљивали су умове људи безначајним разликама и скретали њихову пажњу са основних истина. Оно што је било претежније у Закону – правда, милост и истина – било је занемарено. »Ово«, рекао је Христос, »требало је чинити и оно не остављати.«

Друге законе рабини су изопачили на сличан начин. Упутствима која су дата преко Мојсија, било је забрањено јести све што је нечисто. Употреба свињског меса, као и меса неких других животиња, била је забрањена, пошто уноси у крв нечисте твари и скраћује живот. Међутим, фарисеји нису оставили ова ограничења онаквим каквим их је Бог дао. Одлазили су у неоправдане крајности. Између осталог, од народа се захтевало да процеђује сву воду да се у њој не би нашао и најмањи инсект, који би се могао сврстати у нечисте животиње. Исус је упоређујући ове ситничарске захтеве са величином њихових стварних грехова, рекао фарисејима: »Вођи слепи који оцеђујете комарца и камилу прождирете.«

»Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемери, што сте као окречени гробови, који се споља виде лепи, а унутра су пуни костију мртвачких и сваке нечистоте.« Као што је окречен и лепо украшен гроб сакривао остатке који се распадају, тако је и спољашња светост свештеника и поглавара скривала безакоње. Исус је наставио: »Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемери, што зидате гробове пророцима и красите раке праведника, и говорите: Да смо ми били у време својих отаца, не бисмо с њима пристали на крв пророка. Тиме само сведочите за себе да
618 сте синови оних који су побили пророке.« Да би показали своје поштовање према умрлим пророцима, Јевреји су били веома ревни у улепшавању њихових гробова, али нису искористили њихова учења нити обраћали пажњу на њихове укоре.

У Христово време људи су празноверно поштовали места почивања мртвих и трошили велике суме новца за њихово украшавање. У Божјим очима то је било идолопоклонство. У свом неприкладном поштовању мртвих, људи су показивали да не воле Бога изнад свега, нити своје ближње као сами себе. Исто идолопоклонство у великој мери гаји се и данас. Многи су криви

зато што занемарују удовице и сирочад, болесне и сиромашне, да би подигли скупоцене споменике мртвима. Време, новац и рад нештедимице се троше за овај циљ, док дужности према живима – дужности које је Христос јасно наложио, остају неизвршене.

Фарисеји су изграђивали гробове пророка и украшавали њихове гробнице и говорили један другоме: Да смо живели у време својих очева не бисмо се удружили са њима у проливању крви Божјих слугу. Истовремено планирали су да одузму живот Његовом Сину. То треба да буде поука и за нас. То треба да отвори наше очи за сотонску силу којом обмањује ум и окреће га од светлости истине. Многи иду фарисејским трагом. Одају поштовање онима који су умрли за своју веру. Чуде се слепилу Јевреја које су показали одбацујући Христа. Да смо живели у Његово време, изјављују они, радо бисмо прихватили Његово учење, не бисмо никада били саучесници у греху оних који су одбацили Спаситеља. Међутим, када послушност према Богу захтева самоодрицање и понизност, те исте особе гуше своја осведочења и одбацују послушност. Тако испољавају исти дух као и фарисеји које је Христос осудио.

Јевреји су једва схватили огромну одговорност повезану са одбацивањем Христа. Од времена када је проливена прва невина крв, када је праведни Авељ пао од Кајинове руке, понавља се иста историја са кривицом која постаје све већа. У сва времена пророци су подизали своје гласове против грехова царева, владара и народа, говорећи оно што им је Бог наложио, слушајући Његову вољу по цену свог живота. Из нараштаја у нараштај гомила се страшна казна за оне који су одбацивали светлост и истину. То су сада на своју главу навлачили Христови непријатељи. Грех свештеника и поглавара био је већи од греха било ког претходног нараштаја. Својим одбацивањем Спаситеља, сами су постали одговорни за крв свих праведника убијених 619
од Авеља до Христа. Ускоро ће се до преливања испунити чаша њиховог безакоња. Ускоро ће се она излити на њихове главе као освета правде. Исус их је на то опоменуо:

»Да дође на вас сва крв праведна што је проливена на земљи од крви Авеља праведног до крви Зарије сина Варахијина, којег убисте међу црквом и олтаром. Заиста вам кажем да ће ово све доћи на род овај.«

Књижевници и фарисеји, који су слушали Исуса, познавали су истинитост Његових речи. Знали су како је убијен пророк Захарија. Још док су речи божанске опомене биле на његовим уснама, сотонски бес захватио је отпалог цара и по његовој заповести пророк је убијен. Његова крв обележила је камење у предворју Храма и није се могла уклонити; остала је као сведочанство против отпалог Израиља. Док год Храм буде стајао остаће и мрља од праведне крви која тражи од Бога да буде освећена. Док је Исус подсећао на ове страшне грехе, страх је прострујао мноштвом.

Гледајући унапред, Исус је изјавио да ће окорелост Јевреја и њихова нетрпељивост према Божјим слугама бити истоветна са оном у прошлости:

»Зато ево Ја ћу к вама послати пророке и премудре и књижевнике; и ви ћете једне побити и распети, а једне бити по зборницама својима и гонити од града до града.« Пророци и мудраци, пуни вере и Светога Духа – Стефан, Јаков и многи други – биће осуђени и убијени. Руком подигнутом према небу и божанском светлошћу која је окруживала Његову личност, Христос је говорио као Судија онима који су стајали пред Њим. Његов глас, који је тако често нежно позивао, сада је карао и осуђивао. Слушаоци су задрхтали. Утисак који су оставиле Његове речи и Његов поглед, никада се није могао избрисати.

Христов гнев био је уперен против лицемерства, великих грехова, којима су људи разарали своје душе, варали народ и обешчашћивали Бога. У дубоко преварном расуђивању свештеника и поглавара, препознао је деловање сотонских оруђа. Његова осуда греха била је оштра и покретала на испитивање, али није изговорио ниједну осветничку реч. Био је испуњен светим гневом према кнезу таме, али није испољио никакво раздражљиво расположење. Тако ће и хришћанин који живи у складу са Богом и одликује се драгоценим особинама љубави и милости, бити испуњен праведним гневом према греху, али неће бити покренут страшћу да ружи оне који га руже. Он ће у Христу сачувати мир и власт над собом, чак и онда када се сусретне са онима који покретани силама одоздо бране неистину.

Божанско сажаљење огледало се на лицу Божјег Сина, док је лаганим погледом обухватао Храм и своје слушаоце. Гласом

пригушеним дубоким болом и горким сузама, узвикнуо је: »Јерусалиме, Јерусалиме, који убијаш пророке и засипаш камењем послане к себи! Колико пута хтех да скупим чеда твоја, као што кокош скупља пилиће своје под крила, и не хтесте!« То је била борба одвајања. У Христовом плачу изливало се само Божје срце. То је тајанствени растанак Божје љубави која дуго трпи.

И фарисеји и садукеји били су уђуткани. Исус је сабрао своје ученике и припремио се да напусти Храм, не као побеђен кога су непријатељи приморали да се повуче, већ као Онај чији је посао завршен. Изашао је из борбе као Победник.

Драгоцене истине које су тог значајног дана потекле са Христових усана, сачуване су у многим срцима. Нове мисли и нове тежње пробудиле су се у њиховом животу, и нова историја је отпочела. После Христовог распећа и васкрсења, ови људи одлучно су иступили и испунили божански налог мудрошћу и ревношћу, које су биле усклађене са величином дела. Носили су вест која се обраћала људским срцима, поткопавајући старе предрасуде које су дуго спутавале хиљаде људи. Пред њиховим сведочанством људске теорије и филозофија постале су као празне приче. Силни су били резултати проистекли из Спаситељевих речи упућених задивљеном и страхопоштовањем обузетом мноштву у јерусалимском Храму.

Међутим, Израиљ као народ оставио је свог Бога. Одломиле су се природне маслинове гране. Посматрајући по последњи пут унутрашњост Храма, Исус је са дубоким болом рекао: »Ето ће вам се оставити ваша кућа пуста. Јер вам кажем: Нећете Мене видети отселе док не речете: Благословен који иде у име Господње.« Досада је Храм називао домом свога Оца, али сада, пошто Божји Син буде изашао изван тих зидова, Божја слава заувек ће се повући из Храма сазиданог Њему у славу. Његови обреди одсада неће имати никакав значај, а његове службе постаће узалудне.

Глава 68

Ова глава заснована је на Јовану 12,20-43

У ПРЕДВОРЈУ

621 »Бејаху неки Грци међу онима који бејаху дошли на празник да се моле Богу. Они дакле приступише к Филипу, који беше из Витсаиде Галилејске, и мољаху га говорећи: Господине, ми бисмо хтели да видимо Исуса. Дође Филип и каза Андрији, а Андрија и Филип опет казаше Исусу.«

У то време изгледало је да је Христово дело жестоко поражено. Он је био Победник у расправи са свештеницима и фарисејима, али било је очигледно да Га они никада неће прихватити за Месију. Дошло је до коначног одвајања. Његовим ученицима случај је изгледао безнадежан. Међутим, Христос се приближавао остварењу свога дела. Велики догађај који се тицао не само јеврејског народа, већ и целог света ускоро ће се одиграти. Када је Исус чуо жарку жељу »ми бисмо хтели да видимо Исуса« у којој је одјекивао вапај целог света, Његово се лице озарило и Он је рекао: »Дође час да се прослави Син Човечији.« У молби Грка видео је предзнак резултата своје велике жртве.

Ови људи дошли су са запада да нађу Спаситеља на крају Његовог живота, као што су мудраци у почетку дошли са истока. У време Христовог рођења јеврејски народ био је толико заокупљен својим частољубивим плановима да није ни знао за
622 Његов долазак. Мудраци из незнабожачке земље дошли су са својим даровима до јасала да се поклоне Спаситељу. Тако су и Грци, представници народа, племена и човечанства, дошли да виде Исуса. Спаситељев крст тако ће привући људе из свих зе-

маља и свих векова. Тако ће »многи од истока и запада доћи и сешће за трпезу с Аврамом и Исаком и Јаковом у царству небеском«. (Матеј 8,11)

Грци су чули о Христовом победоносном уласку у Јерусалим. Неки су претпостављали и ширили вести да је истерао свештенике и поглаваре из Храма, да се спрема да заузме Давидов престо и завлада као цар у Израиљу. Грци су чезнули да дознају истину о Његовој мисији. »Ми бисмо хтели да видимо Исуса«, казали су они. Њихова жеља била је испуњена. Када је био обавештен о њиховој жељи, Исус се налазио у оном делу Храма из кога су били искључени свим осим Јевреја, али пошао је Грцима у спољашње предворје и лично разговарао са њима.

Час Христовог прослављења је дошао. Стајао је у сенци крста и распитивање Грка показало Му је да ће жртва коју ће ускоро принети, довести Богу многе синове и кћери. Он је знао да ће Га ови Грци ускоро видети у положају о коме нису имали никакву представу. Видеће Га постављеног поред Вараве, разбојника и убице, кога ће радије ослободити него Божјег Сина. Слушаће народ, подстакнут од свештеника и поглавара, како се одлучује. А на питање »шта ћу чинити с Исусом прозваним Христом«, одговор ће бити »да се разапне«. (Матеј 27,22) Приношењем ове жртве за грех људи, Христос је знао да ће се Његово царство употпунити и проширити по целом свету. Он ће деловати као Обновитељ и Његов Дух ће надвладати. За тренутак погледао је у будућност и чуо гласове како у свим деловима Земље објављују: »Гле Јагње Божје које узе на се грехе света.« (Јован 1,29) У овим странцима видео је залог велике Жртве, када ће зид који је растављао Јевреје и незнабошце бити порушен и када ће сви народи, језици и племена чути вест спасења. Очекивање овога, испуњење својих нада, изразио је речима: »Дође час да се прослави Син Човечији.« Али, начин на који ово прослављање мора да се збуде, никада није излазио из Христових мисли. Сакупљање незнабожаца треба да се збуде након Његове смрти која се приближавала. Свет може да се спасе једино 623
Његовом смрћу. Као и пшенично зрно, Син Човечји треба да буде бачен у земљу, да умре и буде сакривен од погледа; али поново ће оживети.

Христос је говорио о својој будућности, служећи се сликама из природе, да би Његови ученици могли разумети. Његовом смрћу треба да се оствари прави резултат Његове мисије. »Заиста, заиста вам кажем«, рекао је Он, »ако зрно пшенично паднувши на земљу не умре, онда једно остане; ако ли умре много рода роди.« Када пшенично зрно падне на тло и умре, оно ниче и доноси род. Тако ће и Христова смрт донети род за Божје царство. У складу са законом из биљнога царства, живот треба да буде резултат Његове смрти.

Они који обрађују земљу ову слику имају увек пред собом. Из године у годину човек чува своју залиху пшенице тиме што привидно баца најодабранији део. Извесно време он мора остати сакривен под браздом, да га Господ надгледа. Тада се појављује влат, затим клас, а онда зрно у касу. Али, овај развој не може да се догоди све док се зрно не закопа и сакрије од погледа, и наизглед буде изгубљено.

Семе похрањено у земљи доноси плод, а овај се опет сеје. На тај начин жетва се умножава. Тако ће и Христова смрт на крсту Голготе донети род за живот вечни. Дубоко размишљање о овој жетви биће слава онима који ће, као њен плод, живети кроз сву вечност.

Пшенично зрно које чува свој живот, не може да донесе никакав род. Оно остаје само. Христос је могао, да је то изабрао, да се спасе смрти. Али, да је то учинио, морао би да остане сам. Не би могао да доведе Богу синове и кћери. Једино одрицањем од свога живота, могао је дати живот људском роду. Само падом на замљу и умирањем, могао је постати семе за ту велику жетву – тог великог мноштва из сваког племена, колена, језика и народа који су откупљени Богу.

Христос са овом истином повезује поуку о самопожртвовности, коју сви треба да научимо: »Који љуби душу своју изгубиће је, и ко мрзи на душу своју на овом свету, сачуваће је за живот вечни.« Сви који ће донети род као сарадници са Христом, морају најпре да падну у земљу и умру. Живот мора да се баци у бразду потреба овог света. Самољубље, саможивост морају да умру. Закон самопожртвовности је закон самоодржања. Ратар чува своју пшеницу тиме што је баца. Тако је и у људском животу. Давати значи живети. Живот који жели да се сачува

је живот који се драговољно даје у службу Богу и човеку. Они 624
који у овом свету ради Христа жртвују свој живот, сачуваће га за вечни живот.

Живот служења самоме себи је као и зрно које се поједе. Оно ишчезне, али се не умножава. Човек може да скупи за себе све што му је доступно, може да живи, размишља и планира за себе, али његов живот пролази, а он остаје без ичега. Закон служења себи је закон самоуништења.

»Ко Мени служи«, рекао је Исус, »за Мном нек иде, и где сам Ја онде и слуга мој нека буде; и ко мени служи онога ће поштовати отац мој.« Сви који су са Исусом носили крст жртве, биће са Њим судеоници у Његовој слави. У свом понижењу и болу Христос се радовао што ће Његови ученици бити прослављени с Њим. Они су плод Његове самопожртвовности. Његова награда и Његова радост у вечности биће Његов карактер и дух остварен у њима. Ова радост коју деле са Њим, као плод свог рада и жртве, види се у срцу и животу других. Они су Христови сарадници и Отац ће их поштовати као што поштује свога Сина.

Вест о Грцима, која је предсказивала сакупљање незнабожаца, подсетила је Исуса на Његову целокупну мисију. Дело откупљења изашло Му је пред очи, од времена када је на Небу начињен нацрт до смрти која је сада била тако блиска. Тајанствени облак као да је обавио Божјег Сина. Његову таму осетили су они који су Му били близу. Седео је дубоко замишљен. Тишину је најзад прекинуо Његов жалостан глас: »Сад је душа Моја жалосна; и шта да кажем? Оче, сачувај ме од овога часа.« Већ унапред Христос је испијао чашу горчине. Његова људска природа устукнула је пред часом у коме ће бити напуштен, када ће Га привидно оставити чак и сам Бог, када ће Га сви гледати рањеног, остављеног од Бога и мученог. Задрхтао је од излагања јавности, због тога што ће се са Њим поступити као са најгорим преступником, до срамне и нечасне смрти. Наслућивање сукоба са силама таме, свест о страховитом терету људских преступа и Очевог гнева због греха, учинили су да Исусу клоне дух и да Му се самртно бледило разлије по лицу.

Затим је наступило божанско покоравање Очевој вољи. »Али зато«, рекао је Он, »дођох на час овај. Оче, прослави Име своје!« Само Христова смрт моћи ће да уништи сотонино царство. Је-

дино на тај начин човек може бити откупљен, а Бог прослављен. Исус је пристао на самртне муке, Он је прихватио жртву. Величанство Неба пристало је да пати као Носилац греха. »Оче, прослави Име своје«, рекао је. Када је Христос изговорио ове речи, из облака који је лебдео над Његовом главом, чуо се одговор: »И прославио сам, и опет ћу прославити.« Цео Христов живот, од јасала до тренутка када су ове речи изговорене, прослављао је Бога; у будућем искушењу које ће доћи Његове божанско – људске патње заиста ће прославити име Његовог Оца.

Када се зачуо глас, светлост се пробила кроз облак и окружила Христа, као да су се руке Бесконачне Силе, слично пламеном зиду, обавиле око Њега. Људи су посматрали овај призор са страхом и зачуђеношћу. Нико се није усуђивао да проговори. Немих усана и уздржаног даха сви су стајали очију упртих у Исуса. Пошто је Отац дао ово сведочанство, облак се подигао и разишао по небу. Тада се видљива веза између Оца и Сина прекинула.

»А кад чу народ који стајаше, говораху: Анђео Му говори.« Међутим, Грци који су се распитивали, видели су облак, чули глас, схватили његово значење и заиста препознали Христа; Он им се открио као Послани од Бога.

Божји глас чуо се приликом Исусовог крштења на почетку Његове службе и поново приликом Његовог преображења на гори. Сада се чуо по трећи пут на крају Његове службе, у присуству великог броја људи и у нарочитим околностима. Исус је управо изрекао најозбиљнију истину о стању Јевреја. Упутио је свој последњи позив и објавио њихову судбину. Сада је Бог поново ставио свој печат на мисију свога Сина. Признао је Онога кога је Израиљ одбацио. »Овај глас не би Мене ради«, рекао је Исус, »него народа ради.« То је био врхунски доказ о Његовом месијанству, знак од Оца да је Исус говорио истину и да је био Божји Син.

»Сад је суд овоме свету«, наставио је Христос, »сад ће бити истеран кнез овога света напоље. И кад Ја будем подигнут од земље, све ћу привући к Себи. И ово говораше да покаже каквом ће смрти умрети.« Ово је криза света. Ако постанем жртва за грехе људи, свет ће се просветлити. Сотонина власт над људским душама биће сломљена. Избрисани Божји лик биће

обновљен у људском роду и породица свете и верне Божје деце на крају ће наследити небески дом. То ће бити плод Христове смрти. Спаситељ се задубио у посматрање призора победе који се појавио пред њим. Видео је крст, сурови, срамни крст са свим пратећим страхотама, како блиста славом.

Међутим, дело спасења људи није све што је остварено крстом. Божја љубав открила се свемиру. Кнез овога света је изгнан. Оптужбе које је сотона износио против Бога су оповргнуте. Прекори који су упућени Небу заувек су одбачени. Анђели као и људи привучени су Откупитељу. »И кад Ја будем подигнут од земље«, рекао је Он, »све ћу привући к Себи.« 626

Многи људи били су око Христа, док је изговарао ове речи и један је рекао: »Ми чусмо из закона да ће Христос остати вавек; како Ти говориш да се Сину Човечијему ваља подигнути? Ко је тај Син Човечиј? А Исус им рече: Још је мало времена видело с вама; ходите док видело имате да вас тама не обузме; јер ко ходи по тами не зна куда иде. Док видело имате верујте видело, да будете синови видела.«

»Ако је и чинио толика чудеса пред њима, опет Га не вероваху.« Једном су упитали Спаситеља: »Какав дакле Ти показујеш знак да видимо и да верујемо?« (Јован 6,30) Безбројни знаци су били дати, али они су затворили своје очи и отврднули своја срца. Сада када је сам Отац проговорио, и кад више нису могли тражити неки други знак, опет су одбијали да верују.

»Али опет и од кнезова многи Га вероваше; него због фарисеја не признаваху, да не би били изгнани из зборнице.« Више су волели људску хвалу него Божје одобравање. Да би се спасли прекора и срамоте, одрекли су се Христа и одбацили понуду вечног живота. А како је много оних који су кроз све векове исто поступали! На све њих односе се Спаситељеве речи опомене: »Ко љуби душу своју изгубиће је.« »Који се одрече Мене«, рекао је Исус, »и не прима речи Моје, има себи судију: Реч коју Ја говорих она ће му судити у последњи дан.« (Јован 12,48)

Тешко онима који не знају време свога похођења! Полако и жалосна срца Христос је заувек напустио предворје Храма.

Ова глава заснована је на Матеју 24;
Марку 13; Луки 21,5-38.

НА МАСЛИНСКОЈ ГОРИ

627 Христове речи свештеницима и поглаварима: »Ево ће вам се оставити ваша кућа пуста« (Матеј 23,38), изазвале су страх у њиховом срцу. Чинили су се равнодушнима, али стално су размишљали о значају ових речи. Изгледало је као да им прети нека невидљива опасност. Да ли је могуће да ће овај величанствени Храм који, је био понос целог народа, ускоро постати гомила рушевина? И ученици су предосећали зло и неспокојно су очекивали много одређенији Исусов исказ. Док су са Њим излазили из Храма, скренули су Његову пажњу на његову постојаност и лепоту. Камење Храма било је од најчистијег мермера, савршене белине, а неко од њих изузетне величине. Део зида одолео је опсади Навуходоносорове војске. Савршено изграђен изгледао је као јединствен камен, цео извађен из кеменолома. Ученици нису могли да схвате како ти моћни зидови могу бити порушени.

Шта је могао мислити Одбачени, док је Његова пажња била скренута на величанственост Храма. Призор пред Њим заиста је био изванредан, али Он је са тугом рекао да све то види. Зграде су заиста величанствене. Ви показујете на ове зидове као на потпуно неуништиве, али чујте Моје речи: Доћи ће дан када »неће остати овде ни камен на камену који се неће разметнути«.

628 Христове речи изговорене су пред великим бројем слушалаца, али када је остао сам и сео на Маслинској гори, пришли су Му Петар, Јован, Јаков и Андрија и рекли: »Кажи нам кад ће

то бити, и какав је знак Твојега доласка и послетка века?« Исус својим ученицима није одговорио одвајајући разорење Јерусалима од великог дана свога Доласка. Здружио је и описе ова два догађаја. Да је својим ученицима открио будуће догађаје онако како их је сам сагледавао, они не би били у стању да поднесу тај призор. У својој милости према њима здружио је описе ове две велике кризе, препуштајући ученицима да сами одреде значење. Када је указивао на разорење Јерусалима, Његове пророчке речи досезале су далеко иза овога догађаја до коначног уништења у онај дан када ће Господ устати са свога места да казни свет за његово безакоње, када ће Земља открити своје крви и више неће покривати своје побијене. Све ово излагање упућено је не само ученицима, већ и онима који ће живети у последњим призорима историје ове Земље.

Обраћајући се ученицима, Христос је рекао: »Чувајте се да вас ко не превари. Јер ће многи доћи у име Моје говорећи: Ја сам Христос. И многе ће преварити.« Појавиће се многе лажне месије, тврдећи да чине чуда и изјављујући да је дошло време ослобођења јеврејског народа. Они ће преварити многе. Христове речи су се испуниле. Између Његове смрти и опсаде Јерусалима појавиле су се многе лажне месије. Међутим, ова опомена дата је и онима који живе у овом веку. Исте преваре које су се чиниле пре разорења Јерусалима, чиниле су се у току векова и опет ће се чинити.

»Чућете ратове и гласове о ратовима. Гледајте да се не уплашите; јер треба да то све буде. Али није још тада последак.« Пре разорења Јерусалима, људи су се борили за врховну власт. Цареви су убијани. Они, за које се претпостављало да су најближи престолу, били су убијени. Било је ратова и гласова о ратовима. »Јер треба да то све буде«, рекао је Христос, »али (за јеврејски народ као народ још није крај) није још тада последак. Јер ће устати народ на народ и царство на царство; и биће глади и помори, и земља ће се трести по свету. А то је све почетак страдања.« Христос је рекао да кад рабини виде ове знаке, прогласиће их за Божји суд над народима због тога што Његов изабрани народ држе у ропству. Они ће изјавити да су ови знаци обележје Месијиног доласка. Немојте дозволити да вас преваре; они су 629
почетак Његових судова. Људи су гледали само на себе. Нису се

покајали и обратили да би их Ја исцелио. Знаци које они тумаче као обележја свога ослобођења из ропства, знаци су њиховог уништења.

»Тада ће вас предати на муке, и побиће вас, и сви ће народи омрзнути на вас имена мојега ради. И тада ће се многи саблазнити, и друг друга издаће, и омрзнуће друг на друга.« Хришћани су све ово претрпели. Очеви и мајке издавали су своју децу. Деца су издавала своје родитеље. Пријатељи су изручивали своје пријатеље Синедриону. Прогонитељи су остваривали своју намеру убиствима Стефана, Јакова и других хришћана.

630 Преко својих слугу Бог је пружио јеврејском народу последњу прилику за покајање. Откривао се преко својих сведока у њиховом хапшењу, суђењу и затвору. Ипак, њихове судије изрицале су им смртне пресуде. То су били људи којих свет не беше достојан и тиме што су их убијали, Јевреји су изнова разапињали Божјег Сина. Тако ће то опет бити. Власт ће доносити законе који ће ограничавати верску слободу. Присвојиће право које припада само Богу. Сматраће да могу да врше притисак на савест, над којом само Бог има право. Управо сада они почињу; наставиће да спроводе ово дело, све док не стигну до границе преко које не могу прећи. Бог ће посредовати за свој верни народ који држи Заповести.

У свакој прилици када наступи прогонство, они који су очевици доносе одлуку или за Христа или против Њега. Они који покажу саосећање према онима који су неправедно осуђени, показују своју привржености Христу. Други су погођени зато што се начела истине непосредно косе са њиховим поступцима. Многи се спотичу и падају, одричући се вере коју су некада заступали. Они који отпадну у време кушања, да би сачували своју сигурност, лажно ће сведочити и издаваће своју браћу. Христос је упозорио на ово, да не бисмо били изненађени несхватљивим, суровим поступком оних који одбацују светлост.

Христос је својим ученицима дао знак о уништењу које ће доћи на Јерусалим и поучио их како да се спасу: »А кад видите да Јерусалим опколи војска онда знајте да се приближило време да опусти. Тада који буду у Јудеји нека беже у горе, и који буду у граду нека излазе напоље; и који су напољу нека не улазе у њега; јер су ово дани освете, да се изврши све што је написано.«

Ова опомена је дата да буде прихваћена након четрдесет година приликом разорења Јерусалима. Хришћани су послушали ову опомену и ниједан хришћанин није погинуо приликом заузимања града.

»Него се молите Богу да не буде бежан ваша у зиму ни у Суботу«, рекао је Христос. Он који је начинио Суботу није је укинуо, приковавши је на крст. Субота није укинута нити поништена Његовом смрћу. Четрдесет година након Његовог распећа она и даље треба да буде поштована као света. Четрдесет година требало је да се ученици моле да њихово бежање не буде у дан суботни.

Од разорења Јерусалима, Христос је брзо прешао на један већи догађај, на последњу карику у ланцу историје Земље, на Долазак Божјег Сина у величанству и слави. Између ова два догађаја, пред Христовим очима јасно се виде дуги векови таме, векови у којима ће Његова црква бити обележена крвљу, сузама 631
и самртним мукама. Његови ученици сада нису могли да поднесу посматрање таквих призора и Исус их је само укратко споменуо. »Јер ће бити невоља велика«, рекао је, »какова није била од постања света досада нити ће бити; и да се они дани не скрате, нико не би остао; али изабраних ради скратиће се дани они.« Током више од хиљаду година на Христове следбенике долазиће такво прогонство какво свету никада раније није било познато. Милиони Његових верних сведока биће убијени. Да се Божја рука није испружила да сачува свој народ, сви би изгинули. »Али изабраних ради«, рекао је, »скратиће се дани они.«

Речима које се не могу погрешно разумети, наш Господ сада говори о свом Другом доласку и упозорава на опасности које ће претходити Његовом доласку на Земљу. »Тада ако вам ко рече: Ево овде је Христос; или онде, не верујте. Јер ће изићи лажни христоси и лажни пророци, и показаће знаке велике и чудеса да би преварили, ако буде могуће, и изабране. Ето вам све казах напред. Ако вам дакле реку: Ево га у пустињи, не излазите; ево га у собама, не верујте. Јер као што мућа излази од истока и показује се до запада, тако ће бити долазак Сина Човечјега.« Као један од знакова разорења Јерусалима, Христос је споменуо: »Изаћи ће многи лажни пророци и преварiће многе.« Изашли су лажни пророци који су преварили народ и мно-

ге одвели у пустињу. Опсенари и врачари, тврдећи да поседују чудесну силу одвлачили су за собом народ у самоћу планина. Међутим, ово пророчанство изговорено је и за последње дане. Ово је знак Другог доласка. Чак и сада лажни христоси и лажни пророци показују знаке и чудеса да би завели Његове ученике. Зар не чујемо узвик: »Ево га у пустињи«? Зар хиљаде нису изашле у пустињу надајући се да ће наћи Христа? А зар се и данас са хиљада скупова на којима људи тврде да одржавају везу са духовима умрлих, не чује узвик: »Ево га у собама«? То је управо тврдња коју спиритизам истиче. Али шта Христос каже? »Не верујте, јер као што муња излази од истока и показује се до запада, такав ће бити долазак Сина Човечијега.«

Спаситељ даје знаке свога доласка, а и више од тога, Он утврђује време када ће се појавити први од ових знакова: »И одмах
632 по невољи дана тих Сунце ће помрчати, и Месец своју светлост изгубити, и звезде с неба пасти, и силе небеске покренути се. И тада ће се показати знак Сина Човечијега на небу; и тада ће проплакати сва племена на земљи; и угледаће Сина Човечијега где иде на облацима небеским са силом и славом великом. И послаће анђеле своје с великим гласом трубним; и сабраће изабране његове од четири ветра, од краја до краја небеса.«

На крају великог папског прогонства, изјавио је Христос, Сунце ће се помрачити и Месец неће давати своју светлост. После тога, звезде ће падати са неба. Он каже: »Од смокве научите се причи: кад се већ њезине гране помладе и улистају, знате да је близу лето. Тако и ви кад видите све ово, знајте да је близу код врата.« (Матеј 24,32.33)

Христос је дао знаке свога доласка. Он изјављује да ми можемо знати када је близу, чак пред вратима. Он говори о онима који виде ове знаке: »Овај нараштај неће проћи, док се ово све не збуде.« Ови знаци су се показали. Сада сигурно знамо да је Господњи долазак близу. »Небо и земља проћи ће«, каже Он, »али речи Моје неће проћи.«

Христос ће доћи са облацима и великом славом. Мноштво сјајних анђела ће Га пратити. Он ће доћи да васкрсне мртве и преобрази живе свете људе из славе у славу. Он ће доћи да прихвати оне који су Га волели и који су држали Његове заповести и да их узме к Себи. Није заборавио њих ни своје обећање. Ка-

рике породичног ланца опет ће се спојити. Док гледамо своје преминуле, можемо размишљати о јутру када ће одјекнути Божја труба, »и мртви ће устати нераспадљиви, и ми ћемо се претворити«. (1. Коринћанима 15,52) Још мало па ћемо видети Цара у Његовој красоти. Још мало и Он ће отрти све сузе са наших очију. Још мало и Он ће нас »поставити праве пред славом својом у радости«. (Јуда 24) Због тога је дајући знаке свога доласка рекао: »А кад се почне ово збивати, гледајте и подигните главе своје; јер се приближује избављење ваше.«

Међутим, дан и час свога доласка Христос није открио. Он је јасно саопштио својим ученицима да сам не може објавити дан и час свог другог појављивања. Да је имао слободу да им ово открије, зашто је требало да их бодри да очувају став сталног ишчекивања? Има оних који тврде да знају тачан дан и час Господњег доласка. Они су веома озбиљни у распоређивању догађаја у будућности. Али, Господ их је опоменуо да напусте тло 633
које заузимају. Тачно време Другог доласка Сина Човечјега је Божја тајна.

Христос наставља, указујући на стање света приликом Његовог доласка: »Јер као што је било у време Нојево тако ће бити и долазак Сина Човечијега. Јер као што пред потопом јеђаху и пијаху, жењаху се и удаваху до онога дана кад Ноје уђе у ковчег, и не осетише док не дође потоп и односе све; тако ће бити и долазак Сина Човечијега.« Христос овде не разматра земаљски миленијум, хиљаду година, у току којих сви треба да се припреме за вечност. Он нам говори да као што је било у Нојево време, тако ће бити и када Син Човечији поново дође.

Како је било у Нојево време? »И Господ видећи да је неваљалство људско велико на земљи, и да су све мисли срца њихова свагда само зле.« (1. Мојсијева 6,5) Становници претпотопног света одвратили су се од Јехове, одбијајући да чине Његову свету вољу. Следили су своју грешну машту и изопачене замисли. Уништени су због свог безакоња, а и данас, свет иде истим путем. Он не показује никакве ласкаве знаке хиљадугодишње славе. Преступници Божјег закона злом испуњавају Земљу. Њихова клађења, њихове коњске трке, њихово коцкање, њихова распусност, њихов развратан живот, њихове неукротиве страсти, брзо испуњавају свет насиљем.

У пророчанству о уништењу Јерусалима, Христос је рекао: »И што ће се безакоње умножити, охладнеће љубав многих. Али који претрпи до краја благо њему. И проповедаће се ово Јеванђеље о царству по свему свету за сведочанство свим народима. И тада ће доћи последак.« Ово пророчанство поново ће се испунити. Велико безакоње онога времена потпуно одговара безакоњу у овом нараштају. Тако је то и са пророчанством о проповедању Јеванђеља. Пре пада Јерусалима, Павле, надахнут светим Духом, објављује да је Јеванђеље »проповедано свој твари под небом«. (Колошанима 1,23) Тако и сада, пре доласка Сина Човечијега, вечно Јеванђеље треба да се проповеда »свакоме племену и језику и колену и народу«. (Откривање 14,6.14) Бог »је поставио дан у који ће судити васиономе свету«. (Дела 17,31) Христос нам говори када ће доћи тај дан. Он не каже да ће се цео свет обратити, већ да ће се проповедити »ово Јеванђеље о царству по свему свету за сведочанство свим народима. И тада ће доћи последак«. У нашој моћи лежи да објављивањем Јеванђеља свету убрзамо Господњи долазак. Ми не треба само да чекамо већ да убрзамо долазак Божјег дана (2. Петрова 3,12).
634 Да је Христова црква извршила свој одређени посао, како јој је то Господ наложио, цео свет би досада био опоменут и Господ Исус у сили и великој слави дошао би на нашу Земљу.

Пошто је описао знаке свога доласка, Христос је рекао: »Тако и ви кад видите ово да се збива, знајте да је близу царство Божје.« »Стражите дакле једнако и молите се Богу.« Бог је увек опомињао људе о судовима који ће доћи. Они који су веровали Његовој вести за своје време и који су се владали по својој вери, послушни Његовим заповестима, избегли су осуде које су стигле непослушне и неверне. Реч је дошла Ноју: »Уђи у ковчег ти и сав дом твој, јер те нађох праведна пред собом.« Ноје је послушао и био спасен. Вест је дошла Лоту: »Устајте, идите из места овога, јер ће сада затрти Господ град овај.« (1. Мојсијева 7,1;19,14) Лот је прихватио заштиту небеских весника и био спасен. Тако су и Христови ученици добили опомену о разорењу Јерусалима. Они који су пазили на знак о наступању уништења и склонили се из града, избегли су уништење. Тако је и нама сада дата опомена о Христовом другом доласку и о уништењу које ће доћи на свет. Они који послушају упозорење биће спасени.

Зато што не знамо тачно време Његовог доласка, дат нам је налог да стражимо. »Благо оним слугама које нађе господар кад дође а они страже.« (Лука 12,37) Они који пазе на Господњи долазак узалуд не чекају. Очекивање Христовог доласка треба да покрене људе да се боје Господа и да се боје Његове осуде над преступом. Оно треба да их пробуди да знају колико је велики грех одбити Његову понуду милости. Они који очекују Господа чисте своје душе послушношћу истини. Они уједињују будно стражење са озбиљним радом. Зато што знају да је Господ на вратима, њихова ревност постаје делотворна у сарадњи са божанским силама у раду на спасавању душа. То су верне и мудре слуге које Господњем дому дају »храну на оброк«. (Лука 12,42) Они објављују истину коју је нарочито могуће применити на садашње време. Као што су Енох, Ноје, Аврам и Мојсије објављивали истину за своје време, тако ће сад Христове слуге упутити нарочиту опомену свом нараштају.

Међутим, Христос описује и другу групу. »Ако ли рече слуга у срцу својему: Неће мој господар још задуго доћи; и стане бити слуге и слушкиње, и јести и пити, и опијати се; доћи ће господар тога слуге у дан када се не нада.«

Зли слуга говори у свом срцу: »Неће мој господар још задуго доћи.« Он не каже да Христос неће доћи. Он се не руга мисли о Његовом другом доласку. Међутим, у свом срцу, својим поступцима и речима објављује да Господњи долазак доцни. Он из умова других потискује осведочење да Господ брзо долази. Његов утицај води људе ка лажном, безбрижном одлагању. Они су охрабрени у својој световности и неосетљивости. Умом владају земаљске страсти, искварене мисли. Зли слуга једе и пије са пијаницама, сједињује се са светом у тражењу задовољства. Он туче своје другове слуге, оптужујући и осуђујући оне који су верни своме Господару. Меша се са светом. Сличан се изједначује са сличнима у преступу. То је страшно изједначавање. Са светом он је ухваћен у замку. »Доћи ће господар, тога слуге... у час кад не мисли, и расећи ће га напола, и даће му плату као и лицемерима.« 635

»Ако ли не узастражиш, доћи ћу на тебе као лупеж, нећеш чути у који ћу час доћи на тебе.« (Откривање 3,3) Христов долазак изненадиће лажне учитеље. Они говоре: »Мир је, и нема се

шта бојати.« Као и свештеници и учитељи пре пада Јерусалима, брину се да црква ужива земаљско благостање и славу. Знаке времена тумаче као да се на то односе. Али шта каже реч Надахнућа: »Онда ће изненада напасти на њих погибао.« (1. Солуњанима 5,3) Дан Господњи доћи ће као замка на све који живе на Земљи, на све који од овог света чине свој дом. Он ће доћи за њих као лупеж који се прикрада.

Свет, пун побуна, пун безбожног задовољства, спава, спава у телесној сигурности. Људи одлажу Господњи долазак. Смеју се опоменама. Гордо се хвалишу: »Све стоји тако од почетка створења.« »И сутра ће бити као и данас, и још много више.« (2. Петрова 3,4; Исаија 56,12) Још више ћемо уронити у љубав према задовољству. Али, Христос каже: »Ево идем као лупеж.« (Откривење 16,15) Управо у време када се свет са подсмехом пита: »Где је обећање доласка Његова«, знаци се испуњавају. Док вичу: »Мир је, и нема се шта бојати«, долази изненадно уништење. Када се ругач и онај који одбацује истину узохоле; када се начин пословања у разним делатностима за стицање новца спроводи без поштовања начела; када онај који учи жудно тежи за знањем свега другог само не Библије, Христос долази као лупеж.

636 На овом свету све је у покрету. Знаци времена су злослутни. Догађаји који долазе, већ стварају своје сенке. Божји Дух се повлачи са Земље и несрећа следи несрећу на мору и на копну. Подижу се вихори, земљотреси, пожари, поплаве и убиства на сваком кораку. Ко може да чита будућност? Где је сигурност? Нема сигурности ни у чему што је људско или земаљско. Људи се брзо сврставају под заставу коју су изабрали. Узбуђено чекају, и посматрају покрете својих вођа. Има и таквих који чекају, страже и раде за долазак нашег Господа. Друга група ступа у редове којима управља први велики отпадник. Мало њих срцем и душом верује да морамо избећи пакао, а задобити Небо.

Криза нам се постепено прикрада. Сунце сија на небу, путујући својом уобичајеном путањом, а небеса још увек казују славу Божју. Људи још увек једу и пију, саде и зидају, жене се и удају. Трговци још увек купују и продају. Људи се међусобно сукобљавају у борби за највиша места. Поклоници задовољства још увек се тискају по позориштима, на коњским тркама

и у коцкарницама. Свуда преовладава највеће усхићење, а час пробе брзо се завршава и сваки случај убрзо ће бити одлучен за вечност. Сотона види да је његово време кратко. Он је покренуо све своје снаге да би људе преварио, завео, задржао у својој служби и занео, док се дан пробе не заврши и врата милости заувек затворе.

Речи опомене нашега Господа са Маслинске горе свечано допиру кроз све векове до нас данас: »Али се чувајте да како ваша срца не отежају ждерањем и пијанством и бригама овога света, и да вам овај дан не дође изненада.« »Стражите дакле једнако и молите се Богу да бисте се удостојили утећи од свега што ће се збити, и стати пред Сином Човечијим.«

Ова глава заснована је на Матеју 25,31-46.

»ЈЕДНОМЕ ОД ОВЕ МОЈЕ НАЈМАЊЕ БРАЋЕ...«

637 »А кад дође Син Човечији у слави својој и сви свети анђели с Њиме, онда ће сести на престолу славе своје. И сабраће се пред Њим сви народи и разлучиће их између себе.« Овако је Христос на Маслинској гори описао својим ученицима призор великог судњег дана. Истакао је да ће одлука овога суда бити донесена на основу једне појединости. Када се народи буду окупили пред Њим постојаће само две групе људи, а њихова вечна судбина биће одређена оним што су учинили или занемарили да учине за Њега у личности сиромашних и напаћених.

Тога дана Христос неће приказати људима велико дело које је Он учинио за њих дајући свој живот за њихово откупљење. Приказаће дело које су они верно обавили за Њега. Онима које је поставио Себи са десне стране рећи ће: »Ходите благословени Оца Мојега; примите царство које вам је приправљено од постања света. Јер огладнех, и дасте ми да једем; ожеднех, и напојисте ме; гост бејах, и примисте ме; го бејах, и оденусте ме; болестан бејах, и обиђосте ме; у тамници бејах, и дођосте к Мени.« Међутим, они које Исус похваљује не знају да су служили Њему. На њихова питања пуна недоумице Он овако одговара: »Кад учинисте једноме од ове Моје најмање браће, Мени учинисте.«

Исус је рекао својим ученицима да ће на њих омрзнути сви људи, да ће бити прогоњени и мучени. Многи ће бити истерани из својих домова и препуштени сиромаштву. Многи ће бити

уцвељени болешћу и оскудицом. Многи ће бити бачени у за- 638
твор. Свима који напуштају пријатеље или свој дом Њега ради, Он је обећао стоструко више у овом животу. Сада је обећао нарочити благослов свима који ће служити својој браћи. У свима који пате због Мог имена, каже Исус, треба да препознате Мене. Као што бисте послужили Мени, тако треба да послужите њима. То је доказ да сте Моји ученици.

Сви који су рођени у небеској породици, у нарочитом смислу браћа су нашега Господа. И Христова љубав повезује у заједницу чланове Његове породице и где год се она покаже, открива се божанско сродство. »Сваки који има љубав од Бога је рођен, и познаје Бога.« (1. Јованова 4,7)

Они које Христос похваљује на суду, можда су мало познавали теологију, али су гајили Његова начела. Под утицајем божанског Духа били су благослов људима око себе. Чак и међу незнабошцима има оних који су гајили дух љубазности; пре него што су речи живота допрле до њих, пријатељски су примили мисионаре и служили им чак по цену свога живота. Међу незнабошцима има оних који незнајући обожавају Бога, оних до којих светлост никада није допрла преко људских оруђа. Они неће пропасти. Иако не познају Божји писани Закон, чули су Његов глас како им говори у природи и чинили оно што Закон захтева. Њихова дела потврђују да је Свети Дух дирнуо њихова срца и Бог их препознао као своју децу.

Колико ће се изненадити и радовати најмањи међу народима и међу незнабошцима, када са Спаситељевих усана буду чули: »Кад учинисте једноме од ове Моје најмање браће, Мени учинисте!« Како ће радосно бити срце Бесконачне Љубави када на Његове речи одобравања, Његови следбеници са изненађењем и радошћу подигну свој поглед.

Међутим, Христова љубав не обухвата само неку одређену групу људи. Он се поистовећује са сваким дететом људске породице. Да бисмо могли постати чланови небеске породице, Он је постао члан земаљске породице. Он је Син Човечији и зато брат сваком Адамовом сину и кћери. Његови следбеници не треба да се искључе из света који пропада око њих. Они су део великог мозаика људског рода, и Небо на њих гледа као на браћу грешницима, а исто тако и светим људима. Христова љу-

бав привија к себи пале, заблуделе и грешне и свако дело љубазности учињено да се подигне нека посрнула душа, свако дело милосрђа прихвата се као да је Њему учињено.

639 Небески анђели послани су да служе онима који ће наследити спасење. Сад још не знамо ко су они, још није показано ко ће победити и учествовати у наследству светих у светлости, али небески анђели пролазе свуда, дужином и ширином Земље, тражећи да утеше жалосне, да заштите оне који су у опасности, да придобију људска срца за Христа. Они никог не занемарују нити мимоилазе. Бог не гледа ко је ко, већ се подједнако стара за све душе које је створио.

Када отворите врата Христовим представницима, који су у невољи и који пате, примате добродошлицом невидљиве анђеле. Позивате друштво небеских бића. Они доносе свету атмосферу радости и мира. Они долазе са хвалом на својим уснама, а на Небу се чује песма која јој одговара. Свако дело милосрђа ствара музику на Небу. Отац на своме престолу несебичне раднике убраја у своје најдрагоценије благо.

Они са леве стране Христу, они који су Га занемарили у личности сиромашних и оних који пате, нису били свесни своје кривице. Сотона их је заслепио; нису схватили шта дугују својој браћи. Били су заокупљени сами собом и нису се бринули за потребе других.

Богатима је Бог дао богатство да отклоне и ублаже патње Његове деце, али често они су равнодушни према потребама других. Осећају се вишим од своје сиромашне браће. Они се не стављају у положај сиромашнога. Не схватају искушења и борбе сиромашних и самилост умире у њиховом срцу. У скупоценим пребивалиштима и раскошним црквама, богати се одвајају од сиромашних. Новац који је Бог дао да би благословио невољне троши се за потхрањивање поноса и себичности. Сиромашни су свакодневно лишени васпитања које би требало да имају о нежној Божјој милости, јер је Он дао обилне дарове да би они могли бити подупрти у својим животним потребама. Принуђени су да осете сиромаштво које сужава живот, па често долазе у искушење да постану завидљиви, љубоморни и пуни рђавих нагађања. Они који нису трпели притисак оскудице, често поступају према сиромашнима са омаловажавањем и чине да се још јадније осећају.

Међутим, Христос све то посматра и каже да је био гладан и жедан, да је био странац, да је био болестан, да је био у тамници. Док сте се ви гостили за својом препуном трпезом, Ја сам гладовао у кровињари или на пустој улици. Док сте уживали у свом раскошном дому, Ја нисам имао где главе заклонити. Док сте своје ормане пунили скупоценом одећом, Ја сам био у сиротињи. Док сте ишли за својим задовољствима, Ја сам страдао у тамници. 640

Када сте уделили мало хлеба гладним сиромасима, када сте дали неку изношену одећу да их заштити од љуте зиме, да ли сте се сетили да дајете Господу славе? Сваког дана у вашем животу био сам близу вас у личности ових јадника, али Ме нисте тражили. Нисте желели Моје друштво. Ја вас не познајем.

Многи сматрају великом предношћу посету местима из Христовог живота на Земљи, ходање стазама којима је Он прошао, посматрање језера поред кога је волео да поучава, као и брда и долина на којима је често почивао Његов поглед. Али није потребно да пођемо у Назарет, Капернаум или Витанију, да бисмо ишли Исусовим стопама. Његове стопе наћи ћемо поред болесничке постеље, у бедним кровињарама, на препуним улицама великог града и на сваком месту на коме се налазе људска срца гладна утехе. Ићи ћемо Његовим стопама ако чинимо оно што је Он чинио док је био на Земљи.

Сви могу нешто учинити. »Сиромахе свагда имате са собом« (Јован 12,8), рекао је Исус и нико нема потребе да мисли да не постоји место на коме не може да ради за Њега. Милиони људских душа које, спутане оковима незнања и греха, никада нису чуле о Христовој љубави према њима, стоје на ивици пропасти. Да смо на њиховом месту, шта бисмо желели да они учине за нас? Имамо најсвечанију обавезу да учинимо за њих све што је у нашој моћи. Христово правило живота, према коме ће свако од нас стајати или пасти на суду, гласи: »Све, дакле, што хоћете да чине вама људи, чините и ви њима.« (Матеј 7,12)

Спаситељ је дао свој драгоцени живот да би основао Цркву која ће бити способна да брине о жалосним душама које су у искушењу. Заједница верних може бити сиромашна, необразована и непозната, али у Христу они могу обављати посао у дому, суседству, цркви, па чак и у »другим крајевима«, чији ће исход бити тако далекосежан као вечност.

Зато што се овај посао занемарује толико младих ученика никада не напредује даље од саме азбуке хришћанског искуства. Светлост која је пламтела у њиховом срцу, док им је Исус говорио – Опраштају ти се греси твоји – могли су сачувати, помажући онима који су се налазили у невољи. Неуморна снага која је тако често извор опасности за младе, може се усмерити
641 каналима кроз које би потекла у реци благослова. »Ја« би било заборављено у озбиљном раду за добро других.

Велики Пастир служиће онима који служе другима. Они ће пити из реке живота и угасиће жеђ. Неће тежити за узбудљивим забавама или неком променом у свом животу. Најважнији предмет њиховог занимања биће како да спасу душе, које се налазе пред пропашћу. Њихови друштвени додири биће корисни. Откупитељева љубав привући ће и ујединити срца.

Када схватимо да смо Божји сарадници, Његова обећања нећемо равнодушно објављивати. Она ће горети у нашим срцима и распалити се на нашим уснама. Када је био позван да служи неуком, недисциплинованом и бунтовном народу, Бог је дао Мојсију обећање: »Моје ће лице ићи напред, и даћу ти одмор.« Рекао је и: »Ја ћу бити с тобом.« (2. Мојсијева 33,14; 3,12) Ово је обећање свима који уместо Христа раде за сиромашне и напаћене људе.

Љубав према човеку је земаљски израз љубави према Богу. Цар славе постао је једно са нама да би нам усадио ову љубав, да би нас учинио децом једне породице. Када се испуне Његове опроштајне речи – Да имате љубав међу собом, као што Ја имадох љубав к вама (Јован 15,12), када будемо волели овај свет као што га је Он волео, тада је остварена Његова мисија за нас. Припремљени смо за Небо; јер имамо Небо у свом срцу.

»Избављај похватане на смрт; и које хоће да погубе, немој се устегнути од њих. Ако ли речеш: Гле, нисмо знали за то; неће ли разумети Онај који испитује срца, и који чува душу твоју неће ли дознати и платити свакоме по делима његовим?« (Приче 24,11.12) У велики дан суда, оне који нису радили за Христа, који су ишли кроз живот мислећи на себе, бринући се о себи, Судија целе Земље поставиће заједно са онима који чине зло. Њима ће бити изречена иста осуда.

Свакој души нешто је поверено. Од свакога ће Велики Пастир захтевати: »Где је стадо што ти је предано, стадо славе твоје?« И »Шта ћеш рећи кад те походи?« (Јеремија 13,20.21)

Ова глава заснована је на Луки 22,7-18.24; Јовану 13,1-17.

СЛУГА СЛУГАМА

Угорњој соби једне куће у Јеруслиму, Христос је са својим 642
ученицима седео за столом. Сакупили су се да светкују Пасху. Спаситељ је желео да са дванаесторицом прослави овај празник. Знао је да је приспео Његов час; Он сам био је право пасхално Јагње и на дан када се јела Пасха треба да буде жртвован. Ускоро треба да испије чашу гнева, да прими последње крштење патњама. Међутим, преостало Му је још неколико тихих часова, и њих је требало провести за добробит Његових вољених ученика.

Целокупан Христов живот био је живот несебичне службе. Не »да Му служе, него да служи« (Матеј 20,28), била је поука сваког Његовог дела. Али, ученици још нису научили ову поуку. На овој последњој пасхалној вечери, Исус је поновио своје учење сликовитим приказом, којим га је заувек утиснуо у њихове умове и срца.

Разговори између Исуса и Његових ученика обично су били време те радости које су сви они веома ценили. Пасхалне вечере биле су призори нарочите вредности; али овом приликом Исус је био потиштен. Његово срце притискивао је терет и сенка је почивала на Његовом лицу. Када се састао са ученицима 643
у горњој соби, приметили су да нешто тешко притиска Његову душу, па иако нису знали разлог, саосећали су у Његовом болу.

Када су се окупили око стола, тужним гласом је рекао: »Врло сам желео да ову Пасху једем с вама пре него пострадам; јер вам

кажем да је одселе нећу јести, док се не сврши у царству Божјему. И узевши чашу даде хвалу, и рече: Узмите је и разделите међу собом; јер вам кажем да нећу пити од рода виноградскога док не дође царство Божје.«

Христос је знао да је дошло време да пређе из овога света Оцу. Како је волео своје, који су били на свету, волео их је до краја. Сада се налазио у сенци крста и бол је притискивао Његово срце. Знао је да ће бити напуштен у тренутку издаје. Знао је да ће бити погубљен у највећем понижењу, онако како се убијају злочинци. Знао је за незахвалност и суровост оних које је дошао да спасе. Знао је величину жртве коју мора да поднесе и како ће за многе бити узалудна. Знајући све што Му предстоји, природно је могао да буде савладан мишљу о свом понижењу и патњи. Али, посматрао је дванаесторицу, који су били са Њим као Његови најрођенији, који ће после Његовог понижавања, жалости и болног искуства, бити остављени да се сами боре у свету. Његове мисли о личним патњама биле су увек повезане са Његовим ученицима. Није мислио на Себе. У Његовим мислима брига за њих била је најважнија.

Исус је имао много да каже ове последње вечери, коју је проводио са својим ученицима. Да су били спремни да приме оно што је Он желео да им да, били би сачувани од бола који је раздирао срце, од разочарања и неверства. Међутим, Исус је видео да они не могу поднети оно што је требало да им каже. Док је посматрао њихова лица, речи опомене и утехе задржале су се на Његовим уснама. Тренуци су пролазили у тишини. Изгледало је као да Исус нешто очекује. Ученицима је било неугодно. Саосећање и нежност покренути Христовим болом као да су ишчезли. Његове речи пуне туге, које су указивале на Његове патње, остале су незапажене. Погледи које су упућивали једни другима откривали су љубомору и борбу за првенство.

»А поста и препирање међу њима који би се држао међу њима да је највећи.« Ово препирање, настављено и у Христовом присуству, ожалостило Га је и ранило. Ученици су се држали своје омиљене замисли да ће Исус успоставити своју власт и заузети положај на Давидовом престолу. Сваки од њих још
644 увек је у свом срцу чезнуо за највишим местом у том царству. Проценили су себе и друге и уместо да своју браћу сматрају до-

стојнијом, себе су стављали на прво место. Јаковљев и Јованов захтев да седну са десне и леве стране Христовог престола код осталих је подстакао гнев. То што су се ова два брата усудила да траже највиши положај, толико је узбудило осталу десеторицу да им је запретило размимоилажење. Осећали су да се о њима погрешно расуђивало, да њихова верност и таленти нису довољно цењени. Јуда је био најоштрији према Јакову и Јовану.

Када су ученици ушли у дворану за вечеру, њихова срца била су испуњена осећањем увређености. Јуда се прогурао до Христа са леве стране, а Јован је седео са десне. Ако је постојало неко више место, Јуда је био спреман да га заузме; сматрали су да је то место поред Христа. А Јуда је био издајник.

Појавио се још један разлог за расправу. На светковинама је било уобичајено да слуга опере ноге гостима, па су и овом приликом за то извршене припреме. Крчаг, умиваоник и убрус били су спремни за прање ногу; пошто није било слуге, ученицима је пало у део да то обаве. Међутим, сваки ученик, попуштајући повређеном поносу, одлучио је да не ради посао слуге. Сви су испољили хладнокрвну нехатност, наизглед несвесни да било шта морају даураде. Својим ћутањем одбили су да се понизе.

Како да Христос ове јадне душе поведе тамо где сотона над њима неће извојевати одлучујућу победу? Како може да им покаже да их само звање ученика не чини ученицима или обезбеђује место у Његовом царству? Како може да им покаже да се стварна величина огледа у служби љубави и правој понизности? Како да запали љубав у њиховим срцима и оспособи их да схвате оно што је желео да им каже?

Ученици нису учинили никакав покрет да послуже један другоме. Исус је чекао неко време да види шта ће они учинити. Тада је Он, божански Учитељ, устао од стола. Одлажући горњу хаљину која би Му сметала, узео је убрус и запрегао се. Изненађени ученици посматрали су све то и у тишини чекали да виде шта ће уследити. »Потом усу воду у умиваоницу, и поче прати ноге ученицима и отирати убрусом којим беше запрегнут.« Овај поступак отворио је очи ученицима. Горки стид и понижење испунили су им срца. Разумели су неизговорени укор и себе сагледали у потпуно новом светлу.

Тако је Христос изразио своју љубав према својим ученицима. Њихов себичан дух испуњавао Га је болом, али није се упустио ни у какву расправу са њима о овој њиховој тешкоћи. Уместо тога дао им је пример који никада неће заборавити. Његова љубав према њима није се лако могла помутити или угасити. Знао је да Му је Отац све предао у руке, да долази од Бога и иде Богу. Био је потпуно свестан своје божанске природе, али оставио је своју царску круну и владарску одећу и узео обличје слуге. Једно од последњих дела Његовог живота на Земљи било је да се запрегне као слуга и обави посао слуге.

Пре Пасхе Јуда се по други пут састао са свештеницима и књижевницима и закључио да им преда Исуса у руке. Ипак се после тога помешао са ученицима као да је потпуно невин и заинтересован око посла припреме за празник. Ученици нису ништа знали о Јудиној намери. Једино је Исус могао да прочита његову тајну. Ипак, није га разоткрио. Исус је чезнуо за његовом душом. За њим је осећао исти терет као и за Јерусалимом, када је плакао над овим градом осуђеним на уништење. Његово срце је вапило: »Како да те дам?« Силу те љубави која нагони осетио је и Јуда. Док су Спаситељеве руке прале те прљаве ноге, и док их је отирао убрусом, Јудино срце било је прожето подстицајем да сада призна свој грех. Али он није желео да се понизи. Његово срце отврднуло је за покајање и старе побуде отклоњене за тренутак, поново су загосподариле њиме. Јуда се сада вређао због Христовог чина прања ногу ученицима. Ако Исус може тако да се понизи, мислио је, онда Он не може бити цар Израиљу. Све наде у световне почасти у земаљском царству биле су уништене. Јуда је био убеђен да не може ништа добити ако следи Христа. Пошто је видео, како по његовом мишљењу, Исус сам Себе потцењује, био је одлучан у својој намери да Га се одрекне и призна да је преварен. Опседнут злим духом одлучио је да изврши посао, који је прихватио, да изда свог Господа.

Бирајући положај за столом, Јуда је покушао да заузме прво место, па је Христос као слуга прво услужио њега. Јован, према коме је Јуда осећао тако много горчине, био је остављен да буде последњи. Али, Јован то није сматрао ни укором ни ниподаштавањем. Ученици су били веома дирнути док су посматрали Христово дело. Када је дошао ред на Петра, зачуђено је узвикнуо:

»Господе, зар Ти моје ноге да опереш?« Христова понизност сломила му је срце. Обузео га је стид на мисао што ову службу не обавља неко од ученика. »Шта Ја чиним«, рекао је Христос, »ти сад не знаш, али ћеш после дознати.« Петар није могао да поднесе да види свога Господа, за кога је веровао да је Божји Син, како обавља посао слуге. Свом душом побунио се против оваквог понижавања. Није схватио да је Христос зато дошао на свет. Од- 646
лучно је узвикнуо: »Никад Ти нећеш опрати мојијех ногу.«

Христос је озбиљно одговорио Петру: »Ако те не оперем немаш дела са Мном.« Чин који је Петар одбио био је врста узвишенијег очишћења. Христос је дошао да опере срце од мрље греха. Одбијајући да допусти Христу да опере његове ноге, Петар је одбио узвишеније очишћење које је било обухваћено нижим. Он је, у ствари, одбацио свога Господа. За Учитеља није понижење ако Му дозволимо да нас очисти. Права понизност значи са захвалним срцем примити све што се чини за нас и озбиљно радити за Христа.

На речи: »Ако те не оперем немаш дела са Мном«, Петар се одрекао своје гордости и самовоље. Није могао да поднесе помисао о одвајању од Христа; то би за њега значило смрт. »Не само моје ноге«, рекао је, »него и руке и главу. Исус му рече: Опраноме не треба до само ноге опрати, јер је сав чист.«

Ове речи значе више од телесне чистоће. Христос још увек говори о узвишенијем очишћењу које је сликовито приказано нижим. Онај који долази са купања је чист, али ноге у сандалама брзо се запраше, па је потребно наново их опрати. Тако су Петар и његова браћа били опрани у великом извору отвореном за грех и нечистоту. Христос их је признавао за своје. Међутим, искушење их је навело на зло и њима је још увек била потребна Његова благодат која очишћава. Када се запрегао убрусом да опере прашину са њихових ногу, Исус је желео да тим истим чином из њихових срца опере размимоилажења, љубомору и гордост. То је имало много већи значај него прање њихових прашњавих ногу. Са духом који су тада поседовали, ниједан од њих није био спреман за заједницу са Христом. Докле год нису доведени у стање понизности и љубави, нису били спремни да учествују у пасхалној вечери или узму удела у служби за спомен коју је Исус управо намеравао да успостави. Њихова срца

морају да се очисте. Гордост и самољубље стварају размирице и мржњу, али Исус је све то опрао перући им ноге. Дошло је до промене осећања. Посматрајући их Исус је могао да каже: »Ви сте чисти.« Сада је изграђено јединство срца и међусобна љубав. Постали су кротки и спремни за прихватање поука. Осим Јуде, сви су били готови да уступе другоме највише место. Сада су са покорним и захвалним срцем, могли да приме Христове речи.

Као Петар и његова браћа и ми смо опрани у Христовој крви, па ипак често у додиру са злом чисто срце се упрља. Ми морамо да дођемо Христу и примимо Његову благодат која очи-
649 шћава. Петар се устезао да своје прашњаве ноге препусти додиру руку свог Господа и Учитеља; колико често ми доводимо своја грешна, прљава срца у додир са Христовим срцем! Колико Га жалосте наше зле нарави, наша таштина и наша гордост! Па ипак, морамо Му донети све наше слабости и нечистоту. Он једини може да опере и очисти. Ми нисмо спремни за заједницу са Њим, ако нисмо очишћени Његовим успешним деловањем.

Исус је рекао својим ученицима: »Ви сте чисти, али не сви.« Он је опрао Јудине ноге, али његово срце није се покорило. Оно није било очишћено. Јуда се није потчинио Христу.

Када је опрао ноге ученицима, Христос је узео своју хаљину, поново сео и рекао им: »Знате ли шта Ја учиних вама? Ви зовете мене Учитељем и Господом и право велите: Јер јесам. Кад дакле Ја опрах вама ноге Господ и Учитељ, и ви сте дужни један другоме прати ноге јер Ја вам дадох углед да и ви тако чините као што Ја вама учиних. Заиста, заиста вам кажем; није слуга већи од господара својега, нити је посланик већи од онога који га је послао.«

Христос је желео да Његови ученици разумеју да то што им је опрао ноге, није нимало умањило Његово достојанство. »Ви зовете Мене Учитељем и Господом и право велите: Јер јесам.« Зато што је био тако бескрајно узвишен, овој служби је дао част и значај. Нико није био тако уздигнут као Христос, а ипак се спустио до најпонизније дужности. Да Његов народ не би био заведен себичношћу која пребива у телесном срцу и која јача удовољавањем самоме себи, сам Христос је дао пример понизности. Није желео да препусти човековом старању ову важну поуку. Придавао јој је тако велики значај, да је Он лично, Он који је једнак Богу поступао као слуга према својим ученицима.

Док су се расправљали око највишег места, Он пред којим треба да се савије свако колено, Он коме анђели славе служе и то сматрају за част, сагнуо се да опере ноге онима који су Га звали Господом. Он је опрао ноге своме издајнику.

У своме животу и поукама, Христос је дао савршен пример несебичне службе која има своје порекло у Богу. Бог не живи за Себе. Стварањем света и одржавањем онога што је створио, Он непрекидно служи другима. »Он заповеда своме Сунцу, те обасјава и зле и добре и даје дажд праведнима и неправеднима.« (Матеј 5,45) Бог је овај идеал служења поверио своме Сину. Исусу је било дато да стоји на челу људског рода, да би својим примером могао да поучи шта значи служити. Његов целокупан живот био је потчињен закону службе. Он је служио свима, помагао свима. Тако је животом остварио Божји закон, и својим примером показао како да га послушамо.

Исус се непрекидно трудио да успостави ово начело међу 650
својим ученицима. Када су Јаков и Јован затражили првенство рекао је: »Који хоће да буде већи међу вама, да вам служи.« (Матеј 20,26) У Мом царству начело првенства и премоћи нема места. Понизност је једина права величина. Једина разлика огледа се у посвећености служби другима.

Сада, пошто је опрао ноге ученицима, рекао је: »Ја вам дадох углед да и ви тако чините као што Ја вама учиних.« Овим речима Христос није наложио само показивање гостољубивости. То је значило много више него само прање ногу гостима испрљаних прашином на путовању. Христос је овде успоставио верску службу. Делом нашег Господа овај свечани чин понизности учињен је посвећеним обредом. Ученици треба да га поштују, да би увек могли имати на уму Његове поуке о понизности и служби.

Овај обред је припрема коју је Христос одредио за службу Свете вечере. Док год се гаји гордост, непријатељство и борба за првенство, срце не може да ступи у заједницу са Христом. Нисмо спремни да заједнички учествујемо у Његовом телу и Његовој крви. Зато је Христос одредио да се прво поштује успомена на Његову понизност.

Док приступају овом обреду, Божја деца треба да се сећају речи Господа живота и славе: »Знате ли шта Ја учиних вама? Ви

зовете Мене Учитељем и Господом и право велите: Јер јесам. Кад дакле Ја опрах вама ноге Господ и Учитељ, и ви сте дужни један другоме прати ноге. Јер Ја вам дадох углед да и ви тако чините као што Ја вама учиних. Заиста, заиста вам кажем: Није слуга већи од господара својега, нити је посланик већи од онога који га је послао. Кад ово знате, благо вама ако га извршујете.« У човеку постоји склоност да себе цени више од свога брата, да ради за себе, да тражи највише место; ово често рађа рђава нагађања и горчину духа. Обред који претходи Господњој вечери треба да уклони ове неспоразуме, да ослободи човека његове себичности, да га скине са штула његовог самоузвишења до понизности срца која ће га повести да служи своме брату.

Свети Посматрач са Неба присутан је на овој свечаности и чини је тренутком за испитивање душе, за осведочење о греху и за блажену сигурност да су греси опроштени. Христос се ту налази у пунини своје милости да измени ток мисли које су текле себичним каналима. Дух Свети оживљава осетљивост оних који следе пример свога Господа. Када се сећамо Спаси-
651 тељеве понизности, мисао се наставља на мисао: јавља се читав низ успомена, успомена на Божју велику доброту и љубав и на нежност земаљских пријатеља. У мисли нам долазе заборављени благослови, злоупотребљена милост, омаловажене љубазности. Откривају се корени горчине који су угушили драгоцену биљку љубави. Сећамо се мана карактера, запостављања дужности, незахвалности према Богу, хладноће према браћи. Грех се види у светлости у којој га Бог посматра. Наше мисли нису мисли самодопадања, већ оштре самоосуде и понизности. Ум је оснажен да поруши сваку препреку која је изазвала раздвајање. Одагнане су зле мисли и рђав говор. Признати греси су опроштени. Христова милост која покорава улази у душу, а Христова љубав спаја срца у благословено јединство.

Када се овако учи поука о служби припреме, буди се жеља за узвишенијим духовним животом. Божански Сведок одговориће на ову жељу. Душа ће бити уздигнута. Ми можемо учествовати у Светој вечери свесни да су нам греси опроштени. Сунце Христове правде испуниће све одаје ума и Храм душе. Посматраћемо »Јагње Божје које узе на се грехе света«. (Јован 1,29)

За оне који прихватају дух ове службе, она никада не може постати само свечани обред. Њена стална поука ће бити: »Из љубави служити један другоме.« (Галатима 5,13) Тиме што је опрао ноге својим ученицима, Христос је показао да би извршио сваку службу, ма колико била скромна, која би их учинила Његовим сунаследницима у вечном богатству небеског блага. Његови ученици, вршећи исти обред, свечано се заветују да на исти начин служе својој браћи. Кад год се овај обред правилно испуњава. Божја деца долазе у свету везу, да би помогли и благословили једни друге. Заветују се да ће живот посветити несебичној служби, али не само један за другога. Њихово поље рада је исто тако пространо као што је било и поље рада њиховог Учитеља. Свет је пун оних којима је потребна наша служба. Сиромашни, беспомоћни, ненаучени налазе се на сваком кораку. Они који су имали заједницу са Христом у горњој соби кренуће да служе као што је и Он служио.

Исус, коме су сви служили, дошао је да буде слуга свима. Пошто је служио свима, Њему ће опет сви служити и сви ће Га славити. Они који ће узети удела у Његовим божанским особинама, и са Њим делити радост што виде искупљене душе, морају да следе Његов пример несебичне службе.

Све се ово садржало у Исусовим речима: »Ја вам дадох углед да и ви тако чините као што Ја вама учиних.« То је био циљ службе коју је успоставио. Рекао је: »Кад ово знате«, ако знате сврху ових поука, »благо вама ако га извршујете.«

Ова глава заснована је на Матеју 26,20-29; Марку 14,17-25; Луки 22,14-23; Јовану 13,18-30.

»МЕНИ ЗА СПОМЕН.«

652 »Господ Исус ону ноћ у коју биваше предан узе хлеб, и захваливши преломи и рече: Узмите, једите ово је тело Моје, које се за вас ломи; ово чините Мени за спомен. Тако и чашу, по вечери, говорећи: Ово је чаша нови завет у Мојој крви; ово чините, кад год пијете, Мени за спомен. Јер кад год једете овај хлеб и чашу ову пијете, смрт Господњу обзнањујте, докле не дође.« (1. Коринћанима 11,23–26)

Христос је стајао на прелазу између две епохе и њихова два велика празника. Он, Божје Јагње без мане, ускоро треба да Себе принесе као жртву за грех, да би тако учинио крај систему симбола и обреда, који су четири хиљаде година указивали на Његову смрт. Док је јео Пасху са својим ученицима, установио је уместо ње обред који је требало да постане успомена на Његову велику Жртву. Јеврејски народни празник треба да заувек изгуби важност. Обред који је Христос успоставио треба да светкују Његови следбеници у свим земљама и кроз све векове.

Пасха је успостављена као сећање на ослобођење Израиља из египатског ропства. Бог је наложио да се историја из године у годину понавља, када деца буду питала о значењу ове установе. Тако је величанствено ослобођење требало да се очува свежим у мислима свих. Установа Господње вечере дата је као
653 сећање на велико ослобођење извршено Христовом смрћу. Ова установа треба да се светкује све док Он не буде по други пут

дошао у сили и слави. Ово средство помаже нам да се увек сећамо овог великог дела.

У време свог ослобођења из Египта, деца Израиљева јела су пасхалну вечеру стојећи, опасаних бедара и са штапом у руци, спремни за путовање. Начин на који су светковали ову установу био је у складу са њиховим стањем; управо су се припремали за свој излазак из Египта, стојећи пред мучним и тешким путовањем кроз пустињу. Али у Христово време стање се изменило. Сада нису морали да изађу из неке стране земље, већ су настањивали своју земљу. У складу са одмором који им је дат, народ је у полулежећем положају учествовао у пасхалној вечери. Простирке су биле постављене око стола и гости су се смештали на њима, ослањајући се на леву руку, док им је десна рука била слободна да се служе при јелу. У том положају гост је могао наслонити своју главу на груди онога који је био до њега. А ноге, које су се налазиле на спољној страни лежаја, могао је прати човек који је ишао изван круга.

Христос је још увек за столом на коме је постављена пасхална вечера. Пред Њим се налазе бесквасни пасхални хлебови. На столу стоји и пасхално непреврело вино. Овим знамењем Христос приказује своју чисту жртву. Ништа што је искварено врењем, симболом греха и смрти, не може представљати »Безазлена и пречиста Јагњета«. (1. Петрова 1, 19)

»И кад јеђаху, узе Исус хлеб и благословивши преломи га, и даваше ученицима, и рече: Узмите, једите; ово је тело Моје. И узе чашу и давши хвалу даде им говорећи: Пијте из ње сви; јер ово је крв Моја новога завета која ће се пролити за многе ради отпуштања греха. Кажем вам пак да нећу одсад пити од овога рода виноградскога до онога дана кад ћу пити с вама новога у царству оца својега.«

Издајник Јуда учествовао је у обреду Свете вечере. Он је примио од Исуса знамење Његовог сломљеног тела и Његове проливене крви. Чуо је речи: »Ово чините Мени за спомен.« Седећи у самој присутности Божјег Јагњета издајник је размишљао о својим мрачним циљевима и гајио своје злокобне и осветољубиве мисли.

Приликом прања ногу, Христос је убедљиво доказао да по-
654 знаје Јудин карактер. »Нисте сви чисти« (Јован 13, 11), рекао је Он. Ове речи увериле су лажног ученика да је Христос прозрео његову тајну намеру. Сада је Христос говорио много отворе-није. Док су седели за столом, рекао је, посматрајући своје ученике: »Не говорим за све вас, јер Ја знам које избрах; него да се збуде Писмо: који са Мном хлеб једе подиже пету своју на Ме.«

Чак и сада ученици нису посумњали на Јуду. Међутим, запазили су Христову дубоку жалост. Облак се надвио над све, као предосећање страшне несреће чију природу нису разумевали. Док су у тишини јели, Исус је рекао: »Заиста вам кажем: Један између вас издаће Ме.« Ове речи изазвале су запрепашћење и ужас. Нису могли да схвате да било ко између њих може издајнички да поступи према божанском Учитељу: Због чега би Га могли издати? И коме? У чијем срцу би се могао родити такав план? Свакако, нико, између омиљене дванаесторице, који су слушајући Његове поуке имали предности над свим осталим, који су делили Његову величанствену љубав и за које је показивао толико много обзира, тиме што их је довео у тако присну заједницу са Собом.

Када су схватили значај Његових речи и сетили се како су биле истините Његове изјаве, обузео их је страх и неповерење према себи самима. Почели су да испитују своја срца да виде да се у њима не чува нека мисао против Учитеља. Са болом један за другим питали су: »Да нисам ја, Господе?« Али Јуда је седео ћутећи. Веома узбуђен Јован је на крају питао: »Господе! ко је то?« Исус је одговорио: »Који умочи са Мном руку у зделу онај ће Ме издати. Син Човечији дакле иде као што је написано за Њега; али тешко ономе човеку који изда Сина Човечијега; боље би му било да се није родио онај човек.« Ученици су пажљиво испитивали лице један другоме, док су питали: »Да нисам ја Господе?« Јудина ћутљивост сада је привукла све погледе. У забуни изазваној питањима и изразима чуђења, Јуда није чуо Исусов одговор на Јованово питање. Међутим, сада да би избегао испитивачке погледе ученика, упитао је као и они: »Да нисам ја, Господе?« Исус је озбиљно одговорио: »Ти каза.«

Изненађен и збуњен зато што је откривена његова намера, Јуда је устао и брзо напустио просторију. »Онда му рече Исус:

Шта чиниш чини брже... А он узевши залогај одмах изиђе; а беше ноћ.« За издајника је била ноћ када се окренуо од Христа и упутио у таму.

Све до овог корака, Јуда није прешао границу могућности да се покаје. Али, када је напустио свога Господа и своје пријатеље ученике, пала је коначна одлука. Прешао је граничну линију! 655

Чудесно је било Исусово стрпљење у поступању према овој души која се налазила у искушењу. Није пропустио да учини све што се могло учинити за Јудино спасење. Иако је већ два пута обећао да изда свога Господа, Исус му је још увек пружао прилику за покајање. Читајући тајне намере издајниковог срца, Христос је пружио Јуди коначан, убедљиви доказ о свом божанству. То је лажном ученику био последњи позив на покајање. Ниједан позив који је божанско – људско Христово срце могло упутити није ускраћен. Валови милости, који су се одбијали о тврдокорну охолост, враћали су се као снажнија плима љубави која побеђује. Иако изненађен и уплашен открићем своје кривице, Јуда је постао још одлучнији. Са Свете вечере изашао је да изврши своје дело издаје.

Изговарајући проклетство над Јудом, Христос је показао љубав према својим ученицима. На тај начин пружио им је врхунски доказ свог месијанства. »Сад вам кажем пре него се збуде«, рекао је, »да, кад се збуде, верујете да сам Ја.« Да је Исус ћутао и да је показивао да не зна оно што ће доћи на Њега, ученици би могли да помисле да њихов Учитељ не поседује божанско предзнање, да је био изненађен и тако предат у руке убилачки настројеној светини. Годину дана раније, Исус је рекао ученицима да је изабрао дванаесторицу, али да је један ђаво. Сада су Његове речи упућене Јуди, показале да је његов издајнички подухват потпуно познат Учитељу, а имале су циљ да ојачају веру Христових правих следбеника у време Његовог понижења. Када Јуда буде доживео свој страшни крај, они ће се сетити проклетства, које је Исус изрекао над издајником.

Спаситељ је имао још један циљ. Своју службу није ускратио ономе за кога је знао да је издајник. Ученици нису разумели Његове речи, које је изговорио приликом прања ногу: »Нисте сви чисти, чак ни онда када је за столом изјавио: »Који са Мном хлеб једе подиже пету своју на Ме.« (Јован 13,11.18) Али, касни-

је, када је значење постало јасно, имали су разлог да размишљају о Божјем стрпљењу и милости према највећем грешнику.

Иако је од почетка знао Јуду, Исус му је ипак опрао ноге. И издајник је имао предност да се сједини са Христом учествујући у Светој вечери. Стрпљиви Спаситељ је подстицао грешника да Га прими, да се покаје и буде опран од прљавштине греха. То је пример и за нас. Када претпоставимо да је неко у заблуди или греху, не смемо да се одвојимо до њега. Никаквим безбожним одвајањем не смемо да га препустимо као плен искушењу или га гурнемо на сотонино бојно поље. То није Христов метод. Он је ученицима опрао ноге зато што су били у заблуди и грешни и сви, осим једнога од дванаесторице, тако су доведени до покајања.

656

Христов пример забрањује искључивање из Господње вечере. Јавни грех, истина, искључује кривца. То Свети Дух јасно учи (1. Коринћанима 5,11). Али осим овога нико не сме да изриче суд. Бог није препустио људима да одлуче ко ће учествовати у оваквим приликама. Јер ко може читати срца? Ко може да разликује кукољ од жита? »Али човек да испитује себе, па онда од хлеба да једе и од чаше да пије.« Јер »који недостојно једе овај хлеб или пије чашу Господњу, крив је телу и крви Господњој«, »Јер који недостојно једе и пије, суд себи једе и пије не разликујући тела Господњега.« (1. Коринћанима 11, 28.27.29)

Када се верници скупе да одрже овај обред, присутни су весници невидљиви људским очима. Могуће је да се на скупу нађе и неки Јуда, па ако је тако ту су и изасланици кнеза таме, јер они прате све који не прихватају вођство Светога Духа. Небески анђели такође су присутни. Ови невидљиви посетиоци присутни су у свакој таквој прилици. У заједницу могу доћи особе које у срцу не служе истини и светости, али које можда желе да учествују у обреду. Њима то не треба забранити. Ту су сведоци који су били присутни, када је Исус опрао ноге ученицима и Јуди. Овај призор не посматрају само људске очи.

Христос је Светим Духом присутан да стави печат на свој обред. Он је ту да осведочи и омекша срца. Ниједан поглед, ниједна скрушена мисао не може да промакне Његовој пажњи. Он чека онога који се каје и који је сломљена срца. Све је спремно за прихватање такве душе. Он који је опрао ноге Јуди, чезне да опере свако срце од мрља греха.

Нико не сме да искључи себе од Свете вечере зато што су можда присутни они који нису достојни. Сваки ученик је позван да јавно узме удела и на тај начин посведочи да прихвата Христа за личног Спаситеља.

На овим састанцима које је лично утврдио, Христос се састаје са својим народом и оснажује га својим присуством. У овом обреду могу да служе недостојна срца и руке, али Христос је ту да служи својој деци. Сви они који долазе вером усредсређеном на Њега добиће велики благослов. Сви који занемарују ово време божанске предности претрпеће губитак. За њих би биле прикладне речи: »Нисте сви чисти.«

Узимајући са својим ученицима удела у хлебу и вину, Христос се обавезао да ће им бити Откупитељ. Поверио им је нови 659
завет којим, сви који га приме, постају Божја деца и сунаследници са Христом. Овим заветом сваки благослов који Небо може да поклони за овај живот и живот који ће доћи припада њима. Дело овог завета морало је да буде потврђено Христовом крвљу. Обред Вечере Господње треба стално да подсећа ученике на бесконачну Жртву, која је принесена за свакога од њих појединачно као члана пале људске породице.

Служба Господње вечере не треба да буде време туге. То није њен циљ. Када се Господњи ученици окупе око Његовог стола, не треба да се сећају и оплакују своје недостатке. Они не треба да се задржавају на свом прошлом верском искуству, без обзира да ли је оно било охрабрујуће или не. Исто тако не треба да се сећају својих међусобних несугласица. Припремна служба отклонила је све ово. Самоиспитивање, исповедање греха, измирење несугласица, све је то остварено. Сада долазе да се сусретну са Христом. Они не треба да стоје у сенци крста, већ у Његовој спасоносној светлости. Они треба да отворе душу сјајним зрацима Сунца правде. Са срцима очишћеним Христовом драгоценом крвљу, потпуно свесни Његовог присуства, иако невидљивог, треба да чују Његове речи: »Мир вам остављам, мир свој дајем вам; не дајем вам га као што свет даје.« (Јован 14,27)

Наш Господ каже: Осведочени у свој грех, опомените се да сам умро за вас. Када сте угњетавани, прогоњени и ожалошћени због Мене и Јеванђеља, сетите се Моје љубави, која је тако велика да сам за вас дао свој живот. Када вам се дужности чине

неумољивим и окрутним, а ваши терети претешким, опомените се да сам за вас поднео крст, не марећи за срамоту. Када вам се срце стеже од тешког искушења, сетите се да ваш Откупитељ живи да би посредовао за вас.

Служба Господње вечере указује на Христов други долазак. Она је одређена да ову наду сачува живом у мислима ученика. Кад год се буду сакупљали да оживе успомену на Његову смрт, сећаће се како »узе чашу и давши хвалу даде им говорећи: Пијте из ње сви; јер ово је крв Моја новога завета која ће се пролити за многе ради отпуштења греха. Кажем вам пак да нећу одсад пити од овога рода виноградскога до онога дана кад ћу пити с вама новога у царству оца својега«. У својим страдањима налазили су утеху надајући се поновном доласку свога Господа. Неизрециво драга мисао им је била: »Кад год једете овај хлеб и чашу ову пијете, смрт Господњу обзнањујете, докле не дође.« (1. Коринћанима 11,26)

660 То никада не смемо заборавити. Исусова љубав која нас покреће својом силом, треба да се очува свежом у нама. Христос је установио ову службу да би нашим осећањима говорила о Божјој љубави која се показала према нама. Између наших душа и Бога не може да постоји заједница осим кроз Христа. Заједница и љубав између брата и брата мора да буде утврђена и трајна помоћу Христове љубави. Само Христова смрт могла је Његову љубав да учини делотворном за нас. Једино захваљујући Његовој смрти радосно можемо очекивати Његов други долазак. Његова жртва је средиште наше наде. На њој морамо учврстити своју веру.

Обреди који подсећају на понижење и патње нашег Господа, често се прихватају само као формалност. Они су засновани са одређеним циљем. Потребно је да наша осећања оживе да бисмо схватили тајну побожности. Преимућство је свих да схвате, много више него што сада схватамо – Христове патње које доносе искупљење. »Као што Мојсије подиже змију у пустињи«, тако исто треба да се подигне и Син Човечји, »да ниједан који Га верује не погине, него да има живот вечни.« (Јован 3,14.15) Морамо да погледамо на голготски крст, на коме је Спаситељ умро. Наше вечно добро захтева да покажемо веру у Христа.

Наш Господ је рекао: »Ако не једете тела Сина Човечијега и не пијете крви Његове, нећете имати живота у себи... Јер је те-

ло Моје право јело и крв Моја право пиће.« (Јован 6,53–55) То је истина о нашој телесној природи. Христовој смрти дугујемо чак и свој овоземаљски живот. Хлеб који једемо откупљен је Његовим сломљеним телом. Вода коју пијемо купљена је проливеном крвљу. Никада нико, свет или грешан, не узима своју свакодневну храну, већ се храни Христовим телом и крвљу. У сваки хлеб утиснут је голготски крст. Он се огледа у сваком извору воде. Христос је истакао све ово установљавајући симбол своје велике Жртве. Светлост која блиста из службе Свете вечере у горњој соби посвећује храну за наш свакодневни живот. Породична трпеза постаје Господњи сто, а сваки оброк обред.

Колико су истинитије Христове речи о нашој духовној природи! Он изјављује: »Који једе Моје тело и пије Моју крви има живот вечни.« Ми можемо живети животом светости, ако прихватимо живот који је за нас жртвован на голготском крсту. Тај живот примамо прихватањем Његове речи, извршавањем онога што је Он заповедио. Тако постајемо једно са Њим. »Који једе Моје тело«, каже Он, »и пије Моју крв стоји у Мени и Ја у њему. Као што ме посла живи Отац, и Ја живим Оца ради; и који једе Мене 661
и он ће живети Мене ради.« (Јован 6,54.56.57) Ови стихови у нарочитом смислу односе се на Господњу вечеру. Када се вера удубљује у велику Жртву нашега Господа, душа прима Христов духовни живот. Таква ће душа на свакој Господњој вечери примити духовну снагу. Ова служба успоставља живу везу, којом је верник повезан са Христом па тако повезан и са Оцем. У нарочитом смислу она успоставља везу између зависних људских бића и Бога.

Док примамо хлеб и вино, који представљају Христово сломљено тело и проливену крв, придружујемо се у мислима призору Свете вечере у горњој соби. Изгледа нам као да пролазимо вртом, који је посвећен самртним мукама Онога који је понео грехе света. Постајемо очевици борбе која нам је донела измирење са Богом. Разапети Христос уздиже се међу нама.

Гледајући распетог Откупитеља, боље схватамо величину и значај Жртве коју је Величанство Неба поднело за нас. План спасења прославља се пред нама, а помисао на Голготу буди у нашем срцу жива и света осећања. Хвала Богу и Јагњету биће у нашем срцу и на нашим уснама; гордост и служење своме ја не може да напредује у души, која се живо сећа призора са Голготе.

Онај који прати Спаситељеву неупоредиву љубав, уздићи ће се у мислима, очистити срце и преобразити карактер. Изаћи ће да буде светлост свету, да из њега делимично одсјајује ова чудесна љубав. Уколико више посматрамо Христов крст, утолико ћемо потпуније усвојити језик апостола који је рекао: »А ја Боже сачувај да се чим другим хвалим осим крстом Господа нашега Исуса Христа, којега ради разапе се мени свет, и ја свету.« (Галатима 6,14)

Глава 73

Ова глава заснована је на Јовану 13,31-38; 14. до 17. главе

»ДА СЕ НЕ ПЛАШИ СРЦЕ ВАШЕ...«

Гледајући своје ученике са божанском љубављу и најнежнијим саучешћем, Христос је рекао: »Сад се прослави Син Човечији, и Бог се прослави у Њему.« Јуда је напустио горњу собу, па је Христос остао сам са једанаесторицом. Пре него што је почео да говори о свом блиском растанку са њима, указао је на велики циљ своје мисије. Тај циљ стално је имао пред собом. Радовао се што ће прославити Очево име свим својим понижењем и страдањима. На ово је Он најпре управио мисли својих ученика. 662

Затим присно им се обраћајући изразом »Дечице«, наставио је; »још сам мало са вама; тражићете Ме, и као што рекох Јудејцима; куда Ја идем ви не можете доћи, и вама говорим сад.«

Ученици нису могли да се радују када су ово чули. Обузео их је страх. Тискали су се око Спаситеља. Њихов вођа и Господ, њихов вољени Учитељ и Пријатељ, био им је дражи од самог живота. У свим својим тешкоћама, тугама и разочарањима очекивали су помоћ и утеху од Њега. Сада треба да их остави саме у њиховој усамљености и зависности. Мрачне су биле слутње које су испуњавале њихово срце.

Али Спаситељ им је упутио речи пуне наде. Знао је да ће их непријатељ нападати, а сотонина вештина најуспешнија је код оних који су притиснути тешкоћама. Зато их је одвратио од онога »што се види« на »оно што се не види«. (2. Коринћанима

4,18) Скренуо је њихове мисли са земаљског прогонства на небески дом.

663 »Да се не плаши срце ваше«, рекао је, »верујте Бога и Мене верујте. Многи су станови у кући оца Мојега. А да није тако, казао бих вам: Идем да вам приправим место. И кад отидем и приправим вам место, опет ћу доћи, и узећу вас к Себи да и ви будете где сам Ја. И куда Ја идем знате, и пут знате.« Због вас сам дошао на овај свет. Ја радим за вас. Када отидем, Ја ћу још увек истрајно радити за вас. Дошао сам на овај свет да вам откријем Себе, да бисте могли веровати. Идем Оцу да бих са Њим сарађивао за вас. Циљ Христовог одласка био је супротан ономе чега су се ученици бојали. Он није значио коначни растанак. Отишао је да им припреми место, да би могао поново да дође и узме их к Себи. Док им буде припремао станове, они треба да изграде карактер према божанском узору.

Ученици су још увек били збуњени. Тома, увек мучен сумњама, рекао је: »Господе, не знамо куда идеш; и како можемо пут знати? Исус му рече: Ја сам Пут и Истина и Живот; нико неће доћи к Оцу до кроза Ме. Кад бисте Мене знали онда бисте знали и Оца Мојега; и отселе познајете Га, и видесте Га.«

Нема много путева који воде у Небо. Свако не може да одабере свој пут. Христос каже: »Ја сам Пут... нико неће доћи к Оцу до кроза Ме.« Од прве еванђеоске проповеди, када је у Едему објављено да ће женино семе стати на главу змији, Христос је био уздигнут као Пут, Истина и Живот. Он је био Пут када је Адам живео, када је Авељ принео Богу крв закланог јагњета која је представљала крв Откупитеља. Христос је био Пут спасења патријарсима и пророцима. Он је једини Пут којим можемо доћи Богу.

»Кад бисте Мене знали«, рекао је Христос, »онда бисте знали и Оца Мојега: и одселе познајете Га и видесте Га.« Али ученици још нису разумели. »Господе, покажи нам Оца«, узвикнуо је Филип, »и биће нам доста.«

Зачуђен његовим слабим разумевањем, Христос је болно изненађен упитао: »Толико сам времена с вама и ниси Ме познао, Филипе?« Зар је могуће да не видиш Оца у делима која чини преко Мене? Зар не верујеш да сам дошао да сведочим за Оца? »Па како ти говориш: Покажи нам Оца?« »Који виде Мене, ви-

де Оца.« Христос није престао да буде Бог када је постао човек. 664
Иако се понизио узевши људску природу, божанство Му је још увек припадало. Само Христос може људском роду да представи Оца, а ученици су имали ту предност да ово представљање посматрају више од три године.

»Верујте Мени да сам Ја у Оцу и Отац у Мени: ако ли мени не верујете, верујте Ми по тим делима.« Њихова вера могла је сигурно почивати на доказима пруженим у Христовим делима, делима која ниједан човек сам од себе никада није учинио нити ће икада моћи да учини. Христово дело сведочило је о Његовом божанству. Кроз Њега се открио Отац.

Да су ученици веровали у ову живу везу између Оца и Сина, њихова вера не би клонула када су видели Христове патње и смрт за спасење света који је гинуо. Христос је желео да их поведе из њихове слабе вере у искуство које би стекли да су заиста схватили оно што је Он био – Бог у људском телу. Желео је да увиде да њихова вера мора да их доведе до Бога и да их ту усидри. Са колико озбиљности и истрајности је наш саосећајни Спаситељ желео да припреми своје ученике за буру искушења која ће се ускоро сручити на њих! Желео је да са Њим буду сакривени у Богу.

Док је изговарао ове речи, са Христовог лица блистала је Божја слава и сви присутни осећали су свето страхопоштовање, док су будно слушали Његове речи. Њихова срца била су још снажније привучена Њему, а када су у већој љубави били привучени Христу, били су привучени и једни другима. Осећали су да је Небо веома близу, и да су им речи које су слушали биле порука њиховог небеског Оца.

»Заиста, заиста вам кажем«, наставио је Христос, »који верује Мене, дела која Ја творим и он ће творити.« Спаситељ је дубоко желео да Његови ученици схвате разлог због кога је своју божанску природу ујединио са људском. Дошао је на свет да покаже Божју славу, да би човек њеном силом која обнавља могао да се уздигне. Бог се открио у Њему да би Он могао да се открије у њима. Исус није открио никакве особине, нити показао силу која људима не би била доступна вером у Њега. Сви Његови следбеници могу имати Његову савршену људску природу, ако се покоре Богу као што је и Он то учинио.

»И већа ће од ових творити: Јер Ја идем к Оцу својему.« Христос овим није хтео да каже да ће рад ученика бити узвишенијег карактера од Његовог, већ да ће бити раширен на већем пространству. Није говорио само о чињењу чуда, већ о свему што ће се догодити под деловањем Светога Духа.

667 После Господњег вазнесења, ученици су схватили испуњење Његовог обећања. Призори Христовог распећа, васкрсења и вазнесења били су за њих жива стварност. Видели су да су се пророчанства дословно испунила. Истраживали су Писмо и са вером и сигурношћу, које раније нису познавали, пратили Његово учење. Знали су да је божански Учитељ био све оно што је тврдио да јесте. Док су причали своје искуство и величали Божју љубав, људска срца била су омекшана и савладана и многи су поверовали у Исуса.

Спаситељево обећање ученицима обећање је Његовој цркви до краја времена. Бог није замислио да Његов величанствени нацрт о откупљењу људи постигне само незнатне резултате. Сви који ће се посветити раду, не уздајући се у оно што сами могу учинити, већ у оно што Бог може да учини за њих и преко њих, сигурно ће схватити испуњење Његовог обећања. »И већа ће од ових творити«, изјављује Он, »јер Ја идем к Оцу својему.«

До тада ученици нису познавали Спаситељеве неограничене изворе помоћи и силе. Рекао им је: »Дослије не искасте ништа у име Моје.« (Јован 16,24) Објаснио је да је тајна њиховог успеха у тражењу силе и благодати у Његово име. Он ће бити присутан пред Оцем да се моли за њих. Молитву понизног молитеља Он представља као своју личну жељу за ту душу. Свака искрена молитва чује се на Небу. Можда неће бити течно изражена; али ако је од срца, уздиђи ће се до Светиње у којој Исус служи, и Он ће је принети Оцу савршеним речима, дивну и мирисну од када Његовог личног савршенства.

Стаза искрености и честитости није стаза без препрека, али зато у свакој тешкоћи треба да видимо позив на молитву. Не постоји ниједно биће које поседује неку моћ а да је није примило од Бога, и да извор из кога она потиче није доступан и најслабијем људском бићу. »И шта год заиштете у Оца у име Моје«, каже Исус, »оно ћу вам учинити да се прослави Отац у Сину. И ако што заиштете у име Моје, Ја ћу учинити.«

Христос је налогом – У име Моје – показао својим ученицима како да се моле. У Христово име Његови следбеници треба да стоје пред Богом. У Господњим очима они имају вредност кроз вредност жртве која је учињена за њих. Они су драгоцени због Христове правде која им је урачуната. Христа ради Господ прашта онима који Га се боје. Он у њима не гледа злоћу грешника. У њима препознаје сличност са својим Сином у кога верују.

Господ је разочаран када се Његова деца мало цене. Он жели 668
да Његово изабрано наследство цени себе према цени којом их је Он проценио. Бог их је желео, иначе не би послао свога Сина да их искупи у тако скупом подухвату. Он има задатак за њих и веома је задовољан када од Њега највише траже у жељи да прославе Његово име. Они могу много да очекују, ако имају веру у Његова обећања.

Међутим, молити се у Христово име значи много. То значи да морамо да усвојимо Његов карактер, испољимо Његов дух и чинимо Његова дела. Спаситељево обећање је дато условно. »Ако имате љубав к Мени«, каже Он, »заповести Моје држите.« Он спасава људе не у греху, него од греха, а они који Га воле, показаће послушношћу своју љубав.

Свака права послушност долази из срца. То значи целим срцем радити са Христом. Ако желимо Он ће се тако изједначити са нашим мислима и циљевима, тако довести наша срца и умове у склад са својом вољом, да ћемо слушајући Њега у ствари поступати у складу са својим природним подстицајима. Воља, очишћена и посвећена, наћи ће своје најузвишеније задовољство у служби Њему. Када упознамо Бога, онако како имамо предност да Га упознамо, живећемо животом сталне послушности. Поштовањем Христовог карактера и заједницом са Богом, грех ће нам постати мрзак.

Као што је Христос у својој људској природи живео по закону, тако можемо и ми учинити, ако се ухватимо за Силнога и потражимо силу. Не смемо да пренесемо одговорност на друге и чекамо од њих да нам кажу шта да чинимо. Не можемо да зависимо од људских савета. Господ ће нас поучити нашим дужностима исто тако спремно као што би поучио неког другог. Ако Му дођемо у вери, Он ће нам лично саопштити своје тајне. Наше срце често ће горети у нама, када се буде прибли-

жио да разговара са нама као што је то чинио са Енохом. Они који одлуче да не чине ништа, што би на било који начин вређало Бога знаће, пошто Му изнесу свој случај, којим путем треба да иду. Они неће примити само мудрост, већ и силу. Сила за послушност, за службу биће им подарена онако како је Христос обећао. Све што је дато Христу, »све« што је потребно да се удовољи потребама палих људи, дато је Њему као Поглавару и Представнику људског рода. »И што год заиштемо, примићемо од Њега, јер заповести Његове држимо и чинимо што је Њему угодно.« (1. Јованова 3,22)

Пре него што је Себе принео као жртву, Христос је желео да својим следбеницима подари најважнији и најпотпунији дар,
669 дар који ће им приближити неисцрпне изворе благодати. »И Ја ћу умолити Оца«, рекао је Он, »и даће вам другога Утешитеља да буде с вама вавек. Духа истине, којега свет не може примити јер Га не види нити га познаје; а ви Га познајете, јер у вама стоји, и у вама ће бити. Нећу вас оставити сиротне; доћи ћу к вама.« (Јован 14,16–18)

Пре овога Дух је био на свету; од самог почетка дела откупљења деловао је на људска срца. Али, док је Христос био на Земљи, ученици нису желели никаквог другог помоћника. Тек када буду били лишени Његовог присуства осетиће потребу за Духом и тада ће Он доћи.

Свети Дух је Христов Представник, али не у људском обличју, па је од тог обличја независан. Зато што је носио људску природу, Христос није могао бити лично на сваком месту. Према томе, за њих је било боље да оде Оцу и пошаље Духа да буде Његов Наследник на Земљи. Тада нико неће имати никакву предност коју му доноси пребивалиште или лични додир са Христом. Посредством Духа сви ће моћи да приступе Спаситељу. У овом смислу Он ће им бити ближи него да се није вазнео на Небо.

»Који има љубав к Мени имаће к њему љубав Отац Мој и Ја ћу имати љубав к њему, и јавићу му се сам.« Исус је читао будућност својих ученика. Једног је видео доведеног на губилиште, једног на крсту, једног у изгнанству међу усамљеним морским стенама, друге у прогонству и смрти. Охрабрио их је обећањем да ће у сваком искушењу бити са њима. Ово обећање није изгубило ништа од своје силе. Господ све зна о својим верним слу-

гама који су због Њега у затворима или прогнани на усамљена острва. Он их теши својом присутношћу. Када верник због истине седа на оптуженичку клупу неправедних судова, Христос стоји уз њега. Све оптужбе које падају на њега, падају на Христа. Христос се још једном осуђује у личности свога ученика. Када је неко заробљен између затворских зидина, Христос испуњава његово срце својом љубављу. Ако неко претрпи смрт због Њега, Христос каже: »И Живи, и бејах мртав и ево сам жив вавек века... и имам кључеве од пакла и од смрти.« (Откривење 1,18) Живот који је жртвован за Мене сачуван је за вечну славу.

У сва времена и на сваком месту, у свим тугама и свим невољама, када су изгледи мрачни, а будућност неизвесна, кад се осећамо беспомоћнима и усамљенима, Утешитељ ће бити послат као одговор на молитву вере. Околности нас могу одвојити 670
од сваког земаљског пријатеља, али никаква прилика, никаква удаљеност не може нас одвојити од небеског Утешитеља. Где год се налазили, куда год ишли, Он нам је увек са десне стране да нас подупре, подигне, помогне и ободри.

Ученици још нису успевали да у духовном смислу схвате Христове речи па им је Он поново објаснио њихово значење. Рекао је да ће им се открити преко Духа. »Утешитељ Дух Свети, којега ће Отац послати у име Моје, Он ће вас научити свему.« Више нећете рећи: Ја не могу да схватим. Више нећете видети као кроз стакло, нејасно, моћи ћете »разумети са свима светима шта је ширина и дужина и дубина и висина, и познати претежнију од разума љубав Христову«. (Ефесцима 3,18.19)

Ученици треба да посведоче о Христовом животу и раду. Он ће њиховим речима говорити свим људима на лицу Земље. Али, Христово понижавање и смрт донеће им велико искушење и разочарање. Да би после овог искуства њихова реч могла бити истинита, Исус је обећао да ће Утешитељ напоменути »све што вам рекох«.

»Још вам много имам казати«, наставио је, »али сад не можете носити. А кад дође Он, Дух истине, упутиће вас на сваку истину; јер неће од Себе говорити, него ће говорити што чује, и јавиће вам што ће бити унапредак. Он ће Ме прославити, јер ће од Мојега узети, и јавиће вам.« Исус је пред својим ученицима отворио широку област истине. Али за њих је било веома те-

шко да Његове поуке држе одвојено од предања и књижевничких и фарисејских правила понашања. Били су васпитани да учење рабина прихвате као Божји глас и то је још увек владало њиховим умовима и обликовало њихова мишљења. Световне идеје, пролазност, још увек су заузимале много места у њиховим мислима. Они нису схватали духовну природу Христовог царства, коју им је тако често објашњавао. Настала је збрка у њиховим умовима. Нису схватали вредност Писма које им је Христос откривао. Изгледало је као да многе од Његових поука скоро и не допиру до њих. Исус је видео да не схватају право значење Његових речи. Милостиво је обећао да ће им Свети Дух напоменути све што им је говорио. Он није рекао многе појединости, јер их ученици не би могли разумети. Свети Дух
671 ће им и њих открити. Дух треба да оживи њихово разумевање, тако да могу да цене небеске истине. »А кад дође Он, Дух истине«, рекао је Исус, »упутиће вас на сваку истину.«

Утешитељ је назван »Дух истине«. Његов посао је да одреди и одржи истину. Он се најпре настањује у срцу као Дух истине и тако постаје Утешитељ. Утеха и мир налазе се у истини, јер се прави мир и утеха не може наћи у заблуди. Лажним теоријама и предањима сотона поробљава ум. Усмеравајући људе лажним мерилима, он квари карактер. Свети Дух говори уму преко Светога писма и урезује истину у срце. Тако Он открива заблуду и изгони је из душе. Духом истине који делује преко Божје речи, Христос окупља свој изабрани народ.

Описујући својим ученицима службу Светога Духа, Исус је желео да их надахне радошћу и надом која је надахњивала и Његово срце. Радовао се за ту обилну помоћ коју је осигурао својој Цркви. Свети Дух је био највећи од свих дарова које је могао измолити од свог Оца за уздизање свога народа. Свети Дух треба да им буде подарен као сила која препорађа, јер би без ње Христова жртва била бескорисна. Сила зла вековима је јачала и људи су се зачуђујућом покорношћу потчињавали сотонском ропству. Човек може да се одупре и победи грех једино моћним деловањем Трећег лица Божанства, које ће доћи са неизмењеном силом у пунини божанске моћи. Дух чини делотворним оно што је извојевао Откупитељ света. Дух Свети чисти срце. Посредством Духа верник постаје судеоник у бо-

женској природи. Христос је подарио свога Духа као божанску силу у савлађивању свих наслеђених и стечених склоности ка злу и да Црква прими печат Његовог карактера.

Христос је рекао о Духу: »Он ће Ме прославити.« Као што је Спаситељ дошао да прослави Оца откривањем Његове љубави, тако и Дух треба да прослави Христа откривањем Његове благодати свету. У човечанству треба да се обнови Божји лик. Божја част и Христова част повезана је са савршенством карактера Његовог народа.

»И кад Он (Дух истине) дође покараће свет за грех, и за правду, и за суд.« Проповедање речи било би бескорисно без сталне присутности и помоћи Светога Духа. То је једини успешни Учитељ божанске истине. Једино када Дух прати истину 672
до срца, она ће пробудити савест или преобразити живот. Човек може бити способан да изнесе слово Божје речи, он може бити упознат са свим њеним заповестима и обећањима, али ако Свети Дух не усади истину, ниједна душа неће пасти на Стену и разбити се. Никакво образовање, никакве предности ма како велике, не могу без сарадње Божјег Духа учинити човека каналом светлости. Сејање еванђеоског семена неће бити успешно ако небеска роса не покрене живот у семену. Пре него што је иједна књига Новога завета била написана, пре но што је иједна проповед изречена после Христовог вазнесења. Свети Дух се излио на апостоле који су се молили. Тада је сведочанство њихових непријатеља било: »Гле, напунисте Јерусалим својом науком.« (Дела 5,28)

Христос је својој Цркви обећао дар Светога Духа и то обећање припада и нама колико и првим ученицима. Али као и свако друго обећање и ово је дато под извесним условима. Има много оних који верују и тврде да полажу право на Господње обећање; они говоре о Христу и о Светоме Духу, али од тога немају никакве користи. Они не покоравају своју душу божанским силама да је воде и управљају њоме. Ми не можемо да употребљавамо Светог Духа. Дух треба нас да употреби. Бог својим Духом делује на свој народ да хоће и учини »као што Му је угодно«. (Филибљанима 2,13) Али многи не желе да се потчине овоме. Они желе да управљају сами собом. То је разлог што не примају овај небески дар. Дух се даје само онима који понизно чекају

Бога, који очекују Његово вођство и благодат. Божја сила очекује њихов захтев и прихватање. Овај обећани благослов, који тражимо вером, доноси са собом све друге благослове. Он се даје према богатству Христове благодати, и Он је спреман да Га да свакој души према мери у којој може да Га прими.

У свом говору ученицима, Исус није изрекао никакав тужни наговештај о својим патњама и смрти. Последње завештање за њих било је завештање мира. Рекао је: »Мир вам остављам, мир свој дајем вам: не дајем вам га као што свет даје, да се не плаши срце ваше, и да се не боји.«

Пре него што је напустио горњу собу, Спаситељ је своје ученике повео у песми хвале. Његов глас није био зачињен туговањем, већ радосним тоновима пасхалног славопоја:

»Хвалите Господа сви народи,
Славите га сва племена;
Јер је велика милост Његова к нама
И истина Господња траје довека.
Алилуја!«

(Псалам 117)

673 После химне изашли су. Пробијали су се кроз закрчене улице, и прошавши кроз градску капију, упутили се према Маслинској гори. Ишли су лагано, сваки заузет својим мислима. Када су почели да се спуштају према брду, Исус је рекао гласом пуним дубоког бола: »Сви ћете се ви саблазнити о Мене ову ноћ; јер у писму стоји: Ударићу Пастира и овце од стада разбећи ће се.« (Матеј 26,31) Ученици су слушали са болом и чуђењем. Сетили су се како су се у Капернауму многи у синагоги саблазнили и окренули од Исуса, кад је говорио о Себи као Хлебу живота. Међутим, ова дванаесторица нису се показали неверним. Петар је тада говорећи у име своје браће, изразио своју оданост Христу. Тада је Спаситељ рекао: »Не изабрах ли ја вас дванаесторицу и један је од вас ђаво?« (Јован 6,70) У горњој соби Исус је рекао да ће Га један од дванаесторице издати, а Петар Га се одрећи. Али сада Његове речи односиле су се на све.

Сада је чуо Петров глас како се огорчено противи: »Ако се и сви саблазне, али ја нећу.« У горњој соби изјавио је: »Душу

ћу своју положити за Те.« Исус га је опоменуо да ће се те исте ноћи одрећи свога Спаситеља. Сада Христос понавља опомену: »Заиста Ти кажем: Ноћас док двапут петао не запева три пута ћеш ме се одрећи.« Али Петар »још већма говораше: да бих знао с Тобом и умрети нећу Те се одрећи. Тако и сви говораху«. (Марко 14,29–31) У свом самопоуздању оповргли су поновљено тврђење Онога који је знао. Били су неспремни за пробу; када их искушење буде савладало, схватиће сопствену слабост.

Када је Петар рекао да ће следити свога Господа и у тамници и у смрти, он је то мислио сваком речи коју је изрекао; али није познавао себе. У његовом срцу били су сакривени елементи зла, које ће околности пробудити у живот. Ако не буде схватио опасност, то ће се показати као његова вечна пропаст. Спаситељ је у њему видео самољубље и самопоуздање, које ће надвладати чак и његову љубав према Христу. У његовом искуству открило се много слабости, несавладаног греха, безбрижности духа, непосвећене нарави, несмотреног улажења у искушења. Христова свечана опомена била је позив за испитивање срца. Било је неопходно да Петар мање верује у себе, а покаже дубљу веру у Христа. Да је у понизности прихватио упозорење, он би замолио Пастира стада да чува своје овце. Када је на Галилејском језеру готово потонуо, повикао је: »Господе, помагај!« (Матеј 14,30) Тада је Христос испружио своју руку да ухвати 674
његову. Тако и сада да је повикао Исусу: »Спаси ме од мене самога«, био би сачуван. Међутим, Петар је осећао да му се не верује и помислио да је то веома окрутно. Већ је био увређен, па је постао још упорнији у свом самопоуздању.

Исус је са саосећањем посматрао своје ученике. Он их није могао спасти искушења, али их није оставио без утехе. Уверавао их је да ће расковати окове гроба и да Његова љубав према њима неће престати. »А по васкрсенију својему«, рекао је, »Ја идем пред вама у Галилеју.« (Матеј 26,32) Пре одрицања добили су уверење о опроштењу. После Његове смрти и васкрсења знали су да им је опроштено и да су драги Христовом срцу.

Исус и ученици налазили су се на путу према Гетсиманији, према једном усамљеном месту за размишљање и молитву у подножју Маслинске горе, које је често посећивао. Спаситељ је својим ученицима објашњавао своју мисију за свет и духовну

везу коју морају да одржавају са Њим. Сада је сликовито приказивао ову поуку. Месец је јасно светлео и откривао Му родни чокот. Скрећући пажњу својих ученика на њега, Он га је представио као симбол.

»Ја сам прави Чокот«, рекао је. Уместо витке палме, величанственог кедра или снажног храста, Исус је одабрао разгранати чокот да представи Себе. Палма, кедар и храст стоје сами. Њима није потребан никакав ослонац. Али чокот се обавија око кола и тако пење према небу. Тако је и Христос у својој људској природи зависио од божанске силе. »Ја не могу ништа чинити сам од Себе«, изјавио је (Јован 5,30).

»Ја сам прави Чокот.« Јевреји су увек сматрали винову лозу најплеменитијом биљком, сликом свега што је моћно, узвишено и плодно. Израиљ је био представљен чокотом који је Бог засадио у Обећаној земљи. Јевреји су засновали своју наду у спасење на чињеници да су повезани са Израиљем. Али Исус каже: »Ја сам прави Чокот.« Не сматрајте да ћете везом са Израиљем моћи постати судеоници у животу од Бога и наследници Његових обећања. Само кроз Мене можете примити духовни живот.

»Ја сам прави Чокот, и Отац је Мој Виноградар.« На брежуљцима Палестине наш Небески Отац засадио је овај племенити Чокот, а Он сам био је Виноградар. Многе је привлачила лепота овог Чокота и зато су објављивали Његово небеско порекло. Али вођама у Израиљу Он је изгледао као корен из суве земље. Извадили су шибљику, одбацили је и згазили својим несветим ногама. Мислили су да је заувек униште. Међутим, небески Виноградар никада није изгубио из вида своју садницу. Пошто су људи мислили да су је уништили, Он ју је узео и са друге стране зида поново засадио. Чокот више не треба да буде видљив. Био је сакривен од грубих насртаја људи. Али, лозе овог Чокота израсле су преко зида. Требало је да представљају Чокот. Преко њих калеми су још увек могли да се сједине са Чокотом. Доносиле су род. Тај род брали су пролазници.

»Ја сам Чокот а ви лозе«, рекао је Христос својим ученицима. Иако је ускоро требало да се узме од њих, њихово духовно јединство са Њим треба да остане непромењено. Веза између лозе и чокота, рекао је, представља везу коју треба да одржавате са Мном. Калем се прицепљује на живу лозу и влакно по

влакно, жила по жила урасту у чокот. Живот чокота постаје живот лозе. Тако и душа мртва у преступима и гресима добија живот преко везе са Христом. Та веза успоставља се вером у Њега као личног Спаситеља. Грешник сједињује своју слабост са Христовом снагом, своју празнину са Христовом пунином, своју непостојаност са Христовом постојаном моћи. Тада он има Христов ум. Христова људска природа додирнула је нашу људску природу, а наша људска природа додирнула је божанску природу. Тако силом Светога Духа човек постаје судеоник у божанској природи. Он је прихваћен у Љубљеном.

Та заједница са Христом, једном успостављена, мора се одржа- 676
вати. Христос каже: »Будите у Мени и Ја ћу у вама. Као што лоза не може рода родити сама од себе ако не буде на чокоту, тако и ви ако у Мени не будете.« То није никакав случајан додир, никаква повремена веза. Лоза постаје део живог чокота. Преношење живота, снаге и родности са чокота на лозе је неометано и стално. Лоза не може да живи одвојена од чокота. Тако и ви, каже Исус, не можете живети без Мене. Живот који сте примили од Мене може се сачувати само непрекидном заједницом. Без Мене не можете савладати ниједан грех или се одупрети ниједном искушењу.

»Будите у Мени и Ја ћу у вама.« Бити у Христу значи стално примање Његовог Духа, значи живот потпуног предања Његовој служби. Канали који повезују човека и његовог Бога морају бити стално отворени. Као што лоза непрекидно црпи сок са животодавног чокота, тако и ми треба чврсто да се држимо Исуса и вером примимо од Њега силу и савршенство Његовог карактера.

Корен шаље храну преко лозе до најудаљеније гранчице. Тако и Христос преноси реке духовне силе до сваког верника. Док је душа сједињена са Христом, не постоји опасност да увене или пропадне.

Живот чокота показаће се у дивном плоду на лозама. »И који буде у Мени и Ја у њему он ће родити многи род«, рекао је Исус, »јер без Мене не можете чинити ништа.« Ако живимо вером у Божјег Сина у нашем животу показаће се родови Духа и ниједан неће недостајати.

»Отац је Мој виноградар: Сваку лозу на мени која не рађа рода отсећи ће је.« Док је калем само спољa повезан са лозом,

не може постојати животна веза. У том случају нема раста нити плодности. Тако може да постоји само привидна веза са Христом, без стварне заједнице са Њим кроз веру. Исповедање вере доводи људе у цркву, али карактер и понашање показују да ли су они у вези са Христом. Ако не доносе никакав род, они су неродне лозе. Њихово одвајање од Христа подразумева њихову потпуну пропаст која је приказана осушеном лозом. »Ко у Мени не остане«, каже Христос, »избациће се напоље као лоза, и осушиће се, и скупиће је, и у огањ бацити, и спалити.«

»И сваку која рађа род очистиће је да више рода роди.« Од
677 изабране дванаесторице, који су пратили Исуса, један као осушена лоза ускоро је требало да се одстрани, а остали ће морати да прођу испод орезивачког ножа горких искушења. Са свечаном нежношћу Исус је објаснио намеру виноградара. Орезивање ће изазвати бол, али Отац је тај који употребљава нож. Он не ради немилостивом руком или равнодушним срцем. Постоје лозе које се вуку по тлу и зато их треба одвојити од земаљске потпоре за коју су се ухватиле својим витицама. Оне треба да се управе према Небу и пронађу своју потпору у Богу. Сувишно лишће које извлачи животни сок из плода, мора се одстранити. Бујно израсли делови биљке морају се одсећи да би омогућили продор зрацима Сунца правде. Виноградар одсеца штетне изданке да би плод био богатији и обилнији.

»Тијем ће се Отац Мој прославити«, рекао је Христос, »да род многи родите.« Бог жели да преко вас испољи светост, доброту и милостивост свога карактера. Ипак, Спаситељ не налаже апостолима да напорно раде да би донели род. Позива их да остану у Њему и каже: »Ако останете у Мени, и речи Моје у вама остану, што год хоћете иштите, и биће вам.« Христос пребива у својим следбеницима преко своје Речи. Ово је иста животна заједница која је приказана једењем Његовог тела и пијењем Његове крви. Христове речи дух су и живот су. Прихватајући их, примате живот Чокота. Ви живите »о свакој речи која излази из уста Божјих«. (Матеј 4,4) Христов живот у вама доноси исти род као у Њему. Ако живите у Христу, ако сте привржени Христу, ако вас Христос подупире, ако црпите храну од Христа, родићете род сличан Христовом.

На последњем састанку са својим ученицима, Христос је изразио своју велику жељу да љубе једна другога као што их је Он љубио. Често је говорио о овоме. »Ово је заповест Моја«, поново је рекао, »да имате љубав међу собом.« Први налог који им је упутио у горњој соби, док су били сами, гласио је: »Нову вам заповест дајем да љубите један другога, као што Ја вас љубих, да се и ви љубите међу собом.« Ученицима је ова заповест била нова, јер се међусобно нису волели као што их је Христос волео. Видео је да међу њима морају да завладају нове мисли и побуде, да у живот треба да спроводе нова начела; кроз Његов живот и смрт треба да приме нов појам о љубави. У светлости Његовог самопожртвовања заповест да љубе један другога добила је ново значење. Целокупно дело милости је стална служба љубави, самоодрицања и самопожртвовности. У сваком тренутку Христовог боравка на Земљи, од Њега се као незадржива река излива Божја љубав. Сви који су испуњени Његовим Духом, волеће онако како је Он волео. Истим начелом које је покретало Христа, биће и они надахнути у свим својим међусобним односима. 678

Ова љубав је доказ њиховог учења. »По том ће сви познати да сте Моји ученици«, рекао је Исус, »ако узимате љубав међу собом.« Када су људи међусобно повезани, не силом или личним интересима, него љубављу, испољавају деловање једног утицаја који је узвишенији од сваког људског утицаја. Тамо где постоји то јединство, доказ је да је Божји лик обновљен у људском роду и да им је усађено ново животно начело. То показује да у божанској природи постоји сила која се може супротставити натприродним силама зла и да Божја милост покорава себичност својствену природи људског срца.

Ова љубав, испољена у цркви, сигурно ће изазвати сотонин гнев. Христос није означио лаку стазу својим ученицима. »Ако свет на вас узмрзи«, рекао је, »знајте да на Мене омрзну пре вас. Када бисте били од света, онда би свет своје љубио: а како нисте од света, него вас Ја од света изабрах, зато мрзи на вас свет. Опомињите се речи коју вам Ја рекох: није слуга већи од господара својега. Ако Мене изгнаше, и вас ће изгнати: ако Моју реч одржаше, и вашу ће одржати. Али све ће вам ово чинити за име Моје, јер не познају Онога који Ме посла.« Јеванђеље треба незадрживо да напредује усред противљења, опасности,

губитака и патњи. Међутим, они који обављају овај посао само следе стопе свога Учитеља.

Као Откупитељ света, Христос је стално био суочен са привидним неуспехом. Он, Весник милости нашем свету, као да је обавио мало од посла који је чезнуо да обави подижући и спасавајући. Сотонски утицаји стално су деловали стварајући препреке на Његовом путу. Али Он се није обесхрабривао. Кроз Исаијино пророчанство Он објављује: »Узалуд се трудих и напразно потроших силу своју; али опет суд је Мој у Господа и посао Мој у Бога Мојега... Ако се Израиљ и не сабере, опет ћу се прославити пред Господом, и Бог ће Мој бити сила Моја.« Христу је дато обећање: »Овако вели Господ, Избавитељ Израиљев, Светац његов,
679 ономе којега презиру, на кога се гади народ... Овако вели Господ... Чуваћу те и даћу те да будеш завет народу да утврдиш земљу и наследиш опустело наследство; да кажеш сужњима: Изиђите; онима који су у мраку: покажите се... Неће бити гладни ни жедни, неће их бити врућина ни сунце; јер коме их је жао, Он ће их водити, и покрај извора водених проводиће их« (Исаија 49,4.5.7–10)

Христос се ослањао на ову реч и није уступао пред сотоном. Пре последњих тренутака Христовог понижења, кад је најдубља туга обузимала Његову душу, рекао је ученицима: »Иде кнез овога света и у Мени нема ништа.« »Кнез овога света је осуђен.« Сад ће он бити истеран (Јован 14,30; 16,11; 12,31). Пророчким оком Христос је прелазио преко призора који ће се догодити у Његовом последњем великом сукобу. Знао је да ће цело Небо славити победу када буде узвикнуо: »Сврши се!« До Његовог уха допирала је музика и победнички узвици из небеских дворова. Знао је да ће се тада огласити посмртно звоно сотонском царству, а Христово име објавити кроз цео свемир од света до света.

Христос се радовао што за своје следбенике може да учини више него што могу да траже или замисле. Говорио је са чврстим поуздањем, знајући да је величанствена одлука донесена пре него што је свет створен. Знао је да ће истина, наоружана свемоћном силом Светога Духа победити у борби са злом и да ће се крвљу умрљана застава победоносно залепршати изнад Његових следбеника. Знао је да ће живот Његових верних ученика бити сличан Његовом, низу непрекидних победа, које овде нису сматране таквим, али које ће бити препознате у великој будућности.

»Ово вам казах«, рекао је »да у Мени мир имате. У свету ћете имати невољу; али не бојте се, јер Ја надвладах свет.« Христос није претрпео неуспех нити је био обесхрабрен, па Његови следбеници треба да испољавају веру исте истрајне природе. Они треба да живе као што је Он живео и раде као што је Он радио, зато што зависе од Њега као великог Предрадника. Морају поседовати храброст, снагу и истрајност. Кад очигледне немогућности запрече њихов пут, Његовом милошћу морају ићи напред. Уместо да се жале на тешкоће, позвани су да их савладају. Не треба ни због чега да очајавају, а да се надају свему. Златним ланцем своје неупоредиве љубави, Христос их је повезао са Божјим престолом. Његова намера је да имају највиши утицај у свемиру, који проистиче из Извора сваке силе. Они 680
треба да имају силу да се одупру злу, силу коју неће савладати ни земља, ни смрт, ни гроб, силу која ће их оспособити да победе као што је Христос победио.

Христос је замислио да небески ред, небески нацрт управљања, небески божански склад треба да се испоље у Његовој цркви на Земљи. Тако ће се Он прославити у свом народу. Преко њих Сунце правде засијаће непомућеним сјајем овом свету. Христос је својој Цркви дао изобилне дарове, да би могао да прими велики добитак славе од свог избављеног, откупљеног власништва. Он је свом народу подарио могућности и благослове да би могао да представи Онога који све има у пунини. Црква обдарена Христовом правдом је Његова ризница у којој у пунини и коначном приказу треба да се појаве богатства Његове милости, Његове благодати и Његове љубави. У чистоти и савршенству свог народа, Христос види награду за своје понижење и додатак својој слави – Христос, велико Средиште, из кога зрачи сва слава.

Спаситељ је своја упутства завршио снажним речима пуним наде. Затим је у молитви за своје ученике излио терет своје душе. Подижући своје очи према небу рекао је: »Оче! дође час, прослави Сина својега, да и Син Твој прослави Тебе: Као што си Му дао власт над сваким телом да свему што си Му дао да живот вечни. А ово је живот вечни да познају Тебе јединога истинитога Бога, и кога си послао Исуса Христа.«

Христос је завршио дело које Му је било поверено. Он је прославио Бога на Земљи. Обзнанио је Очево име. Сакупио је оне

који ће наставити Његово дело међу људима. Рекао је: »Ја се прославих у њима. И више нисам на свету, а они су на свету, а Ја идем к теби. Оче свети, сачувај их у име своје, оне које си Ми дао, да буду једно као и Ми.« »Не молим пак само за њих, него и за оне који Ме узверују њихове речи ради; да сви једно буду... Ја у њима и Ти у Мени, да буду сасвим уједно, и да позна свет да си Ме ти послао и да си имао љубав к њима као и к Мени што си љубав имао.«

Тако је Христос језиком човека, који има божански ауторитет, своју изабрану Цркву ставио у Очево наручје. Као посвећени Првосвештеник посредује за свој народ. Као верни Пастир, Он окупља своје стадо у сени Свемогућега, у чврсто и сигурно прибежиште. Њему сада предстоји коначна битка са сотоном и Он одлази да је прихвати.

Ова глава заснована је на Матеју 26,36–56; Марку 14,32–50; Луки 22,39–53; Јовану 18,1–12.

ГЕТСИМАНИЈА

У друштву са својим ученицима Спаситељ је полако ишао 685
према Гетсиманском врту. У време Пасхе, увек пун Месец, сијао је са неба које је било без иједног облака. Град ходочасничких шатора утонуо је у тишину.

Исус је озбиљно разговарао са својим ученицима и поучавао их, али када се приближио Гетсиманији, постао је необично ћутљив. Често је посећивао ово место да размишља и да се моли, али никада са срцем тако пуним бола као ове ноћи Његове последње самртне борбе. У току целог свог живота на Земљи ходао је у светлости Божје присутности. Када је дошао и сукобио се са људима обузетим правим сотонским духом, могао је да каже: »И Онај који Ме посла са Мном је. Не остави Отац Мене сама; јер Ја свагда чиним што је Њему угодно.« (Јован 8,29) Али изгледало је као да Га више не подупире божанска светлост. Сада се и Он нашао међу преступницима. Морао је да понесе кривицу палог човечанства. На Њега који није знао за грех, је стављено безакоње свих нас. Грех Му је изгледао тако страшан, а тежина кривице коју је морао понети тако велика, да је дошао у искушење да се боји да ће га то заувек одвојити од Очеве љубави. Знајући како је страшан Божји гнев према преступу, узвикнуо је: »Жалосна је душа Моја до смрти.«

Док су се приближавали врту, ученици су запазили промену на свом Учитељу. Никада раније нису Га видели тако дубо-

686 ко ожалошћеног и ћутљивог. Што је даље ишао, ова необична туга бивала је све дубља, али нису се усуђивали да Га упитају за узрок. Посртао је као да ће се срушити на земљу. Стигавши у врт, ученици су брижно тражили Његово уобичајено место за одмор, да би њихов Учитељ могао да отпочине. Сваки корак чинио је с мучним напором. Гласно је јечао као да пати под притиском страшног терета. Да Га два пута Његови пратиоци нису придржали, пао би на земљу.

Исус је близу улаза у врт оставио све своје ученике, осим тројице, налажући им да се моле за себе и Њега. Са Петром, Јаковом и Јованом дошао је на заклоњено место у врту. Ова три ученика били су Христови најближи пратиоци. Посматрали су Његову славу на Гори преображења, видели су Мојсија и Илију како говоре са Њим; чули су глас са Неба; а сада у Његовој великој борби, Христос је желео да буду уз Њега. На овом повученом месту често су проводили ноћи заједно са Њим. У тим приликама, после бдења и молитава, они би мирно спавали у близини свог Учитеља, док их Он ујутро не би пробудио да поново крену на рад. Али, сада је желео да у молитви проведу ноћ са Њим. Ипак, није могао да поднесе да буду сведоци самртне борбе коју је требало да претрпи.

»Причекајте овде«, рекао је, »и стражите са Мном.«

Отишао је мало даље од њих, не тако далеко да Га не би могли видети и чути и пао ничице на тло. Осећао је да Га је грех одвојио од Његовог Оца. Понор је био тако широк, тако мрачан, тако дубок да је Његов дух уздрхтао пред њим. Није смео да употреби своју божанску силу да би избегао ову велику душевну патњу. Као човек морао је да поднесе последице човековог греха. Као човек морао је да издржи Очев гнев због преступа.

Христос је сада био у положају у коме се никада раније није налазио. Његова патња најбоље може да се опише речима пророка: »Мачу, устани на пастира мојега и на човека друга мојега, говори Господ над војскама.« (Захарија 13,7) Као Замена и Јемац за грешног човека, Христос је патио под божанском правдом. Увидео је шта је значила правда. Дотада је био Посредник за друге; сада је чезнуо да и сам има посредника.

Пошто је осећао да је Његова заједница са Оцем прекинута, Христос се плашио да Његова људска природа неће бити у

стању да поднесе наступајући сукоб са силама таме. У пустињи кушања одлучивано је о судбини људског рода. Христос је тада био Победник. Сада је кушач ступио у последњи страшан окр- 687
шај. За ово се припремао током Христове трогодишње службе. Сада је у то уложио све. Ако овде претрпи неуспех, његова нада да буде господар биће изгубљена; земаљска царства на крају ће постати Христова; а он лично биће збачен и изгнан. Међутим, ако би Христос могао бити побеђен, Земља би постала сотонино царство, а људски род заувек остао под његовом влашћу. Знајући суштину сукоба који Га је очекивао, Христова душа била је испуњена страшном претњом одвајања од Бога. Сотона Му је рекао да ће одвајање бити вечно, ако постане Јемац за грешни свет. Поистоветиће се са сотониним царством и никада више неће бити једно са Богом.

Шта ће добити овом жртвом? Како је безнадежно изгледала кривица и незахвалност људи! Најсуровије приказаним приликама сотона је оптерећивао Откупитеља: Одбацио Те је народ, који тврди да је изнад свих других у земаљским и духовним предностима, Он жели да уништи Тебе, темељ, средиште и печат обећања, која су му дата као нарочитом народу. Један од Твојих ученика, који је слушао Твоје поуке и био, међу првима у црквеним делатностима, издаће Те. Одређи ће Те се један од Твојих најревнијих следбеника. Сви ће Те напустити. Цело Христово биће уздрхтало је од ужаса на ту помисао. Проболо Му је душу то што ће се они, које је настојао да спасе, они које је тако силно волео, сјединити у завери са сотоном. Била је то страховита борба. Она се мерила кривицом Његовог народа, Његових тужилаца и издајника, кривицом света који је лежао у злу. Људски греси тешко су притискивали Христа, а осећање Божјег гнева против греха, разарало је Његов живот.

Посматрајте Га како размишља о цени коју треба платити за људску душу. У својој дубокој душевној борби пао је на хладно тло, као да ће тиме спречити да не буде још више удаљен од Бога. Хладна ноћна роса падала је на Његово тело које је ничице лежало, али Он на то није обраћао пажњу. Са Његових бледих усана отео се болан узвик: »Оче Мој, ако је могуће да Ме мимоиђе чаша ова.« Ипак, и сада је додао: »Али опет не како Ја хоћу, него како Ти.«

Када пати, људско срце чезне за саосећањем. Ову чежњу Христос је осећао из дубине свога бића. У најдубљем душевном болу, дошао је својим ученицима са великом жељом да чује неку реч утехе од оних које је тако често благосиљао, тешио и штитио у жалости и невољи. Онај који је увек имао речи саучешћа за њих, подносио је натчовечанске душевне патње и чез-
688 нуо да зна да ли се моле за Њега и себе. Како је била мрачна злоћудност греха! Био је у страшном искушењу да људски род препусти последицама његове кривице, а Он да остане невин пред Богом. Он би био оснажен кад би само могао знати да то Његови ученици разумеју и цене.

Устајући са болним напором, посртао је до места на коме је оставио своје пратиоце. Али, »нађе их где спавају«. Да их је нашао како се моле, осетио би олакшање. Да су тражили уточиште у Богу, да сотонске силе не овладају њима, био би утешен њиховом постојаном вером. Међутим, нису обратили пажњу на Његову поновљену опомену: »Стражите и молите се.« У почетку су били веома забринути када су видели свога Учитеља, који је обично био тако миран и достојанствен, како се бори са тугом, која је превазилазила моћ схватања. Молили су се када су чули снажне узвике Патника. Нису намеравали да напусте свога Господа, али су изгледали паралисани поспаношћу, коју су могли одагнати да су наставили да се моле Богу. Нису схватили потребу стражења и озбиљне молитве да би се одупрли искушењу.

Пре него што се упутио према врту, Исус је рекао својим ученицима: »Сви ћете се ви саблазнити о Мене ову ноћ.« Дали су Му најчвршће уверење да би са Њим ишли и у затвор и у смрт. А јадни, самоуверени Петар додао је: »Ако се и сви саблаз-
689 зне, али ја нећу.« (Марко 14,27.29) Ученици су имали поверења у себе. Нису управили поглед моћном Помоћнику, како им је то Христос саветовао. Тако, када је Спаситељ имао највећу потребу за њиховим саосећањем и молитвама, нашао их је како спавају. Чак је и Петар спавао.

И Јован, љубљени ученик, који је лежао на Христовим грудима, спавао је. Свакако љубав према Учитељу, требало је Јована да држи будним. Његове озбиљне молитве требало је да се сједине са молитвама вољеног Спаситеља, у часу Његовог највећег бола. Откупитељ је проводио читаве ноћи молећи се

за своје ученике да њихова вера не престане. Да је сада Исус поставио Јакову и Јовану питање које им је већ једном поставио: »Можете ли пити чашу коју ћу Ја пити, и крстити се крштењем којим се Ја крстим«, они се не би усудили да одговоре: »Можемо.« (Матеј 20,22)

Ученици су се пробудили на Исусов глас, али једва да су Га препознали, јер је бол потпуно изменио Његово лице. Обраћајући се Петру, Исус је рекао: »Симоне! зар спаваш? Не можеш ли једнога часа постражити? Стражите и молите се Богу да не паднете у напаст: Јер је дух срчан али је тело слабо.« Слабост ученика пробудила је у Исусу сажаљење. Бојао се да неће бити у стању да издрже кушање, које ће доћи на њих због Његове издаје и смрти. Није их укорио, већ је рекао: »Стражите и молите се Богу да не паднете у напаст.« Чак и у свом великом душевном болу, тражио је да оправда њихову слабост. »Јер је дух срчан«, рекао је, »али је тело слабо.«

Поново је Божјег Сина обузела натчовечанска патња и, малаксао и исцрпљен, посрћући вратио се на место своје раније борбе. Његова патња постала је чак и већа. Када Га је обузео велики бол душе »зној пак Његов беше као капље крви које капаху на земљу«. Чемпреси и палме били су неми сведоци Његове велике душевне борбе. Са њихових лиснатих грана капала је крупна роса на Његово изнурено тело, као да је природа плакала над својим Творцем који се сам борио са силама таме.

Исус је само мало пре тога стајао као моћни кедар, одупирући се олуји противљења која је беснела над Њим. Упорна воља и срца испуњена злобом и лукавством узалуд су се трудили да Га збуне и савладају. Стајао је непоколебљиво у божанском величанству као Божји Син. Сада је био сличан трсци коју шиба и повија бесна олуја. Задобијајући на сваком кораку победу над силама таме, победнички се приближавао крају свога дела. Као Онај који је већ прослављен, полагао је право да буде једно са Богом. 690
Одлучним гласом изразио је своје хвалоспеве. Охрабрујућим и нежним речима говорио је својим ученицима. Сада је наступио час силе таме. Сада у тихој вечери Његов глас није звучао победоносно, већ је био испуњен људским болом. До ушију поспаних ученика допирале су Спаситељеве речи: »Оче мој, ако Ме не може ова чаша мимоићи да је не пијем, нека буде воља Твоја.«

Ученици су најпре желели да пођу са Њим, али Он им је наложио да остану и страже у молитви. Када је дошао к њима, Исус их је нашао како још увек спавају. Опет је осетио потребу за друштвом својих ученика, да чује њихове речи, које би Му донеле олакшање и одагнале таму која Га је притискивала. Али њихове очи су отежале »и не знадијаху шта би Му одговорили«. Његово присуство их је пробудило. Видели су Његово лице обележено крвавим знојем душевне муке и то их је испунило страхом. Нису могли разумети Његов велики душевни бол. »Беше нагрђен у лицу мимо свакога човека, и у стасу мимо синове човечије.« (Исаија 52,14)

Окренувши се Исус је опет потражио своје тихо место и пао ничице савладан ужасом дубоке таме. Људска природа Божјег Сина задрхтала је у том часу искушења. Сада се није молио за своје ученике да њихова вера не клоне, већ за своју душу, која је била у искушењу и великој патњи. Страшан тренутак је приспео – тренутак одлуке о судбини света. Судбина човечанства подрхтавала је на мерилима. Христос је могао чак и сада да одбије чашу додељену грешном човеку. Још није било прекасно. Могао је да отре крвави зној са свога чела и остави човека да погине у своме безакоњу. Могао је да каже: Нека преступник прими казну за свој грех, а Ја се враћам свом Оцу. Да ли ће Божји Син испити горку чашу понижења и агоније? Да ли ће Невини сносити последице проклетства греха да спасе кривца? Бледе Исусове усне дрхтавим гласом изговориле су речи: »Оче Мој, ако Ме ова чаша не може мимоићи да је не испијем нека буде воља Твоја.«

Три пута је изустио ову молитву. Три пута је људска природа устукнула пред последњом, највећом Жртвом. Али сада пред Откупитељем света појавила се историја људског рода. Видео је да ће прекршитељи Закона, морати да погину ако буду остављени сами себи. Видео је човекову беспомоћност. Видео је силу греха. Пред Њим су се појављивале несреће и жалости осу-
693 ђеног света. Гледао је његову злу судбину која га очекује и донео одлуку: Спашће човека ма колико Га то коштало. Прихватио је своје крштење крвљу, да би кроз Њега милиони оних који су осуђени на смрт, могли добити вечни живот. Напустио је небеске дворове, у којима је све чисто, срећно и славно, да би спасао једну изгубљену овцу, један свет који је пао услед преступа. Он

неће напустити своју мисију. Постаће жртва помирења за људски род који је одлучио да згреши. Његова молитва сада одише послушношћу: »Ако Ме ова чаша не може мимоићи да је не испијем нека буде воља Твоја.«

Пошто је донео одлуку, пао је као мртав на тло са кога се делимично подигао. Где су сада били Његови ученици да нежно придрже главу свога клонулог Учитеља и умију то чело које је заиста било нагрђено мимо синова људских? Спаситељ је сам газио у каци, и нико од људи није био са Њим.

Али, Бог је патио са својим Сином. Анђели су посматрали Спаситељеве самртне муке. Видели су свога Господа окруженог легионима сотонских сила, Његову природу оптерећену ужасном, тајанственом тескобом. На Небу је владала тишина. Није такнута ниједна харфа. Када би смртници могли да виде чуђење анђеоских чета које у тихом болу посматрају како Отац ускраћује зраке светлости, љубави и славе своме љубљеном Сину, боље би схватили колико је грех одвратан у Његовим очима.

Безгрешни светови и небески анђели са великим занимањем посматрали су исход овог сукоба. Сотона и његов савез зла, припадници легиона отпалих, пажљиво су пратили ову велику кризу у делу откупљења. Силе добра и зла чекале су да виде какав ће одговор доћи на три пута поновљену Христову молитву. Анђели су чезнули да олакшају патње божанском Бићу које страда, али то није било могуће. Није пронађен никакав пут избављења за Божјег Сина. У овој страховитој кризи, када је све стајало пред одлуком, када је тајанствена чаша подрхтавала у руци Човека бола, отворило се Небо, светлост је засијала усред олујне таме овог одлучујућег часа и силни анђео, који стоји у Божјој присутности, на положају са кога је сотона пао, дошао је и стао поред Христа. Анђео је дошао не да узме чашу из Христове руке, већ да Га ојача да је испије, уверавајући Га у Очеву љубав. Дошао је да подари силу божанско – људском Молитељу. Показао Му је отворено Небо, говорећи Му о душама које ће бити спасене Његовим патњама. Уверавао Га је да је Његов Отац већи и силнији од сотоне, да ће Његова смрт нанети потпуни пораз сотони и да ће царство овога света бити предато свецима Вишњега. Рекао Му је да ће ви- 694
дети труд душе своје и бити задовољан, јер ће видети мноштво припадника људског рода спасених за сву вечност.

Христове велике душевне патње нису престале, али су Га напустили потиштеност и обесхрабрење. Бура се није стишавала, али је Он на кога се обрушила, био ојачан да се супротстави њеној жестини. Изашао је тих и миран. На Његовом лицу умрљаном крвљу почивао је небески мир. Поднео је оно што ниједно људско биће не би могло поднети, јер је за сваког човека окусио самртне патње.

Заспале ученике изненада је пробудила светлост, која је окружавала Спаситеља. Видели су анђела нагнутог над Учитељем који је био на земљи. Видели су га како подиже Спаситељеву главу на своје груди и показује према небу. Чули су његов глас, као најслађу музику, како изговара речи утехе и наде. Ученици су се сетили призора са Горе преображења. Сетили су се славе која је окружавала Исуса у Храму и Божјег гласа, који је говорио из облака. Сада се поново открила иста слава и више се нису бојали за свога Учитеља. Он је био под Божјим старањем; силни анђео послан је да Га заштити. Ученици су поново у свом умору подлегли необичној поспаности која их је савладавала. Исус их је опет нашао како спавају.

Гледајући их са тугом, рекао је: »Једнако спавате и почивате; ево се приближи час, и Син Човечији предаје се у руке грешника.«

Док је још изговарао ове речи, зачуо је кораке светине која Га је тражила, па је наставио: »Устаните да идемо; ево се приближи издајник Мој.«

Када је иступио да дочека свога издајника, на Исусу се нису видели трагови Његове недавне велике душевне борбе. Стојећи испред својих ученика, рекао је: »Кога тражите?« Одговорили су: »Исуса Назарећанина.« Исус је одговорио: »Ја сам.« Када је изговорио ове речи, анђео који је доскора служио Исусу, стао је између Њега и светине. Божанска светлост обасјала је Спаситељево лице и прилика у облику голуба осенила је Његово лице. У присутности ове божанске славе, злочиначки настројена светина није могла да стоји ни тренутка. Устукнули су. Свештеници, старешине, војници, па чак и Јуда, пали су као мртви на земљу.

Анђео се повукао и светлост је ишчезла. Исус је имао прилику да побегне, али остао је миран и присебан. Као Прослављени стајао је усред те окореле гомиле, која је сада беспомоћно

лежала крај Његових ногу. Ученици су посматрали занемели од чуђења и страха.

Међутим, призор се брзо променио. Светина се пренула. 695
Римски војници, свештеници и Јуда, окупили су се око Христа. Изгледали су постиђени својом слабости и уплашени да им не побегне. Откупитељ је опет поставио питање: »Кога тражите?« Имали су доказа да је Онај који је стајао пред њима Божји Син, али нису прихватили осведочење. На питање »Кога тражите«, опет су одговорили: »Исуса Назарећанина.« Спаситељ је тада рекао показујући на ученике: »Казах вам да сам Ја. Ако дакле мене тражите оставите ове нек иду.« Знао је да им је вера била слаба, па је настојао да их заштити од искушења и невоље. Био је спреман да се жртвује за њих.

Издајник Јуда није заборавио улогу коју је требало да одигра. Када је гомила ушла у врт, он јој је био водич, кога је непосредно пратио првосвештеник. Исусовим прогонитељима дао је знак рекавши: »Кога ја целивам Онај је; држите Га.« (Матеј 26,48) Сада се понашао као да нема никакве везе са њима. При- 696
шавши Исусу, узео Га је за руку као блиског пријатеља. Ословивши Га: »Здраво Рави«, пољубио је Исуса више пута и као да је плакао, сажаљевајући Га због опасности у којој се налази.

Исус му је рекао: »Пријатељу шта ћеш ти овде?« Његов глас дрхтао је од жалости када је додао: »Јуда, зар целивом издајеш Сина Човечијега?« Овај позив требало је да пробуди савест издајника и дирне његово окорело срце; али част, верност и људска нежност напустили су га. Стајао је дрско и изазивачки, не показујући никакву спремност да попусти. Предао се сотони и више није имао силе да му се одупре. Исус није одбио издајников пољубац.

Гомила се охрабрила када је видела да Јуда додирује особу, која је само пре неколико тренутака била прослављена пред њиховим очима. Ухватили су Исуса и почели да везују те племените руке које су увек чиниле само добро.

Ученици су мислили да њихов Учитељ неће допустити да Га ухвате. Иста сила која је учинила да ови људи попадају као мртви, могла их је и даље држати немоћнима, све док Исус и они као Његови пратиоци не побегну. Били су разочарани и озлојеђени, када су видели конопце којим су почели да везују руке Онога кога су волели. Разљућени Петар је нагло потегао мач и

покушао да одбрани свога Учитеља, али одсекао је само ухо првосвештениковом слузи. Када је Исус видео шта се догодило, ослободио је своје руке, иако су их римски војници чврсто држали и рекао: »Оставите то!« Затим је додирнуо рањено ухо и оно је одмах оздравило. А онда је рекао Петру: »Врати нож свој на место његово; јер сви који се маше за нож од ножа ће изгинути. Или мислиш ти, да Ја не могу сад умолити Оца својега да Ми пошаље више од дванаест легиона анђела?« Уместо сваког ученика – један легион! О, зашто, мислили су ученици, не спасава Себе и нас? Одговарајући на њихову неизречену мисао, Он је додао: »Али како би се испунило што стоји у Писму да ово треба да буде?« »Чаша коју Ми даде Отац зар да је не пијем?«

Достојанство звања јеврејских вођа није их спречавало да се придруже Исусовим гонитељима. Његово хватање било је исувише важно да би га поверили потчињеним. Лукави свештеници и старешине придружили су се чуварима реда у Храму и гомили која је пратила Јуду до Гетсиманије. Какво је то било друштво за те достојанственике сједињене са гомилом која је чезнула за узбуђењима и била наоружана сваковрсним оружјем, као да гони звер!

697 Окренувши се свештеницима и старешинама, Христос их је гледао продорним погледом. Речи које је изговорио памтиће док год су живи. Биле су као оштре стреле Свемогућега. Достојанствено је рекао: Изашли сте на Мене са мачевима и кољем као на лопова и разбојника. Из дана у дан седео сам и учио у Храму. Имали сте прилике да Ме ухватите, а ништа нисте предузели. Ноћ је подеснија за ваш посао. »Али је сад ваш час и област таме.«

Ученици су се уплашили када су видели како Исус допушта да Га ухвате и вежу. Били су увређени што је морао да поднесе ово понижавање које је погодило и Њега и њих. Нису могли да разумеју Његово понашање, кривећи Га што се покорио светини. У својој озлојеђености и страху, Петар је предложио да се сами спасавају. Послушали су овај предлог: »Оставивши Га ученици сви побегоше.« Али Христос је предсказао ово напуштање. »Ево«, рекао је, »иде час, и већ је настао, да се разбегнете сваки на своју страну и Мене сама оставите; али нисам сам, јер је Отац са Мном.« (Јован 16,32)

Ова глава заснована је на Матеју 26,57–75; 27,1: Марку 14,53–72; 15,1; Луки 22,54–71; Јовану 18,13–27.

ПРЕД АНОМ И КАЈАФОМ

Пожуривали су Исуса преко потока Кедрона, поред вртова 698
и маслињака и кроз утихнуле улице уснулог града. Поноћ је прошла и повици бучне светине, која Га је пратила, оштро су се проламали кроз ноћни мир. Спаситељ је био везан и добро чуван, а сваки покрет наносио му је бол. Они који су Га ухватили са нестрпљењем и журбом одмицали су са Њим према двору Ане, бившег првосвештеника.

Ана је био глава породице, која је вршила свештеничку службу, а народ га је, поштујући његову старост, препознавао као првосвештеника. Тражили су његов савет и прихватали га као Божји глас. Он је први морао да види Исуса као заробљеника свештеничке моћи. Морао је да буде присутан приликом испитивања затвореника, из бојазни да мање искусни Кајафа не оствари циљ на коме су радили. Овом приликом, по сваку цену, Христа треба осудити и зато су неопходни његово лукавство, окретност и оштроумност.

Христу званично треба да буде суђено пред Синедрионом; али пред Аном био је подвргнут претходном испитивању. По римском закону, Синедрион није могао да изрекне смртну пресуду. Они су могли само да испитају затвореника и донесу пресуду, коју су правоснажном проглашавале римске власти. Зато је било потребно да се против Христа подигну такве оптужбе које ће

699 и Римљани сматрати најтежим. Такође је требало пронаћи оптужбу која ће Га учинити кривим у очима Јевреја. Међу свештеницима и поглаварима није било мало оних који су веровали Христовом учењу и само страх од искључења спречавао их је да Га признају. Свештеници су добро упамтили Никодимово питање: »Еда ли закон наш суди човеку, докле га најпре не саслуша и дозна шта чини?« Ово питање је за извесно време разјединило савет и осујетило њихове намере. Јосиф из Ариматеје и Никодим сада нису били позвани, али било је других који би се можда усудили да говоре у корист правде. Истрага је морала да буде тако вођена да све чланове Синедриона уједини против Христа. Постојале су две оптужбе, које су свештеници желели да утврде. Ако би за Христа могло да се докаже да је хулио на Бога, осудили би Га Јевреји. Ако би Га прогласили кривим за буну, осигурали би осуду од стране Римљана. Ана је покушаво да најпре учврсти другу оптужбу. Испитивао је Исуса о Његовим ученицима и Његовој науци, надајући се да ће затвореник рећи нешто што ће му дати чињенице које би даље користио. Настојао је да извуче неку тврдњу која би доказала да је Он тежио да оснује тајно друштво са циљем да успостави ново царство. Тада би свештеници могли да Га предају Римљанима као онога који нарушава мир и изазива побуну.

Христос је као у отвореној књизи читао свештеникову намеру. Као да чита најскривенији део душе свога иследника, порекао је да између Њега и Његових следбеника постоји икакав тајни савез и да их је окупљао тајно или у мраку, крију̂ћи тако своје намере. Он није крио своје циљеве ни науку. »Ја говорих јавно свету«, одговорио је, »Ја свагда учих у зборници и у цркви, где се свагда скупљају Јудејци, и ништа тајно не говорих.«

Спаситељ је свој начин рада ставио насупрот методама својих тужилаца. Месецима су Га гонили, настојећи да Га ухвате у замку и доведу пред тајни суд, на коме би лажним сведочењем могли остварити оно што је било немогуће часним средствима. Сада су остварили своје немаре. Поноћно хапшење, исмејавање и вређање од светине пре осуде, или чак и оптужбе, био је њихов начин рада, а не Његов. Њихово дело представљало је кршење закона. Према њиховим прописима са сваким човеком треба поступити као са невиним, све док се не докаже да је крив. Свештеници су били осуђени сопственим прописима.

Окренувши се свом иследнику, Исус је рекао: »Што питаш Мене?« Зар свештеници и поглавари нису слали уходе да мотре на Његово кретање и извештавају о свакој Његовој речи. Зар ови нису били присутни на сваком окупљању народа и свештеницима доносили обавештења о свим Његовим речима и делима?« »Питај оне који су слушали шта сам говорио«, одговорио је Исус, »ево они знају шта сам Ја говорио.« 700

Ана је био уђуткан одлучним одговором. Бојећи се да Христос не каже нешто о његовом начину рада, који је он пажљиво чувао у тајности, овога пута ништа Му више није рекао. Један од његових службеника разгневио се када је видео да је Ана уђуткан и ударио је Исуса по образу говорећи: »Зар тако одговараш поглавару свештеничкоме?«

Христос је благо одговорио: »Ако зло рекох, докажи да је зло; ако ли добро зашто ме бијеш?« Није изговорио оштре осветничке речи. Његов благи одговор произашао је из безгрешног, стрпљивог и нежног срца које није могло бити изазвано.

Увреде и ругање наносили су Христу велику патњу. Из руку бића, која је створио и за која подноси бескрајну жртву примио је сваку срамоту. Патио је у сразмери са савршенством своје светости и мржње према греху. Судили су Му људи, који су деловали као злотвори, и то је за Њега представљало велику жртву. За њега је било страшно наћи се окружен људским бићима под влашћу сотоне. Знао је да би у једном тренутку, само блеском своје божанске силе, могао положити своје свирепе мучитеље у прах. То Му је подношење истраге чинило још тежим.

Јевреји су очекивали Месију који ће се открити спољашњим сјајем. Очекивали су да ће једним блеском свемогуће воље изменити ток људских мисли и приморати их да признају Његову врхунску власт. Веровали су да ће тако обезбедити своје уздизање и задовољити њихове славољубиве наде. Док су са Њим поступали са презиром, Христос је био у великом искушењу да открије свој божански карактер. Једном речју, једним погледом, могао је своје прогонитеље да присили да признају да је Он Господ изнад царева и поглавара, свештеника и Храма. Био је то тежак задатак задржати положај, који је изабрао кад се изједначио са људским родом.

Небески анђели били су сведоци свакога дела учињеног против њиховог вођеног Заповедника. Жарко су желели да ослобо-

де Христа. Под Божјом управом анђели су свемоћни. Слушајући Христову заповест, једне ноћи уништили су асирску војску од сто осамдесет и пет хиљада људи. Са каквом би лакоћом анђели, посматрајући срамне призоре са Христовог суђења, могли да посведоче о своме негодовању уништавањем Божјих непријатеља! Али није им наложено да тако учине. Онај који би могао да осуди своје непријатеље на смрт, подносио је људску окрутност.
703 Његова љубав према Оцу и Његово свечано обећање дато од стварања света, да ће постати Носилац греха, повели су Га да без жаљења поднесе сурови поступак оних које је дошао да спасе. Део Његове мисије био је да у својој људској природи поднесе ругање и злостављање којима су Га људи могли обасути. Једина нада људског рода налазила се у овом Христовом покоравању свему што је морао да поднесе од људских руку и срца.

Христос није рекао ништа што би могло дати неку предност Његовим тужитељима, али био је везан да би се показало како Га сматрају кривим. Свакако је морао да постоји привидни изглед правде. Било је неопходно да постоји форма законског суђења. Власти су одлучиле да то убрзају. Знали су колико народ цени Исуса, па су се бојали да неко не покуша да Га ослободи, ако се разгласи вест о хапшењу. Исто тако, ако се пресуда и њено извршење одмах не оствари, дошло би до одлагања дугог недељу дана због празновања Пасхе. То би могло да осујети њихове намере. Да би издејствовали пресуду Исусу у великој мери зависили су од вике мноштва које је већим делом сачињавала руља из Јерусалима. Ако би наступило одлагање од недељу дана, узбуђење би ослабило, а то би вероватно изазвало противљење. Бољи део народа био би покренут да стане на Христову страну; многи би иступили сведочећи у Његову одбрану, износећи на видело славна дела која је учинио. То би подстакло народни гнев против Синедриона. Њихови поступци били би осуђени, а Исус ослобођен да прими ново поштовање од мноштва. Свештеници и поглавари зато су одлучили да пре него што се сазна за њихову намеру, Исус буде предан у руке Римљанима.

Али пре свега треба пронаћи оптужбу. До сада нису ништа пронашли. Ана је наредио да Исуса одведу Кајафи. Кајафа је припадао садукејима, од којих су неки били Исусови најљући непријатељи. Он сам, веома слабог карактера, био је исто та-

ко окрутан, бездушан и безобзиран као и Ана. Он неће бирати средства да уништи Исуса. Већ је било рано јутро и веома мрачно; уз светлост буктиња и светиљки наоружана гомила са својим заробљеником кретала се према двору поглавара свештеничког. Овде, док су се сакупљали чланови Синедриона, Ана и Кајафа поново су испитивали Исуса, али без успеха.

Када се савет окупио у судници, Кајафа је заузео своје место председавајућег. И са једне и са друге стране биле су судије и они који су се нарочито занимали за суђење. Римски војници стајали су на платформи испред престола. У подножју престола 704
стајао је Исус. Погледи мноштва били су управљени Њему. Сви су били веома узбуђени. Од читавог овог мноштва једино је Он био миран и прибран. Сама атмосфера, која Га је окружавала, као да је била испуњена светим утицајем.

Кајафа је у Исусу видео свог супарника. Спремност народа да слуша Спаситеља и видљива готовост да прихвати Његова учења, подстакли су горку завист поглавара свештеничког. Али док је посматрао затвореника, Кајафа се дивио Његовом племенитом и достојанственом држању. Прожело га је осведочење да је овај Човек заиста био сличан Богу. У следећем тренутку презриво је одагнао ту мисао. Подругљивим и охолим гласом захтевао 705
је од Исуса да одмах пред њима учини неко од својих моћних чуда. Међутим, његове речи као да нису допирале до Спаситељевих ушију. Присутни су упоређивали узбуђено и злобно држање Ане и Кајфе са благим и достојанственим Исусовим понашањем. Чак и у мислима овог окорелог мноштва искрсло је питање: Зар ће овај Човек божанске појаве бити осуђен као злочинац?

Кајафа, запазивши утицај који је преовладао, пожуривао је суђење. Исусови непријатељи били су у великој пометњи. Решили су да издејствују Његову пресуду, али нису знали како то да постигну. Чланови савета били су подељени на фарисеје и садукеје. Међу њима је владала жестока мржња и сукоб; нису се усуђивали да се приближе неким спорним тачкама из страха да се не посвађају. Са неколико речи Исус је могао да подстакне њихове међусобне предрасуде и тако одврати њихов гнев од Себе. Кајафа је то знао, па је желео да избегне подстицање сукоба. Постојало је мноштво сведока који су могли да потврде да је Христос оптуживао свештенике и књижевнике, да их је

називао лицемерима и убицама; али овакво сведочанство није било погодно за изношење. Истим језиком служили су се садукеји у својим оштрим расправама са фарисејима. Такво сведочанство не би имало никакву вредност за Римљане, који су и сами осећали одвратност према фарисејском претварању. Постојало је мноштво доказа да се Исус није обазирао на јеврејска предања и да је са непоштовањем говорио о многим њиховим уредбама, али у односу на предања фарисеји и садукеји били су у оштром непријатељству, па и овај доказ не би имао никакву вредност за Римљане. Христови непријатељи нису се усуђивали да Га оптуже за прекршај Суботе, јер би истрага открила карактер Његовог дела. Ако би се говорило о Његовим чудима исцељивања, прави циљ свештеника био би осујећен.

Поткупљени су лажни сведоци да оптуже Исуса за подстрекавање побуне и жеље за успостављањем независне владавине. Међутим, њихово сведочење показало се непоузданим и противречним. Приликом истраге побијали су сопствене тврдње.

Христос је на почетку своје службе рекао: »Развалите ову цркву и за три дана подигнућу је.« Сликовитим пророчким језиком Он је тако предсказао своју смрт и васкрсење. »А он говораше за цркву тела својега.« (Јован 2,19.21) Ове речи Јевреји су схватили у дословном смислу, као да се односе на Храм у Јерусалиму. Од свега што је Христос говорио, свештеници нису
706 били у стању да нађу нешто што би као ово могли искористити против њега. Лажним тумачењем ових речи надали су се да ће стећи неко преимућство. Римљани су се укључили у поновну изградњу и улепшавање Храма, па су се тиме веома поносили; сваки презир према њему сигурно ће изазвати и њихово негодовање. Овде су се могли сложити Римљани и Јевреји, фарисеји и садукеји, јер су сви веома поштовали Храм. За ово су пронашли два сведока чије сведочанство није било тако противречно као што је било сведочење других. Један од њих, кога су подмитили да оптужи Исуса, изјавио је: »Он је казао: Ја могу развалити цркву Божју и за три дана начинити је.« На тај начин Христове речи погрешно су приказане. Да су биле приказане тачно онако како их је изговорио, оне не би могле допринети да буде осуђен чак ни од Синедриона. Да је Исус био само човек, као што су Јевреји тврдили, Његова изјава означила би само

неразуман, хвалисави дух, али не би могла бити претворена у богохуљење. Иако су лажни сведоци потпуно погрешно приказали Његове речи, оне нису садржале нешто што би Римљани сматрали злочином који заслужује смрт.

Исус је стрпљиво слушао противречна сведочења. Није изустио ниједну реч у своју одбрану. Његови тужитељи најзад су стали збуњени, посрамљени и разјарени. Суђење није никако напредовало; изгледало је да ће њихова завера доживети неуспех. Кајафа је био очајан. Остала му је последња могућност; Христа треба приморати да сам Себе осуди. Првосвештеник је устао са своје судијске столице лица изобличеног гневом, док су му глас и понашање показивали да би уништио затвореника, који је стајо пред њим, када би то било у његовој моћи. »Зар ништа не одговараш«, узвикнуо је, »што ови на тебе сведоче?«

Исус је сачувао свој мир. »Мучен би и злостављен, али не отвори уста својих; као јагње на заклање вођен би и као овца нема пред оним који је стриже не отвори уста својих.« (Исаија 53,7)

На крају, подижући своју десницу према небу, Кајафа се у облику свечане заклетве обратио Исусу: »Заклињем Те живим Богом да нам кажеш јеси ли Ти Христос Син Божји?«

Исус на овај захтев није могао да ћути. Било је време када је требало ћутати, а и време када је требало говорити. Док Му није непосредно постављено питање, Он није говорио. Знао је да ће ако сада одговори, Његова смрт бити сигурна. Међутим, позив је упутио највиши признати представник власти народа и у име Свевишњега. Христос није желео да се покаже непокорним према закону. Још више од тога, покренуто је питање Његовог односа са Оцем. Он јасно мора да објави свој карактер и мисију. Исус је рекао својим ученицима: »А који год призна Мене пред људима, 707
признаћу и Ја њега пред Оцем својим који је на небесима.« (Матеј 10,32) Својим личним примером сада је поновио ову поуку.

Свако ухо било је спремно да слуша и свако око нетремице је посматрало Његово лице када је одговорио: »Ти каза.« Као да је небеска светлост обасјала Његово бледо лице када је додао: »Али Ја вам кажем: Отселе ћете видети Сина Човечијега где седи с десне стране Силе и иде на облацима небеским.«

За тренутак Христово божанство блеснуло је кроз Његову људску природу. Првосвештеник је дрхтао пред Спаситељевим

продорним погледом. Тај поглед као да је читао његове сакривене мисли и као да је палио његово срце. Никада у свом каснијем животу није заборавио тај продоран поглед прогоњеног Божјег Сина.

»Отселе ћете видети«, рекао је Исус, »Сина Човечијега где
708 седи с десне стране Силе и иде на облацима небеским.« Овим речима Христос је приказао супротан призор ономе који се одигравао. Он, Господар живота и славе, седеће Богу са десне стране. Он ће бити Судија целој Земљи, а против Његове одлуке неће бити жалбе. Тада ће свака тајна бити расветљена Божјом појавом и свакоме ће бити пресуђено према његовим делима.

Христове речи уплашиле су првосвештеника. Помисао да ће мртви васкрснути и да ће стати пред Богом да приме награду према својим делима, прожела је Кајафу ужасом. Није желео да верује да ће у будућности примити осуду према својим делима. Као у некој панорами кроз његове мисли пролазили су призори последњег суда. За тренутак је угледао страшан призор како гробови враћају своје мртваце, са тајнама за које су сматрали да ће бити вечно скривене. За тренутак се осећао као да стоји пред вечним Судијом, чије очи све виде, читају његову душу и износе на видело тајне које је сматрао сакривеним заједно са мртвима.

Призор је ишчезао испред свештеникових очију. Њега као садукеја, Христове речи оштро су коснуле. Кајафа је порицао науку о васкрсењу, суду и будућем животу. Сада га је обузео сотонски гнев. Зар да овај човек, затвореник, пред њим напада његове најомиљеније теорије? Раздеравши своје хаљине, да би народ видео његово лажно згражање, захтевао је да се без даљих испитивања, затвореник осуди због хуљења на Бога. »Шта нам требају више сведоци«, рекао је, »ево сад чусте хулу Његову. Шта мислите?« И сви су Га осудили.

Убеђење помешано са гневом навело је Кајафу да учини то што је учинио. Био је љут на самога себе што је поверовао Христовим речима, па је уместо да раздере своје срце у дубоком доживљавању истине и признању да је Исус Месија, раздерао своје свештеничке хаљине у одлучном противљењу. Овај чин имао је дубоко значење. Кајафа није назирао његово значење. У овом чину, извршеном да би утицао на судије и тако издејствовао Христову пресуду, првосвештеник је пресудио самом себи.

По Божјем закону био је искључен из свештеничке службе. Сам је себи изрекао смртну пресуду.

Првосвештеник није смео да раздере своје хаљине. Левитски закон забрањивао је то под претњом смртне казне. Ни под каквим условима, ни у којој прилици, свештеник није смео да раздере своје хаљине. Међу Јеврејима је постојао обичај да приликом смрти пријатеља раздеру своју одећу, али свештеници 709
нису смели да се поводе за овим обичајем. Христос је о овоме издао Мојсију изричиту заповест (3. Мојсијева 10,6).

Све што су свештеници носили морало је да буде цело и без икакве мане. Тим сјајним службеним хаљинама приказан је карактер великог Узора, Исуса Христа. Бог није могао да прихвати ништа друго осим савршенства у одевању и ставу, у речима и духу. Он је свет и Његова слава и савршенство морају бити представљени у земаљској служби. Ништа осим савршенства не може правилно да представи светост небеске службе. Смртни човек може да раздере своје срце, показујући скрушен и понизан дух. Бог то прихвата. Али на свештеничким хаљинама није се смела направити никаква подеротина, јер би то нарушило приказивање небеских вредности. На првосвештеника који би се усудио да се са раздераним хаљинама појави у светој служби и учествује у служби у светињи, гледало се као на онога који се одвојио од Бога. Раздеравши своје хаљине, сам је себи одузео карактер представника. Бог га више није прихватао као свештеника који може да обавља службу. Начин поступања који је Кајафа открио показао је људску страст, људско несавршенство.

Раздирући своје хаљине, Кајафа је погазио Божји закон да би следио људско предање. По закону који су људи поставили било је могуће да у случају хуле на Бога, свештеник раздере своје хаљине згражавајући се над грехом и да због тога не буде крив. Тако је људским законом укинут Божји закон.

Народ је пажљиво пратио сваки првосвештеников поступак и Кајафа је мислио да ће испољавањем своје побожности оставити дубок утисак. Међутим, овим делом уобличеним у оптужбу против Христа, ружио је Онога о коме је Бог рекао: »Јер је моје име у њему.« (2. Мојсијева 23,21) Он сам похулио је на Бога. Изрекао је пресуду Христу као богохулнику, а сам је био под Божјом осудом.

Док је Кајафа раздирао своје хаљине, његов чин обележио је место, које ће јеврејски народ после тога заузети у односу према Богу. Некада вољен Божји народ одвојио се од Њега и брзо постајао народ кога Јехова није признавао за свој. Када је Христос узвикнуо на крсту: »Сврши се« (Јован 19,30), а завеса у Храму раздерала надвоје, Свети Чувар прогласио је да је јеврејски народ одбацио Њега који је био предслика свих њихових симбола, суштина свих њихових слика. Израиљ се одвојио од Бога. Кајафа је сада могао да раздере своје свештеничке хаљине, које су означавале његово полагање права да буде представник великог Првосвештеника, јер ни за њега, ни за народ оне нису имале више никаквог значаја. Првосвештеник је могао да раздере своје хаљине згражајући се над собом и народом.

710 Синедрион је прогласио да Исус заслужује смрт, међутим испитивати затвореника ноћу било је супротно јеврејском закону. Званична пресуда могла је бити донета само при дневној светлости и пуном заседању савета. Упркос томе, према Спаситељу су поступили као према осуђеном злочинцу и препустили Га злостављању најнижих и најгорих између људи. Првосвештеников двор био је окружен отвореним двориштем у коме су се окупили војници и многи други. Кроз ово двориште водили су Исуса до просторије за стражаре, а Он је са свих страна наилазио на подсмевање својој изјави да је Божји Син. Ругајући се понављали су Његове речи да ће седети »с десне стране Силе« и да »иде на облацима небеским«. Док је био у просторији за стражаре, очекујући судски претрес, није био заштићен. Неука светина запазила је свирепост са којом се на савету поступало према Њему, па су због тога дозволили себи право да испоље све сотонске елементе своје природе. Христова истинска племенитост и божанско држање подстакли су њихов бес. Његова кротост, Његова невиност, Његово величанствено стрпљење, испуњавало их је сотонском мржњом. Погажене су милост и правда. Ни са једним злочинцем никада се није поступало тако нељудски као са Божјим Сином.

Међутим, много дубљи бол цепао је Исусово срце, ударац који је изазивао најдубљи бол није могла да зада непријатељева рука. Док је био подвргнут ругању и испитивању пред Кајафом, Христа се одрекао један од Његових ученика.

Пошто су свога Господа напустили у врту, два ученика усудила су се да са извесне удаљености прате светину која је водила Исуса. Петар и Јован били су ти ученици. Свештеници су препознали Јована као знаног Исусовог ученика и дозволили му приступ у судницу, надајући се да ће, када буде видео понижавање свога Вође, презрети помисао да је такво биће Божји Син. Јован је тражио и добио допуштење за Петра да и он уђе.

У дворишту су наложили ватру, јер је то било најхладније доба ноћи, непосредно пред свитање. Око ватре окупило се друштво и Петар је самоуверено заузео место међу њима. Није желео да га препознају као Исусовог ученика. Помешавши се нехатно са мноштвом, надао се да ће га сматрати једним од оних који су довели Исуса у судницу.

Међутим, када је светлост обасјала Петрово лице, жена која је била на вратима, испитивачки га је погледала. Запазила је да је дошао са Јованом, запазила је израз обесхрабрености на његовом лицу и помислила да би и он могао бити Исусов ученик. Била је једна од знатижељних служавки у Кајафином дому. Рекла је Петру: »Да ниси и ти од ученика Његових?« Петар се уплашио и збунио; погледи људи из овог скупа одмах су се приковали за њега Претварао се да је не разуме, али била је упорна и наставила да говори онима око себе да је овај човек био са Исусом. Петар је осећао да мора да јој одговори па је љутито рекао: »Жено, не познајем га.« То је било прво одрицање и петао је одмах запевао. О, Петре, зар си се тако брзо постидео свога Учитеља, Зар си се тако брзо одрекао свога Господа! 711

Улазећи у судску дворану, апостол Јован није покушавао да прикрије да је Исусов следбеник. Није се помешао са грубом гомилом која је ружила његовог Учитеља. Њему нису постављали питања зато што се није лажно представљао и тако учинио себе сумњивим. Потражио је један скровити угао у коме га гомила не би могла запазити, али да буде што ближе Исусу. Овде је могао да види и чује све што се збивало на суђењу његовом Господу. 712

Петар није желео да га препознају. Чинећи се равнодушним ступио је на непријатељско тло и постао лак плен искушења. Да је био позван да се бори за свога Учитеља, он би био храбар војник; али када је прст презира уперен на њега, показао се као кукавица. Многи који не устукну у активној борби за свога

Господа, одричу се своје вере када су изложени подсмеху. Дружењем са онима које би требало да избегавају, ступају на стазу искушења. Позивају непријатеља да их куша па су наведени да кажу и учине оно у чему под другим околностима никада не би скривили. Христов ученик који у наше време прикрива своју веру из страха од страдања или срамоте, одриче се свога Господа исто тако стварно као што је то Петар учинио у судском трему.

Петар се трудио да не покаже никакво занимање за суђење свом Учитељу, али његово срце грчило се у болу кад је чуо сурово подругивање, и злостављање које је Он подносио. Више од тога, био је изненађен и љут што је Исус подносећи такво поступање, понижавао Себе и своје следбенике. Да би прикрио своја права осећања, настојао је да се придружи Исусовим прогонитељима у њиховим неприкладним досеткама. Али његова појава није била природна. Лажно се представљао, па иако је тежио да разговара као да га се то ништа не тиче, није био у стању да обузда гнев због злостављања којим је обасут његов Учитељ.

Пажња је и по други пут скренута на њега и поново су га осумњичили да је Исусов следбеник. Сада је са клетвом изјавио: »Не знам тог човека.« Дата му је још једна прилика. После једног сата, првосвештеников слуга, рођак човека коме је Петар одсекао ухо, упитао га је: »Не видех ли ја тебе у врту с Њим?« »Ваистину си од њих; јер си Галилејац и говор твој те издаје.« На ово се Петар разљутио. Исусови ученици били су запажени по чистоти свога говора, па се Петар, да би потпуно обмануо оне који су га испитивали и оправдао улогу коју је преузео, са клетвом и заклињањем одрекао свога Учитеља. Петао је опет запевао. Петар га је чуо и сетио се Христових речи: »Ноћас док двапут петао не запева три пута ћеш Ме се одрећи.« (Марко 14,30)

Док су понижавајуће заклетве још биле на Петровим уснама
713 и продорни пој петла још увек одјекивао у његовим ушима, Спаситељ се окренуо од намрштених судија и погледао право у свога јадног ученика. Истовремено Петар је управио своје очи према свом Учитељу. На том благом лицу читао је дубоко сажаљење и бол, али на њему није било никакве љутње.

Изглед тог бледог, напаћеног лица, тих дрхтавих усана,тај поглед пун сажаљења и праштања пробо је његово срце као стрела. Савест се пробудила. Памћење је живнуло. Петар се се-

тио како је само пре неколико часова обећао да ће са својим Господом поћи у затвор и у смрт. Сетио се своје жалости, када му је у горњој соби Спаситељ рекао да ће Га се одрећи три пута те исте ноћи. Петар је управо изјављивао да не познаје Исуса, али је сад, дубоко ожалошћен, схватио колико га је његов Господ добро познавао и колико је правилно читао његово срце, чију преварност ни сам није познавао. Плима успомена обрушила се на њега. Спаситељева нежна милостивост, Његова љубазност и дуго трпљење, Његова нежност и стрпљење према заблуделим ученицима – сетио се свега тога. Сетио се опомене: »Симоне! Симоне, ево вас иште сотона да би вас чинио као пшеницу. А Ја се молих за тебе да твоја вера не престане.« (Лука 22, 31,32) Размишљао је са ужасом о својој незахвалности, својој дволичности, свом кривоклетству. Још једном је погледао свог Учитеља и видео једну злочиначку руку подигнуту да Га удари по лицу. Неспособан да даље подноси тај призор, скрхана срца изјурио је из суднице.

Хитао је у самоћу и таму, не знајући и не бринући се куда. Најзад се нашао у Гетсиманији. Призор од пре неколико часова оживео је у његовим мислима. Напаћено лице његовог Господа, умрљано крвавим знојем и згрчено од бола појавило се пред њим. Са горким кајањем сетио се да је Исус плакао и био на молитви сам у великој душевној патњи, док су они, који треба да се уједине са Њим у том часу искушења, спавали. Сетио се Његове свечане опомене: »Стражите и молите се Богу да не паднете у напаст.« (Матеј 26,41) Опет је постао очевидац призора у судској дворани. За његово рањено срце право мучење било је сазнање да је додао најтеже бреме Спаситељевом понижавању и болу. На истом месту на коме је Исус своме Оцу изливао своју душу у самртној борби, Петар је пао на своје лице и пожелео да умре.

Спавајући онда када му је Исус наложио да стражи и да се моли, Петар је припремио пут свом великом греху. Сви ученици претрпели су велики губитак зато што су спавали у том 714
одлучујућем часу. Христос је знао тешко искушење кроз које је требало да прођу. Знао је колико ће сотона радити да умртви њихова осећања да би остали неспремни за искушење. Зато их је опоменуо. Да су ти часови у врту проведени у стражењу и

молитви, Петар се не би препустио уздању у своју слабу снагу. Не би се одрекао свога Господа. Да су ученици стражили са Христом у Његовој самртној борби, били би припремљени да буду очевици Његовог страдања на крсту. Разумели би донекле природу Његове неупоредиве патње. Били би у стању да се сете Његових речи које су предсказивале Његове патње, Његову смрт и Његово васкрсење. Усред мрачног тренутка највећег искушења, неки зраци наде расветлили би таму и подупрли њихову веру.

Чим је освануо дан, Синедрион се опет састао и Христос је поново уведен у већницу. Он је прогласио себе Божјим Сином, па су ове Његове речи употребили као оптужбу против Њега. Али нису могли да Га осуде зато што многи од њих нису били присутни на ноћном заседању и нису чули Његове речи. Знали су да римски суд у њима неће наћи ништа што би заслуживало смрт. Међутим, када би сви могли поново да чују са Његових усана те речи, постигли би свој циљ. Његово тврђење о месијанству могли би протумачити као бунтован политички захтев.

»Јеси ли ти Христос«, говорили су, »кажи нам.« Али Христос је ћутао. Наставили су да Га засипају питањима. На крају свечаним гласом пуним туге одговорио је: »Ако вам и кажем, нећете веровати. А ако вас и запитам, нећете Ми одговорити, нити ћете Ме пустити.« Али да не би имали никаквог изговора, додао је свечану опомену: »Отселе ће Син Човечији седети с десне стране силе Божје.«

»Ти ли си дакле Син Божји«, једногласно су Га упитали. Рекао им је: »Ви кажете да сам Ја.« Повикали су: »Шта нам требају више сведочанства, јер сами чусмо из уста Његових.«

Тако, по трећи пут осуђен од јеврејских власти, Исус треба да умре. Све што је сада било потребно, мислили су, било је да Римљани потврде ову пресуду и да им Га предају у руке.

Тада је наступио трећи призор злостављања и ругања, много гори од онога који је доживео од неуке светине. То се одигравало у присуству и уз сагласност свештеника и поглавара. Из њихових срца ишчезло је свако осећање сажаљења и човечности. Ако су њихови докази били слаби, и нису успели да уђуткају Његов глас, имали су и друга оружја, таква каква су у

свим вековима употребљавана да се уђуткају јеретици – патње, насиље и смрт.

Када су судије изрекле пресуду Исусу, сотонски бес захватио је народ. Викали су као звери. Гомила је појурила према Исусу, вичући: »Он је крив, убијте Га!« Да није било римских војника, Исус не би доживео да на Голготи буде прикован на крст. Пред својим судијама био би растргнут на комаде, да се римске власти силом оружја нису супротставиле насиљу светине.

Незнабошци су били разљућени свирепим поступањем према Ономе против кога ништа није доказано. Римски официри изјавили су да су Јевреји, доношењем пресуде Исусу, прекршили право римске власти и да је чак у супротности и са јеврејским законом осудити човека на смрт на основу његовог личног исказа. Овај поступак довео је до тренутног застоја у процесу, али јеврејски вођи били су као мртви и за сажаљење и за срамоту.

Ружећи Божјег Сина срамним изразима, свештеници и поглавари заборавили су достојанство свога позива. Ругали су се Његовом пореклу. Изјавили су да то што Себе лажно проглашава Месијом заслужује најсрамнију смрт. Најнеобузданији људи удружили су се у срамном злостављању Спаситеља. Мучитељи су Му пребацили преко главе стару хаљину и ударали Га по лицу говорећи: »Пророци нам, Христе, ко те удара?« Када је хаљина скинута, један бедник пљунуо Му је у лице.

Божји анђели верно су бележили сваки увредљив поглед, реч и дело учињено против њиховог вољеног Заповедника. Једног дана ти нечасни људи, који су исмејавали и пљували у Христово благо, бледо лице, видеће то лице у слави како сија блиставије од Сунца.

Глава 76

ЈУДА

716 Јудина историја приказује жалостан крај једног живота, који је могао да буде пун части пред Богом. Да је Јуда умро пре свога последњег пута у Јерусалим, био би сматран човеком достојним места међу дванаесторицом и оним који би им много недостајао. Одвратност са којом су људи вековима гледали на њега не би постојала да није било особина, које су се откриле на крају његовог живота. Има разлога зашто је његов карактер откривен целом свету. Треба да буде опомена свима који би као и он, изневерили свето поверење.

Непосредно пре Пасхе, Јуда је обновио свој уговор са свештеницима да им преда Исуса у руке. Тада је било договорено да Спаситељ буде ухваћен на једном од места где се склањао да размишља и да се моли. Јуда је од гозбе у Симоновој кући имао прилике да размишља о делу за које се обавезао да ће извршити, али није променио своју намеру. За тридесет сребрника – за цену једног роба – продао је Господа славе на срамоту и смрт.

Јуда је по природи волео новац; али није увек био тако порочан да учини такво дело као што је ово. Гајио је зли дух тврдичлука, све док није постао владајућа побуда у његовом животу. Љубав према богатству коме је ропски служио, надвладала је његову љубав према Христу. Постајући роб једном пороку, предао се сотони да га потпуно увуче у грех.

Јуда се придружио ученицима, док је мноштво људи пратило Христа. Спаситељево учење покренуло је њихова срца, док су задивљено слушали Његове речи које је изговарао у синагоги, крај морске обале или на Гори. Јуда је видео болесне, хроме, 717 слепе како се из свих градова и села стичу ка Христу. Видео је

умируће положене крај Његових ногу. Био је сведок Спаситељевих величанствених дела и исцељивању болесних, истеривању ђавола и подизању мртвих. Лично је осетио доказ Христове силе. Препознао је Христово учење као узвишеније од свих које је икада чуо. Волео је Великог Учитеља и желео да буде са Њим. Чезнуо је да промени карактер и живот и надао се да ће то искусити својим повезивањам са Исусом. Спаситељ није одбио Јуду. Дао му је место међу дванаесторицом. Поверио му је да обавља дело еванђелисте. Обдарио га је силом да лечи болесне и истерује ђаволе. Али Јуда није дошао до тачке потпуног потчињавања Христу. Није се одрекао свога световног частољубља или своје љубави према новцу. Иако је прихватио положај Христовог слуге, није дозволио да га преобрази божанска сила. Сматрао је да може да задржи сопствене судове и мишљења и гајио дух критике и осуде.

Уживао је велики углед међу ученицима и имао снажан утицај на њих. Имао је високо мишљење о својим способностима, а на своју браћу гледао као на ниже од себе у расуђивању и способностима. Они не виде своје прилике, мислио је, и не користе околности. Црква никада неће напредовати, ако има за вође тако кратковиде људе. Петар је био жустар и деловао би без премишљања. Јована, који је као драгоценост чувао истине које су силазиле са Христових усана, Јуда је сматрао слабим пословним човеком. Матеја, васпитаног да буде тачан у свему и нарочито брижљивог у погледу поштења, који је стално размишљао о Христовим речима и бивао обузет њима, Јуда је сматрао неспособним за било какав оштроуман и далекосежан посао. Тако је Јуда брзо проценио све ученике и ласкао самом себи да би лишена његове способности вештог управљања, Црква често била доведена у тешкоће и понижења. Јуда је сматрао себе способним човеком, кога нико не може превазићи. По сопственом мишљењу био је част за Дело и увек се као такав приказивао.

Јуда је био слеп према својим карактерним слабостима и Христос га је поставио тамо где ће имати прилике да их увиди и исправи. Као благајник ученицима, био је позван да се стара за потребе ове мале групе и за потребе сиромашних. Када му је на Пасху у горњој соби Исус рекао: »Што чиниш чини брже« (Јован 13,27), ученици су мислили да му је наложио да купи оно што је 718

било потребно за празник или да нешто да сиромашнима. Служећи другима Јуда је могао да развије дух несебичности. Међутим, док је из дана у дан слушао Христове поуке и био очевидац Његовог несебичног живота, Јуда је попуштао својој похлепној нарави. Мале суме које су доспевале у његове руке представљале су стално искушење. Када би учинио неку малу услугу Христу, или посветио време верским циљевима, често је исплаћивао себе из те оскудне залихе. За њега су ово били изговори којима је правдао такав подухват, али у Божјим очима био је лупеж.

Христова често понављана тврдња да Његово царство није од овога света саблажњавало је Јуду. Означио је смерницу и очекивао да ће Христос радити по њој. Начинио је план за ослобођење Јована Крститеља тамнице. Али, изненада, Јован је посечен. Исус, уместо да потврди своје царско право и освети Јованову смрт, повукао се са својим ученицима у једно место у унутрашњости. Јуда је желео много оштрије окршаје. Сматрао је да би Дело било много успешније, кад Исус не би спречавао ученике у спровођењу њихових замисли. Запазио је повећано непријатељство јеврејских вођа и уочио да Христос није одговорио њиховом изазову, када су тражили знак са Неба. Његово срце било је отворено за неверство па је непријатељ уливао мисли сумње и побуне. Зашто се Исус тако много задржава на ономе што обесхрабрује? Зашто себи и својим ученицима предсказује искушење и прогонство? Изгледи да добије неко високо место у новом царству навели су Јуду да пристане уз Христово дело. Зар да буду изневерене његове наде? Иако још није порекао да је Исус Божји Син, Јуда је почео да сумња и желео је да нађе неко објашњење за Његова силна дела.

Упркос Спаситељевом учењу, Јуда је стално истицао мисао да ће Христос владати као цар у Јерусалиму. Када је Христос нахранио пет хиљада људи, покушао је да то оствари. Овом приликом Јуда је помагао у дељењу хране гладном мноштву. Имао је прилику да види какав се благослов крије у Његовој моћи да даје другима. Осећао је задовољство које се увек јавља у служби Богу. Помагао је болеснима и напаћенима из мноштва да дођу Христу. Видео је какво олакшање, каква радост и каква срећа настаје у људским срцима деловањем животодавне силе божанског Исцелитеља. Могао је да схвати Христов начин рада, али

био је заслепљен својим себичним жељама. Јуда је био први који
је искористио одушевљење изазвано чудом са хлебовима. Био 719
је тај који је подстакао замисао да се Христос силом прогласи за
цара. Наде су му биле велике. Разочарање је било горко.

Христов јавни говор у синагоги о хлебу живота представљао је прекретницу у историји Јудиног живота. Чуо је речи: »Ако не једете тела Сина Човечијега и не пијете крви Његове, нећете имати живота у себи.« (Јован 6,53) Видео је да Христос нуди духовна, а не световна добра. Сматрао се далековидим и способним да сагледа да Исус неће имати никакве части и да не може поклонити високе положаје својим следбеницима. Одлучио је да се не здружи тако блиско са Христом да се не би могао повући. Одлучио је да мотри. И мотрио је.

Од тог времена изражавао је сумње које су збуњивале ученике. Покретао је расправе и неугодна осећања, понављајући доказе, које су против Христових тврдњи наводили књижевници и фарисеји. Све мале и велике тешкоће и невоље, незгоде и очигледне препреке у напредовању Јеванђеља, Јуда је тумачио као доказе да оно није истинито. Износио је такве текстове из Писма, који нису имали никакве везе са истинама које је Христос објављивао. Ови текстови, издвојени из целине, збуњивали су ученике и повећавали обесхрабрење које их је стално притискивало. Ипак, Јуда је све ово чинио тако да је изгледало да је врло савестан. И док су ученици тражили доказе да потврде речи Великог Учитеља, Јуда би их готово неосетно повео на другу стазу. Тако је на привидно побожан и мудар начин приказивао истине у различитој светлости од оне у којој их је Христос износио и Његовим речима приписивао значење које им Он није давао. Мисли које им је наметао побуђивале су славољубиве жеље за земаљским почастима и тако скретале ученике од онога што је важно, а чиме је требало да се баве. Јуда је обично почињао препирке о томе који је међу њима највећи.

Када је Исус богатом младићу приказао услове под којима може да постане Његов ученик, Јуда је постао незадовољан. Сматрао је да је начињена грешка. Када би такви људи, као овај поглавар могли бити повезани са верницима, помогли би у подупирању Христовог дела. Када би само он, Јуда, био прихваћен за саветника, мислио је, могао би да предложи многе

планове за унапређење ове мале цркве. Његова начела и методе разликовали би се нешто од Христових, али у томе је себе сматрао мудријим од Христа.

720 У свему што је Христос рекао својим ученицима, било је нечега са чиме се Јуда у свом срцу није слагао. Под његовим утицајем квасац незадовољства брзо је деловао. Ученици у свему томе нису видели покретача, али Исус је видео да сотона своја својства преноси Јуди и тако отвара канал кроз који може да утиче на друге ученике. Годину дана пре издаје, Христос је ово објавио: »Не изабрах ли Ја вас дванаесторицу, и један је од вас ђаво?« (Јован 6,70)

Ипак, Јуда се није отворено противио нити изгледао да сумња у Спаситељеве поуке. Није отворено гунђао све до тренутка гозбе у Симоновој кући. Када је Марија помазала Спаситељеве ноге, Јуда је испољио своју похлепну нарав. Исусов укор дубоко га је огорчио. Повређени понос и жеља за осветом срушили су бране и похлепност, којој је тако дуго попуштао, овладала је њиме. То ће постати искуство свакога који истраје у игри са грехом. Основни облици урођених склоности према греху, којима се не одупиремо и које не побеђујемо, подлежу сотонином искушењу и он по својој вољи поробљава душу.

Али Јуда још није потпуно окорео. Чак иако је два пута обећао да ће издати Спаситеља, постојала је прилика за покајање. Исус је на пасхалној вечери пружио доказ о свом божанству тиме што је открио издајникову намеру. Нежно је уврстио и Јуду у службу коју је обавио за ученике. Али последњи позив љубави остао је без одговора. Тада је запечаћен Јудин случај и ноге које је Исус опрао, отишле су да изврше издајничко дело.

Ако Исус треба да буде распет, размишљао је Јуда, то мора да се збуде. Његов чин издаје Спаситеља неће изменити исход. Ако Исус не треба да умре, то би Га само принудило да се ослободи. Из свих догађаја, Јуда би издајом стекао неку корист. Рачунао је да је издајом свога Господа закључио одличан посао.

Ипак, Јуда није веровао да ће Христос допустити да буде ухваћен. Намеравао је да својом издајом да Исусу поуку. Смерао је да игра улогу која ће приморати Спаситеља да убудуће поступа према њему са дужним поштовањем. Али Јуда није знао да Христа предаје на смрт. Колико пута су књижевници и фарисеји,

док је Исус износио своје поуке у причама, били узбуђени Његовим неочекиваним сликовитим приказима! Колико пута су изрицали пресуду себи самима! Често, када је истина осведочила њихова срца, они су гневно узимали камење да га баце на Њега; 721
али сваки пут Он им је измакао. Пошто је избегао толико замки, мислио је Јуда, свакако неће допустити да Га ухвате.

Јуда је одлучио да све то провери. Ако је Исус заиста Месија, народ коме је учинио тако много добра, окупиће се око Њега и прогласиће Га царем. То ће заувек определити оне који су до сада били неодлучни. Јуди би се приписивале заслуге што је довео цара на Давидов престо. Ово дело осигурало би му прво место, у новом царству, одмах до Христа.

Лажни ученик одиграо је своју улогу у издаји Исуса. У врту, када је вођама гомиле рекао: »Кога ја целивам Онај је; држите Га« (Матеј 26,48), био је потпуно уверен да ће се Христос избавити из њихових руку. Тада ако га они буду корили, могао би рећи: Зар вам нисам рекао да Га чврсто држите?

Јуда је посматрао оне који су ухватили Христа, како Га, поступајући према његовим речима, чврсто везују. Запањен, видео је да Спаситељ дозвољава да Га одведу. Забринуто Га је следио од врта све до суђења пред јеврејским поглаварима. Приликом сваког Његовог покрета очекивао је да ће изненадити своје непријатеље тиме што ће се пред њима појавити као Божји Син и уништити све њихове завере и силу. Али како је час за часом пролазио, а Исус подносио сва злостављања која су чинили над Њим, ужасан страх да је свог Учитеља продао на смрт обузео је издајника.

Како се суђење ближило своме крају, Јуда је све мање могао да издржи мучење своје немирне савести. Изненада је двораном одјекнуо један промукао глас испуњавајући ужасом сва срца: »Он је невин; поштеди Га, о Кајафа!«

Угледали су високу Јудину прилику како се пробија кроз зачуђено мноштво. Његово лице било је бледо и унезверено, а његово чело орошено крупним капима зноја. Дотрчавши до судског престола, бацио је пред првосвештеника сребрнике, 722
који су били цена за издају његовог Господа. Чврсто ухвативши Кајафу за хаљину, преклињао га је да ослободи Исуса, изја-

вљујући да није учинио ништа што заслужује смрт. Кајафа га је љутито одгурнуо, али је остао збуњен не знајући шта да каже. Открило се лукавство свештеника. Било је очигледно да су подмитили ученика да изда свога Учитеља.

»Ја сагреших«, поново је повикао Јуда, »што издадох крв праву.« Међутим, првосвештеник, прибравши се, презриво је одговорио: »Шта ми маримо за то? Ти ћеш видети.« (Матеј 27,4) Свештеници су били вољни да од Јуде начине своје оруђе, али презирали су његову нискост Када им се обратио са признањем, одбили су га са ниподаштавањем.

Јуда се сада бацио пред Исусове ноге, признајући Га за Божјег Сина и преклињући Га да се ослободи. Спаситељ није корио свог издајника. Знао је да се Јуда не каје; његово признање из душе оптерећене кривицом, било је покренуто снагом страшног осећања проклетства и очекивања суда, никако осећањем дубоког бола, који раздире срце зато што је издао пречистог Божјег Сина и одрекао се Свеца Израиљева. Ипак, Исус није изговорио ниједну реч осуде. Са жалошћу је погледао Јуду и рекао: »За овај час дођох на свет.« Жамор изненађења прошао је кроз скуп. Са чуђењем су посматрали Христову благост према свом издајнику. Поново их је прожело осведочење да је овај Човек био више него обичан смртник. Међутим, ако је био Божји Син, питали су се зашто се не ослободи својих окова и победи своје тужиоце?

Јуда је увидео да је његово преклињање узалудно, па је истрчао из дворане узвикујући: »Прекасно је, прекасно!« Осећао је да не може да доживи да види Исуса распетог, па је у очајању отишао и обесио се.

Касније, тог истог дана, на путу од Пилатове суднице до Голготе, утихнули су повици и ругања порочног мноштва, које је водило Исуса на место распећа. Док су пролазили поред једног скривеног места, под једним сувим дрветом видели су Јудино тело. Био је то ужасан призор. Тежина тела прекинула је уже којим се обесио о дрво. Приликом пада, његово тело било је страшно унакажено и сада су га растрзали пси. Његови остаци сместа су сахрањени и склоњени од погледа; али мноштво се мање ругало, а бледило на многим лицима откривало је унутрашње мисли. Изгледало је да казна већ стиже оне који су били криви за Исусову крв.

Ова глава заснована је на Матеју 27,2; 11–31;
Марку 15, 1–20; Луки 23,1–25;
Јовану 18, 28–40; 19,1–16.

У ПИЛАТОВОЈ СУДНИЦИ

Христос је стајао везан као затвореник у судској дворани 723
Пилата, римског намесника. Окружен је стражом, а судска дворана брзо се пунила посматрачима. Напољу, одмах до улаза, налазили су се судија из Синедриона, свештеници поглавари, старешине и светина.

Пошто је осудио Исуса, Синедрион је дошао Пилату да тражи потврду пресуде и њено извршење. Али ови јеврејски званичници нису желели да уђу у римску судницу. Према њиховом обредном закону тиме би се оскрнавили и тако били спречени да учествују у прослављању Пасхе. У свом слепилу нису видели ту убилачку мржњу која је скрнавила њихова срца. Нису видели да је Христос право пасхално Јагње и да је због тога што су Га одбацили, велики празник изгубио свој значај за њих.

Када су Спаситеља увели у судску дворану, Пилат Га није посматрао пријатељским погледом. Римског намесника хитно су позвали из спаваће собе и зато је одлучио да што пре заврши
овај посао. Био је спреман да строго поступи према затворе- 724
нику. Са најстрожим изразом на лицу окренуо се да види каквог то човека треба да испита због кога је тако рано морао да прекине свој одмор. Знао је да то мора да буде неко ко по жељи јеврејских старешина мора да буде хитно саслушан и кажњен.

Пилат је погледао људе који су теретили Исуса и тада се његов испитивачки поглед задржао на Исусу. Имао је посла са различитим злочинцима, али никада пред њега није изведен човек који је носио обележје такве доброте и племенитости. На Његовом лицу није било ни трага кривице, никаквог израза страха, никакве дрскости или пркоса. Видео је човека благог и достојанственог држања, чије лице није носило обележје злочинца, већ обележје Неба.

Христов изглед повољно је утицао на Пилата. Пробудило се оно што је било најбоље у њему. Чуо је о Исусу и Његовим делима. Његова жена причала му је нешто о величанственим делима галилејског Пророка, који је лечио болесне и подизао мртве. Сада је ово у Пилатовом уму поново оживело као сан. Присећао се гласова које је чуо са разних страна. Одлучио је да од Јевреја потражи образложење кривице овог затвореника.

Ко је овај Човек и зашто сте Га довели, упитао је. Какву оптужбу износите против Њега? Јевреји су били збуњени. Знајући да не могу доказати своје оптужбе против Христа, нису желели јавно саслушање. Одговорили су да је Он варалица звани Исус из Назарета.

Пилат је поново упитао: »Какву кривицу износите на овога човека?« Свештеници нису одговорили на његово питање, већ су речима које су показивале њихово незадовољство казали: »Кад Он не би био злочинац не бисмо Га предали теби.« Када ти чланови Синедриона, народни прваци, доводе човека за кога сматрају да је заслужио смрт, зар је потребно да питаш за оптужбе против њега? Надали су се да ће оставити утисак на Пилата свешћу о својој важности и тако га навести да се сагласи са њиховим захтевом без спровођења претходних саслушања. Жарко су желели да се потврди њихова пресуда, јер су знали да би народ као сведок Христових чудесних дела, могао да исприча нешто сасвим друкчије од измишљотине коју су сада поново износили.

Свештеници су сматрали да помоћу слабог и колебљивог Пилата без икаквих тешкоћа могу да спроведу своје намере. Пре овога он је у журби потписивао смртне пресуде, осуђујући људе за које су знали да не заслужују смрт. Према његовој процени
725 живот сужња мало је вредео; његова невиност или кривица нису имали неки нарочити значај. Свештеници су се надали да ће

Пилат без саслушања досудити Исусу смртну казну. То су тражили као израз наклоности за њихов велики народни празник.

Међутим, у овом сужњу постојало је нешто што је задржавало Пилата да тако поступи. Није се усуђивао да то учини. Прозрео је намере свештеника. Присетио се како је Исус недавно подигао Лазара из мртвих, човека који је био мртав четири дана, па је одлучио да пре него што потпише пресуду, сазна оптужбе против Њега и да ли се оне могу доказати.

Ако је ваш суд довољан, рекао је, зашто сте затвореника довели к мени? »Узмите га ви и по закону својему судите му.« Овако приморани, свештеници су признали да су Га већ осудили, али да морају имати и Пилатову пресуду да би њихова постала правоснажна. Каква је ваша пресуда, упитао је Пилат. Смртна казна, одговорили су, али по закону не смемо ниједног човека погубити. Тражили су Пилата да се ослони на њихову реч о Христовој кривици и одобри и њихову пресуду. Они ће преузети одговорност за исход.

Пилат није био праведан или савестан судија; али ма колико био морално слаб, одбио је да удовољи њиховом захтеву. Он неће осудити Исуса, док се не изнесе оптужба против Њега.

Свештеници су се нашли у недоумици. Видели су да своје лицемерство морају још вештије да сакрију. Не смеју допустити да изгледа да је Христос ухапшен из верских разлога. Да је ово изнесено као разлог, њихове оптужбе код Пилата не би имале никакву важност. Морају све приказати тако да изгледа да је Исус радио против општих закона; тада може бити кажњен као политички кривац. Међу Јеврејима стално су избијали нереди и буне против римске власти. Угушујући такве побуне Римљани су поступали веома строго и били стално спремни да сузбију све што би могло довести до побуне.

Само неколико дана пре овога фарисеји су покушали да ухвате Христа у замку питањем: »Треба ли нам ћесару давати харач, или не?« Али, Христос је разоткрио њихово лицемерство. Присутни Римљани видели су потпуни промашај ових завереника и њихов пораз када им је одговорио: »Подајте дакле што је ћесарево ћесару, а што је Божје Богу.« (Лука 20,22–25)

Сада су свештеници сматрали да треба да прикажу да је том приликом Христос износио оно што су се надали да ће учити. 726

У својој безобзирности позвали су у помоћ лажне сведоке »и почеше Га тужити говорећи: Овога нађосмо да отпађује народ наш, и забрањује давати ћесару данак, и говори да је он Христос цар«. Три оптужбе и свака од њих без основе. Свештеници су то знали, али су били спремни да се послуже кривоклетством само да би осигурали остварење свога циља.

Пилат је прозрео њихове намере. Није веровао да је затвореник ковао заверу против власти. Његова блага и скромна појава била је у потпуном нескладу са оптужбом. Пилат је био убеђен да је скована дубока завера да се уништи један невин човек, који је стао на пут јеврејским достојанственицима. Окренувши се Исусу упитао је: »Јеси ли Ти цар јудејски?« Спаситељ је одговорио: »Ти кажеш.« И док је говорио Његово лице је засветлело као да Га је обасјао сноп сунчеве светлости.

Када су чули Његов одговор, Кајафа и његови пратиоци позвали су Пилата да посведочи да је Исус признао злочин за који је оптужен. Бучним повицима свештеници, књижевници и поглавари захтевали су да Он буде осуђен на смрт. Повике је прихватила светина и настала је заглушујућа бука. Пилат је био збуњен. Видећи да Исус не одговара својим тужитељима, Пилат Му је рекао: »Зар ништа не одговараш? Гледај шта сведоче за тебе. Али Исус више не одговори ништа.«

Стојећи иза Пилата, на видику свима у судници, Христос је чуо ружење; али на све лажне оптужбе, није одговорио ни једном речи. Његово држање јасно је показивало да је невин. Постојано је стајао пред жестином таласа који су ударали око Њега. Изгледало је као да се силни таласи гнева дижу све више и више, као таласи бурног океана и разбијају о Њега, али Га не додирују. Стајао је ћутећи, али Његово ћутање било је речито. Било је као светлост која сија из унутрашњости човека и обасјава сву личност.

Пилат је био изненађен Његовим држањем. Да ли овај Човек не обраћа пажњу на судски поступак зато што Му није стало да спасе свој живот, питао је самог себе. Док је посматрао Исуса како без узвраћања подноси увреде и исмејавања, осетио је да Исус не може бити тако неправедан и непоштен као што су то били бучни свештеници. Надајући се да ће од Њега сазнати истину и да би избегао метеж гомиле, Пилат је Исуса повео у страну и поново Га упитао: »Ти ли си цар јудејски?«

Исус није непосредно одговорио на ово питање. Знао је да се Свети Дух бори са Пилатом, па му је дао прилику да изрази сво- 727
је убеђење. »Говориш ли ти то сам од себе«, упитао је, »или ти други казаше за Мене?« То значи, да ли су оптужбе свештеника или жеља да прими светлост од Христа покренули ово Пилатово питање. Пилат је разумео Христов наговештај, али се у његовом срцу појавила гордост. Није желео да призна осведочење које га је оптерећивало. »Зар сам ја Јеврејин«, рекао је. »Род Твој и главари свештенички предаше Те мени; шта си учинио?«

Пилатова златна прилика је прошла. Па ипак, Исус га није оставио без још веће светлости. Иако није непосредно одговорио на Пилатово питање, јасно је изложио свој задатак. Јасно је рекао Пилату да Он не жели земаљски престо.

»Царство Моје није од овога света«, рекао је, »кад би било од овога света царство Моје, онда би слуге Моје браниле да не бих био предан Јеврејима; али царство Моје није одавде. Онда Му рече Пилат: даклем си ти цар? Исус одговори: Ти говориш да сам Ја цар. Ја сам зато рођен, и зато дођох на свет да сведочим истину. И сваки који је од истине слуша глас Мој.«

Христос је потврдио да је Његова реч сама по себи кључ, који ће отворити тајну онима који су спремни да је прихвате. Она у себи има силу и то је тајна ширења Његовог царства истине. Желео је да Пилат схвати да само примањем и усвајањем истине, његова упропашћена природа може да се обнови.

Пилат је желео да сазна истину. У Његовом уму владала је пометња. Жудно је прихватио Спаситељеве речи и његово срце било је покренуто великом чежњом да сазна шта је истина и како може да је докучи. »Шта је истина«, упитао је, али, није сачекао одговор. Гневни гласови који су се чули споља подсетили су га на обавезе у том часу, јер су свештеници бучно захтевали брзо деловање. Изашавши пред Јевреје, одлучно је објавио: »Ја никакве кривице не налазим на Њему.«

Ове речи незнабожачког судије биле су оштар укор лукавству и лицемерју израиљских поглавара који су оптуживали Спаситеља. Када су то свештеници и старешине чули од Пилата, њиховом разочарању и бесу није било краја. Одавно су ковали заверу и чекали ову прилику. Када су видели да би Исус могао бити ослобођен, били су спремни да Га раскину на ко-

маде. Гласно су оптуживали Пилата и претили да ће га тужити
728 римској власти. Оптуживали су га да одбија да осуди Исуса, који се, по њиховом тврђењу, дигао против Цезара.

Љутити гласови говорили су да је Исусов бунтовнички утицај добро познат у целој земљи. Свештеници су изјављивали: »Он буни људе учећи по свој Јудеји почевши од Галилеје довде.«

У том часу Пилат није помишљао да осуди Исуса. Знао је да су Га Јевреји оптуживали из мржње и предрасуда. Знао је шта му је дужност. Правда је захтевала да се Христос одмах ослободи. Али Пилат се плашио зле воље народа. Буде ли одбио да им преда Исуса у руке подићи ће се буна, а он се бојао да се са њом суочи. Када је чуо да је Христос из Галилеје, одлучио је да Га пошаље Ироду, управнику те покрајине, који се тада налазио у Јерусалиму. Овим поступком Пилат је мислио да пребаци одговорност за суђење са себе на Ирода. Ово је такође сматрао добром приликом да изгласи једну свађу са Иродом. Тако се и догодило. Два намесника спријатељила су се преко суђења Спаситељу.

Пилат је поново предао Исуса војницима који су Га уз ругање и вређање светине хитно одвели у Иродову судску дворану. »А Ирод видевши Исуса би му врло мило.« Никада раније није сусрео Спаситеља, али »је одавно желео да Га види, јер је много слушао за Њега, и надаше се да ће видети од Њега како чудо«. То је био онај Ирод чије су руке биле умрљане крвљу Јована Крститеља. Када је Ирод први пут чуо о Исусу, обузет ужасом
729 рекао је: »То је Јован кога сам ја посекао он уста из мртвих«, »и зато чини чудеса.« (Марко 6,16; Матеј 14,2) Ипак, Ирод је желео да види Исуса. Сада се цару указала прилика да спасе живот овом пророку, па се надао да ће заувек из својих мисли изгнати сећање на ону крваву главу, која је на кругу изнесена пред њега. Такође је желео да удовољи својој знатижељи па је помислио да ће Христос учинити све што се тражи од Њега, ако Му буде понуђена икаква прилика за ослобођење.

Велика група свештеника и старешина пратила је Христа до Ирода. Када је Спаситељ уведен, сви достојанственици говорећи узбуђено износили су своје оптужбе против Њега. Међутим, Ирод се није обазирао на њихове оптужбе. Наредио је да буде тишина, јер је желео да испита Исуса. Заповедио је да се Христу скину окови, истовремено оптужујући Његове непри-

јатеље што су грубо поступали с Њим. Посматрајући са саосећањем мирно лице Спаситеља света, читао је на њему само мудрост и чистоту. Он је, као и Пилат, био задовољан што је Христос оптужен из злобе и зависти.

Христу је Ирод поставио многа питања, али Спаситељ је за све то време сачувао дубок мир. На цареву заповест уведени су немоћни и болесни и Христу је наложено да своје тврдње докаже тиме што ће учинити чудо. Ирод је рекао: Људи говоре да Ти можеш да излечиш болесне. Желим да проверим да нису преувеличали Твоју славу. Исус није одговорио, па је Ирод и даље упорно наваљивао. Ако можеш да чиниш чуда за друге, учини их сада за Себе па ће Ти бити заиста добро. Поново је наредио: Покажи нам један знак да имаш силу коју Ти гласине приписују. Међутим, Христос је био сличан ономе који ништа не чује и не види. Божји Син узео је на Себе човекову природу. Он мора да делује онако као што човек мора да се понаша у таквим околностима. Зато није желео да учини никакво чудо да би се избавио од бола и понижења које човек мора да понесе, када се нађе у сличном положају.

Ирод је обећао Христу да ће бити ослобођен ако пред њим учини неко чудо. Христови тужитељи сопственим очима видели су чудесна дела учињена Његовом силом. Чули су Га како заповеда гробу да врати свога мртваца. Видели су мртваца како излази покоравајући се Његовом гласу. Обузео их је страх да и сада не учини неко чудо. Највише од свега бојали су се испољавања Његове силе. Такав доказ задао би смртни ударац њиховим плановима и можда их стао живота. Поново су забринути свештеници и поглавари навалили са својим оптужбама против Њега. Подижући своје гласове, изјављивали су: Он је издајица, богохулник. Он чини своја чуда силом Велзевула, кнеза ђаволског. Судском двораном завладала је збрка, једни су викали једно, други друго. 730

Иродова савест била је сада много неосетљивија, него када је са ужасом слушао Иродијадин захтев за главом Јована Крститеља. Извесно време осећао је жаоку гриже савести због свог страшног дела; али због распусног живота његова морална свест постајала је све униженија. Његово срце тако је окорело, да се сада чак хвалио казном коју је досудио Јовану због тога

што се усудио да га укори. Сада је претио Исусу понављајући да има власт да Га ослободи или осуди. Међутим, ниједним знаком Исус није показао да је чуо иједну реч.

Ирода је гневило ово ћутање. Изгледало је да оно значи потпуну равнодушност према његовом ауторитету. Таштом и разметљивом цару отворени укор био би мање увредљив него овакво неуважавање његове личности. Поново је љутито запретио Исусу, који је још увек остао непомичан и ћутљив.

Удовољавање бескорисној љубопитљивости није био Христов задатак на овом свету. Дошао је да исцели рањене у срцу. Он не би ћутао да је могао да изговори иједну реч којом би излечио ране душама оболелим од греха. Али није имао ниједну реч за оне који би својим несветим ногама погазили истину.

Христос је могао да каже Ироду такве речи које би пробиле уши овом окорелом цару. Могао је да га испуни страхом и дрхтањем приказујући му сва безакоња из његовог живота и страхоту казне која му се приближавала. Али својим ћутањем Христос му је упутио најстрожи укор. Ирод је одбацио истину, коју му је изложио највећи међу пророцима и зато није требало да добије никакву другу вест. Величанство Неба за њега није имало ниједну реч. То ухо које је увек било спремно да слуша људске невоље, није слушало Иродове наредбе. Те очи које су увек почивале са љубављу пуном сажаљења и праштања на грешнику који се каје, ниједним погледом нису се зауставиле на Ироду. Те усне које су изговарале најупечатљивије истине, које су се гласом најнежнијег преклињања заузимале за најгрешније и најодбаченије, биле су затворене за охолог цара који није осећао потребу за Спаситељем.

Иродово лице потамнело је од гнева. Обративши се мно-
731 штву, љутито је прогласио Исуса варалицом. Затим је рекао Христу: Ако не будеш доказао да си оно што тврдиш, предаћу те војницима и народу. Они ће можда успети да те натерају да говориш. Ако си варалица, смрт из њихових руку једино је што заслужујеш; ако си Божји Син, ослободи се тако што ћеш учинити неко чудо.

Тек што је изговорио ове речи, светина је навалила на Христа. Као звери, бацили су се на плен. Исуса су вукли на све стране, а Ирод се придружио гомили желећи да понизи Божјег

Сина. Да римски војници нису посредовали и одбили гневну светину, Спаситеља би раскинули на комаде.

»Ирод осрамотивши Га са својим војницима, и наругавши Му се обуче Му белу хаљину.« Римски војници придружили су се овом злостављању. Све што су ови зли, искварени војници, потпомогнути Иродом и јеврејским достојанственицима, могли смислити, учинили су Спаситељу. Али Његово божанско стрпљење није малаксало.

Христови гонитељи покушали су да процене Његов карактер према свом личном; приказали су Га тако злим као што су били сами. Али иза оног што се могло видети, појављивао се други призор – призор који ће они видети једнога дана у свој Његовој слави. Било је оних који су дрхтали у Христовој присутности. Док се сурова светина клањала пред Њим исмејавајући Га, неки који су дошли са истим циљем, враћали су се престрашени и уњуткани. Ирод је био осведочен. Последњи зраци милости обасјавали су његово срце отврднуто грехом. Осећао је да то није обичан човек, јер је божанска природа засјала кроз људску природу. У часу док је Христос био окружен исмевачима, прељубочинцима и убицама, Ирод је осећао да посматра Бога на Његовом престолу.

Окорео какав је био, није се усудио да потврди Христову пресуду. Желео је да се ослободи страшне одговорности, и послао је Исуса натраг у римску судницу.

Пилат је био разочаран и веома незадовољан. Када су се Јевреји вратили са својим затвореником, нестрпљиво их је упитао шта желе од њега. Подсетио их је да је већ саслушао Исуса и да није нашао никакве кривице на Њему; рекао им је да су изнели оптужбе против Њега, али нису били у стању да докажу ни једну једину. Послао је Исуса Ироду, тетрарху Галилеје, једноме који је био припадник њиховог народа, али ни он није нашао на Њему ништа што заслужује смрт. »Даклем, да Га избијем«, рекао је Пилат, »па да Га пустим.«

Овде је Пилат показао своју слабост. Изјавио је да је Исус невин, али ипак био је вољан да Га ишиба и тако умири Његове тужитеље. Био је спреман да жртвује правду и начело да би се нагодио са светином. То га је довело у неповољан положај. Гомила се ослонила на његову неодлучност и још упорније тражила живот 732

заробљеника. Да је Пилат одмах одлучно стао, одбијајући да осуди човека за кога је установио да је невин, прекинуо би судбоносни ланац који ће га држати окованог у грижи савести и кривици док год буде живео. Да је спровео у дело оно што је сматрао да је право, Јевреји се не би усуђивали да му налажу шта да чини. Христос би био убијен, али кривица не би починула на Пилату. Међутим, Пилат се све више оглушивао о глас своје савести. Нашао је изговор да не суди по правди и правичности, па се сада нашао готово беспомоћан у рукама свештеника и поглавара. Ово колебање и неодлучност потврдили су његову пропаст.

Чак и сада Пилат није остављен да слепо делује. Божанска вест одвраћала га је да не учини дело за које се спремао. Као одговор на Христову молитву, Пилатовој жени јавио се анђео са Неба и она је у сну видела Спаситеља и разговарала са Њим. Пилатова жена није била Јеврејка, али док је у свом сну посматрала Исуса, није нимало посумњала у Његов карактер или мисију. Знала је да је Он небески Кнез. Видела Га је на суђењу у судској дворани. Видела Му је руке чврсто везане попут руку неког злочинца. Видела је Ирода и његове војнике како обављају свој страшан посао. Чула је свештенике и поглаваре, испуњене завишћу и злобом, како бесно оптужују. Чула је речи: »Ми имамо закон и по закону нашему ваља да умре.« Видела је Пилата како предаје Исуса да Га шибају, иако је изјавио: »Ја никакве кривице не налазим на њему.« Чула је пресуду коју је изрекао Пилат, и видела како предаје Христа Његовим убицама. Видела је крст подигнут на Голготи. Видела је земљу обавијену тамом и чула тајанствени узвик: »Сврши се.« Њеном погледу наметнуо се још један призор. Видела је Христа како седи на великом белом облаку, док се Земља љуљала у простору и Његове убице како беже од Његове славе. Пробудила се са узвиком ужаса и одмах написала Пилату речи опомене.

Док се Пилат колебао шта да учини, гласоноша се прогурао кроз гомилу и предао му у руке писмо његове жене које је гласило:

»Немој се ти ништа мешати у суд тога Праведника, јер сам данас у сну много пострадала због Њега.«

733 Пилат је пребледео. Био је збуњен својим противречним осећањима. У његовој неодлучности свештеници и поглавари још

више су распаљивали народ. Пилат је био приморан да делује. Сада се сетио једног обичаја који би могао да послужи Христовом ослобођењу. Био је обичај да се на овај празник ослободи један затвореник кога народ изабере. Овај обичај био је незнабожачког порекла; у њему није било ни трунке правичности, али Јевреји су га веома ценили. У то време римске власти држале су једног затвореника осуђеног на смрт који се звао Варава. Овај човек издавао се за Месију. Тврдио је да има власт да на свету успостави нов поредак, да га усмери у добром правцу. Под сотонском обманом тврдио је да му припада све што може задобити крађом и пљачком. Чинио је чудесна дела сотонском силом, стекао је у народу много присталица и изазивао побуне против римске власти. Под плаштом верског одушевљења био је окорели и опаки зликовац, склон побуни и насиљу. Дајући народу да изабере између овог човека и невиног Спаситеља, Пилат се надао да ће подстаћи осећање за правду. Надао се да ће задобити њихову наклоност према Христу насупрот свештеницима и поглаварима. Зато је, окрећући се мноштву, врло озбиљно рекао: »Кога хоћете да вам пустим? Вараву или Исуса прозваног Христа?«

Одговор светине одјекнуо је као рика звери: »Пусти нам Вараву!« Узвик »Вараву! Вараву! Вараву«, постајао је све гласнији и гласнији. Мислећи да народ није разумео његово питање, Пилат је упитао: »Хоћете ли да вам пустим цара Јудејског?« Међутим, они су поново повикали: »Узми овога, а пусти нам Вараву.« »А шта ћу чинити са Исусом прозваним Христом«, упитао је Пилат. Поново је ускомешано мноштво заурлало налик злим духовима. Прави демони у људском облику били су у мноштву, и шта се друго могло очекивати до одговор: »Да се разапне!«

Пилат је био узнемирен. Није ни помислио да ће доћи до овога. Устукнуо је од изручења невиног човека на најсрамнију и најсвирепију смрт која се може досудити. Када је урлање престало, окренуо се народу и рекао: »А какво је зло учинио?« Али случај је отишао предалеко да би вредели докази. Оно што су желели није био доказ о Христовој невиности, већ Његова осуда.

Још увек Пилат је настојао да Га спасе. »А он им трећи пут рече: Како је дакле Он зло учинио, ја ништа на Њему не нађох што би заслуживало смрт; даклем да Га избијем, па да пустим.« 734
Већ сам наговештај Његовог ослобођења десетоструко је поја-

чао разљућеност народа. »Распни га, распни«, викали су. Бура, изазвана Пилатовом неодлучношћу бивала је све јача и јача.

Исуса, исцрпљеног умором и покривеног ранама, јавно су бичевали. »А војници Га одведоше у судницу, и сазваше сву чету војника, и обукоше Му скерлетну кабаницу, и оплетавши венац од трња метнуше на Њ. И стадоше Га поздрављати говорећи: здраво, царе Јудејски!... И пљуваху на Њ, и падајући на колена поклањаху Му се.« Повремено нека зла рука зграбила би трску која Му је стављена у руку и ударала Га њоме по трновој круни, забадајући тако трње у Његове слепоочнице, док су се капи крви сливале низ Његово лице и браду.

Чудите се, небеса, и запањи Земљо! Посматрајте мучитеља и мученог. Помахнитала светина опколила је Спаситеља света. Ругање и исмејавање мешају се са непристојним псовкама и хуљењем. Неосетљива светина подсмева се Његовом скромном пореклу и једноставном животу. Ругају се Његовој тврдњи да је Божји Син, а простачке шале и увредљиво подругивање прелазе од уста до уста.

Сотона предводи свирепу светину у њеном злостављању Спаситеља. Намеравао је да Га ако буде могуће наведе на освету или Га нагна да се чудом ослободи и тако сруши план спасења. Само једна мрља у Његовом људском животу, један неуспешан покушај Његове људске природе да поднесе то страшно искушење, па би Божје Јагње постало несавршена жртва, а човеково откупљење промашај. Међутим, Он који је могао да заповеди да Му дођу у помоћ небеске војске – Он који је могао да отера светину застрашену откривањем сјаја Његовог божанског величанства – у савршеном миру потчинио се најсуровијим увредама и ружењу.

Христови непријатељи тражили су чудо као доказ Његовог божанства. Имали су много већи доказ од иједног који су тражили. Као што је свирепост унизила Његове мучитеље испод људског достојанства и учинила их сличним сотони, тако су кротост и стрпљење уздигли Исуса изнад људског и доказали Његово сродство са Богом. Његово понижење било је јемство Његовог уздизања. Капи крви које су у самртним мукама текле са Његових рањених слепоочница низ лице и браду биле су јемство Његовог помазања »уљем радости« (Јеврејима 1,9), као нашег великог Поглавара свештеничког.

Сотонин бес постао је велики, када је увидео да сва злоста- 735
вљања нанесена Спаситељу, нису изнудила ни најмање гунђање са Његових усана. Иако је на Себе узео људску природу, био је ојачан божанском снагом и није се удаљио ни у чему од воље свога Оца.

Када је предао Исуса да буде бичеван и ружен, Пилат је мислио да ће изазвати сажаљење мноштва. Надао се да ће народ то сматрати довољном казном. Сматрао је да ће чак и злоба свештеника бити задовољена. Али проницљиви Јевреји запазили су слабост изражену кажњавањем човека који је био проглашен невиним. Знали су да је Пилат покушавао да спасе живот затворенику, па су одлучили да Исус нипошто не буде ослобођен. Да би нам угодио и задовољио нас, Пилат Га је ишибао, мислили су, па ако будемо вршили притисак до одлучујућег тренутка сигурно ћемо постићи свој циљ.

Пилат је сада послао да Вараву доведу у судницу. Затим је, једног поред другог, извео пред народ оба затвореника и показујући на Спаситеља, рекао свечаним гласом: »Ево човека!« »Ево га изводим к вама напоље, да видите да на њему не налазим никакве кривице.«

Ту је стајао Божји Син, носећи хаљину поруге и трнов венац. Обнажен до појаса, Његова леђа била су у дугим, страшним модрицама из којих је непрекидно текла крв. Исцрпљеност и бол огледали су се на окрвављеном лицу. Његов изглед никада није био лепши него тада. Спаситељево лице није било измењено пред Његовим непријатељима. Сваком цртом изражавало је благост, спокојство и најнежнију самилост према својим суровим непријатељима. У Његовом понашању није било кукавичке слабости, већ снаге и достојанства дугог трпљења. Затвореник поред Њега био је упечатљива супротност. Свака црта Варавиног лица одавала је окорелог разбојника какав је заиста и био. Супротност је говорила сваком посматрачу. Неки од присутних су плакали. Док су гледали Исуса, њихова срца била су испуњена саосећањем. Чак су и свештеници и поглавари били осведочени да је заиста оно што је за Себе тврдио.

Римски војници који су окружавали Христа нису сви били тако тврдокорни, неки су озбиљно посматрали Његово лице тражећи доказ да ли је заиста злочинац или опасни кривац. С

времена на време окренули би се и бацили презриви поглед на Вараву. Није био потребан неки велики посматрачки дар да би га потпуно прозрели. Поново су се окренули Ономе који се налазио на суду. Гледали су божанског Патника са осећањем дубоког сажаљења. Христова тиха покорност утиснула је у њи-
736 хове мисли призор, који се никада неће избрисати, док Га не признају као Христа или одбаце и тако одлуче о својој судбини.

Пилат је био задивљен Спаситељевим стрпљењем без роптања. Није сумњао да ће изглед овог Човека, насупрот Варави, у Јеврејима пробудити саосећање. Међутим, није схватио фанатичну мржњу свештеника према Њему који је, као светлост свету, учинио да се покаже њихово мрачњаштво и заблуда. Разјарили су светину па су свештеници, поглавари и народ поново подигли свој глас са оним страшним узвиком: »Распни га, распни.« Најзад, изгубивши свако стрпљење, због њихове неразумне свирепости, Пилат је очајнички повикао: »Узмите га ви и распните, јер ја не налазим на њему кривице.«

Римски намесник, иако навикнут на свирепе призоре, осећао је саучешће према напаћеном затворенику, који се иако осуђен и бичеван, крвава чела и рањавих леђа, још увек држао као цар на престолу. Међутим, свештеници су изјавили: »Ми имамо закон и по закону нашему ваља да умре, јер начини себе Сином Божјим.«

Пилат је био запрепашћен. Није имао праву представу о Христу и Његовој мисији, али имао је нејасну веру у Бога и бића узвишенија од људског рода. Мисао која је раније прошла кроз његов ум, сада је добила одређенији облик. Питао се да пред њим можда не стоји божанско биће, обучено у пурпурну хаљину поруге и окруњено венцем од трња.

Поново је отишао у судску дворану и рекао Исусу: »Одакле си Ти?« Али Исус му није одговорио. Спаситељ је слободно говорио Пилату, објашњавајући му свој задатак који је имао као Сведок за истину. Пилат је презрео светлост. Злоупотребио је високи судијски положај подређујући своја начела и власт захтевима светине. Исус за њега није више имао светлости. Озлојеђен Његовим ћутањем, Пилат је гордо рекао:

»Зар мени не говориш? Не знаш ли да имам власт распети Те, и власт имам пустити Те?«

Исус је одговорио: »Не би имао власти никакве нада Мном кад ти не би било дано одозго; зато онај има већи грех који Ме предаде теби.«

Тако је милостиви Спаситељ, усред највећих патњи и бола, оправдао колико је то било могуће, дело римског намесника који Га је предао да буде разапет. Какав је то призор који треба да остане свету за сва времена! Како он осветљава карактер Онога који је Судија целе Земље!

»Онај има већи грех«, рекао је Исус, »који Ме предаде теби.« 737
Овим је Христос мислио на Кајафу, који је, као првосвештеник, представљао јеврејски народ. Они су знали начела према којима се управља римска власт. Имали су светлост у пророчанствима, која су сведочила о Христу и Његовој науци и чудима. Јеврејске судије добиле су непогрешиве доказе о божанству Онога кога су осудили на смрт. Њима ће бити суђено према светлости коју су добили.

Највећа кривица и најтежа одговорност припада онима који су заузимали највиша места у народу, чуварима светих залога, које су сада тако нечасно издавали. Пилат, Ирод и римски војници углавном су мало знали о Исусу. Мислили су да удовољавају свештеницима и поглаварима тиме што Га злостављају. Нису имали светлост коју је јеврејски народ тако обилно примио. Да је светлост дата војницима, они не би тако сурово поступали са Христом.

Пилат је опет предложио да ослободи Спаситеља. »Али Јевреји викаху говорећи: Ако Овога пустиш ниси пријатељ Цесару.« На тај начин ови лицемери претварали су се да су забринути за Цезарову власт. Од свих противника римске владавине, Јевреји су били најогорченији. Када су били безбедни, најокрутније су спроводили своје народне и верске захтеве; али када су желели да остваре неку сурову намеру, уздизали су Цезарову моћ. Да би постигли Христово уништење, показивали су се лојални туђинској владавини коју су мрзели.

»Сваки који себе царем гради«, наставили су, »противи се Цесару.« То је дирнуло Пилатово најосетљивије место. Римска влада сумњала је у њега, и знао је да би такав извештај проузроковао његову пропаст. Знао је да би ако им се супротстави гнев Јевреја окренуо против њега. Они ће учинити све што могу док не извр-

ше своју освету. Пред собом је имао пример упорности којом су тражили живот Онога кога су безразложно мрезели.

Пилат је тада заузео своје место на судијској столици и поново представио Исуса народу говорећи: »Ево цар ваш.« Поново се чуо бесни узвик: »Узми, узми, распни га.« Гласом који се надалеко чуо Пилат је упитао: »Зар цара вашега да разапнем?« Али нечисте и богохулне усне изрекле су речи: »Ми немамо цара осим ћесара.«

Избором незнабожачког владара, јеврејски народ удаљио се
738 од Божје владавине. Одбацили су Бога као свога Цара. Од сада па надаље немају више ослободиоца. Немају цара осим Цезара. Свештеници и учитељи навели су народ на ово. Они су били одговорни за ово и све страшне последице које су уследиле. Верске вође биле су криве за грех и пропаст народа.

»А кад виде Пилат да ништа не помаже него још већа бука бива, узе воду те уми руке пред народом говорећи: Ја нисам крив у крви овога Праведника: ви ћете видети.« У страху и самоосуди Пилат је посматрао Исуса. У пространом мору уздигнутих лица, Његово лице једино је било мирно. Око Његове главе као да је блистала блага светлост. Пилат је у свом срцу рекао: Он је Бог. Окренувши се мноштву изјавио је: Ја сам чист од Његове крви. Узмите Га ви и распните. Али знајте, свештеници и поглавари, проглашавам Га праведним човеком. Нека Онај за кога Он тврди да је Његов Отац суди вама, а не мени за данашње дело. Тада је рекао Исусу: Опрости ми ово; ја не могу да Те спасем. Пошто је поново ишибао Исуса, предао Га је да се разапне.

Пилат је тежио да ослободи Исуса. Међутим, увидео је да то не може да учини и сачува свој положај и част. Радије је изабрао да жртвује један невини живот, него да изгуби своју световну моћ. Колико је много оних који, да би избегли штету или патње, на сличан начин жртвују начело. Савест и дужност указују на један пут, а лична корист на други. Струја снажно креће у погрешном правцу, и онај који прави споразуме се злом бива однесен у густу таму кривице.

Пилат је попустио захтевима светине. Радије је предао Исуса да буде разапет него да се изложи опасности да изгуби свој положај. Али упркос његовој предострожности, управо оно чега се плашио касније га је снашло. Одузете су му почасти, био

је збачен са свог високог положаја и мучен грижом савести и повређеном гордошћу, убрзо после распећа окончао је свој живот. Тако ће сви који чине уступке греху добити само жалост и пропаст. »Неки се пут чини човеку прав, а крај му је пут к смрти.« (Приче 14,12)

Када је Пилат изјавио да је невин у Христовој крви, Кајафа је пркосно одговорио: »Крв његова на нас и на децу нашу.« Ове страшне речи прихватили су свештеници и поглавари и оне су у мноштву одјекивале као нељудска рика. Све мноштво одговорило је говорећи: »Крв његова на нас и на децу нашу.«

Израиљски народ извршио је свој избор Показујући на Исуса говорили су: »Не овога, него Вараву.« Варава, разбојник и 739
убица, био је сотонин представник. Христос је био Божји представник. Христос је био одбачен; Варава изабран. Вараву ће и добити. Извршивши тај избор прихватили су онога који је од почетка био лажљивац и убица. Сотона је био њихов вођа. Као народ радиће по његовом наређењу. Чиниће његова дела. Мораће да поднесе његову владавину. Тај народ који је изабрао Вараву место Христа, осећаће Варавину свирепост, док год буде било времена.

Посматрајући избијено Божје Јагње, Јевреји су викали: »Крв његова на нас и на децу нашу.« Тај страшан узвик уздигао се до Божјег престола. Та пресуда, коју су сами себи изрекли, била је записана на Небу. Та молитва је услишена. Крв Божјега Сина лежала је на њиховој деци, на деци њихове деце, као стална клетва.

Страшно се обистинила у разорењу Јерусалима. Страшно се исказала у стању јеврејског народа у току хиљаду и осам стотина година* – у грани одвојеној од чокота, у изумрлој неродној лози која треба да се скупи и спали. Из земље у земљу по читавом свету, из века у век, мртви, мртви у преступима и гресима!

Та молитва биће страшно испуњена у велики дан суда. Када Христос буде поново дошао на Земљу, људи Га неће видети као затвореника окруженог светином. Тада ће Га видети као Цара Неба. Христос ће доћи у својој слави, у слави свога Оца и у слави светих анђела. Десет хиљада пута десет хиљада и хи-

* Писано почетком двадесетог века

љаде хиљада анђела, дивних и победничких Божјих синова, у ненадмашној лепоти и слави пратиће Га на овоме путу. Тада ће Он седети на престолу своје славе, а пред Њим ће бити окупљени сви народи. Тада ће Га видети свако око, па и они који су Га проболи. Уместо трновог венца, носиће круну славе – круну у круни. Уместо оне старе пурпурне царске хаљине, биће обучен у најсјајније беле хаљине, »као што не може белиља убелити на земљи«. (Марко 9,3) На Његовој одећи и на Његовом стегну биће исписано име: »Цар над царевима и Господар над господарима.« (Откривење 19,16) Ту ће бити и они који су Га исмејавали и ударали. Свештеници и поглавари поново ће видети призор у судској дворани. Пред њима ће се појавити свака појединост као да је исписана пламеним словима. Тада ће они који су тражили: »Крв његова на нас и на децу нашу«, примити
740 одговор на своје тражење. Тада ће цео свет сазнати и разумети. Они ће схватити против кога и чега су се борили – они јадна, слаба и смртна бића. У страшној душевној патњи и ужасу повикаће планинама и стенама: »Падните на нас, и сакријте нас од лица Онога што седи на престолу, и од гнева Јагњетова. Јер дође велики дан гнева Његова, и ко може остати?« (Откривење 6,16.17)

Ова глава заснована је на Матеју 27,31–53; Марку 15,20–38; Луки 23,26–46; Јовану 19,16–30.

ГОЛГОТА

»И кад дођоше на место које се зваше Костурница, онде 741
разапеше њега.«

»Да освети народ крвљу својом«, Христос, »изван града пострада.« (Јеврејима 13,12) Због прекршаја Божјег закона Адам и Ева истерани су из Едема. Христос, наша Замена, требало је да пати изван међа Јерусалима. Он је умро изван градских капија, на месту на коме су погубљивани злочинци и убице. Следеће речи имају пун значај: »Христос је нас искупио од клетве законске поставши за нас клетва.« (Галатима 3,13)

Велико мноштво пратило је Исуса од суднице до Голготе. Вест о Његовој пресуди раширила се по целом Јерусалиму, и људи из свих друштвених слојева и положаја у гомилама су се стицали према месту распећа. Свештеници и поглавари обавезали су се обећањем да неће злостављати Христове следбенике ако им Он буде предат, па су се ученици и верни из града у околине придружили мноштву које је следило Спаситеља.

Када је Исус прошао кроз капију Пилатовог двора, крст који је био припремљен за Вараву, положен је на Његова рањена и крвава плећа. Два Варавина друга требало је да буду погубљена заједно са Исусом, па су и на њих положени крстови. За слабог и напаћеног Спаситеља овај терет био је претежак. Од пасхал- 742
не вечере са својим ученицима није ништа ни јео ни пио. Био је у самртним мукама борећи се са сотонским силама у Гетсиманском врту. Поднео је бол издаје и видео своје ученике како

Га напуштају и беже. Био је вођен Ани, затим Кајафи и онда Пилату. Од Пилата био је послан Ироду, а онда враћен Пилату. Подносио је погрду за погрдом, исмејавање за исмејавањем; два пута био је шибан – целе те ноћи ређали су се призори такве природе, који су до крајњих граница искушавали човекову душу. Христос није попустио. Није изговорио ниједну реч која не би била на славу Богу. Током целокупне срамне судске лакрдије држао се одлучно и достојанствено. Али када је после другог шибања на Њега положен крст, људска природа више није могла поднети. Онесвешћен пао је под теретом.

Гомила која је пратила Спаситеља видела је Његове слабе и посрћуће кораке, али није показала саучешће. Ружили су Га и грдили зато што није могао да носи тај тешки крст. Поново је терет стављен на Њега и поново је пао онесвешћен на тле. Његови мучитељи схватили су да неће даље моћи да носи свој терет. Били су забринути тражећи некога ко би понео понижавајуће бреме. Јевреји ту нису могли помоћи, зато што би их скрнављење спречило да светкују Пасху. Чак ни из светине која Га је пратила нико није желео да се сагне и понесе крст.

У то време неки странац, Симон из Кирине, враћајући се из поља, сусрео је мноштво. Чуо је поруге и простачке увреде из гомиле; чуо је понављање презривих речи: Направите пролаз за цара Јеврејског! Застао је чудећи се овом призору, и пошто је изразио сажаљење, зграбили су га и ставили крст на његова плећа.

Симон је слушао о Исусу. Његови синови поверовали су у Спаситеља, али он сам није био ученик. Ношење крста до Голготе био је благослов за Симона и он је увек после тога био захвалан за ово провиђење. То га је повело да драговољно изабере Христов крст и увек радосно стоји под његовим теретом.

Многе жене налазиле су се у мноштву које је пратило Онога који није заслужио сурову смрт. Њихова пажња била је усредсређена на Христа. Неке од њих виделе су Га раније. Неке су доводиле к Њему своје болеснике и невољне. Неке су и саме биле излечене. Препричавале су призоре који су се збивали. Чудиле су се мржњи мноштва према Њему за ким су њихова срца
743 била ганута и готова да препукну. Упркос понашању разјарене светине и љутитих речи свештеника и поглавара, ове жене из-

разиле су своје саучешће. Када је Христос онесвешћен пао под крстом, оне су почеле тужно да наричу.

Ово је једино привукло Христову пажњу. Иако напаћен теретом греха света, није био равнодушан према изразу бола. Са нежним саучешћем погледао је ове жене. Оне нису веровале у Њега; знао је да Га не оплакују као Посланога од Бога, већ то чине покренуте осећањем људске самилости. Није презрео њихово саучешће, већ је то у Његовом срцу пробудило још дубље сажаљење према њима. »Кћери јерусалимске«, рекао је Он, »не плачите за Мном, него плачите за собом и за децом својом.« Од садашњег призора, Христос је гледао у будућност у време разорења Јерусалима. У том страшном призору, многе од оних које сада плачу за Њим, погинуће заједно са својом децом.

Од пропасти Јерусалима, Исусове мисли усмериле су се једном још значајнијем суду. У уништењу непокајаног града видео је знамење коначног уништења које ће доћи на свет. Рекао је: »Тада ће почети говорити горама: Падните на нас; и бреговима: покријте нас. Јер кад се овако ради од сирова дрвета, шта ће бити од суха?« Живим зеленим дрветом, Исус је приказао Себе, невиног Откупитеља. Бог је дозволио да Његов гнев због преступа падне на Његовог љубљеног Сина. Исус због људских грехова треба да буде разапет. Какве ће тада патње морати да сноси грешник, који и даље настави да греши? Сви непокајани и неверни искусиће такву жалост и беду какву језик не може изразити.

Многи из мноштва које је пратило Спаситеља до Голготе, дочекали су Га радосним хвалоспевима и махањем палмовим гранчицама, када је свечано ујахао у Јерусалим. Али са многих усана, које су тада одушевљено клицале Њему у славу, јер су то сви чинили, сада се разлегао узвик: »Распни Га, распни.« Када је Исус ујахао у Јерусалим, наде ученика биле су на врхунцу. Тискали су се око свога Учитеља, сматрајући великом чашћу повезаност са Њим. Сада, у Његовом понижењу, издалека су Га пратили. Били су опхрвани болом и скршени у својим изневереним надама. Како су се обистиниле Исусове речи: »Сви ћете се ви саблазнити о Мене ову ноћ; јер у Писму стоји: Ударићу пастира и овце од стада разбећи ће се.« (Матеј 26,31)

Када су стигли на губилиште, заробљенике су везали уз оруђа 744
за мучење. Два разбојника су се отимала из руку оних који су их

полагали на крст; али Исус се није опирао. Исусова мајка ослањајући се на Јована, љубљеног ученика, стопама свога Сина ишла је до Голготе. Видела Га је како се онесвестио под тежином крста и чезнула да придржи Његову рањену главу и обрише то чело које се некада наслањало на њене груди. Али није јој било допуштено ово тужно преимућство. Заједно са ученицима још увек је гајила наду да ће Исус показати своју силу и ослободити се својих непријатеља. Клонула срца сећала се Његових речи којима је предсказао сваки од призора који су се сада одигравали. Гледајући разбојнике које су везивали за крст, у дубоком болу питала се: Зар ће Онај који је мртвима давао живот допустити да Га разапну? Зар ће Божји Син допустити да буде тако сурово убијен? Да ли мора да одустане од своје вере да је Исус Месија? Мора ли да буде очевидац Његове срамоте и бола, немајући чак ни предност да Му послужи у Његовој муци? Видела је Његове руке пружене по крсту; донели су чекић и клинове и док су оштри врхови пробијали нежно тело, ојађени ученици повели су даље од овог свирепог призора скоро онесвешћену Исусову мајку.

Спаситељу се није отео ниједан уздах. Његово лице остало је мирно и прибрано, али Му је чело било орошено крупним капима зноја. Није било милостиве руке да обрише самртни зној са Његовог лица, нити речи саучешћа и непоколебљиве оданости, која би стала уз Његово људско срце. Док су војници обављали свој страшни посао, Исус се молио за своје непријатеље: »Оче, опрости им јер не знају шта чине!« Његове мисли прелазиле су са сопствених патњи на грех Његових мучитеља и страшну освету која ће их стићи. Никакву клетву није упутио војницима који су са Њим грубо поступали. Никакву освету није призивао на свештенике и поглаваре који су се наслађивали остварењем своје намере. Христос их је сажаљевао због њиховог незнања и кривице. Благо је прошаптао само молитву да им буде опроштено »јер не знају шта чине«.

Да су знали да муче Онога који је дошао да спасе грешни људски род од вечне пропасти, обузела би их грижа савести и ужас. Међутим, њихово незнање није уклонило њихову кривицу, јер су имали предност да упознају и прихвате Исуса као
745 свога Спаситеља. Неки од њих једнога дана увидеће свој грех, покајати се и обратити. Неки су својом окорелошћу онемогући-

ли услишење Христове молитве за њих. Ипак, поред свега тога, Божји план је достизао своје испуњење. Исус је стекао право да постане Заступник људи пред Божјим лицем.

Та Христова молитва за Његове непријатеље обухватила је овај свет. Она прима сваког грешника који је живео или који ће живети од почетка света до краја времена. На свима њима лежи кривица за распеће Божјег Сина. Свима се бесплатно нуди опроштење. »Ко год хоће«, може имати мир са Богом и наследити вечни живот.

Кад су Исуса приковали, снажни људи подигли су крст и силовито га усадили на место за то раније припремљено. То је Божјем Сину нанело неисказане болове. Пилат је тада на крст изнад Исусове главе ставио натпис на јеврејском, грчком и латинском. Он је гласио: »Исус Назарећанин цар Јудејски.« Овај натпис разљутио је Јевреје. У Пилатовој судници викали су: »Распни га!« »Ми немамо цара осим ћесара«. (Јован 19,15) Изјавили су да је издајник свако ко неког другог признаје за цара. Пилат је написао осећање које су му изразили. Није споменут никакав преступ, осим да је Исус јеврејски цар. Натпис је у ствари био признавање поданичке покорности Јевреја римској сили. Он је проглашавао да ће они осудити на смрт сваког ко би се усудио да се назове царем Израиља. Свештеници су се преварили. Када су ковали заверу како да убију Христа, Кајафа је изјавио да је добро да један човек умре да се спасе народ. Сада је откривено њихово лицемерство. Да би уништили Христа били су спремни да жртвују чак и опстанак свога народа.

Свештеници су увидели шта су учинили, па су замолили Пилата да промени натпис. Казали су: »Не пиши: цар Јудејски, него да сам рече: ја сам цар Јудејски.« Међутим, Пилат љут на себе због своје раније испољене слабости, потпуно је презирао љубоморне и препредене свештенике и вође. Хладно је одговорио: »Што писах писах.«

Једна сила виша од Пилата или Јевреја управљала је постављањем овог натписа изнад Исусове главе. По Божјем провиђењу он треба да покрене људе на размишљање и истраживање Светога писма. Место на коме је Исус био распет било је близу града. У то време хиљаде људи из свих земаља налазиле су се у Јерусалиму, па је натпис којим је Исус из Назарета проглашен 746

за Месију привлачио њихову пажњу. То је била жива истина испитана руком коју је Бог водио.

У Христовим страдањима на крсту испунило се пророчанство. Вековима пре распећа, Спаситељ је предсказао како ће поступати са Њим. Рекао је: »Опколише Ме пси многи; чета зликоваца иде око Мене, прободоше руке Моје и ноге Моје. Могао бих избројати све кости своје. Они гледају и од Мене начинише ствар за гледање. Деле хаљине Моје међу собом, и за доламу Моју бацају ждреб.« (Псалам 22,16–18) Пророчанство које се односило на Његову одећу испунило се без савета или уплитања пријатеља или непријатеља Распетога. Његове хаљине дате су војницима који су Га положили на крст. Христос је чуо препирку људи, док су између себе делили одећу. Његова долама била је изаткана без иједног шава и зато су казали: »Да је не деремо него да бацимо коцке за њу коме ће допасти.«

У другом пророчанству Спаситељ је изјавио: »Срамота сатр срце Моје, изнемогох; чекам хоће ли се коме сажалити, али нема никога; хоће ли Ме ко потешити, али не налазим. Дају Ми жуч да једем, и у жеђи Мојој поје ме оцтом.« (Псалам 69,20.21) Онима који су умирали на крсту давали су неко опојно средство да би се умртвио осећај бола. То је понуђено и Исусу, али када је окусио, Он је то одбио. Није желео да прихвати ништа што би могло да потамни Његов ум. Његова вера мора и даље чврсто да се ослања на Бога. То је била Његова једина снага. Помрачити Његова чула значило би дати предност сотони.

Исусови непријатељи искаљивали су свој гнев на Њему док је висио на крсту. Свештеници, поглавари и књижевници придружили су се светини ругајући се Спаситељу који је умирао. Приликом крштења и преображења чуо се глас, којим је Бог објавио да је Христос Његов Син. Поново, непосредно пре Христове издаје, Отац је проговорио потврђујући Његово божанство. Али сада глас са Неба је ћутао. Није се чуло ниједно сведочанство у Христову корист. Он је сам подносио злостављање и ругање злих људи.

»Ако си Син Божји«, говорили су они, »сиђи с крста«. »Нека поможе и Себи, ако је Он Христос, Изабраник Божји.« У пустињи кушања сотона је изјавио: »Ако си Син Божји, реци да камење ово хлебови постану.« »Ако Си син Божји, скочи доле«

са врха Храма. (Матеј 4,3.6) Сотона са својим анђелима, у људ- 749
ском обличју био је присутан поред крста. Сотона је са својим војскама сарађивао са свештеницима и поглаварима. Учитељи народа подстицали су неуку светину да изриче суд Ономе кога многи од њих никада нису видели, све док нису били наговорени да сведоче против Њега. Свештеници, поглавари, фарисеји и окорела светина ујединили су се у сотонској избезумљености. Верски поглавари сјединили су се са сотоном и његовим анђелима. Извршавали су његове налоге.

Исус, који је патио и умирао, чуо је сваку реч коју су изговорили свештеници: »Другима поможе, а Себи не може помоћи. Христос цар Израиљев нека сиђе сад с крста да видимо, па ћемо Му веровати.« Христос је могао да сиђе са крста. Али зато што није желео да се спасе, грешник је имао наду у опроштење пред Богом.

Подсмевајући се Спаситељу, људи који су се сматрали тумачима пророчанства понављали су баш оне речи за које је Надахнуће предсказало да ће их овом приликом изговорити. Ипак, у свом слепилу нису видели да испуњавају пророчанство. Они који су у подсмеху изговарали речи: »Уздао се у Бога; нека Му поможе сад, ако Му је по вољи, јер говораше: Ја сам Син Божји«, нису ни претпостављали да ће њихово сведочанство одјекнути кроз векове. Међутим, иако подсмешљиво изговорене, ове речи навеле су људе да тако истражују Писма као никада раније. Мудри људи су чули, истраживали, размишљали и молили се. Било је и таквих који нису имали мира, све док упоређујући текстове Писма, нису сагледали значење Христове мисије. Никада раније није се тако широко распространило знање о Исусу као у времену док је висио на крсту. У срцима многих који су посматрали призор распећа и чули Христове речи, засијала је светлост истине.

Исусу у Његовој агонији на крсту, дошао је зрачак утехе. То је била молба разбојника који се кајао. Оба човека разапета са Исусом у почетку су Га ружили, а један је у својим патњама постао још очајнији и пркоснији. Али његов друг био је другачији. Овај човек није био окорели зликовац; нашао се на странпутици заведен рђавим друштвом; био је мање крив од многих који су стајали крај крста и ружили Спаситеља. Видео је и чуо Исуса и био осведочен Његовим учењем, али су га свештеници и по-

главари одвратили од Њега. Желећи да угуши осведочење, тонуо је све дубље и дубље у грех, док није ухваћен, оптужен као злочинац и осуђен да умре на крсту. У судници и на путу према Голготи, био је у Исусовој близини. Чуо је како је Пилат објавио:
750 »На Њему не налазим никакве кривице.« (Јован 19,4) Запазио је Његово божанско држање и Његово милостиво праштање својим мучитељима. Са крста је видео многе који су се градили побожнима, а ругали се и исмевали Господа Исуса. Видео је како презриво машу главама. Чуо је како његов друг у кривици прихвата речи осуде: »Ако си Ти Христос помози Себи и нама.« Чуо је како многи између пролазника бране Исуса. Чуо их је како понављају Његове речи и говоре о Његовим делима. У њему се поново појавило осведочење да је ово Христос. Окрећући се другом злочинцу рекао је: »Зар се ти не бојиш Бога, кад си и сам осуђен тако?« Злочинци на самрти нису више морали да се боје човека. Међутим, једнога је прожимало осведочење да постоји Бог кога треба да се боји, будућност која га је натерала да дрхти. А сада, његове животна историја, сва умрљана грехом, тек што се није окончала. »А ми смо још праведно осуђени«, уздисао је он, »јер примамо по својим делима као што смо заслужили; али Он никаква зла није учинио.«

Сада више нема питања. Нема сумњи, ни прекора. Када је осуђен за свој злочин, овај преступник је пао у очајање и безнађе; али сада пробудиле су се необичне, племените мисли. Сећао се свега што је чуо о Исусу – како је исцељивао болесне и опраштао грехе. Слушао је речи оних који су веровали у Исуса и који су Га плачући следили. Видео је и прочитао натпис изнад Спаситељеве главе. Чуо је како га пролазници понављају, неки у жалости дрхтавим уснама, а други у шали и подсмеху. Свети Дух расветлио је његов разум и мало-помало докази су се спојили. У Исусу рањеном, исмеваном и разапетом видео је Божје Јагње које је узело грехе света. У његовом гласу била је помешана нада са болом када се ова беспомоћна, умируђа душа предала Спаситељу који је умирао. »Опомени ме се«, повикао је, »Господе! кад дођеш у царство своје.«

Одговор је брзо стигао. Глас је био благ и милозвучан, а речи пуне љубави, сажаљења и силе: Заиста ти, данас кажем, бићеш са Мном у рају.

У току дугих часова самртних мука до Исусових ушију долазили су поруга и исмејавање. Док је висио на крсту до Њега су још увек допирали гласови пуни поруга и псовки. Са чежњом у срцу очекивао је неки израз вере својих ученика. Чуо је само жалосне речи: »А ми се надасмо да је Он онај који ће избавити Израиља.« Како је Спаситељ био захвалан за израз вере и љубави овог разбојника који је умирао! Док су Га се водећи Јевреји одрицали, па чак и ученици сумњали у Његово божанство, јадни разбојник на ивици вечности називао је Исуса Господом. Многи су били спремни да Га назову Господом, док је чинио чуда и када је устао 751
из гроба, али нико, осим разбојника, који се покајао и био спасен у једанаести час, није Га признавао док је висио и умирао на крсту.

Посматрачи су чули када је разбојник назвао Исуса Господом. Боја гласа човека који се кајао привукла је њихову пажњу. Они који су се у подножју крста свађали око Христове одеће и који су бацали коцку за Његов огртач, застали су да би чули. Утихнули су њихови љутити гласови. Заустављена даха гледали су Христа и очекивали одговор са тих умируђих усана.

Док је изговарао речи обећања, кроз тамни облак који је обавио крст, пробила се сјајна и незадржива светлост. Разбојник који се кајао, доживео је савршени мир и сигурност да га је Бог прихватио. У свом понижењу Христос је био прослављен. Он који је у очима свих изгледао као да је побеђен, био је Победник. Био је признат као Онај који је понео грехе. Људи могу да муче Његово људско тело. Они могу да ране Његове слепоочнице трновим венцем. Могу да Му скину хаљине и да се препиру око њих. Али не могу Га лишити силе да опрашта грехе. Умирањем пружио је сведочанство о својој божанској природи и Очевој слави. Његово ухо није отежало да не може чути, нити је Његова рука окраћала да не може спасти. Његово царско право је да спасе до последњег све који кроз Њега долазе Богу.

Заиста ти, данас, кажем, бићеш са Мном у Рају. Христос није обећао да ће тога дана разбојник бити са Њим у Рају. Он сам тога дана није отишао у Рај. Спавао је у гробу и у јутро васкрсења рекао: »Јер се још не вратих к Оцу својему.« (Јован 20,17) Међутим, на дан распећа, на дан привидног пораза и таме, дато је обећање: »Данас«, док умире на крсту као злочинац, Христос уверава јадног грешника: Бићеш са Мном у Рају.

Разбојници који су распети са Исусом постављени су »с једне и с друге стране, а Исус у средини«. То је учињено према упутству свештеника и поглавара. Христов положај између разбојника требало је да покаже да је Он највећи злочинац између ове тројице. Тако се испунило писмо: »Би метнут међу злочинце.« (Исаија 53,12) Међутим, потпуни смисао свога дела свештеници нису видели. Као што је Исус, распет са разбојницима, стављен »у средину«, тако је и Његов крст постављен усред света који лежи у греху. Речи опроштења упућене разбојнику који се каје, запалиле су светлост која ће светлети до најудаљенијих граница Земље.

752 Анђели су са дивљењем посматрали бескрајну Исусову љубав, који је, подносећи највеће самртне муке ума и тела, мислио само на друге и уздизао веру души која се каје. У свом понижењу као пророк обратио се кћерима јерусалимским; као свештеник и заступник молио је Оца да опрости Његовим убицама, као Спаситељ пун љубави, опростио је грехе разбојнику који се кајао.

Док је гледао мноштво које Га је окружавало, једна прилика привукла је Исусову пажњу. У подножју крста стајала је Његова мајка коју је придржавао ученик Јован. Није могла поднети да буде удаљена од свога Сина и Јован, знајући да се приближава крај, поново ју је привео крсту. У самртном часу Христос се сетио своје мајке. Гледајући њено болом измучено лице, а онда Јована, рекао јој је: »Жено, ето ти сина«, а тада Јовану: »Ето ти матере!« Јован је разумео Христове речи и прихватио поверени задатак. Одмах је повео Марију своме дому и од тога часа нежно се старао о њој. Милостиви Спаситељ пун љубави, усред свих својих телесних болова и душевних патњи, брижљиво се старао о својој мајци! Није имао новца којим би је обезбедио, али Јован Га је, као драгоценост чувао у срцу и зато му је предао своју мајку као скупоцени залог. Тако се побринуо за оно што јој је највише било потребно – нежно саосећање човека који ју је волео зато што је она волела Исуса. Примајући је као свето завештање, Јован је примио велики благослов. Она га је стално подсећала на вољеног Учитеља. Савршени пример Христове синовске љубави блиста несмањеним сјајем кроз маглу векова. Готово тридесет година Исус је свакодневним трудом помагао у ношењу терета дома. А сада, чак и у својим последњим самртним мукама сетио

се потреба своје мајке, уцвељене удовице. Исти дух видеће се у сваком ученику нашега Господа. Они који следе Христа, сматраће да је део њихове вере поштовање и старање за родитеље. Из срца у коме се гаји Његова љубав, отац и мајка никада неће престати да примају брижно старање и нежно саосећање.

Господ славе сада умире као откуп за људски род. Положивши свој скупоцени живот, Христос није добио подршку победоносном радошћу. Све је притискивала тешка тама. Није Га оптерећивао страх пред смрћу. Бол и срамота крста нису изазвали Његову неизрециву душевну патњу. Христос је био Кнез оних који страдају, али Његова патња произилазила је из свести о опакости греха, сазнања да је човек својом присном везом са злом постао слеп за његову страхоту. Христос је запазио 753
чврстину упоришта греха у људском срцу и колико је мало оних који су вољни да се одвоје од његове силе. Знао је да без Божје помоћи људски род мора да погине и видео мноштво како гине и поред изобилне помоћи.

На Христа као нашу замену и јемство положено је безакоње свих нас. Он се убројио у преступнике, да би нас откупио од осуде закона. Кривица сваког Адамовог потомка оптерећивала је Његово срце. Божји гнев према греху, страшни израз Његовог незадовољства због неправде, испуњавали су ужасом душу Његовог Сина. Целог свог живота Христос је палом свету објављивао добре вести о Очевој милости и љубави која праште. Често је говорио о спасењу за највеће грешнике. Међутим, сада са страшним теретом кривице који је носио, није могао да види милостиво Очево лице. Повлачење божанског лица од Спаситеља у овом часу највеће патње, проболо је Његово срце таквим болом који човек никада неће моћи потпуно да разуме. Његова душевна патња била је тако велика да је једва осећао своје телесне болове.

Сотона је жестоким искушењем наваљивао на Исусово срце. Спаситељ није могао да види преко гроба. Нада Му није показивала да ће изаћи из гроба као победник нити говорила о томе да је Отац прихватио Његову жртву. Бојао се да је грех тако одвратан Богу да ће Њихово раздвајање бити вечно. Христос је осећао патњу коју ће осећати грешник, када се милост не буде више заузимала за грешни људски род. Осећање греха који је навукао Очев гнев на Њега као на човекову замену, загорчало је чашу коју је пио и сломило срце Божјег Сина.

Зачуђени анђели били су очевици Спаситељеве ужасне агоније. Небеске војске заклониле су своје лице од страховитог призора. Беживотна природа изразила је своје саучешће према вређаном и умирућем Творцу. Сунце је одбило да гледа овај страшан призор. Његови сјајни зраци обасјавали су Земљу у подне, а онда одједном као да су ишчезли. Потпуна тама, као мртвачки покров, обавила је крст. »Тама би по свој земљи до сахата деветога.« Није било никаквог помрачења или неког другог узрока овој тами тако дубокој као у поноћ кад нема Месеца и звезда. То је било натприродно сведочанство које је дао Бог да би утврдио веру потоњих нараштаја.

Божја присутност била је сакривена у том густом мраку. Од мрака начинио је Себи заклон и сакрио своју славу од људских
754 очију. Бог и Његови свети анђели били су поред крста. Отац је био са својим Сином. Ипак, Његова присутност није била откривена. Кад би Његова слава заблистала из облака, уништила би сваког посматрача. У том часу ужаса, Христос није могао бити утешен Очевом присутношћу. Сам је газио у каци и никог од људи није било уз Њега.

Овим густим мраком Бог је заклонио последњу људску самртну муку свога Сина. Сви који су видели Христове патње били су осведочени у Његово божанство. Када су људи једном видели то лице, никада га нису могли заборавити. Као што је Каиново лице носило траг злочина, тако је Христово лице откривало невиност, мирноћу и доброту – Божји лик. Али Његови тужиоци нису се осврtали на овај небески печат. Подругљиво мноштво посматрало је Христа у току дугих часова самртне борбе. Сада је био милостиво сакривен Божјим плаштом.

Изгледало је као да се гробна тишина спустила на Голготу. Неисказани страх обузео је мноштво окупљено око крста. Речи хуле и ружења замрле су на уснама. Људи, жене и деца попадали су на земљу. Оштре муње повремено би бљеснуле из облака откривајући крст и распетог Искупитеља. Свештеници, поглавари, књижевници, крвници и светина, сви су мислили да је дошао тренутак освете. После извесног времена неки су прошапутали да ће Христос сићи са крста. Неки су пипајући покушавали да потраже пут према граду, ударајући се у прса и јецајући од страха.

У девети сат тама више није обавијала народ, али је још увек остала око Спаситеља. То је било знамење самртних мука и ужаса који је притискивао Његово срце. Ниједно око није се могло пробити кроз таму која је обавијала крст, и нико није могао продрети кроз још дубљу таму која је покривала патње Христове душе. Оштре муње као да су биле усмерене према Њему док је висио на крсту. Тада »повика Исус иза гласа говорећи: Елои, Елои, лама савахтани?« »Боже мој, Боже мој, зашто си ме оставио?« Када се надубљи мрак згусну око Спаситеља, многи су повикали: Освета Неба је на Њему. Громови Божјег гнева сручили су се на Њега, зато што је тврдио да је Божји Син. Многи који су веровали у Њега чули су Његов очајнички узвик. Нада их је напустила. Ако је Бог напустио Исуса, у шта могу имати поверења Његови следбеници?

Када се тама подигла са Христовог потиштеног духа, поново су оживеле телесне патње и зато је рекао: »Жедан сам.« Један од римских војника, покренут саучешћем, док је гледао суве усне, ставио је сунђер на исопову трску, потопио га у један суд са сирћетом и понудио Исусу. Свештеници су се ругали Његовом самртним мукама. Док је мрак покривао Земљу, обузимао их је ужасан страх; сада када је он попустио, повратила се бојазан да би им Исус могао побећи. Погрешно су протумачили Његове речи: »Елои, Елои, лама савахтани?« Са презрењем и подсмехом говорили су: »Овај зове Илију.« Одбили су последњу прилику да Му олакшају патње. »Станите«, рекли су, »да видимо хоће ли доћи Илија да му помогне.« 755

Безгрешни Божји Син висио је на крсту. Његово тело било је измрцварено бичевањем; те руке које су тако често биле испружене да благослове, прикована су за пречаге од дрвета; те ноге тако неуморне у служби љубави, прибијене су за дрво; царска глава рањена је круном од трња; са дрхтавих усана отимао се узвик бола. Све што је претрпео – капи крви које су текле са Његове главе, Његових руку, Његових ногу, самртне муке које су ломиле Његово тело и неисказани бол који је испуњавао Његову душу зато што је Отац сакрио своје лице – јасно говори објављујући сваком детету људске породице: За тебе је Божји Син пристао да носи тај терет кривице; због тебе је раскопао царство смрти и отворио врата Раја. Он који је утишао узбур-

кане валове и ходао по запенушаним таласима, који је учинио да ђаволи дрхћу, а болест бежи, који је отварао очи слепима и позивао умрле у живот – принео је Себе као жртву на крсту, а
756 све то из љубави према теби. Он, који је понео грехе, издржао гнев божанске правде, тебе ради учињен је грехом.

Утихнули посматрачи ишчекивали су крај овог ужасног призора. Сунце је поново засијало, али крст је још увек био обавијен тамом. Свештеници и поглавари погледали су пут Јерусалима, и гле, густ облак спустио се на град и равнице Јудеје. Сунце Правде, Светлост света, ускратило је своје зраке некада омиљеном граду Јерусалиму. Жестоке муње Божјега гнева биле су управљене на осуђени град.

Изненада, тама се подигла са крста и јасним гласом, налик на трубе, који као да је одјекнуо кроз све што је створено, Исус је повикао: »Сврши се.« »Оче, у руке Твоје предајем дух свој.« Светлост је окружила крст, а Спаситељево лице као Сунце заблистало је славом. Приклонио је главу на груди и умро.

Усред ужасног мрака, привидно напуштен од Бога, Христос је испио до дна чашу људског бола. У тим ужасним тренуцима ослањао се на доказе о Очевом прихватању који су Му до тада дати. Познавао је карактер свога Оца; разумео је Његову правду, Његову милост и Његову велику љубав. Вером се ослањао на Онога кога је увек са радошћу слушао. А када се у потпуној покорности предао Богу, повукло се осећање губитка Очеве наклоности. Христос је вером извојевао победу.

Никада раније Земља није била сведок таквог призора. Скамењено мноштво уздржана даха посматрало је Спаситеља. Тама се поново спустила на Земљу и зачула се потмула тутњава, као тешка грмљавина. Осетио се снажан земљотрес. Од потреса људи су падали једни преко других. Настала је страшна збрка и запрепашћење. Са околних брда разбијене стене уз страховиту ломљаву рушиле су се у долине. Гробнице су се отварале и мртви устајали из свих гробова. Изгледало је као да ће се цео свет разбити у атоме. Свештеници, поглавари, војници, крвници и народ, неми од ужаса, лежали су по земљи.

Када је гласни узвик »Сврши се« сишао са Христових усана, свештеници су служили службу у Храму. То је било време ве-

чрње жртве. Јагње које је представљало Христа доведено је да буде заклано. Обучен у своју симболичну и лепу одећу свештеник је стајао са подигнутим ножем, као и Аврам када се спремао да жртвује свог сина. Народ је пажљиво посматрао. Али земља 757
се тресла и подрхтавала зато што се приближавао сам Господ. Уз звук цепања невидљива рука раздерала је од врха до дна унутрашњу завесу у Храму, откривајући погледу мноштва место које је некада било испуњено Божјом присутношћу. На овоме месту налазила се Шекина.* Овде је Бог откривао своју славу изнад престола милости. Нико осим првосвештеника никада није подигао завесу, која је ово одељење одвајала од остатка Храма. Он је овде улазио једном годишње да изврши очишћење народних греха. Али, гле, ова завеса је раздерана на двоје. Најсветије место земаљске светиње изгубило је своју светост.

Завладали су страх и збрка. Свештеник се припремао да закоље жртву, али нож је испао из његове онемоћале руке и јагње је побегло. Предслика је нашла своје испуњење у смрти Божјег Сина. Принесена је Велика Жртва. Пут у Светињу над светињама био је отворен. За све је припремљен нов и животодавни пут. Грешни, ојађени људски род није дуже морао да чека долазак првосвештеника. Одсада ће Спаситељ обављати службу свештеника и заступника у Небу над небесима. Чинило се као да је живи глас проговорио вернима: Сада је дошао крај свим жртвама за грех. Божји Син је дошао по својој речи: »Ево дођох, у почетку Књиге писано је за Мене, да учиним вољу Твоју, Боже.« »Кроз своју крв уђе једном у Светињу и нађе вечни откуп.« (Јеврејима 10,7; 9,12)

* Престо Божје славе – Помирилиште

»СВРШИ СЕ!«

758 Христос није предао свој живот, док није завршио посао који је дошао да обави и дахом који Га је напуштао, узвикнуо је: »Сврши се.« (Јован 19,30) Битка је извојевана. Његова десница и света рука донела Му је победу. Као Победник, Он је поставио своју заставу на вечним висинама. Зар међу анђелима није било радости? Цело Небо прослављало је Спаситељеву победу. Сотона је био побеђен и знао је да је његово царство пропало.

За анђеле и безгрешне светове узвик »Сврши се« имао је дубоко значење. За њих, као и за нас извршено је то велико дело откупљења. Они са нама деле плодове Христове победе.

Све до Христове смрти анђелима и безгрешним световима није јасно откривен сотонин карактер. Праотпадник толико се заоденуо преваром да чак ни света бића нису схватила његова начела. Нису јасно сагледали природу његове побуне.

Против Бога побунило се биће изванредне моћи и славе. Господ је казао о Луциферу: »Ти си печат савршенства, пун си мудрости, и сасвим си леп.« (Језикиљ 28,12) Луцифер је био херувим заклањач. Стајао је у светлости Божје присутности. Био је најузвишенији од свих створених бића и најистакнутији у откривању Божјих намера свемиру. Пошто је сагрешио, његова
759 сила да превари постала је још већа, а разоткривање његовог карактера много теже, због узвишеног положаја који је заузимао пред Оцем.

Бог је могао да уништи сотону и његове истомишљенике исто тако лако као што човек баца каменчић на земљу, али Он

то није учинио. Побуну није требало савладати силом. Принуда постоји само под сотонином влашћу. Господња начела не припадају оваквом поретку. Његова власт почива на доброти, милости и љубави, а њихово примењивање је средство које се користи. Божја владавина је морална, а истина и љубав треба да буду сила која преовлађује.

Божја намера је била да све постави на вечни темељ сигурности, па је на небеским саветима одлучено да се сотони мора дати време да развије начела која представљају основ његовог система владавине. Тврдио је да су она узвишенија од Божјих начела. Да би их свемир могао сагледати, сотониним начелима дато је време за деловање.

Сотона је навео људе на грех, па је план спасења остао делотворан. Четири хиљаде година Христос је радио на човековом уздизању, а сотона на његовом рушењу и унижавању. Све то пратио је цео свемир.

Када је Исус дошао на свет, сотонска сила била је уперена против Њега. Од времена када се појавио као Новорођенче у Витлејему, узурпатор је радио на томе да проузрокује Његово уништење. Свим силама покушавао је да спречи Исуса у развијању савршеног детињства, безгрешне зрелости, свете службе и жртве без мане. Али доживео је пораз. Није успео да Исуса наведе на грех. Није могао да Га обесхрабри или да Га одвоји од посла који је дошао да обави на Земљи. Од пустиње до Голготе, шибала Га је бура сотониног беса, али уколико је бивала немилосрднија утолико се Божји Син чвршће држао руке свога Оца и хитао стазом попрсканом крвљу. Сви сотонини напори да Га савлада и победи, у јаснијем светлу откривали су Његов беспрекоран карактер.

Цело Небо и светови који нису пали били су сведоци ове борбе. Са великим занимањем пратили су завршне призоре овог сукоба. Посматрали су Спаситеља како улази у Гетсимански врт. Његову душу притиснуту ужасом велике таме. Чули су Његов болни узвик: »Оче Мој, ако је могуће да Ме мимоиђе чаша ова.« (Матеј 26,39) Када се Отац повукао из Његове близине, видели су Га жалосног у горчини бола који је превазилазио онај из последње велике борбе са смрћу. Крвави зној избијао је из Његових пора и капао на земљу. Са Његових усана три пута се 760

отела молитва за ослобођење. Небо није могло више да поднесе овај призор и Божјем Сину је послат весник утехе.

Небо је посматрало издају Жртве убилачкој светини и пожуривање од једног до другог суда уз исмејавање и насиље. Чуло је када су се Његови прогонитељи ругали Његовом ниском пореклу. Чуло је одрицање са клетвом и заклињањем једнога од Његових највољенијих ученика. Видело је гневно сотонино дело и његову моћ над људским срцима. Каквог ли страшног призора! Спаситељ ухваћен у поноћ у Гетсиманији, вучен овамо – онамо од палате до суднице, извођен два пута пред свештенике, два пута пред Синедрион, два пута пред Пилата и једанпут пред Ирода, исмеван, шибан, осуђен и изведен да буде разапет, носећи тешки терет крста усред нарицања јерусалимских кћери и подругивања светине.

Небо је са болом и дивљењем посматрало Христа како виси на крсту, крв како тече из Његових изранављених слепоочница и зној обојен крвљу како се грашка на Његовом челу. Из Његових руку и ногу капала је крв по стењу издубљеном за подножје крста. Ширише су се ране начињене клиновима, јер је тежина Његовог тела сада почивала на рукама. Његово отежано дисање бивало је све убрзаније, пошто је Његова душа дрхтала под теретом греха света. Цело Небо било је испуњено дивљењем када је Христос усред страховите патње исказао своју молитву: »Оче, опрости им; јер не знају шта чине.« (Лука 23,34) Па ипак ту су стајали људи, створени по Божјем обличју, који су се удружили да униште живот Његовог Јединородног Сина. Какав призор за свемир!

Управитељи и власти таме били су окупљени око крста, бацајући паклену сенку неверства у срца људи. Када је Господ створио ова бића да стоје пред Његовим престолом, била су прекрасна и славна. Њихова лепота и светлост биле су у складу са њиховим узвишеним положајем. Била су обогаћена Божјом мудрошћу и опремљена свим небеским оружјем. Они су били слуге Бога живога. Али ко је могао да препозна међу палим анђелима славног серафима, који је некада служио у небеским дворовима?

Сотонске силе ујединиле су се са злим људима подстичући народ да поверује да је Христос највећи грешник и да Га зато треба презирати. Они који су исмејавали Христа, док је висио на крсту, били су испуњени духом првог великог бунтовника.

Он их је испунио рђавим и одвратним речима. Он је надахњи- 761
вао њихово ружење. Али свим овим није постигао ништа.

Да се иједан грех нашао на Христу, да је у било којој појединости подлегао сотони у жељи да избегне страшно мучење, Божји и човеков непријатељ славио би победу. Христос је приклонио своју главу и умро, али чврсто се држао своје вере и своје послушности Богу. »И чух глас велики на Небу који говори: Сад поста спасеније и сила и царство Бога нашега и област Христа Његова; јер се збаци опадач браће наше, који их опадаше пред Богом нашим дан и ноћ.« (Откривење 12,10)

Сотона је увидео да је његова лаж разобличена. Његова владавина откривена је пред безгрешним анђелима и свемиром. Открио је себе као убицу. Проливши крв Божјег Сина, изгубио је сваку наклоност небеских бића. Одсада је његово деловање ограничено. Без обзира на држање које би показао, више није могао сачекивати анђеле док долазе из небеских дворова и пред њима оптуживати Христову браћу као оне који су обучени у хаљине прљаве и оскврњене грехом. Тако се прекинула последња карика израза наклоности између сотоне и небеског света.

Па ипак, сотона тада није уништен. Ни тада анђели нису схватили шта је све обухваћено овом великом борбом. Начела која су била у питању требало је много потпуније открити. Човека ради сотонино постојање морало се продужити. Човек, као и анђели, мора да уочи разлику између Кнеза видела и кнеза таме. Он мора да изабере коме ће служити.

На почетку ове велике борбе сотона је изјавио да се Божји закон не може држати, да правда није у сагласности са милошћу и да ће грешнику у случају да прекрши Закон, бити немогуће да добије опроштење. Сваки грех мора да добије своју казну, истицао је сотона, па ако Бог опрашта казну због греха, Он није Бог истине и правде. Док су људи кршили Божји закон и кршили Његову вољу, сотона се радовао. Изјављиво је да је доказано да се Закон не може поштовати и да се човеку не може опростити. Због тога што је после своје побуне прогнан са Неба, сотона је тврдио да људски род, заувек мора бити лишен Божје наклоности. Тврдио је да Бог не може указати милост грешнику и бити праведан.

Иако је био грешник, човек се налазио у другачијем положају од сотониног. Луцифер је згрешио на Небу у светлости Божје

славе. Њему је као ниједном другом створеном бићу било дато
762 откривење Божје љубави. Разумевајући Божји карактер и познавајући Његову доброту, сотона се определио да пође за својом себичном, независном вољом. Овај избор био је коначан. Није постојало ништа више што би Бог могао да учини да га спасе. Међутим, човек је обманут, а његов ум помрачен сотонским лукавствима. Није имао могућности да упозна висину и дубину Божје љубави. Једино у познавању Божје љубави за њега је било наде. Богу би могао да се врати посматрањем Његовог карактера.

Божја љубав обзнанила се људима преко Исуса; али милост није укинула правду. Закон открива особине Божјег карактера и ниједна јота или титла из њега не може да се промени да би се прилагодио човеку и његовом палом стању. Бог није променио свој Закон, већ је ради човековог откупљења Себе жртвовао у Христу. »Бог беше у Христу, и свет помири се собом.« (2. Коринћанима 5,19)

Закон тражи правду – праведан живот, савршен карактер, а ово човек не може да да. Он не може да испуни захтеве Божјег светог закона. Али Христос, дошавши на Земљу као човек, живео је светим животом и развио савршени карактер. Он ово као бесплатан дар нуди свима који желе да га прихвате. Његов живот је замена за људски живот. Људи тако Божјим трпљењем добијају опроштење прошлих грехова. Више од тога Христос испуњава људе Божјим особинама. Он изграђује људски карактер према узору на божански карактер, усклађујући духовну снагу и лепоту. Тако се у ономе који верује у Христа испуњава правда закона. Бог може бити »праведан и да правда онога који је од вере Исусове!« (Римљанима 3,26)

Божја љубав изражава се у Његовој правди исто толико колико и у Његовој милости. Правда је основа Његовог престола и род Његове љубави. Сотона је желео да одвоји милост од истине и правде. Желео је да докаже да је правичност Божјег закона непријатељ миру. Међутим, Христос је показао да су оне у Божјем плану нераздвојно повезане и да једна не може постојати без друге. »Милост и истина срешће се, правда и мир пољубиће се.« (Псалам 85,10)

Својим животом и смрћу, Христос је доказао да Божја правда не уништава Његову милост, да се грех може опростити, да

је Закон правичан и да се у потпуности може држати. Тако су биле одбачене сотонске оптужбе. Бог је дао човеку непобитан доказ своје љубави.

Почела је да се шири једна друга превара. Сотона је изјавио да је милост уништила правду, да је Христова смрт укинула Очев закон. Да је било могуће променити или укинути Закон, Христос не би морао да умре. Међутим, укидање Закона значило би овековечити преступ, а свет препустити сотониној власти. Христос 763
је био подигнут на крст само зато што је Закон непроменљив, зато што човек може да се спасе само послушношћу његовим одредбама Та средства помоћу којих је Христос успоставио Закон, сотона је приказао као она која га поништавају. У тој области водиће се последња велика борба између Христа и сотоне.

Сотона сада истиче тврђење да је Закон који је Бог објавио својим гласом погрешан, а неке одредбе укинуте. То је последња велика превара која ће доћи на свет. Није потребно да нападне цео Закон, он је постигао свој циљ ако наведе људе да не поштују једно начело. Јер »који сав Закон одржи а сагреши у једноме, крив је за све«. (Јаков 2,10) Људи потпадају под сотонину власт пристајући да преступе једну заповест. Замењивањем Божјег закона људским законом, сотона ће покушати да завлада светом. Ово дело предсказано је у пророчанству. За велику отпадничку силу која је сотонин представник, овако пише: »И говориће речи на Вишњега, и потираће свеце Вишњега, и помишљаће да промени времена и законе; и даће му се у руке.« (Данило 7,25)

Људи ће сигурно успоставити своје законе да делују насупрот Божјем закону. Они ће прибегавати насиљу над савешћу других, и у својој ревности да наметну ове законе, угњетаваће своје ближње.

Борба против Божјег закона која је отпочела на Небу, наставиће се до краја времена. Сваки човек биће окушан. Послушност и непослушност су питање о коме треба да одлучи цео свет. Сви ће бити позвани да изаберу између Божјег закона и људских закона. Ту ће бити повучена црта раздвајања. Постојаће само две врсте. Сваки карактер биће потпуно развијен и сви ће показати да ли су се определили за послушност или побуну.

Тада ће доћи крај. Бог ће одбранити свој Закон и ослободити свој народ. Сотона и сви који су му се придружили у побуни биће уништени. Грех и грешници нестаће, корен и гране (Малахи-

ја 4,1) – сотона корен, а његови следбеници гране. Испуниће се речи за кнеза зла: »Што изједначујеш срце своје са срцем Божјим... Затрћу те између камења огњенога, херувиме заклањачу!... Бићеш страхота, и неће те бити довека.« Затим, »неће бити безбожника; погледаћеш на место његово, а њега нема«. »И биће као да их није било.« (Језикиљ 28,6–19; Псалам 37,10; Авдија 16)

764 То није чин Божје самовоље. Они који су одбацили Његову милост, жању оно што су посејали. Бог је Извор живота и када човек одабере службу греху, одваја се од Бога и тако се сам лишава живота. Он је удаљен »од живота Божјег«. Христос каже: »Сви који мрзе на Ме, љубе смрт.« (Ефесцима 4,18; Приче 8,36) Бог им за извесно време даје живот да би могли да развију свој карактер и открију своја начела. Када се ово доврши, примиће плодове сопственог избора. Животом побуне сотона и сви који се сједињују с њим, постављају себе у такав несклад са Богом, да је већ и Његова присутност за њих ватра која сажиже. Слава Онога који је љубав уништиће их.

На почетку велике борбе, анђели ово нису разумели. Да је сотони и његовој војсци препуштено да пожњу плодове свога греха, они би погинули, али небеским бићима не би изгледало да је то неизбежна последица греха. Сумња у Божју доброту остала би у њиховом уму као семе зла које би донело свој смртоносни плод греха и проклетства.

Међутим, то неће бити тако када се заврши велика борба. Тада, будући да је довршен план спасења, Божји карактер откриће се свим разумним бићима. Одредбе Његовог закона биће сматране савршеним и непроменљивим. Тада ће грех показати своју природу, сотона свој карактер. Тада ће искорењивање греха оправдати Божју љубав и уздићи Његову част пред свим бићима у свемиру, која са радошћу слушају Његову вољу и у чијем срцу се налази Његов закон.

У таквим приликама, анђели су могли да се радују посматрајући Спаситељев крст, јер иако тада нису све разумевали, знали су да је уништење греха и сотоне заувек постало сигурно, да је човеково откупљење било обезбеђено, а свемир постао вечно безбедан. Сам Христос потпуно је схватио исход те жртве која је принета на Голготи. Све ово гледао је пред Собом, када је на крсту узвикнуо: »Сврши се.«

Глава 80

У ЈОСИФОВОМ ГРОБУ

Најзад је Исус отпочинуо. Дугачки дан срамоте и мучења 769
завршен је. Док су последњи зраци залазећег Сунца објављивали наступање Суботе, Божји Син је мирно почивао у Јосифовом гробу. Довршеног дела и руку склопљених у миру, одмарао се у светим часовима суботног дана.

У почетку, после свог дела стварања, Отац и Син су се одмарали у Суботу. Када се »доврши небо и земља и сва војска њихова« (1. Мојсијева 2,1), Творац и сва небеска бића радовали су се посматрајући славни призор. Тада »певаху заједно звезде јутарње и сви синови Божји кликоваху«. (О Јову 38,7) Сада се Исус одмарао од дела откупљења, па иако је владала жалост међу онима који су Га волели на Земљи, на Небу је била радост. Славно је било обећање будућности у очима небеских бића. Обновљено стварање, откупљење људског рода, који је победио грех и никада више не може пасти – то су видели Бог и анђели као плод Христовог довршеног дела. Са овим призором заувек је повезан дан Исусовог одмора. Јер Његово »дело је ... савршено« и »што год твори Бог оно траје довека«. (5. Мојсијева 32,4; Проповедник 3,14) »Кад се све поправи, што Бог говори устима свију светих пророка својих од постања света« (Дела 3,21), Субота стварања, дан када је Исус лежао и одмарао се у 770
Јосифовом гробу, биће још увек дан одмора и радости. Небо и Земља сједињене се у слављу »од Суботе до Суботе« (Исаија 66,23), а мноштво спасених у радосном обожавању клањаће се Богу и Јагњету.

У завршним догађајима дана распећа, дат је нови доказ о испуњењу пророчанства, ново сведочанство о Христовом божанству. Када се мрак подигао са крста и Спаситељу отео самртни узвик, одмах се зачуо други глас како говори: »Заиста Овај беше Син Божји.« (Матеј 27,54)

Ове речи нису биле изговорене шапатом. Сви су се окренули да виде одакле оне долазе. Ко је то изговорио? То је био капетан, римски војник. Спаситељево божанско стрпљење и Његова изненадна смрт са узвиком победе на уснама, оставили су дубок утисак на овог незнабошца. У рањеном, сломљеном телу, које је висило на крсту, капетан је препознао лик Божјег Сина. Није се могао уздржати да не призна своју веру. Тако је поново потврђено да ће наш Откупитељ, видети труд своје душе. На сам дан Његове смрти, три човека, која су се веома разликовала један од другога, изразила су своју веру – заповедник римске страже, онај који је носио Спаситељев крст и онај који је умирао на крсту поред Њега.

Док се вече приближавало, над Голготом је лебдела натприродна тишина. Мноштво се разилазило и многи су се вратили у Јерусалим знатно измењеног духа од оног који су показали тога јутра. Многи су из радозналости, а не из мржње према Христу, дошли да посматрају распеће. Још увек су веровали оптужбама свештеника, а Христа гледали као злочинца. Ругали су Му се захваћени неприродним узбуђењем и сједињени са светином. Али када се Земља заогрнула тамом, застали су оптужени властитом савешћу, осећајући се кривим за велико зло. Усред те ужасне таме није се чула никаква шала или подсмех, а када се подигла, у свечаној тишини пошли су својим кућама. Били су убеђени да су оптужбе свештеника биле лажне, да Исус није био варалица, а неколико седмица касније, када је Петар проповедао на дан Педесетнице, налазили су се међу хиљадама оних који су се обратили Христу.

Међутим, јеврејске вође остале су непромењене догађајима којима су били сведоци. Њихова мржња према Исусу није ослабила. Тама која је обавила Земљу приликом распећа није била гушћа од оне, која је још увек обузимала умове свештеника и поглавара. Када се родио, звезда је препознала Христа и
771 повела мудраце до јасала у којима је лежао. Небеске војске су Га

познавале и певале Му хвалоспеве над витлејемским равницама. Море је знало Његов глас и покорило се Његовој заповести. Болест и смрт препознале су његову власт и вратиле Му свој плен. Сунце Га је познавало и видевши Његове самртне муке, сакрило је своје светло лице. Стење Га је познавало и разламало се на Његов узвик. Беживотна природа познавала је Христа и сведочила о Његовој божанској природи. Међутим, свештеници и поглавари у Израиљу нису познавали Божјег Сина.

Ипак, свештеници и поглавари нису имали мира. Остварили су свој циљ тиме што су убили Христа, али нису доживели осећање победе које су очекивали. Чак и у тренутку њихове очигледне победе, мучила их је неизвесност шта ће се после овога догодити. Чули су узвик: »Сврши се.« »Оче, у руке Твоје предајем дух свој.« (Јован 19,30; Лука 23,46) Неспокојни и забринути видели су како се разбија стење и осетили снажан земљотрес.

Док је био жив, завидели су Христу на утицају који је имао у народу, завидели су Му чак и у смрти. Више су се плашили мртвог Христа, много више него што су се икада плашили живог. Плашили су се да су пажњу народа превише усмерили на догађаје, који су пратили Христово распеће. Бојали су се последица онога што су учинили тога дана. Ни по коју цену нису желели да Његово тело остане на крсту у току Суботе. Субота се приближавала, а тела која су висила на крсту повређивала би њену светост. Тако, користећи ово као изговор, водећи Јевреји захтевали су од Пилата да се убрза смрт ових жртава и да се њихова тела скину пре заласка Сунца.

Пилат није био вољан, као ни они, да Исусово тело остане на крсту. Пошто су добили његову сагласност, војници су пребили ноге двојици разбојника да би убрзали њихову смрт, али како су утврдили, Исус је већ био мртав. Сурови војници били су ганути оним што су чули и видели од Христа и зато се уздржали од ломљења његових удова. Тако се у жртвовању Божјег Јагњета испунио Пасхални закон: »Кости да јој не преломе, по свему закону за Пасху, нека је славе.« (4. Мојсијева 9,12)

Свештеници и поглавари су се изненадили, када су утврдили да је Христос мртав. Умирање на крсту дуго је трајало; тешко је било одредити када је живот престао. Никада се није чуло да чо- 772

век умре шест сати после разапињања. Свештеници су желели да буду сигурни да је Исус умро и по њиховом савету један војник пробо је копљем Христова ребра. Из овако начињене ране, потекла су два обилна и различита млаза, један крви, а други воде.

То су запазили сви посматрачи и Јован врло поуздано описује овај догађај. Он каже: »Један од војника прободе му ребра копљем; и одмах изађе крв и вода. И онај што виде посведочи, и сведочанство је његово истинито; и он зна да истину говори и да верујете. Јер се ово догоди да се збуде писмо: Кост Његова да се не преломи. И опет друго писмо говори: Погледаће Онога кога прободоше.« (Јован 19,34–37)

После васкрсења свештеници и поглавари преносили су глас да Христос није умро на крсту, да се само онесвестио и после тога оживео. Друга вест тврдила је да тело које је положено у гроб није било стварно тело од меса и костију, већ само нешто налик на тело. Поступак римских војника побија ове неистине. Они нису сломили Његове ноге, зато што је већ био мртав. Да би удовољили свештеницима, проболи су Му ребра. Да се живот већ није угасио ова рана изазвала би тренутну смрт.

Исусову смрт није изазвао ни прободе копљем ни муке на крсту. Тај узвик изговорен »иза гласа« (Матеј 27,50; Лука 23,46) у тренутку смрти, млаз крви и воде који је потекао из Његовог бока, показује да је умро зато што Му је препукло срце. Његово срце препукло је од душевног бола. Убио Га је грех овога света.

Христовом смрћу угасиле су се наде Његових ученика. У неописивом болу посматрали су Његове затворене очи, клонулу главу, Његову косу улепљену крвљу, Његове прободене руке и ноге. До последњег часа нису веровали да ће умрети, и зато су једва могли поверовати да је заиста мртав. Опхрвани тугом, нису се сећали Његових речи које су предсказале баш овај призор. Ништа што је говорио није их сада могло утешити. Видели су само крст и Жртву како крвари на њему. Будућност је изгледала тамна и безнадежна. Њихова вера у Исуса је ишчезла, али никада као сад нису толико волели свога Господа. Никада раније нису толико осећали Његову вредност и своју потребу за Његовом присутношћу.

Чак и у смрти, Христово тело било је веома драгоцено Његовим ученицима. Чезнули су да Га достојанствено сахране, али

нису знали како то да остваре. Исус је био осуђен као побуњеник против римске власти, а људи погубљени због оваквог прекршаја били су сахрањивани на гробљу нарочито одређеном за такве злочинце. Ученик Јован са женама из Галилеје остао је поред крста. Нису могли оставити тело свога Господа безосећајним војницима да га сахране на тако срамном гробљу. Ипак, то нису могли спречити. Нису могли добити никакво одобрење од јеврејских власти, а на Пилата нису имали никакав утицај. 773

У овој неприлици ученицима су притекли у помоћ Јосиф из Ариматеје и Никодим. Обојица су познавали Пилата и били чланови Синедриона. Обојица су били богати и утицајни људи. Они су одлучили да Христово тело треба сахранити са почастима.

Јосиф је смело отишао Пилату и замолио га за Исусово тело. Пилат је тек сада први пут чуо да је Исус већ мртав. До њега су допрле противречне вести о догађајима који су пратили распеће, али сазнање о Христовој смрти намерно је сакривено од њега. Свештеници и поглавари упозорили су Пилата да би Христови ученици могли извести превару са Његовим телом. Чувши Јосифов захтев, позвао је капетана који је био на дужности код крста и дознао да је Исус заиста умро. Потрудио се да добије извештај од њега о призорима на Голготи, који је потврдио Јосифово сведочанство.

Јосифовом захтеву је удовољено. Док је Јован чекао узнемирен због сахране свога Учитеља, Јосиф се вратио са Пилатовим налогом за Христово тело; Никодим је стигао доносећи око сто литара помешане смирне и алоја за Његово помазање. Најпоштованијем у целом Јерусалиму не би се могло указати веће поштовање у смрти. Ученици су били веома изненађени када су видели ове богате поглаваре који су исто толико били заинтересовани за сахрану њиховог Господа, као и они сами.

Ни Јосиф ни Никодим нису отворено прихватили Спаситеља док је био жив. Знали су да би их такав корак искључио из Синедриона, а надали су се да ће Га својим утицајем заштитити на његовим заседањима. Изгледало је да су за извесно време успевали, али лукави свештеници, запажајући њихову наклоност према Христу, осујетили су њихове планове. У њиховој одсутности Исус је био осуђен и предат да се разапне. Сада када је био мртав, нису више сакривали колико су Му привр же-

ни. Док су се ученици бојали да се јавно покажу као Његови
774 следбеници, Јосиф и Никодим храбро су им прискочили у помоћ. Помоћ ових богатих и поштованих људи била је у овом тренутку веома потребна. Они су за свога мртвог Учитеља могли да учине оно што је било немогуће сиромашним ученицима; њихово богатство и утицај штитили су их у великој мери од злобе свештеника и поглавара.

Нежно и са поштовањем својим рукама су скинули Исусово тело са крста. Сузе саучешћа брзо су капале из њихових очију, док су гледали Његово изранављено и измучено тело. Јосиф је имао нови гроб, уклесан у стени. Чувао га је за себе, али пошто је био близу Голготе, сада га је припремио за Исуса. Тело, заједно са мирисима које је донео Никодим, брижљиво је умотано у ланени чаршав и Спаситељ је пренет до гроба. Ту су ова три ученика исправили повређене удове и савили изранављене руке на непомичне груди. Жене Галилејке дошле су да виде да ли је све учињено што се могло учинити за беживотно тело њиховог вољеног Учитеља. Виделе су тешки камен који је наваљен на улаз у гроб у који је Спаситељ положен да почива. Жене су биле последње код крста и последње на Христовом гробу. Док су се спуштале вечерње сенке, Марија Магдалена и друге Марије задржале су се око места почивања свога Господа, лијући сузе жалости над судбином Онога кога су волеле. »Вративши се... и у Суботу дакле осташе на миру по закону.« (Лука 33,56)

То је била Субота коју никада неће заборавити ожалошћени ученици, а исто тако и свештеници, поглавари, књижевници и народ. Приликом Сунчевог заласка, у смирај дана припреме, трубе су се огласиле означавајући да је Субота почела. Пасха је светкована онако како се то вековима чинило, док је Он на кога је она указивала, лежао у Јосифовом гробу убијен рукама зликоваца. Предворја Храма у Суботу су била испуњена верницима. Првосвештеник са Голготе био је ту, одевен у сјајне свештеничке хаљине. Свештеници са белим капама, потпуно заузети, обављали су своје дужности. Међутим, неки од присутних нису били мирни, пошто је за грех била приношена крв јунаца и јараца. Нису били свесни да је знамење нашло своје остварење, да је бесконачна Жртва принета за грехе света. Нису знали да вршење обредне службе није имало више никакву важност. Али, никада раније тој служби нису присуствовали са тако противречним осећањи-

ма. Трубе, музички инструменти и гласови певача били су гласни и јасни као и обично. Међутим, сви су осећали да се збива нешто необично. Један за другим распитивали су се о несвакидашњем догађају који се одиграо. До тада Светиња над светињама неприкосновено је чувана од свих који у њу нису смели да уђу. Међутим, сада је била отворена за све очи. Тешка извезена завеса, начињена од чистог лана и богато украшена златом, скерлетом и пурпуром била је раздрта од врха до дна. Место на коме се Господ састајао са првосвештеником да објави своју славу, место које је било света Божја дворана за пријем, било је отворено сваком оку – место које Господ више није признавао. Смркнути свештеници служили су пред олтаром. Откривеност Светиње над светињама испуњавала их је ужасом наступајуће несреће. 775

Многи умови били су обузети мислима изазваним призорима на Голготи. Од распећа све до васкрсења многе будне очи непрекидно су истраживале пророчанства, неки да би схватили потпуно значење празника који су прослављали, неки да нађу доказе да Исус није био оно што је тврдио да јесте, а други су болним срцем трагали за доказима да је Он заиста прави Месија. Иако су истраживали са различитим циљевима, сви су били осведочени у исту истину – да се пророчанство испунило у догађајима из неколико протеклих дана и да је Распети, Откупитељ света. Многи који су тада учествовали у служби, никада више нису учествовали у пасхалним обредима. Чак су и многи свештеници били осведочени у прави Исусов карактер. Њихово истраживање пророчанства није било узалудно, јер су Га после Његовог васкрсења признали за Божјег Сина.

Када је видео Исуса подигнутог на крсту, Никодим се сетио Његових речи изговорених у ноћи на Маслинској гори: »Као што Мојсије подиже змију у пустињи, тако треба Син Човечји да се подигне. Да ниједан који Га верује не погине, него да има живот вечни.« (Јован 3,14.15) Те Суботе док је Христос лежао у гробу, Никодим је имао прилику да размишља. Јаснија светлост сада је обасјала његов ум па му речи које је Исус изговорио више нису биле тајанствене. Осећао је да је много изгубио што се није повезао са Спаситељем у току Његовог живота. Сада се присећао догађаја са Голготе. Христова молитва за оне који су Га разапињали и Његов одговор на молбу разбојника који је умирао, говорили су срцу овог ученог саветника. По-

ново је посматрао Спаситеља у Његовој агонији и опет чуо тај последњи узвик »Сврши се«, изговорен као узвик победника. Поново је посматрао Земљу како се љуља, замрачено небо, раздрту завесу, разломљене стене и његова вера заувек се утврдила. Исти догађај који је уништио наде ученика осведочио је Јосифа и Никодима у Исусово божанство. Њихова страховања савладала је храброст израсла из чврсте и непоколебљиве вере.

776

Никада Христос није толико привукао пажњу мноштва као сада када је положен у гроб. Људи су по свом обичају доводили своје болесне и невољне у предворје Храма, распитујући се: Ко нам може нешто казати о Исусу из Назарета? Многи су дошли издалека да нађу Онога који је лечио болесне и васкрсавао мртве. Са свих страна чуо се узвик: Тражимо Христа Исцелитеља! Свештеници су овом приликом прегледали оне за које се мислило да показују знаке губе. Многи су морали да чују да су њихови мужеви, жене или деца проглашени губавима и осуђени да напусте сигурност свога дома и наклоност својих пријатеља, да би издалека опомињали пролазнике болним узвиком: »Нечист, нечист!« Пријатељске руке Исуса из Назарета, које никада нису одбијале да додиром исцељују одвратну губу, сада су биле прекрштене на Његовим грудима. Усне које су на такву молбу одговарале утешним речима: »Хоћу, очисти се« (Матеј 8,3), сада су биле неме. Многи су се узалуд обраћали првосвештеницима и поглаварима, тражећи саучешће и олакшање. Било је очигледно да су одлучно желели да опет имају живог Христа у својој средини. Упорно и ревно распитивали су се за Њега. Нису желели да оду. Међутим, изагнали су их из предворја Храма, а на капије поставили војнике да враћају мноштво које је захтевало да уђе са својим болеснима и онима који умиру.

Невољници који су дошли да их Спаситељ излечи клонули су под теретом разочарења. Улице су биле испуњене јецајима. Болесни су умирали у недостатку исцељујућег Исусовог додира. Узалуд су тражили савет лекара; нико није имао такву вештину као Онај који је лежао у Јосифовом гробу.

Тужни узвици страдалника уверљиво су сведочили хиљадама да је велика светлост нестала са овог света. Без Христа, Земља је била мрак и тама. Многи чији су се гласови стопили у узвик: »Распни га, распни га«, сада су схватили несрећу која се

сручила на њих, па би да је Он још увек жив, исто тако ревно викали: Пусти нам Исуса!

Када су људи дознали да су свештеници погубили Исуса, распитивали су се о Његовој смрти. Појединости о Његовом суђењу држане су у најдубљој тајности, али за време док се налазио у гробу, Његово име није силазило са хиљада усана, а извештаји о Његовом срамном суђењу и нечовечности свештеника и по- 777
главара кружили су свуда. Разумни људи позвали су ове свештенике и поглаваре да објасне пророчанства Старога завета о Месији, и док су они покушавали да уобличе неку лаж, као одговор, постали су сметени. Нису могли да објасне пророчанства која су указивала на Христове патње и смрт, па су се многи од оних који су се распитивали, осведочили да су се свети списи испунили.

Освета за коју су свештеници мислили да ће бити слатка, постала им је врло горка. Знали су да су се суочили са оштрим народним неодобравањем; знали су да су баш они, које су подстакли против Исуса, сада били ужаснути њиховим срамним делом. Ови свештеници покушавали су да верују да је Исус варалица, али било је узалуд. Неки од њих стајали су крај Лазаревог гроба и видели како се мртвац враћа у живот. Дрхтали су од страха да ће се Христос сам дићи из мртвих и да ће се поново појавити пред њима. Они су Га чули како изјављује да има власт да положи свој живот и да га поново узме. Сетили су се и да је рекао: »Развалите ову цркву, и за три дана ћу је подигнути.« (Јован 2,19) Јуда им је говорио о речима које је Исус упутио својим ученицима за време последњег путовања у Јерусалим: »Ево идемо у Јерусалим, и Син Човечиј биће предан поглаварима свештеничким и књижевницима; и осудиће Га на смрт; и предаће Га незнабошцима да Му се ругају и да Га бију и разапну, и трећи дан устаће.« (Матеј 20,18.19) Када су чули ове речи, подсмевали су се и ругали. Али сада су се сетили да су се до овог тренутка испунила сва Христова предсказања. Рекао је да ће трећег дана устати, и ко би могао рећи да се и ово неће испунити. Покушали су да се ослободе ових мисли, али никако нису могли. Као и њихов отац, ђаво, веровали су и дрхтали.

Сада када је узбуђење престало, Христов лик наметнуо се њиховим умовима. Гледали су Га како стоји миран и достојанствен пред својим непријатељима, подносећи без икаквог гунђања, њихова ругања и злостављања. Сви догађаји са Не-

говог суђења и распећа поново су се враћали са неодољивим осведочењем да је Он Божји Син. Осећали су да би се у свако време могао појавити пред њима као Оптужени који је постао Тужилац, Осуђени Судија, Убијени као онај који тражи правду у смрти својих убица.

У Суботу су имали мало одмора. Иако никада не би преступили праг незнабожаца из страха од оскврњења, ипак су одржали саветовање о Христовом телу. Смрт и гроб морају задржати Онога кога су они распели. »Сутрадан пак по петку сабраше се главари свештенички и фарисеји код Пилата, и рекоше: Господару, ми се опоменусмо да онај лажа каза још за живота: После три дана устаћу. Зато заповеди да се утврди гроб до трећег дана да не дођу како ученици Његови ноћу и да Га не украду и не кажу народу: Уста из мртвих; и биће последња превара гора од прве. Рече им Пилат: Ево вам страже, па идите те утврдите како знате.« (Матеј 27,62–65)

778

Свештеници су дали упутства за обезбеђење гробнице. Велики камен постављен је испред отвора. Преко овог камена поставили су уже причвршћујући крајеве за стену и запечаћујући их римским печатом. Камен се није могао помаћи, а да се не сломи печат. Стража од стотину војника, постављена око гроба лако је могла спречити сваког непозваног да се око њега бави. Свештеници су учинили све што су могли да би задржали Христово тело тамо где је било положено. Он је био тако сигурно запечаћен у свом гробу, као да у њему треба да остане за сва времена.

Тако су се саветовали и планирали слаби људи. Ове убице нису уопште схватиле бескорисност својих напора. Али Бог се прославио њиховим деловањем. Управо ови напори, учињени да се спречи Христово васкрсење, најубедљивији су докази који га потврђују. Уколико је био већи број војника постављених око гроба, утолико ће моћније бити сведочанство да је Он васкрснуо. Стотинама година пре Христове смрти Свети Дух је објавио преко псалмисте: »Зашто се буне народи и племена помишљају залудне ствари? Устају цареви земаљски, и кнезови се скупљају на Господа и на Помазаника Његова... Онај, што живи на небесима, смеје се, Господ им се подсмева.« (Псалам 2,1–4) Римски стражари и римско оружје били су немоћни да Господара живота задрже у гробу. Приближио се час Његовог ослобођења.

Ова глава заснована је на Матеју 28,2–4. 11–15.

»УСТАДЕ ГОСПОД...«

Ноћ првог дана седмице полако је протицала. Наступио је 779
најмрачнији тренутак који претходи свитању. Христос је још увек био заробљеник у свом уском гробу. Велики камен био је на свом месту, римски печат неизломљен, римски чувари држали су своју стражу. Ту су се налазили и невидљиви стражари. Војске злих анђела биле су окупљене око овог места. Да је било могуће, кнез таме са својом отпалом војском заувек би сачувао запечаћен гроб који је држао Божјег Сина. Међутим, небеска војска окружила је гробницу. Анђели »силни крепошћу«, чували су гроб и чекали да поздраве добродошлицом Кнеза живота.

»И гле, земља се затресе врло; јер анђео Господњи сиђе с Неба.« Обучен у све Божје оружје, овај анђео изашао је из небеских дворова. Сјајни зраци Божје славе ишли су пред њим и осветљивали му пут. »А лице његово беше као муња, и одело његово као снег. Од страха његова уздрхташе се стражари, и постадоше као мртви.«

А сада, свештеници и поглавари, где је сила ваших стражара? Храбри војници који се нису никада плашили људске силе, сада су били заробљени без мача и копља. Лице које су сада
гледали није лице неког смртног ратника, већ лице најмоћни- 780
јег у Господњој војсци. Овај весник заузима положај са кога је сотона пао. Он је тај који је објавио Христово рођење на витлејемским брежуљцима. Земља подрхтава приликом његовог приближавања, војске таме беже и док он одваљује камен из-

гледа као да је Небо сишло на Земљу. Војници га гледају како уклања камен као неки каменчић и чују како дозива: Сине Божји изађи; Отац Те Твој зове. Виде Исуса како излази из гроба и чују Његову објаву над разваљеним гробом: »Ја сам Васкрсење и Живот.« Док излази у величанству и слави, анђеоске војске дубоко се клањају пред Откупитељем и поздрављају Га добродошлицом у песмама хвале.

Један земљотрес означио је час када је Христос положио свој живот, а други је посведочио тренутак када Га је победнички поново узео. Он који је победио смрт и гроб победничким кораком изашао је из гроба усред земљотреса, севања муња и пуцања громова. Када буде поново дошао на Земљу, Он ће потрести »не само Земљу него и Небо«. »Сва ће се Земља љуљати као пијан човек, и преместиће се као колиба.« »Савиће се небеса као књига«, »а стихије ће се од ватре распасти а земља и дела што су на њој изгореће«. Али »ће Господ бити уточиште своме народу и крепост синовима Израиљевим« . (Јеврејима 12,26; Исаија 24,20; 34,4; 2 Петрова 3,10; Јоило 3,16)

Приликом Исусове смрти војници су усред дана видели Земљу обавијену тамом, приликом васкрсења видели сјај анђела како осветљава ноћ и чули како небески становници са великом радошћу победоносно певају: Ти си победио сотону и силе таме; Ти си победом надвладао смрт!

Христос је прослављен изашао из гроба, док су Га посматрали римски стражари. Њихове очи биле су приковане за лице Онога кога су недавно исмејавали и коме су се ругали. У овом прослављеном Бићу посматрали су заробљеника кога су видели у судској дворани, коме су исплели трнов венац. То је био Онај који је без опирања стајао пред Пилатом и Иродом, Онај чије је тело било измучено свирепим шибањем. То је био Онај који је прикован на крст и према коме су свештеници и поглавари, пуни самозадовољства, одмахивали главом говорећи: »Другима поможе, а себи не може помоћи.« (Матеј 27,42) То је био Онај који је положен у Јосифов нови гроб. Одлуком са Неба
781 Сужањ је ослобођен. Да су горе и планине наваљене на Његов гроб, не би могле спречити Његов излазак.

Приликом појаве анђела и прослављеног Спаситеља, римски стражари су клонули и остали као мртви. Када је небеска прат-

ња ишчезла из њиховог погледа, устали су и брзо, колико су их клецави удови могли носити, пошли према капији врта. Посрћући као пијанци, пожурили су даље у град, објављујући дивну новост онима које су сретали. Упутили су се Пилату, али је њихов извештај стигао јеврејским властима, па су првосвештеници и поглавари послали да их најпре доведу к њима. Ови војници необично су изгледали. Дршћући од страха, бледа лица посведочили су о Христовом васкрсењу. Војници су све испричали, управо онако као што су видели; нису имали времена да мисле или испричају ишта осим истине. Са болним изразом казали су: Онај који је распет на крсту био је Божји Син. Чули смо анђела који Га је прогласио Величанством Неба, Царем славе.

Лица свештеника била су као лица мртваца. Кајафа је покушао да говори. Његове усне су се мицале, али нису изустиле ниједну реч. Војници су се спремали да напусте већницу, када их је један глас зауставио. Кајафа је најзад успео да проговори. Чекајте, чекајте – рекао је. Немојте никоме говорити о ономе што сте видели.

Тада је војницима речено да шире лажан извештај. »Кажите«, говорили су свештеници, »ученици његови дођоше ноћу и украдоше га кад смо ми спавали.« Овде су се свештеници пре- 782
варили. Како војници могу рећи да су ученици украли тело, док су они спавали? Да су спавали, како су могли то да знају? А ако би се доказала кривица крађе Христовог тела, зар не би свештеници били први који би их осудили? Или ако је стража спавала крај гроба, зар не би свештеници били први да их оптуже Пилату?

Војници су се ужасавали помисли да на себе навуку оптужбу да су спавали на дужности. То је био прекршај који се кажњавао смрћу. Хоће ли лажно сведочити, обмањујући народ и доводећи своје животе у опасност? Зар нису будно држали своју заморну стражу? Како могу да поднесу суд и лажно се закуну чак и из љубави према новцу?

Да би уђуткали сведочанство кога су се бојали, свештеници су обећали стражарима да ће их заштитити, истичући да ни Пилат, као ни они, не би желели да кружи такав извештај. Римски војници продали су за новац своје поштење Јеврејима. Дошли су пред свештенике доносећи најпотреснију вест исти-

не; отишли су натоварени новцем и са лажним извештајем на уснама, који су за њих измислили свештеници.

У међувремену извештај о Христовом васкрсењу стигао је до Пилата. Премда је Пилат био одговоран што је Христа предао на смрт, био је углавном равнодушан. Иако је осудио Спаситеља против своје воље и са осећањем сажаљења, до тога тренутка није осећао стварну грижу савести. У страху сада се затворио у своју кућу, одлучивши да више никога не види. Међутим, свештеници су прокрчили пут до њега, испричали причу коју су сами смислили и упорно га молили да стражарима опрости занемаривање дужности. Пре него што је пристао на то, лично је за себе испитао стражаре. Бојећи се за своју сигурност, нису се усуђивали да било шта сакрију и Пилат је од њих сазнао све што се догодило. Није се даље распитивао о томе, али отада није имао више мира.

Када је Исус положен у гроб, сотона је ликовао. Усудио се да се нада да Спаситељ неће поново узети свој живот. Тврдио је да полаже право на Господње тело и поставио своју стражу око гроба, желећи да задржи Христа као заробљеника. Био је веома разљућен, када су његови анђели побегли пред небеским весником. Када је видео Христа како излази као Победник, знао је да ће његово царство доћи крају и да ће на крају и сам морати да умре.

785 Тиме што су убили Христа, свештеници су учинили себе сотониним оруђем. Сада су били потпуно у његовој власти. Заплетени у замку нису видели никакво ослобођење до само борбу против Христа. Када су чули извештај о Његовом васкрсењу, побојали су се гнева народа. Осећали су да су им животи у опасности. Њихова једина нада била је да докажу како је Христос варалица тиме што ће порицати да је васкрсао. Подмитили су војнике и обезбедили Пилатово ћутање. Свуда су ширили своје лажне извештаје. Али било је сведока које нису могли ућуткати. Многи су чули сведочанство војника о Христовом васкрсењу. А неки од умрлих васкрсли су са Христом и појавили се пред многима изјављујући да је Он устао. Особе које су виделе ове васкрсле и чуле њихово сведочанство однеле су извештаје свештеницима. Свештеници и поглавари живели су у сталном страху да се, идући улицама или у своме дому, не нађу лицем у лице са Христом. Осећали су да за њих нема никакве сигурно-

сти. Резе и засуни били су слаба заштита од Божјег Сина. Дању и ноћу појављивао се пред њиховим очима онај страшан призор из суднице када су викали: »Крв Његова на нас и на децу нашу.« (Матеј 27,25) Никада из њиховог сећања неће избледети тај призор. Никада више миран сан неће доћи на њихова узглавља.

Када се глас моћнога анђела зачуо крај Христовог гроба како говори: Твој Отац Те зове, Спаситељ је изашао из гроба животом који се налазио у Њему самоме. Сада је доказана истинитост Његових речи: »Ја душу своју полажем да је опет узмем... Власт имам положити је и власт имам узети је опет.« Сада се испунило пророчанство које је изрекао свештеницима и поглаварима: »Развалите ову цркву и за три дана ћу је подигнути.« (Јован 10,17.18; 2,19)

Над развађеном Јосифовом гробницом, Христос је победоносно обзнанио: »Ја сам Васкрсење и Живот.« Ове речи могло је да изговори само Божанство. Сва створена бића живе Божјом вољом и силом. Она су зависни примаоци живота од Бога. Од најузвишенијег серафима до најскромнијег живог бића, сви изнова примају силу са Извора живота. Само Онај који је једно са Богом може рећи: Имам власт положити свој живот и имам власт узети га опет. У својој божанској природи, Христос је поседовао силу којом је могао да сломи окове смрти.

Христос је устао из мртвих као првина од оних који спавају. На Њега је указивао обртани сноп и Његово васкрсење збило се тачно оног дана када је пред Господа требало принети обр- 786
тани сноп. Више од хиљаду година вршен је овај симболични обред. Са њива су прикупљани први класови зрелога жита и када је народ одлазио у Јерусалим на Пасху, сноп првина обртао се као захвална жртва пред Господом. Све док ово није било извршено, срп није почињао да жање и жито скупља у снопове. Сноп посвећен Богу представљао је жетву. Тако је Христос, Првина, представљао велику духовну жетву која ће бити сакупљена за Божје царство. Његово васкрсење је слика и залог васкрсења свих праведника који су умрли. »Јер ако верујемо да Исус умре и васкрсе, тако ће Бог и оне који су умрли у Исусу довести с Њим.« (1. Солуњанима 4,14)

Када је устао, Христос је из гроба извео многе заробљенике. Земљотрес приликом Његове смрти, отворио је њихове гробо-

ве и када је Он устао и они су изашли са Њим. То су били Божји сарадници који су и по цену свога живота сведочили за истину. Сада треба да буду сведоци за Онога који их је подигао из мртвих. За време своје службе, Исус је дизао мртве у живот. Он је васкрснуо сина удовице из Наина, поглавареву кћер и Лазара. Али они нису били обучени у бесмртност. Иако су васкрсли, били су још увек подложни смрти. Међутим, они који су изашли из гроба приликом Христовог васкрсења, устали су у вечни живот. Они су се вазнели са Њим као знак Његове победе над смрћу и гробом. Ови, рекао је Христос, нису више сотонини заробљеници; Ја сам их откупио. Ја сам их извео из гроба као првину Моје силе, да буду са Мном где сам и Ја, да никада више не виде смрт или искусе бол.

Ови су отишли у град и показали се многима објављујући: Христос је васкрсао из мртвих и ми смо васкрсли са Њим. Тако је овековечена света истина о васкрсењу. Васкрсли свети сведочили су о истинитости речи: »Оживеће мртви твоји, и моје ће мртво тело устати.« Њихово васкрсење било је сликовити приказ испуњења пророчанства: »Пробудите се, и певајте који станујете у праху; јер је твоја роса на трави, и земља ће изметнути мртваце.« (Исаија 26,19)

Христос је за верника васкрсење и живот. У нашем Спаситељу је обновљен живот који је изгубљен услед греха; Он у Себи
787 има живот да оживи онога кога хоће. Њему је подарено право да да бесмртност. Живот који је у људској природи положио, Он поново узима и даје га људском роду. »Ја дођох«, рекао је Он, »да имају живот у изобиљу.« »А који пије од воде коју ћу му Ја дати неће ожеднети довека; него вода што ћу му Ја дати биће у њему извор воде која тече у живот вечни.« »Који једе Моје тело и пије Моју крв има живот вечни, и Ја ћу га васкрснути у последњи дан.« (Јован 10,10; 4,14; 6,54)

За верника смрт не значи много. Христос говори о њој као да има малу важност. »Ко одржи реч Моју неће видети смрти довека«, »неће окусити смрти довека.« За хришћанина смрт је само сан, тренутак тишине и таме. Живот је сакривен са Христом у Богу и »кад се јави Христос, живот ваш, онда ћете се и ви с Њиме јавити у слави«. (Јован 8,51.52; Колошанима 3,4)

Глас који је узвикнуо са крста: »Сврши се«, чуо се међу мртвима. Он је продро кроз зидове гробница и позвао уснуле да устану. Тако ће бити када се са Неба буде зачуо Христов глас. Тај глас продреће у гробнице и отворити хумке и мртви у Христу васкрснуће. Приликом Спаситељевог васкрсења отворило се неколико гробова, али приликом Његовог другог доласка сви драгоцени мртви чуће Његов глас и изаћи у славни бесмртни живот. Иста сила која је подигла Христа из мртвих подићи ће Његову цркву и прославиће је са Њим, изнад свих господарстава, изнад свих сила, изнад сваког имена које се помиње, не само на овоме свету, већ и у свету који ће доћи.

Ова глава заснована је на Матеју 28,1. 5–8; Марку 16,1–8; Луки 24,1–13; Јовану 20,1–18.

»ШТО ПЛАЧЕШ?«

788 Жене које су стајале крај Христовог крста будно су стражиле и чекале да Субота прође. Првога дана седмице, врло рано, кренуле су на гроб, носећи драгоцене мирисе да помажу Спаситељево тело. Нису помишљале на Његово васкрсење из мртвих. Сунце њиховог надања зашло је и ноћ се настанила у њиховим срцима. Док су одмицале путем причале су о Христовим делима милосрђа и Његовим речима утехе. Међутим, нису се сетиле Његових речи: »Али ћу вас опет видети.« (Јован 16,22)

Не знајући шта се управо збива, приближавале су се врту, говорећи: »Ко ће нам одвалити камен од врата гробних?« Знале су да нису у стању да помере камен, а ипак су наставиле својим путем. И, гле, небо се изненада засветлело славом која није долазила од Сунца које се рађало. Земља је подрхтавала. Виделе су да је велики камен уклоњен. Гроб је био празан

Све жене нису дошле из истог правца на гроб. Марија Магдалена је прва стигла на место; видећи да је камен склоњен, пожурила је да каже ученицима. У међувремену приспеле су и друге жене. Око гроба сијала је светлост, али у њему није било Христовог тела. Док су се жене задржавале око овог места, изненада су приметиле да нису саме. Младић обучен у сјајне хаљине седео је поред гроба. То је био анђео који је уклонио ка-
789 мен. Он је узео људско обличје да не би уплашио Исусове пријатеље. Ипак, око њега је још увек сијала светлост небеске славе

и жене су се уплашиле. Окренуле су се да побегну, али речи анђела зауставиле су њихове кораке. »Не бојте се ви«, рекао је, »јер знам да Исуса распетога тражите. Није овде: Јер устаде као што је казао. Ходите да видите место где је лежао Господ. Па идите брже те кажите ученицима Његовим да је устао из мртвих.« Поново су погледале у гроб и поново чуле ту дивну вест. Ту се налазио један други анђео у људском облику који је рекао: »Што тражите живога међу мртвима? Није овде; него устаде; опомените се како вам каза кад беше још у Галилеји, говорећи да Син Човечиј треба да се преда у руке људи грешника и да се разапне и трећи дан да устане.«

Он је устао! Он је устао! Жене су стално понављале ове речи. Мириси за помазање нису више потребни. Спаситељ је жив, а не мртав. Сада су се сетиле да је говорећи о својој смрти рекао да ће поново устати. Како је ово био диван дан за свет! Жене су се брзо удаљиле од гробнице и »са страхом и радости великом потекоше да јаве ученицима Његовим«.

Марија није чула добру вест. Отишла је Петру и Јовану са жалосном вешћу: »Узеше Господа из гроба; и не знамо где га метнуше.« Ученици су пожурили на гроб и нашли га као што је Марија рекла. Видели су покров и убрус, али нису нашли свога Господа. Ипак чак и овде налазило се сведочанство да је устао. Мртвачке хаљине нису одбачене немарно, већ пажљиво сложене и свака на своме месту. Јован »виде и верова«. Он још није разумео речи из Писма да Христос мора да устане из мртвих, али сада се присетио Спаситељевих речи којима је предсказао своје васкрсење.

Христос је сам, тако брижљиво, оставио ту мртвачку одећу. Када је силни анђео сишао на гроб, њему се придружио и други који је заједно са осталима стражарио над Господњим телом. Када је анђео са Неба уклонио камен, други анђео је ушао у гроб и разрешио завоје са Исусовог тела. Међутим, Спаситељева рука је савила сваки од њих и ставила га на одређено место. У очима Онога који управља и звездом и атомом нема ничег неважног. Ред и савршенство виде се у свим Његовим делима.

Марија је следила Јована и Петра до гроба, а када су се вратили у Јерусалим, она је остала. Док је гледала у празан гроб, жалост је испунила њено срце. Погледавши унутра, видела је

790 два анђела, једног крај главе, а другог крај ногу на месту на коме је Исус лежао. »Жено, што плачеш«, упитали су је. Зато што »узеше Господа«, одговорила је, »и не знам где га метнуше.«

Тада се удаљила чак и од анђела, мислећи да мора наћи некога који би јој могао рећи шта је учињено са Исусовим телом. Један други глас обратио јој се: »Жено, што плачеш? Кога тражиш?« Очима замагљеним од суза. Марија је видела лик неког човека и мислећи да је вртлар, казала је: »Господине, ако си га ти узео кажи ми где си га метнуо, и ја ћу га узети.« Ако је гробница овог богаташа исувише почасно место за Исусов укоп, она сама ће се побринути да пронађе место за Њега. Постојао је гроб који је Христос испразнио својим гласом, гроб у коме је лежао Лазар. Зар тамо не би могла да пронађе место за сахрану свога Господа? Осећала је да би јој у њеном болу брига за Његово драгоцено, распето тело донела велику утеху.

Међутим, сада јој се Исус својим добро познатим гласом обратио: »Марија.« Препознала је да онај који ју је ословио није био странац и окренувши се угледала је пред собом живог Христа. У својој радости заборавила је да је био распет. Потрчавши према Њему, као да је желела да Му обгрли ноге, рекла је: »Равуни!« Али Христос је подигао своју руку, рекавши: Не задржавај Ме; »јер се још не вратих к Оцу својему; него иди к браћи Мојој и кажи им: Враћам се к Оцу својему и Оцу вашему, и Богу својему и Богу вашему«. И Марија је отишла ученицима са радосном вешћу.

Исус је одбио да прими поштовање свог народа, док не добије јемство да је Отац прихватио Његову жртву. Он се вазнео у небеске дворове и од самога Бога добио уверење да је Његова жртва помирења за грехе људи довољна, да кроз Његову крв сви могу добити вечни живот! Отац је потврдио завет који је учинио са Христом, да ће прихватити људе, који се кају и који су послушни и да ће их волети онако као што воли свога Сина. Христос треба да заврши своје дело и испуни свој завет, да учини »да ће човек више вредети него злато чисто, више него злато офирско«. (Исаија 13,12) Сва власт на Небу и на Земљи дата је Кнезу живота, а Он се вратио својим следбеницима у свет греха да би им подарио своју силу и славу.

Док је Спаситељ био у Божјој присутности, примајући дарове за своју Цркву, ученици су размишљали о Његовом празном гробу, туговали и плакали. Дан који је за цело Небо био дан радости, за ученике је био дан неизвесности, пометње и збуњености. Њихово неверовање сведочанству жена показује колико је 793
ниско пала њихова вера. Вести о Христовом васкрсењу толико су се разликовале од онога што су очекивали, да у то нису могли да верују. Биле су исувише добре да би биле истините, мислили су они. Слушали су толико много доктрина, и такозваних научних садукејских теорија да је утисак који су примили о васкрсењу био магловит. Једва да су знали шта би могло да значи васкрсење из мртвих. Били су неспособни да схвате ову велику истину.

»Него идите«, рекли су анђели женама, »кажите ученицима Његовим и Петру да пред вама отиде у Галилеју, тамо ћете Га видети; као што вам рече.« Ови анђели били су са Христом као анђели чувари у току Његовог живота на Земљи. Били су сведоци Његовог суђења и распећа. Чули су Његове речи упућене ученицима. То се показало у њиховој вести ученицима и то је требало да их осведочи у њену истинитост. Такве речи могле су потећи само од весника њиховог васкрслог Господа.

»Кажите ученицима његовим и Петру«, рекли су анђели. Од Христове смрти, Петар је био притиснут грижом савести. Његово срамно одрицање и Спаситељев поглед љубави и бола, стално су били пред њим. Од свих ученика највише је патио. Дато му је уверавање да је његово покајање прихваћено, а његов грех опроштен. Био је поменут по имену.

»Кажите ученицима његовим и Петру да пред вама отиде у Галилеју, тамо ћете Га видети.« Сви ученици су напустили Исуса и позив да се поново сусретну са Њим обухватио је све. Он их није одбацио. Када им је Марија Магдалена казала да је видела Господа, поновила је позив за састанак у Галилеји. И трећи пут им је послана ова вест. После појављивања пред Оцем, Исус се јавио другим женама, говорећи: »Здраво! А оне приступивши ухватише се за ноге Његове и поклонише Му се. Тада рече им Исус: Не бојте се; идите те јавите браћи Мојој нека иду у Галилеју; и тамо ће Ме видети.«

Христов први посао на Земљи, после васкрсења, био је у напору да осведочи своје ученике у своју неумањену љубав и

нежно старање за њих. Да би их уверио да је Он њихов живи Спаситељ, да је сломио окове гроба и да непријатељ – смрт – није могао дуже да Га задржи; да би им открио да има исто срце пуно љубави, као кад је био са њима као њихов љубљени Учитељ, често им се јављао. Желео је да их још више стегне свезама љубави. Идите, реците Мојој браћи, рекао је Он, да се сретну са Мном у Галилеји.

794 Када су чули о овом састанку, тако поуздано заказаном, ученици су почели да размишљају о Христовим речима којима је предсказивао своје васкрсење. Али још увек нису се радовали. Нису могли одагнати своје сумње и збуњеност. Чак и када су жене изјавиле да су виделе Господа, ученици нису хтели да поверују. Сматрали су да су обмануте.

Невоља као да се гомилала једна за другом. Шестог дана седмице видели су како је њихов Учитељ умро; првог дана следеће седмице били су лишени Његовог тела и били оптужени да су га украли да би преварили народ. Изгубили су наду да ће икада исправити рђаве утиске, који су се све више учвршћивали против њих. Плашили су се непријатељства свештеника и гнева народа. Чезнули су за Исусовим присуством, који им је помагао у свакој невољи.

Често су понављали речи: »А ми се надасмо да је Он Онај који ће избавити Израиља.« Усамљени и тужна срца сећали су се Његових речи: »Јер кад се овако ради од сирова дрвета, шта ће бити од суха?« (Лука 24,21; 23,31) Састали су се у горњој соби, затворили и осигурали врата, свесни да судбина њиховог љубљеног Учитеља у свако доба може постати и њихова.

А све ово време могли су се радовати сазнању да је Спаситељ васкрснуо. Марија је стајала у врту и плакала, док је Исус био управо поред ње. Очи су јој биле толико замагљене сузама да Га није могла препознати. Срца ученика била су толико пуна бола да ни они нису веровали вести анђела или речима самога Христа.

Колико је данас много оних који још увек поступају онако као што су ученици поступали! Колико је много оних који као Марија очајнички узвикују: »Узеше Господа мојега... и не знам где га метнуше!« Коликима би могле бити упућене Спаситеље-

ве речи: »Што плачеш? Кога тражиш?« Он је поред њих, али њихове очи замагљене сузама не распознају Га. Он им говори, али они не разумеју.

О, кад би погнута глава могла да се подигне, када би очи могле да се отворе да Га гледају, када би уши могле да слушају Његов глас! »Идите брже те кажите ученицима Његовим да је устао из мртвих.« Наложите им да не гледају Јосифов нови гроб, који је био затворен великим каменом и запечаћен римским печатом. Христос није тамо. Нека не гледају празан гроб. Нека не тугују као они који су без наде и помоћи. Исус живи и зато што Он живи и ми ћемо живети. Из захвалних срца, са усана додирнутих светом ватром, нека одјекне радосна песма. Христос је васкрснуо! Он живи да посредује за нас. Ухвати се за ову наду и она ће држати душу као сигуран, опробан ленгер. Веруј и видећеш славу Божју.

Ова глава заснована је на Луки 24,13–33.

ПУТ У ЕМАУС

795 Касно после подне на дан васкрсења, два ученика путовала су путем према Емаусу, малом граду, удаљеном око тринаест километара од Јерусалима. Ови ученици нису имали истакнуто место у Христовом делу, али истински су веровали у Њега. Дошли су у град да прославе Пасху и били веома збуњени догађајима који су се недавно збили. Чули су вести тог јутра о уклањању Христовог тела из гроба, као и извештај жена које су виделе анђеле и среле Исуса. Сада су се враћали својим домовима да размишљају и да се моле. Те вечери жалосно су корачали својим путем, обнављајући у разговору призоре са суђења и распећа. Никада раније нису били тако дубоко разочарани. Без наде и вере, ходали су у сенци крста.

На своме путу нису далеко одмакли, када им се придружио неки странац, али они толико утонули у своју тугу и разочарање нису га боље ни загледали. Наставили су свој разговор, изражавајући мисли свога срца. Размишљали су о поукама које је Христос давао, које они као да нису били способни да схвате. Док су разговарали о догађајима, који су се збили, Исус је чезнуо да их утеши. Видео је њихову тугу; разумео је те опречне,
796 збуњујуће замисли које су у њихове умове уводиле мисао: Може ли тај Човек, који је допустио да Га тако понизе, бити Христос? Плакали су, јер нису могли да савладају свој бол. Исус је знао да су њихова срца љубављу повезана са Њим, па је пожелео да

обрише њихове сузе и испуни их радошћу и весељем. Али најпре мора да им да поуке које неће никада заборавити.

»А он им рече; какав је то разговор који имате међу собом идући и што сте невесели? И један по имену Клеопа, одговарајући рече му: Зар си ти један од цркваре у Јерусалиму који ниси чуо шта је у њему било ових дана?« Испричали су Му о свом разочарењу због свог Учитеља »који беше Пророк, силан у делу и у речи пред Богом и пред свим народом«, али »главари свештенички и кнезови наши«, наставили су они, »предадоше га... те се осуди на смрт, и разапеше Га«. Са срцем стегнутим од разочарања и дрхтавим уснама додали су: »А ми се надасмо да је Он Онај који ће избавити Израиља; али сврх свега тога ово је данас трећи дан како то би.«

Необично је да се ученици нису сетили Христових речи, и схватили да је Он предсказао догађаје који ће се збити! Нису схватили да ће се последњи део Његовог откривања исто тако стварно испунити као и његов први део, да ће трећег дана устати. То је био део који нису смели да забораве. Свештеници и поглавари то нису заборавили. »Сутрадан пак по петку сабраше се главари свештенички и фарисеји код Пилата, и рекоше: Господару, ми се опоменусмо да овај лажа каза још за живота: После три дана устаћу.« (Матеј 27,62.63) Али ученици се нису сећали ових речи.

»И Он им рече: О безумни и спорога срца за веровање свега што говорише пророци! Није ли то требало да Христос претрпи и да уђе у славу своју?« Ученици су се питали ко би могао да буде овај странац, који је ушао у саму њихову душу и који говори са таквом озбиљношћу, нежношћу, саосећањем и са тако пуно наде. Први пут откако је Христос издан, почели су да се окрепљују надом. Често су озбиљно погледали свога сапутника и помислили да су Његове речи баш оне речи које би Христос изговорио. Били су испуњени дивљењем и њихова срца почела су да куцају у радосном ишчекивању.

Почевши од Мојсија, правога почетка библијске историје, Христос је из целог Писма излагао оно што се односило на Њега. Да им се одмах открио, њихова срца била би задовољна. У 799
пунини своје радости ни за чим више не би тежили. Међутим, било је неопходно да схвате све оно што се односило на Њега

у сликама и сведочанствима из Старога завета. На томе треба да буде заснована њихова вера. Христос није учинио никакво чудо да би их осведочио, јер је Његов први посао био да објасни Писмо. Његову смрт сматрали су уништењем свих својих нада. Сада им је из пророка показао да је то управо најјачи доказ за њихову веру.

Поучавајући ове ученике, Исус је уздигао важност Старог завета као сведочанства о Његовој мисији. Многи који себе називају хришћанима, данас одбацују Стари завет, тврдећи да он више нема никакве вредности. Али то није Христово учење. Он је толико ценио његову вредност да је једном приликом рекао: »Ако не слушају Мојсија и пророка, да ко и из мртвих устане неће веровати.« (Лука 16,31)

Од Адамових дана па све до завршних призора овога времена, Христов глас говори преко патријараха и пророка. Спаситељ је откривен у Старом исто тако јасно као и у Новом завету. Светлост из пророчке прошлости узвишеном јасноћом и лепотом истиче Христов живот и учење Новог завета. Христова чуда доказ су Његовог божанства, али јачи доказ да је Он Откупитељ света налази се у поређењу пророчанства Старог са историјом Новог завета.

Христос је образлажући пророчанства својим ученицима, дао право сазнање о томе зашто је дошао међу људе. Њихова ишчекивања Месије, који треба да заузме престо и царску власт у складу са жељама људи, била су погрешна. То се не би ускладило са правилним схватањем Његовог спуштања са највишег на најнижи положај који се може заузети. Христос је желео да појмови Његових ученика у свакој појединости буду чисти и истинити. Они у потпуности морају схватити чашу патње која Му је била додељена. Показао им је да је страшан сукоб, који сада још нису могли разумети, био испуњење завета учињеног пре него што су положени темељи свету. Христос мора да умре као што мора да умре сваки преступник Закона ако настави да греши. Све ово мора да се збуде, али не треба да се заврши поразом, већ славном, вечном победом. Исус им је рекао да је неопходно уложити сваки напор да би се свет спасао од греха. Његови следбеници морају да живе као што је Он живео, да истрају у напорима и раде као што је Он радио.

Христос је овако разговарао са својим ученицима, отварајући 800
им ум за разумевање Писма. Ученици су били уморни, али разговор није јењавао. Са Спаситељевих усана силазиле су речи живота и сигурности. Али очи су им још увек биле затворене. Док им је говорио о разорењу Јерусалима, посматрали су у сузама осуђени град. Међутим, још увек нису ни нагађали ко је овај њихов сапутник. Нису ни помишљали да најважнија личност њиховог разговора корача упоредо са њима, јер је Христос указивао на Себе као на другу особу. Мислили су да је Он један од оних који су присуствовали великом празнику и који се сада враћа своме дому. Ходао је исто тако пажљиво као и они преко грубог стења, застајући повремено заједно са њима да се мало одмори. Тако су напредовали планинском стазом, док је Онај, који ће ускоро заузети положај са десне стране Богу, и који је могао рећи: »Даде Ми се свака власт на Небу и на Земљи«, ходао поред њих (Матеј 28,18).

Док су тако путовали Сунце је почело да залази и пре него што су путници стигли до свога места починка, радници на пољима већ су напуштали свој посао. Када су ученици хтели да уђу у свој дом, изгледало је као да странац жели да настави свој пут. Међутим, ученици су осећали да их Он привлачи. Њихове душе чезнуле су да чују још више од Њега. »Остани с нама«, рекли су. Изгледало је као да није прихватио позив, али наваљивали су на Њега, упорно Га молећи: »Јер је дан нагао, и близу је ноћ.« Христос је попустио њиховом преклињању »и уђе с њима да ноћи«.

Да ученици нису били упорни у свом позиву, не би сазнали да је њихов сапутник био васкрсли Господ. Христос никада никоме не намеће своје друштво. Он се бави онима којима је потребан. Радо ће ући у најскромнији дом и развеселиће најпонизније срце. Али ако су људи исувише равнодушни према небеском Госту или Га не траже да остане са њима, Он ће продужити даље. Тако се многи суочавају са великим губитком. Они Христа неће упознати ништа боље него ученици, док су са Њим ишли путем.

Ускоро је био припремљен једноставни вечерњи оброк од хлеба. Стављен је пред госта који је заузео место у прочељу стола. Испружио је своје руке да благослови храну. Ученици су устукнули од изненађења. Њихов сапутник пружа руке на потпуно исти начин као што је то чинио њихов Учитељ. Поно-

во су погледали и гле, на његовим рукама запажају трагове од клинова. Обојица су одједном узвикнули: То је Господ Исус! Он је васкрсао из мртвих!

801 Устали су да Му се баце пред ноге и да Му служе, али Он је ишчезао из њиховог погледа. Погледали су место које је заузимао Онај чије је тело недавно положено у гроб и рекли један другоме: »Не гораше ли наше срце у нама кад нам говораше путем и кад нам казиваше писмо?«

Са овом великом вести коју је требало саопштити могли су да седе и причају. Умора и глади је нестало. Остављајући нетакнутим свој оброк, пуни радости одмах су опет кренули путем којим су дошли, журећи да радосне вести саопште ученицима у граду. На неким деоницама пут није безбедан, али пењали су се уз стрма места, клизећи преко глатког стења. Нису видели, нису знали да имају заштиту Онога који је овим путем путовао са њима. Са својим путничким штапом у руци, журно су ишли, желећи да иду брже него што су могли. Изгубили су стазу и поново је нашли. Понекад су трчали, понекад спотицали, ишли су напред, са својим невидљивим Сапутником који их је пратио целим путем.

Ноћ је мрачна, али обасјавало их је Сунце правде. Срца су хтела да им искоче од радости. Чинило им се као да су у новом свету. Христос је живи Спаситељ. Они за Њим више не тугују као за мртвим. Христос је устао – стално су понављали. То је вест коју су носили жалоснима. Морали су да им испричају диван догађај са пута у Емаус. Морали су да испричају ко им се успут придружио. Они су носили највећу вест која је икада дата свету, радосну вест на коју се ослањају наде људске породице за време и за вечност.

Глава 84

Ова глава заснована је на Луки 24,33–48; Јовану 20,19–29.

»МИР ВАМ!«

Стигавши до Јерусалима, два ученика прошла су кроз источ- 802
ну капију, која је за време празника отворена ноћу. Куће су утонуле у мрак и тишину, али путници су ишли својим путем узаним улицама осветљеним светлошћу излазећег Месеца. Пошли су у горњу собу у којој је Исус провео тренутке последње вечери пре своје смрти. Знали су да ће овде пронаћи своју браћу. Иако је било касно знали су да ученици неће заспати, док поуздано не дознају шта шта се догодило са телом њиховог Господа. Врата собе била су чврсто закључана. Закуцали су да их пусте, али није било одговора. Све је било мирно. Тада су казали своја имена. Врата су пажљиво откључана, ушли су, а још Један, Невидљиви, ушао је са њима. Затим су врата поново закључана да не би ушле уходе.

Путници су затекли све присутне изненађене и узбуђене. Гласови ових у просторији нагло су се слили у захвалност и слављење, говорећи: »Заиста устаде Господ, и јави се Симону.« Тада су два путника, задихани од журбе којом су путовали, исказали задивљујући извештај о томе како им се Исус открио. Управо, су завршили кад су неки казали да не могу да поверују у то, јер је исувише добро да би било истинито, када, гле, једна друга особа стаде пред њих. Свако око било је приковано за Странца. Нико није закуцао да уђе. Нису се чули никакви кора- 803
ци. Ученици су били изненађени и питали се шта то значи. Тада

су чули глас који је могао бити само глас њиховог Учитеља. Јасно и разговетно са Његових усана сишле су речи: »Мир вам.«

»А они се уплашише, и поплашени будући, мишљаху да виде духа. И рече им: Шта се плашите? И зашто такве мисли улазе у срца ваша? Видите руке Моје и ноге Моје: Ја сам главом; опипајте Ме и видите; јер дух тела и костију нема као што видите да Ја имам. И ово рекавши показа им руке и ноге.«

Посматрали су руке и ноге сурово повређене грубим клинцима. Препознали су Његов глас који није био сличан ниједном другом који су икада чули. »И док они још не вероваху од радости и чуђаху се рече им: Имате ли овде што за јело? И они Му даше комад рибе печене, и меда у сату. И узевши изједе пред њима.« »Онда се ученици обрадоваше видевши Господа.« Вера и радост заузеле су место неверству и тако дубоким осећањима, које речи не могу изразити, признавали су свога васкрслог Спаситеља.

Приликом Исусовог рођења анђео је објавио: Мир на Земљи и међу људима добра воља. А сада, приликом Његове прве појаве међу ученицима након васкрсења, Спаситељ им се обратио
804 благословеним речима: »Мир вам!« Исус је увек спреман да назове мир душама које су оптерећене сумњама и страховима. Он чека да Му отворимо врата срца и кажемо: Остани са нама. Он каже: »Ево, стојим на вратима и куцам: ако ко чује глас Мој и отвори врата, уђи ћу к њему и вечераћу с њиме, и он са Мном.« (Откривење 3,20)

Исуово васкрсење било је слика коначног васкрсења свих који су починули у Њему. Лик васкрслог Спаситеља, Његово понашање, Његов говор, све је било познато ученицима. Као што је Исус устао из мртвих, тако ће и они који спавају у Њему поново устати. Ми ћемо знати своје пријатеље онако као што су ученици познавали Исуса. Они могу бити изобличени, болесни или унакажени у овоземаљском животу, али устаће у савршеном здрављу и лепоти; ипак ће се у прослављеном телу савршено сачувати особеност њихове личности. Тада ћемо познати као што смо и ми познати (1. Коринћанима 13,12). У лицу које ће блистати светлошћу која зрачи са Исусовог лица, препознаћемо црте лица оних које волимо.

Када се срео са својим ученицима, Исус их је подсетио на речи које им је говорио пре своје смрти, да све што је писано о

Њему у Мојсијевом закону и у пророцима и у псалмима мора да се испуни. »Тада им отвори ум да разумеју Писмо. И рече им: Тако је писано, и тако је требало да Христос пострада и да 805
устане из мртвих трећи дан; и да се проповеда покајање у име Његово и опроштење греха по свим народима почевши од Јерусалима. А ви сте сведоци овоме.«

Ученици су почели да схватају природу и обим свога посла. Дивне истине које им је Христос поверио треба да објаве свету. Догађаји из Његовог живота, Његова смрт и васкрсење, пророчанства, која су указивала на ове догађаје, светост Божјег закона, тајна плана спасења, Исусова моћ да опрашта грехе – свему овоме били су сведоци па је требало да то објаве свету. Требало је да објаве Јеванђеље мира и спасења које се добија покајањем и Спаситељевом силом.

»И ово рекавши дуну, и рече им: Примите Дух Свети. Којима опростите грехе, опростиће им се; и којима задржите, задржаће се.« Свети Дух се није још потпуно показао, јер Христос још није био прослављен. Обилније давање Духа уследило је тек након Христовог вазнесења. Све док ово нису примили ученици нису могли да испуне налог да проповедају Јеванђеље свету. Дух је сада дат са нарочитом циљем. Ученици нису могли да испуњавају поверене дужности у Цркви, све док их Христос није надахнуо својим Духом. Поверио им је најсветије завештање и желео да увиде чињеницу да се ово дело без Светога Духа не може извршити.

Свети Дух је дах духовног живота у души. Давање Духа је давање Христовог живота. Он испуњава примаоца Христовим особинама. Само они који су тако поучени од Бога, у којима делује Свети Дух и у чијем животу се испољава Христов живот, треба да стоје као представници људи и служе за добробит Цркве.

»Којима опростите грехе«, рекао је Христос, »опростиће им се, и којима задржите, задржаће се.« Христос овде не даје никакву слободу ниједном човеку да изриче суд над другима. У Беседи на Гори Он је то забранио. То право припада само Богу. Међутим, организованој Цркви, Он даје одговорност за сваког верника. Према онима који падну у грех Црква има дужност да опомиње, поучава и ако је могуће обнавља. »Покарај, запрети, умоли«, каже Господ, »са сваким сношењем и учењем.« (2. Тимотију 4,2) Поступај верно са онима који греше. Опомињи 806

сваку душу која је у опасности. Не остављај никога да вара себе самога. Назови грех његовим правим именом. Објави шта је Бог рекао о лагању, кршењу Суботе, крађи, идолопоклонству и сваком другом злу. »Они који такова чине неће наследити царства Божјега.« (Галатима 5,21) Ако упорно остану у греху, осуду коју сте им изнели из Божје речи, Небо ће прогласити над њим. Опредељујући се за грех, они се одричу Христа; Црква мора да покаже да не одобрава њихова дела или ће и сама обешчастити свога Господа. Она о греху мора казати шта Бог говори о њему. Она мора да поступи са њим по Божјем упутству и њено деловање биће потврђено на Небу. Онај који презире ауторитет Цркве, презире и ауторитет самога Христа.

Међутим, постоји и светлија страна слике. »Којима опростите грехе, опростиће им се.« Нека нам ова мисао увек буде на уму. У раду за заблуделе нека свако око буде управљено на Христа. Нека се пастири нежно старају за стадо Господње паше. Нека онима који греше говоре о Спаситељевој милости која прашта. Нека бодре грешника да се покаје и верују у Онога који може да опрости. Нека на основу Божје речи изјаве: »Ако признајемо грехе своје, веран је и праведан да нам опрости грехе наше и очисти нас од сваке неправде.« (1. Јованова 1,9) Сви који се покају имају чврсто обећање: »Опет ће се смиловати на нас; погазиће наша безакоња; бацићеш у дубине морске све грехе њихове.« (Михеј 7,19)

Нека Црква са захвалним срцем прихвати покајање грешника. Нека онај који се каје буде изведен из мрака неверства у светлост вере и правде. Нека се његова дрхтава рука стави у руку Исусове љубави. Такво праштање потврђује Небо.

Једино у овом смислу Црква има власт да опрашта грешнику. Опраштање греха може се добити само Христовим заслугама. Ниједном човеку, ниједном скупу људи, није дата власт да душу ослободи кривице. Христос је задуживао своје ученике да проповедају опраштање од греха у Његово име свим народима, али они сами нису били овлашћени да уклоне ниједну мрљу греха. Исусово име је једино »јер нема другога Имена под небом данога људима којим бисмо се ми могли спасити«. (Дела 4,12)

Када се Исус први пут састао са ученицима у горњој соби, Тома није био са њима. Он је чуо вест од других и добио мноштво доказа да је Исус устао, али његово срце било је испуњено

утученошћу и неверством. Када је чуо како ученици говоре о задивљујућем јављању васкрслог Спаситеља, то га је само бацило у још дубље очајање. Ако је Исус заиста устао из мртвих, 807
тада више не може бити наде у стварно земаљско царство. А и помисао да се његов Учитељ јавио свим ученицима осим њему, вређала је његову таштину. Одлучио је да не верује и целе седмице мучила га је потиштеност, која се чинила све мрачнијом насупрот нади и вери његове браће.

Током овог времена стално је изјављивао: »Док не видим на рукама његовим рана од клина, и не метнем прста својега у ране од клина, и не метнем руке своје у ребра његова; нећу веровати.« Није желео да гледа очима своје браће или покаже веру која би зависила од њиховог сведочанства. Усрдно је волео свога Господа, али је допустио да љубомора и неверство овладају његовим умом и срцем.

Известан број ученика од познате горње собе начинили су свој привремени дом и увече су се сви, осим Томе ту окупљали. Једне вечери Тома је одлучио да се састане са осталима. И поред свог неверства, имао је неодређену наду да су те добре вести истините. Док су вечерали, ученици су причали о доказима, које им је Христос изнео из пророчанстава. »Дође Исус кад бејаху врата затворена, и стаде међу њима и рече: Мир вам.«

Окренувши се Томи казао је: »Пружи прст свој амо и види руку Моју; и пружи руку своју и метни у ребра Моја, и не буди неверан него веран.« Ове речи показују да је Он познавао Томине мисли и речи. Сумњичави ученик знао је да ниједан од његових другова није видео Исуса седмицу дана. Нису могли да испричају Учитељу о његовом неверовању. У Ономе који је стајао пред њим препознао је свога Господа. Није желео никакве даље доказе. Срце је хтело да му искочи од радости па се бацио пред Исусове ноге и узвикнуо: »Господ мој и Бог мој.«

Исус је прихватио његово признање, али је нежно укорио његово неверовање: »Пошто Ме виде веровао си; благо онима који не видеше и вероваше.« Томина вера била би Христу много милија да је био вољан да поверује сведочанству своје браће. Када би сада свет следио Томин пример, нико не би веровао у спасење, јер сви који приме Христа морају то да учине на основу сведочанства других.

Многи који сумњају правдају се истичући да би веровали, када би имали такав доказ какав је Тома имао од својих другова. Они не схватају да имају много више од таквог доказа. Многи који као Тома чекају да се отклоне сви узроци сумње, неће никада остварити своју жељу. Постепено се учвршћују у неве-
808 ровању. Они који се васпитавају да посматрају мрачну страну, да гунђају и да се жале не знају шта чине. Они сеју семе сумње и мораће да жању жетву сумње. У време када су вера и поверење најнеопходнији, многи ће се наћи немоћни да се надају и верују.

У свом поступању са Томом, Исус је пружио поуку својим следбеницима. Његов пример показује како треба да поступамо према онима чија је вера слаба и који истичу своје сумње. Исус није засуо Тому прекорима, нити је ступио у расправу са њим. Сам се открио њему који је сумњао. Тома је био веома несмотрен у одређивању услова за своју веру, али је Исус, својом великодушном љубављу и обзиром порушио све препреке. Неверовање се ретко побеђује препирком. Тада оно прелази у самоодбрану, налазећи податке у своју корист и оправдања. Али нека се Исус у својој љубави и милости открије као распети Спаситељ, па ће се са многих усана, које су се противиле, чути Томино признање. »Господ мој и Бог мој«.

Ова глава заснована је на
Јовану 21,1-22.

ЈОШ ЈЕДНОМ КРАЈ МОРА

Исус је одредио да се са својим ученицима сретне у Галилеји и убрзо након пасхалне седмице, они су тамо усмерили своје кораке. Њихово одсуствовање из Јерусалима за време празника тумачило би се као неверство и јерес, стога су остали до његовог краја; али чим је прошао, радосно су се вратили у завичај да се по Спаситељевом упутству сретну са Њим.

У друштву је било седам ученика. Били су обучени у скромну рибарску одећу; сиромашни у световним добрима, били су богати у познавању и примењивању истине, што им је у очима Неба давало највиши положај као учитеља. Они нису били ученици у пророчким школама, али их је три године поучавао највећи Васпитач за кога је свет икада знао. Под Његовим поукама, постали су племенити, разборити и уздигнути, оруђа преко којих су људи могли бити доведени у познање истине.

Христос је много времена своје службе проводио поред Галилејског мора. Када су се ученици окупили на месту на коме вероватно неће бити узнемиравани, схватили су да их окружују успомене на Исуса и Његова моћна дела. На овом мору, Исус је ходао по огромним таласима да их спасе, када су њихова срца била испуњена страхом, а жестока бура хитала да их уништи. Овде је олуја утишана Његовом речју. Пред очима им се пружала обала на којој је нахрањено више од десет хиљада особа са неколико малих хлебова и риба. Недалеко је био Капернаум,

810 место небројених чуда. Док су ученици гледали овај призор, њихови умови испуњавали су се Спаситељевим речима и делима.

Вече је било пријатно, а Петар, који је још увек волео чамце и риболов, предложио је да се отисну на море и баце мреже. Сви су били спремни да се придруже овој замисли. Недостајала им је храна и одећа, па би им у томе помогао успешни ноћни риболов. Отиснули су се у свом чамцу, али ништа нису уловили. Целе ноћи су тешко радили, али без успеха. У току тих заморних сати разговарали су о свом одсутном Господу и сећали се дивних догађаја из Његове службе поред мора, којима су били сведоци. Расправљали су о својој будућности и ожалостили се због изгледа који су били пред њима.

Све време један усамљени посматрач на обали пратио их је својим погледом, док је сам остао невидљив. Најзад је зора заруделa. Чамац је био мало удаљен од обале и ученици су на њој видели неког странаца који им се обратио питањем: »Децо, еда ли што имате за јело?« Када су одговорили: »Немамо«, »а он рече: баците мрежу с десне стране лађе, и наћи ћете. Онда бацише, и већ не могаху извући од мноштва рибе.«

Јован је препознао странца и довикнуо Петру: »То је Господ.« Петар је био толико усхићен и тако радостан да се у својој ревности бацио у воду и ускоро је стајао поред свога Учитеља. Други ученици дошли су у свом чамцу, вукући мрежу са рибом. »Када дакле изађоше на земљу, видеше огањ наложен и на њему метнуту рибу и хлеб.«

Били су исувише изненађени да би упитали одакле потиче ватра и храна. »Исус им рече: Принесите од рибе што сад ухватисте.« Петар је пожурио до мреже коју је бацио и помогао својој браћи да је извуку на обалу. Пошто су завршили посао и извршили припрему, Исус је позвао ученике да дођу и обедују. Док им је ломио и делио храну сва седморица су Га препознала и признала. Чудо којим је на обронку брега нахранио пет хиљада људи сада се обновило у њиховом уму; али обузело их је страхопоштовање, па су у тишини, нетремице гледали свога васкрснулог Спаситеља.

Живо су се сећали призора крај мора када их је Исус позвао да Га следе. Сећали су се како су се на Његову заповест отисли на дубину и тада бацили своју мрежу, па је улов био толико бо-

гат да се мрежа чак и цепала. Тада их је Исус позвао да напусте 811
своје рибарске чамце и обећао да ће их учинити ловцима људи. Опет је учинио чудо да би овај призор освежио у њиховом уму и продубио његово значење. Његов поступак био је обнова налога ученицима. Показао им је да смрт Учитеља није умањила обавезу да обављају посао који им је одредио. Иако су били лишени Његовог личног друштва и средстава за живот од ранијег занимања, васкрсли Спаситељ ће још увек бринути о њима. Док раде Његов посао, Он ће задовољавати њихове потребе. Исус је имао циљ када им је наложио да своју мрежу баце са десне стране лађе. Са те стране Он је стајао на обали. То је била страна вере. Ако раде у заједници са Њим сједињујући своје људске намере са Његовом божанском силом успех не може изостати.

Христос је морао да пружи још једну поуку која се односила нарочито на Петра. То што се Петар одрекао свога Господа било је у срамној супротности са његовим ранијим изјавама о оданости. Осрамотио је Христа и изазвао неповерење своје браће. Сматрали су да му неће бити допуштено да међу њима опет заузме ранији положај, а и он сам осећао је да је проиграо своје поверење. Пре него што ће бити позван да поново преузме своју апостолску службу, он ће пред свима морати да докаже своје покајање. Без овога, његов грех, иако се због њега покајао, могао би да уништи његов утицај као Христовог слуге. Спаситељ му је пружио прилику да поново стекне поверење своје браће и колико је год могуће отклони срамоту коју је нанео Јеванђељу.

Ова поука упућена је свим Христовим следбеницима. Јеванђеље не прави нагодбу са грехом. Ово не може да оправда грех. Тајни греси у тајности треба да се исповедају Богу; али за јавни грех захтева се јавно признање. Срамота због греха који је учинио ученик, пребацује се Христу. Он изазива ликовање сотоне и спотицање колебљивих душа. Давањем доказа о покајању, ученик, колико то лежи у његовој моћи, треба да отклони ову срамоту.

Док су Христос и ученици заједно обедовали поред обале, Спаситељ је указујући на његову браћу рекао Петру: »Симоне Јонин, љубиш ли ме већма него ови?« Петар је једном изјавио: »Ако се и сви саблазне о Тебе, ја се нећу никад саблазнити.« (Матеј 26,23) Међутим, сада је дао вернију оцену о себи. »Да, Господе«, рекао је, »Ти знаш да Те љубим.« Није ватрено уверавао

да је његова љубав већа од љубави његове браће. Није изражавао мишљење о својој оданости. Он позива Онога који може да чита све побуде да просуди његову искреност: »Ти знаш да Те љубим.« Исус му налаже: »Паси јагањце Моје.«

812 Опет је Исус кушао Петра, понављајући своје раније речи: »Симоне Јонин, љубиш ли Ме?« Овога пута није упитао Петра да ли Га више воли од своје браће. Други одговор је био као и први ослобођен претераног уверавања: »Да, Господе, Ти знаш да те љубим.« Исус му је рекао: »Паси овце Моје.« Још једанпут Исус поставља то болно питање: »Симоне Јонин, љубиш ли Ме?« Петар се ожалостио, помишљајући да Исус сумња у његову љубав. Знао је да његов Господ има разлога да му не верује, па је са болом у срцу одговорио: »Господе, Ти све знаш, Ти знаш да Те љубим.« Исус му је опет рекао: »Паси овце Моје.«

Три пута се Петар јавно одрекао свога Господа и три пута је Исус добио од њега чврсто уверавање о његовој љубави и привржености, упућујући то оштро питање као оштру стрелу његовом рањеном срцу. Пред окупљеним ученицима Исус је открио Петрово дубоко покајање и показао како се коренито понизио некада хвалисави ученик.

Петар је по својој природи био жустар и нагао па је сотона искористио ове особине да га обори. Непосредно пре Петровог пада Исус је рекао: »Ево вас иште сотона да би вас чинио као пшеницу. А Ја се молих за тебе да твоја вера не престане; и ти кадгод обративши се утврди браћу своју.« (Лука 22,31.32) То време сада је дошло и Петров преображај био је очевидан. Господња непосредна питања нису изазвала ниједан жустар, самоуверен одговор; па је због своје понизности и покајања, Петар био боље него икада припремљен да делује као пастир стаду.

Први посао који је Христос поверио Петру, враћајући га у ту службу био је да пасе јагањце. То је био посао за који је Петар имао мало искуства. Он ће захтевати велико старање и нежност, много стрпљења и истрајности. Био је позван да служи онима који су били млади у вери, да поучава неуке, да им отвара Свете списе и да их васпитава да буду корисни у Христовој служби. До тада Петар није био подесан да то чини па чак и да схвати његову важност. Међутим, сада га је Исус позвао да врши овај посао. Његово лично искуство патње и покајања припремило га је за ово дело.

Пре свога пада, Петар је увек непромишљено говорио, према тренутној побуди. Увек је био спреман да исправља друге и изрази своје мишљење пре него што је јасно схватио себе или оно што треба да каже. Међутим, обраћени Петар био је сасвим друкчији. Он је сачувао свој ранији жар, али Христова благодат подешавала је његову ревност. Више није био силовит, самопоуздан и уображен, већ благ, прибран и вољан да учи. Тада је 815
могао да пасе јагањце, као и овце из Христовог стада.

Спаситељев начин поступања са Петром садржао је поуку за њега и његову браћу. Он их је поучавао да са преступником поступају стрпљиво, саосећајно и у љубави која прашта. Иако се Петар одрекао свога Господа, љубав са којом се Исус односио према њему никада се није поколебала. Управо такву љубав треба и потпастир да осећа према овцама и јагањцима, који су поверени његовом старању. Сећајући се своје слабости и пада, Петар треба да са својим стадом поступа исто тако нежно као што је Христос поступао са њим.

Питање које је Христос поставио Петру било је значајно. Рекао је: »Љубиш ли Ме« и то споменуо као једини услов за учење и службу. То је најосновнији услов. Иако је Петар могао да поседује све друго, ипак без Христове љубави не би могао бити верни пастир Господњем стаду. Знање, драговољност, речитост, захвалност и ревност све ово може добро помоћи у раду, али без Исусове љубави у срцу, рад хришћанског проповедника је промашај.

Исус је ишао сам са Петром, јер је постојало нешто што је желео да саопшти само њему. Пре своје смрти, Исус му је рекао: »Куда Ја идем не можеш сад ићи за Мном, али ћеш после поћи за Мном.« На ово Петар је одговорио: »Господе, зашто сад не могу ићи за Тобом? душу ћу своју положити за Те.« (Јован 13,36.37) Када је ово рекао није знао до каквих ће висина и дубина овај пут повести Христове ноге. Петар је пао када је дошло искушење, али је опет добио прилику да докаже своју љубав према Христу. Да би га ојачао за последњи испит вере, Спаситељ му је открио његову будућност. Рекао му је да ће после корисног живљења, када године живота буду исцрпиле његову снагу, заиста следити свога Господа. Исус је рекао: »Кад си био млад, опасивао си се сам и ходио си куда си хтео; а кад остариш, ширићеш

руке своје и други ће те опасати и одвести куда нећеш. А ово рече показујући каквом ће смрти прославити Бога.«

Исус је тако упознао Петра са начином на који ће умрети; предсказао је чак и ширење његових руку на крсту. Поново је наложио свом ученику: »Хајде за Мном.« Петар се није обесхрабрио овим откривењем. Осећао се вољним да претрпи било коју смрт за свога Господа.

Дотада је Петар знао Христа по телу, као што Га многи данас знају; али није требало да и даље буде тако ограничен. Он Га ништа више није знао него што Га је раније знао дружећи
816 се са Њим као са човеком. Волео Га је као човека, као учитеља посланог са Неба; сада Га је волео као Бога. Учио је поуку да је Христос за Њега све у свему. Сада је био припремљен да са својим Господом учествује у Његовој служби жртве. Када је на крају доведен до крста на свој захтев, распет је главом надоле. Сматрао је сувише великом чашћу да на исти начин страда као и његов Учитељ.

Речи »хајде за Мном« за Петра су биле пуне поуке. Поука се односила не само за његову смрт, већ и на сваки корак у његовом животу. Дотада је Петар био склон да ради независно. Покушавао је да прави планове за Божје дело, уместо да чека и следи Божји план. Међутим, није добио ништа тиме што је журио испред Господа. Исус му је наложио: »Хајде за Мном.« Немој трчати испред Мене. Тада нећеш морати сам да се сукобиш са сотонином војском. Дозволи Ми да идем испред тебе и непријатељ те неће победити.

Док је Петар ишао поред Исуса, видео је Јована како их следи. Обузела га је жеља да дозна његову будућност и »рече Исусу: Господе, шта ће овај? Исус му рече: Ако хоћу да он остане док Ја не дођем, што је теби до тога? Ти хајде за Мном.« Петар је требало да има на уму да ће му његов Господ открити све што би за њега било најбоље да зна. Свако има дужност да следи Христа и да не брине о послу који је одређен другима. Говорећи о Јовану »ако хоћу да он остане док Ја не дођем«, Исус није дао никакво чврсто обећање да ће овај ученик живети све до Господњег другог доласка. Он је само потврдио своју врховну власт и када би Он стварно желео да буде тако, то уопште не би утицало на Петров рад. Будућност и Јована и Петра, била је у

рукама њиховог Господа. Послушност у ходању за Њим била је дужност коју је имао свако од њих.

Колико је данас сличних Петру! Они се занимају за послове других и жељни су да упознају њихову дужност, док су сами у опасности да занемаре своју. Наш посао је да гледамо на Христа и да Га следимо. Ми ћемо видети погрешке у животу других и мане њиховог карактера. Људски род је подложан слабостима. Али у Христу ћемо наћи савршенство. Посматрајући Њега бићемо преображени.

Јован је доживео дубоку старост. Био је сведок разорења Јерусалима и уништења велелепног Храма – знамења коначног уништења света. До својих позних дана Јован је следио свога Господа. Суштина његовог сведочанства Црквама била је: »Љубазни, да љубимо један другога«, »који стоји у љубави, у Богу стоји и Бог у њему стоји.« (1. Јованова 4,7.16)

Петар је враћен у апостолство, али част и власт коју је при- 817
мио од Христа није му дала право господарења над својом браћом. Христос је то објаснио када је одговорио на Петрово питање: »Шта ће овај?« Рекао му је: »Шта је теби до тога? Ти хајде за Мном.« Петру није указана част да буде глава Цркви. Наклоност коју је Христос показао према Петру опраштајући му одрицање и поверивши му да пасе стадо, и његова лична верност у ходању за Христом, задобили су поверење његове браће. Имао је велики утицај у Цркви. Међутим, поуку коју му је Христос пружио крај Галилејског мора, Петар је понео за цео живот. Пишући црквама вођен Светим Духом рекао је:

»Старешине које су међу вама молим који сам и сам старешина и сведок Христова страдања, и имам део у слави која ће се јавити: Пасите стадо Божје, које вам је предато, и надгледајте га, не силом, него драговољно, и по Богу, нити за неправедне добитке, него из добра срца; нити као да владате народом; него бивајте углед стаду; и кад се јави поглавар пастирски, примићете венац славе који неће увенути.« (1. Петрова 5,1–4)

Ова глава заснована је на Матеју 28,16–20.

»ИДИТЕ И НАУЧИТЕ СВЕ НАРОДЕ...«

818 Стојећи удаљен само један корак од свог небеског престола, Христос је дао налог својим ученицима: »Даде ми се свака власт на Небу и на Земљи.« »Идите дакле и научите све народе.« »Идите по свему свету и проповедајте Јеванђеље свакоме створењу.« (Марко 16,15) Ове речи често су понављане да би ученици могли да схвате њихов значај. Небеска светлост треба да засија јасним и јаким зрацима над свим становницима Земље – над узвишенима и пониженима, над богатима и сиромашнима. Ученици треба да сарађују са својим Откупитељем у делу спасавања света.

Налог је дат дванаесторици када се Христос састао са њима у горњој соби, али га сада треба пренети једном већем броју. Сви верници који су могли бити позвани састали су се на једном брду у Галилеји. Сам Христос пре своје смрти одредио је време и место овог састанка. Анђео на гробу подсетио је ученике на Његово обећање да ће се састати са њима у Галилеји. Обећање је поновљено верницима, који су се сакупили у Јерусалиму у току пасхалне седмице, а преко њих доспело је до многих усамљених појединаца, који су оплакивали смрт свога Господа. Са великим занимањем сви су се унапред радовали овом разговору. Заобилазним путевима, да не би изазвали сумњу неповерљивих Јевреја, стизали су из свих праваца на место састанка.

Дошли су зачуђена срца, ревносно разговарајући о новостима које су о Христу допрле до њих.

У одређено време око пет стотина верника, сакупило се у малим групама на коси једнога брда, са жељом да дознају све што се могло дознати од оних који су видели Христа након Његовог васкрсења. Ученици су ишли од групе до групе причајући све што су видели и чули о Исусу, образлажући из Писма све оно што им је Он објашњавао. Тома је поново причао историју свога неверовања и говорио им како су уклоњене његове сумње. Изненада, Исус је стао између њих. Нико није могао да каже одакле је и како дошао. Многи који су били присутни никада Га раније нису видели, али гледали су ожиљке од распећа на Његовим рукама и ногама; Његово лице било је као Божје лице и када су Га видели, поклонили су Му се са дубоким поштовањем. 819

Али неки су сумњали. Тако ће увек бити. Има таквих који сматрају да је тешко показати веру и постављају се на страну сумње. Они много губе због свог неверства.

То је био једини разговор који је Исус имао са многим верницима након свога васкрсења. Дошао је и рекао им говорећи: »Даде Ми се свака власт на Небу и на Земљи.« Ученици су Му се поклонили пре него што је проговорио, али Његове речи, силазећи са усана, које су у време смрти биле затворене, прожеле су их нарочитом силом. Он је сада био васкрсли Спаситељ. Многи међу њима видели су Га како показује своју силу лечећи болесне и покоравајући сотонина оруђа. Веровали су да има силу да успостави своје царство у Јерусалиму, силу да сломи сваки отпор, моћ над силама природе. Он је умирио разбеснеле таласе; ходао по запенушаним валовима; подизао мртве у живот. Сада је изјавио да Му је дата »свака власт«. Његове речи уздизале су мисли Његових слушалаца изнад земаљског и пролазног ка ономе што је небеско и вечно. Били су уздигнути до највишег поимања Његовог достојанства и славе.

Христове речи изговорене на обронку планине прогласиле су Његову жртву за човека потпуном и савршеном. Услови помирења били су испуњени; дело за које је дошао на овај свет извршено. Био је на путу према Божјем престолу, да Га славе анђели, поглаварства и силе. Започео је своје посредничко дело. Оденут безграничним ауторитетом, дао је свој налог уче-

ницима: »Идите дакле и научите све народе«, »крстећи их ва име Оца и Сина и Светога Духа, учећи их да све држе што сам вам заповедио; и ево Ја сам с вама у све дане до свршетка века.« (Матеј 28,19.20)

Јеврејски народ постао је чувар свете истине, али фарисејска наука начинила га је најискључивијим и верски најзанесенијим народом у људском роду. Све што се односило на свештенике и поглаваре – њихова одећа, обичаји, обреди, предања – учинило их је неподобнима да буду светлост свету. Јеврејски народ гледао је на себе као да чини цео свет. Међутим, Христос је наложио својим ученицима да објаве веру и службу Богу, која неће имати у себи ништа што је везано за друштвене слојеве или земљу, веру коју ће усвојити сви народи, сва племена, сви друштвени слојеви.

Пре него што је оставио своје ученике, Христос је јасно приказао природу свога царства. Подсетио их је на оно што им је раније говорио о њему. Изјавио је да Његова намера није била да на овоме свету успостави земаљско, већ духовно царство. Он не треба да влада као земаљски цар на Давидовом престолу. Опет им је отворио Свете списе, указујући да је све оно кроз шта је прошао, било одређено на небеском савету између Оца и Њега. Све су то прорекли људи надахнути Светим Духом. Рекао је: Видите да се збило што сам вам открио да ће Ме одбацити као Месију. Обистинило се све што сам рекао о понижењу, које сам морао претрпети и смрти којом ћу умрети. Трећег дана поново сам устао. Истражујте Писма много марљивије па ћете увидети да се у свему испунило оно што су пророчанства откривала о Мени.

Христос је наложио својим ученицима да почевши од Јерусалима, изврше посао који им је препустио. Јерусалим је био позорница на којој се догодило Његово задивљујуће понижење за људски род. Ту је Он патио, био одбачен и осуђен. Јудеја је била његов родни крај. Ту је, обучен у људску природу, Исус ходао међу људима, а мало је било оних који су примећивали колико је Небо било близу Земљи, док је Исус био међу њима. Дело апостола морало је да отпочне у Јерусалиму.

С обзиром на све што је Христос у њему претрпео и посао који је извршио, а који није био цењен, ученици су могли да

траже поље које више обећава; али они то нису тражили. Исто земљиште на коме је Он посејао семе истине, требало је да обрађују, а то ће семе изникнути и донети обилну жетву. У своме раду ученици ће се сусретати са прогонствима покренутим љубомором и мржњом Јевреја, али то је подносио и њихов Учитељ, па ни они не треба да беже од тога. Милост се прво мора понудити Спаситељевим убицама.

У Јерусалиму је било много оних који су тајно поверовали у Исуса и много оних које су завели свештеници и поглавари. Овима је такође требало проповедати Јеванђеље. Треба јасно изнети дивну истину да се само кроз Христа може добити 821
опроштење греха. Зато што је цео Јерусалим био покренут узбудљивим догађајима из неколико прошлих седмица, проповедање Јеванђеља учиниће најдубљи утисак.

Међутим, дело не треба да се ту заустави. Оно треба да се прошири до најудаљенијих граница Земље. Христос је рекао својим ученицима: Ви сте били сведоци Мог самопрегорног живота за овај свет. Ви сте сведоци Мог напорног рада за Израиљ. Иако нису желели да дођу к Мени да би имали живот, иако су свештеници и поглавари учинили са Мном оно што су хтели, иако су Ме одбацили као што је Писмо прорекло, још увек имају прилику да прихвате Божјег Сина. Видели сте да безусловно примам све који су, признајући своје грехе дошли к Мени. Онога који дође к Мени нећу изагнати напоље. Сви који желе могу се помирити са Богом и добити вечни живот. Вама, својим ученицима, поверавам ову вест милости. Она треба да стигне прво Израиљу, а затим свим племенима, језицима, народима. Она треба да се изнесе Јеврејима и незнабошцима. Сви који верују треба да буду окупљени у једној Цркви.

Даром Светога Духа ученици ће примити изванредну силу. Њихово сведочанство требало је да буде потврђено знацима и чудима. Чуда ће чинити не само апостоли, већ и они који прихвате њихову вест. Исус је рекао: »Именом Мојим изгониће ђаволе; говориће новим језицима; узимаће змије у руке, ако и смртно што попију, неће им наудити; на болеснике метаће руке, и оздрављаће.« (Марко 16,17.18)

Тровање се у то време често примењивало. Несавесни људи нису оклевали да на овај начин уклоне оне који су стајали

на путу њиховом властољубљу. Исус је знао да ће тиме бити угрожен живот Његових ученика. Многи ће сматрати да Богу чине службу ако убијају Његове сведоке. Он им је зато обећао заштиту од ове опасности.

Ученици ће имати исту силу коју је и Исус имао да лече »сваку болест и сваку немоћ по људима«. Лечењем болести тела у Његово име, сведочиће о Његовој сили да лечи душу (Матеј 4,23; 9,6). Сада им је обећан један нови дар. Треба да проповедају међу другим народима, па ће примити силу да говоре другим језицима. Апостоли и њихови помоћници били су необразовани људи, али изливањем Духа на дан Педесетнице њихов говор, било матерњи или страни, постао је чист, једноставан и правилан како у изразу тако и у изговору.

822 Христос је тако својим ученицима дао налог. Он је извршио потпуну припрему за настављање дела и лично преузео одговорност за његов успех. Све дотле док слушају Његову реч и раде повезани са Њим, они не могу доживети неуспех. Идите свима народима, наложио им је. Идите до најудаљенијих крајева Земље, али знајте да ћу тамо бити са вама. Радите у вери и поверењу, јер вас никада нећу напустити.

Спаситељев налог обухвата све вернике. Он до краја времена обухвата све који верују у Христа. Судбоносна је грешка мислити да дело спасавања душа зависи само од рукоположеног проповедника. Јеванђеље је поверено свима који добију надахнуће са Неба. Сви који примају Христов живот одређени су да раде на спасавању својих ближњих. Црква је основана за овакав рад и сви који преузимају на себе свети завет, обавезују се да постану Христови сарадници.

»И Дух и Невеста говоре: Дођи. И који чује нека говори: Дођи.« (Откривење 22,17) Свако ко чује, треба да понавља овај позив. Какав год да је човеков позив у животу, његов први посао треба да буде задобијање душа за Христа. Он можда неће бити способан да говори на скуповима, али може да ради за појединце. Њима може да преноси поуке које је примио од свог Господа. Проповедничка служба не састоји се само од проповедања. Проповедничку службу врше они који олакшавају патње болесних и невољних, помажу ојађенима, говоре речи утехе потиштенима и маловернима. Близу и далеко налазе се душе

оптерећене осећањем кривице. Људски род не понижавају невоље, мукотрпан рад и сиромаштво. Понижава га кривица и чињење зла. То доноси немир и незадовољство. Христос жели да Његове слуге служе душама које су оболеле од греха.

Ученици су били позвани да отпочну своје дело тамо где су се налазили. Нису смели да мимоиђу најтврђе поље као и оно које је најмање обећавало. Исто тако и сваки од Христових радника треба да отпочне рад тамо где се налази. У нашим сопственим породицама можда се налазе душе које жуде за саосећањем, умирући од глади у недостатку хлеба живота. Можда постоје деца коју треба васпитавати за Христа. Постоје незнабошци поред самих наших врата. Обављајмо верно посао који нам је најближи. Затим нека се наши напори прошире све дотле, докле нас води Божја рука. Посао многих може изгледати ограничен околностима; али без обзира где се обавља, ако се обавља са вером и марљивошћу, осетиће се до најудаљенијих домова света. Христово дело на Земљи, изгледало је као да је било ограничено на једно уско подручје, али мноштво из свих земаља чуло је Његову вест. Бог често употребљава најједноставнија средства да постигне највеће резултате. Његов план је да сваки део Његовог посла зависи од сваког другог дела, као точак у точку који 823
складно делује. Најпонизнији радник покренут Светим Духом, дотакнуће невидљиве струне чији ће трептаји одјекивати до крајева земаљских и слити се у песму кроз вечна времена.

Међутим налог: »Идите о свему свету« не сме да се изгуби из вида. Позвани смо да подигнемо свој поглед према пределима с друге стране. Христос је порушио зид раздвајања, предрасуду о подвојености међу народима и поучио о љубави према целој људској породици. Он подиже људе из уског круга, који одређује њихова себичност; Он укида све међе и вештачке разлике у друштву. Он не прави никакве разлике између суседа и странаца, пријатеља и непријатеља. Он нас учи да сваку невољну душу сматрамо својим братом, а свет својим пољем рада.

Када је Спаситељ рекао: »Идите... научите све народе«, такође је рекао: »А знаци онима који верују биће ови: Именом Мојим изгониће ђаволе; говориће новим језицима; узимаће змије у руке, ако и смртно што попију, неће им наудити; на болеснике метаће руке и оздрављаће.« Обећање је било исто тако далеко-

сежно као и налог. Не дају се сви дарови сваком вернику. Дух раздељује »по својој власти свакоме како хоће«. (1. Коринћанима 12,11) Али дарови Духа обећани су сваком вернику према његовој потреби у Господњем делу. Обећање је исто тако чврсто и поуздано данас, као што је било у време апостола. »Знаци онима који верују биће ови.« То је предност Божје деце и вера треба да се учврсти у свему ономе што је могуће примити вером.

»На болеснике метаће руке, и оздрављаће.« Овај свет је пространа болница, али Христос је дошао да лечи болесне, да објави ослобођење сотониним робовима. У Њему је било здравља и снаге. Он је давао свој живот болеснима, невољнима, онима којима су владали зли духови. Није вратио ниједног који је дошао да прими Његову исцељујућу силу. Знао је да су они који су Га молили за помоћ сами на себе навукли болест; па ипак није одбио да их исцели. А када је чудотворна моћ ушла у ове јадне душе, оне су постале свесне греха и многе су биле излечене од своје духовне, као и од телесних болести. Јеванђеље још увек поседује исту силу, па зашто данас нисмо сведоци истих резултата?

Христос осећа јад сваког невољника. Христос осећа проклетство, када зли духови раздиру неко људско тело. Он осећа самртне муке, када грозница исцрпљује животну снагу. Он је и данас, као када је био лично на Земљи, исто тако спреман
824 да исцели болесног. Христове слуге су Његови представници, канали за Његово дело. Он жели да преко њих употреби своју исцељујућу силу.

У Спаситељевом начину исцељивања налазила се поука за Његове ученике. Једном приликом намазао је калом очи слепом човеку и наложио му: »Иди умиј се у бањи Силоамској... Отиде дакле и уми се, и дође гледајући.« (Јован 9,7) Излечење је могло да се изврши само силом Великог Исцелитеља, али Христос је, ипак, користио једноставна средства из природе. Иако није пружао подршку лечењу лековима, одобрио је употребу једноставних и природних лекова.

Многим болесницима, који су добили исцељење, Христос је рекао: »Више не греши, да ти не буде горе.« (Јован 5,14) На тај начин пружио је поуку да је болест последица кршења Божјег закона, како природног тако и духовног. Да су људи живели у складу са Створитељевим планом, велике невоље у свету не би постојале.

Христос је био Вођа и Учитељ старом Израиљу и Он га је поучавао да је здравље награда за послушност Божјим законима. Велики Лекар који је исцелио болесне у Палестини, говорио је своме народу из стуба од облака, истичући шта мора да чини и шта Бог жели да учини за њих. »Ако добро узаслушаш глас Господа Бога својега, и учиниш што је право у очима Његовим, и ако пригнеш ухо к заповестима Његовим и ушчуваш све уредбе Његове, ниједне болести коју сам пустио на Мисир нећу пустити на тебе; јер сам Ја Господ, Лекар твој.« (2. Мојсијева 15,26) Христос је дао Израиљу детаљна упутства за његов свакодневни живот и свечано им је обећао: »И уклониће од тебе Господ сваку болест.« (5. Мојсијева 7,15) Када су испунили услове, обећање им је потврђено: »И не беше сустала у племенима њиховим.« (Псалам 105,37)

Ове поуке односе се и на нас. Постоје услови које треба да испуне сви који желе да сачувају здравље. Сви треба да упознају те услове. Господ није задовољан непознавањем Његових закона, било природних или духовних. У заједници са Богом треба да радимо на обнови здравља тела, као и душе.

Ми треба да поучавамо друге како да сачувају или поврате здравље. За болесне треба да употребљавамо лекове које је Бог обезбедио у природи, и ми треба да их управимо Ономе који Једини може да излечи. Наш посао је да из наручја своје вере предамо болесне и који пате Христу. Ми треба да их поучимо да верују Великом Исцелитељу. Треба да се ослонимо на Његова обећања и молимо за испољавање Његове силе. Обнова је права суштина Јеванђеља и Спаситељ жели да болеснима, безнадежнима и несрећнима наложимо да се држе Његове силе. 825

У целокупном Христовом делу исцељивања открила се сила љубави и само ако вером суделујемо у тој љубави, бићемо оруђа у Његовом делу. Ако занемаримо да се божанском везом повежемо са Христом, струја животодавне силе не може обилним токовима тећи од нас ка свету. Било је места у којима и сам Спаситељ, због њиховог неверства, није могао да учини многа и силна дела. Тако и данас неверство одваја Цркву од њеног божанског Помоћника. Она се слабо држи вечне стварности. Бог је разочаран и лишен своје славе, због њеног недостатка вере.

Само ако обавља Христово дело, Црква има обећање о Његовој присутности. Идите и научите све народе, рекао је Он »и ево Ја сам с вама у све дане до свршетка века«. Један од првих услова за примање Његове силе је узимање Његовог јарма. Живот Цркве зависи од њене верности у испуњавању Господњег налога. Запостављање овог посла значи препустити се духовној слабости и пропадању. Тамо где нема активног рада за друге, љубав ишчезава, а вера тамни.

Христос жели да Његови проповедници буду васпитачи Цркве у делу Јеванђеља. Они треба да поучавају људе како да траже и спасу изгубљене. Али да ли је то посао који они раде? О, колико, је мало оних који се труде да распламсају искру живота у Цркви која је готова да умре! За колико се цркава, као за болесне јагањце, старају они који би требало да траже изгубљене овце! А све време милиони и милиони гину без Христа.

Божанска љубав покренула се до својих недокучивих дубина ради људи, и анђели се чуде посматрајући површну захвалност оних који примају тако велику љубав. Анђели се чуде човековом слабом поштовању Божје љубави. Небо негодује због немарности која се испољава према душама људи. Да ли желимо да сазнамо како Христос гледа на то? Како би се осећао отац или мајка када би сазнали да су њихово дете, изгубљено на мразу и снегу, мимоишли и оставили да умре они који су могли да га спасу? Зар не би били дубоко ожалошћени, веома гневни? Зар не би оптуживали те убице гневом тако врелим као што су њихове сузе, силним као што је њихова љубав? Патње сваког човека патње су Божјег детета и они који не пружају руку помоћницу свом ближњем који гине, изазивају Његов праведан гнев. То је Јагњетов гнев. Онима који тврде да имају заједницу са Христом, а ипак су равнодушни према потребама својих ближњих, Он ће изјавити на велики судни дан: »Не познајем вас откуда сте; отступите од Мене сви који неправду чините.« (Лука 13,27)

826 У налогу који је дао ученицима, Христос није само описао дело које ће они обављати, него им је предао и вест коју ће проповедати. »Учите људе«, рекао је, »да све држе што сам вам заповедио.« (Матеј 28,20) Ученици су добили задатак да уче људе ономе што је Он лично говорио и учио. У томе је садржано и све оно што је рекао преко старозаветних пророка и учитеља. Људ-

ска наука је искључена. Овде нема места предањима, људским теоријама и закључцима или црквеном законодавству. У овом налогу није садржан ниједан од закона који су издале црквене власти. Христове слуге не треба да проповедају ништа од овога. »Закон и пророци«, у којима су записани Његова Реч и Његова дела, чине ризницу из које Његови ученици треба да црпу науку коју ће дати свету. Христово име је њихова лозинка, њихов знак распознавања, њихова веза јединства, овлашћење за њихов начин деловања и извор њиховог успеха. Ништа што не носи Његов натпис не може бити признато у Његовом царству.

Јеванђеље не треба износити као неку беживотну теорију, већ као живу силу која мења живот. Бог жели да они који примају Његову милост буду сведоци њене моћи. Он радо прихвата оне чији Га је живот највише вређао; када се покају, даје им божанског Духа, поставља их на најповерљивије положаје и шаље их неверним да објаве Његову безграничну милост. Он жели да Његове слуге пруже сведочанство о чињеници да Његовом милошћу људи могу да поседују карактер сличан Христовом и да се радују чврстом обећању Његове велике љубави. Он жели да пружимо сведочанство о чињеници да не може бити задовољан, све док људском роду не буду враћене свете предности као Његових синова и кћери.

У Христу се налази нежност пастира, љубав родитеља и неупоредива благодат Спаситеља пуног саучешћа. Своје благослове даје под најприхватљивијим условима. Није задовољан да само објави ове благослове; Он их износи на најпривлачнији начин да би пробудио жељу да их поседујемо. Тако Његове слуге треба да износе богатство славе тог неисказаног Дара. Христова дивна љубав омекшаће и потчинити срца, док само понављање учења не може ништа да постигне. »Тешите, тешите народ Мој, говори Бог ваш.« »Сионе, који јављаш добре гласе; подигни, силни глас свој, Јерусалиме, који јављаш добре гласе; подигни не бој се. Кажи градовима Јудиним: ево Бога вашега... као Пастир пашће стадо своје; у наручје своје сабраће јагањце, и у недрима ће их носити.« (Исаија 40,1.9–11)

Говорите народу о Ономе који је »Заставник између десет ти- 827
сућа« и Ономе који је »сав љубак«. (Песма над песмама 5,10.16) Саме речи не могу то да изразе. Нека се то одрази у карактеру

и испољи у животу. Христос жели да се Његов лик одслика у сваком ученику. Свакога је Бог предодредио да буде једнак »обличју Сина Његова«. (Римљанима 8, 29) У свакоме од њих треба да се свету јасно покаже Христова љубав која дуго трпи, Његова светост, кротост, милост и истина.

Први ученици кренули су да проповедају Реч. Откривали су Христа у свом животу. А и Господ је радио са њима »и реч потврђива знацима који су се потом показивали«. (Марко 16,20) Ови ученици припремали су се за свој рад. Пре дана Педесетнице састали су се и отклонили све неспоразуме. Били су једнодушни. Веровали су у Христово обећање да ће им дати благослов, па су се молили у вери. Нису тражили благослов само за себе; њих је притискивао терет спасавања душа. Јеванђеље је требало однети у најудаљеније крајеве Земље и зато су тражили дар силе који је Христос обећао. Тада се излио Свети Дух и хиљаде су обраћене у једном дану.

Тако исто може да буде и данас. Уместо људских размишљања, нека се проповеда Божја реч. Нека хришћани одбаце своје размирице и нека се предају Богу за спасавање изгубљених. Нека у вери траже благослов и он ће доћи. Изливање Духа у апостолско време било је »дажд рани« и славан је био успех. Али »дажд позни« биће много обилнији (Јоило 2,23).

Сви који посвете душу, тело и дух Богу, непрекидно ће добијати нове дарове телесне и умне силе. Неисцрпни небески извори стоје им на располагању. Христос им даје дах свога духа, живот свога живота. Свети Дух даје своје најбоље снаге да раде у срцу и уму. Божја благодат проширује и умножава њихове способности и све савршенство божанске природе придружује им се у делу спасавања душа. Сарадњом са Христом савршени су у Њему и оспособљени да у својој људској слабости чине дела Свемогућега.

Спаситељ тежи да открије своју благодат свету и прожме га својим карактером. Он је Његово откупљено власништво и жели да људе учини слободнима, чистима и светима. Иако сотона ради да спречи ову намеру, ипак крвљу проливеном за свет биће извојеване многе победе које ће донети славу Богу и Јагњету. Христос неће бити задовољан све док победа не буде била потпуна и не види »труд душе своје и наситиће се«. (Исаи-

ја 53,11) Сви народи на Земљи треба да чују Јеванђеље о Његовој благодати. Сви неће примити Његову благодат, али »семе ће њихово служити њему. Казиваће се за Господа роду потоњем«. (Псалам 22, 30) »А царство и власт и величанство царско под свим небом даће се народу светаца Вишњега«, јер »ће Земља бити пуна познања Господњега као море воде што је пуно«. »И бојаће се имена Господњега са запада и славе Његове са истока сунчанога.« (Данило 7,27; Исаија 11,9; 59,19) 828

»Како су красне на горама ноге онога који носи добре гласе, који оглашују спасење, говори Сиону: Бог твој царује... кликујте и певајте, развалине... јер Господ утеши народ свој... Загали Господ свету мишицу своју пред свим народима, да виде сви крајеви земаљски спасење Бога нашега.« (Исаија 52,7–10)

Ова глава заснована је на Луки 24,50–53; Делима 1,9–12.

»К ОЦУ СВОЈЕМУ И ОЦУ ВАШЕМУ...«

829 Дошло је време да се Христос узнесе до Очевог престола. Као божански Победник, спремао се за повратак у небеске дворове са знацима своје победе. Пре своје смрти изјавио је своме Оцу: »Посао сврших који си ми дао да радим.« (Јован 17,4) Након свога васкрсења за извесно време остао је на Земљи да би се Његови ученици могли упознати са Њим у Његовом васкрслом и прослављеном телу. Сада је био спреман за растанак. Доказао је веродостојност чињенице да је Он живи Спаситељ. Његови ученици немају више потребе да Га доводе у везу са гробом. Они могу да мисле о Њему као о Прослављеном пред целим свемиром.

Као место свога вазнесења, Исус је изабрао место које је често било освећено Његовим присуством док је пребивао међу људима. Тиме није требало да буде почаствовано брдо Сион, место Давидовог града, нити брдо Морија, на коме се налазио Храм. Ту су Христа исмејавали и одбацили. Овде су се таласи милости, враћајући се у много јачој плими љубави, одбијали од срца која су била тврда као стена. Одатле је Исус, уморан и тешка срца, отишао даље да тражи одмор на Маслинској гори. Света Шекина одвајајући се од првог Храма, стајала је на источном брду као да је оклевала да напусти изабрани град; тако

је и Христос стајао на Маслинској гори са чежњом у срцу и посматрао Јерусалим. Шумарци и раселине на овом брду били су посвећени Његовим молитвама и сузама. Његове падине одјекивале су победоносним узвицима мноштва које Га је прогласило царем. На Његовим косим падинама нашао је дом код Лазара у Витанији. У Гетсиманском врту, у његовом подножју сам се молио и патио. Са овог брда требало је да се узнесе на Небо. Његов врх дотаћи ће Његова нога када се буде поново вратио. Не као Човек бола, већ као славан и победнички Цар стајаће на Маслинској гори, док ће се јеврејски узвици – Алилуја, мешати са незнабожачким – Осана, и гласови спасених као моћне војске слити се у покличу: Крунишите Га, Господара над господарима! 830

Сада је Исус са једанаест ученика кренуо према брду. Док су пролазили кроз јерусалимску капију многи зачуђени погледи посматрали су мало друштво, предвођено Оним кога су пре неколико недеља поглавари осудили и распели. Ученици нису знали да је то био њихов последњи сусрет са Учитељем. Исус је проводио време у разговору са њима, понављајући своје раније упутство. Када су се приближили Гетсиманији, зауставио се да би се могли сетити поука које им је дао у ноћи своје самртне борбе. Поново је погледао чокот и лозу помоћу којих је тада приказао јединство своје Цркве са Собом и својим Оцем; опет је поновио истине које им је тада износио. Свуда око Њега налазили су се докази који су подсећали на Његову љубав којој није узвраћено. Чак су Га и ученици, који су били тако драги Његовом срцу, у тренутку Његовог понижења, осрамотили и напустили.

Христос је боравио на овом свету тридесет и три године. Он је претрпео његово презирање, вређање и подсмевање; био је одбачен и разапет. Сада, када се спремао да се узнесе на свој престо славе – разматрајући незахвалност народа кога је дошао да спасе – да ли ће повући од њих своје саосећање и љубав? Хоће ли се Његова љубав усредсредити на оно царство у коме Га цене и у коме безгрешни анђели чекају да изврше Његов налог? Не, Његово обећање онима које воли и које оставља на Земљи гласи: »Ја сам с вама у све дане до свршетка века.« (Матеј 28,20)

Када су стигли на Маслинску гору, Исус је пошао путем преко њеног врха према Витанији. Овде је застао, а ученици су се

окупили око Њега. Зраци светлости као да су сијали са Његовог лица, док их је са љубављу посматрао. Није их осуђивао за њихове грешке и промашаје, већ су речи најдубље нежности биле последње које су са усана њиховог Господа потекле до њихових ушију. Са рукама испруженим да благослове и као да их уверава у своју заштитничку бригу полако се уздизао између њих, привучен према небу силом јачом од било које земаљске привлачне силе. Док се уздизао, ученици су обузети страхопоштовањем, гледали напрежући очи да ухвате последњи призор Господа који се узноси. Облак славе Га је заклонио од њиховог погледа, а до њих су допирале речи, док су Га прихватала анђеоска кола попут облака: »Ево Ја сам с вама у све дане до свршетка века.« Истовремено до њих је стигла најумилнија и најрадоснија музика анђеоског хора.

Док су ученици још увек зачуђено гледали горе, обратили су им се гласови који су звучали као најраскошнија музика. Окренули су се и видели два анђела у људском облику који су им
832 проговорили: »Људи Галилејци, шта стојите и гледате на небо? Овај Исус који се од вас узе на Небо тако ће доћи као што видесте да одлази на Небо.«

Ови анђели припадали су друштву које је у сјајном облаку чекало да испрати Исуса до Његовог небеског дома. Најузвишенија у анђеоском мноштву, била су ова два анђела, који су дошли на гроб приликом Христовог васкрсења и били са Њим током целокупног Његовог живота на Земљи. Са жарком жељом цело Небо очекивало је крај Његовог задржавања на свету униженом проклетством греха. Приспело је време да свемир сада прими свога Цара. Зар ова два анђела нису чезнула да се придруже мноштву које је добродошлицом поздрављало Исуса? Али у своме саосећању и љубави према онима које је Он оставио, сачекали су да им пруже утеху. »Нису ли сви службени духови који су послани на службу онима који ће наследити спасење?« (Јеврејима 1,14)

Христос се вазнео на Небо у људском облику. Ученици су видели облак који Га је прихватио. Исти Исус који је ходао, говорио и молио се са њима, који је ломио хлеб са њима, који је био са њима у њиховим чамцима на језеру и који се тог истог дана мучио са њима, пењући се све до Маслинске горе – тај исти Исус је

сада отишао да дели престо свога Оца. Анђели су их уверавали да ће исти Онај кога су видели да иде на Небо, доћи поново исто тако како се вазнео. Он ће доћи »с облацима и угледаће Га свако око«. »Јер ће сам Господ са заповешћу, с гласом Аранђеловим, и с трубом Божјом сићи с неба; и мртви у Христу васкрснуће најпре.« »А кад дође Син Човечији у слави својој и сви свети анђели с Њиме, онда ће сести на престолу славе своје.« (Откривење 1,7; 1. Солуњанима 4,16; Матеј 23,31) Тако ће се испунити и Господње обећање које је дао својим ученицима: »И кад отидем и приправим вам место, опет ћу доћи, и узећу вас к Себи да и ви будете где сам ја.« (Јован 14,3) Ученици су стварно могли да се радују у нади да ће се њихов Господ поново вратити.

Када су се ученици вратили у Јерусалим, људи су их посматрали са чуђењем. Након Христовог суђења и распећа, сматрало се да ће они изгледати утучени и посрамљени. Њихови непријатељи су очекивали да ће на њиховом лицу видети израз жалости и пораза. Уместо тога видела се радост и победа. Њихова лица била су озарена срећом, која није била земаљског порекла. Нису туговали над неоствареним надама, већ су били испуњени слављењем и захваљивањем Богу. Радосно су причали о величанственом догађају, о Христовом васкрсењу и Његовом вазнесењу на Небо, а њихово сведочанство многи су прихватили.

Ученици нису више неповерљиво гледали у будућност. Знали су да је Исус на небесима и да је Његова наклоност управљена њима. Знали су да имају пријатеља код Божјег престола и жарко желели да своја искања Оцу изнесу у Исусово име. У свечаном страхопоштовању поклонили су се у молитви, понављајући чврсто обећање: »Што год узиштете у Оца у име Моје, даће вам. Дослије не искасте ништа у име Моје; иштите и примићете, да радост ваша буде испуњена.« (Јован 16,23.24) Пружали су руку вере све више и више са чврстим уверењем: »Христос Исус који умре, па још и васкрсе, који је с десне стране Богу и моли се за нас.« (Римљанима 8,34) Педесетница им је донела пунину радости у појави Утешитеља, управо онако како је Христос обећао. 833

Цело Небо у небеским дворовима чекало је да поздрави Спаситеља добродошлицом. Док се узносио, ишао је напред, а за њим мноштво заробљеника ослобођених приликом Његовог

васкрсења. Небеска војска пратила је радосну поворку клицањем, узвицима славе и небеским песмама.

Када су се приближили Божјем граду, анђели из пратње упутили су позив:

»Врата, узвисите врхове своје,
Узвисите се врата вечна!
Иде цар славе.«

Радосно је одговорила стража која је чекала:

»Ко је тај Цар славе?«

Ово су говорили не зато што нису знали ко је Он, већ зато што су желели да чују одговор узвишене хвале:

»Господ крепак и силан,
Господ силан у бој.
Врата, узвисите врхове своје,
Узвисите се врата вечна!
Иде Цар славе.«

Поново се чуо позив: »Ко је тај Цар славе?« Анђели се никада не умарају слушајући прослављање Његовог имена. Анђели из пратње одговорили су:

»Господ над војскама;
Он је Цар славе.« (Псалам 24,7–10)

Тада су се широм отворила врата Божјега града и анђеоско мноштво прошло је кроз капије праћено тоновима величанствене музике.

834 Ту је престо а око њега дуга обећања. Ту су херувими и серафими. Заповедници небеске војске, Божји синови, представници безгрешних светова сви су на окупу. Небески савет пред којим је Луцифер оптужио Бога и Његовог Сина, представници оних безгрешних царстава над којима је сотона мислио да заснује своју владавину – сви се налазе овде да добродошлицом поздраве Откупитеља. Они су жељни да прославе Његову победу и уздигну Га као свога Цара.

Али задржао их је махањем руке. Још не, Он сада не може примити венац славе и царске хаљине. Он излази пред свог Оца. Показује своју рањену главу, прободена ребра, рањене ноге; подиже своје руке на којима се налазе ожиљци од клинова. Он показује доказе своје победе. Представља Богу обртани сноп, оне који су васкрсли са њим као представници великог мноштва, које ће изаћи из гробова приликом Његовог другог доласка. Прилази Оцу који се радује када се неки грешник покаје; који се за једног радује са певањем. Пре него што су постављени темељи Земљи, Отац и Син сјединили су се у завету да откупе човека, ако га сотона буде победио. Стегли су своје руке у свечаном завету да ће Христос постати Јамац за људски род. Христос је испунио ово свечано обећање. Када је на крсту узвикнуо: »Сврши се«, обратио се Оцу. Споразум је у потпуности извршен. Сада је изјавио: Оче, свршено је. Испунио сам Твоју вољу, о Мој Боже. Извршио сам дело откупљења. Ако је Твоја правда задовољена »хоћу да и они које си Ми дао буду са Мном где сам Ја«. (Јован 19,30; 17,24)

Зачуо се Божји глас који је објавио да је правда задовољена. Сотона је побеђен. Христови следбеници који су се мучили и борили на Земљи прихваћени су у »Љубазноме«. (Ефесцима 1,6) Пред небеским анђелима и представницима безгрешних светова, проглашени су оправданима. Тамо где је Он, биће и Његова црква. »Милост и истина срешће се, правда и мир пољубиће се.« (Псалам 85,10) Очеве руке обавиле су се око Сина и реч је изашла: »И да Му се поклоне сви анђели Божји.« (Јеврејима 1,6)

Са неисказаном радошћу кнезови, и поглавари, и силе признали су врховну власт Кнеза живота. Небеске војске пале су ничице пред Њим, док су радосни узвици испуњавали све небеске дворове: »Достојно је Јагње заклано да прими силу и богатство и премудрост и јачину и част и славу и благослов.« (Откривење 5,12)

Победничке песме придружиле су се музици са анђеоских 835
харфи, све док није изгледало да је Небо испуњено радошћу и хвалом. Љубав је победила. Изгубљени је нађен. Небо одзвања од гласова у узвишеним песмама које објављују: »Ономе што

седи на престолу, и Јагњету благослов и част и слава и држава вавек века. (Откривење 5,13)

Од овог призора небеске радости, нама на Земљи враћају се као одјек дивне речи самога Христа: »Враћам се к Оцу својему и Оцу вашему, и Богу својему и Богу вашему.« (Јован 20,17) Небеска породица и земаљска породица постале су једно. За нас се наш Господ вазнео и за нас живи. »Зато и може вавек спасти оне који кроза Њ долазе к Богу, кад свагда живи да се може молити за њих.« (Јеврејима 7,25)

ПОПИС БИБЛИЈСКИХ НАВОДА

(У Попису библијских навода и Индексу важе оригиналне странице.)

1. Мојсијева

1,31 281
2,1 769
2,3 281
3,1 118
3,15 115
6,5 633
7,1 634
12,2.3 27
14,18 578
15,14 32
19,2 500
19,14 634
22,2 468
22,7.8 112
22,8 469
31,40 479
32,26 198
32,30 107
49,10 34,205

2. Мојсијева

3,12 641
3,14 24
4,22.23 51
5,2 51
12,11.31 77
12,41 32
13,2 51
15,26 824
16,28 283
17,7 126
19,12.13 156
20,8 283
20,12 146
22,31 283
23,4.5 500
23,21 709
25,8 23
30,12–16 155
32,32 422
33,13.14 331
33,14 641
34,6 302
34,6.7 209

3. Мојсијева

10,6 709
19,17 441
19,34 500
23,40 291
25,17.35–37 555
25,25.47–49 327

4. Мојсијева

3,13 51
9,12 771
14,34 233
24,17 60

5. Мојсијева

3,25 421
4,6 28
6,8 612
6,24 288
7,15 824
8,2.3 121
8,3 386
10,9 433
10,17–19 500
18,15 190
23,24.25 284
26,19 28
28,10 28
28,65–67 223
29,29 234
32,4 413,414,769

Исус Навин

24,15 520

О Рути

2,20 327

1. Самуилова

15,22 590

2. Самуилова

23,4 103

1. О царевима

19,11.12 217

2. Дневника

34 216

Јездра

6,14 233
7,1.9 233

Немија

8,9 216

О Јову

11,8 412
14,4 172
28,28 89

31,32 500
38,7 281,769

Псалми

2,1–4 778
2,12 414
17,4 123
18,35 437
19,7 308,505
22,16–18 746
22,30 828
23,1 477
24,7–10 833
25,14 412
33,9 270
37,10 763
37,19 122
40,7.8 410
40,8 24
176,209,329
46,10 363
48,2 576
50,10–12 434
50,14.15 129
51,10 174
51,17 280
62,7 413
65,6 20
69,9 158
69,20.21 746
72,8 458
77,20 480
85,10 762,834
91,6 348
92,4.5 282
95,5 20
100,2–4 288
103,3 270
105,37 824
106,1 448
107,29.30 337
109,5 265
111,4 281
111,9 613
112,4 47
116,12–14 348
117 672
118,26 592
119,1–3.9.11 89
119,11 123
119,14–16 89
119,99.100 398
119,165 305
122,2 449
122,2–7 76
138,6 301
147,3.4 329

Приче

3,1–4 89
8,36 764
11,25 142
14,12 738
18,10 131
20,1 149,222
22,2 403
24,11.12 641

Проповедник

3,14 769
9,5.6 558
12,14 398

Песма над песмама

5,10.16 827

Исаија

1,5.6 266
1,10–12.16.17 590
1,25 107
4,4 107
5,4 596
6,5 246
7,14 578
8,13–15 598
9,2–6 56
9,6 25,363,578
11,1–5 56
11,4 103
11,9 828
12,2.3 449
13,12 287,790
14,12.14 435
14,13.14 22
24,20 780
24,23 458
26,3 331
26,19 786
27,5 259
28,16 413,598
28,21 582
32,2 103
32,17 337
33,16 122
34,4 780
35,1 305
40,1–5 135
40,1.9–11 826
40,5 103
40,9–11 476
40,18–29 283
41,10 283
42,1 74
42,2–4 261
42,3 489
42,4 34
42,4.21 206
43,1 479
43,1–3 382
43,1.4 327
43,12 347
44,3 47
45,22 283
48,18 331
49,4.5.7–10 679
49,6 63,465
49,16 479
49,24.25 259
50,4 254
50,7–10 123
52,7–10 828
52,14 118,690
53,2 27
53,3 600
53,3.4 471
53,4–6 484
53,5 25
53,6 329
53,6.7 113
53,7 136,706
53,11 828
53,12 751
54,10 483
54,13 387

55,3.4 471
55,13 305
56,6.7 288
56,7 27
56,12 635
57,15 180,300
57,18 301
57,20.21 336
58,4–6.10 278
58,7–10 369
58,8 350
58,13.14 289
59,14.15 222
59,19 828
60,3 34
61,1.2 34,217
61,2 240
61,3 301
62,4 103
62,4.5 151
64,6 174
65,8 149
66,1.2 437
66,23 283,770

Јеремија

3,12.13 300
6,16 331
6,19 588
13,20.21 641
15,16 386
17,5 414
23,6 578
29,11 57
31,3 480
31,13 301
31,33–37 106

Језекиљ

4,6 233
12,22 31
20,12 288
20,20 283
28,6–19 763
28,12 758
33,11 582
33,15.16 556
34,4 478
34,16.23.25.28 477
34,26 141
34,31 479
36,26 407
36,26.27 174

Данило

2,44 34
4,17 130
7,25 763
7,27 828
9,24.25.27 233
10,8 246
10,21 99
12,4.10 234

Осија

6,3 261
11,4 480
12,5 579
13,9 583,588

Јоило

2,23 827
3,16 780

Амос

3,7 234

Авдија

16 763

Михеј

5,2 44,470
5,7 27
6,6.7 469
7,18 241,582
7,19 162,806

Авакум

3,17.18 122

Софонија

3,17 151

Захарија

6,12.13 166
9,9 569,592
9,16.17 26
12,10 580
13,7 483,686

Малахија

3,1–3 161
4,1 763
4,2 22,261

Матеј

2 59
2,18 32
3,1–12 97
3,2 506
3,3 224
3,11 107
3,12 392
3,13–17 109
3,17 119,579
4,1–11 114
4,3.6 746
4,4 390,677
4,5–11 124
4,18–22 244
4,23 821
5 298
5,13 439
5,18 283
5,44 265
5,45 649
6 298
6,33 121
7 298
7,12 640
7,24.25 314
7,29 253
8,2.3 266
8,2–4 262
8,3 263,776
8,5–13 315
8,10 64
8,11 622
8,19.20 294
8,20 383
8,23–34 333

9,1.32.34 262
9,6 821
9,9–17 272
9,18–26 342
9,34 321
9,38 361
10 349
10,8 504
10,17.18 354
10,23 541
10,32 707
11,1–11 214
11,14 135
11,28 289
11,28–30 328
12,5–7 285
12,10–12 286
12,21 489
12,22–50 321
12,40.41 406
14,1–11 214
14,1.2.12.13 359
14,2 729
14,13–21 364
14,22–33 377
14,30 673
15,1–20 395
15,19 172
15,21–28 399
15,22 399,608
15,29–39 404
16,1–12 404
16,13–28 410
17,1–8 419
17,9–21 426
17,22–27 432
18,1–20 432
18,7 438
19,13–15 511
19,16–22 518
20,18.19 777
20,20–28 547
20,22 689
20,26 650
20,28 642
21,1–11 569
21,12–16 589
21,23–46 589
21,9 609
21,17–19 580
22,15–46 601
23 610
23,8.10 414
23,23 88
23,38 627
23,39 580
24 627
24,15 234
24,32.33 632
25,23 523
25,31 832
25,31–46 637
26,6–13 557
26,20–29 652
26,29 149
26,31 673,743
26,32 674
26,33 811
26,36–56 685
26,39 759
26,41 713
26,48 695,721
26,57–75 698
27,1 698
27,2.11–31 723
27,4 722
27,22 622
27,25 785
27,31–53 741
27,42 780
27,50 772
27,54 770
27,62.63 796
27,62–65 778
28,1.5–8 788
28,2–4.11–15 779
28,16–20 818
28,19.20 819
28,18 25,319,800
28,20 . . . . . .166.224,830

Марко

1,1–8 97
1,9–11 109
1,12.13 114,124
1,14.15 231
1,16–20 244
1,24 467,579
1,27 256
1,35 362
1,40–45 262
2,1–12 262
2,7 269
2,14–22 272
2,27.28 285
3,4.5 286
3,8 298
3,13–19 290
3,20–35 321
4,28 367
4,35–41 333
4,40 335
5,1–20 333
5,21–43 342
5,39 534
6,7–11 349
6,16 729
6,17–28 214
6,25 221
6,30–32 359
6,32–44 364
6,45–52 377
6,55 384
7,1–23 395
7,24–36 399
7,31–37 404
8,1–21 404
8,27–38 410
8,38 422
9,2–8 419
9,3 739
9,9–29 426
9,30–50 432
9,43–45 438
10,1 488
10,13–16 511
10,17–22 518
10,24.26 555
10,32–45 547
11,1–10 569
11,11–14 580
11,20.21 580
11,15–19 589
11,27–33 589
12,1–12 589
12.13–40 601
12,41–44 610
13 627
13.13 355

14,3–11 557
14,17–25 652
14,27.29 688
14,29–31 673
14,30 712
14,32–50 685
14,38 126
14,53–72 698
15,1 698
15,1–20 723
15,20–38 741
16,1–8 788
16,15 369,818
16,17.18 821
16,20 827

Лука

1,5–23.57–80 97
1,15 219
1,32,33 82
1,38 98
1,53 268
2,1–20 43
2,14 308
2,21–38 50
2,32 465
2,35 145
2,39.40 68
2,41–51 75
2,49 146,486
2,52 68
3,1–18 97
3,13 553
3,21.22 109
4,1–13 114
4,5–13 124
4,16.17 236
4,16–30 236
4,18 428,500
4,18.19 358
4,20–22 237
4,23–27 238
4,32 253,355,453
5,1–11 244
5,12–28 262
5,15.16 362
5,27–39 272
6,3.4 285
6,12 362
6,12–16 290
6,17–19 298
6,35 311
6,38 249,371
7,1–17 315
7,19–28 214
7,23 217
7,30 595
7,36–50 557
8,22–39 333
8,40–56 342
8,46 287
9,1–6 349
9,7–10 359
9,10–17 364
9,18–27 410
9,28–36 419
9,37–45 426
9,46–48 432
9,51–56 485
9,56 582
10,1 488
10,1–24 485
10,3 353
10,5 351
10,25–37 497
10,30–32 499
10,36 503
10,38–42 524
11,9 495
12,1 408
12,32–34 496
12,37 634
12,42 634
13,27 825
13,35 242
14,24 495
15,24.32 496
16,17 308
16,31 407,799
17,20–22 506
18,7.8 495
18,11.13 495
18,15–17 511
18,18–23 518
18,27 555
18,31–34 547
19,1–10 552
19,29–44 569
19,45–48 589
20,1–19 589
20,20–47 601
20,22–25 725
20,45–47 610
21,1–4 610
21,5–38 627
21,31.34.46 234
22,7–18.24 642
22,14–23 652
22,31.32 713,812
22,35 273
22,39–53 685
22,54–71 698
23,1–25 723
23,26–46 741
23,31 794
23,34 760
23,46 771,772
23,56 774
24,1–12 788
24,13–33 795
24,21 794
24,27 234
24,33–48 802
24,50–53 829

Јован

1,1–3 281
1,3 288
1,4 570,465
1,4.5.9 464
1,5 80,470
1,9 317
1,11 27
1,12.13 509
1,12.18 464
1,14 24,139,387,507
1,16 250
1,19–51 132
1,27 136
1,27.29 216
1,29 .....176,180,385,439, 477,579,594,622,651
1,29–34 137
1,45 145,292
1,46 71
1,50 148
2,1–11 144
2,4 486

2,12–22 154
2,16 591
2,19 777,785
2,19.21 705
3,1–17 167
3,3 168,189
3,4 389
3,14 485
3,14.15 415,660,775
3,16 22,25,493
3,17 211
3,22–36 178
3,29 277
3,33 181
3,36 396
4,1–42 183
4,14 454,787
4,34 190
4,34–54 196
4,48 315
5 201
5,14 824
5,18 207
5,24 211
5,28.29 211
5,30 180,336,675
5,39 211
6,1–13 364
6,5.7 293
6,14–21 377
6,22–71 383
6,30 626
6,33 386
6,37 429
6,38 330
6,45 412
6,51 25
6,53 719
6,53–55 660
6,54 787
6,54.56.57 661
6,57 21
6,70 673,720
7,1–15,37–39 447
7,6 485
7,15 70
7,16.17 455
7,16–36 455
7,40–53 455
7,17 258,459
7,18 21,456
7,51 699
8,1–11 455
8,12–59 463
8,25 465
8,28 21
8,29 685
8,32 258
8,44.45 467
8,46 287
8,50 21
8,51.52 787
9 463
9,4 73
9,7 824
10,1–30 476
10,10 270,787
10,11 25
10,14.15 483
10,16 483
10,17.18 785
10,33 470
10,41 219
11,1–44 524
11,47–54 537
11,55–57 557
12,1–11 557
12,8 640
12,12–19 569
12,20–43 621
12,28 409
12,31 679
12,48 626
13,1–17 642
13,11 653
13,11.18 655
13,18–30 652
13,27 717
13,31–38 662
13,34 504
13,36.37 815
14 662
14,3 832
14,5–8 293
14,6 25
14,16–18 669
14,17 494
14,27 659
14,30 123,679
15 662
15,10 287
15,12 641
15,17 504
16 662
16,11 679
16,12 507
16,19.20 277
16,22 788
16,23.24 833
16,24 667
16,32 697
16,33 123
17 662
17,4 829
17,24 834
18,1–12 685
18,13–27 698
18,28–40 723
18,36 509
19,1–16 723
19,4 749
19,15 475
19,16–30 741
19,30 490,709,
758,771,834
19,34–37 772
20,1–18 788
20,17 751,835
20,19–29 802
20,31 403
21,1–22 809

Дела

1,9–12 829
3,21 769
3,22 34,52
4,12 175,806
4,13 354
4,32–34 551
5,28 672
5,31 175
5,41 508
6,7 266
6,10,15 354
8,4 233
10,43 211
17,26.27 403
17,27 69
17,31 633

Римљанима

1,4 600
1,20 281
3,26 762
5,1 337
7,12 309
7,24 203
8,2 210,466
8,3 116,175,312
8,7 172
8,11 320
8,29 341,827
8,33.34 568
8,34 833
10,6–9 184
10,11–13 403
10,12 249
10,20.21 458
11,33 48
12,1 439
14,5.12 550
14,19 356
15,1 440
16,25 22

1. Коринћанима

1,4 510
2,2 510
2,9.10 412
2,14 392,509
3,11 413
3,16.17 161
3,22.23 288
5,11 656
6,11 510
9,19 550
10,11 106
10,13 129
10,33 550
11,3 414
11,26 149,659
11,23–26 652
11,27–29 656
11,31 314
12,11 823
13,4.5 549
13,12 804
15,45 270
16,51–53 422
15,52 632

2. Коринћанима

3,18 83
4,6 282,464
4,7 297
4,15 288,550
4,18 412,662
5,19 762
5,20 441,510
6,16 162,311
8,9 88
9,6–11 371
10,5 135
12,10 493
13,5 314

Галатима

1,4 266
2,20 391,510
3,7 556
3,13 741
3,28 403
4,4,5 31
5,13 651
5,21 806
6,1 440,504
6,14 661

Ефесцима

1,6 113,834
1,19 200
1,22.23 414
2,1 203,209
2,7 26,249
2,21.22 162
2,22 209
3,6 402
3,10.11 26
3,16.20 200
3,18.19 670
3,20 249,421
4,11–13 362
4,18 764
5,2 563
5,14 320
6,12 352,508

Филибљанима

1,20.21 549
1,29 225
2,6.7 22
2,7.8 436
2,8 25
2,13 672
3,10 210
3,21 23

Колошанима

1,13 320
1,23 633
2,3 465
2,9.10 181
2,15 165
3,3 224
3,4 787

1. Солуњанима

4,14 786
4,16 832
4,16.17 320
5,3 635
5,4–6 235

2. Солуњанима

2.8 108
2.14 341

1. Тимотију

3.16 24
4,1 257
5,10 564

2. Тимотију

1,7 341
4,2 805
4,6–8 549
4,16.17 355

Титу

3,5 317

Јеврејима

1,3 55
1,6 834

1,9 180,734
1,14 832
2,11 25
2,14.15 320
2,17 24
2,14–16 166
4,15 24
5,2 297,499
7,24 5,25
7,25 166,835
7,26 25
8,2 166
8,5 209
9,8–12 166
9,12 757
9,28 422
10,5–7 23
10,7 757
10,21 55
11,6 126
11,8 60
12,2 523
12,24 166
12,26 780
12,29 107
13,12 741

Јаков

1,5 313,363
2,10 763
2,12 466
4,7.8 131
5,20 440

1. Петрова

1,11 234
1,19 50,653
2,3–5 413
2,3–8 599
2,21 209
3,9 265
4,12.13 416
5,1–4 817

2. Петрова

1,4 123
1,16 425
1,19 464
2,9 528
3,4 635
3,10 780
3,12 633

1. Јованова

1,1–3 340
1,2 250
1,9 266,806
2,3 396
2,3.6 409
2,6 504
3,2 113
3,8 270
3,11.16 551
3,22 668
4,7 139,638
4,7.16 816
4,12.20 505
5,11.12 388
5,12 530
5,14.15 266

Јуда

9 421
24 632

Откривење

1,1 99
1,3 234
1,7 832
1,18 320,484,669
2,4.5 280
3,3 635
3,7.8 113
3,12.21 549
3,17.18 280
3,20 161,489,804
5,5 243
5,12 131,834
5,13 835
6,16.17 740
7,15 302
7,15–17 332
12,10 761
12,17 398
13,11–17 122
14,6.14 633
15,3.4 58
16,15 635
19,6 48
19,6.7.9 151
19,16 739
22,9 99
22,17 454,822

ИНДЕКС

АВРАМ Божји циљ у позивању 27
видео унапред Христа 112, 113, 468, 469
његова вера и Исаково рођење 98
његово природно потомство разликује се од његове духовне везе 106, 107, 466, 467
откривено му је ропство у Египту 32
АДАМ и Ева састају се са Христом пре и после изгнанства из Раја 290
молио се на пољима и гајевима 290
његово искушење упоређено са Христовим 116–118
очекивао Месију 31
АНА сведок за Христа 55
АНА, првосвештеник, суђење Христу пред њим 698–703
утврђивање две Христове кривице 699
АНЂЕЛИ благодат крста за њих 20,26,626,758,761,764
воде оне који траже истину 71,141,224
доносе сваки благослов 142,143
заштитили Лота, Јелисија, Христа 240
крај Христовог гроба 779–781, 788–790
Луцифер их је преварио 22,758,759
мудраци 60
њихова моћ 700
њихова служба Исусу 67,71,81,112,131,240,528,693,694
њихова служба Јовану Крститељу 224
њихова служба онима који су у искушењу 440, 639
њихово занимање за откупљење 19,37,759,760,764
њихова самопожртвованост 21
њихово саосећање у Христовим самртним мукама и смрти 693,700–715, 753,756,759,760
они и пастири 47
осведочавају о греху 104,300
ослобађају од злих духова 259
пали, ранија њихова слава 760
прате Исуса до Божјег града 833
присутни на Господњој вечери 656
радују се Христовој победи 769
сарађују са људима у проповедању Јеванђеља 297,442
са родитељима у поучавању њихове деце 517
штите све Христове следбенике 240,348,356,473
теше ученике после Христовог вазнесења 831,832

улазе у наше домове са сиромашнима 639
у служби невољнима 500
ходају са људима у свакодневном животу 48
Христово рођење – бдију над Њим 43,44
шаљу вест ученицима и Петру 793
АПОСТОЛИ Христови представници 349,352,354,357,358
да сведоче пред судовима 354,355
други улов после поновљеног налога апостолима 810,811
зашто су необразовани људи изабрани за апостоле 249,250
(види: Васпитање)
зашто су послани само Јеврејима 351
на брду вазнесења 830
након вазнесења 506–508,832
на путу према Голготи 743
њихов рад као Христових помоћника 349,350
њихова вера у Христа 393,411
њихова нада, збуњеност, разочарење због судбине Јована Крститеља 245,246,526
њихова неспособност схватања и вредновања Христовог карактера 506–508,565
њихово дружење са Исусом 151,152,292,299,349,350,359–361,809
њихово посредовање приликом хранења пет хиљада људи 369
њихово поучавање 352–358
њихово разочарање због Христовог одбијања да Га учине царем 377-380
опасност од духовне охолости 360,493
повратак са мисионарског пута 359,360
под гором благослова 299
позив четворици крај Галилејског језера 249
после Његове смрти 772
препирка око тога ко ће бити највећи 432,435–437,549,550,643,646,719
припрема за прво мисионарско путовање 349–351
рад од куће до куће 351
различитост њиховог карактера 296
разочарање кад је одложио одлазак Лазару 526
разочарање приликом издаје 696,697
разочарање приликом опомене о Његовом страдању 411,415,417,418,547,548
рукоположење дванаесторице 290,291,293,296
седморица на Галилејском језеру 809,811
тројица приликом преображења 418–425
упутства у горњој соби и на путу ка Голготи 662–680,804,805
АПОСТОЛСКО наслеђе 467
АРХЕЛАЈЕВ карактер 66

Б

БАЦАЊЕ МРЕЖЕ десно од чамца – значење 811
БАШТОВАН поука у васпитању деце 515,516
БЕСЕДА на гори, циљ 298,299
БИБЛИЈА како је проучавати 390,391
БЛАЖЕНСТВА 299–306
БЛИЖЊИ ко је мој ближњи? 498,500,503
БОГ владавина и провиђење 356
Његова брига за нас 313,357 (види: Љубав)

БОГАТИ занемарују сиромашне 639,640
БОГАТИ МЛАДИЋ пита за услове вечног живота 518–520
Христов одговор вређа Јуду 719
БОГОХУЉЕЊЕ говорити против Храма 155,156
оптужба против Христа 205,208,269,470,708,709
против рабинских закона 205
БОГОСЛУЖЕЊЕ право – шта је 189
БОЖЈА РЕЧ доказ Његовог божанства 198
дух и живот 390
живо семе 192
како је проучавати и усвојити 139,140,390
капетаново објашњење 316
корист од усвајања 390,391
њена сила у васкрсавању удовичиног сина 318
одбрана од злих духова 257,258
од ње човек треба да живи 121,122
резултат одбацивања 587,588
сви да проучавају за себе 141,390,458,459
сила којом је Христос победио 123,124
темељ вере и изградње карактера 126,314
Христова реч – дух и живот 390
Христос подстицао људе да је проучавају 154
БОЖЈИ ГЛАС приликом Христовог крштења 112,116
кроз Христа Јеврејима као глас неког странца 213
објављује да смо прихваћени кроз Христа 113
приликом преображења 425
у Храму 624
БОЛЕСНИ и јадни оплакују Христову смрт 775–777
БОЛЕСТ Јевреји сматрали казном због греха 267,470,471
Христова непромењена моћ да лечи 270,823
узрок и излечење 270,824,825
БОРБА између Христа и сотоне, почетак 22
поновљена у срцима људи 117
последњи сукоб 122,762–764
резултати 25,26,57,58,625,758,761,764
Христови следбеници учествују у њој 352
у овом свету 114–116
у току Христовог живота 115–117,257,758–761
БОРБА И РАЗДОР сотонин циљ 396
Христос покушао да избегне 181,253,434,498
учио ученике да избегавају 350
БРАЋА хришћанима, грешницима а и светима 638
БУРА искушења 336
страсти 336,337
Христос иде по бурном мору 381
Христос је утишава на мору 334,335

В

ВАВИЛОН јеврејско ропство у њему 28, 29
ВАЗНЕСЕЊЕ ХРИСТОВО као заступник Његове цркве 663,790,834
на дан васкрсења 790

наконе четрдесет дана 829
слава Га је пратила 833
ВАЛАМОВО ПРОРОЧАНСТВО о Исусу познато мудрацима 59,60
ВАРАВА бирајући њега Јевреји изабрали сотону 739
лажни месија 733
супротност у односу на Христа 735
ВАСКРСЕЊЕ духовно и дословно Христовом силом
209–211,318–320,387,388,530,632,786,787
многи васкрсли приликом Христовог 785,786
Мојсије и Илија на Гори преображења представљају оне који ће први васкрснути 421,422
препознавање пријатеља том приликом 804
прихватањем Христовог живота овде 388
Христос поучава садукеје о њему 605, 606
ВАСКРСЕЊЕ ЛАЗАРЕВО залога васкрсења праведних 530
крунски доказ Христове божанске природе 537
ВАСКРСЕЊЕ ХРИСТОВО дојављено свештеницима и Пилату 781,782
на Дан приношења снопова 785,786
Његовом силом 785
представља васкрсење праведника 804
ВАСПИТАЊЕ важност раног васпитања 100–103
Господња упутства 69
даје животну силу 250
Исуса као детета 69–72, 75–78,84,89,90,453
Јована Крститеља 100–103
када је благослов 249
међу Јеврејима после ропства 29
право »више« 465,478
ученика од стране Христа 151,152,249,294,295,349, (види: Природа)
У Христово време 69,84
цркве у делу Јеванђеља 826 (види: Свети Дух)
ВЕЛИКИ УЧИТЕЉИ сва њихова светлост од Христа 464,465
ВЕЛИЧИНА истинска 219,225,436,437,550,649,650
Јована Крститеља 100,219,220
ВЕНАЦ ЖРТВЕ 223
ВЕРА више него интелектуални пристанак 347
даје силу 347
додир вере разликује се од случајног додира 347
доноси излечење души и телу 202,268–270
кључ знања 139
њено кушање 409
одриче се независности 317,336
ослања се на Христово божанство 123,176
почива на Божјим обећањима 126,200
пут ка Небу 385
разликује се од претпоставке 126
све је могуће њоме 428
Христос живео њом као наш пример 336,389
Христос победио вером, тако и ми 122,123,679,680,756
ВЕРА – примери
губавца 263
капетана 315,316

мудраца 60,61
наконо што је нахранио пет хиљада људи 368–370
немоћног човека 202,203
одузетог 268–270
оца опседнутог дечака 428
Петрова, приликом ходања по мору 382
племића, неопходна за излечење сина 198,200
поука вере Зарији приликом рођења Јовановог 98,99
разбојника на крсту 749,750
Сирофеничанке 400–403
упоређена са горушичиним зрном 430,431
Христова, утишава буру 335,336
од држања Закона 172,279
ВЕРСКА ПРИПАДНОСТ недовољна за спасење 309,310
ВИНО и вода, симболи 148
на гозби и Господњој вечери непреврело 149,653
на свадби 148
ново у нове мехове, прича 278–280
ВИТАВАРА Јован Крститељ у 132
ВИТАНИЈА Христове посете 524,525,529,557
ВИТЕЗДА замућивање воде у бањи 201
Христово чудо исцељења 202,203
ВИТЛЕЈЕМ Јосиф и Марија у њему 44–48
посета мудраца 63
ВИТЛЕЈЕМСКА ЗВЕЗДА анђели 60
ВИТСАИДА посета Христа и ученика 361,364
Са Капернаумом и Хоразином одбацује Христа 489
ВОДА живота, Христос Извор 187,454
Христос хода по њој 381
ВОЉА Божја, закон живота 329
ослобађање воље приликом обраћења 466
средство телесног исцељења и обраћења 202,203
у служби Богу 668
у схватању истине 455,456
ВРАПЦИ Божје старање за њих 313,356,357
ВРЕДНОЋА Христов пример 72,73

Г

ГАВРИЛО јавља се Зарији 98
Данилу и ученику Јовану 99,234
по рангу до Христа 99
ГАЛИЛЕЈА дом Исусов у детињству 66
како је прихватила Христа 196
Његово последње путовање из ње 485
одвратила се од Исуса 393
противљење у њој 360,361
средиште Његовог рада 231,232
страх апостола 486
сусрет на брегу 674,793,818,819
ГАЛИЛЕЈСКО ЈЕЗЕРО Исус учи крај њега 244,245,333,342,811–816
повратак ученика на његову обалу након Христовог васкрсења 809

становништво источне обале 333,334
утишавање буре 334,335
Христос иде по њему 381
ГАРИЗИМ брдо, самарјански храм и богослужење у њему 188
ГЕРГЕСА доказ Христове откупитељске моћи 341
излечени опседнути, први мисионари у њој 340
излечење опседнутих 337,338
резултат њиховог рада 340,404
Христос изагнан из ње 339
ГЕТСИМАНИЈА Његове душевне патње у њој 685–694
Христово прибежиште за молитву 674,685,686
Петрова молитва и покајање у њој 713
ГЛАС анђели чезну да користимо свој глас за Христа 297
ГЛЕДАЊЕ НА ХРИСТА мења 439
ГНЕВ оправдани 310,619,620
ГНЕВ ЈАГЊЕТОВ услед занемаривања душа које гину 825
ГОЛГОТА значај, изван јерусалимске капије 741
ГОЊЕЊЕ апостола, проречено 354
Јевреја за време вавилонског ропства 28
не избегавати компромисом 355,356
не треба се без потребе излагати гоњењу 355,451,541
припрема за царство 354,355,678–680
Христа у детињству 86,88
хришћана пре разорења Јерусалима 629
у великим невољама 630,631
узроци и последице 305,306,354,357
у последњем сукобу 122,628–630,763
ГОРЊА СОБА место састанка Христа и ученика 642,802,806,807
ГОСПОДЊА ВЕЧЕРА благослови од примања 656–661
грешка искључивања са ње 655,656
залог завета откупљења 656,659
ГОСТОПРИМСТВО сиромашнима и који пате 358,638,639
Христовим слугама 351,352,357
ГРАЂАНСКЕ И ВЕРСКЕ ОБАВЕЗЕ њихове границе 602
ГРЕХ за њега нема оправдања 311
опасност од гајења 439
ропство 466
спречава схватање истине 302,455
ГРОБОВИ МРТВИХ расипно украшавање, идолопоклонство 618
ГРЧКИ ЈЕЗИК владао је у време првог Христовог доласка 32,33
ГРЦИ посећују Исуса 621–625
ГУБА и одузетост упоређене са фанатизмом и неверством 271
природа и последице 262,263
ГУБАВАЦ деловање чуда на свештенике 266
издвајање 262
очишћење – слика духовног очишћења 263,266
ГУБАВЦИ незахвалност деветорице 347,348
њихова жалост после Христове смрти 775,776
ГУНЂАЊЕ ученика због невоља које су сами изазвали 380
сумње и неверство 807,808

Д

ДАВАЊЕ закон природе 20,21
милостиње 107,312,519,523
права побуда 312
радост Бога и анђела 21
услов за примање 369,370
ДАНАК неки слојеви ослобођени 433
Римљанима, Христос је потврдио давање 601,602,725
тражен од Христа 432,433
Христов разлог за плаћање 434
циљ Јевреја приликом тражења 432,433
ДАНИЛО да се разумеју његова пророчанства 234
његово пророчанство о Месији 31,34,99,233,234
у ропству открио знање о Богу незнабошцима 27
ДАР Исусу од мудраца 63,564
Марије из Витаније 559,560
представља Божји дар нама 565,566
ДАР ЉУБАВИ мио Исусу 564,565
мртвима, давати док су живи 560
сиромашних не треба одбити 615,616
удовичине две лепте 614,616
угодан Богу 615
ДАРОВИ ДУХА обећање о њима 821,823–825
ДЕКАПОЛИС излечени проповедају Христа у 339,340
храни мноштво 404,405
Христос примљен у 340,341,404,405
ДЕЛА испит карактера и основа за награду 106,107,314,466,467,637,641
милосрђа, очекују се од Божје деце 350,351,504,640,641
не могу дати спасење 280,314
Христови ученици учиниће већа од Њега 664,667
ДЕМОНИ код крста 746,760
у људском облику приликом Христовог суђења 733
ДЕСЕТАК 397,616,617
ДЕТЕ Христови ученици да буду као оно 437
ДЕЦА (Види: Васпитање, Природа)
доведена Исусу 511,517
Његова нежност према кривима 517
њихови дарови мили Исусу 564
њихово слављење укоравају фарисеји 592
са Христом у Храму 529
Христов пример 68,71–74,80–82,89,90
ДОБРОВОЉНА СЛУЖБА једино прихватљива Богу 487
ДОБРОЧИНСТВО Христов живот – начело Закона 190,191,311
ДРВО познаје се по родовима 107,314
ДРВОДЕЉА Исус 72; презрен 237,238
ДРУГИ ХРИСТОВ ДОЛАЗАК знаци 631–633
код вазнесења 831,832
коме је лупеж и замка 635,636
можемо га убрзати 633,634
наша утеха 320,632
његова слава 739

обећање ученицима 417,663
пророчанства о њему да се схвате 234,235
тачно време није откривено 632
чекати га 634
у свадби и Господњој вечери 149,151,659,660
ДРУШТВЕНЕ РАЗЛИКЕ мрске Богу 403
немају места међу ученицима 437 (види: Искључивост)
Христов рад да их уклони 402
ДРУШТВЕНИ ОДНОСИ 83,152,153
утицај 152,193,194,274
Христов пример 89,91,150,151,183,184,193,194,274,276
ДУГА око Божјег престола 493
ДУХОВИ (ДАН) обраћење на овај дан резултат Христовог рада 192,266,274,359,360,620,770,775
припрема апостола 827,833
ДУХОВНА ГОРДОСТ апостоли у опасности 360
ДУХОВНО СЛЕПИЛО фарисеја 475
ДУШЕВНЕ МУКЕ Христове – победа над њима 624,625,693,756
њихов узрок 575–578, 624,686–690,752–756

Е

ЕМАУС враћање у Јерусалим 801,802
Христово поучавање на путу 795–800

Ж

ЖБУН који гори – симбол утеловљења 23
ЖЕЉА ЗА ЈЕЛОМ повод за прво велико кушање 117
резултат попуштања 100,117,118,22
Христос ју је победио 118,122,123,149
Христос није обезбедио никакву луксузну храну 366,367
ЖЕНА излечена од течења крви 343,344
ЖЕНЕ из Галилеје на гробу 774,788–790
из Јерусалима оплакују Христа 742,743
ЖИВА ВОДА Христос је даје 184,187,453,454
ЖИТО поука о самопожртвованости 623,624
приказује Христову смрт и васкрсење 622,623
ученици га тргају у Суботу 284
ЖРТВА предмет размишљања 83,661
Христова за нас 129,131,686–688,690,693,752–755,759–761
за Христа од стране Матеја и прва четири апостола 273
како је награђена Петрова 249
кушање за све Христове следбенике 273
Марије из Витаније 564,565
ЖРТВЕ заједница између Бога и човека 115
Јевреји су сами уништили њихову делотворност 165
људске, забрањене 469
Марије и Јосифа приликом Христовог посвећења 50
незнабожаца, изопачење правих 28
овна уместо Исака 112,469
погрешно представљене од стране сотоне 29,30,115
погрешно схваћене од Јевреја 113,155,157

продаја у дворишту Храма 154,155,589
саме по себи без вредности 286
симбол Божје љубави у Христу 29,113
циљ јеврејских 286,469
ЖРТВЕНИ СИСТЕМ пророчанство Јеванђеља 165,211,212

З

ЗАБЛУДЕЛИ Јуда као пример 655,656
сажаљење и охрабрење 504,505,517
такође и Петар 815
Христово милосрђе према њима 568
Христово правило за поступање са њима 440,441,805,806
ЗАВЕСА раздерана у Храму 165,233,709,756
ЗАВЕТ ОТКУПЉЕЊА потврђен приликом Христовог вазнесења 790,833,834
ЗАЈЕДНИЦА са Христом у патњама, највећа част 225
ЗАКЛЕТВА у судници Христов одговор 706,707
ЗАКОН (ДЕКАЛОГ) божанска целина 498,606,607
да буде благослов 288
зашто је објављен са Синаја 308
изазваће прогонство 122,763
изопачен предањем 29 (види: Предање)
испит, карактера 106,763
љубави 668
исто начело као Јеванђеље 308,608
како се извршава 311,497–505,606–608
љубав, не себичност 24,29,30
непромењив 308,762,763
нетачно представљен од стране сотоне 24,29,30,117,761,762
образац за изградњу карактера 208,209
преступљен у мислима или погледу 310
послушност њему, род вере 126
потврђен Његовом смрћу 307,763
у довођењу људи Христу 308
услов за вечни живот 497,518
Христос га је држао и оправдао 24,84–86,89,209,307–309,762
Христос његов давалац 307
ЗАКОН природни, учи духовном 516
ЗАКОНИ ЗДРАВЉА захтевано да их Израиљ поштује 824
Јован Крститељ 100,101
сви хришћани треба да их поштују 824
услови телесног оздрављења 824,825
Христос их је поштовао 50,72
ЗАКОНИ ПРИРОДНИ Божји закон 824
ЗАКОНИК највећа заповест 606–608
пита Исуса о условима вечног живота 497
ЗАКХЕЈ доказ покајања 554,555
отпочиње обнову 553–555
сусрет са Исусом 553
цариник, убеђен учењем Јована Крститеља 553
ЗАРИЈА његово неверовање 98
упоређен са Аврамом и Маријом 98
у Храму, сусрет са анђелом 97-99

ЗАРИЈА пророк, његово убиство 619
ЗАХВАЛНОСТ благослов у исказивању 347,348
угодна Исусу 564,565,567
ЗАХВАТАЊЕ ВОДЕ церемонија приликом празника Сеница 448,449
ЗДРАВЉЕ добија се кроз помирење са Богом 270
Христово 50
ЗЕЛЕНО И СУВО ДРВО представља Христа и непокајаног грешника 743
ЗЕМЉОТРЕС приликом Христовог васкрсења и Другог доласка 780
приликом Христове смрти 756
ЗЛИ ДУХОВИ Божја реч наша одбрана од њих 257
истерани, опет се враћају 323
ЗНАК »пророка« Јоне 406
деловање Светог Духа 409
ЗНАК ХРИСТОВОГ БОЖАНСТВА већи од чуда 120,407,462
кротост приликом вређања и мучења 726,734,735
на крсту 746,749
Његова реч стално присутна 198
од свештеника и старешина приликом чишћења Храма 164
прави 164,165,217,238,406,407
приликом крштења 110,112,136
приликом преображења 420,421,425
Самарјани нису тражили 192
сотона је захтевао 119
тражили рабини, фарисеји и садукеји 192,385,405,406
тражио племић у Кани 197,198,200,315
у Храму 624,625
читање мисли 164,456,653,655
ЗНАЦИ да прате оне који верују 821,823–825
Другог доласка 631–633
разорења Јерусалима 630

И

ИЗГУБЉЕНО ДЕТЕ приказује занемаривање душа 825
ИЗГУБЉЕНА ОВЦА овај свет 693
ИЗДАЈА осуда рабинских закона 205
против римских власти, оптужба против Христа 772
Излазак у предсказано време 31,32
ИЛИЈА Јевреји га очекивали као Христовог претечу 135
на Гори преображења 421,422
послат код удовице у Сарепту 238
у пустињи, молитва 310
ИМЕНА записана на Небу 493
ИРОД ПРВИ и мудраци 61–64
ИРОД АНТИПА грижа савести и страх 223,360
наведен од Иродијаде да баци у затвор и погуби Јована Крститеља 214,220–222
осведочен проповедањем Јована Крститеља 214
приликом суђења Христу 729–731
последња опомена милости њему 731
поштовање пророка 200
ИРОДИЈАДА мржња према Јовану Крститељу 214
смишља освету 220,221

ИРОДОВЦИ уједињују се са фарисејима против Христа 601
ИСКЉУЧИВОСТ исход 35–37,150
Јевреја 29,33,86,400,498,500,819,820
милостиви Самарјанин 503
приликом Господње вечере 656
пример Јована Крститеља 102
Христос се супротставља 86,150,151,193,243,273,274,306,402, 498–503,820,822,823
ИСКЉУЧЕЊЕ – 472
ИСКРЕНОСТ сврха службе Богу 312,313,330
ИСКУШЕЊЕ благослов 126,224,225,301–306
Илија у пустињи пример 301
када је најтеже, Божја помоћ је најближа 528
ИСКУШЕЊЕ ПОЈЕДИНАЦА како се завршава 321,322,324,587
ИСТИНА њено разумевање зависи од одбацивања греха 302,455,456,494
опасност од омаловажавања 490
ослобађа 466
помешана са заблудом доприноси служби сотони 287
ИСУС види: Христос
ИСЦЕЉЕЊЕ молитва за исцељење и коришћење лекова 824
обећање 821,823–825
телесно, представља духовно 203,266,267,270,344,347,821
Христос је проводио много времена исцељујући 350
циљ 366

J

ЈАИР васкрсење кћери 342,343
ЈАКОВ видео Бога 107
лествице, Христос 311,312
ЈЕВАНЂЕЛИСТИ радећи два по два (види: Радници за Христа) 350
у раду од куће до куће 351
ЈЕВАНЂЕОСКА ВЕСТ нема места за традиције, људске теорије, црквено законодавство 826
ЈЕВАНЂЕОСКА СИЛА препорођења 826
ЈЕВАНЂЕОСКИ НАЛОГ дат апостолима 291,349–358
дат свим хришћанима 822,823
обновљен након Христовог васкрсења 805,810,811,818,822
ЈЕВАНЂЕОСКИ ПОЗИВ мора да се упути свима пре Христовог другог доласка 633,821,822
целом људском роду 194,328,329,403
ЈЕВРЕЈИ Божја намера да их узвиси 28
изабрани да буду светлоноше 27,188,189
искварeност свештенства 30
незадовољство под Римљанима 30,62,63,104,310
одбацили Христа:
због одбијања да Га учине царем 391
због понизности и страдања 137,138,237,238,241,470,471
због чистоте 243
пошто је говорио истину 467,468
пошто је тврдио да је једно са Богом 207,208,457,469,470
пошто су Божју реч заменили рабинским учењем 489,737,738

одбацивањем Христа криви за крв пророка 618,619
отпад 28,193
представљени неродном смоквом 581–584
ропство 28,29
спасење уздањем у своја дела 29,36,113,155,278–280,362
тврдња да потичу од Аврама 106,466,467
узвик »Крв Његова на нас!« 739,740
Формализам, фанатизам, чулност 29,30,35,36,100
Христов долазак објављен 231,351
чувари праве вере 188,189
ЈЕДЕЊЕ ХЛЕБА слика коју су користили рабини 386
Христос исто користио 386–391
ЈЕДЕЊЕ ХРИСТОВОГ ТЕЛА прихватање Христа вером 389,660
ЈЕДНОСТАВНОСТ пружена поука о њој у првом чуду 144
Христово детињство 74
у чуду са хлебовима 366,367
ЈЕДИНСТВО како се постиже 296
цркве доказ јединства са Христом 678
ЈЕЗИЦИ дар, на добро ученика 821
ЈЕРИХОН 132
опис Христове посете 552
пут између њега и Јерусалима 499
ЈЕРУСАЛИМ (Види: Јудеја)
након вазнесења рад апостола треба да отпочне у њему 820,821
његова слава да је прихватио Христа 597
победоносни улазак 569–575
Христов плач над њим 575–578,580,587
уништење (види: Уништење)
ЈОВ његов живот поука 471
ЈОВАН (апостол) – и Јаков забрањују човеку да изгони ђаволе 437,438
карактер 139,292,295,296,645
најмлађи међу апостолима 292
на последњој Пасхи и у врту 644,645,654,688,689
покорава се Христовој сили обликовања 250,295,296
приликом Христовог суђења, на крсту, на гробу, 710,711,752,772–774,789
седи поред Христа у Његовом царству, жеља 548,549
следи Исуса 138,139
тражи да огањ падне на Самарјане 487
ЈОВАН КРСТИТЕЉ бачен у тамницу 214
величина 100,218–220
вест утехе 216–218
зашто је допуштена смрт 223,224
изасланицима Синедриона 133–136
избледела омиљеност 178
карање превртљиваца 105,106
недовољан за постављање црквеног темеља 181
његова вера у Месију 103,136,137,215–217,220
његова недоумица о Исусу 215,216
потребне особине 100,101
похлепност и чулност његовог времена 100
почетак његове службе 104,105
представља оне који објављују Христов други долазак 101

пророчанство о његовом рођењу 97–100
самоодрицање и неустрашивост 101–103,108,180,215,218,223,224
сведок за Христа 112–136,137,179,180,219,220,224
смрт 222,360
сусрет са Христом 109–111
упоређен са Енохом 225
са Илијом 104,135,217–225
утицај његовог рада 105,108,109,132,178,223,224
ЈОНА знак као и Христос 406
ЈОСИФ И МАРИЈА време Јосифове смрти 145
на Пасху и натраг 75–82
путовање у Витлејем 44
рабини их позивају против Исуса 86,90 (види: Марија)
у Египту 64
циљ вођења Исуса на Пасху 75,78
ЈУДА зашто је прихваћен за апостола 293,294,717
исповедање и смрт 721,722
критиковање апостола 717,718
Христа 718–720
на гозби код Симона 559–563,720
на последњој Пасхи, прање ногу и Господња вечера 644–649,653,655,717,718,720
одбија прекор 298,717,720
појава и карактер 294–295,559
покретач плана да се Христос учини царем 718
прекретница у животу 719
продаја Христа за цену роба 716
разочарење приликом Јованове смрти 718
рано искуство у вези са Христом 716,717
утицај на ученике 719
ЈУДЕЈА место Христовог првог појављивања и службе 60,61,63,64,231
одвратила се од Христа 164,181,213,232

К

КАЈАФА више крив од Пилата и Ирода 736,737
значење цепања свештеничке одеће 708,709
карактер 539,540,703
пред Пилатом тражи осуду за Христа 726,739
презриво одбацује Јудину исповест 722
савет да један умре за цели народ 539,540
саветује да се Христос убије 539–541
садукеј 703,708
страх после распећа 771
васкрсења 781
уверен у Христово божанство 704,705
Христос доведен пред њега 703
КАЗНА одрубљивањем главе 204,698
КАМЕНИСАЊЕ Јевреји покушали да каменишу Христа 470
сведоци први бацају 461
КАНА Христос је два пута посећује 144,196
КАПЕРНАУМ зашто Христос није остао у њему 260,261
излечење душевно поремећеног у синагоги 255,256

исцељење мноштва 259,260
касније посете 267,316,342,383,384,432
проповед о Хлебу живота 384–390
средиште Христовог рада у Галилеји 252,253,259
Хоразин и Витсаида, плач над њима 489
Христос одбачен у 383,391–393,489
КАПЕТАН крај крста 770
КАПЕТАН ИЗ КАПЕРНАУМА – 315,316
КАРАКТЕР дела доказ карактера 107,309,310
наш одређује утицај на друге 306
резултат живота 312
упропашћен грехом, Христос обнавља 37,38
КАРАКТЕР – изграђивање – Христово узор 208,209
КАРАЊЕ верно, потврђено на Небу 805,806
греха и Божја љубав 104
Јуда одбацује 195,720
кривца 441
Христово прихватају ученици 296
Христос кара без гнева 352,353,619,620
КАРИКА – у ланцу спуштеном да спасе свет,
сваки хришћанин 417
КАРМИЛСКА ГОРА апостоли гледају на њу са жељом да ватра спали
Самарјане 487
КВАСАЦ симбол греха 407,408
утицај оних који одбацују Божји закон 408,409
у опасности да га гајимо 408
фарисејског лицемерства и себичности 408,409
КЕДРОН – поток у време Празника сеница одатле захватали воду 448,449
КЛЕТВА Капернаум, Хоразин, Витсаида 489
изречена фарисејима 614–620
КЉУЧЕВИ небеског царства – значење 414
нису дати Петру 414
КЊИГА БОЖЈЕГ ПРОВИЂЕЊА – 313
КОЛИБЕ на Празник сеница 290,291,448
КОРВАН – 396,397
КРИТИКОВАЊЕ – божанске науке – опасност од тога 323
затвара врата знања 139,587,588
како се Христос односио према томе 455
погрешака других 441
себе осуђује 468
КРОТОСТ доноси одмор 330,331
залога везе са Христом 301
Христов доказ божанства 734
Христових сведока сведочанство за Њега 353,354
КРСТ заштита од отпада 26,490,625
љубав и себичност откривене њиме 57
наука и песма свемира 20
срамота његова 416,417
КРСТ изван јерусалимских капија – значај 741
између два разбојника 751
Његове патње на њему 746,749,752–756

Христос пада под њим 741,742
Христос прикован на њему 743,744
КРШТЕЊЕ без Христа безвредно 181
Јованово 104
Јованово са Неба или од људи? Христово питање свештеницима и рабинима 593
расправа између Христових и Јованових ученика 178
Светим Духом и огњем 107
сотона сведок 116
Христово 111,112
КУШАЊЕ да покаже божанску моћ 119,700
да се заволи световна моћ 129,130,416
излагање опасности попуштањем 101,102,114,126,711,712
како се одупрети 24,102,121–123,126,130,131,362,363,428,429,490,493
љубави према разметању које води уобразености 117,125,700
могућност попуштања 49,88,117,131,362,363
наговештај неповерења 118,119,124
на крсту 753
на последњем путовању из Галилеје 486
обраћање апетиту 117,118
слична човекова искушења 121,122,126,130,415,416
у време највеће слабости 120
у Гетсиманији 686,687,690
упоређено
са Адамовим и Евиним 117,118
са Мојсијевим и Илијиним 120
у пустињи 114
Христово у детињству 71,116,759
циљ Божји 72,126,129
КУШАЊЕ БОГА Израиљев грех 125,126

Л

ЛАЖНЕ ВЕРЕ потичу из самоузвишења и претварају се у суровост и понижење 286,287,478
ЛАЖНИ УЧИТЕЉИ жеља за самоузвишењем 212,213
разбојници и пљачкаши 478
траже сопствену плату 456
ЛАЗАР васкрсење 535,536
завера Јевреја да га убију 558
зашто је Христос одуговлачио да га посети у болести 527–529,534
његова кућа – Христов дом 326,524,525
прати Христа приликом победоносног уласка у Јерусалим 572
сарадња са Богом 535,536
ЛИК БОЖЈИ И ХРИСТОВ треба да се обнови у људском роду 37,38,827
ЛИЧНА ОДГОВОРНОСТ у хришћанском раду 370
ЛИЧНИ НАПОР благослов за радника 141,142,640,641
израз личног искуства 142,340
код апостола у раду од куће до куће 351
у хришћанском раду 141,152,638,640,822,825
ЛИЦЕ на њему се види лепота карактера 312,612
Христово, Његова лепота 137,138,145,254,294,704,705,724,735,753

ЛУЦИФЕР зашто не подлеже откупљењу 761,762
и удружени анђели, њихова слава на Небу 758,760
побуна отпочела себичношћу 22,435 (види: сотона)
разлика у односу на Христа 22,25,436

Љ

ЉИЉАНИ – 313
ЉУБАВ Божја у даровању Исуса 37,49,57,58
начело Божје владавине 19–22,353,469,759
неузвраћена, бол због тога 393,688,752
подстицати исказивање 327,515,516,827
према Богу испољена у љубави према ближњем 505
сила која привлачи Његове следбенике 480
у исцељивању 92,825
у науци 91,205,254
у патњама на крсту 755
услов и доказ службе и апостолства 285,286,487,678,815
Христова, према Јерусалиму 576,620
нама 327

М

МАЈКА и Христова браћа – ко су? 325
МАЈКЕ њихов напор у обраћању деце 512,515
Христос њихов Помагач 511,512
МАНА поука вере 121
симбол Христа 386,388
Христос њен давалац 386
МАРИЈА домаћи живот, тешкоће, 86,89,90,321
духовна веза са Христом 147
Исусова мајка, њено сиромаштво 44,50,52
неразумевање Његовог задатка 56,82,90,147
Његов први земаљски учитељ 70
Његова последња брига за њу 751,752
њена вера у Христово рођење 98
њене наде на свадбеној свечаности 145
сазнање о Јовановој мисији, о Христовом крштењу и одласку у пустињу 144
учесник у Његовим патњама 56,90,145,744
МАРИЈА И МАРТА из Витаније потребне су њихове одлике 525
Марија, пад и устајање 566–568
на Спаситељевом гробу 788,790,793
поклон Исусу 559,560,564,565
МАСЛИНСКА ГОРА место вазнесења и Другог доласка 729,830
учио је на њој 168,628
Христово прибежиште за молитву 674
МАТЕЈ види: Поглавље 69, стр. 627–636
МАТЕЈ, Левије
гозба за Исуса 273,274,342
позив 272,273
утицај на царинике 273
МЕСИЈА непознавање пророчанстава о 44,52–56
Његов карактер како је откривен у пророчанствима 237

Његово одбацивање 618–620,737,739,745 (види: Јевреји, такође Свештеници и Рабини)
Његово очекивање
међу Јеврејима 27,34
међу незнабошцима 33
међу Самарјанима 192,193
од стране Јована Крститеља 103,136,137
у доба патријарха 31
Његово проглашење 47,61,64,65,104,105,112,136–138,231–233
за светлост свету 55,463–465
приликом уласка у Јерусалим 569–572
у очишћењу Храма 161,590
у синагоги у Назарету 237
погрешна тумачења од стране свештеника и рабина 29,30,79,80,82,138,154,193,212,235–238,242,243,385,457,458
потреба за Месијом у сукобу са исквареношћу света 34–36
пророчанства о Њему 31–34,55,56,59,60,103,135,136,161,166,189,190,192,193,205,206, 231–235,236,245,261,489,569,579,580,597,598,600,609,678,679
уједињени народи, опадање вере у незнабоштву, припрема за Месију 32
ученици понављају пророчанства приликом победоносног уласка 578,579
МИЛЕНИЈУМ пре Христовог доласка, погрешка 633
МИЛОСТ Божја доследна правда 761,762
време милости, његово ограничење 587
МИР СТВАРНИ како се стиче 302,305,330,331,335–337
не стављењем истине на коцку 355,356
МИР ХРИСТОВ изговорен бури 335
нашим срцима 336,337
Његово последње завештање 672
опседнутим злим духовима из Гергесе 337,338
први поздрав апостолима после васкрсења 803
у бури 335,336
МИСАО последица нечистоте 302
речи делују на њу 323
Христос није подлегао искушењу ни у мислима 123
МИСИОНАРИ за Христа, излечени опседнути злим духовима 339,340
сви могу постати 194,195,341,822,826
МЛАДОЖЕЊА Христос упоређен са њим 179,180,276,277
МОЈСИЈЕ да су га Јевреји веровали, прихватили би Христа 213
Јована Крститеља сматрали да је он 135
Мојсије и Илија, сличност са Христом у карактеру и искуству 120,422,425
смрт, васкрсење, присуство на Гори преображења 421,423
»тај пророк« 135
МОЛИТВА велика потреба за њом 668
вером примамо 200
за истеривање злих духова 351,430
за оздрављење болесних 824
за савет и силу 668
за Светог Духа приликом проучавања Библије 140,141,390
за своје убице 744,745
зашто касни одговор на њу 198,200
Илијина у пустињи 301

молитва и стражење, резултати занемаривања 672,688,689,696,697,713,714
наконодбијања да Га учине царем 378,379
на путу у Гетсиманију 680
Натанаилова 139–141
неизговорена, услишава се 258
права, изговорена Светим Духом 189
пре васкрсења Лазара 535,536
пре него што је рекао ученицима о својим страдањима 411
пре преображења 419,420
пре рукоположења 419,420
пре рукоположења апостола 291
приликом Његовог крштења 111,112
разбојника који се кајао 749,750
у врту 687–693
у Христово име значи послушност 668
ученика након вазнесења 832,833
Христов пример 362,363
Христос износи наше као своје 667
МОЋ контроле савести – супроти се начелу Божје владавине 22,352,353,466,759
МРТВИ јеврејски обичај нарицања и сахране 318,342,343,529
поклони – дати их док су људи живи 560
МУДРАЦИ нису идолопоклоници 59,61
познавање Месије – из јеврејских светих списа и непосредним откривањем 59,60
из предања 59,60
положај, образовање, богатство 59
посета Јерусалиму 61–65
Витлејему 63,64
МУЗИКА међу Јеврејима 76,448,449,463 (види: Певање)

Н

НАГРАДА за службу Богу 312
Његових следбеника 624
Христове жртве 624,680
НАЗАРЕТ Исусов дом 66,68
карактер његових становника 71
неверство његових становника 196,237,238
покушај да убију Исуса 240
Христова последња посета 241
Христос у синагоги 74,236
НАИН васкрсење удовичиног сина 318
НАКНАДА доказ покајања 556
НАСЛЕЂЕ Исус и закон о наслеђу 48,117
НАТАНАИЛО карактер и позив упућен њему 139,140,293
НАТПИС – на крсту 745
НАТПРИРОДНА СИЛА свемогућа помоћ против натприродних непријатеља 352
у обраћењу 323,324
НАТПРИРОДНЕ СИЛЕ приликом обраћења 323
НАТПРИРОДНИ НЕПРИЈАТЕЉИ 352

НАУКА грех постао наука у време Христовог првог доласка 37
и песма вечности – крст 19,20
спасења, позната само искуством 494,495
НАУЧНО ЗНАЊЕ Христос стекао из природе 70
НЕБО непрекидно приближавање Богу 331
НЕВЕРСТВО неки узроци, критизерство 257,258
неспособност да се схвате божанске тајне 605
последице 241,242
НЕВОЉЕ како су их поимали Јевреји 267,268,470,471
НЕЗНАБОШЦИ знање и очекивање Првог Христовог доласка 33
заступани приликом посете Грка Исусу 622–624
зашто Јеванђеље није прво проповедано њима 351
надахнути учитељи међу њима 33,35
неки спасени светлошћу из природе и Светога Духа 638
њихово обраћење захваљујући ропству Јевреја 28
сакупљање 317,318
Христова напомена у синагоги у Назарету 238,240
Христово поступање са њима 402,404,411
НЕМАН зашто је имао предност над губавима из Израиља 238,239
НЕМЕ ЖИВОТИЊЕ Божје старање за њих 313,356,357,500
Христов пример са њима 74
НЕУМЕРЕНОСТ изазвала убиство Јована Крститеља 221,222
ошамућује законодавце и судије 222
последице у време Јована Крститеља 100
НИКОДИМ брани Христа пред Синедрионом 167,168,176,460
вера утврђена Христовим распећем 775
и Јосиф из Ариматеје искључени из каснијих савета 538,539,699
карактер и положај 167,171
ноћна посета Христу 168–176
његово фарисејство 171
саопштава Јовану своју прву посету Исусу 177
сведок Христових чуда 168
служба приликом Христове сахране 773–774
слушалац Јована Крститеља 171
чини Цркви после Христовог вазнесења 176,177
НОВА ЗАПОВЕСТ 677
НОВОРОЂЕЊЕ битна припрема за службу Богу 171,189
деловање Св. Духа приликом новорођења упоређено са ветром 172,173
израз примењиван на јеврејске прозелите 171
како се врши 175,176
поука подигнуте змије 174,175
резултати 172,173,176,189
самоодрицање, његов услов 280
Стари завет учи о њему 174
услов за улазак у небеско царство 168,171
НОЈЕ његово време представља време пред Други Христов долазак 633

О

ОБЕЋАЊЕ од Бога у свакој заповести 311,369
ОБЛАК анђела прихватио Христа приликом вазнесења 830,831
славе приликом преображења 425
стуб, у пустињи, Христос 447

ОДЕЋА апостола приликом прве мисије 351
разлика између рабинске и Јована Крститеља 219
Христова 197,610
Христова и првосвештеникова 594
ОДМОР потреба за телесним и умним 359,361,362
путем везе са Богом 362,363
у Божјем старању 313
ученика, није у тражењу задовољства 361
Христос ће га дати 328,329
ОДРИЦАТИ СЕ ХРИСТА 357
ОДУЗЕТИ његово деловање на народ и фарисеји 270
његово излечење показује Христову моћ да опрашта грехе 267,269,270
ОДУЗЕТИ У ВИТЕЗДИ 201,203
ОДУШЕВЉЕЊЕ народа за Христа 232
ОПРАВДАЊЕ ДЕЛИМА начело незнабоштва и палог јудаизма 36,279,280,385
плодови 37
ОПРАШТАЊЕ право 805,806
ОПСЕДНУТИ ДЕЧАК немогућност ученика да га излече 427–430
Христос га излечио 427–430
ОПСЕДНУТИ ЗЛИМ ДУХОВИМА двојица из Гергесе 337,338
излечен у Капернауму 255,256
ОСВЕТА правити разлику између ње и праведног гнева 310,352,353,619,620
ОСКВРЊЕЊЕ изнутра 397
ОСУЂИВАЊЕ сотонина метода 275,353
ОСУЂИВАЊЕ ДРУГИХ 314,805
ОТКУПЉЕЊЕ за анђеле 20,26,625,758–761,764
завет откупљења потврђен Христовим вазнесењем 790,834
зашто за човека, а не за Луцифера 761,762
наука и песма о вечности 20
није накнадна мисао 22,147,410,834
оправдава Божји закон 24,25,761–763
поука откупљења у откупљењу јеврејског роба 327
превазилази уништење које је грех учинио 25,565,566
приказано у Маријином дару 565,566
у излечењу опседнутог злим духовима 430
укључује Земљу 26,490
цена, видеће се у вечности 131
циљ и резултат за човека 22–26,622,623,625,761
»ОЦИ« не уместо Божје речи 398
учења отаца прихваћена од Јевреја уместо Христовог 489

П

»ПАСИ ЈАГЊЋЕ МОЈЕ« 811,812
ПАСТИР Христос добри Пастир 476–484
ПАСТИРИ витлејемски 47,48
са Истока и стадо 478–480
ПАСХА значај 51,52,77,82
Јевреји изгубили из вида 77,82,389,723
празник, порекло и светковање 51,75–77,154,652,653
ПАСХА вечера Господња 652,653
на последњој 642,652
Његов недолазак 364,395

расправа међу ученицима 643,644
Христова прва посета 75,78
ПЕВАЊЕ Исусово у младости 73
код Јевреја 69,76,448,449,571
приликом последње Пасхе 672 (види: Песма)
ПЕРЕЈА Јованова служба у њој 214
Христова служба у њој 488,495
ПЕСМА анђела приликом Христовог рођења 47,48
о стваралачкој моћи 282
при богослужењу 288
приликом васкрсења и вазнесења 780,831,833,834
приликом стварања 281
птица, Божји глас 281,282
улази у наш дом са сиромашнима 639
Христос њен Творац 20
ПЕСМА У ВЕЧНОСТИ крст 20
спасени 131
ПЕТАР долази Христу 139
духовно познанство са Христом 815,816
карактер 139,382,673,812,815
на гробу 789
нарочити позив да се сусретне са Христом у Галилеји 793
није био вољан да види крст у Христовом раду 415,416
није темељ и глава Цркве 412,413,817
предсказана његова смрт 815
преображај карактера 812
приликом Христовог суђења 710,713
трострука проба 811,812
увереност у понизност 246
у Гетсиманији 686,688,689,696,697
у улову откривено Христово божанство 246,810,811
Христова опомена о одрицању 673
Христове речи »Иди од Мене, сотоно« нису упућене њему 416
Христово коришћење чамца исплатило се 249
ходање по мору 381
ПИЛАТ грижа савести после Христовог васкрсења 782
неодлучност, себичност 731,732,735,735–738
његов карактер као судије 724,725
опомена његове жене 724,732
осведочење приликом суђења Христу 726,727,738
смрт 738
утисак из сусрета са Христом и познавање по казивању 724,726
ПИСМА (Стари завет) – вера у њих уништена рабинским учењем 253,257,258,458,489
зашто су их Јевреји погрешно тумачили 212,213,242,243 (види: Пророчанство)
како су их гледали Самарјани 192,193
на грчком широко распрострањена 33
Њихово познавање и ослањање на њих 70,84–92,120,123,287,453
Његово учење засновано на њима 154,174,211,212,232–234,237,253,284,285,307,397,406,468,494,497,518,547,592, 597,605–607,609
објашњење Писма ученицима 139,349,494,632,796,799,820

откривају Христа 211,212,799
погрешним тумачењем сејање неверства и вера уништена 242,257,258
сумња створена Јудиним коришћењем 719
ученици разумеју Писма 494
ПИСМА као »почеоник међу очима«, »знак на руци« 612
ПЛЕМЕНИТОСТ Јована Крститеља, најузвишеније врсте 219
ПЛЕМИЋ и његов дом постали ученици 200
сведок о Христу 253
Христос излечио сина 197–199
Христос тражи веру 198,200
ПОБЕДА Христова 410,490,622,625,679,827,828
ПОБЕДОНОСНИ улазак у Јерусалим 569–579
предмет разговора 571
предслика Христовог другог доласка 580
ученици понављају пророчанство о Христу 578,579
ПОДЕСНОСТ разлог за Христову осуду на смрт 539,540
ПОЗИВ апостола крај Галилејског мора 246,249
ПОЗНАВАЊЕ ИСТИНЕ зависи од одбацивања греха 455,456,494,495
ПОКАЈАЊЕ одлагање, грех против Светог Духа 324
позив Јована Крститеља 104,105
право 300
родови 300,301,555,556
ПОКОРНОСТ апостолска 519–523
услов одупирања искушењу 389
у Христу, мир 330,331
ПОМИРЕЊЕ са браћом 310,311,440,442
ПОМОЋ за све који траже 313
ПОНИЗНОСТ пре почасти 436
приликом сагледавања божанске светлости 246
род Светог Духа 135
Христова, узрок одбацивања 138,242,243
ПОПУЛАРНОСТ није мерило истине 242,459
ПОПУШТАЊЕ у начелима 355
ПОРОДИЦА везе, не уздржати се од рада за Бога 147
доказ о сродству 638
љубав и љубазност 515
небеска и земаљска, једна у Христу 25,26,327,493,833,834
односи 327
прво поље хришћанског рада 822
Христос као члан земаљске 638
хришћанска, Христова школа 515
ПОРОК посвећен као религија 37
ПОСАО И ВЕРА Христов пример 73
хришћанин треба да представља Христа 556
ПОСВЕЋЕЊЕ БОГУ стицање телесне и умне моћи помоћу њега 250,251,827
ПОСЛУШНОСТ Богу за наше добро у овом животу 121,122,307,308
мора доћи из срца 668
према Богу
24,84–86,89,90,111,117,121,123,125,147,190,191,208,329,330,624,690,693
Христов пример, према родитељима 72,82,90

ПОСТ и молитва за исцељење 430
не за ученике док је Христос био са њима 276,277
прави 278,280,312
фарисеја и Јованових ученика 276–280
Христов, у пустињи 114
ПОЧЕОНИК 612
ПРАВДА живот не теорија 309,310
за све 302
плод љубави, испољена у милости 762
усклађеност са Божјом вољом 310
Христова, услов за Небо 300
ПРАЗНИК СЕНИЦА 447,448
завера рабина 455,457,459
Његово учење на тај дан 452–458
светковање 290,291,448,449,463
Христово путовање 450–452,485
ПРАЗНИЦИ код Јевреја, обичаји 613,644
свети 75–77,447
Христов недолазак (види: Пасха и Празник сеница) 450
ПРАЊЕ церемонијално, ученици оптужени да занемарују 396
ПРАЊЕ НОГУ деловање на Јуду 645
На Петра и његову сабраћу 645,646
пример и обред 649–651
слика духовног очишћења 646,649
Христос ученицима 644–646
ПРАЊЕ РУКУ обред 396
ПРАШТАЊЕ ГРЕХА повезано са Божјом правдом 37,761,762
Христова моћ да опрашта показана у исцељењу одузетог 268,270
ПРВЕНЦИ дар мајке 50
Левијево племе замена за првенце 51
откупљење 51
посвећени свештеничкој служби 51
спасење израиљских у Египту 51,52,76,77
ПРВИ РОДОВИ жртва после Пасхе 77
симболи 785,786,834
ПРВОСВЕШТЕНИК јеврејски, наименован од Римљана 30
његова одећа представља Христов карактер 709
прљава средства за добијање звања 30
супротност између њега и Христа 594,704,705 (види: Ана, такође Кајафа)
ПРЕДАЊЕ не може се спојити са вешћу Јеванђеља 278,279
обичаји, захтеви, уздизани изнад Божјег закона 395
обожавање предања у наше време 398
Христос га одбацио 84–86,90,206,276,282,284,286,395–398,540
ученици ослобођени његове моћи 349
ПРЕЉУБА осуда 460
рабини неовлашћено чинили 461
ПРЕТПОСТАВКА кривотворење вере 126
ПРЕОБРАЖЕЊЕ предсказано 417
приказ царства славе 421,422
пут до места преображења 418
ученицима забрањено да говоре о њему 426
Христос и ученици силазе са брда 419

»ПРЕЧАСНИ« ословљавање 613
ПРИЗНАВАЊЕ ХРИСТА 357 (види: Сведочанство за Христа)
ПРИЗНАЊЕ греха, јавно и тајно 811
Петрово о Христовој божанској природи 393,411,412
ПРИРОДА друге илустрације из ње
27,97,103,105–107,111,112,142,262,266,300,305,306,314,336,353,390–392,298,468
знаци Другог Христовог доласка 631,632
знаци Првог Христовог доласка 60
користи од боравка у њој 291,360,361
њена светлост у незнабожачким земљама довела душе Богу 638
њу су проучавали мудраци и Јован Крститељ 59,101–103
примењује се на Христа 27,50,56,68,74,77,103,112,125,253,264,365,388,389,689
познавала Христа, а свештеници и рабини нису 753,770,771
понавља Христове приче 291
поука, о Божјем старању за Његова дела 311,313,356
деловању милости 191,192
непроменљивост Божјег закона 308
Његовој чудотворној сили 367
Његовом непрекидном деловању, поука о светковању Суботе 207
о начину Христовог првог доласка у људској природи 261
поука, о раду и поузданости Његовог провиђења 31
самопожртвовању 20,21,622,623
поуке за родитеље и децу из ње 515,516
симбол утеловљења узет из природе 23
Субота указује на њу 281–283,288,289
Христова љубав према њој 70,90,290,291,419
Христос ју је користио у свом учењу
168–175,184,187,190–192,206,207,218,244,245,254,290,291,308,311,314,333,356,
357,386–388,406–408,412,413,430,431,437–440,453,454,463–465,475,476–484,
495,496,525.
581–584,596–599,622,623,675–677,743,811–815
Христос се сретао са патријарсима у њој 290
ПРИСТАВ 523
ПРИЧЕ изгоњени зли дух опет се враћа 323
исказане делима природе 291
нове закрпе на стару одећу, ново вино у старе мехове 278,279
о винограду и злим виноградарима 596,597
о два дужника 566
о два сина 595
о каснијој служби 495,496
о одбаченом камену 597
сејач 333
»Развалите ову цркву« 164
ПРОПОВЕДНИЦИ ЈЕВАНЂЕЉА дужност да васпитавају Цркву да
постане радник за Христа 825
ПРОРОЧАНСТВО важност разумевања 634–636
зашто су Јевреји погрешно схватили 30,56,65,212,242
знали су га Симеун, Ана, Марија, мудраци 55,56,59,60
испуњено изласком Израиља из Мисира 31,32
Јован Крститељ га је проучавао 103,136,137
користи од схватања 82,83,242,630
многи схватају после распећа 749,775

на крсту 485,745,746,749,771,772,777,778
објашњено од анђела Гаврила 98,234
о Другом доласку 234,235,630–633
пастири витлејемски су га знали 47
првим Христовим доласком испуњено 32 (види: Месија – Пророчанство о Њему)
проучавао сотона 115
разорењем Јерусалима, испуњено 627–630
сам Христос објашњава 79,80,154,231–235,237,242,628,796,799
ПУБЛИЦИТЕТ зашто га се Христос клонио 260,261,264,265,485

Р

РАБИНСКИ ЗАКОНИ осуда значи богохуљење и издају 205
последице учења 29,30,36,84,88
РАДНИЦИ ЗА ХРИСТА бити увек миран 353
дужност да носе Јеванђеље свету 821,823
јавно исповедати начела 355,357
награда 312,623,624
не анђели, већ људи 296,297
не тражити савет од неверних 354
нико не сме да се обесхрабри 437,438
особине 249–251,279,362,363,370
охоли – одбачени 436
придобити децу за Исуса 517
примање благослова – како га дају 369,370
почети тамо где се налазе 822
проповедници треба да уче вернике да то буду 825
проучавати Божју реч и тражити њен савет 354,355
сарадници Божји, ученици Христови 297
сарадници са анђелима 297
сва сила и милост Неба 250,442,664,667,671,672,679,680,827
сведочити за Христа на судовима 354
сви могу постати 250,251,340,341,430,438,822,823
служити болеснима и сиромашнима 350,351,822
спона између Христа и људи 296,297,369
у додиру са Богом, у додиру са људима 493
што сличнији детету то успешнији 436
РАДОЗНАЛОСТ Христос не одобрава 384,471,730
РАДОСТ у вези са Богом 493
хришћанска дужност 152,153,300,517
РАДОСТ ХРИСТОВА 190,191,410,749–751
ми треба да је делимо 624
РАЗБОЈНИК заведен од свештеника и поглавара 749
који се каје, његова вера 749,751
његова вера, радост за Христа 749,751
обећање дато њему 751
раније сазнање о Христу 749
Христов опроштај, доказ Његовог божанства 751
РАЗГОВОР деце 512,515
натприродан 323,324,407
постепен 172

преображај путем разговора 439 (види: Новорођење)
слободна воља у њему 466
РАЗГОВОР 83,323,380,493
РАЗМИШЉАЊЕ и молитва, Христов пример 89,90,114,118,260
корист 82,83,126,362,363,661
о Христовом животу 83
РАЗУМ моћ да се прави разлика између добра и зла 458
РАСПЕЋЕ самог себе 417
утицај, на апостоле 772
посматраче 754,756,770
РЕВНОСТ ЗА БОЖЈУ СЛАВУ усађена Светим Духом 409
РЕД Христов пример 789
РЕФОРМАТОРИ одвајање од постојеће цркве, исто у наше време 232
РЕЧИ празне и рђаве утичу на мисли и карактер 323
РИБАРИ зашто су изабрани за апостоле 249,250,809
РИБЕ чудесни улов 245,246,810,811
РИМСКА СТРАЖА приликом Христовог васкрсења 780,781
РИМСКИ ОФИЦИРИ И ВОЈНИЦИ саосећају са Христом
581,714,715,735,754,771
РОДИТЕЉИ Христов пример за њих 72,80,82,515,751,752
РОДОЉУБИ Јевреји су се сматрали тиме зато што су убили Христа 541
РУКА и нога – која саблажњава да се одсече 438,439
РУКОПИС ХРИСТОВ у природи 20,21,70

С

САВЕСТ ниједан човек не сме да управља туђом 550
сотона врши притисак 487 (види: Сила)
САВЕТ апостоли тражили од Христа 349,350,359
неверних не треба тражити 354
ослонити се на Божји, а не људски 668
САВЕТ НА НЕБУ 758,759
сотоне и отпалих анђела 116,205,206
САВЕТ ФАРИСЕЈА и излечени слепи човек 471–474
кује заверу о смрти Исусовој и Лазаревој 558 (види: Синедрион)
САВРШЕНСТВО Бог у нама види Христа 357,664,667
Закона 307–309
како постићи 123,311,312
карактера – Христос мерило 311
САДУКЕЈИ наука, чланови, став 209,537,538,603–605
на Христовом суђењу 705
питају Христа о васкрсењу 605,606
у непријатељству са фарисејима, уједињени са њима против Исуса
405,406,537,538,603
САЛОМА Иродијадина кћер, на Иродовој гозби 221
САМАРЈАНИ вера и историја 188,189
веровање у Месију 192,193
непријатељство са Јевреји ма 183,188
рад апостола међу њима, након Христовог вазнесења 193,488
ученици слати њима 487,488
Христов пример у личној служби 193

САМАРЈАНИН милостиви, прича – стварни догађај 499
представља Христову мисију 503,504
САМАРЈАНКА мисионарка за Христа 190,191,195
мудрост и такт у Христовом поступању са њом 183–190
трагач за истином 190
САМАРЈАНСКИ ГРАДОВИ седамдесеторица послати њима 488
САМАРЈАНСКО СЕЛО нису угостили Христа 487
САМОДОВОЉНОСТ 493
САМООДРИЦАЊЕ услов,
за примање Светог Духа 180
Христа 280,300
рада са Христом 416,417 (види: Покорност)
САМОПОЖРТВОВАЊЕ Бог извор 20,57
анђела 21
Јована Крститеља 178–180,223
највећа част 225
начело увек захтева 273
његов венац 223
приказано у природи 20,21
сотона се бори против њега 223,224
услов прилажења Христу 549
Христова радост у томе 410
Христово 19–26,57,129,439
Христово, сотона не може да схвати 115,116
САМОПОЖРТВОВНА ЉУБАВ закон живота 20
САМОСАВЛАЂИВАЊЕ највећи доказ племенитости карактера 301
стиче се у детињству 100,101
САМОУЗВИШЕЊЕ довело сотону до пада 22,435,436
и небеско царство 437
онеспособљава људе за Христово дело 436
све лажне религије потичу од њега 286
САРАДЊА човека са Богом 296,297
поука из Лазаревог васкрсења 535,536
са Христом – сила која се прима из ње 827
САРЕПТА удовица, зашто је нарочито повлашћена 238
САХРАНА ИСУСОВА 772–774
СВАДБА Христос је поштовао венчање 151
СВАДБЕНА СВЕЧАНОСТ спасених са Спаситељем 151
Христова родбина 144
циљ Његовог присуства 144,150,151
СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ вежба за узвишеније дужности 382
СВЕДОЧАНСТВО за Христа благослов за нас 348
Јована Крститеља 219
лично искуство 141,142,339,340,347,348,357,363
сви треба да постану 347,357
СВЕТ – наш биће поштован више од свих осталих светова 26
изгубљена овца 693
средиште интересовања целог Неба 356
уџбеник за свемир 19
СВЕТА ВЕЧЕРА отворена 656
СВЕТИ ДУХ огањ који сажиже 107,108
почетак вечног живота 388

средство препорођења 107,172,671
упоређен са ветром 172,173
Утешитељ, Дух истине 670,671
Христов највећи дар следбеницима 668,669
Христов представник 352,669
СВЕТИ ДУХ јављање,
Зарији 100
Исусовој мајци 69
Јовану Крститељу 102
мудрацима 61
Натанаилу 139,140
Никодиму 173
Пилату и Ироду 726,731
савету који је сковао заверу о Христовој смрти 540
Самарјанки 190
седамдесеторици 494
Симеуну и Ани 55
ученицима пре Христовог вазнесења 805
СВЕТИ ДУХ брани сваку скрушену душу 490,493
даје дарове обећане у Јеванђељу 821,823
даје здрав ум 341
користи нас 672
Његов рад – надахњује право богослужење 189
преображава карактер 172,173,176,189,671
Његово изливање захтева припрему 827,832,833
открива дубоке Божје истине 412
оживљава све способности 250,251,478
оспособљава ученике за дужности у цркви 805
открива Христа у Његовим следбеницима 671
подсећа на истину 355,670
помаже свима који траже Исуса 302,671,672
помаже ученицима у сукобу са сотониним силама и онда када одговарају за своју веру 354
сарађује у проповедању Речи 671,672
сва сила прима се преко Њега 827
спречен неверством и неактивношћу Цркве 825
уздиже и оплемењује 341
СВЕТИ ДУХ грех против Њега 322,323
опомена за нас 587,589
презирање позива на покајање 323,324
резултат запостављања 223,324,490
резултат одбацивања од стране јеврејског народа 241,584,587
СВЕТИЊА јеврејска,
симбол Христа 23,24
слика небеске Светиње 166
СВЕТЛОСТ ОД БОГА битна за раднике за Бога 279
благослови обраћања пажње на њу 238,239
резултати одбијања 322,489,584–588,736,737
светлост и тама, људи слободно могу да бирају 458
услов за примање 190
СВЕТЛОСТ слика Божје присутности 464

»СВЕТЛОСТ СВЕТА« Христос 463,475
ученици 306
СВЕТОВНА ПОЛИТИКА праведна начела, не заједништво 313
световна амбиција и обичаји – ропски јарам 330
СВЕШТЕНИЦИ И ЛЕВИТИ треба да представљају Божју милост 499
СВЕШТЕНИЦИ И РАБИНИ верске вође понављају сада њихове грешке 56,213,232,242,258
завера против Христа 164,165,167,205,213,455,457,460,470,538–541,558
запечаћују гроб 778
карактер 29,30,155–157,212,213,218,242,243,249,267,269,275,276,279,280,286,406,499,500,776
код римских официра 580,581
крај крста, ехо сотониног подругивања 746
љубоморни, на Јована Крститеља 181
на мудраце 62,63
на Христа 181,204,205,231,232,771
на гозби код Матеја 274,275
њихов страх и осведоченост после Христове смрти 771,775,777,778
њихово мишљење одвраћало народ од Христа 458,489,610-612
њихово учење супротно Христовом 204,205,243,253,258
одбацили Христа 63,80,85,138,212,213,232
оптужују Христа 204
осуђују Христа, сами себе осудили 468
очишћени губавац и одузети 265,266,268,271
после васкрсења 781,782,785
последице које су доживели одбацивањем Христа 242,618,619,737–740
права супротност, Јовану Крститељу 218
Христу 594,610,705
пред Пилатом и Иродом 724–730,736–738
разлози за одбацивање 242,243,540
сотона, зачетник 206
убеђени у Христово божанство 80,162,322,453,456,459,704,705,735
упоређени са глумцима у позоришном комаду 36
у свом последњем јавном учењу и чудима 537,601–609,610–620,696,697
Христос их је опоменуо
лично као дете 78–80
преко мудраца 64,65
преко Никодима 176,177
СВИЊЕ уништене у Гергеси 338–340
СВИЊСКО МЕСО зашто је забрањено као храна 617
»СВРШИ СЕ« речи упућене Оцу 490,755,756,758,764,834
утицај на капетана поред крста 770
СЕБИЧНОСТ води лицемерству 408,409
замењује Божји закон предањем 409
изгони Христову љубав 239,440
је смрт 417
спречава знање о Богу 302
СЕДАМДЕСЕТ НЕДЕЉА из Данила 9,24,232–235
СЕДАМДЕСЕТ УЧЕНИКА 490
СЕМЕ поука о Јеванђељу 191,192,367,623
СЕТВА И ЖЕТВА симбол еванђеоског рада 191,192
СИМЕУН сведок за Христа 55,465

СИМОН ИЗ ВИТАНИЈЕ 557
критиковање Христа, фарисејство према Марији 566–568
његова гозба у част Христу 557,558
Христова нежност у поступању са њим 567,568
СИМОН ИЗ КИРИНЕ носи Христов крст 742
СИНАГОГА богослужење 29,236,237
Христос се придружује 74,236,237
СИНАЈ светлост при давању Закона упоређена са оном у Храму 156
СИНЕДРИОН заверама против Христа супротставља се Никодиму 167,168,460
испитивање рада Јована Крститеља 132–137
крши сопствени закон приликом суђења Христу 699,710
убеђен у Христово божанство 539
у Никодимовом одсуству планира Христову смрт 538–541
Христос доведен пред њега 204,210,211,703–708,714,715
чланови, служба, својство и власт 133,698
СИРОМАШНИ њихова беда, верници крај Храма 155–157
сам Христос упоредио се са њима 637–640
служећи њима, служимо анђелима 639
тлачени у Јудеји 30
Христов налог: »Дајте им да једу« 369
СИРОМАШНИ ДУХОМ 299–302
СИРОФЕНИЧАНКА зашто јој је Христос одбио 400
СЛЕПИ И НЕМИ излечење 321
пред фарисејима 471–474
слепи просјак 470,471,824
Христос се открио њима 474,475
СЛОБОДА само у Христу 466,478
СЛУЖБА благослов 329
добробит за раднике 640,641,650,651
доказ везе са Христом 439,440,550,551,637,638,642,644–651
закон – живота 20,21,312
Христовог царства 550,551
излечење опседнутог дечака, поука 430
њен утицај на болесне и јадне 350,822,823
порекло у Богу 649,650
резултат Христове, видљив након Његове смрти 163,165,176,192,266
Христов пример 503–505,640,649–651 (види: Самопожртвовање)
Црква основана за службу 640,822
СМОКВА неродна, проклетство 581–584
прича о њој 584
СМРТ незнање Јевреја 32
само сан 527,557,787
Христос ослобађа од природне и духовне 320
СМРТ ХРИСТОВА завера јеврејских поглавара 164,167,208,456,457,470,472
зато што је тврдио да је Бог 207,208,469,670
након Лазаревог васкрсења 538–541,558
СМРТ ХРИСТОВА испунила Јерусалим тугом 775,776
наступила услед сломљеног срца 772
приказана зрном пшенице 623
човеков живот кроз њу 388,389
у време вечерње жртве жртвено јагње побегло 756,757

СНОП обртани Христос; такође и васкрсли приликом Његовог васкрсења 785,786,834
СО додавана жртвеним приносима 439
»СО ЗЕМЉИ« 306,439
СОТОНА влада људима преко незнабоштва и јудаизма 35,36
да обесхрабри, победи и уништи Исуса 116,257,416,734,746,758–761
да спречи Његово васкрсење 779,782
да уништи Божји закон (види: Закон) у последње време 257,258,763
делује тако да изазове несугласице 274,275
злочин, лудило, смрт 341
изазива смрт Јована Крститеља 224
куша све људе 116
ради да криво представи Бога 22,37,57,115,356,758,759
свети се Христу изазивањем помора животиња 356,357
сумњу, обесхрабрење изазива 356
у Капернауму 255,256
у синагоги у Назарету 238–240
СОТОНА постојање – зашто је допуштено 759–761
изглед и умна моћ 129,219
као анђео светлости 118,119,124
мржња према Христу 49,224,356
наводи Писма 124
не може натерати на грех 125,224
пад са Неба и коначно уништење 490,763
познавање пророчанстава и жртава које су указивале на Христа 115
прекинуо ранији приступ анђелима, након Христове смрти 761
саветовање са отпалим анђелима 116,205,206
тврди да полаже право на овај свет 114,129
у људском облику 733,746
Христово укоравање
у пустињи 130
у Ћесарији Филиповој 415,416
Христос наша одбрана 131,323,324,341,490,493
хришћани причају превише о њему 493
СПАСЕЊЕ вером 385
СПИРИТИЗАМ И ТЕОЗОФИЈА 258
СПОМЕНИЦИ мртвима 618
СТРАЖЕЊЕ И МОЛИТВА губитак за ученике услед занемаривања 420,425,713,714
за Христов други долазак 634
СТЕНА Христово учење 314
СТРАХ резултат неверства 336
СУБОТА Божје дело и дело природе 207
вечна обавеза 283
Господар 211,285,288
Његов доказ о Давиду и свештеницима 285
Његова намера приликом исцељења 206
објављена на Синају 283
ограничења јеврејска 204,283–286
оправдана законом о обрезању 456
право светковање 207,281,285,288,289

призори у Суботу након распећа 774–778
светкована приликом стварања 281
светковали је ученици у време разорења Јерусалима 630
светковало ју је јеврејско робље 28
светковање издваја Јевреје 283
светковаће је спасени 769
сврха 281,286,288,289
Христос и ученици оптужени за кршење 204,284,286,471–474
Христос је начинио 281,288
Христос је поштовао 207,284,287
Христос се одмарао приликом стварања, а и у Јосифовом гробу 769
СУВА РУКА исцељење 286
СУД Божја правда оправдана 58
испитивање на суду 637,638
осуда због занемаривања истине 450
Христово дело на суду 210
човек изриче себи 57,58,468
СУДСКИ ПОСТУПАК ХРИСТУ да се утврди кривица 699,714
захтев да се разапне 733,734,738
збуњеност Пилата 726–728
кривица порицана од Пилата, прихваћена од Јевреја 738,739
(види: Пилат)
лажно сведочанство 725
недоумица свештеника 724,725
одвођење Ироду 728
ослобођење Вараве 733,735,736
пред Аном 698–703
пред Иродом 728,729
тражи чудо 729,730 (види: Ирод Антипа)
пред Кајафом и Синедрионом, ноћу 703–709
пред Пилатом, присуствовао и Синедрион 723
противречна сведочанства сведока 705,706 (види: Кајафа)
разлог за убрзање 703
супротност између Оптуженог и тужитеља 726
ујутру 714
Христос два пута бичеван 733,734,738
СУМЊА доноси таму 380
опасност од изражавања 323
СУМЊИЧАВИ Христов пример поступања са њима 808

Т

ТАМА ОКО КРСТА обавијала Христову самртну борбу 753,754
симбол таме која је обавијала народ 755
симбол таме која је обавијала Његову душу 754
скривала Божје присуство 753
ТВРЂАВА обрађена душа је Христова тврђава 323,324
ТЕОКРАТИЈА Јевреји је одбацују одбацивањем Христа 738
ТИР И СИДОН Христос у њиховој околини 399
ТОМА Христово поступање са његовим неверством 806–808
ТРОВАЊЕ обећање заштите против њега 821

ТУГОВАЊЕ истинско, не меланхолија 300
ученика, након Христовог васкрсења 793,794
ТУЖИОЦИ ревност, да би сакрили своју кривицу 460,462

Ћ

ЋЕСАРИЈА ФИЛИПОВА поучавање ученика 411–417
Христови разлози за посету 411,418

У

УБИСТВО – мржња 310
УГАОНИ КАМЕН Соломуновог храма, симбол Христа 597–600
УЛОВ друго чудо, обнова налога ученицима 810,811
УМЕРЕНОСТ из Христовог одбијања напитка на крсту 746
поука, од Јована Крститеља 100,101
из чуда са хлебовима и рибама 366,367
УНИШТЕЊЕ злих, не судијском моћи 107,108,763,764
знаци 630–633
Јерусалима предсказано 577,620
представља уништење света 743 (види: Други Христов долазак)
представљено коначно уништење Јевреја 580
уништење Јерусалима и крај света, пророчанства се преплићу 628
УТЕЛОВЉЕЊЕ симболи његови 23
циљ 23,312,363
УТИЦАЈ зависи од онога што јесмо 142,306
УХОДЕ прате Христа 213,265,268,284–286,307,395,455,601
УЧЕНИЦИ да чине већа дела од Христа 664 (види: Апостоли)
двојица на путу у Емаус 795
након разговора о хлебу живота 391,392
након Христовог васкрсења 790–794
налог на брду у Галилеји 818–822
њихове наде приликом свечаног уласка 570,743
њихово неверство када је нахрањено пет хиљада људи 292,293,365,404,405
њихово схватање Христа Духом Светим 494
погрешно мишљење о Месији 799
прва петорица следе Христа 138–140
рабинско погрешно схватање Месије 412
сви искушани 273,391
седамдесеторица са Христом када су отпослата дванаесторица 488
утицај, Јуде на њих 559,719,720
фарисеја 408,409
Христов пример и учење против предања 349
УЏБЕНИК наш свет за свемир 19

Ф

ФАРИСЕЈИ бездушност према несрећнима и одбаченима 267,406
волели су хвалисање на гозбама, молитвама у ословљавању,ношењу ознака, итд. 261,612–614
гајили лажну праведност 309
гајили мржњу према Риму 405
док су поштовали мртве пророке, дотле су одбацивали Христа 618,619

закони у вези са нечистом храном 617
изопачили систем десетка 617
кушали су Христа у вези са давањем пореза цезару 601,602
многи иду њиховим стопама 280,587,588,613
највећа заповест 606–608
начинили од богослужења ропски јарам 204,612
нису веровали својим оптужбама против Христа 322
одбацили истину због формализма и предања 279,280
пљачкали удовице 614
показали завист према Христу приликом свечаног уласка 572,580
поносити на порекло од Аврама 105,106,466,467
праверност која је разапела Христа 309
саможивост, лицемерје 408,409
тражили од Христа знак 405,406
ујединили се са Иродовцима против Христа 601
Христос их је уђуткао 608,609 (види: Садукеји)
ФЕНИКИЈА циљ Христове посете 399,400,402,403
ФИЗИЧКИ РАД 72
ФИЛИП колебљива вера 140,292,293,663
постао учитељ по божанском налогу 293
ученик Јована Крститеља 292
Христос га је позвао, а он зове Натанаила 139,140

Х

»ХАЈДЕ ЗА МНОМ« налог Петру 815,816
ХЛЕБ значење 386–391
једење, слика коју су користили рабини 386
хлеб живота примљен да би се дао 369,370
Христос је прави 386
ХЛЕБОВИ И РИБЕ духовна поука 366–370,386
остатке су људи понели својим домовима 368
умножава се у Христовим рукама 369,370,371
чудо 365,404,405
ХРАМ Божје сведочанство Христу у њему 624,625
болесни и невољни истерани из њега после Христове смрти 775,776
величанственост 575,576,627
деца славе Христа у њему 592
завеса се раздерала на двоје и жртвена животиња побегла приликом Христове смрти 756,774
завршетак Христовог учења у њему 610,619,620
зид раздвајања између Јевреја и незнабожаца 193
зидање и служба у њему уништена од стране Јевреја 165
излечење у њему 162,163,592
Његов коначан одлазак из Храма 626
оптужба против Христа приликом суђења 706
посета Грка Христу у Храму 621,622,625
предворје, мењачница и сточна пијаца 154,155,589
предсказано његово уништење 577,627
представља очишћење срца 161
»Разорите га и Ја ћу га опет подигнути« двоструко значење 164,165
расвета за време Празника сеница 463

светлост 576
упоређен са Синајским брдом 156
»Устаћу«, како се испунило 165,166
Христос га чисти 157–161,590,591
ХРАМ САМАРЈАНА 188
ХРАЊЕЊЕ ПЕТ ХИЉАДА бригованођство Христово 365,366
народно ишчекивање овим се распламсало 377
открило силу која је покренула природну жетву 367
поуке
о зависности од Бога 368–371
једноставности 366,367
штедњи, телесној и духовној 368
служба сиромашнима 369
у личној одговорности 370
у проповедању Јеванђеља – дајући примамо 369,370
у служби 369,370
ХРИСТОС ВЕЛИКИ ЛЕКАР 162,163,216,217,232,241,259,260,350,359,365
(види: Чуда)
душе 203,266,267,270,274,275,823,824
коришћење лекова 824
моћ и вољност да лечи непромењена 270,823
након Његове смрти тражили Га болесни и патници 775,776
посветио више времена лечењу него учењу 350
упутства старом Израиљу о законима здравља 824
ХРИСТОС ВЕЛИКИ УЧИТЕЉ ауторитет у владању народом 378
беседа, на Гори 298–314
на Празник сеница 452–458
о Хлебу живота 384–391
пре одашиљања апостола 349–358
говорио је истину у љубави 254,352,353,515,576–578,620
говорио неколицини као и множини 194
избегавао размирице 181,253
интересовање за мајке и децу 511,512
карактеристике
151,152,183,184,187–189,
253–255,274,291,299,305,400,402,452–454,465,466,476,524,826
народу кроз сва времена 245
не само ученицима 298
није нападао заблуде, већ износио истину 299,455
није учио нову науку 279,390
Писма као ново откривење 253,279
порушио класне разлике 403 (види: Искључивост)
поучавање ученика 151,152,249–251,298,299,359–361
пример Очев 515
пророчанства, Његова тема 232,233,796,799
разговор након излечења у Витезди 201–213
резултати учења показали се после Његове смрти 193,194,266,274,359,360
речи Пилату 727
у младости 73,74,78–80,90,91
у каснијој служби 138,139,149–152,
168–177,184,189,193–195,204,205,365,463–465

у синагоги у Назарету 237–239
утицај да привуче народ 194,204,232,298,299,359,364
утицај на римске официре 581
утицај последњих речи у Храму 620
утицај учења на службенике Храма послатих да Га ухапсе 459
ученици треба да уче оно што је Он учио 826
учење 139,142
ХРИСТОС једно са Богом 19,23,24,111,207,208,210,311,465,483,663,664
божанска и људска природа сједињена у Њему, а тако и у нама 123,296,442
божанска природа засијала кроз људску 130,158,162,421,459,590,707,731
једно са човеком 25,26,41,312,325,327,329,336,363
Његова божанска сила није испољена у корист личног оправдања 119,120,700,703,729,734
ХРИСТОС, карактер безгрешан живот 123,467,468,727,732,735
вера и храброст пред привидним неуспехом 330,678
добровољна Жртва 23,483
друштвена љубазност 150,151,274
зависност од Бога 123,335,336,363,368
зависност од Божје речи као силе за победу 123
занимање за своје ученике 138,291,327,360,379,381,394,689,695,795,830,833,834
избегавао, истицање 43,74,261
расправе 181,253,434,498
имао је циљ у сваком делу 147,206,393,394,451,486,572
лик, држање, изглед
137,138,145,197,210,237,254,277,594,704,705,724,735,736,738,753,832
милост према Јуди 295,563,645,655,695,696,722
мир – из вере у Бога 335,336,679,756
из склада са Богом 330
неуморна марљивост 72,260
није правио никакве планове за Себе 208
није срљао непотребно у опасност 355,451,541
патио због поруге и срамног поступања 624,700
подносио самоћу и неразумевање 89,92,111,326,422,425,564,565
послушност Божјој вољи и Закону
24,84,85,89,90,117,123,125,146,147,190,329,330,486,624,690,693,734,735
предзнање 78,147,157,410,490,534,577,622,623
приказан у жртви 20–23,57,622,632
самилост 327
саосећање
74,87,91,144,150,151,189,193,254,274,318,319,364,479–483,533,743,830
упоређен – са змијом подигнутом у пустињи 174,175,415,485
Јаковљевим лествима 311
првосвештеником 25
рођаком који искупљује јеврејског дужника 327
у сиромаштву и понизности 23,25,43,49,50,52,68,72,74,86–88,137,237,242,243
ценио љубав и љубазност 364,365
чезнуо за саосећањем у патњама 687,688
ХРИСТОВЕ титуле, звања, имена
Безгрешни 111,123,462,467,468,724
Бог силни 25,588
Божански Учитељ, највећи Васпитач 138,194,245,250,273,291,292,667,809
Божанско биће 430

Брижан и Носилац бремена 68,72,80,550
Васкрсли Спаситељ 819
Васкрсење 530
Васкрсење и Живот 530,785,786
Величанство неба 52,158,277
Весник заветни 34,161
Вођа Израиља 52,121,386,447,500
Војсковођа Господње војске 352
Вољени Неба 27
Вољени Оца 115
Врата тора 477
Вредност коју нам дарује Бог 667
Галилејац 458,610
Галилејски рабин 455,470,552
Господар живота и славе 650,707,752,778
Господар правде 578
Господар Суботе 211,285,288
Градитељ мира 111
Давидов Син 44,608
Давидова грана 578
Дар Божји 175
Дародавац мане 386
Дете из Витлејема 52
Дете из Назарета 71
Дивни Утешитељ 363,578
Добри пастир 62,476–480,641,680
Емануило 19,578
Женик 179,277
Жива стена 413
Живи Спаситељ 793,801
Жртва 25,58
Заклон од буре 103
Замена и Сигурност 50,753
Заповедник анђела 112,131,244,575
Заповедник Неба 116
Заступник и Судија 210
Израиљев Избавитељ, Откупитељ света 56
Искупитељ света 33,34,112
Истина 34
Исцелитељ 259,263,270,402,592,776,163,474
Јагње Божје 44,112,136,439,571,579,612,652,706,734,739,750
Јединородни Син 25,52,469,483
Ја сам 24,25,52,469
Кнез живота 428,454,579
Кнез мира 111,578
Кнез Неба 277,355
Кнез патњи 752
Кнез светлости 114,761
Корен и род Давидов и сјајна звезда Даница 52
Лични Спаситељ 327,389,556
Љубљени Очев 115
Нада отаца 27,31,184

Назарећанин 249
Наш вечни Отац 483,578
Наша Замена и Сигурност 50,753
Небески Дар 489
Небески Цар 739
Обећани 60,241
Обличје Божје 19
Обожавани од анђела 458
Одбачени камен, камен спотицања, сигуран темељ 598–600
Онај који испитује срца 567
Онај који носи грехе 568,623,753,755
Онај који носи наше бреме 329
Онај који посвећује 288
Ослободилац 33,47,341,377
Патник са Голготе 440
Победник 758,829
Победник гроба 530
Помазаник 111,112,233,237,539,734
Помоћник 163,483
Послани од Бога 145,168,385,475
Посредник 25
Поштовани Неба 244
Права жртва 157
Праведни Цар света 129
Прави чокот 675
Првина 786
Прворођени Неба 51
Првосвештеник 25,52,166,680,734,757
Пријатељ грешника 393
Пророк 52,196,377,752
Пут, Истина и Живот 24,298,663
Светац Израиљев 722
Светлост живота 56
Светлост људима 92
Светлост незнабошцима 55
Светлост света 463–465,475
Свештеник 25,752
Семе женино 578
Сен велике стене у земљи сасушеној 103
Син Човечији, наш Брат 24,25,52,638
Слава Израиљева 55
Служи у правој Светињи 166
Слуга свима 651
Служи у цркви 166
Смерни и Понизни 20,80,112,295,330,706,710,731,734
Спаситељ света 402
Старији брат 329
Стена вере 412–414
Судија целе Земље 210,285,637,708
Сунце правде 22,48,464,677,680,756,801
Творац 20,70,74,270,281,288,291,753
Темељ јеврејске власти 52,111

Тумач 34,154
Узвишени 436
Утеха Израиљева 55
Учитељ 145,554,646,650
Учитељ и Господ, Учитељ и Пријатељ 662
Учитељ из Галилеје 177
Хлеб живи 388
Христос Божји 163
Цар који влада у правди 103
Цар славе 43,52,614,641
Чежња свих народа 52,187
Човек бола 147,439
Шибљика из Јесејевог корена 103
Шило – који даје мир 52,578
ХРИСТОС у детињству и породичном животу – здравље 50,72
као занатлија 72,82
лепота карактера 68,72,74,80,85
непоштовање рабинских закона и предања 78,84–87,90 (види: Писма, Свештеници и Рабини)
нису Га разумевала – браћа 87,88,111,325,326,449–451,486
Његова мисија, схватање 78,82
Његово рођење 44
њихово неверовање у позиву да присуствује Празнику сеница 450
обрезање и посвећење 50,52
омаловажавајуће алузије на Његово рођење 88,387,467,715,760
покушај браће да Га спутају и господаре Њиме 86,87,90,321
постепени развој 68,70
почетак одбацивања од стране свештеника и рабина 63,80
родитељима послушан 82,86,90,147
са мајком 69,80–83,90,91,144–148,744,751,752
са младим друговима 89
служба 68,72–74,80,83,87,91,92
старија Његова браћа 87
у рабинској школи 78–80
ХРИСТОС у својој служби
вером Победник 687,697,756,758
да буде прослављен у својој цркви 680
жртвовао све за нас 49,117
жуди за признањем Његове љубави 191
зна нас појединачно 479
искушао лажне ученике 391–394
личним познанством, наша одбрана против сотоне 324
несхваћен, од световних мудраца 494
потпуно од ученика 506–508,565
Његов долазак упоређен са зором 261
Његово царско право и моћ да опрашта грехе 751
обнавља Божји лик у човеку 37,38
одбачен од јеврејског народа 138,162,181,212,213,232,541
одбио да постане цар 377,378,383
омилио Богу својом жртвом за нас 483
опоменуо и тешио прве ученике 415,432–435,662–674
отвара нам Небо 113,142,143

открива Бога људима и анђелима 19–26,57,261,311,312,387,625,758–764
открио Бога да ми можемо открити Њега 664
открива сва срца 57,58
открио славу на брду, излечио опседнутог у долини – поука 429,430
плодови Његове победе – спасени народ на новој Земљи 26,769,827,828
(види: Суд, Смрт, Сахрана, Васкрсење)
позива све да дођу к Њему 151,194,328,329,403,568
разочарао народно ишчекивање 299,377,378,383
са нама на сваком месту својим Духом 669,670
сједињује Бога са човеком 116,143,311,312,442
спасао друге, не може спасти Себе 749
умро би и за једну душу 480
Христова школа 330
породица 515
ХРИШЋАНИН карика у ланцу спасавања света 417

Ц

ЦАРИНИЦИ отворенији за истину од фарисеја 275 (види: Матеј и Закхеј)
убирачи пореза – карактер и друштвени положај 272
ЦАРСТВО милости и славе
Божје, без спољашњег сјаја 506,508,509
овога света – сотона понудио Христу у облику какав су Јевреји желели 130
пророчанство и објављивање 234
славе представљено у Христовом преображењу 421,422
Христово - Његов закон, служба другима 549–551 (види: Месија и Јевреји)
ЦРКВА да открива Христову славу 26,680
њена одговорност према заблуделим члановима 440,441,805,806
суштинске одлике радника у њој 805 (види: Радници за Христа)
Христос је њен темељ и глава 414

Ч

ЧОКОТ Израиљ 675
Христос прави 675–677
ЧУДА ХРИСТОВА вазнесење 790,830,831 (види: Христос велики Лекар)
васкрсење младића из Наина 318
глувонеми 404,471
губавац 262,263
деловање, на Никодима 168
народ 163,164,208,232,270,271,318,319,338,339,377,378
на свештенике и рабине 164,265,266,270,271,322,537–540
десет губаваца 347,348
друга чуда – претварање воде у вино 144,145,148
жена болесна од течења крви 343,344
истеривање ђавола из опседнутог у Капернауму 255,256
истеривање скврнитеља из Храма 157,158,590,591
излечење племићевог сина 198,199
Јаирова кћер 342,343
капетанов слуга 315,316
карање фарисеја 243,406
кћерка Сирофеничанке 399–402

Лазар 535,536
људи из Гергесе 337,338
налажење новаца за црквени порез 434
немоћни човек 201,202
не ради задовољавања неверства и охолости 407
није их чинио ради Себе 119,120
нису највећи доказ Христове мисије 261,406,799 (види: Знак)
Његово васкрсење 780,785
обећање чуда у еванђеоском налогу 821,823,825
одузети 267–269,271
опседнути дечак 427–429
опседнути слепи и неми 321
откривала су силу која је деловала у природи 367
откривање прошлости Самарјанки 192
Петрова таштa и мноштво 259,260
побожан живот – најбољи од свега 407
помоћу анђела 143
преображење 421
сила апостола на делу 350,360,490
слепи просјак 470,824
сува рука 286
улов рибе 245,246,810
утишавање буре 334,335
ухо првосвештениковог слуге 696
ходање по мору и пристајање лађе уз обалу 381,382
храна за пет хиљада људи 365
храна за четири хиљаде људи 404,405
Христос оптужен да ради сотонином силом 321,322,456

Ш

ШАТОР ОД САСТАНКА И ХРАМ – подизани према небеској слици, представљају Христа и ученике 208,209

САДРЖАЈ

Предговор 5
1. »С нама Бог« 7
2. Изабрани народ 15
3. »Кад се наврши време« 19
4. »Јер вам се данас роди Спас« 25
5. Посвећење 30
6. »Јер смо видели Његову звезду« 37
7. Као дете 44
8. Посета у време Пасхе 51
9. Дани борбе 59
10. Глас у пустињи 67
11. Крштење 78
12. Кушање 83
13. Победа 93
14. »Ми нађосмо Месију« 99
15. На свадбеној свечаности 110
16. У свом Храму 119
17. Никодим 130
18. »Онај треба да расте« 139
19. На Јаковљевом извору 143
20. »Ако не видите знака и чудеса« 154
21. Витезда и Синедрион 158
22. Утамничење и смрт Јованова 171
23. »Приближи се царство Божје« 183
24. »Није ли ово дрводељин син?« 188
25. Позив на обали мора 196
26. У Капернауму 202
27. »Ако хоћеш, можеш ме очистити« 212
28. Левије – Матеј 222
29. Субота 231
30. »И постави дванаесторицу« 239
31. Беседа на Гори 247
32. Римски капетан 263
33. Ко су браћа моја? 269
34. Позив 276
35. »Ћути, престани« 281
36. Додир вере 290
37. Први еванђелисти 295
38. »Дођите... и почините мало« 305
39. »Подајте им ви нека једу« 311

40. Ноћ на језеру 319
41. Прекретница у Галилеји 325
42. Предања 337
43. Срушене ограде 341
44. Прави знак 347
45. У сенци крста 353
46. Исусово преображење 362
47. Служба 367
48. Ко је највећи? 372
49. На празник Сеница 383
50. Међу замкама 390
51. »Видело живота« 398
52. Божански пастир 411
53. Последње путовање из Галилеје 417
54. Милостиви Самарјанин 427
55. Царство Божје неће доћи да се види 434
56. Благосиљање деце 439
57. »Још ти једно недостаје« 444
58. »Лазаре, изиђи напоље« 449
59. Завера свештеника 461
60. Закон новога царства 467
61. Закхеј 472
62. Гозба у Симоновој кући 477
63. »Цар твој иде« 488
64. Осуђени народ 498
65. Поновно очишћење Храма 505
66. Сукоб 517
67. Исус кори фарисеје 525
68. У предворју 536
69. На Маслинској гори 542
70. »Једноме од ове Моје најмање браће« 552
71. Слуга слугама 557
72. »Мени за спомен« 566
73. »Да се не плаши срце ваше« 575
74. Гетсиманија 593
75. Пред Аном и Кајафом 603
76. Јуда 618
77. У Пилатовој судници 625
78. Голгота 643
79. »Сврши се« 658
80. У Јосифовом гробу 665
81. »Устаде Господ« 675
82. »Што плачеш?« 682
83. Пут у Емаус 688
84. »Мир вам« 693
85. Још једном крај мора 699
86. »Идите и научите све народе« 706
87. »К Оцу својему и оцу вашему« 718
Попис библијских навода 725
Индекс 733

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

279.13-31

ВАЈТ, Елен Г., 1827-1915
Чежња векова : књига о Христу / Елен Г. Вајт ; [превод са енглеског Смарагда Стефановић]. - 3. изд. - Београд : Препород, 2011 (Београд : Препород). - 773 стр., [8] листова с таблама ; 21 cm

Превод дела: The Desire of Ages / by Ellen G. White. - Тираж 1.000. - Регистар.

ISBN 978-86-423-0324-6

а) Исус Христос
COBISS.SR-ID 186309132